

ALE

10

16.

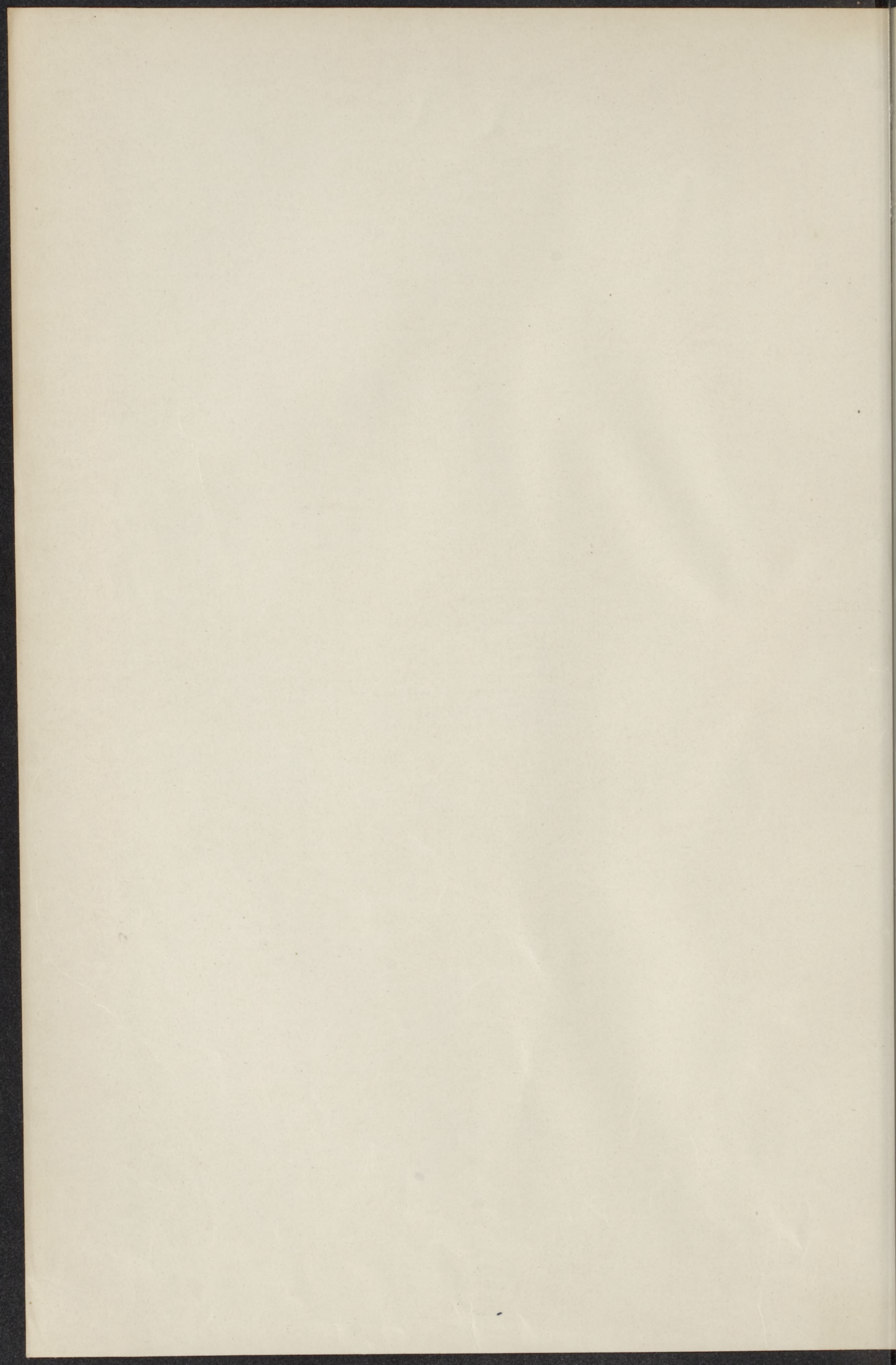
1

V 7871

BIBLIOTHEEK

A- 2048

Departement van Koloniën.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—1.

Verordening van den
tot aanvulling der verordening, waarbij voor-
loopig wordt vastgesteld de koloniale huishou-
delijke begrooting voor het dienstjaar 1916
(P. B. 1915 No. 35).

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het noodzakelijk ge-
bleken is de verordening, waarbij voorloopig wordt vastge-
steld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienst-
jaar 1916 (P. B. 1915 N° 35), aan te vullen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad
en gelet op de tweede zinsnede van artikel 50 van het Regee-
ringsreglement dezer kolonie, vastgesteld onderstaande ver-
ordening.

Eenig artikel.

In de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienst-
jaar 1916 worden de volgende wijzigingen gebracht:

I. Het onderartikel 19 wordt verhoogd met
f 800,— en gebracht op f 64 685,—

II. Tusschen de onderartikelen 29 en 30
wordt ingevoegd een onderartikel 29bis, luidende:
„Kosten voor verbetering van het vissche-
rijbedrijf in de kolonie „ 2 300,—

III. Het onderartikel 48 wordt verhoogd
met f 569,— en gebracht op „ 22 757,—

IV. Het onderartikel 53 wordt verhoogd met
f 4 600,— en gebracht op „ 8 400,—

V. Tusschen de onderartikelen 55 en 56
wordt ingevoegd een onderartikel 55bis, lui-
dende:

„Verbetering van de St. Annabaai *Memorie.*

VI. Het onderartikel 56 wordt verhoogd met
f 19 940,— en gebracht op „ 23 540,—

VII. In artikel 2 worden opgenomen de artikelen 29bis
en 55bis.

Gegeven te Willemstad, den

Verordening van den
Koninklijk Gouverneur van Nederlandsch-Indië
betreffende de verordening, houdende
de bepaling van de wijze van
de aflevering van de koloniale
belastingen, van den 10den
september 1915 (N. O. 1915 No. 22).

ONTWERP

Nº 1

IN ZAKKENVORM VERVOLG

DE GOVERNIEUR VAN NEDERLANDSCH-INDIË

In overweging genomen hebbende dat het noodzakelijk is
de verordening, houdende bepalingen omtrent de wijze
van aflevering van de koloniale belastingen, van den 10den
september 1915 (N. O. 1915 No. 22), aan te wijzen

de aflevering van de koloniale belastingen, van den 10den
september 1915 (N. O. 1915 No. 22), aan te wijzen
en gelyk op de wijze van aflevering van de koloniale
belastingen, van den 10den september 1915 (N. O. 1915
No. 22), aan te wijzen

De aflevering

- In de koloniale belastingwetgeving worden de volgende wijzigingen voorgesteld:
- I. Het onderafl. 19 wordt veranderd in:
 - 1. 500 — en gelijkt op 1 000
 - II. Tusschen de onderafl. 20 en 30 wordt ingevoegd een onderafl. 20a, luidende:
 - „Kosten voor vervoer van het vee naar de aflevering in de kolonie 2 500
 - III. Het onderafl. 28 wordt veranderd in:
 - „Kosten van 2 500
 - IV. Het onderafl. 55 wordt veranderd in:
 - 1 400 — en gelijkt op 1 400
 - V. Tusschen de onderafl. 55 en 56 wordt ingevoegd een onderafl. 55a, luidende:
 - „Verkeering van de St. Antoon 300
 - VI. Het onderafl. 56 wordt veranderd in:
 - 1 200 — en gelijkt op 1 200
 - VII. In artikel 2 worden oogenoms de artikelen 20a en 55a.

Gedrukt te Willemstad, Surinam.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—1.

Verordening van den.....,
tot aanvulling der verordening, waarbij voor-
loopig wordt vastgesteld de koloniale huishou-
delijke begrooting voor het dienstjaar 1916
(P. B. 1915 No. 35).

Memorie van Toelichting.

Nº 2.

Bij de Memorie van toelichting behorende bij de ontwerp-
verordening tot voorloopige vaststelling van de koloniale
huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1916, is de in-
diening van deze suppletoire begrooting in uitzicht gesteld.

Van deze gelegenheid wordt gebruik gemaakt om een ver-
hooging van het crediet voor schoolbehoeften en andere kleine
uitgaven voor de openbare scholen voor te stellen.

I. *Verdere kosten van het onderwijs:* De verhooging ad
f 800,— wordt voorgesteld voor:
schoolbehoeften en andere uitgaven voor de openbare scho-
len (*Curaçao*).

Dit crediet zal benoodigd zijn om meubilair aan te schaffen
voor de nieuwe lokalen en voor de fröbelklasse aan de Wil-
helminaschool.

(Zie noot 1. onder VI.)

II. *Kosten voor verbetering van het visscherijbedrijf in de
kolonie.* Aangevraagd wordt een crediet van f 2 300,— voor:

a. Uitgaven voor onderhoud van de koelhuizen op Aruba en Curaçao (1).....	f	300,—
b. Voorschotten tot het aanschaffen van boo- ten en vischtuig (2).....	,,	2 000,—
	f	2 300,—

(1) De verschillende proeven, die hier op visscherijgebied
wenschelijk werden geacht, kunnen als geëindigd worden
beschouwd.

Alleen wordt nog voortgezet de proef met het vischvervoer
van Aruba naar Curaçao, voor welk doel ook hier een behoor-
lijk koelhuis werd ingericht, zoo als dit reeds eenigen tijd op
Aruba bestond.

Beide koelhuizen zijn tot September a. s. gratis in gebruik
afgestaan aan den heer *Eman* van Aruba, die geregeld met
zijn zeilschip de visch van Aruba naar hier vervoert, en tot
het einde van het jaar, nog zooveel als noodig is, door den
adviseur voor visscherijzaken zal worden geholpen. Na dien
tijd is voor het drijven van dat bedrijf de leiding van een ad-
viseur voor visscherijzaken onnoodig.

Zoolang er geen vaste overeenkomst met eenigen exploitant
is getroffen, waarbij alle kosten van onderhoud der koelhui-
zen voor diens rekening komen, dient er een post te zijn om
er deze kosten uit te kunnen bestrijden. Daarin zijn ook be-
grepen vergoedingen uit te keeren aan den persoon of de per-
sonen, die met in orde houden der machines belast worden in
geval, dat de zorg daarvan, zij 't ook tijdelijk, op het gouver-
nement mocht komen te rusten.

(2) Voor 1915 is voor voorschotten tot het aanschaffen
van visschersbooten uitgetrokken een bedrag, van f 2 500.—
dat vooral bestemd is ter uitbreiding van de visschersvloot op
Aruba, waaraan behoefte bestaat in verband met den uitvoer
van verse visch. Het aantal vaartuigen stond tot dusver
in reden tot de behoefte aan verse visch op het eiland zelf

en dient noodzakelijk eene flinke vermeerdering te ondergaan, nu er gelegenheid is om de visch ook versch naar elders te verzenden. Het bedrag van f 2 500,— zal een begin van uitvoering mogelijk maken, maar verdere uitbreiding is gewenscht.

De stand der terugbetalingen, waarvan hier een overzicht volgt, is niet ongunstig te noemen, wanneer men rekening houdt met den slechten economischen toestand op de benedenwindsche eilanden in de laatste jaren. Oogstmislukking drukte ook op die groote rubriek van visschers, die de vischerij als bijbedrijf uitoefenen.

	Bedrag der verschafte kredieten.	Terugbetalingen.
1910	f 2 828,40 $\frac{1}{2}$	f 448 87 $\frac{1}{2}$
1911	„ 4 026,04 $\frac{1}{2}$	„ 1 131 77
1912	„ 2 581,90	„ 1 200 06 $\frac{1}{2}$
1913	„ 2 391,10	„ 1 300 97 $\frac{1}{2}$
1914	—	„ 721 65
1915 (tot ult. April)	—	„ 201 53 $\frac{1}{2}$
Totaal..	f 11 827,45	f 5 004 87

De controle op de voorschotten kan worden overgelaten aan den administrateur van financiën en den gezaghebber van Aruba.

III. *Traktementen of verlofstraktementen, toelagen, bureelbehoef- ten en reis- en verblijfskosten van den directeur en verdere ambte- naren en bedienden.*

De verhooging wordt voorgesteld voor:

a. toelage aan een wachter bij het kruitmagazijn, à f 0,90 daags (Curaçao) (1).....	f 329,40
b. toelage voor een assistent-opzichter bij den vuurtoren aan de Noordwestpunt (Bonaire) (2).....	„ 240,—
	f 569,40

(1) Daar het kruitmagazijn niet voor eigenlijke militaire doeleinden wordt gebruikt en daarin, behalve het buskruit voor de saluutbatterij, ook buskruit voor „Openbare Werken” en voor particulieren wordt bewaard, wordt het regelmatig geacht deze toelage ten laste van de koloniale huis- houdelijke begroeting te brengen.

(2) In verband met de afgelegenheid van de plaats, waar de vuurtoren zal worden gebouwd, wordt, ten einde de be- diening van het licht ten alle tijden naar behooren te doen geschieden, de toevoeging van een assistent-opzichter nood- zakelijk geacht. Voor de bezoldiging van dien assistent-op- zichtter wordt een bedrag van f 240,— 's jaars voldoende geacht.

IV. *Baggerwerken.*

De verhooging wordt voorgesteld voor:
arbeidsloonen, materialen en steenkolen voor de baggertoe- stellen met bijbehorende onderlossers (Curaçao) f 4 600.—

Ofschoon het nu moeilijk met eenige zekerheid is uit te maken, hoeveel aangeslibte grond er het andere jaar uit de haven zal moeten worden weggebaggerd, heeft ondergetee- kende het toch voorzichtig geoordeeld om daarvoor het be- drag uit te trekken, dat er in de laatste jaren voor is toege- staan.

V. *Verbetering van de St. Annabaai.*

Uit hetgeen dienaangaande reeds aan den Raad is medege- deeld, blijkt wel, dat, welke weg er ook tot beëindiging van de havenverbreding zal worden ingeslagen, deze in 1915 nog wel niet voltooid zal worden.

Hoeveel er in 1916 nog voor noodig zal wezen, is echter moeilijk te schatten, vandaar dat de post voor memorie wordt uitgetrokken.

VI. *Buitengewone uitgaven voor onderhoud en herstelling van de landsgebouwen en eigendommen, de straten, de wegen, enz., zomede het maken van nieuwe werken.*

De verhooging ad f 19 940.— wordt voorgesteld voor de volgende werken op Curaçao:

a.	Opbouw van een verdieping op het middelste gedeelte van de Wilhelminaschool (1)... f 8 900.— Bijbouw van een overdekte speelplaats en hiermede in verband staande verplaatsing van een gedeelte van den ringmuur om de Wilhelminaschool (2).... 1 100.—	f 10 000.—
b.	Oververving van de houtwerken van het gebouw van Administratie en Secretarie en van het kantoor van den hypotheekbewaarder (3).....	550.—
c.	Oververving van de buitenhoutwerken van het Gouvernementshuis en het gebouw, waarin het bureau van den Gouverneur is gevestigd (4).....	900.—
d.	Vernieuwing van de bedekking van het dak boven de balkonkamer en van eenige houtwerken en van het dak van het Gouvernementshuis (5).....	550.—
e.	Oververving van de houtwerken van de kazerne en de eetzaal voor de manschappen in het Waterfort (6).....	1 100.—
f.	Daarstelling van een schot in paviljoen III van 's Landshospitaal (7).....	200.—
g.	Daarstelling van eene nieuwe badplaats voor mannen bij het Leprozengesticht (8).	480.—
h.	Vernieuwing van de houtwerken van het dak boven den regenbak bij het hospitaal van de quarantaine-inrichting aan de Caracasbaai en bijbehorende werken (9)....	400.—
i.	Daarstelling van eene afsluiting bij de vleeschhal op Pietermaai (10).. f 490.— Oververving van de houtwerken van die vleeschhal en bijkomende werken (11)..... 400.—	890.—
j.	Vervanging van de dakbedekking van gegolfd gegalvaniseerd plaatijzer van het kantoor en de keuken der slachtplaats door eene pannenbedekking, en bijkomende werken (12).....	350.—
k.	Afrastering van het tot de dokterswoning op Pannekoek behorende erf (13).....	200.—
l.	Daarstelling van een gebouwtje voor opbe- waring van plantzaad, ten dienste van den landbouwkundige (14).....	720.—
m.	Vernieuwing van de breedestraat beoosten de haven en een daarbij aansluitend klein gedeelte van den Pietermaaiweg (15)....	3 600.—
		f 19 940.—

(1) Uitbreiding van de Wilhelminaschool is noodig, ten einde plaats te krijgen voor een fröbelklasse en een negende klasse, die waarschijnlijk reeds het volgende jaar aan die school zullen worden toegevoegd. Die uitbreiding zal verkregen worden door op het middengebouw eene verdieping te zetten, waardoor het aantal schoollokalen met drie zal worden vermeerderd.

(2) De ruimte onder de overdekte speelplaats is niet voldoende. Meerdere ruimte zal verkregen worden door vóór het paviljoen-schoollokaal eene overdekte speelplaats bij te bouwen, in verband waarmede een gedeelte van den ringmuur zal moeten worden verplaatst.

(3) Het buitenverfwerk van de kantoren verkeert in zeer slechten toestand. Het binnenverfwerk moet worden bijgewerkt.

(4) De houtwerken van deze gebouwen beginnen verve-
loos te worden en dienen daarom te worden overgeverfd.

(5) De zinken dakbedekking boven de balkonkamer is op verschillende plaatsen vergaan. Ook eenig houtwerk van het dak van het Gouvernementshuis dient vernieuwd te worden.

(6) Zoowel het binnen- als het buitenverfwerk van deze gebouwen verkeert in zeer slechten toestand.

(7) Paviljoen III in 's Landshospitaal is ingericht voor besmettelijke ziekten. In deze zaal kunnen 16 patiënten verpleegd worden. Daar er nooit zooveel patiënten in verpleegd worden en er voor het groote aantal andere patiënten, gedurende de laatste jaren dikwijls naar plaats gezocht moet worden, wordt voorgesteld deze zaal af te schotten, waardoor een gedeelte ervan voor laatstgenoemde patiënten kan worden gebruikt.

(8) Door hare verkeerde ligging kan de tegenwoordige badplaats niet voldoende schoongehouden worden.

(9) De houtwerken van dit dak zijn nagenoeg geheel door houtluis verteerd.

(10) De voorgestelde afsluiting zal dienen om na het sluitsuur verontreiniging van de vleeschhal en van het terrein rondom dit gebouw te voorkomen.

(11) De houtwerken van de vleeschhal moeten worden afgeschraapt, tweemaal gegrond en tweemaal overgeverfd.

(12) In 1912 is de pannenbedekking van de daken van de tot de slachtplaats behorende gebouwen, die wegens de veel te geringe helling (± 0.20 M. op den Meter) bij den minsten regen lekte, vervangen door gegolfd gegalvaniseerd plaatijzer. Daar deze gebouwen onmiddellijk aan zee gelegen zijn, is de gegalvaniseerd plaatijzeren dakbedekking zeer aan vertering onderhevig, zoodat thans reeds deze dakbedekking is vergaan. Daarom wordt voorgesteld weder eene pannenbedekking, maar nu onder de daarvoor vereischte helling, aan te brengen waartoe enkele muren hooger zullen moeten worden opgemetseld.

(13) Het erf van de dokterswoning is thans niet van het overige gouvernementsterrein op Pannekoek afgesloten, zoodat geiten en varkens tot aan den ingang van de woning kunnen naderen, hetgeen zeer ongeriefelijk voor de bewoners is. Daarom is het noodig eene afrastering aan te brengen.

(14) In het jaar 1913 is, ten einde plantzaad te kunnen opslaan, een magazijn in den vorm van een negerhut gebouwd. Gebleken is, dat dit magazijn niet aan de eischen, aan goede opbewaring te stellen, kan voldoen. Daarom wordt het noodig geacht een gebouwtje uit steen te doen optrekken, met cementvloer en met pannen gedekt.

(15) De Breedestraat beoosten de haven en een daarbij aansluitend klein gedeelte van den Pietermaaiweg verkeerden in zeer slechten toestand. De vernieuwing kan moeilijk langer worden uitgesteld.

Ondergeteekende heeft aan Z. E. den Minister van Koloniën verzocht om, wanneer gelden daarvoor beschikbaar kunnen worden gesteld, de posten, welke Z. E. van het wetsontwerp tot definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting voor 1915 heeft moeten terugnemen, zelve weder op de begrooting te brengen.

Daarom worden voor deze posten geen credieten aangevraagd.

Willemstad, den 5n. Juni 1915.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—1.

*Verordening van den
tot aanvulling der verordening, waarbij voor-
loopig wordt vastgesteld de koloniale huishou-
delijke begrooting voor het dienstjaar 1916
(P. B. 1915 No. 35).*

Voorloopig Verslag.

Nº 3.

Het Afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Een lid verklaarde met leedwezen te hebben gezien, dat het Bestuur er toe overgaat de betrekking van adviseur voor visscherijzaken af te schaffen. Naar zijne meening is deskundige leiding hoogst noodzakelijk.

Dat lid deelde mede, dat hij kort geleden een brief uit Aruba heeft ontvangen, waarbij hem door den schrijver wordt verzocht om zijne medewerking te verleen, dat de adviseur behouden wordt.

Het lid aan het woord zou gaarne worden ingelicht welke resultaten de proeven, op visscherijgebied genomen, opgeleverd hebben en vroeg of het niet aanvragen van een crediet voor toelage van den adviseur misschien daaraan is toe te schrijven, dat de proeven mislukt zijn.

Eenige leden voerden aan, dat het niet te verantwoorden is langer gelden voor de visscherij uit te geven, waar de adviseur zelf in het jaar 1913 bij de openbare behandeling van de begrooting voor 1914 o. m. heeft gezegd: „Ten aanzien van bijna alle onderdeelen van het visscherijonderzoek kunnen de werkzaamheden thans als geëindigd beschouwd worden of nog in den loop van dit jaar zeker afgesloten worden.”

Enkele dier „eenige” leden verklaarden het zelfs te betreuren, dat er ooit credieten zijn toegestaan voor verbetering van het visscherijbedrijf.

Algemeen constateerde men met genoegen, dat het voornemen bestaat om de Wilhelminaschool te vergrooten. Aan eenige leden kwam het daarvoor aangevraagde crediet bijzonder hoog voor.

Sommige leden gaven als hunne meening te kennen, dat, ofschoon de Breedestraat beoosten de haven vernieuwing eischt, zij de aangevraagde gelden beter besteed zouden achten aan de herstelling van verschillende straatjes en stegen in de Willemstad en aan de Overzijde, die in veel slechteren toestand verkeerden.

Enkele leden stelden de vraag op welke gronden geen aanvang is gemaakt met het aanleggen van de algemeene begraafplaats, waarvoor op de begrooting voor het loopende dienstjaar een crediet van f 1470.— is toegestaan.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 19n. Juni 1915.

De Rapporteurs,

J. C. B. FORBES.

F. W. P. WINKEL.

Verzamelde werken van den
tot oprichting der werkdienst, 1912-1916
Inzake de werkdienst van de koloniale
landbouw en de landbouw van
de koloniale landbouw van
de koloniale landbouw van

Voorloopig Verslag

N. 2

[The following text is extremely faint and largely illegible. It appears to be the main body of the report, containing several paragraphs of text. Some words like 'Verzamelde werken' and 'tot oprichting der werkdienst' are visible at the top of this section.]

J. G. R. THOMAS
F. W. A. WISSELAAR

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—1.

*Verordening van den
tot aanvulling der verordening, waarbij voor-
loopig wordt vastgesteld de koloniale huishou-
delijke begrooting voor het dienstjaar 1916
(P. B. 1915 No. 35).*

Memorie van Antwoord.

N° 4.

Ondergeteekende had gaarne gezien, dat het lid van den Raad, hetwelk het betreurt, dat het Bestuur er toe overgaat de betrekking van Adviseur voor visscherijzaken af te schaffen, bepaald had aangegeven, *waarvoor* hij deskundige leiding van een adviseur voor visscherijzaken nog hoogst noodzakelijk acht.

Is dit voor het vervoer van visch op ijs van Aruba naar Curaçao, dan meent ondergeteekende te moeten opmerken, dat dit bedrijf, nu het eenmaal door den Adviseur voor visscherijzaken op gang is gebracht, en er op Aruba en op Curaçao een behoorlijk koelhuis is, zoo eenvoudig is, dat daarvoor de voortdurende voorlichting van een Adviseur voor visscherijzaken bepaald onnoodig kan worden geacht.

De verschillende proeven op visscherijgebied genomen, zooals die betreffende de oester- en schildpaddenteelt, het kweken van sponsen in de Curaçaosche wateren, het rooken en het op andere wijze drogen van visch etc. hebben in zooverre geen resultaten opgeleverd, dat daardoor is gebleken, dat die cultures of ondernemingen hier geen geldelijk voordeel af zullen werpen en dus uit een commercieel oogpunt niet zijn aan te bevelen.

Dit sluit echter volstrekt niet in, dat om die negatieve resultaten het onderzoek van den Adviseur voor visscherijzaken op die punten moet beschouwd worden als van geen belang te zijn geweest. Integendeel. De uitzending van de deskundigen op visscherijgebied was juist om na te gaan, wat er in het algemeen voor verbeteringen in het visscherijbedrijf konden worden aangebracht, en hoe dit verder zou kunnen worden ontwikkeld.

Viel dit nu al eenigszins tegen, en had men meer verwacht dan met 't oog op de plaatselijke omstandigheden mogelijk bleek te zijn, dan is het toch een groot resultaat, dat men dienaangaande zekerheid heeft verkregen; zoodat particulieren nu hun geld niet zullen gaan steken in ondernemingen op visscherijgebied, die bleken hier niet te kunnen rendeeeren.

Ofschoon de Adviseur voor visscherijzaken tot de conclusie is gekomen, dat de Curaçaosche wateren voor het kweken van sponsen over het algemeen minder geschikt zijn, meent hij, dat het misschien wel rendabel zal kunnen wezen om sponsen in speciaal daarvoor aangelegde kommen of vijvers te kweken. Voor die proef, die dit jaar nog zal kunnen worden genomen, heeft ondergeteekende een bedrag van f 690.— beschikbaar gesteld: te betalen uit Onvoorziene Uitgaven. Valt de proef gunstig uit, dan zal die hoogwaarschijnlijk door een particulier worden voortgezet, die er de uitbreiding aan zal geven, welke uit een handelsoogpunt gewenscht zal zijn.

Het deed ondergeteekende genoegen te vernemen, dat zijn voorstel om de Wilhelminaschool te vergrooten, algemeen bij de leden bijval vond.

Ondergeteekende had oorspronkelijk ook gedacht, dat de kosten minder zouden zijn; doch bij de raming, door het departement van openbare werken opgemaakt, bleek, dat het werk, deugdelijk uitgevoerd, voor niet minder was te maken.

Door het departement van openbare werken werden ontworpen drie plannen. Het eene bestond in het uitbouwen

van de beide vleugels: wat alles bij elkaar gerekend ongeveer f 2 400,— minder zou kosten; doch dan heeft men het groote nadeel, dat de binnen gelegen klaslokalen te warm worden.

Het andere bestond in het bouwen van een bovenverdieping op het middengebouw, met een trap, die boven op een portaal uitkwam, aan beide zijden waarvan men dan een klaslokaal zou krijgen.

De kosten daarvan zouden f 1000,— minder zijn.

Het derde plan is om vóór de te maken bovenverdieping een overdekt balkon te bouwen, met een trap naar beneden. Er kunnen dan boven drie lokalen komen, waartoe men van het balkon toegang heeft.

Ofschoon dit laatste plan het duurste is, heeft ondergeteekende, na overleg met den Directeur der openbare werken, den Inspecteur voor het onderwijs en het Hoofd der school, toch gemeend daarop zijn keuze te moeten laten vallen, omdat dit plan bepaald het beste is, en men bij uitvoering daarvan, in stede van twee, drie lokalen boven zal krijgen; waardoor het mogelijk zal worden beneden wat meer ruimte beschikbaar te krijgen voor een spreekkamer, en voor een kamer, waar de grootere meisjes om twaalf uur kunnen eten.

Het is bepaald noodig, dat de Breedestraat beoosten de haven,—de straat waar misschien het drukste verkeer is,—behoorlijk wordt onderhouden. De verbetering er van langer uit te stellen is niet mogelijk. Het herstel van kleinere straten en stegen zal zooveel mogelijk uit het crediet voor gewoon onderhoud bekostigd worden.

Er is geen aanvang gemaakt met het aanleggen van de algemeene begraafplaats, omdat de post, daarvoor uitgetrokken, tegelijk met vele andere, verleden jaar door Zijne Excellentie den Minister van Koloniën van de begrooting is afgevoerd.

Willemstad, den 24n. Juni 1915.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—1.

*Verordening van den
tot aanvulling der verordening, waarbij voor-
loopig wordt vastgesteld de koloniale huishou-
delijke begrooting voor het dienstjaar 1916
(P. B. 1915 No. 35).*

Eindverslag.

Nº 5.

De Commissie van Rapporteurs, in overleg met de Voorzitters der Afdeelingen, is, na kennis genomen te hebben van de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag over deze ontwerp-verordening, van oordeel, dat door de gewisselde schrifturen de openbare beraadslaging over het ontwerp genoegzaam is voorbereid.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 29n. Juni 1915.

De Rapporteurs,

J. C. B. FORBES.

F. W. P. WINKEL.

De voorzitter van de Koloniale Raad heeft de volgende mededeelingen gedaan: De Koloniale Raad heeft op 14 Mei 1915 een vergadering gehouden, waaraan de leden van de Raad en de leden van de Raad van Gedeputeerde Staten aanwezig waren. De vergadering was voornamelijk gewijd aan de bespreking van de rapporten van de leden van de Raad van Gedeputeerde Staten over de toestand van de koloniale economie in 1914.

Bindverslag

273

De voorzitter van de Koloniale Raad heeft de volgende mededeelingen gedaan: De Koloniale Raad heeft op 14 Mei 1915 een vergadering gehouden, waaraan de leden van de Raad en de leden van de Raad van Gedeputeerde Staten aanwezig waren. De vergadering was voornamelijk gewijd aan de bespreking van de rapporten van de leden van de Raad van Gedeputeerde Staten over de toestand van de koloniale economie in 1914. De leden van de Raad van Gedeputeerde Staten hebben de volgende punten in hun rapporten behandeld: 1. De toestand van de koloniale economie in 1914. 2. De toestand van de koloniale landbouw. 3. De toestand van de koloniale industrie. 4. De toestand van de koloniale handel. 5. De toestand van de koloniale financiën. De leden van de Raad van Gedeputeerde Staten hebben de volgende conclusies getrokken: 1. De koloniale economie heeft in 1914 een sterke groei gekend. 2. De koloniale landbouw heeft een sterke groei gekend. 3. De koloniale industrie heeft een sterke groei gekend. 4. De koloniale handel heeft een sterke groei gekend. 5. De koloniale financiën hebben een sterke groei gekend.

De Rapporten

De leden van de Raad van Gedeputeerde Staten hebben de volgende rapporten ingediend: 1. Rapport van de heer J. B. ... 2. Rapport van de heer ... 3. Rapport van de heer ...

De voorzitter van de Koloniale Raad heeft de volgende mededeelingen gedaan: De Koloniale Raad heeft op 14 Mei 1915 een vergadering gehouden, waaraan de leden van de Raad en de leden van de Raad van Gedeputeerde Staten aanwezig waren.

De voorzitter van de Koloniale Raad heeft de volgende mededeelingen gedaan: De Koloniale Raad heeft op 14 Mei 1915 een vergadering gehouden, waaraan de leden van de Raad en de leden van de Raad van Gedeputeerde Staten aanwezig waren.

De voorzitter van de Koloniale Raad heeft de volgende mededeelingen gedaan: De Koloniale Raad heeft op 14 Mei 1915 een vergadering gehouden, waaraan de leden van de Raad en de leden van de Raad van Gedeputeerde Staten aanwezig waren.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—2.

Verordening van den
tot wijziging en aanvulling van de verordening van 17 April 1872 (P. B. No. 27), houdende herziening van het tarief van justitiekosten in strafzaken.

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende: dat het noodig is de verordening van 17 April 1872 (P. B. N° 27), houdende herziening van het tarief van justitiekosten in strafzaken, zooals deze sedert is gewijzigd en aangevuld, laatstelijk bij verordening van 29 December 1910 (P. B. 1911 N° 2), aan te vullen en te wijzigen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening:

Artikel 1.

Van de Verordening van 17 April 1872 (P. B. N° 27), houdende herziening van het tarief van justitiekosten in strafzaken, zooals deze sedert is gewijzigd en aangevuld, laatstelijk bij Verordening van 29 December 1910 (P. B. 1911 N° 2), worden de „Voorafgaande bepalingen” gelezen als volgt:

Artikel 1. Op den voet bij deze verordening bepaald worden berekend:

a. de geregtskosten in strafzaken, hieronder begrepen die wegens overtredingen waarvan de burgerlijke regter kennis neemt;

b. de kosten, ambtshalve gemaakt in zaken waarin het openbaar ministerie optreedt in het belang of ter uitvoering der wet en waarvan de burgerlijke regter kennis neemt.

Artikel 2. Tot het maken van buitengewone en bij dit tarief niet voorziene kosten in de zaken, bij artikel 1 bedoeld, wordt vereischt eene voorafgaande schriftelijke magtiging of eene nadere goedkeuring van den Procureur-Generaal.

De Procureur-Generaal geeft van de magtiging of goedkeuring onverwijld kennis aan den Gouverneur.

Artikel 3. Behoudens de uitzonderingen bij dit tarief bepaald, wordt voor de berekening der reiskosten tot uitgangspunt genomen de plaats, waar elks hoofdverblijf is gevestigd.

De tijdelijke verblijfplaats kan tot uitgangspunt worden genomen, indien de regter, met de toeschatting belast, overtuigd is dat de betrokken persoon zich buiten zijn hoofdverblijf ophield en naar die tijdelijke verblijfplaats moet terugkeeren.

Voor schippers, die in een schip wonen, wordt de tijdelijke ligplaats als uitgangspunt aangenomen.

Artikel 4. De kosten van exploiten van wege beklaagden en veroordeelden gedaan op grond van het Wetboek van Strafvordering en de schadeloosstellingen van door hen opgeroepen getuigen en deskundigen, worden berekend op den voet van dit tarief.

Artikel 2.

De 1e. Afdeling van Titel I van gemelde verordening wordt gelezen als volgt:

Van de kosten van vervoer van gevangenen, van personen die in gijzeling moeten worden gesteld en van overtuigingstukken.

Artikel 5. Voor het vervoer van gevangenen, van personen, die in gijzeling moeten worden gesteld, en van overtuigingstukken worden de verschuldigde vrachtprijzen of de werkelijk gedane uitgaven in rekening gebracht.

Artikel 6. Het vervoer van de in het voorgaand artikel bedoelde personen geschiedt hetzij te voet, hetzij met voer- of rijtuigen of scheepsgelegenheid, zoo noodig onder geleide van dienaren der openbare magt, op last der ambtenaren van het Openbaar Ministerie of der hulpofficieren.

De kosten van onderhoud van zoodanige personen op de plaats waar zij, vervoerd wordende, nachtverblijf moeten houden, zijn onder de geregtskosten in strafzaken begrepen.

Artikel 7. De overtuigingstukken worden zooveel mogelijk gelijktijdig met de gevangenen vervoerd.

Het bewijs van ontvangst en de taxatie der kosten worden gesteld aan den voet van het bevel tot vervoer.

Artikel 3.

In het opschrift van de 2e Afdeling van Titel I van gemelde verordening vervallen de woorden: „genees- heel- of verloskundigen”.

Artikel 4.

Artikel 8 van gemelde verordening wordt gelezen als volgt:
Aan genees-, heel- en verloskundigen is verschuldigd:

- 1° voor het eerste onderzoek van een verwonde, daaronder begrepen het eerste verband f 4.—;
 - 2° voor ieder nader bevolen onderzoek f 1,50;
 - 3° voor eene uitwendige lijkschouwing f 6.—;
 - 4° voor; lijkopeningen tot onderzoek naar de oorzaak des doods en den staat van het lijk, daaronder begrepen de uitwendige schouwing f 20.—;
 - 5° voor andere door den genees-, heel- of verloskundige behoorlijk te omschrijven kunstbewerkingen, moeyelijker dan het onderzoek bedoeld bij n° 1 en 2 van dit artikel, f 20.—;
 - 6° voor het onderzoek naar den toestand van krankzinnigen, ten einde te kunnen geraken tot de opneming in een gesticht, f 2,50;
 - 7° voor het eerste onderzoek naar den zielstoestand van beklagden f 2,50;
 - 8° voor ieder nader bezoek f 1.—;
- alles met inbegrip van het verslag.

Aan vroedvrouwen is voor ieder onderzoek f 2.— verschuldigd.

Artikel 5.

Artikel 9 van gemelde verordening wordt gelezen als volgt:

Tot het houden van het geregteijk genees- of heelkundig onderzoek wordt door de zorg van den betrokken ambtenaar van het Openbaar Ministerie een lokaal beschikbaar gesteld.

De kosten daardoor veroorzaakt, eveneens de kosten voor het opgraven van lijken en voor het weder begraven na de schouwing worden onder de geregtskosten in strafzaken gerekend.

Artikel 6.

Artikel 10 van gemelde verordening wordt gelezen als volgt:

De bepalingen van artikel 8 zijn niet van toepassing op de genees-, heel- en verloskundigen, die een inkomen uit de Koloniale kas genieten en bij besluit van den Gouverneur van het genot dier honorariën zijn uitgesloten.

Artikel 7.

Artikel 11 van gemelde verordening wordt gelezen als volgt:

Voor verdere behandeling, na het bevolen onderzoek, wordt geene vergoeding toegestaan.

Evenmin wordt het honorarium bedoeld in artikel 8 gelijktijdig genoten met de vacatiegelden in het volgend artikel aangewezen.

Artikel 8.

In den aanhef van artikel 12 van gemelde verordening worden de woorden: „Aan de deskundigen wordt” vervangen door de woorden: „Voor andere verrichtingen dan die in artikel 8 omschreven, wordt aan de deskundigen”.

Artikel 9.

In artikel 14 van gemelde verordening worden de woorden: „bij de instructiën of ter terechtzitting” vervangen door de woorden: „voor den regter”.

Eveneens vervalt N° 3 van voormeld artikel 14.

Artikel 10.

Artikel 16 van gemelde verordening wordt gelezen als volgt:
Wanneer deskundigen in deze afdeeling bedoeld worden geroepen om den regter mondeling voor te lichten, met gronden van wetenschap en kunst, wordt hun, indien zij zulks verlangen, een vacatiegeld toegelegd, naar den maatstaf van artikel 12.

Artikel 11.

In artikel 18 N° 3 van gemelde verordening wordt het woord „misdrijf” vervangen door de woorden: „strafbaar feit”.

Artikel 12.

De 3e. Afdeeling van Titel I van gemelde verordening wordt gelezen als volgt:

Van de schadeloosstellingen voor tijdverzuim aan getuigen.

Artikel 19. Aan getuigen voor den regter verschenen tot het afleggen van getuigenis of tot het geven van inlichtingen, kan, wanneer zij het verlangen en de regter zulks billijk acht, voor elken dag waarop zij verschenen zijn eene schadeloosstelling voor tijdverzuim worden toegekend van hoogstens f 1,50.

De schadeloosstelling voor tijdverzuim wordt niet verleend wanneer de getuigen regt hebben op verblijfkosten.

Artikel 20. Aan personen die eene wedde of vaste belooning genieten ten laste van de kolonie, aan militairen in actieven dienst en aan gevangenen, als getuigen of tot het geven van inlichtingen verschenen, wordt geene schadeloosstelling voor tijdverzuim toegeschat.

Artikel 13.

Het opschrift van de 4e Afdeeling van Titel I van gemelde verordening wordt gelezen als volgt:

Van de bewaarders van stukken en van de bewaring van inbeslaggenomen roerende goederen.

Artikel 14.

Artikel 23 van gemelde verordening wordt vervangen door de navolgende bepalingen:

Artikel 21. Aan openbare of bijzondere bewaarders of houders van stukken, opgeroepen om onder hunne bewaring of berusting zijnde stukken, welke beweerd worden valsch of vervalscht te zijn of ter vergelijking moeten dienen, ter griffie over te leggen, wordt een vacatiegeld toegelegd van f 3.—

Aan personen die een wedde of vaste belooning genieten ten laste van de kolonie wordt dat vacatiegeld niet toegestaan.

Artikel 22. Voor de bewaring van verzegelde of in beslag genomen roerende zaken wordt slechts vergoeding toegekend, wanneer het raadzaam is geoordeeld, de bewaring niet op te dragen aan den bewoner of een medebewoner van het huis of

de plaats, waar de verzegeling of inbeslagneming heeft plaats gehad. In dit geval wordt door den ambtshalve gestelden bewaarder voor elken dag genoten f 1.—.

Artikel 23. De kosten van onderhoud van inbeslaggenomen dieren worden berekend volgens het plaatselijk gebruik, tenzij daaromtrent anders mogt zijn overeengekomen.

Hij, aan wien, behalve het onderhoud, ook de bewaring is opgedragen, heeft geen regt op bewaarloon.

Artikel 15.

In het eerste lid van artikel 24 van gemelde verordening worden de woorden: „Kantonregter, den Regter-Commissaris of den Voorzitter van het Hof of van den Raad van Justitie” vervangen door de woorden: „President van het regtscollegie, den Regter-Commissaris of den Kantonregter, die van de zaak kennis moet nemen”.

In het vierde lid van voormeld artikel 24 worden de woorden: „in het geval van alinea 2 van dit artikel, na het daarbij bepaalde tijdvak” vervangen door de woorden: „en in het geval bedoeld in alinea 2 van dit artikel bovendien na het daarbij bepaalde tijdvak”.

Artikel 16.

In het eerste lid van artikel 25 van gemelde verordening worden tusschen de woorden: „openbaar” en „door” ingevoegd de woorden: „aan den meestbiedende”; en worden de woorden: „zonder formaliteiten” vervangen door het woord: „onderhands”.

Artikel 17.

Tusschen de 4e. en de 6e. Afdeeling van Titel I van gemelde verordening wordt een nieuwe afdeeling ingevoegd, luidende als volgt:

5e. AFDEELING.

Van de uitleveringskosten.

Artikel 26. De kosten van uitlevering van misdadigers aan vreemde mogendheden krachtens aangegane overeenkomsten, de uitgaven van de bij die overeenkomsten bedoelde rogatoire commissiën, van het hooren van getuigen, van het confronteren van misdadigers, van de mededeeling van stukken van overtuiging of bescheiden en alle verdere uitgaven worden berekend, op den voet en met inachtneming der voorschriften van dit tarief.

Artikel 27. De kosten ter verkrijging van uitlevering door vreemde mogendheden worden tot het werkelijk uitgegeven bedrag in rekening geleden.

Artikel 28. De kosten in de twee voorgaande artikelen bedoeld, worden, voor zooveel zij ten laste van de koloniale kas komen, bij declaratiën in rekening gebracht en na taxatie en betaalbaarstelling gekweten.

Artikel 18.

In het opschrift van de 6e. Afdeeling van Titel I van gemelde verordening worden de woorden: „de Wet” vervangen door de woorden: „wettelijke regelingen”.

Artikel 19.

Het tweede lid van artikel 33 van gemelde verordening wordt gelezen als volgt:

Slechts één origineel wordt in rekening geleden, indien dezelfde akte door denzelfden deurwaarder wordt beteekend aan meerdere personen.

Het laatste lid van voormeld artikel 33 vervalt.

Artikel 20.

Artikel 34 van gemelde verordening wordt gelezen als volgt:

Voor de gevangenneming van iederen verdachte of beklagde ter uitvoering van bevelen van voorloopige aanhouding, medebrenging of gevangenneming, voor de door den regter bevolen medebrenging van een getuige, deskundige of tolk, voor de uitvoering van den lijfswang, voor de gevangenneming van iederen veroordeelde tot gevangenisstraf of hechtenis wordt aan den deurwaarder toegekend f 3.—

Het exploit van beteekening en het afschrift van het bevel, vonnis of arrest zijn onder dit salaris begrepen.

Artikel 21.

Artikel 37 van gemelde verordening wordt gelezen als volgt:

Voor de gevangenneming wordt geen salaris toegekend, indien de aan te houden personen zich reeds in de magt der justitie of politie bevinden of zich vrijwillig aanmelden.

Artikel 22.

In het tweede lid van artikel 40 van gemelde verordening wordt het woord: „misdrijf” vervangen door de woorden: „strafbaar feit” en vervalt het woord: „beschuldigten”.

Artikel 23.

Artikel 41 van gemelde verordening wordt gelezen als volgt:

Wanneer regterlijke ambtenaren en de ambtenaren, die de griffiers vervangen, zich naar een ander eiland der kolonie of op het eiland, waar zij gevestigd zijn, buiten de hoofdplaats moeten begeven tot plaatselijk onderzoek of andere bij algemeene verordening bevolen verrigtingen, worden door hen de uitgegeven vervoerkosten in rekening gebracht.

Daarenboven wordt door ieder hunner wegens verblijfkosten voor iederen dag genoten het bedrag van f 10.—

Artikel 24.

Artikel 42 van gemelde verordening wordt gelezen als volgt:

De regterlijke ambtenaar of de ambtenaar die den griffier vervangt, die op denzelfden dag heen- en terugreist en dus niet buiten zijne woonplaats vernacht, geniet slechts de helft der verblijfkosten.

Die een of meer nachten buiten zijne woonplaats heeft vertoefd erlangt insgelijks voor den dag der terugkomst de helft der verblijfkosten.

Artikel 25.

Artikel 43 van gemelde verordening wordt gelezen als volgt:

Wanneer de regterlijke ambtenaar of de ambtenaar die den griffier vervangt, ter zake van dezelfde reis, behalve ingevolge de voorschriften dezer verordening, ook overeenkomstig de bepalingen betreffende de reis- en verblijfkosten in burgerlijke zaken aanspraak op vergoeding heeft, worden de ingevolge de voorschriften dezer verordening verschuldigde schadeloosstellingen tot op de helft teruggebracht.

Artikel 26.

Artikel 44 van gemelde verordening wordt gelezen als volgt:

Wanneer bewaarders van stukken, deskundigen, tolken en getuigen zich in deze hoedanigheid op het eiland hunner woonplaats, buiten het district, waar zij gevestigd zijn, moeten begeven, wordt hun, indien zij zulks verlangen, eene schadeloosstelling voor reiskosten toegekend, naar billijkheid en ter beoordeeling van den regter.

Aan genoemde personen worden geene verblijfkosten toegestaan.

Wanneer zij echter door omstandigheden, onafhankelijk van hunnen wil, onderweg worden opgehouden, of ter plaatse waar het onderzoek gehouden wordt, verplicht zijn te verblijven, wordt hun, indien zij zulks verlangen, eene schadeloosstelling toegeschat, naar billijkheid en ter beoordeeling van den regter.

Artikel 27.

Artikel 45 van gemelde verordening wordt gelezen als volgt:

Wanneer deurwaarders zich, in deze hoedanigheid, op het eiland, waar zij gevestigd zijn, buiten de hoofdplaats moeten begeven, wordt hun voor elk uur gaans, dat zij op de uit- en terugreis hebben afgelegd, een schadeloosstelling van f 1,50 toegekend.

Artikel 28.

Artikel 46 van gemelde verordening wordt gelezen als volgt:

Wanneer de in artikel 44 genoemde personen, zich in bedoelde hoedanigheid, naar een ander eiland der kolonie moeten begeven, wordt hun, indien zij zulks verlangen, het bedrag van de reiskosten heen en weder en van de verblijfkosten toegeschat, een en ander naar billijkheid en ter beoordeeling van den regter.

Artikel 29.

Artikel 48 van gemelde verordening wordt gelezen als volgt:

Aan buitenlandsche getuigen wordt toegeschat de schadeloosstelling, vastgesteld bij dit tarief, tenzij daaromtrent in met vreemde mogendheden aangegane overeenkomsten anders mogt zijn bepaald.

Stelt de getuige zijne vrijwillige overkomst afhankelijk van eene andere of hoogere schadeloosstelling, dan wordt die vooraf geregeld, na bekomen magtiging of onder nadere goedkeuring van den Gouverneur.

Artikel 30.

In artikel 49 van gemelde verordening vervalt in het eerste lid sub 2° het woord: „beschuldigten” en worden in het tweede lid de woorden: „Deze laatsten” vervangen door de woorden: „De onder 2° van dit artikel genoemde personen”.

Artikel 31.

Artikel 50 van gemelde verordening wordt gelezen als volgt:

De schadeloosstelling voor reis- en verblijfkosten, in deze afdeeling bedoeld, wordt niet meer dan eenmaal genoten voor al de verrigtingen te zamen, die in den loop eener zelfde reis zijn volbragt, onverschillig of de verrigtingen al dan niet tot dezelfde zaak betrekkelijk zijn.

Artikel 32.

De 8ste Afdeeling van Titel I van gemelde verordening wordt gelezen als volgt:

Van het port van brieven en pakketten.

Artikel 51. De porten en frankeergelden van brieven en pakketten, waarvoor geen vrijdom is verleend, worden voorgeschoten door en in rekening geleden aan de ambtenaren, die de brieven of pakketten hebben ontvangen of verzonden.

Artikel 33.

De 9e Afdeeling van Titel I van gemelde verordening wordt gelezen als volgt:

Van de kosten van uitvoering der vonnissen houdende veroordeeling tot de doodstraf.

Artikel 53. De aanschaffing en herstelling van al hetgeen noodig wordt geoordeeld voor de uitvoering van de doodstraf geschieden op Curaçao op last van den Procureur-Generaal, en op St. Martin N. G. en op St. Eustatius op last van den Officier van Justitie.

Artikel 54. Het vervoer van het schavot en de werkzaamheden tot oprigting en wegruiming daarvan hebben plaats op last van den Procureur-Generaal of den Officier van Justitie.

Artikel 34.

Titel II van gemelde verordening wordt ingetrokken.

Artikel 35.

Aan het opschrift van Titel III van gemelde verordening worden na het woord: „veroordeelingen” toegevoegd de woorden: „en verbeurdverklaarde voorwerpen”.

Artikel 36.

De artikelen 56, 57 en 58 van gemelde verordening worden vervangen door een nieuw artikel, luidende als volgt:

Artikel 56. De kosten worden onderscheiden in dringende en niet dringende.

Dringende kosten zijn:

- a. de schadeloosstellingen aan getuigen;
- b. de schadeloosstellingen aan deskundigen, in het geval bedoeld in artikel 16;
- c. de kosten van vervoer van overtuigingstukken.

Al de overige zijn niet dringende.

De kosten onder b. en c. bedoeld, worden, zoo de belanghebbenden het verzoeken, als niet dringende behandeld.

Artikel 37.

In het eerste lid van artikel 59 van gemelde verordening worden achter het woord: „woonplaats” ingevoegd de woorden: „of, in het geval bedoeld bij art. 3, der tijdelijke woon- of ligplaats”.

In het tweede lid van voormeld artikel 59 worden de woorden: „Hof, door den President van den Raad van Justitie” vervangen door het woord: „regtscollegie”.

Artikel 38.

Aan artikel 60 van gemelde verordening wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende als volgt:

De in het eerste lid van dit artikel bedoelde declaratiën worden, voor zooveel de deurwaarders betreft, na afloop van iedere maand ingediend.

Artikel 39.

Artikel 62 van gemelde verordening vervalt.

Artikel 40.

In artikelen 63, 65 en 67 van gemelde verordening worden de woorden: „Hof van Justitie, den President van den Raad van Justitie” vervangen door het woord: „regtscollegie”.

Tusschen het tweede en het derde lid van voormeld artikel 63 wordt een nieuw lid ingevoegd, luidende als volgt:

Is de last mondeling verstrekt, dan wordt eene afzonderlijke toeschatting afgegeven, waarin van die omstandigheid wordt melding gemaakt, alsmede van de zaak, waarin getuigenis is afgelegd, of van den aard der lastgeving.

Artikel 41.

Na artikel 67 van gemelde verordening worden 5 nieuwe artikelen ingevoegd, luidende als volgt:

Artikel 67bis. Bij de declaratiën wegens buitengewone en bij het tarief niet voorziene kosten wordt gevoegd de schriftelijke magtiging van den Procureur-Generaal tot het maken dier kosten, of, zoo geene schriftelijke magtiging is gegeven, de nadere goedkeuring van dien ambtenaar.

Artikel 67ter. De schadeloosstellingen aan getuigen en

deskundigen, door beklagden opgeroepen, worden toegeschat om door dezen te worden voldaan.

Artikel 67quater. Van het bedrag van gemaakte kosten dat krachtens 's regters uitspraak en het door den voorzitter van het regtscollegie of door den kantonregter afgegeven bevelschrift van tenuitvoerlegging door den Lande aan den beklagde moet worden vergoed, wordt door den beklagde opgemaakt eene declaratie in duplo.

De declaratie is niet aan begroting onderworpen.

Artikel 67quinquies. Bij de declaratie van gemaakte kosten, die door den Lande aan den beklagde moeten worden vergoed, wordt overgelegd het door den voorzitter van het regtscollegie of door den kantonregter afgegeven bevelschrift van tenuitvoerlegging.

Artikel 67sexies. De kosten, bedoeld in art. 1b., komen, ingeval van toewijzing of inwilliging der vordering van het openbaar ministerie, ten laste van dengenen, tegen wien de vordering is gericht, of, zoo zij niet tegen iemand gericht is, ten laste van dengenen in wiens belang zij is gedaan, in beide gevallen door den regter bij zijne beschikking aan te wijzen.

Artikel 42.

De 4e. Afdeling van Titel III van gemelde verordening wordt gelezen als volgt:

Van de vereffening der kosten en van de stukken tot invordering van hetgeen op de veroordeelden moet worden verhaald.

Artikel 72. De kosten van het rechtsgeding, waarin de veroordeelde wordt verwezen en waaronder, behoudens de uitzonderingen bij algemeene verordening bepaald, worden verstaan al de kosten door de vervolging veroorzaakt, worden groot bij staat.

Artikel 73. Door den griffier wordt opgemaakt, ten einde bij de processtukken te worden gevoegd, een staat van de kosten, die bij veroordeeling moeten worden verhaald.

Die staat wordt onderworpen aan de beoordeeling en de goedkeuring van den ambtenaar van het openbaar ministerie, die, na zich te hebben overtuigd dat daarin al de gemaakte kosten zijn opgenomen, deze voor „gezien” teekent.

Artikel 74. De staat van de kosten, waarin de veroordeelde verwezen is, wordt vereffend en uitvoerbaar verklaard door den voorzitter of door den kantonregter, op de vordering van den ambtenaar van het openbaar ministerie.

Artikel 75. Hetzij de zaak alleen in eersten aanleg, hetzij zij ook in hooger beroep is behandeld, zorgt de ambtenaar van het openbaar ministerie, met de tenuitvoerlegging van het vonnis of de beschikking belast, binnen de eerstvolgende veertien dagen, nadat tot de tenuitvoerlegging kan worden overgegaan, voor de uitreiking van een afschrift van iederen vereffenden en uitvoerbaar verklaarden staat van kosten aan den ontvanger, te wiens kantore de betaling moet geschieden, in dier voege dat de ontvanger zoo mogelijk in eens eene opgave verkrijge van al hetgeen moet worden verhaald.

Artikel 76. Moet van den veroordeelde geldboete worden verhaald, dan wordt door de zorg van den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het regtscollegie of bij het kantongerecht waarbij de zaak behandeld is, een extract uit het vonnis of uit de beschikking uitgereikt aan den ontvanger, te wiens kantore de betaling moet geschieden.

Dergelijk extract wordt den betrokken ontvanger eveneens uitgereikt bij verbeurdverklaring van niet in beslag genomen voorwerpen.

Artikel 77. De inning van het bedrag der staten van terugvordering bedoeld in art. 70 geschiedt door alle middelen van regten, met uitzondering echter der toepassing van den lijfswang.

Artikel 78. De deurwaarders met de verrigtingen betreffende de invorderingen belast, kunnen de sommen in ontvangst nemen, die partijen mogten verlangen in hunne handen te voldoen. Zij zijn evenwel verplicht de ontvangen gelden onverwijld te storten ten kantore van den ontvanger.

Artikel 79. De bepalingen van deze afdeling zijn toepasselijk op de gevallen bedoeld in artikel 67sexies.

Artikel 43.

Van gemelde verordening worden de „Algemeene bepalingen” ingetrokken.

Artikel 44.

De Gouverneur is bevoegd gemelde verordening, bij de bekendmaking van den tekst daarvan, zooals die luidt na de hierbij aangebrachte wijzigingen en aanvullingen, in eene doorlopend genummerde reeks van titels en artikelen samen te vatten, voor zoover noodig onder wijziging dienovereenkomstig van de aanhaling daarin van hare titels, artikelen of gedeelten van artikelen.

Artikel 45.

Deze verordening treedt in werking tegelijk met het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 4 October 1913, N° 61 (P. B. N° 67).

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—2.

Verordening van den
tot wijziging en aanvulling van de verorde-
ning van 17 April 1872 (P. B. No. 27),
houdende herziening van het tarief van jus-
tiekosten in strafzaken.

Memorie van Toelichting.

N° 2.

Het aanstaande in werking treden van het nieuwe Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao (P. B. 1913, N° 67) maakt eene herziening van het tarief van justiekosten in strafzaken noodzakelijk. De veroordeeling in de kosten, waarop de tariefregeling gebaseerd is, komt (behoudens eenige uitzonderingen) in de nieuwe strafwetgeving niet meer voor; de onderscheiding tusschen crimineele en correctioneele zaken vervalt, hetgeen ook op de terminologie van invloed is. Tevens wordt van deze gelegenheid gebruik gemaakt om op het voetspoor van het Nederlandsche tarief eenige andere wenschelijk geachte wijzigingen en verbeteringen aan te brengen.

Art. 1. Art. 1 (oud) kan zonder eenig bezwaar worden ingetrokken. Het is niet veel meer dan een aanhef, eene inleiding tot de volgende bepalingen, waarnaar het trouwens ook verwijst. De enumeratie in art. 2 (oud) is eveneens overbodig; dit alles vindt men in den eersten Titel uitgewerkt. Blijkens het slot van art. 3 (oud) is de opsomming van de door het Openbaar Ministerie aanhangig te maken zaken niet limitatief bedoeld. Dit art., hetwelk anders naar aanleiding van het Faillissementsbesluit zou moeten gewijzigd worden, kan vervangen worden door de algemeene formuleering aan het slot onder *a* en onder *b* van het nieuwe art. 1, welke alle zoogenaamde zaken van burgerlijken en disciplinair aard omvat, waarin het O. M. als hoofdpartij optreedt.

Door de redactie van art. 2 (nieuw) komt vast te staan, dat dit art. ook kan worden toegepast bij de bovenbedoelde zaken van burgerlijken en disciplinair aard en reeds vóór het verleenen van rechtsingang, welk een en ander vroeger quaestieus was. Waar art. 79 (oud) slechts van „magtiging” sprak, wordt thans de eisch gesteld, dat die schriftelijk plaats heeft, doch met het oog op de andere eilanden wordt de mogelijkheid geopend om den Procureur-Generaal de reeds bevolen uitgaven achteraf te doen goedkeuren. Als gevolg hiervan is ook de tweede alinea aangevuld.

Art. 3 (nieuw) dient om herhalingen te voorkomen.

Het in artikel 4 (nieuw) bepaalde is met wijziging wat betreft terminologie aan art. 77 (oud) ontleend, welk art. evenwel over deskundigen zweeg. Ook deze gaping wordt thans in overeenstemming met art. 202 van het Wetboek van Strafvordering (P. B. 1914, N° 21) aangevuld.

Art. 2. De hier voorgestelde wijzigingen houden voor een deel verband met de nieuwe terminologie. Overigens schijnt het van het standpunt van eene goede systematiek niet aanbevelenswaardig onder eenzelfde afdeeling vervoer van gevangenen, van te gijzelen personen en van overtuigingstukken, vergoeding aan bewaarders van stukken en uitleveringskosten samen te brengen. Bepalingen over deze beide onderwerpen komen in de volgende afdeelingen aan de orde. Het nieuwe art. 5 komt in de plaats van het ingetrokken art. 2 sub 1° (oud).

Het tweede lid van art. 6 (nieuw) is een nadere uitwerking, die reeds vroeger in het beginsel lag.

Art. 3 en 8. Genees-, heel- en verloskundigen worden in het opschrift van de 2e. afdeling tegenover deskundigen gesteld. Evenwel worden ook zij als deskundigen zonder meer beëdigd en vallen zij ongetwijfeld onder art. 12 (oud), waar er slechts van deskundigen sprake is. Naar aanleiding hiervan wordt ook gemeld artikel 12 gerectificeerd.

Art. 4. Aangezien art. 8 (oud) maar een aanloop is tot de volgende en in verband daarmee moet worden gelezen en verklaard, kan het zonder bezwaar vervallen.

Art. 8 (nieuw) in hoofdzaak met art. 9 (oud) overeenstemmende, voorziet in eenige leemten die in laatstgemeld art. voorkomen. Met deze wijzigingen hangt ook de nieuwe redactie van art. 11 van de verordening samen.

Art. 5. Ten einde quaesties te voorkomen, is het wenselijk eene bepaling op te nemen betreffende de in art. 9 (nieuw) bedoelde eventueel aan het gerechtelijk onderzoek verbonden kosten.

Art. 6. In den laatsten tijd gaf de toepassing van art. 10 (oud) aanleiding tot moeielijkheden. Het begrip „Gouvernements-ambtenaar” is niet scherp omlijnd en niet altijd was het even gemakkelijk uit te maken of de betrokken medicus daaronder viel. Aan dien strijd nu beoogt de thans voorgestelde redactie, waarin zelfs de betreffende uitdrukking is vermeden, een einde te maken. Dit art. stelt een Gouvernementsbesluit in het uitzicht, waarin slechts die medici zullen worden opgenomen, omtrent wie er steeds zekerheid bestond dat zij door het art. werden getroffen t. w. : de stadsgeneesheer, de armenokters, de gouvernements-geneeskundigen in de buitendistricten en op de overige eilanden der kolonie. De gekozen omschrijving dient tevens om aan te geven, dat ook personen, die tijdelijk die posten bekleeden, voor die verrichtingen niets in rekening kunnen brengen.

Art. 9. De uitdrukking „bij de instructie of ter terechtzitting” kan de meening doen ontstaan dat een tolk, die den rechter-commissaris tijdens de voorloopige informatiën bijstaat, geen recht op vergoeding heeft. Om deze averechtsche interpretatie uit te sluiten wordt hier voorgesteld bedoelde woorden door andere te vervangen. Het is niet erg duidelijk waarom voor de vertolking van een vonnis een ander honorarium moet worden betaald als voor de overige mondelinge vertalingen. Die tegenstelling kan wel vervallen, te meer daar niet het geheele vonnis behoeft te worden vertaald, maar den betrokken persoon slechts het resultaat, waartoe de rechter gekomen is, wordt medegedeeld.

Art. 10. Het doel hiervan is een beknoptere redactie vast te stellen, waarbij ook met het sub art. 3 van dit ontwerp betoogde rekening wordt gehouden.

Art. 12. De 3e. afdeling handelt uitsluitend over schadeloosstelling voor tijdverzuim aan getuigen. Evenwel is de term „vergoeding aan de getuigen voor hunne verschijning” zoo ruim, dat hij alle overige schadeloosstellingen omvat, ook die bedoeld in de 7e. afdeling. Het thans voorgestelde opschrift beantwoordt beter aan den inhoud. Het tot misverstand aanleiding gevende woord: „instructie” komt in de nieuwe redactie van art. 19 niet voor, terwijl het tweede lid thans ook beter de bedoeling weergeeft.

Artt. 20 en 21 (oud) zijn in art. 21 (nieuw) opgegaan, waarin er volledigheidshalve ook van gevangenen gewag wordt gemaakt.

De vergoeding door buitenlandsche getuigen voor hunne overkomst te genieten, is naar een der volgende afdelingen overgebracht.

Artt. 13 en 14. Voorgesteld wordt hierbij het opschrift van de 4e. afdeling en art. 23 (oud), welke beide geenszins onberispelijk zijn geredigeerd, anders te doen luiden (zie art. 22 nieuw). In de plaats van art. 6 (oud) komt art. 21 (nieuw) waarin in aansluiting aan art. 20 (nieuw) thans gesproken

wordt van „personen die eene wedde of vaste belooning genieten ten laste van de kolonie”.

Art. 23 (nieuw) moet eene bestaande leemte aanvullen.

Artt. 15 en 16. De wijziging in het eerste lid van art. 24 dient om dit art. met de andere in overeenstemming te brengen.

Overigens bedoelen de voorgestelde veranderingen in de redactie eenige onduidelijke en dubbelzinnige uitdrukkingen uit de betreffende artt. te verwijderen.

Art. 17. Artikel 7 (oud) wordt vervangen door deze nieuwe afdeling, waarin hetzelfde beginsel nader wordt uitgewerkt.

Art. 18. Aangezien een „wet” een maatregel is afkomstig van Koning en Staten-Generaal, schijnt het juister hier dezen term te bezigen.

Art. 19. Het tweede lid van art. 33 waakt thans alleen tegen het dubbel berekenen bij dagvaarding van meerdere personen. Datzelfde kan zich evenwel ook bij andere gelegenheden voordoen, bijv. bij het beteekenen van het verleen van rechtsingang, van het sluiten der instructie. In overeenstemming met de bestaande practijk wordt die bepaling tot alle beteekeningen uitgebreid. Intrekking van het laatste lid is een gevolg van het in het Strafwetboek neergelegde beginsel, dat de kosten als regel voor den Lande blijven.

Artt. 23—25. Ons tarief kent den rechter, die zich in die qualiteit buiten zijne woonplaats moet begeven, voor elken dag een bepaald bedrag toe, ten einde daaruit zoowel de reis- als de verblijfkosten te bestrijden.

Wanneer de rechter evenwel naar de buitendistricten moet gaan en het onderzoek eenigen tijd in beslag neemt, belooft de rekening van den automobielen-verhuurder reeds over de f 10.— hetgeen den betrokken rechter voor moeielijkheden stelt. Dit is trouwens reeds geschied.

Om aan het bezwaar, waartoe dit aanleiding gegeven heeft, tegemoet te komen, wordt, in navolging van de Nederlandsche regeling, eene splitsing der kosten voorgesteld. Opdat de vergoeding de werkelijk gedane uitgaven evenwel niet overtreffe, wordt art. 42 (nieuw) in het ontwerp opgenomen.

De billijkheid eischt, dat in het geval, bedoeld in den aanhef van art. 43 (nieuw) de kosten gelijkelijk over beide zaken omgeslagen worden.

Artt. 26—28. De 3 nieuwe artt. regelen op minder omslachtige wijze de vergoeding wegens reis- en verblijfkosten aan de daar genoemde personen.

Met het oog op de verkeersmiddelen in de kolonie zijn maxima als in artt. 43 en 48 (oud) niet goed te bepalen en de nog niet tot stand gekomen afstandstafel die art. 50 (oud) eischte, ook niet gemakkelijk vast te stellen. Doelmatiger wil het daarom voorkomen, alles aan den rechter over te laten, die in deze wel het best daarover zal kunnen oordeelen. Voor den deurwaarder moet echter in de verordening zelf het bedrag der schadeloosstelling opgegeven worden, daar hij aan den voet van ieder stuk de kosten moet vermelden. Art. 45 (nieuw) maakt uitdrukkelijk uit, dat onder „uur” moet verstaan worden „uur gaans”, wat de oude redactie in het midden laat.

Art. 29. De bepaling van art. 22 (oud) wordt hier verduidelijkt en tevens beslist dat de Gouverneur hierin moet worden gekend.

Art. 30. De wijziging in het tweede lid heeft ten doel de dubbelzinnige uitdrukking „Deze laatsten” uit het artikel te doen verdwijnen.

Art. 31. Hetgeen hier wordt bepaald, is ontleend aan art. 44 (oud) hetwelk echter in zijne toepassing beperkt was tot de personen genoemd in het onmiddellijk daaraan voorgaande artikel. Thans wordt het generaliseerd.

Art. 32. Bij lezing van het oude opschrift verwacht men in de 8e. afdeeling eene regeling van de drukloonen aan te treffen, welke echter daarin ontbreekt. Hiermede rekening houdende is het opschrift thans verkort. Met afschaffing van de credietstaten wordt mede een eenvoudiger wijze van verrekening der porten en frankeergelden in het leven geroepen.

Art. 33. Waar in het Wetboek van Strafvordering ook uitspraken van het Hof van Justitie „vonnissen” worden genoemd, is het niet wenschelijk in het tarief de benaming „arresten” te behouden.

De invoeging in art. 53 vloeit voort uit het voorschrift van art. 67 van de verordening van 2 Juli 1874 (P. B. 1875 N° 6).

Een „requisitoir” van het Openbaar Ministerie doet denken aan een vordering bij den rechter ingediend.

Daar art. 54 echter niet zoodanigen eisch op het oog heeft, moge daar, evenals trouwens in art. 53 „last” gelezen worden.

Art. 34. Art. 1 (nieuw) voorziet reeds ten deele in deze aangelegenheid, terwijl er in den derden titel weer op teruggekomen zal worden.

Art. 35. In dezen titel behoort ook het verhaal geregeld te worden voor het geval dat niet in beslag genomen voorwerpen, bij een vonnis verbeurd verklaard, niet worden uitgeleverd, zoodat het bedrag, waarop zij zijn geschat, moet worden betaald.

Art. 36. Aangezien het tarief maar twee soorten justitiekosten kent, is het voldoende aan te geven wat onder één der groepen valt. Men heeft hier te doen met twee begrippen, waarvan het eene de ontkenning van het andere vormt, zoodat alle overige kosten tot de andere categorie behooren. Art. 57 sub 4° (oud) wordt niet meer genoemd, daar deze wijze van betaling wegens het nieuwe systeem onnoodig schijnt. Ter vermijding van omslag is het laatste lid van art. 56 (nieuw) opgenomen.

Art. 37. Voor deze wijzigingen zie artt. 1 en 15 van dit ontwerp.

Art. 38. De nieuwe alinea beoogt vereenvoudiging te brengen ten aanzien van de deurwaarders.

Art. 39. Sinds de afschaffing van de griffierechten heeft een dergelijk verbod in deze verordening ten aanzien van de griffiers geen reden van bestaan meer. En daar art. 75 (oud), dat gehandhaafd blijft, den deurwaarders toestaat, de sommen in ontvangst te nemen, die partijen mochten verlangen in hunne handen te voldoen, heeft het geen zin hun zulks hier te verbieden.

Art. 40. Het komt wel eens voor, dat op de terechtzitting niet gedagvaarde getuigen worden gehoord. In dat geval zal de nieuwe alinea toepassing vinden.

Art. 41. Artikel 67bis (nieuw) sluit zich aan bij art. 2 (nieuw). De artt. 67ter, quater, quinquies zijn gebaseerd op het stelsel in het bovenaangehaalde art. 202 van het Wetboek van Strafvordering aanvaard.

Ten gevolge van het wegvallen van den tweeden Titel moet hier bepaald worden hoe met deze kosten wordt gehandeld en door wien zij worden gedragen.

Art. 42. Wegens het vervallen van de veroordeeling in de kosten moet de 4e. afdeeling geheel omgewerkt worden. De artt. 75 en 76 (nieuw) kwamen reeds in de verordening van 29 December 1910 (P. B. 1911 N° 2) voor.

Het tweede lid van laatstgemeld art. stelt den ontvanger in staat kwijting te geven voor het bedrag, waarop de voorwerpen zijn geschat. De artt. 77 en 78 (nieuw) zijn aan artt. 74 en 75 (oud) ontleend. Van laatstgemeld art. is de laatste zinsnede niet overgenomen, dewijl het Wetboek van Strafrecht reeds tegen deze feiten waakt.

Art. 43. Het in de „Algemeene Bepalingen” verhandelde is reeds elders in de verordening ter sprake gekomen, met uitzondering van art. 81, dat, sinds er geen griffierechten geheven worden, zoo goed als alle beteekenis heeft verloren en niet meer in stand behoeft gehouden te worden.

Art. 44. Bij aanneming van de voorgestelde wijzigingen, zal het tarief, dat reeds gewijzigd is, als geheel, onleesbaar zijn. Een officieele editie zal dengenen, die met die verordening te maken hebben, niet anders dan welkom kunnen zijn.

Art. 45. Daar de invoering van het nieuwe Strafwetboek de aanleiding van de herziening van het tarief is, kan dit niet vóór het Wetboek zelf in werking treden.

Willemstad, den 2n. Juli 1915.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

1. The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work during the year.

2. The second part of the report deals with the results of the work done during the year and the progress of the various projects.

3. The third part of the report deals with the financial situation of the organization and the results of the financial work.

4. The fourth part of the report deals with the administrative work done during the year and the progress of the various projects.

5. The fifth part of the report deals with the results of the work done during the year and the progress of the various projects.

6. The sixth part of the report deals with the results of the work done during the year and the progress of the various projects.

7. The seventh part of the report deals with the results of the work done during the year and the progress of the various projects.

8. The eighth part of the report deals with the results of the work done during the year and the progress of the various projects.

9. The ninth part of the report deals with the results of the work done during the year and the progress of the various projects.

10. The tenth part of the report deals with the results of the work done during the year and the progress of the various projects.

11. The eleventh part of the report deals with the results of the work done during the year and the progress of the various projects.

12. The twelfth part of the report deals with the results of the work done during the year and the progress of the various projects.

13. The thirteenth part of the report deals with the results of the work done during the year and the progress of the various projects.

14. The fourteenth part of the report deals with the results of the work done during the year and the progress of the various projects.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—2.

*Verordening van den
tot wijziging en aanvulling van de verorde-
ning van 17 April 1872 (P. B. No. 27),
houdende herziening van het tarief van justi-
tiekosten in strafzaken.*

Voorloopig Verslag.

Nº 3.

Algemeen had men geene bedenking tegen het ontwerp.

Bij artikel 6 gaven enkele leden te kennen van de gelegenheid te willen gebruik maken om voor te stellen aan alle genees-, heel- en verloskundigen het recht toe te kennen voor de verrichtingen, genoemd in artikel 4 in alle gevallen vergoeding in rekening te kunnen brengen.

Het kwam hun niet billijk voor, dat de gouvernements-geneeskundigen, die zoo karig zijn bezoldigd, kosteloos hunne diensten moeten presteeren, wanneer zulks niet speciaal tot hunnen werkkring behoort.

Andere leden konden zich met het door de „enkele leden” aangevoerde niet vereenigen. Zij meenden, dat de gevallen, waar de eerste sprekers het oog op hadden, zich zeldzaam voordoen, en dat de gouvernements-geneeskundigen, bij het aannemen van eene benoeming als zoodanig, tevoren weten, dat hunne diensten onder bepaalde omstandigheden kosteloos kunnen worden ingeroepen.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 30n. October 1915.

De Rapporteurs,

J. C. B. FORBES.

F. W. P. WINKEL.

Verzoeken van den
tot wijziging en aanvulling van de wet
van den 11 April 1915 (N. R. No. 27)
betreffende de wet van den 11 April 1915
betreffende de wet van den 11 April 1915

Verloopig Verslag.

Nº 3.

Algemeen had men geen bedenking tegen het ontwerp
Het artikel 6 geeft enkele leden te kennen van de gadering
hield te willen gebruik maken om voor te stellen aan alle ge-
meenten, hoewel en verzoekingen het recht toe te kennen van
de verzoekingen, genoemd in artikel 4 in alle gevallen van
goedkeuring in rekening te kunnen brengen.
Het kwam hier niet blijk voor, dat de hervormingen van
noodzakelijke, als voor hen zijn bedoeld, kostbare, het
meesten moeten pasten, waarom zij niet opdat de
kansen werking bevest.
Andere leden konden niet met het door de eerste leden
aangevoerde niet verspreiden. Zij meenden, dat de gewilde
was de eerste spreker het oog op hetgeen zich vertoonde
vertoonde, en dat de hervormingen, genoemd in artikel 4, die
aanmerken van een besnoeiing als noodzakelijk, terwijl
dat hunne diensten onder bepaalde omstandigheden kunnen
aanmen worden ingetrokken.

Alles vastgesteld op Curaçao, den 20e October 1915.

De Rapporteurs

J. C. B. FORBES
E. W. P. WINKEL

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—2.

*Verordening van den ,
tot wijziging en aanvulling van de verorde-
ning van 17 April 1872 (P. B. No. 27),
houdende herziening van het tarief van justi-
tiekosten in strafzaken.*

Memorie van Antwoord.

N° 4.

Het deed ondergeteekende genoegen, dat de afdelingen over het algemeen geene bedenking tegen het ontwerp hadden.

Tot zijn spijt is het hem evenwel niet mogelijk, aan het verlangen van de leden te voldoen, die aan alle genees-heel- en verloskundigen het recht willen toekennen voor de verrichtingen in art. 4 bedoeld, in alle gevallen vergoeding in rekening te brengen.

Aangezien het hier niet betreft het scheppen van nieuwe verplichtingen, kan ondergeteekende n.l. onder de tegenwoordige omstandigheden geene vrijheid vinden tot het tot stand brengen van bovenbedoelde wijziging mede te werken, te meer waar bij het in werking treden van het nieuwe Strafwetboek de veroordeeling in de kosten zoo goed als geheel komt te vervallen en dientengevolge de kosten van vrijwel alle strafzaken door den Lande moeten worden gedragen.

Tevens kan van deze gelegenheid gebruik gemaakt worden om eene onjuistheid te herstellen, die in den considerans en in artikel 1 van het ontwerp ingeslopen is.

De laatste wijziging is n.l. niet bij P. B. 1911 N° 2, doch bij P. B. 1914 N° 17 aangebracht. Bij nevensgaande nota wordt eene wijziging in dezen zin voorgesteld.

Willemstad, den 11n. November 1915.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

MEMORANDUM FOR THE RECORD

DATE: 10/15/54
TO: THE SECRETARY OF DEFENSE
FROM: [Illegible]

SUBJECT: [Illegible]

[Illegible text block containing the main body of the memorandum]

Very truly yours,
[Illegible Signature]

[Illegible text block]

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—2.

*Verordening van den ,
tot wijziging en aanvulling van de verorde-
ning van 17 April 1872 (P. B. No. 27),
houdende herziening van het tarief van justi-
tiekosten in strafzaken.*

Nota van wijziging.

Nº 5.

In den considerans en in artikel 1 wordt in plaats van:
„verordening van 29 December 1910 (P. B. 1911 N° 2)“ ge-
lezen „het Curaçaosch Faillissementsbesluit“.

Willemstad, den 11n. November 1915.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

Coloniae Indiæ
SITTINGAR 1912-1916

De Gouverneur van
de West-Indische
Gouvernement
te Batavia

Nota van wijziging

1912

In den afdeling van de
West-Indische Gouvernment
te Batavia

Willemstad, den 11. November 1912

De Gouverneur van Curaçao

1912

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—2.

Verordening van den ,
tot wijziging en aanvulling van de verorde-
ning van 17 April 1872 (P. B. No. 27),
houdende herziening van het tarief van justi-
tiekosten in strafzaken.

Eindverslag.

Nº 6.

De Commissie van Rapporteurs, in overleg met den Voorzitter der Afdeelingen, is, na kennis genomen te hebben van de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag over deze ontwerp-verordening, van oordeel, dat door de gewisselde schrifturen de openbare beraadslaging over het ontwerp genoegzaam is voorbereid.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 24n. November 1915.

De Rapporteurs,

J. C. B. FORBES.

F. W. P. WINKEL.

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1915-1916—2

De Gouverneur van Nederlandsch-Indië,
in wijding van beveling van den
Koning van 12 Juli 1915, A. N. 20. 23,
houdende bepalingen van de bestuursvoorschriften
betreffende de Koloniale Raad.

Kinderslag.

724

De Gouverneur van Nederlandsch-Indië,
in wijding van beveling van den
Koning van 12 Juli 1915, A. N. 20. 23,
houdende bepalingen van de bestuursvoorschriften
betreffende de Koloniale Raad.

De Gouverneur van Nederlandsch-Indië,
in wijding van beveling van den
Koning van 12 Juli 1915, A. N. 20. 23,
houdende bepalingen van de bestuursvoorschriften
betreffende de Koloniale Raad.

De Gouverneur
J. G. B. KORTLAND
E. M. F. WINKEL

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—3.

Verordening van den ,
tot wijziging van de verordening van den
10n. September 1914 (P. B. 1914 No. 41),
houdende voorzorgsmaatregelen tegen den uit-
voer van steenkolen en levensmiddelen uit de
kolonie.

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het noodig is de verordening van 10 September 1914 (P. B. 1914 N° 41), houdende voorzorgsmaatregelen tegen den uitvoer van steenkolen en levensmiddelen uit de kolonie, te wijzigen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad en gelet op de tweede zinsnede van artikel 50 van het Regeeringsreglement dezer kolonie, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

In de verordening van 10 September 1914 (P. B. 1914 N° 41), houdende voorzorgsmaatregelen tegen den uitvoer van steenkolen en levensmiddelen uit de kolonie, worden de navolgende wijzigingen gebracht:

Het tweede lid van artikel 1 wordt aldus gelezen:

„Als uitvoer wordt niet beschouwd het medenemen door stoomschepen van steenkolen voor eigen gebruik tot eene hoeveelheid van ten hoogste 200 000 Kilogram boven de hoeveelheid die in de kolenruimen (bunkers) kan worden geborgen.”

Het tweede lid van artikel 3 wordt aldus gelezen:

„De gezagvoerder van een stoomschip, die, zonder vergunning van den Gouverneur, meer steenkolen in zijn schip medeneemt of inlaadt dan volgens het tweede lid van artikel 1 is toegelaten, wordt gestraft met een geldboete van vijftwintig tot driehonderd gulden.”

Tusschen het tweede en het derde lid van artikel 3 wordt een nieuw lid ingevoegd, luidende:

„Met gelijke geldboete wordt gestraft de gezagvoerder van een schip, die, na verkregen toestemming van den Gouverneur volgens het derde lid van artikel 1, meer steenkolen in zijn schip medeneemt of inlaadt dan de hoeveelheid waarvoor toestemming is verleend.”

Artikel 2.

Deze verordening treedt in werking op den dag der uitgifte van het Publicatieblad, waarin zij is geplaatst.

Gegeven te Willemstad, den

Verordening van den
Koninkrijksdag van den
10en September 1912 (N. O. 1912 No. 121).
Inzake de verordening van den
10en September 1912 (N. O. 1912 No. 121).

ONTWERP.

N. O.

IN ALLE DER KONINKRIJKEN

DE GOETTEREN VAN OEGANDA

In overweging genomen hebbende, dat het noodig is de
verordening van 10 September 1912 (N. O. 1912 No. 121) te
wijziging te brengen, teneinde de verordening van 10 September 1912
aan te passen aan de veranderingen in de koloniale verhoudingen.

Heeft, als verhooren koninkrijksdag van den Koninkrijksdag
en op de 10de September 1912 (N. O. 1912 No. 121) te
wijziging te brengen, teneinde de verordening van 10 September 1912
aan te passen aan de veranderingen in de koloniale verhoudingen.

Artikel 1.

In de verordening van 10 September 1912 (N. O. 1912
No. 121) houdende verordeningen tegen den overval van
steaten en veranderingen in de koloniale verhoudingen, worden de
volgende wijzigingen aangebracht:

Het tweede lid van artikel 1 wordt aldus geluid:
„Als gewone recht niet bespreekt het toezicht van
de Gouverneur van Oeganda voor zover het betrekking heeft op
de verordening van 10 September 1912 (N. O. 1912 No. 121) houdende
verordeningen tegen den overval van steaten en veranderingen in de
koloniale verhoudingen (overval) van welke aard ook.”

Het derde lid van artikel 2 wordt aldus geluid:
„De Gouverneur van een steaten, die worden
aangeraakt door de Gouverneur, moet strekken te zijn zodanig
dat het toezicht van de Gouverneur van Oeganda op de verordening
van 10 September 1912 (N. O. 1912 No. 121) houdende verordeningen
tegen den overval van steaten en veranderingen in de koloniale
verhoudingen (overval) van welke aard ook.”

Ten slotte het tweede en het derde lid van artikel 3 wordt
omgezet in ingevolge, inhoudende:
„Het koloniale gebied wordt gewone of gewone
aan welke, die in verband met de verordening van 10 September 1912
wordt gevolgd het derde lid van artikel 1, moet worden
aan zijn inhoud of inhoud van de verordening van 10 September 1912
verandering te verhooren.”

Artikel 2.

Deze verordening treedt in werking op den dag der
aan het Koninkrijk, waarna zij is gelid.

(gegeven te Wilhelmstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—3.

Verordening van den ,
tot wijziging van de verordening van den
10n. September 1914 (P. B. 1914 No. 41),
houdende voorzorgsmaatregelen tegen den uit-
voer van steenkolen en levensmiddelen uit de
kolonie.

Memorie van Toelichting.

N° 2.

Het is in den laatsten tijd weleens voorgekomen, dat stoomschepen, die te Willemstad bunkerden, voor de reis welke zij stonden te ondernemen, behoefte hadden aan meer steenkolen dan zij in hunne bunkers konden bergen.

Ofschoon nu wel is waar bij het derde lid van artikel 1 van de verordening van 10 September 1914 (P. B. van 1914 N° 41) aan den Gouverneur de bevoegdheid is toegekend, om *in bijzondere gevallen* vergunning te verleenen, dat stoomschepen meer steenkolen innemen dan wat de bunkers kunnen bevatten, slaat deze bepaling te zeer op uitzonderingsgevallen, dan dat daaraan eene zoo ruime toepassing ware te geven als voor de belangen van den Curaçaoschen steenkolenhandel wel wenschelijk is.

Ondergeteekende acht het daarom in het belang van den Curaçaoschen steenkolenhandel zeer wenschelijk, dat aan stoomschepen zal worden toegestaan om, zonder dat daartoe telkens de toestemming van den Gouverneur zou behoeven te worden gevraagd, eene beperkte hoeveelheid—200 ton—steenkolen meer in te nemen, dan de bunkers kunnen bevatten.

De voorgestelde wijzigingen van art. 3 houden verband met die van art. 1.

Willemstad, den 12n. Juli 1915.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—3.

*Verordening van den ,
tot wijziging van de verordening van den
10n. September 1914 (P. B. 1914 No. 41),
houdende voorzorgsmaatregelen tegen den uit-
voer van steenkolen en levensmiddelen uit de
kolonie.*

Voorloopig Verslag.

Nº 3.

Algemeen had men geene bedenking tegen het ontwerp.

Door verschillende leden werd echter de wensch geuit, dat vergunning tot uitvoer van beperkte hoeveelheden steenkolen, b. v. van hoogstens 150 à 200 ton, per zeilschepen naar de naburige republieken kan worden verleend in de gevallen, dat er geen twijfel aan kan bestaan, dat de steenkolen hare bestemming zullen bereiken.

Dikwijls komen er aanvragen uit Venezuela, Columbia en Sto. Domingo voor kleine partijen steenkolen, bestemd voor fabrieken, waaraan geene uitvoering kan worden gegeven.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 22n. Juli 1915.

De Rapporteurs,

J. C. B. FORBES.

F. W. P. WINKEL.

Voorzitter van het
het verslag van de commissie van den
den 27sten 1915 (P. N. 1915, No. 11).
afgevaardigde van de Staten-Generaal
nu van de Staten-Generaal en de
Leden.

Voorloopig Verslag.

No. 2

Algemeen had men geen belang bij het ontwerp.
Door verschillende leden werd echter de wensch geuit, dat
vergunning tot uitvoer van beperkte hoeveelheden steenkool
d. v. van hoogstens 150 à 200 ton, per xalischepen naar de
nietige republieken kan worden verleend in de gevallen, dat
er geen twijfel aan kan bestaan, dat de steenkolen daar te
aanwinst zullen bevinden.
Dit wijst komen er aanvragen af Venezuela, Colombia en
die honore voor kleine partijen steenkool, bestemd voor
fabrieken, waarvan geen uitvoering kan worden gegeven.

Aldus vastgesteld op (vrijdag, den 22n, Jan 1915).

De Rapporteur.

J. C. B. FORBES.

F. W. P. WINKEL.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—3.

*Verordening van den ,
tot wijziging van de verordening van den
10n. September 1914 (P. B. 1914 No. 41),
houdende voorzorgsmaatregelen tegen den uit-
voer van steenkolen en levensmiddelen uit de
kolonie.*

Memorie van Antwoord.

Nº 4.

Het deed ondergeteekende genoeg te vernemen, dat de Raad in het algemeen geen bedenking had tegen het ontwerp.

Gaarne zal ondergeteekende nog eens Zijne Excellentie den Minister van Koloniën verzoeken of het voortaan zal kunnen worden toegestaan, dat er kleine hoeveelheden steenkolen van hier worden uitgevoerd, wanneer het vaststaat, dat deze bestemd zijn voor fabrieken in de naburige republieken.

Willemstad, den 24n. Juli 1915.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

Koloniale Raad
ZITTINGJAAR 1912-1913

Verzamelde werken van de
Koloniale Raad, uitgegeven door de
Regering van Nederlandsch-Indië,
Batavia, 1913.

Memorie van Antwoord.

1913

Het leed onderzocht en keuzen te vermelden, dat de
Raad in het algemeen geen bevestiging had gegeven het ontwerp
van de onderzochte, het was Xijne Excellentie den
Minister van Koloniën, verzoeken of het voortaan zal kunnen
worden toegevoegd, dat er Xijne Excellentie stonden van
dit worden afgevoerd, wanneer het verstaat, dat deze be-
zand zijn voor te zinnen in de nabijge toekomst.

Wiltsted, den 21e Juli 1913.

De Gouverneur van Curaçao.

WILHELM

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—3.

*Verordening van den.....,
tot wijziging van de verordening van den
10n. September 1914 (P. B. 1914 No. 41),
houdende voorzorgsmaatregelen tegen den uit-
voer van steenkolen en levensmiddelen uit de
kolonie.*

Eindverslag.

Nº 5.

De Commissie van Rapporteurs, in overleg met den Voorzitter der Afdeelingen, is, na kennis genomen te hebben van de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag over deze ontwerp-verordening, van oordeel, dat door de gewisselde schrifturen de openbare beraadslaging over het ontwerp genoegzaam is voorbereid.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 29n. Juli 1915.

De Rapporteurs,

F. W. P. WINKEL.

J. C. B. FORBES.

1870-1871

1872-1873

1874-1875

1876-1877

1878-1879

1880-1881

1882-1883

1884-1885

1886-1887

1888-1889

1890-1891

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—4.

Verordening van den
tot aanvulling der verordening, waarbij voor-
loopig wordt vastgesteld de koloniale huis-
houdelijke begrooting voor het dienstjaar 1916
(P. B. 1915 No. 35).

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het noodzakelijk
gebleken is de verordening, waarbij voorloopig wordt vastge-
steld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienst-
jaar 1916 (P. B. 1915 N° 35), aan te vullen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad
en gelet op de tweede zinsnede van artikel 50 van het Regeer-
ingsreglement dezer kolonie, vastgesteld onderstaande veror-
dening.

Eenig artikel.

In de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienst-
jaar 1916 wordt de volgende wijziging gebracht:

Het onderartikel 25 wordt verhoogd met f 3243. — en ge-
bracht op f 11 996. —

Gegeven te Willemstad, den

Overleging van den
tot aanneming van de wetgeving, houdende
bevestiging van de koloniale wetten
van het Koninkrijk der Nederlanden 1912
(N. O. 1912 No. 25)

ONTWERP

N. O.

IN ALLE DER KONINKRIJKEN

DE GOVERNOR VAN GUYANA

In overweging genomen hebbende, dat het noodzakelijk
is de wetgeving, waarbij voortschriftig wordt vastge-
steld de koloniale wetten, houdende bevestiging van de
koloniale wetten van het Koninkrijk der Nederlanden 1912
(N. O. 1912 No. 25), aan te nemen.

Heeft de overweging van de koloniale Raad
aangetoond op de terecht zinnende van artikel 50 van het
Inwendig Reglement der kolonie, vastgesteld onderzakkende
de wet.

Keuk artikel

In de koloniale wetten, houdende bevestiging van de
koloniale wetten van het Koninkrijk der Nederlanden 1912
wordt de volgende wijziging voorgesteld:
Het onderstaande 25 wordt veranderd met 1912 — en
leest op ... 11 den

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—4.

Verordening van den, tot aanvulling der verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1916 (P. B. 1915 No. 35).

Memorie van Toelichting.

N° 2.

Zijne Excellentie de Minister van Marine heeft aan Zijn ambtgenoot van Koloniën medegedeeld, dat, in verband met een belangrijk te kort op de vloot aan onderofficieren-seiner en —monteur, de detachering van zulk marinepersoneel bij het kuststation voor draadlooze telegrafie op *Curaçao* niet langer dan tot 1 Januari 1916 zal kunnen worden gehandhaafd.

Naar aanleiding hiervan zal nu moeten worden overgegaan tot het instellen van een vast korps koloniale radiotelegrafisten.

Daar meermalen de noodzakelijkheid is gebleken om personeel van *Curaçao* naar *Aruba* en *Bonaire* tijdelijk over te plaatsen ter vervulling van plaatsen, wegens ziekteverlof opgevallen, terwijl er dan soms tegelijkertijd nog hier iemand van het personeel ziek is, meent ondergeteekende te moeten voorstellen het personeel te vermeerderen met drie hulptelegrafisten, hetgeen ook noodzakelijk is, wil men aan het station ook een geregelden nachtdienst kunnen hebben, die nu al, wegens gebrek aan personeel — omdat en op *Aruba* en op *Bonaire* de telegrafisten tijdelijk vervangen moesten worden — voorloopig is opgeheven.

Voorgesteld wordt voor:

Traktement van:

1 chef van het station	f 2 000.—
1 monteur	„ 1 500.—
1 telegrafist 1ste klasse	„ 1 500.—
1 idem. 2de „	„ 1 100.—
1 idem. 3de „	„ 800.—
toelage van:	
3 hulp-telegrafisten à f 360.—	„ 1 080.—
1 telegrambesteller	„ 300.—
bruggegeld voor idem	„ 36.—

f 8 316.—

Aan alle leden van het te benoemen personeel zullen tweemaaljaarlijksche periodieke traktementsverhoogingen in uitzicht worden gesteld, te weten:

aan den chef twee van f 200.—;

aan den monteur en de telegrafisten 1ste en 2de klasse twee van f 150.—;

aan den telegrafist 3de klasse twee van f 100.—;

aan de hulp-telegrafisten twee van f 70.—; en

aan den telegrambesteller twee van f 50.—.

Voor den telegrambesteller is thans op de begrooting voor 1916 een bedrag van f 336.— toegestaan, waarin begrepen is eene som van f 36.— voor bruggegeld. Het komt ondergeteekende regelmatig voor dit bedrag afzonderlijk uit te trekken.

Willemstad, den 12n. Juli 1915.

De Gouverneur van *Curaçao*,
NUYENS.

Verzending van de
tot uitvoering der resolutie van 1915
niet te worden toegevoegd. De
kosten van de resolutie van 1915
(15 R. 1915 No. 23)

Memorie van Toelichting.

N. 2

De Koloniale Handelingen van 1915 hebben een groot
aandeel aan de Koloniale handelingen, die in verband met
een belangrijk te kort op de voet van de Koloniale Handelingen
zijn en — mocht de behandeling van deze handelingen
bij het instellen van de Koloniale Handelingen op 1915 niet
inverden tot 1 Januari 1916 zal kunnen worden behandeld.

Van eenzijdig hebben al in de eerste worden overgegaan
tot het instellen van een vast Koloniale Handelingen
lijst.

Deze memorie de bedoeling is hebben om de
aan van de Koloniale Handelingen te hebben om de
plaatse der Koloniale Handelingen te hebben om de
opervlaakte te hebben om de Koloniale Handelingen te
aan van het personeel te hebben om de Koloniale Handelingen te
moeten voorzien het personeel te hebben om de Koloniale Handelingen te
hulpverleners, hebben om de Koloniale Handelingen te hebben om de
het stellen ook een Koloniale Handelingen te hebben om de Koloniale Handelingen te
die nu al, worden Koloniale Handelingen te hebben om de Koloniale Handelingen te
en op de Koloniale Handelingen te hebben om de Koloniale Handelingen te
worden — voortgezet te hebben om de Koloniale Handelingen te
Voortgezet wordt voort.

Totaal van:

1 deel van het station	1 200
1 monteur	1 000
1 bevelhebber late klasse	1 500
1 team 2de	1 100
1 team 3de	300
toelage van:	
3 hulp-bevelhebbers 4 1200	1 000
1 telegrafist	300
prograsid voor team	50

Van alle leden van het te benoemen personeel zullen de
jaarlijkse periodieke traktementen, voorschotten, in
worden gewild, te weten:
aan den chef twee van 1 200 —
aan den monteur en de bevelhebber late en 2de klasse twee
van 1 500 —
aan den telegrafist 5de klasse twee van 1 100 —
aan de hulp-bevelhebbers twee van 1 200 —
aan den telegrafist twee van 1 500 —
Voor den telegrafist is te zien op de begroting voor
1916 een bedrag van 1 200 — toezien, want de begroting
voor 1915 van 1 200 — voor het bedrag. Het komt onder
lekkende reglementen voor dit bedrag alomtegenwoordig
te staan.

Willemstad, den 12e Juli 1915.
De Gouverneur van Suriname.
MUYERS

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—4.

*Verordening van den
tot aanvulling der verordening, waarbij voor-
loopig wordt vastgesteld de koloniale huis-
houdelijke begrooting voor het dienstjaar 1916
(P. B. 1915 No. 35).*

Eindverslag.

Nº 3.

De Afdeelingen verklaarden geene bedenking te hebben tegen het ontwerp, indien het Bestuur zich heeft vergewist, dat voor de voorgestelde traktementen geschikte personen, en voornamelijk een monteur, te krijgen zijn.

Onder mededeeling van het bovenstaande achten de Afdeelingen de openbare behandeling van het ontwerp genoegzaam voorbereid.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 22n. Juli 1915.

De Rapporteurs,

J. C. B. FORBES.

F. W. P. WINKEL.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—4.

Verordening van den ,
tot aanvulling der verordening, waarbij voor-
loopig wordt vastgesteld de koloniale huis-
houdelijke begrooting voor het dienstjaar 1916
(P. B. 1915 No. 35).

Nota naar aanleiding van het Eindverslag.

Nº 4.

Ondergeteekende is van oordeel, dat er voor de voorgestelde traktementen geschikte personen zullen kunnen worden gevonden. Hij heeft dienaangaande bij bevoegde personen inlichtingen ingewonnen.

Willemstad, den 24n. Juli 1915.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

Koloniale Land.
ZITTINGJAAR 1912-1916

Verordening van den
Gouverneur van de
Nederlandsch-Indische
Overzeesche Gebieden
betreffende de
aanstelling van
de Gouverneur van
de Nederlandsch-Indische
Overzeesche Gebieden
van den 20sten
Juni 1912.

Nota naar aanleiding van
het Eindhovens

Nr. 1

Indien de Gouverneur van de
Nederlandsch-Indische Overzeesche
Gebieden de bevoegdheid heeft
de aanstelling van de Gouverneur
van de Nederlandsch-Indische
Overzeesche Gebieden te doen
aanstellen, dan is het noodzakelijk
dat de Gouverneur van de
Nederlandsch-Indische Overzeesche
Gebieden de bevoegdheid heeft
de aanstelling van de Gouverneur
van de Nederlandsch-Indische
Overzeesche Gebieden te doen
aanstellen.

Wienstal, den 20sten Juli 1912.

De Gouverneur van Curaçao.

STUKS

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—5.

*Verordening van den.....,
waarbij nieuwe bepalingen omtrent de mon-
stering van scheepsvolk worden vastgesteld.*

ONTWERP.

N° 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende: dat het noodig is nieuwe bepalingen omtrent de monsterring van scheepsvolk vast te stellen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening:

Artikel 1.

De in artikel 376 van het Wetboek van Koophandel bedoelde monsterring van scheepsvolk geschiedt ten overstaan van een ambtenaar van politie en bij gebreke of verhindering van dien, ten overstaan van den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongerecht.

Artikel 2.

De monsterrol moet bevatten:

- 1° De namen van het schip, van den schipper en van ieder aan te monsternen lid der equipage;
- 2° De plaats waar de reis haren aanvang neemt, die waartoe het schip bestemd is, die waar hetzelve moet terugkomen en indien de monsterring niet voor de geheele reis geschiedt, alsdan zoodanige andere plaatsen als waarvoor ieder zich verbonden heeft;
- 3° De bedongene gage, en of dezelve bij de reis of bij de maand verdiend wordt;
- 4° Het beloofde of ontvangen handgeld;
- 5° De verplichting van ieder lid der equipage om met zijn goed aan boord te komen, op den tijd door den schipper bepaald en wijders, om zoowel binnen als buiten 's lands niet buiten het schip te vernachten, zonder verlof van den schipper, mitsgaders om zijn goed niet weder van boord te mogen brengen, zonder visitatie van den schipper of van hem, die dezen vervangt;
- 6° Het vermogen van den schipper, om in geval na het vertrek van het schip ontdekt wordt, dat een lid der equipage zich in eene qualiteit heeft verhuurd, waartoe hij onbekwaam is, aan zoodanigen persoon de qualiteit en gage toe te leggen, die de schipper voegzaam zal oordeelen en voorts om, indien zulks reeds vóór het vertrek ontdekt wordt, zoodanigen persoon, mits hij volgens artikel 1 der verordening van 29 April 1905 (P. B. N° 14) tot verblijf in de kolonie kan worden toegelaten, af te danken en zonder gage aan land te zetten;
- 7° De verplichting, om zonder tegenspreken, den schipper en hem die dezen vervangt, te gehoorzamen, zich van dronkenschap en vechterijen te onthouden en voorts zich aan boord betamelijk en overeenkomstig de regelen van goede orde te gedragen;
- 8° De letterlijke invoeging van den inhoud van artikelen 383, 402, 421, 422, 423 en 425 van het Wetboek van Koophandel;

- 9° De bepaling, dat degene, die deserteert en het schip vóór de afdanking verlaat, zijn te goed zijnde loon verbeurt;
- 10° De algemeene verplichting om bovendien na te komen hetgeen verder bij het Wetboek van Koophandel is voorgeschreven;
- 11° Eindelijk, al hetgeen tusschen partijen verder mocht zijn overeengekomen.

De monsterrol moet door den schipper of hem die dezen vervangt en den betrokken ambtenaar worden ondertekend.

Artikel 3.

Bij de monsterring worden door den betrokken ambtenaar de artikelen 405—416, 421 en 423 van het Wetboek van Strafrecht aan de schepelingen voorgelezen en zoo noodig in de landstaal overgezet.

Artikel 4.

Worden er, na het opmaken van de monsterrol, nog een of meer personen aangenomen, dan worden de namen der nieuw aangenomen schepelingen en al hetgeen tusschen partijen verder mocht zijn overeengekomen op de oorspronkelijke monsterrol gebracht.

Artikel 3 is dan eveneens van toepassing.

Artikel 5.

Ten aanzien van schepen van vijf en twintig tonnen of minder en kustvaarders is de monsterring niet verplichtend.

Artikel 6.

Door den betrokken ambtenaar wordt een monsterboek gehouden, waarin het vermelde bij Nos. 1, 2, 3, 4 en 11 van artikel 2 wordt aangeteekend en door hem en den schipper of hem die dezen vervangt ondertekend.

Artikel 7.

Een minderjarige is bekwaam zich te laten aanmonstern, indien hij daartoe door zijnen wettelijken vertegenwoordiger, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, is gemachtigd.

De mondelinge machtiging wordt verleend in tegenwoordigheid van den ambtenaar, te wiens overstaan de monsterring geschiedt. Indien de machtiging schriftelijk is verleend, wordt de volmacht aan den schipper of hem die dezen vervangt ter hand gesteld, die dezelve bij de monsterring aan den ambtenaar vertoont. Van een en ander wordt op de monsterrol en in het monsterboek melding gemaakt.

Voor zoover zulks niet door het stellen van bepaalde voorwaarden bij de machtiging uitdrukkelijk is uitgesloten, staat de minderjarige in alles, wat betrekking heeft op de overeenkomst, door hem ingevolge de verleende machtiging aangaan, met een meerderjarige gelijk. Echter kan hij niet in rechte verschijnen zonder bijstand van zijnen wettelijken vertegenwoordiger.

Artikel 8.

Indien bij het verleenen van de machtiging de voorwaarde is gemaakt, dat de in geld vastgestelde gage, geheel of gedeeltelijk, in stede van aan den minderjarige, aan den wettelijken vertegenwoordiger zelven moet worden voldaan, wordt deze ten opzichte van de voldoening van de gage of van het gedeelte, hetwelk hem moet worden voldaan, als de rechthebbende aangemerkt.

In alle andere gevallen is de schipper behoorlijk gekweten door betaling aan den minderjarige, die ingevolge de verleende machtiging zich heeft laten aanmonstern.

Artikel 9.

Wanneer een daartoe niet bekwaam minderjarige zich heeft laten aanmonstern en dientengevolge, zonder verzet van zij-

nen wettelijken vertegenwoordiger, met het vaartuig vertrokken is, wordt hij geacht door dien vertegenwoordiger mondeling tot het aangaan dier overeenkomst gemachtigd te zijn geweest, indien hij zich slechts voor ééne reis heeft verbonden.

Hetzelfde geldt voor elke reis, indien de daartoe niet bewame minderjarige zich bij dezelfde overeenkomst voor meerdere reizen heeft verbonden.

Art. 10.

Buiten kantooruren of aan boord van het vaartuig heeft de monstering niet plaats dan tegen betaling door den schipper of hem die dezen vervangt, van vijftig centen per man, doch van ten minste vijf gulden, ten behoeve van den ambtenaar te wiens overstaan de monstering geschiedt.

Artikel 11.

De politie is bevoegd, bij het vertrek van eenig vaartuig, aan boord een onderzoek in te stellen, of allen die zich hebben laten aanmonstern, zich ook aan boord bevinden.

Slotbepaling.

Deze verordening treedt in werking te gelijk met het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao, vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 4 October 1913 N° 61 (P. B. N° 67).

Met ingang van dien dag vervallen het Reglement op de monstering van zeevarenden en op de visitatie van vertrekkende vaartuigen van den 16n. November 1824 (Publicatiebundel N° 84), de Publicatie van den 7n. Maart 1861 (P. B. N° 2), zooals die sedert zijn gewijzigd en aangevuld, alsmede de Publicatie van den 5n. Juni 1862 (P. B. N° 10) en artikel 6 van de Publicatie van den 2n. Juni 1829 (Publicatiebundel N° 136).

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—5.

*Verordening van den.....,
waarbij nieuwe bepalingen omtrent de mon-
stering van scheepsvolk worden vastgesteld.*

Memorie van Toelichting.

N° 2.

Het bestaande reglement op de monstering van zeevaren-
den en visitatie van vertrekkende vaartuigen is in menig op-
zicht verouderd. Sedert de invoering daarvan (ruim 90 jaar
geleden) zijn de tijden en omstandigheden dermate gewijzigd,
dat het zich niet bij de nieuwere toestanden aanpast en dien-
tengevolge tot op zekere hoogte niet meer na te leven is.

Buitendien is dat reglement niet met het Wetboek van
Koophandel in overeenstemming. Volgens dit laatste wordt
de schipper niet gemonsterd, maar is hij juist de persoon, die
monstert (zie artt. 374 en 375), terwijl het reglement daar-
entegen, blijkens den aanhef van art. 1, artt. 2 en 5 ook
monstering van den schipper kent en allen- althans wat dit
punt betreft—op ééne lijn stelt. Voorts bevat de wetgeving
van 1869 voorschriften omtrent de daarin behandelde onder-
werpen, zoodat eenige der daarin voorkomende bepalingen
hare kracht hebben verloren en kunnen, wegens het matig
gebruik van paspoorten, enkele artikelen niet, althans niet
behoorlijk worden toegepast. Het in werking treden van het
nieuwe Wetboek van Strafrecht, waarin er ook artikelen wor-
den aangetroffen, die deze materie raken (zie artt. 404 seq,
art. 493) is een gunstige gelegenheid om, met intrekking van
het nog vigeerende, een nieuw reglement op de monstering
vast te stellen, bij het ontwerpen waarvan er zoowel met de
in de kolonie geldende, als met de sinds in het Moederland
tot stand gebrachte regeling rekening is gehouden.

Art. 1. Dit art. wijst in overeenstemming met de bestaan-
de practijk den ambtenaar van politie aan als de autoriteit te
wier overstaan de monstering moet geschieden. Tevens wordt
voorzien in het geval dat er geene ambtenaren van politie zijn.

Art. 2. Voor zoover zulks mogelijk is, worden hier om-
trent den inhoud van de monsterrol dezelfde eischen als voor
de Nederlandsche gesteld. In N° 6 van dit artikel wordt de
bevoegdheid van den schipper om aangemonsterde schepelinge-
n vóór het vertrek, aan land te zetten, eenigszins beperkt.

De mogelijkheid is n.l. niet uitgesloten, dat een vreemde-
ling zich laat aanmonstereen, die tot deze kolonie is toegela-
ten of ten opzichte van wien de gestelde waarborgen zijn op-
geheven, enkel en alleen omdat er zekerheid was verkregen,
dat hij spoedig het eiland zou verlaten. Indien de schipper
nu zoodanige lieden, na de monstering mag weigeren aan
boord te ontvangen of zelfs aan wal mag doen zetten loopt de
kolonie gevaar schade te lijden, aangezien die personen dan
wellicht op 's lands kosten naar elders moeten worden ver-
voerd.

De laatste alinea is ontleend aan de oude regeling dat de
geëngageerden zelf de monsterrol niet mede onderteekenen.
Dewijl het contract ten overstaan van een beëdigd ambte-
naar gesloten wordt, kunnen al die handteekeningen zonder
bezwaar achterwege blijven.

Art. 3. De aangehaalde artikelen van het W. v. S. (de-
sertie, insubordinatie, mouterij, dienstweigering etc.), die
voor het meerendeel tegen de schepelingen gericht zijn, be-
vatten exceptioneele voorschriften, n.l. in hoofdzak strafbe-
palingen tegen inbreuk op contractueele verplichtingen en
bijzondere bepalingen, die de handhaving der orde aan boord
van een schip vordert. Aangezien voor zoover het mogelijk
is tegen het plegen van analoge feiten op te komen, zulks als
regel slechts voor den burgerlijken rechter kan geschieden,

kan het zijn nut hebben den scheepsgezellen bij het aangaan der overeenkomst er uitdrukkelijk op te wijzen, dat de wetgever in deze gevallen de civielrechtelijke verantwoordelijkheid onvoldoende geoordeeld en poenale sanctie ingevoerd heeft.

Art. 5. Op het voetspoor van het Wetboek van Koophandel dat het houden van een journaal voor schepen van vijf en twintig tonnen of minder niet verplichtend stelt (art. 338 al. ult.), wordt hierbij voorgesteld de monsterring ten aanzien van zulke vaartuigen, ook niet gebiedend te eischen. Tevens schijnt het wenschelijk kustvaarders daarvan te ontheffen, daar die bepaling anders te bezwarend voor een gedeelte van de zeilvloot zou worden. Evenwel heeft ook in deze gevallen de schipper de bevoegdheid het scheepsvolk te laten aanmonsternen, als wanneer al de daaruit voortvloeiende rechten en verplichtingen geboren worden.

Deze vrijstelling is vooral van belang met het oog op art. 493 W. v. S. dat in de plaats van het sinds ingetrokken art. 377 W. v. Kooph. is gekomen en den daar bedoelden schipper strafbaar stelt, in geval van vertrek alvorens de monsterring is opgemaakt en geteekend.

Art. 7—9. Volgens het Burgerlijk Wetboek mag de minderjarige geen overeenkomsten sluiten, maar wordt hij daarbij vervangen door zijn wettelijken vertegenwoordiger, die in zijne plaats treedt en voor hem alle rechtshandelingen verricht, waartoe de minderjarige zelf onbekwaam is. De voorgestelde artikelen nu beoogen van dien regel af te wijken en den minderjarige zelf, mits behoorlijk gemachtigd, bekwaam te verklaren. Daar de wettelijke vertegenwoordiger voor den persoon van den minderjarige zorg moet dragen, is het niet onbillijk hem de bevoegdheid toe te kennen bij het geven der machtiging te bedingen, dat het in geld vastgestelde loon geheel of gedeeltelijk aan hem wordt uitbetaald, met uitsluiting van den pupil of het kind.

Bij niet naleving dezer voorschriften zou de regeling van het Burgerlijk Wetboek (artt. 1463 seq.) weer moeten intreden, doch aangezien, wanneer het vaartuig vertrokken is, de wettelijke vertegenwoordiger toch voor een voldongen feit staat, wordt hem de bevoegdheid om tegen de overeenkomst van den minderjarige op te komen, slechts verleend, zoolang het vaartuig nog in de haven ligt en zijne toestemming gefingeerd, bijaldien bedoeld verzet achterwege is gebleven. Evenwel behoeft ook hier niet verder te worden gegaan dan noodig is en kent art. 9 al. 2 den vertegenwoordiger dan ook het recht van verzet na terugkomst van het schip toe, ten aanzien van het nog niet uitgevoerde gedeelte der overeenkomst.

Art. 10. Reeds bij art. 6 van het Reglement van den 2n. Juni 1829 (Publicatiebundel N° 136) is bepaald, dat, wanneer de monsterring aan boord van het vaartuig geschiedt, door den eigenaar of schipper eene vergoeding moet worden betaald. De billijkheid brengt mee dat de ambtenaar van politie eene schadeloosstelling erlangt, als hij buiten kantooruren (men denke aan Zon- en feestdagen) eene monsterring moet opmaken.

Art. 11. Dit art. is mutatis mutandis aan art. 9 van het reglement ontleend. De aangebrachte wijzigingen vloeien uit het in den aanhef van deze toelichting overwogene voort.

Slotbepaling. Hierbij wordt voorgesteld ook de Publicatie van den 5n. Juni 1862 (P. B. N° 10), handelende over de nationaliteit van den schipper, te laten vervallen. Die bepaling zou naar aanleiding van de wet van 10 Februari 1910 Stbld. N° 55 (P. B. N° 14) in elk geval moeten gewijzigd worden, doch het komt raadzaam voor ze zonder meer in te trekken. De vrees schijnt n.l. niet denkbeeldig, dat er op een gegeven oogenblik niet genoeg schippers gevonden worden, die daaraan voldoen, terwijl het ook niet zoo noodzakelijk schijnt zulks te vorderen, waar overigens voor schippers geenerlei eischen worden gesteld.

Willemstad, den 19n. Juli 1915.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—5.

*Verordening van den ,
waarbij nieuwe bepalingen omtrent de mon-
stering van scheepsvolk worden vastgesteld.*

Eindverslag.

Nº 3.

Het onderzoek in de Afdeelingen van dit ontwerp heeft geene aanleiding gegeven tot eenige aanmerking.

De Commissie van Rapporteurs, in overleg met den Voorzitter der Afdeelingen, is van oordeel, dat met deze mededeeling de openbare beraadslaging voldoende is voorbereid.

Aldus opgemaakt op Curaçao, den 17n September 1915.

De Rapporteurs,

EDWIN SENIOR.

J. C. B. FORBES.

Handboek van de
Koloniale Raad van Nederlands-Indië
voor het zittingjaar 1913-1916

Financierslag

1913-1916

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—6.

Verordening van den ,
regelende de soort en de maat der straf te be-
loopen door overtreders van plaatselijke keu-
ren, alsmede de wijze van afkondiging dier
keuren.

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende: dat het noodig is, dat voor al de eilanden der kolonie geregeld worden de soort en de maat der straf te belooopen door overtreders van plaatselijke keuren, alsmede de wijze van afkondiging dier keuren;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening:

Artikel 1.

De bepalingen der eerste acht Titels van het eerste Boek van het Wetboek van Strafrecht zijn ook toepasselijk op feiten, waarop bij plaatselijke keuren straf is gesteld, tenzij bij algemeene verordening anders is bepaald.

Artikel 2.

Overtreding eener plaatselijke keur kan bij diezelfde of bij eene andere keur, voorzoover daartegen bij geene algemeene verordening is voorzien, bedreigd worden met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste één honderd gulden, alsmede verbeurdverklaring van de voorwerpen door middel van de overtreding verkregen of waarmede de overtreding is gepleegd, voorzoover zij den veroordeelde toebehooren.

Artikel 3.

Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen jaar is verloopen, sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens gelijke overtreding onherroepelijk is geworden of daarvoor vrijwillig de geldboete is betaald, kan de rechter hechtenis of geldboete tot het dubbel van het voor elk gesteld maximum uitspreken.

Artikel 4.

Onder de uitvoering der plaatselijke keuren behoort de bevoegdheid tot het desnoods ten koste der overtreders, doen wegnemen, beletten of verrichten van hetgeen in strijd met die keuren wordt daargesteld, ondernomen of nagelaten.

Spoedeisende gevallen uitgezonderd, geschiedt dit niet, dan nadat de belanghebbende schriftelijk is gewaarschuwd.

Artikel 5.

De afkondiging der plaatselijke keuren voor het eiland Curaçao en onderhoorigheden geschiedt door hare plaatsing in het Publicatieblad.

Artikel 6.

De afkondiging der plaatselijke keuren op de andere eilanden der kolonie Curaçao geschiedt volgens het volgend formulier:

De Gezaghebber van het eiland..... doet weten, dat door den Raad van Politie in zijne vergadering van den..... is vastgesteld de volgende plaatselijke keur:

(titel der keur)
(inhoud der keur)

zijnde deze keur, ingevolge de artt. 130 en 131 van het Reglement op het beleid der regering, aan de bekrachtiging van den Gouverneur onderworpen en door dezen bij besluit van den..... bekrachtigd.

En is hiervan afkondiging geschied waar het behoort den

Of in het geval van het 2de lid van art. 132 van het Reglement op het beleid der regering, in de plaats der voorgaande zinsnede te stellen:

„En vermits, naar het oordeel van den Raad van Politie, ten dezen een spoedeischend geval aanwezig is, wordt deze keur, in afwachting van de beslissing des Gouverneurs, inmiddels afgekondigd.”

Artikel 7.

De afkondiging der in het voorgaand artikel bedoelde keuren geschiedt door aanplakking ter gebruikelijke plaatse van een exemplaar van het formulier met de daarin opgenomen keur.

De keur zelve zal met het formulier van afkondiging in een daartoe bestemd register naar volgorde ingeschreven worden, en een ieder zal daarvan, ten zijnen koste, afschrift kunnen bekomen.

Ook in het register wordt het afschrift door den gezaghebber of die hem vervangt geteekend.

De minute der keur zelve zal in een daartoe bestemd register naar volgorde worden ingenaaid.

In geval van het 2de lid van art. 132 van het Reglement op het beleid der regering, wordt later bij ontvangst van het bericht van bekrachtiging door den Gouverneur, bij kantteekening op het Register van inschrijving en op de minute door den gezaghebber te teekenen, de datum en het nummer van des Gouverneurs beschikking vermeld. Hetzelfde zal plaats hebben indien de beschikking afwijzend is.

Artikel 8.

Zoo geen andere termijn bepaald is, hetzij in de plaatselijke keur zelve, hetzij bij de afkondiging (in welk geval die bepaling aan het formulier wordt toegevoegd) werkt de keur op den achtsten dag na dien der afkondiging.

Slotbepaling.

Deze verordening treedt in werking tegelijk met het Wetboek van Strafrecht voor de Kolonie Curaçao, vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 4 October 1913, N° 61 (P. B. N° 67).

Met ingang van dien dag vervallen de verordening van 11 November 1872 (P. B. N° 28), zooals die sedert is gewijzigd en de daarbij gehandhaafde artikelen van de Publicatie van 9 Juli 1866 (P. B. N° 22).

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—6.

*Verordening van den.....,
regelende de soort en de maat der straf te be-
loopen door overtreeders van plaatselijke keu-
ren, alsmede de wijze van afkondiging dier
keuren.*

Memorie van Toelichting.

N° 2.

De beginselen, die aan het nieuwe Wetboek van Strafrecht ten grondslag liggen, moeten ook worden neergelegd in de verordening, regelende de soort en de maat der straf te beloo- pen door overtreeders van plaatselijke keuren. En juist in dit opzicht brengt het W. v. S. belangrijke wijzigingen aan. Het cumulatief stellen van meerdere hoofdstraffen, bepaaldelijk van vrijheidsstraf en geldboete op eenzelfde delict, kent het Wet- boek niet. Als lichtere vrijheidsstraf voor kleinere vergrij- pen is de hechtenis ingevoerd, die in het nieuwe strafwetboek de eenige vrijheidsstraf bij overtredingen geworden is. Met de speciale minima en het daarmee samenhangend stelsel van de verzachtende omstandigheden is gebroken en bij alle straf- posities is het algemeen minimum aanvaard t. w. één dag of vijftig cents. De regeling van de verbeurdverklaring in de verordening van P. B. 1872 N° 28 wijkt van het systeem van het W. v. S. af; een andere berekening van den verjaringster- mijn is bij herhaling aangenomen, terwijl volgens het nieuwe Wetboek poging tot overtreding ook niet strafbaar is (artt. 47, 48). Met dit alles is rekening gehouden bij het redigee- ren van de artt. 2 en 3 (nieuw), die geheel met het W. v. S. in overeenstemming zijn.

Artt. 3 en 4 (oud) zijn opgegaan in art. 1 (nieuw), dat zoo- veel mogelijk met art. 96 W. v. S. overeenkomt en dient om wijdloopige herhalingen te voorkomen.

Art. 4 (nieuw) is aan art. 7 (oud) ontleend.

Artt. 5 en 8. Art. 135 van het Regeeringsreglement (P. B. 1902 N° 22) bepalende, dat op de plaatselijke keuren voor het eiland Curaçao en onderhoorigheden van toepassing zijn de vormen voor koloniale verordeningen voorgeschreven, laat in het midden, wat onder „vormen” zijn te verstaan. Brengt de practijk hieronder steeds de wijze van afkondiging (t. w. plaatsing in het Publicatieblad met het gebruikelijke formu- lier), verschil van meening bestaat over de vraag of ook het tijdstip van in werking treden daartoe moet worden gerekend, m. a. w. of ook art. 53jo. art. 45 Reg. regl. voor de Curaçao- sche keuren geldt.

De opvatting dat een termijn een „vorm” is, zal zonder dit begrip buiten zijne natuurlijke grenzen uit te breiden, be- zwaarlijk zijn vol te houden. De voorgestelde artt. 5 en 8 nu beoogen allen twijfel dienaangaande uit te sluiten. Art. 5 ziet alleen op de Curaçaosche keuren, art. 8 daarentegen (aan art. 9 van de Publicatie van 9 Juli 1866 P. B. N° 22 ontleend) heeft, zooals de ruime redactie reeds aangeeft, op alle keuren betrekking. Strijd met het Reg. reglement zal art. 5 wel niet opleveren. Bedoelt art. 135 ook de wijze van afkondiging, dan is die strijd niet aanwezig, daar art. 5 dan slechts den eisch van het Reg. reglement bijna met zijn eigen woorden en ten overvloede herhaalt en zodoende ook niet in regeling treedt van hetgeen reeds door een hooger orgaan is geregeld (art. 47). En dat, bijaldien art. 135 beperkter moet worden opgevat, dit ontwerp daar niet mee in conflict komt, is duidelijk.

Strijd met het Reg. reglement zal men dan eerst zien, wan- neer men mocht aannemen, dat art. 53 ook voor de Curaçao-

sche keuren geschreven is, een standpunt waarop, blijkens het voorgaande, dit ontwerp zich niet kan plaatsen.

Artt. 6 en 7. Nu voor het voltrekken van het huwelijk de plechtige afroepen zijn afgeschaft en de afkondiging slechts door aanplakking geschiedt, wordt het raadzaam geacht, eveneens bij de afkondiging van plaatselijke keuren de formaliteit van de overluidde voorlezing te laten vervallen en met de enkele aanplakking te volstaan. Waar wetten, Koninklijke Besluiten en Koloniale verordeningen, die voor de geheele Kolonie gelden, reeds door plaatsing in het Publicatieblad op het eiland Curaçao, ook voor alle overige eilanden verbindend zijn, schijnt het niet noodzakelijk alleen voor keuren, die als regel lichtere feiten verbieden, zwaardere eischen te stellen.

De artt. 6 en 7 komen overigens met de bestaande bepalingen overeen.

Willemstad, den 20n. Juli 1915.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—6.

Verordening van den ,
regelende de soort en de maat der straf te be-
loopen door overtreders van plaatselijke keu-
ren, alsmede de wijze van afkondiging dier
keuren.

Voorloopig Verslag.

Nº 3.

Over het algemeen had men geen bezwaar tegen het ont-
werp.

Alleen werd bij art. 8 door sommige leden de vraag opge-
worpen of dat artikel, dat in eene regeling wil treden van den
termijn van inwerkingtreding der keuren, niet in botsing
komt met artikel 131 van het Regeeringsreglement.

Laatstgemeld artikel toch moet aldus worden opgevat, dat
de keuren, waarvan daar sprake is, terstond na de afkon-
diging in werking treden.

Nu kan ongetwijfeld in elke keur zelve een andere datum
worden aangewezen, waarop die keur in werking zal treden,
maar waarop steunt de bevoegdheid van den kolonialen wet-
gever om bij algemeene verordening een algemeenen regel te
stellen ?

Buitendien vindt men noch in het intitulé noch in den con-
siderans van het ontwerp eenig gewag gemaakt van den ter-
mijn van inwerkingtreden der keuren, wel van de wijze van
afkondiging.

De leden aan het woord meenden dan ook, dat het raad-
zaam zou wezen art. 8 te doen vervallen of althans eenige
wijziging te doen ondergaan.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 17n September 1915.

De Rapporteurs,

EDWIN SENIOR.

J. C. B. FORBES.

De heer van der ...
... de ... van ...
... de ... van ...

Voorloopig Verslag

Nr. 2

De heer van der ...
... de ... van ...
... de ... van ...

Over het afgegaan had men geen bezwaar tegen het ont-
werp, doch het verspreiden van
... werd bij art. 5 door sommigen leden de vraag opge-
worpen of het artikel, dat in deze richting wil treden van de
... van toewijding der kennis, niet in het
... van art. 131 van het Regeringsreglement
... artikel toch niet alteszamen worden opgevat, dat
... kennis waarvan daar sprake is, tezamen na de afge-
... in werking treden.
... in het koninkrijk een andere be-
... waarop die kennis in werking zal treden.
... van de koloniale
... van algemeen verstand en algemeen
... in het koninkrijk van den kon-
... van het ontwerp en de kennis van den kon-
... van de kennis van de
... De heer van der
... van art. 5 te doen verspreiden of alteszamen
... te doen ondergaan.

Alteszamen opgegeven door de heer van der ...
De Rapporteur
EDWYK BARNHOJ
J. G. B. FORBES

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—6.

Verordening van den.....,
regelende de soort en de maat der straf te be-
loopen door overtreders van plaatselijke keu-
ren, alsmede de wijze van afkondiging dier
keuren.

Memorie van Antwoord.

N° 4.

Het deed ondergeteekende genoeg, dat de Afdeelingen over het algemeen geen bezwaar hadden tegen het Ontwerp.

De door sommige leden opgeworpen vraag, of art. 8 van het ontwerp niet met het Regeeringsreglement in botsing komt, meent ondergeteekende ontkennend te moeten beantwoorden. Het slot van het aangehaalde art. 131 luidt: „en verbindt allen, die zich op het eiland en zijne onderhoorigheden bevinden”. Deze zinsnede geeft uitdrukkelijk aan, wie zich aan de keur hebben te onderwerpen, op welke personen zij kan worden toegepast, m. a. w. beantwoordt de vraag, hoever de plaatselijke werking van de keur zich uitstrekt. Omtrent het tijdstip van in werking treden houdt die zinsnede niets in en met name komt de uitdrukking: „terstond na de afkondiging” er niet in voor. Van de werking naar den tijd wordt daarin in het geheel niet gerept.

In het Voorloopig Verslag wordt intusschen blijkbaar op het zinsverband een beroep gedaan en uit de omstandigheid dat art. 131 in één adem zegt: „afgekondigd en verbindt” geconcludeerd, dat het bestaan van de bindende kracht ook terstond na de afkondiging moet worden aangenomen. Daar-teen kan worden aangevoerd, dat voorzoover op de volgorde dier woorden moet worden gelet, in meergemeld art. niets anders wordt bepaald, dan dat de afkondiging moet voorafgaan en dat van bindende kracht geen sprake kan zijn, zoolang de vereischte afkondiging niet heeft plaats gehad. Dit art. geeft niet zoozeer aan het tijdstip, waarop de keur begint te werken, doch bepaalt veeleer den tijd, waarbinnen zij niet mag werken. Deze is de eenige begrenzing naar den tijd, die het art. kent en meer is er niet uit te halen. Hieraan houdt zich art. 8 van het ontwerp en daarom is er, naar het ondergeteekende voorkomt, van strijd met het Regeeringsreglement geen sprake. En dat, indien deze aangelegenheid niet reeds door een hooger orgaan is geregeld, de koloniale wetgever bevoegd is bij verordening een algemeenen regel te stellen, zal wel geen verder betoog behoeven.

Overigens kan er op worden gewezen, dat ook de leden, die bovenbedoelde vraag opgeworpen hebben, een uitzondering op den regel van art. 131 (zooals zij dit art. meenen te moeten uitleggen) schijnen toe te laten. In het Voorloopig Verslag staat nl. te lezen: „Nu kan ongetwijfeld in elke keur zelve een andere datum worden aangewezen”. In het hier verdedigde systeem kan het zeer zeker; art. 8 opent daartoe ook de mogelijkheid; maar het is niet duidelijk hoe dit te rijmen is met de opvatting, dat het Regeeringsreglement voorschrijft, dat de in art. 131 bedoelde keuren terstond na de afkondiging in werking treden.

Bovendien mag de aandacht worden gevestigd op het feit, dat dit art. 8 niets nieuws invoert, maar zoo goed als letterlijk overgeschreven is van art. 9 van de Publicatie van 9 Juli 1866 (P. B. N° 22). Ondanks het kort te voren tot stand gekomen Regeeringsreglement achtte de toenmalige koloniale wetgever zich dus wel bevoegd deze materie tot zich te trekken.

De opmerking betreffende het intitulé en den considerans vindt ondergeteekende juist; bij nevensgaande nota wordt dan ook wijziging voorgesteld.

Willemstad, den 12n. October 1915.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

... dat de Algemeene
 over het algemeen geen bezwaar hadden tegen het ontwerp
 De door sommigen leden opgeworpen vraag of art. 2 van het
 ontwerp niet met het Regeringsreglement in strijd is, want
 meent ondergeteekende ontkennend te moeten beantwoorden
 Het niet van het ontwerp art. 121 luidt: „en vermits de
 ten diepste op het gebied van zijne onderverhoorden
 den. Deze zinne geeft uitdrukkelijk aan, wie zich aan
 de taak hebben te onderwerpen, op welke personen zij kan
 worden toegepast, n. l. w. tenzoonder de vraag, hoever de
 plaatselijke wetten van de een of ander. Omrent dat
 tijdstip en in werking treden heeft de zinne niet in de
 met name komt de uitdrukking „tenzoonder op de afwijking
 terug, en niet in een. Van de werking, want het zij
 daarin to het gebied niet komen.

In het Voorloopig Verslag wordt tusschen bijeen op
 het zwaartand een bereep gedaan, en uit de omschrijving
 dat art. 121 in één zinnem veld, „algemeen en vermits
 gezonden, dat het bezwaar van de zinne kan
 tenzoonder de afwijking moet worden aangenomen. Het
 tegen kan worden aangenomen, dat voortvoer op de volgende
 die woorden moet worden gelezen, in meergemeld art. 121
 anders wordt bepaald, dan dat de afwijking moet voort
 gaan en dat van bijzondere kracht geen sprake kan zijn, wie
 lang de verische afwijking niet heeft plaats gehad.
 Dit art. geeft niet zoner aan het tijdstip, waarop de
 bepaal te werken, doch bepaalt voeder den tijd, waartoe
 zij niet mag werken. Dezinne is de zinne, „tenzoonder
 tijd, die het art. kent en meer is er niet uit te halen. Het
 heeft zich art. 2 van het ontwerp en daarom is er, naar het
 ondergeteekende voorkomt, een strijd niet het Regerings-
 giment geen sprake. En het indien deze aanpak
 niet teels door een hooger orgaan is gegeven, de koloniale
 wetgever, bevoegd is bij verordening een algemeen reglement
 stellen, zal wel geen verder bevoeg behoeven.

Overigens kan er op worden gewezen, dat ook de leden die
 bovengeselde vraag opgeworpen hebben, een verandering
 op den regel van art. 121 (zoals zij dit art. meenen te zien)
 ten nittegen) schrijven toe te laten. In het Voorloopig Ver-
 slag staat al te lezen: „Na kan oogerwijld in een
 zelve een andere haren worden aangenomen. In het
 verhoorde systeem kan het zeer zeker, art. 2 opzet
 ook de mogelijkheid, maar het is niet duidelijk hoe dit te zij
 men is niet de opvatting, dat het Regeringsreglement voor-
 schrijft, dat de in art. 121 bedoelde kennis bekend in de
 houding in werking treden.

Overigens nog de aandacht worden vestend op het feit,
 dat dit art. 2 niet nieuw is, maar zoo goed als later.
 Hij overgenomen is van art. 8 van de Luitant van 3 Juli
 1900 (P. R. 7: 22). Omrent het kort te worden vol
 koloniale Regeringsreglement heeft de koloniale wetgever
 verzeer zich dat wel bevoegd deze inzake tot zich te trek-

Koloniale Raad
 ZITTINGJAAR 1915-1916
 — 2 —
 Memorie van Antwoord.
 No. 1

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—6.

*Verordening van den ,
regelende de soort en de maat der straf te be-
loopen door overtreders van plaatselijke keu-
ren, alsmede de wijze van afkondiging dier
keuren.*

Nota van wijziging.

Nº 5.

In het intitulé van gemelde verordening worden de woorden: „alsmede de wijze van afkondiging” vervangen door de woorden: „de wijze van afkondiging en den termijn van in werking treding”.

In den considerans van gemelde verordening worden de woorden: „alsmede de wijze van afkondiging” vervangen door de woorden: „de wijze van afkondiging en de termijn van in werking treding”.

Willemstad, den 12n. October 1915.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

Verzoeken om de ...
... te worden toegevoegd aan de lijst van ...
... van de ...

Nota van wijziging.

Nr. 6

In het intituik van eenheids verordening worden de ...
... alsmede de wijze van afkondiging ...
... de wijze van afkondiging en de ...
... In den considerans van eenheids verordening worden de ...
... alsmede de wijze van afkondiging ...
... de wijze van afkondiging en de ...
... van in werking treding.

Widomsted, den 12n October 1915.

De Gouverneur van Guayana.

NUYENS

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—6.

Verordening van den, regelende de soort en de maat der straf te be-
loopen door overtreders van plaatselijke keu-
ren, alsmede de wijze van afkondiging dier
keuren.

Eindverslag.

Nº 6.

De Commissie van Rapporteurs, in overleg met den Voor-
zitter der Afdeelingen, is, na kennis genomen te hebben van
de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag over
deze ontwerp-verordening, van oordeel, dat door de gewissel-
de schrifturen de openbare beraadslaging over het ontwerp
genoegzaam is voorbereid.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 19n. October 1915.

De Rapporteurs,

EDWIN SENIOR.

F. W. P. WINKEL.

Verordening van den
voorzijnde de maat in de want der afzet te be-
doelen door overtrekken van plantelijke pro-
ducten, almede de wijze van afhandeling der-
zelve.

Eindverslag.

Nº 6

De Commissie van Rapporteurs, in overleg met den Voor-
zitter der Afdelingen, is na kennis genomen te hebben van
de Memorie van Antwoord op het Veroordening Verslag over
de ontwerp-verordening van oordeel, dat door de afdelingen
de schiederen de opzette bevestiging over het ontwerp
geoordeeld is voordereid.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 12. October 1913.

De Rapporteurs,

EDWIN SENIOR

F. W. P. WINKEL

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—7.

Verordening van den.....,
tot wijziging van de verordening van 17 April
1872 (P. B. No. 26), houdende herziening
van het tarief van geregtskosten en salarissen
in burgerlijke zaken voor de kolonie Curaçao.

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende: dat het noodig is de verordening van 17 April 1872 (P. B. N° 26), houdende herziening van het tarief van geregtskosten en salarissen in burgerlijke zaken voor de kolonie Curaçao, zooals deze sedert is gewijzigd en aangevuld, laatstelijk bij verordening van 29 December 1910 (P. B. 1911 N° 3), te wijzigen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening:

Artikel 1.

De Ie. en IIe. Titel van de Verordening van 17 April 1872 (P. B. N° 26), houdende herziening van het tarief van geregtskosten en salarissen in burgerlijke zaken voor de kolonie Curaçao, zooals deze sedert is gewijzigd en aangevuld, laatstelijk bij verordening van 29 December 1910 (P. B. 1911 N° 3), worden vervangen door de navolgende bepalingen:

TITEL I.

Van de regterlijke ambtenaren.

Artikel 1. De leden van het Hof van Justitie, kantonregters en griffiers, die zich tot het doen van ambtsverrigtingen buiten hunne woonplaatsen begeven, zijn bevoegd te hunnen behoefte de noodzakelijke reis- en verblijfkosten in rekening te brengen.

Artikel 2. Bij weigering of verzuim der voldoening van de in het voorgaand artikel bedoelde reis- en verblijfkosten, wordt op de volgende wijze geprocedeerd.

Het bedrag van het verschuldigde wordt aan den voet van eene door den betrokken regter of griffier ingeleverde rekening begroot door den voorzitter van het Hof van Justitie of door een der leden, daartoe door den voorzitter benoemd, en daaronder door dezen gesteld een bevelschrift van ten uitvoerlegging, hetwelk op de minuut ten uitvoer kan worden gelegd.

De betrokken regter of griffier kan de herziening van de begrooting aan het Hof van Justitie verzoeken, bij een verzoekschrift, waarop niet wordt beschikt, dan nadat de belanghebbenden zijn opgeroepen ten einde in hunne belangen te worden gehoord.

Het hooren van belanghebbenden geschiedt op Curaçao voor een Commissaris uit het Hof van Justitie, daartoe door den voorzitter aan te wijzen; op de overige eilanden voor een Kantonregter of plaatsvervangend Kantonregter, daartoe almede door den voorzitter van het Hof van Justitie aan te wijzen.

Artikel 3. De begrotingen van den regter zijn aan geene regten, hoe ook genaamd, onderworpen.

Artikel 4. De schuldenaar wordt tot de betaling genoodzaakt, hetzij krachtens het bevelschrift van ten uitvoerlegging van den voorzitter of benoemden regter, hetzij krachtens de beschikking door het Hof op een verzoek tot herziening genomen.

Artikel 5. Degene, te wiens laste zoodanig bevelschrift is afgegeven, kan daartegen verzet doen.

Dit verzet wordt gebragt voor het Hof van Justitie en wordt als eene summiere zaak afgedaan.

De uitspraak op het verzet is niet vatbaar voor verzet of hooger beroep.

Artikel 2.

In artikel 39 van gemelde verordening vervallen de woorden: „voor een Raad van Justitie of”.

Artikel 3.

De IIIe, IVe en Ve titel van gemelde verordening worden respectievelijk Titel II, III en IV.

Art. 23 van gemelde verordening wordt Art. 6.

Artt. 25—52 van gemelde verordening worden Artt. 7—34.

In art. 42 van gemelde verordening wordt in plaats van „23 § n” gelezen „6 § n” en in art. 50 in plaats van „47 en 48” gelezen „29 en 30”.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—7.

Verordening van den.....,
tot wijziging van de verordening van 17 April
1872 (P. B. No. 26), houdende herziening
van het tarief van geregtskosten en salarissen
in burgerlijke zaken voor de kolonie Curaçao.

Memorie van Toelichting.

N° 2.

Sinds de wijziging bij de verordening van 29 December 1910 (P. B. 1911 N° 3) bestaan de eerste en de tweede titel van het tarief in burgerlijke zaken uit zoo weinige bepalingen, dat het wenschelijk voorkomt, de overgebleven artikelen die alle over rechterlijke ambtenaren handelen en bovendien naar elkaar verwijzen onder éénen titel samen te brengen. En daartoe is er te meer reden, wanneer — wat hierbij wordt voorgesteld — ook artt. 16 en 17 worden ingetrokken. Alhoewel deze artt. onbeperkt en absoluut luiden en den griffiers in het algemeen het recht tot zoogenaamde afdoening buiten proces in het daar gestelde geval schijnen te geven, kunnen zij, wegens de plaatsing bij eene speciale regeling, slechts de overtredingen op het oog hebben, waartegen deze verordening moet waken. Evenwel zijn de artt. 11 en 53, waarin geldboeten tegen de griffiers bedreigd werden, bij de jongste herziening geschrapt, zoodat gemeld art. 16 en het daarmee samenhangend art. 17 zonder bezwaar kunnen vervallen.

Artikel 1. Artikel 1 (nieuw) wijkt in slechts weinige opzichten van artikel 2 (oud) af en een en ander vloeit in hoofdzaak uit het reeds overwogene voort. Er wordt hier ook van leden van het Hof van Justitie gewag gemaakt, waardoor artikelen 21 en 22 overbodig worden en tevens eene leemte wordt aangevuld, die in laatstgemelde artikelen voorkomt. Deze artikelen regelen n. l. alleen de plaatsopnemingen, maar niet het geval, dat de rechter-commissaris zich naar de woning van een getuige moet begeven, om hem daar te hooren. Hierin wordt nu eveneens voorzien. De term „transportkosten” is door de juistere uitdrukking „reis- en verblijfkosten” vervangen.

Een tweede lid als van artikel 2 (oud) kan achterwege blijven, aangezien artikel 12 (oud) in dit ontwerp als artikel 2 (nieuw) volgt, waarin die wijzigingen zijn opgenomen, welke met artikel 1 (nieuw) verband houden. De artikelen 3—5 (nieuw) komen met artikelen 13—15 (oud) overeen.

Artikel 2. Dit is een gevolg van de ontneming van rechtsmacht in civiele zaken aan de Raden van Justitie.

Artikel 3. Dit artikel beoogt de vernummering, noodig om de verordening in eene doorlopende reeks titels en artikelen samen te vatten.

Willemstad, den 20n. Juli 1915.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten

Memorie van Toelichting.

702

Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten

Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten

Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten

Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten

Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten

Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten

Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten

Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten

Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten

ALERE

Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten
Indische Staten

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—7.

Verordening van den
tot wijziging van de verordening van 17 April
1872 (P. B. No. 26), houdende herziening
van het tarief van geregtskosten en salarissen
in burgerlijke zaken voor de kolonie Curaçao.

Eindverslag.

Nº 3.

Het onderzoek in de Afdeelingen van dit ontwerp heeft geene aanleiding gegeven tot eenige aanmerking.

De Commissie van Rapporteurs, in overleg met den Voorzitter der Afdeelingen, is van oordeel, dat met deze mededeeling de openbare beraadslaging voldoende is voorbereid.

Aldus opgemaakt op Curaçao, den 30n. October 1915.

De Rapporteurs,

J. C. B. FORBES.

F. W. P. WINKEL.

Verzamelde werken van de Koloniale Raad
tot naderhand van de zitting van 17 April
1915 (P. B. N. 20) inhoudende verslagen
van het (a) en (b) van de zittingen van 1915
in verband met de koloniale Raad.

Finanverslag.

N° 3

Het onderzoek in de Afdelingen van dit ontwerp heeft een
aanleiding gegeven tot eenige aanmerkingen.
De Commissie van Rapporteurs is overtuigd van het belang
van de Afdelingen in een geheel, dat met deze maatregelen
van de operationele vermindering verbonden is voortgezet.

Aldus opgemaakt op Curaçao, den 30^{den} October 1915.

De Rapporteurs.

J. G. B. FURBER.
F. W. F. WINKEL.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—8.

Verordening van den ,
tot wijziging van de verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 No. 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao, en aan hunne weduwen en weezen.

ONTWERP.

N° 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het noodig is de verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 N° 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao, en aan hunne weduwen en weezen, te wijzigen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening:

Artikel 1.

Het laatste lid van artikel 30 van de verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 N° 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao, en aan hunne weduwen en weezen, wordt gewijzigd als volgt:

„Door voormelde ontzetting of voormeld ontslag gaat het aan de weduwe en weezen van den ambtenaar verzekerd recht op pensioen niet verloren, mits de ambtenaar het schuldig gebleven gedeelte van het tot het doen van de verzekeringstorting verleend renteloos voorschot aanzuivere op de wijze door den Gouverneur te bepalen.”

Artikel 2.

Aan deze verordening wordt terugwerkende kracht gegeven en zij wordt geacht in werking te zijn getreden op den 20sten Maart 1899.

Artikel 3.

Pensioenen, die vóór den dag der uitgifte van het Publicatieblad, waarin deze verordening is geplaatst, zijn verleend, blijven gehandhaafd.

Gegeven te Willemstad, den

STATIONARY ENGINE

... ..

CONTENTS

BY ALVA W. KENNEDY

DR. G. W. KENNEDY

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—8.

Verordening van den.....,
tot wijziging van de verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 No. 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao, en aan hunne weduwen en weezen.

Memorie van Toelichting.

Nº 2.

Volgens de bepaling van artikel 30 van de Verordening van 13 December 1898/20 Maart 1899 (P. B. 1899 N° 8) kan o. m. de echtgenoot van een wegens wangedrag uit den dienst ontslagen ambtenaar, met ingang van den datum van dat ontslag, aanspraak maken op pensioen. Dat komt den ondergeteekende ongerijmd voor.

Naar de meening van ondergeteekende moet geen pensioen kunnen worden verleend gedurende het leven van den ambtenaar, te meer wanneer deze bij rechterlijke uitspraak uit het ambt is *ontzet* of uit hoofde van wangedrag, onzedelijkheid, verregaande achteloosheid of plichtverzuim uit den dienst is *ontslagen*.

Het is daarom dat ondergeteekende Uwen Raad de in het hierbij aangeboden ontwerp vermelde wijziging van artikel 30 bovengemeld, voorstelt.

Ondergeteekende ziet echter geen reden om de bepaling van de laatste zinsnede van artikel 20 van dezelfde verordening ook niet op de in artikel 30 ibidem bedoelde ambtenaren toe te passen. De bepaling van de wijze, waarop de aanzuivering van het renteloos voorschot zal moeten geschieden, heeft ondergeteekende gemeend aan den Gouverneur te moeten overlaten, omdat de omstandigheden voor de echtgenoot of kinderen zoo kunnen zijn, dat daarbij eenige consideratie in acht zal moeten worden genomen.

Daar naar zijn oordeel hier niet van een bepaald verkregen recht kan worden gesproken, heeft ondergeteekende gemeend, dat er geen bezwaar tegen bestaat de verordening terugwerkende kracht te geven, zooals vermeld is in artikel 2 van bijgaand ontwerp-verordening.

Daar intusschen aan de echtgenooten van een marechaussée en een brievenbesteller, die wegens wangedrag zijn ontslagen, op grond van de bestaande bepaling, pensioen had moeten worden verleend, acht ondergeteekende de bepaling van artikel 3 van het ontwerp billijk en noodig.

Willemstad, den 31n. Juli 1915.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—8.

Verordening van den.....,
tot wijziging van de verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 No. 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao, en aan hunne weduwen en weezen.

Voorloopig Verslag.

Nº 3.

Het Afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen.

Ad art. 1. Verscheidene leden hadden over het algemeen geen bezwaar tegen het bepaalde bij dit artikel.

Enkele andere leden verklaarden zich daarmede niet te kunnen vereenigen.

Als argument voor hun standpunt voerden zij aan, dat, door het onthouden van pensioen aan de echtgenoot of kinderen van een uit den dienst ontzette of ontslagen ambtenaar, tevens het gezin van dien ambtenaar, dat in zulke gevallen meestal geene andere middelen van bestaan heeft, gestraft wordt.

Ad art. 2. Verscheidene leden verklaarden ernstige bezwaren hiertegen te hebben. Naar hunne meening moet men met het geven van terugwerkende kracht aan verordeningen uiterst spaarzaam zijn en niet dan in zeldzame gevallen daartoe overgaan. In casu konden zij de noodzakelijkheid daarvan niet inzien.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 17n September 1915.

De Rapporteurs,

EDWIN SENIOR.

J. C. B. FORBES.

Verzoeken van den
tot wijziging van de wetgeving van 25 Junij
van 1908 (N. O. 1908, No. 17), houdende
de wijziging van het reglement op het
aanstellen van personen van bevoorrechte
kinderen in de koloniale landen, en om den
aangenomen te worden.

Voorloopig Verslag.

1912

Het Algemeenbestuur heeft aanvullend gezees tot de
volgende beschouwingen.

Als op 1. Verzoeken tot wijziging hebben over het algemeen
geen bezwaren tegen het bepaalde bij dit artikel.
Inzake andere leden verzoeken tot wijziging niet te
kunnen worden.
Als argument voor hun standpunt worden zij aan den
door het onthouden van personen aan de eisen van de wet
dat een van hen de wet omtrent de wijziging van
de wetten het geen van den aangenomen, dat in zake de
vallen meestal geen andere tijdstippen van bestaan heeft
aanst wordt.

Als op 2. Verzoeken tot wijziging van de wet van 1908
ten aanzien van de wetten. Het zoude mogelijk moet
met het geven van terugwerkende kracht aan verzoeken
nietig oorzaken zijn en niet dan in zekere gevallen door
ten wijziging. In deze zaak is de oorspronkelijke wet
van niet worden.

Alles vastgesteld op Gungon, den 17e September 1912.

De Rapporteur,
EDWIN KENJON,
J. G. H. FORBES

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—8.

Verordening van den.....,
tot wijziging van de verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 No. 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao, en aan hunne weduwen en weezen.

Memorie van Antwoord.

Nº 4.

Het deed ondergeteekende genoeg te vernemen, dat verscheidene leden over het algemeen geen bezwaar hadden tegen het bepaalde bij artikel 1 van het ontwerp.

Het spijt hem, dat eenige leden verklaarden zich daarmede niet te kunnen vereenigen.

Wat zij voor hun standpunt aanvoerden, is ongetwijfeld waar, en daartegen zou, indien het gold een quaestie van zuiver philanthropischen aard, niets in te brengen zijn.

Doch het gaat hier om wat recht is. En daarmede strookt, volgens ondergeteekende, niet eene bepaling, krachtens welke de echtgenoot van een uit den dienst ontzeten of wegens wangedrag ontslagen ambtenaar, reeds bij diens leven, aanspraak kan maken op een pensioen, waarvan de ontslagen ambtenaar ook misschien zelf jarenlang zal kunnen profiteren.

Ad art. 2. Indien aangenomen wordt, dat de bestaande bepaling een ongerijmdheid is, dan kan, naar de meening van ondergeteekende, er geen bezwaar tegen bestaan, dat aan het ontwerp terugwerkende kracht wordt gegeven.

Ook hij is van gevoelen, dat men met het geven van terugwerkende kracht aan verordeningen uiterst spaarzaam moet zijn. Zelden of nooit heeft hij dan ook daartoe een voorstel gedaan. Doch waar, zooals in casu, het verkregen recht — indien hier daarvan sprake kan zijn — een ongerijmdheid tot grondslag heeft, wordt eene afwijking van den gewonen regel z. i. er alleszins door gerechtvaardigd.

Willemstad, den 22n. September 1915.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—8.

Verordening van den, tot wijziging van de verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 No. 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao, en aan hunne weduwen en weezen.

Eindverslag.

Nº 5.

IN NAAM DER KONINGIN

De Commissie van Rapporteurs, in overleg met den Voorzitter der Afdeelingen, is, na kennis genomen te hebben van de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag over deze ontwerp-verordening, van oordeel, dat door de gewisselde schrifturen de openbare beraadslaging over het ontwerp genoegzaam is voorbereid.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 24n September 1915.

De Rapporteurs,

J. C. B. FORBES.

EDWIN SENIOR.

Art. 134 van het Burgerlijk Wetboek van de Kolonie Curaçao wordt gelezen als volgt:
Alle verzoeken, verzoeken, verzoeken, verzoeken en alle andere stukken, opgesteld ter volbrenging van de bepalingen van deze afdeeling, zijn vrij van, want.
Alle verzoeken in deze afdeeling bedoeld, welke afkomstig van de voogdijraden, worden hetzelfde behandeld en de raden in het belang van de hun opgedragen zaak garrande de processen, afschriften en afschriften worden hun door de griffiers vrij van alle kosten uitgereikt.

Art. 2.

Deze verordening treedt in werking op den dag hierna afdrukt.

Gegeven te Willemstad, den

Verordening van den
tot wijziging van de verordening van 13 De-
cember 1902 (P. N. 1300 No. 8) houdende
de vestiging van een rechtsaal op het ter-
rein van gemeenten van burgerlijke nab-
uur in de koloniale landen, en van ver-
ordening van den

Eindverslag.

No. 2

De Commissie van Rapporteurs, in overleg met den Voor-
zitter der Afdeelingen, is na kennis genomen te hebben van
de Memorie van Antwoord op het Vootloopig Verslag over
deze ontwerp-verordening van oordeel, dat door de ge-
sede schriften de openbare betrekking over het ontwerp
genoegzaam is voorbereid.

Aldus vastgesteld op Caracao, den 24n September 1912.

De Rapporteurs,

J. C. B. FORBES.

EDWIN SEXTON.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—9.

Verordening van den ,
tot wijziging van art. 435d. van het Burger-
lijk Wetboek voor de kolonie Curaçao, zooals
het gewijzigd is bij de verordening van 1 Oc-
tober 1903 (P. B. 1904 No. 4).

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is art. 435d. van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao, zooals het gewijzigd is bij de verordening van 1 October 1903 (P. B. 1904 N° 4), te wijzigen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad en gelet op de tweede zinsnede van art. 50 van het Regeeringsreglement dezer kolonie, vastgesteld onderstaande verordening.

Art. 1.

Art. 435d. van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao wordt gelezen als volgt:

„Alle verzoekschriften, vorderingen, beschikkingen, exploiten en alle andere stukken, opgemaakt ter voldoening aan de bepalingen van deze afdeeling, zijn vrij van zegel.

Alle verzoeken in deze afdeeling bedoeld, welke uitgaan van de voogdijraden, worden kosteloos behandeld en de door die raden in het belang van de hun opgedragen taak gevraagde grossen, afschriften en uittreksels worden hun door de griffiers vrij van alle kosten uitgereikt.”

Art. 2.

Deze verordening treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—9.

*Verordening van den ,
tot wijziging van art. 435d. van het Burger-
lijk Wetboek voor de kolonie Curaçao, zooals
het gewijzigd is bij de verordening van 1 Oc-
tober 1903 (P. B. 1904 No. 4).*

Memorie van Toelichting.

Nº 2.

Onlangs moest het Openbaar Ministerie bij het Hof van Justitie in deze kolonie optreden ten einde de ontzetting van een voogd te verkrijgen. Om de kosten van zegel enz. te bestrijden moest het gelden ter goede rekening bij den Administrateur van financiën opnemen en zal dan na afloop der zaak rekening en verantwoording moeten doen en om decharge aan de Algemeene Rekenkamer vragen.

Om dezen omslag te vermijden dient het onderhavige ontwerp, dat overgeschreven is uit art. 440d. Nederlandsch Burgerlijk Wetboek.

De bepaling over registratie is niet uit dit artikel overgenomen, omdat art. 5 der „Registratieverordening 1908” in zulke gevallen reeds voorziet.

Het komt ondergeteekende voor, dat deze verordening op den dag harer afkondiging in werking kan treden, omdat er geen rechten van derden mede zijn gemoeid, en hoe eerder hoe liever met den ouden toestand moet worden gebroken.

Willemstad, den 19n. Augustus 1915.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

Verzoeken van den ...
de ... van het ...
de ... van de ...
de ... van de ...
de ... van de ...

Memorie van Toelichting.

N° 2

Onlangs moest het Openbaar Ministerie bij het Hof van
Justitie in deze kolonie optreden ten einde de contstantie van
een voogd te verkrijgen. Om de kosten van zeggel enz. te be-
strijden moest het gelden ter goede rekening bij den Afdel-
ningscommissaris van Financiën opkomen en zal daarvan alhoewel
naar rekening en verantwoording moeten doen en om de
charge van de Algemeene Rekenkamer vragen.
Om de aan omzigt te verkrijgen dient het onderstaande
worp dat overzichten is dit art. 1104. Nootstandak
getijde Wierde.
De bepaling over registratie is niet uit dit artikel overge-
nomen omdat art. 5 der „Reglementenverordening 1909“ is ge-
de gevallen tevens voorkomt.
Het komt onderzochtende voor dat deze verordening
den dag daar afzonderlijk in werking kan treden, omdat
geen rechten van heden naar zijn gemeent. en hoe ver-
de hier met den onder toezicht moet worden gebragt en

Wisselval, den 10. Augustus 1915.

De Gouverneur van Curaçao.

NOYKX

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—10.

Verordening van den
houdende nieuwe bepalingen tot wering van
ontsiering en belemmering der straten in de
stadsdistricten der verschillende eilanden der
kolonie.

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende: dat het wenschelijk is
nieuwe bepalingen te maken tot wering van ontsiering en be-
lemmering der straten in de stadsdistricten der verschillende
eilanden der kolonie;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen
Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

Aan den gevel van een huis, die aan de straatzijde is gele-
gen, mag, op Curaçao, zonder toestemming van den Procu-
reur-Generaal, en op de overige eilanden, zonder toestem-
ming van den Gezaghebber, geen uitbouwning worden ge-
plaatst, waarvan de loodlijn zoude komen te vallen op den
publieken grond, hetzij deze al dan niet, ter bede, bij wijze
van stoep aan het huis is afgestaan.

Artikel 2.

Evenmin mag, zonder bovenbedoelde toestemming, op den
publieken grond, die aan een huis grenst, een stoep of trede
worden gebouwd.

Artikel 3.

De ringmuur van een met bovenbedoelde toestemming ge-
bouwde stoep mag niet hooger worden opgetrokken dan een
meter 25 centimeters boven den beganen grond der straat.

De toestemming tot het plaatsen van een der in artikelen 1
en 2 bedoelde uitbouwen zal schriftelijk moeten worden ge-
vraagd, op Curaçao aan den Procureur-Generaal, op de ove-
rige eilanden aan de Gezaghebbers.

Artikel 4.

Overtreding dezer bepalingen wordt gestraft met geldboete
van acht tot honderd gulden.

De overtreder is bovendien verplicht om, op aanzegging
van het hoofd van politie, binnen den daarvoor aangegeven
tijd, het reeds begonnen of geëindigd werk op te ruimen.

Wordt aan die aanzegging geen gevolg gegeven, dan zal het
hoofd van politie het werk kunnen doen opruimen op kosten
van den overtreder.

Artikel 5.

Deze verordening treedt in werking op den dag der uitgifte
van het Publicatieblad, waarin zij geplaatst is, en alsdan ver-
vallen de notificatie van 5/6 Februari 1845 (Publicatiebundel
Nº 260), houdende verbod tegen het uitbouwen van balcon,
stoepen en dergelijke, uitkomende aan de straat, en alle
vroegere bepalingen betreffende dit onderwerp.

Gegeven te Willemstad, den

ONTWERP

DE GOVERNMENT VAN NEDERLAND

In overleging... (faint text)

... (faint text)

Artikel 1

... (faint text)

Artikel 2

... (faint text)

Artikel 3

... (faint text)

Artikel 4

... (faint text)

Artikel 5

... (faint text)

... (faint text)

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—10.

*Verordening van den
houdende nieuwe bepalingen tot wering van
ontsiering en belemmering der straten in de
stadsdistricten der verschillende eilanden der
kolonie.*

Memorie van Toelichting.

Nº 2.

Het komt ondergeteekende gewenscht voor, dat er nieuwe bepalingen worden gemaakt tot afwering van ontsiering en belemmering der straten, daar de oude notificatie van 1845 (Publicatiebundel Nº 260) als verouderd kan worden beschouwd.

De bevoegdheid, die vroeger aan den Gouverneur was toegekend, is hier, naar analogie der verordening van 1909 Nº 18, overgebracht op den Procureur-Generaal; wat zonder eenig bezwaar kan geschieden.

Op de bovenwindsche eilanden schijnt dit onderwerp nimmer geregeld te zijn geweest.

Willemstad, den 13n. September 1915.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

Volume 10, Part 1
January 1917

Thrombosis and Embolism

The first of the two main groups of diseases which are included under the term thrombo-embolism is thrombosis. This is a disease of the blood vessels in which a thrombus is formed. The thrombus is a mass of blood which has become solidified and is attached to the wall of the vessel. It may be formed in any part of the vascular system, but it is most commonly found in the deep veins of the lower extremities. The second of the two main groups of diseases is embolism. This is a disease in which a thrombus which has formed in one part of the vascular system is dislodged and carried by the current of the blood to some other part of the system. It may lodge in any part of the system, but it is most commonly found in the lungs.

The disease is caused by a variety of factors, but the most important are the following: (1) Stasis of the blood, (2) Injury to the vessel wall, and (3) Hypercoagulability of the blood. The disease is most commonly found in the deep veins of the lower extremities, but it may also be found in the superficial veins, the heart, and the lungs.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—11.

Verordening van den ,
houdende:

- 1o. regeling der emolumenten, welke door de ambtenaren van den Burgerlijken Stand in de kolonie Curaçao worden genoten; en
- 2o. bepaling van de som, welke voor het voltrekken van een huwelijk in een bijzonder huis moet worden betaald ten behoeve der armen.

ONTWERP.

N° 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is om de emolumenten, welke door de ambtenaren van den Burgerlijken Stand in de kolonie Curaçao genoten worden, op nieuw te regelen, en de som, welke voor het voltrekken van een huwelijk in een bijzonder huis moet worden betaald ten behoeve der armen, op nieuw te bepalen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening:

Artikel 1.

De ambtenaren van den Burgerlijken Stand in de kolonie Curaçao mogen geene andere emolumenten in rekening brengen dan de volgende:

voor het opmaken van de akte van huwelijksaangifte, van die der toestemming tot het huwelijk en van die tot erkenning van natuurlijke kinderen, alsmede voor het voltrekken van het huwelijk, aan huis, op daartoe gedaan verzoek:

gedurende de kantooruren, voor ieder dier verrichtingen f 3.—

vóór 8 uur des morgens en na 3 des namiddags, voor ieder dier verrichtingen , 6.—

Artikel 2.

Voor het voltrekken van een huwelijk in een bijzonder huis wordt aan den ambtenaar van den Burgerlijken Stand, ten behoeve der armen, betaald eene som van twintig gulden.

Artikel 3.

De verrichtingen, bedoeld bij artikel 1, geschieden, bij gebreken onvermogen van partijen, kosteloos. Het armengeld, bedoeld bij artikel 2, is in zoo'n geval ook niet verschuldigd.

Artikel 4.

Deze verordening treedt in werking op den 1sten Januari 1916.

Met dien datum vervalt de verordening van 2 Januari 1874 (P. B. 1874 N° 11), zooals gewijzigd bij de verordening van 21 September 1883 (P. B. 1883 N° 13).

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—11.

Verordening van den ,
houdende:

1o. regeling der emolumenten, welke door de ambtenaren van den Burgerlijken Stand in de kolonie Curaçao worden genoten; en

2o. bepaling van de som, welke voor het voltrekken van een huwelijk in een bijzonder huis moet worden betaald ten behoeve der armen.

Memorie van Toelichting.

Nº 2.

Het Uwen Raad hierbij aangeboden ontwerp-verordening is eigenlijk een aanvulling en wijziging van de bestaande verordening van 2 Januari 1874 (P. B. 1874 N° 11), zooals gewijzigd bij de verordening van 21 September 1883 (P. B. 1883 N° 13).

Artikel 1. Ondergeteekende acht het billijk, dat, wanneer de ambtenaren van den Burgerlijken Stand een akte van toestemming tot het huwelijk (welke bevoegdheid zij bij de verordening van 2 Februari 1915, P. B. N° 9, hebben verkregen) of een akte van erkenning van natuurlijke kinderen op verzoek van belanghebbende aan huis gaan opmaken, zij ook daarvoor een kleinigheid in rekening mogen brengen.

De emolumenten voor het doen van afkondigingen en het afgeven van extracten uit de registers van den Burgerlijken Stand worden afgeschaft. Bij het inwerkingtreden der verordening van 2 Februari 1915 (P. B. N° 9) zal de huwelijksafkondiging op Zaterdag en slechts door middel van aanplaking geschieden.

Artikel 2. Ingevolge de gedane toezegging bij de Memorie van antwoord, betreffende het ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1916, wordt het bij dit artikel bedoelde armengeld verminderd en bepaald op de helft van het bij de bestaande verordening vastgestelde bedrag.

Artikel 4. De datum van inwerkingtreding van de verordening van 2 Februari 1915 (P. B. N° 9). Zie het Publicatieblad N° 41 van 1915.

Willemstad, den 14n. September 1915.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—12.

Verordening van den.....,
houdende vaststelling van nadere strafrechtelijke voorzieningen betreffende veroordeelingen, waarbij de straf, tenzij de rechter later anders beveelt, niet wordt ondergaan, de betaling van geldboete en de voorwaardelijke invrijheidstelling.

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat de vaststelling van nadere strafrechtelijke voorzieningen betreffende veroordeelingen, waarbij de straf, tenzij de rechter later anders beveelt, niet wordt ondergaan, de betaling van geldboeten en de voorwaardelijke invrijheidstelling noodzakelijk is;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening:

HOOFDSTUK I.

Artikel 1.

Na artikel 17 van het Wetboek van Strafrecht, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 4. October 1913 N° 61 (P. B. N° 67), zooals aangevuld bij Koninklijk besluit van 5 October 1914 N° 39 (P. B. N° 62), worden de volgende artikelen ingevoegd:

„Artikel 17a.

In geval van veroordeeling tot gevangenisstraf van ten hoogste één jaar en in geval van veroordeeling tot hechtenis, vervangende hechtenis daaronder niet begrepen, kan de rechter daarbij tevens het bevel geven dat de straf niet zal worden ondergaan, tenzij hij later anders mocht gelasten op grond dat de veroordeelde zich vóór het einde van een bij het bevel te bepalen proeftijd aan een strafbaar feit heeft schuldig gemaakt of gedurende dien proeftijd eene bijzondere voorwaarde, welke bij het bevel mocht zijn gesteld, niet heeft nageleefd.

Dezelfde bevoegdheid heeft de rechter, behalve in zaken van belastingen, in geval van veroordeeling tot geldboete, doch alleen indien hem blijkt dat de betaling der boete of de tevens uitgesproken verbeurdverklaring voor den veroordeelde overwegend bezwaar oplevert.

Het bevel ten aanzien van de hoofdstraf strekt zich, voor zoover de rechter niet anders bepaalt, ook uit tot de opgelegde bijkomende straffen.

Artikel 17b.

De proeftijd bedraagt bij misdrijven en bij de in de artikelen 451 en 452 omschreven overtredingen ten hoogste drie jaren, bij de overige overtredingen ten hoogste twee jaren.

De proeftijd gaat in zoodra de in artikel 17a bedoelde betekening is geschied.

De proeftijd loopt niet gedurende den tijd dat den veroordeelde rechtens zijne vrijheid is ontnomen.

Artikel 17c.

Bij het bevel bedoeld in artikel 17a, kan de rechter, behalve in geval van veroordeeling tot geldboete, naast de algemeene voorwaarde dat de veroordeelde geen strafbaar feit zal begaan, als bijzondere voorwaarde stellen dat de veroordeelde de door het strafbare feit veroorzaakte schade, geheel of tot een daarbij te bepalen gedeelte, binnen een daarbij te stellen termijn, korter dan de proeftijd, zal vergoeden.

In geval van veroordeeling hetzij tot gevangenisstraf van twee maanden of langer, hetzij tot hechtenis opgelegd ter zake van eene der in de artikelen 442, 451, 452 of 474 omschreven overtredingen, is de rechter bevoegd bij zijn bevel ook andere bijzondere voorwaarden het gedrag van den veroordeelde betreffende, te stellen, waaraan deze gedurende den proeftijd of een bij dat bevel te bepalen gedeelte daarvan heeft te voldoen.

Die voorwaarden mogen de godsdienstige of staatkundige vrijheid niet beperken.

Artikel 17d.

Met het toezicht op de naleving der voorwaarden is het openbaar ministerie belast.

De rechter kan, indien hij daartoe termen vindt, bij zijn bevel aan eene in de kolonie gevestigde, rechtspersoonlijkheid bezittende instelling, aan den houder van eene aldaar gevestigde inrichting of aan een bijzonderen ambtenaar opdragen aan den veroordeelde ter zake van de naleving der bijzondere voorwaarden hulp en steun te verleen.

Voorschriften tot nadere regeling van dien bijstand en tot nadere aanwijzing van de instellingen en houders van inrichtingen, die met het verleen daarvan kunnen worden belast, worden vastgesteld bij Besluit van den Gouverneur.

Artikel 17e.

Nadat de uitspraak onherroepelijk is geworden, wordt ten spoedigste vanwege het openbaar ministerie door een deurwaarder of dienaar der openbare macht aan den veroordeelde in persoon eene kennisgeving beteekend, houdende de straf, waartoe hij is veroordeeld, en alle tot het in artikel 17a bedoelde bevel betrekkelijke beslissingen.

Artikel 17f.

Indien de voorwaarden niet worden nageleefd, kan het openbaar ministerie bij den rechter, die het in artikel 17a bedoelde bevel heeft gegeven, daarvan aan dien rechter kennis geven, met zoodanige vordering als het noodig zal oordeelen. De kennisgeving dat door den veroordeelde opnieuw een strafbaar feit is begaan, geschiedt niet vóór de nieuwe uitspraak onherroepelijk is geworden.

Het voorgaande lid is mede van toepassing, indien de veroordeelde vóór het einde van den proeftijd ter zake van een vóór het ingaan daarvan begaan strafbaar feit onherroepelijk veroordeeld wordt.

Artikel 17g.

De rechter die het in artikel 17a bedoelde bevel heeft gegeven, kan, hetzij na ontvangst eener vordering van het openbaar ministerie, hetzij op het verzoek van den veroordeelde, gedurende den proeftijd in de gestelde bijzondere voorwaarden of in den termijn waartoe deze in hare werking binnen den proeftijd zijn beperkt, wijziging brengen, het verleen van bijstand aan een ander dan degene die daarmee te voren was belast, opdragen of den proeftijd éénmaal verlengen. Die verlenging geschiedt voor ten hoogste de helft van den langsten termijn waarop de proeftijd bepaald had kunnen worden.

Artikel 17h.

De rechter die het in artikel 17a bedoelde bevel heeft gege-

ven, kan na ontvangst eener vordering van het openbaar ministerie, indien de voorwaarden niet worden nageleefd of de veroordeelde vóór het einde van den proeftijd ter zake van een vóór het ingaan daarvan begaan strafbaar feit onherroepelijk veroordeeld wordt, last tot tenuitvoerlegging geven of bepalen dat den veroordeelde van zijnentwege eene waarschuwing zal worden toegediend. In het laatste geval bepaalt hij tevens de wijze waarop zulks zal moeten geschieden.

De last tot tenuitvoerlegging kan niet meer worden gegeven, wanneer de proeftijd is verstreken, tenzij de veroordeelde vóór den afloop daarvan ter zake van een gedurende den proeftijd begaan strafbaar feit is vervolgd en de vervolging met eene onherroepelijke veroordeeling eindigt. Alsdan kan nog ter zake van het begaan van dat feit binnen veertien dagen nadat de veroordeeling onherroepelijk is geworden, last tot tenuitvoerlegging worden gegeven.

Artikel 17i.

In de gevallen bij de artikelen 17g en 17h bedoeld, brengt het openbaar ministerie de zaak aan door de indiening van eene met redenen omkleede vordering. Is door den veroordeelde een verzoekschrift tot toepassing van artikel 17g tot den rechter gericht, dan dient het openbaar ministerie ten spoedigste nadat dat verzoekschrift in zijne handen is gesteld, eene met redenen omkleede conclusie in.

Onmiddellijk na de indiening der vordering of der conclusie bepaalt de rechter, tenzij de summiere kennisneming der stukken hem aanleiding geeft om de vordering of het verzoek buiten verdere behandeling te laten, een dag voor het onderzoek der zaak.

Het openbaar ministerie doet daarna ten spoedigste den veroordeelde en dengene, die met het verleenen van bijstand is belast, tijdig tot bijwoning van het onderzoek oproepen, onder beteekening van de vordering of conclusie.

Zoowel het openbaar ministerie als de veroordeelde zijn bevoegd getuigen en deskundigen te doen dagvaarden om bij het onderzoek tegenwoordig te zijn. De rechter kan, al dan niet op verzoek van den veroordeelde, bevelen dat bepaalde personen vanwege het openbaar ministerie zullen worden gedagvaard.

De veroordeelde en degene die met het verleenen van bijstand is belast, kunnen vóór den aanvang van het onderzoek van de stukken ter griffie kennis nemen. Hetzelfde geldt ten aanzien van een praktizijn, indien deze verklaart tot de kennisneming door den veroordeelde te zijn gemachtigd of, indien de zaak bij den kantonrechter wordt behandeld, ten aanzien van een bijzonder daartoe door den veroordeelde gemachtigde.

De oproepingen, dagvaardingen en beteekeningen bij dit artikel voorgeschreven, vinden plaats op den voet van artikel 130 van het Wetboek van Strafvordering en kunnen, voor zoover zij van het openbaar ministerie uitgaan, ook door een dienaar der openbare macht geschieden.

Artikel 17j.

Het onderzoek der zaak vindt plaats met gesloten deuren. Nochtans kan de veroordeelde die den leeftijd van achttien jaren heeft bereikt of meerderjarig is, verzoeken dat het onderzoek in het openbaar zal plaats hebben. De rechter beslist, of en in hoever aan dat verzoek zal worden voldaan.

Het openbaar ministerie is bij het onderzoek tegenwoordig en wordt ter zake gehoord.

De veroordeelde en degene die met het verleenen van bijstand is belast, kunnen bij het onderzoek tegenwoordig zijn en worden alsdan gehoord. De veroordeelde kan zich door een praktizijn of, indien de zaak bij den kantonrechter wordt behandeld, door een bijzonder daartoe gemachtigde, als raadsman doen bijstaan.

De bepalingen van de artikelen 140—152 en 154—175 van het Wetboek van Strafvordering vinden overeenkomstige toepassing.

De ingediende vorderingen, conclusies of verzoeken kunnen gedurende het onderzoek door het openbaar ministerie of door den veroordeelde worden gewijzigd.

Artikel 17k.

De beslissingen in de artikelen 17g en 17h bedoeld, alsmede die waarbij vorderingen of verzoeken tot toepassing van een dier artikelen worden afgewezen, zijn met redenen omkleed; zij zijn niet aan eenig rechtsmiddel onderworpen.

Alleen indien de beslissing inhoudt last tot tenuitvoerlegging, wordt zij in het openbaar uitgesproken.

De inhoud der beslissing wordt vanwege het openbaar ministerie door een deurwaarder of dienaar der openbare macht onverwijld op den voet van artikel 130 van het Wetboek van Strafvordering beteekend aan den veroordeelde, aan dengene die met het verleenen van bijstand is belast, zoomede aan dengene die bij de beslissing daarvan wordt ontheven."

Artikel 2.

Aan artikel 239, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 22 Mei 1914 N° 83 (P. B. N° 21), wordt een nieuwe tweede zin toegevoegd, luidende: „Hij, te wiens aanzien artikel 17a van het Wetboek van Strafrecht is toegepast, kan in denzelfden vorm verzet doen, doch niet dan uiterlijk binnen den tijd van veertien dagen na dien, waarop het vonnis bij verstek gewezen vanwege het openbaar ministerie aan hem in persoon zal zijn beteekend."

HOOFDSTUK II.

EERSTE AFDEELING.

Artikel 1.

Het derde lid van artikel 27 van gemeld Wetboek van Strafrecht wordt gelezen als volgt: „De duur der vervangende hechtenis is ten minste één dag en ten hoogste zes maanden."

Artikel 2.

Het vijfde lid van artikel 27 van gemeld Wetboek van Strafrecht wordt gelezen als volgt: „De hechtenis kan voor ten hoogste acht maanden worden opgelegd in de gevallen waarin wegens samenloop van misdrijven, herhaling van misdrijf of het bepaalde bij artikel 46 het maximum der geldboete wordt verhoogd."

TWEDE AFDEELING.

Artikel 3.

In het tweede lid van artikel 27 alsmede in het eerste lid van artikel 36 van gemeld Wetboek van Strafrecht vervallen de woorden: „binnen twee maanden na den dag waarop de rechterlijke uitspraak kan worden ten uitvoer gelegd".

Artikel 4.

Het derde lid van artikel 28 van gemeld Wetboek van Strafrecht wordt gelezen als volgt: „De betaling van een gedeelte der boete bevrijdt van de uitvoering van een evenredig gedeelte der vervangende straf."

Artikel 5.

Aan artikel 286 van gemeld Wetboek van Strafvordering wordt een nieuw tweede lid toegevoegd, luidende:

„Voor zoover de straf bestaat in geldboete of verbeurdverklaring van bepaalde voorwerpen, wordt door den ambtenaar, in wiens naam de tenuitvoerlegging geschiedt, een bepaalde termijn van ten hoogste twee maanden gesteld, binnen welken de geldboete moet worden voldaan, of de verbeurdverklaarde voorwerpen moeten worden uitgeleverd, dan wel het geldelijk bedrag, waarop zij bij de uitspraak zijn geschat, moet worden betaald. Die termijn kan door dien ambtenaar telkens worden verlengd, doch mag nimmer den duur van één jaar te boven gaan."

HOOFDSTUK III.

Artikel 1.

De artikelen 18—20 van gemeld Wetboek van Strafrecht worden vervangen door de volgende:

„Artikel 18.

De tot gevangenisstraf veroordeelde kan, wanneer twee derden van zijn werkelijke straftijd en tevens ten minste negen maanden daarvan zijn verstreken, voorwaardelijk in vrijheid worden gesteld. Ingeval de veroordeelde meerdere gevangenisstraffen achtereenvolgens moet ondergaan, worden zij ten deze als één straf aangemerkt.

Bij deze invrijheidstelling wordt tevens een proeftijd voor den veroordeelde bepaald en worden voorwaarden gesteld, waaraan deze gedurende den proeftijd zal moeten voldoen.

De proeftijd duurt een jaar, tenzij het overblijvend gedeelte van den werkelijke straftijd van den veroordeelde langer duurt, in welk geval de proeftijd even lang is als dat gedeelte. Hij loopt niet gedurende den tijd dat den veroordeelde rechs zijne vrijheid is ontnomen.

Artikel 18a.

Aan de voorwaardelijke invrijheidstelling wordt als algemeene voorwaarde verbonden dat de veroordeelde geen strafbaar feit zal begaan, noch zich op andere wijze zal misdragen.

Aan de voorwaardelijke invrijheidstelling kunnen bovendien bijzondere voorwaarden, het gedrag van den veroordeelde betreffende, worden verbonden, mits die voorwaarden de godsdienstige of staatkundige vrijheid niet beperken.

Met het toezicht op de naleving der voorwaarden is steeds het openbaar ministerie belast.

Op de naleving der voorwaarden kan bovendien een bijzonder toezicht in het leven worden geroepen.

Gedurende den proeftijd kan in de gestelde bijzondere voorwaarden wijziging worden gebracht of het bijzondere toezicht aan een ander dan degene die daarmee te voren was belast, worden opgedragen.

Aan den voorwaardelijk in vrijheid gestelde wordt een verlofpas uitgereikt, waarin alle hem gestelde voorwaarden zijn uitgedrukt. In geval van toepassing van het voorgaande lid wordt hem een nieuwe verlofpas uitgereikt.

Artikel 18b.

De voorwaardelijke invrijheidstelling is te allen tijde herroepbaar ingeval de veroordeelde in strijd handelt met de in zijnen verlofpas uitgedrukte voorwaarden.

De tijd verlopen tusschen de invrijheidstelling en de hervatting van de tenuitvoerlegging der straf wordt niet in rekening gebracht op den duur der straf.

De herroeping kan alleen geschieden gedurende den proeftijd, behoudens het bepaalde bij artikel 19, laatste lid.

Artikel 19.

Alle besluiten uit de toepassing der artikelen 18—18b voortvloeiende, worden genomen door den Gouverneur, het Centraal College voor de Reclasseering gehoord, en, voor zover de besluiten tot voorwaardelijke invrijheidstelling betreft, op voorstel of na ingewonnen bericht van het gevangenisbestuur.

De aanhouding van den voorwaardelijk in vrijheid gestelde die in strijd handelt met de in zijnen verlofpas uitgedrukte voorwaarden, kan in het belang der openbare orde worden bevolen door den Procureur-generaal, en op de eilanden Aruba, Bonaire, Saint Martin Nederlandsch gedeelte, Sint-Eustatius en Saba ook door het hoofd van politie ter plaatse waar hij zich bevindt, onder verplichting om daarvan onverwijld kennis te geven aan den Gouverneur. Is de aanhouding bevolen door een ander dan den Procureur-generaal, dan geschiedt de kennisgeving aan den Gouverneur door diens tusschenkomst.

Volgt daarna de herroeping, dan wordt zij geacht bevolen te zijn en wordt de tenuitvoerlegging der straf geacht hervat te zijn op den dag der aanhouding.

Artikel 20.

Het formulier der verlofpassen, de nadere regeling van het toezicht op de naleving der voorwaarden en die van de taak van het Centraal College voor de Reclasseering op het gebied der voorwaardelijke invrijheidstelling zoomede de verdere voorschriften ter uitvoering van de artikelen 18—19 worden vastgesteld bij Besluit van den Gouverneur. Daarbij wordt in acht genomen dat het bijzondere toezicht uitsluitend mag gericht zijn op het verleenen van hulp en steun aan den veroordeelde."

Slotbepaling.

Totdat dienaangaande nader zal zijn voorzien blijven de bepalingen der artikelen 17a—17k van gemeld Wetboek van Strafrecht buiten toepassing ten aanzien van straffen door den militairen rechter opgelegd.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—12.

*Verordening van den ,
houdende vaststelling van nadere strafrechtelijke
voorzieningen betreffende veroordeelingen,
waarbij de straf, tenzij de rechter later
anders beveelt, niet wordt ondergaan, de be-
taling van geldboete en de voorwaardelijke
invrijheidstelling.*

Memorie van Toelichting.

Nº 2.

In N° 247 van het Staatsblad (1915) is opgenomen de wet van den 12n. Juni 1915, houdende vaststelling van nadere strafrechtelijke voorzieningen betreffende veroordeelingen, waarbij de straf, tenzij de rechter later anders beveelt, niet wordt ondergaan, de betaling van geldboeten en de voorwaardelijke invrijheidstelling.

Met het oog op artikel 138 van het Regeeringsreglement acht ondergeteekende het noodzakelijk de bij P. B. 1913 N° 67 en P. B. 1914 N° 21 afgekondigde Wetboeken van Strafrecht en Strafvordering met de Nederlandsche in overeenstemming te brengen en het hierbij ingediende ontwerp heeft dan ook de strekking bedoelde in het moederland tot stand gebrachte bepalingen in de koloniale wetgeving te doen overgaan.

Aangezien dit ontwerp zooveel mogelijk met bovenbedoelde wet overeenkomt, meent ondergeteekende korthedshalve voor verdere toelichting te mogen verwijzen naar de tusschen de Regeering en de Staten-Generaal gewisselde stukken, zoodat de Handelingen, die aan den Raad ter inzage worden overgelegd.

Willemstad, den 9n. October 1915.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—12.

Verordening van den ,
houdende vaststelling van nadere strafrechtelijke
voorzieningen betreffende veroordeelingen,
waarbij de straf, tenzij de rechter later
anders beveelt, niet wordt ondergaan, de be-
taling van geldboete en de voorwaardelijke
invrijheidstelling.

Eindverslag.

Nº 3.

Het onderzoek in de Afdeelingen van dit ontwerp heeft
geene aanleiding gegeven tot eenige aanmerking.

De Commissie van Rapporteurs, in overleg met den Voor-
zitter der Afdeelingen, is van oordeel, dat met deze mede-
deeling de openbare beraadslaging voldoende is voorbereid.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 6n. December 1915.

De Rapporteurs,

J. C. B. FORBES.

F. W. P. WINKEL.

Journal of the

AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION

Published weekly, except during the summer months, when it is published bi-weekly. The subscription price for one year in advance is \$5.00. Single copies are 15 cents. Entered as second-class matter, October 3, 1917. Postpaid. Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Act of October 3, 1917. Authorized to mail at special rate of postage provided for in Act of October 3, 1917. Copyright, 1918, by American Medical Association.

Chicago, Ill.

The Journal of the American Medical Association is published weekly, except during the summer months, when it is published bi-weekly. The subscription price for one year in advance is \$5.00. Single copies are 15 cents. Entered as second-class matter, October 3, 1917. Postpaid. Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Act of October 3, 1917. Authorized to mail at special rate of postage provided for in Act of October 3, 1917. Copyright, 1918, by American Medical Association.

W. W. WICKER
J. W. WICKER

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—13.

Verordening van den
tot aanvulling van het Wetboek van Strafrecht, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 4 October 1913 No. 61 (P. B. No. 67), zooals aangevuld bij Koninklijk besluit van 5 October 1914 No. 39 (P. B. No. 62), met een nieuw artikel ter bestrijding van de oneerlijke mededinging.

ONTWERP.

N° 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het ter bestrijding van de oneerlijke mededinging wenschelijk is, het Wetboek van Strafrecht, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 4 October 1913 N° 61 (P. B. N° 67), zooals aangevuld bij Koninklijk besluit van 5 October 1914 N° 39 (P. B. N° 62), met een nieuw artikel aan te vullen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening:

Eenig artikel.

Na artikel 341 wordt een nieuw artikel in het Wetboek van Strafrecht, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 4 October 1913 N° 61 (P. B. N° 67), zooals aangevuld bij Koninklijk besluit van 5 October 1914 N° 39 (P. B. N° 62), ingevoegd, luidende:

Artikel 341*bis*.

Hij, die, om het handels- of bedrijfsdebet van zichzelf of van een ander te vestigen, te behouden of uit te breiden, eenige bedriegelijke handeling pleegt tot misleiding van het publiek of van een bepaald persoon, wordt, indien daaruit eenig nadeel voor concurrenten van hem of van dien ander kan ontstaan, als schuldig aan oneerlijke mededinging, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar, of geldboete van ten hoogste negenhonderd gulden.

Gegeven te Willemstad, den

Verandering van den
tot overneming van het Westboek van 1907
recht, vastgesteld bij Koninklijk besluit van
4 October 1912 No. 61 (P. B. No. 67), en
als aangenomen bij Koninklijk besluit van 5
October 1911 No. 39 (P. B. No. 62), met
een nieuw artikel ter bepaling van de an-
wezige verandering.

ONTWERP

No. 1

IN NAAM DER KONINGIN

DE GOVERNIEUR van Oost-Indië

In overweging genomen hebbende, dat het ter bepaling
van de overlijfsverzekering wettelijke te het Westboek
van 1907, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 4 October
1912 No. 61 (P. B. No. 67), zooals aangenomen bij Koninklijk
besluit van 5 October 1911 No. 39 (P. B. No. 62), niet een
nieuw artikel aan te vullen;

Heeft de verzoeken goedgekeurd van den Koloniale Raad
vastgesteld onderstaande verandering;

Leijp artikel

Na artikel 341 wordt een nieuw artikel in het Westboek van
1907, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 4 October
1912 No. 61 (P. B. No. 67), zooals aangenomen bij Koninklijk
besluit van 5 October 1911 No. 39 (P. B. No. 62), ingevoegd
luidende:

Artikel 341a

Hij die om het handels- of bedrijfsbedrijf van zichzelf
of van een ander te vestigen, te behouden of uit te breiden,
eenige bedrijflijke handeling pleegt ter inzage van het
publiek of van een bepaald persoon, wordt in dien zin
aan gezien voor concurrentie van hem of van dien ander
kan ontstaan, als eenzijdig een overlijfsverzekering
stelt met levensverzekering van een bepaalde leeftijd,
hoort van ten hoogste negen maanden geleden.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—13.

Verordening van den
tot aanvulling van het Wetboek van Strafrecht, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 4 October 1913 No. 61 (P. B. No. 67), zooals aangevuld bij Koninklijk besluit van 5 October 1914 No. 39 (P. B. No. 62), met een nieuw artikel ter bestrijding van de oneerlijke mededinging.

Memorie van Toelichting.

Nº 2.

Aangezien ingevolge artikel 138 van het Regeeringsreglement het Curaçaosche Strafwetboek zooveel mogelijk met het Nederlandsche in overeenstemming moet zijn, heeft ondergeteekende hierbij de eer Uwen Raad een ontwerp-verordening aan te bieden, overeenkomende met de wet van den 2n. Augustus 1915, Staatsblad N° 365, tot aanvulling van het Wetboek van Strafrecht. Tot toelichting wordt verwezen naar de bij de tot stand koming van bedoelde wet gewisselde stukken en de Handelingen, die aan den Raad ter inzage worden overgelegd.

Willemstad, den 9n. October 1915.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—13.

*Verordening van den
tot aanvulling van het Wetboek van Strafrecht, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 4 October 1913 No. 61 (P. B. No. 67), zooals aangevuld bij Koninklijk besluit van 5 October 1914 No. 39 (P. B. No. 62), met een nieuw artikel ter bestrijding van de oneerlijke mededinging.*

Eindverslag.

Nº 3.

Het onderzoek in de Afdeelingen van dit ontwerp heeft geene aanleiding gegeven tot eenige aanmerking.

De Commissie van Rapporteurs, in overleg met den Voorzitter der Afdeelingen, is van oordeel, dat met deze mededeeling de openbare beraadslaging voldoende is voorbereid.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 6n. December 1915.

De Rapporteurs,

J. C. B. FORBES.

F. W. P. WINKEL.

Colonial Land
SITTING AT 1912-1913

The following is a list of the land
situated in the Colony of New South
Wales, and is intended to show the
land which has been reserved for
the use of the Crown, and the land
which has been reserved for the use
of the Colonies.

Findings

1912

The following is a list of the land
situated in the Colony of New South
Wales, and is intended to show the
land which has been reserved for
the use of the Crown, and the land
which has been reserved for the use
of the Colonies.

W. H. WILSON
W. H. WILSON

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—14.

Verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1917.

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende: dat, volgens art. 100 van het reglement op het beleid der regeering in deze kolonie, de uitgaven ten behoeve van den openbaren dienst, welke niet ten laste van de Nederlandsche schatkist komen, en de middelen tot dekking van die uitgaven worden aangewezen op de koloniale huishoudelijke begrooting en dat, volgens art. 102 van hetzelfde reglement, die begrooting, zoodanig als zij door den Kolonialen Raad is goedgekeurd, door den gouverneur voorloopig wordt vastgesteld en afgekondigd;

Heeft, den Raad van Bestuur gehoord, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, voorloopig vastgesteld onderstaande verordening:

KOLONIALE HUISHOUDELIJKE BEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1917.

Artikel 1.

Voor de onderdeelen, in de hieronder voorkomende begrotingsartikelen aangewezen, worden voor het dienstjaar 1917 toegestaan de daarnevens uitgetrokken sommen:

Iste AFDEELING.

Algemeen en gewestelijk bestuur.

Artikel 1. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen, kantoorbehoeften, verblijfkosten, voedergelden of kosten van vervoermiddelen, en bruggeden van de ambtenaren en beambten bij het algemeen en bij het gewestelijk bestuur, vergoeding voor tijdelijke hulp en schrijffloon f 89 876

Artikel 2. Kosten van de Kamer van Koophandel en Nijverheid 400

Artikel 3. Lokaalbehoefden, uitgaven voor het ijkwezen, briefporten, kosten van telegrammen, verlichting der ver-

Transporteere.. f 90 276

Per transport.. f 90 276
gaderzaal van en andere uitgaven voor
den Kolonialen Raad, kosten van volks-
feesten op den verjaardag van Hare Ma-
jesteit de Koningin en van de verstre-
kingen op dien dag aan de burgerlijke
politie, enz., huur van eene woning
voor reizende ambtenaren, bindloon en
verdere kleine uitgaven ten behoeve
van het algemeen en gewestelijk bestuur 7 550

Artikel 4. Overtochts gelden van amb-
tenaren, beambten en gepensionneer-
den, met hunne gezinnen, kosten van
het geneeskundig onderzoek van aan
den dienst in de kolonie verbonden of
daarvoor bestemd personeel, tegemoet-
komingen voor uitrusting en in de kos-
ten van verplaatsing 15 250

Artikel 5. Kosten van drukwerk 7 250

Totaal der Iste afdeeling.. f 120 326

IIde AFDEELING.

Rechts- en politie-wezen.

Artikel 6. Bezoldigingen of verlofbe-
zoldigingen, toelagen, kantoorbehoef-
ten en bruggegeld van en voeder-
geld aan de ambtenaren en beambten bij het rechts-
en politie-wezen, en van den markt-
meester f 134 309

Artikel 7. Verschillende uitgaven en
benoedigheden voor het rechts- en
politiewezen en voor het hulpkantoor
van den industrielen eigendom, vertol-
kingskosten, aanschaffing van boekwer-
ken ten dienste van de rechterlijke col-
leges en van het parket van den pro-
cureur-generaal, aandeel van Curaçao
in de kosten van het kantoor van het
internationaal verbond tot bescherming
van letterkundige- en kunstwerken,
kosten van den voogdijraad en kosten
van tijdschoten 18 503

Artikel 8. Bovenkleeding, schoeisel
en vergoeding voor huishuur aan het
politiepersoneel 6 400

Totaal der IIde afdeeling.. 159 212

IIIde AFDEELING.

Geldelijk beheer.

Artikel 9. Bezoldigingen of verlofbe-
zoldigingen, toelagen, daggelden, kan-
toorbehoefden, voeder-
gelden, vergoe-
ding voor gemis van inkomsten en voor
reiskosten, en bruggegeld van de amb-
tenaren van 's landsmiddelen, van de
beambten bij de Curaçaosche bank, van
de ambtenaren en de beambten bij de
posterijen, van de ambtenaren en be-
ambten bij de draadlooze telegrafie, van
den leider der stroohoeden-nijverheid,
van den beheerder van en den wachter
bij het kruitmagazijn en van de beamb-

Transporteere.. f 279 538

	Per transport. . f 279 538
ten bij het toezicht op de domeinen.	79 258
<i>Artikel 10.</i> Vergoeding aan den verificateur en de kommiezen bij de invordering van het in- en uitvoerrecht en het accijnsrecht voor dienstverrichtingen buiten den voor hen vastgestelden gewonen dienstdtijd, gerechtelijke vervolgingskosten, kantoor- entrepôthuur, huur van een bergplaats voor petroleum en andere licht ontvlambare oliën, schrijfbehoeften en verdere kosten van de inspectie.	12 880
<i>Artikel 11.</i> Betalingen wegens transitrechten, vervoer van brievenmalen en andere kosten en betalingen aan het internationaal kantoor der algemeene postvereeniging en aan dat der telegraafvereeniging te Bern.	7 300
<i>Artikel 12.</i> Verschillende uitgaven voor den postdienst, de invordering van het in- en uitvoerrecht en het accijnsrecht, kosten op de uitzending van baar geld en op de afgifte van wissels op het Departement van Koloniën en verdere kleine uitgaven, zoomede aanschaffing van benodigdheden voor de Curaçaosche bank, en kosten van het domeinbeheer en van het mijnwezen.	10 250
<i>Artikel 13.</i> Kosten verbonden aan het vervoer van personen en goederen voor rekening der kolonie tusschen de eilanden der kolonie onderling.	15 000
<i>Artikel 14.</i> Bedrijfs- en onderhoudskosten van de inrichtingen voor draadlooze telegrafie.	1 280
<i>Artikel 15.</i> Verschillende kosten in het belang van de strooivoeden-nijverheid.	9 750
<i>Artikel 16.</i> Kosten voor verbetering van het visscherijbedrijf in de kolonie.	3 100
<i>Artikel 17.</i> Tegemoetkoming in de verplaatsingskosten van kleine landbouwers, pachters van domeingronden.	13 650
<i>Artikel 18.</i> Uitgaven wegens grondbelasting op landseigendommen, die niet bestemd zijn voor den openbaren dienst.	2 600
<i>Artikel 19.</i> Bijdrage ten behoeve van het Curaçaosche Weerbaarheidskorps, van de groep Nederlandsche Antillen van het Algemeen Nederlandsch Verbond, van het Militair Tehuis en van de damesvereeniging „Entre Nous”	2 450
Totaal der IIIde afdeling.	157 518

IVde AFDEELING.

Eeredienst, onderwijs en armenzorg.

Artikel 20. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen en tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddelen

Transporteere. . f 437 056

Per transport.. f 437 056
van de voorgangers van verschillende
godsdienstige gemeenten, zoomede bij-
drage aan de Nederlandsch-Hervormd-
Israëlietische Gemeente ter voorziening
in hare geestelijke behoeften..... f 48 070

Artikel 21. Bezoldigingen of verlof-
bezoldigingen en toelagen van den inspec-
teur voor het onderwijs en de onderwij-
zers en verdere beambten bij het open-
baar onderwijs..... 104 282

Artikel 22. Verdere kosten van het
onderwijs 66 925

Artikel 23. Dienstreizen van den
Roomsch-Katholieken geestelijke van
den 1sten rang..... 150

Artikel 24. Onderhoud van weezen,
verpleging van hulpbehoevende vrijge-
maakten, onderstand aan behoeftigen,
voeding en kleding van personen, ver-
pleegd geweest in het voormalig gesticht
voor melaatschen op St. Martin, en ver-
goeding aan armenkassen wegens ge-
mis van inkomsten..... 9 692

Artikel 25. Kosten van beheer en on-
derhoud van het huis en erf N° 6 aan
de Werfstraat op Scharloo, zoomede uit-
keering aan de armen van verschillen-
de godsdienstige gezindten van de zui-
vere opbrengst van dat pand..... *Memorie.*

Totaal der IVde afdeeling.. f 229 119

Vde AFDEELING.

Schutterij.

Artikel 26. Toelage aan een officier
van de rustende schutterij, adjudant
van den gouverneur..... f 200

Artikel 27. Verschillende uitgaven
voor de schutterij. 175

Totaal der Vde afdeeling.. 375

Vide AFDEELING.

Burgerlijke geneeskundige dienst.

Artikel 28. Bezoldigingen of verlof-
bezoldigingen, toelagen, kantoorbehoef-
ten, voedergelden en huishuur van den
stadsgeneesheer, van het hoofd van den
gezondheidsdienst, van de armendok-
ters en de gouvernements-geneeskun-
digen, en van den secretaris en den bo-
de bij den geneeskundigen raad, zoo-
mede vergoeding voor het gebruik van
vertrekken als apotheken, het schoon-
houden daarvan en van de werktuigen,
enz. en het aankopen en aanbrengen
van water..... f 29 720

Artikel 29. Toelagen en voedergeld
aan den directeur, de geneesheeren, den
opzichter en de oppassers van de ge-

Transporteere.. f 29 720 f 666 550

Per transport.. f 29 720 f 666,550
 stichten voor krankzinnigen en melaatschen 3 780

Artikel 30. Toelagen en voedergeld aan den quarantaine-geneesheer, tevens directeur van de quarantaine-inrichting en van den quarantaine-loods, tevens opzichter en oppasser op de quarantaine-plaats zoomede andere uitgaven voor den quarantaine-dienst..... 3 860

Artikel 31. Kosten van de gestichten voor krankzinnigen en melaatschen... 28 600

Artikel 32. Verschillende uitgaven voor geneeskundige hulp aan onvermogenen, daaronder begrepen de gevangenen en de verpleegden in de gestichten voor krankzinnigen en melaatschen, kosten van ziekenhuizen, huur van spreekkamers voor gouvernements-geneeskundigen in de buitendistricten en van een gebouw voor apotheek, verloskundige hulp aan onvermogenende kraamvrouwen, kosten van het onderwijs in de verloskunde, zoomede uitgaven voor reiskosten en voor het uitreiken van prijzen aan vroedvrouwen, die een goed examen hebben afgelegd..... 24 730

Artikel 33. Kosten in verband met de regeling van den gezondheidsdienst... *Memorie.*

Artikel 34. Opleidingskosten van twee jongelieden aan de geneeskundige school te Paramaribo 600

Artikel 35. Kosten van bacteriologische onderzoekingen..... 640

Artikel 36. Bijdrage aan de Vereeniging „Het Groene Kruis”..... 400

Totaal der VIde afdeling.. 92 330

VIIde AFDEELING.

Landbouw.

Artikel 37. Bezoldiging of verlofbezoldiging en toelagen van den landbouwkundige en van de personen belast met het doen van weerkundige waarnemingen, voedergeld aan den landbouwkundige, bijdrage in de kosten van het departement van den landbouw in Suriname, reis- en verblijfkosten van den raadsman in landbouwzaken voor de kolonie Curaçao en van den landbouwkundige..... f 5 260

Artikel 38. Uitgaven in het belang van den landbouw en van de veeteelt.. 12 700

Artikel 39. Bijdrage aan de Curaçao-sche Maatschappij tot bevordering van landbouw, veeteelt, zoutwinning en vischerij ... 1 000

Transporteere.. f 18 960 f 758,880

Per transport.. f	18 960 f	758,880
<i>Artikel 40.</i> Voorschot aan de Cultuur- Maatschappij der Nederlandsche Antil- len	25 000	
<i>Artikel 41.</i> Kosten tot aanmoediging van den katoenbouw (aankoop van plantzaad en voorschot op geogst zaad, katoen of katoenvezel, gewonnen door kleine planters op St. Eustatius).....	7 000	
<i>Artikel 42.</i> Bedrijfkosten van het ka- toenhuis, en renteloos voorschot ter be- strijding van de kosten van bewerking en verzending naar de eerste haven- plaats van vezel en zaad, gewonnen door kleine planters, zoomede onder- houd van den motor en de katoenma- chines	1 100	
Totaal der VIIde afdeeling..	52 060	

VIIIste AFDEELING.

Openbare werken.

<i>Artikel 43.</i> Bezoldigingen of verlofbe- zoldigingen, toelagen, kantoorbehoef- ten, reis- en verblijfkosten en voeder- geld van den directeur en verdere amb- tenaren en bedienden	f	26 287
<i>Artikel 44.</i> Kosten van onderhoud en herstelling van werktuigen	100	
<i>Artikel 45.</i> Gewoon onderhoud en her- stelling van de landsgebouwen en ei- gendommen, zoomede aankoop en on- derhoud van meubelen en andere benoo- digdheden	17 550	
<i>Artikel 46.</i> Gewoon onderhoud en herstelling, zoomede reiniging van stra- ten, riolen, kaden, pleinen en wegen.	21 250	
<i>Artikel 47.</i> Buitengewone uitgaven voor onderhoud en herstelling van landsgebouwen en eigendommen, stra- ten, wegen, enz., zoomede het maken van nieuwe werken	650	
<i>Artikel 48.</i> Kosten van het maken en van het onderhoud van werken in het belang van de waterverschaffing.....	21 050	
<i>Artikel 49.</i> Baggerwerken	8 400	
<i>Artikel 50.</i> Verbetering van de St. Annabaai	180 000	
<i>Artikel 51.</i> Verlichting	11 035	
<i>Artikel 52.</i> Licht en verdere benoo- digdheden voor de seinposten, schoon- houden van de kantoorlokalen en aan- brengen van water	1 770	
Totaal der VIIIste afdeeling..	288 092	
Transporteere.. f	1 099,032	

IXde AFDEELING.

Haven- en loodswezen.

Artikel 53. Bezoldigingen of verlof-
bezoldigingen en toelagen ter voorzie-
ning in de uitvoering van den loods-
dienst en voor het toezicht op vaartui-
gen, boeien, meerpalen, enz, en ver-
goeding voor buitengewone diensten en
wegens gemis van inkomsten van de
ambtenaren en de beambten bij den ha-
ven- en loodsdienst..... f 10 034

Artikel 54. Kosten van den haven-
en loodsdienst, onderhoud van vaartui-
gen en verdere daarmede in verband
staande uitgaven, kantoorhuur, schrijf-
behoefte en andere kosten, zoomede
bijdrage in de kosten van verzekering
van in de haven liggende buizen van de
waterleiding en kabels van de electri-
sche verlichting..... 4 260

Totaal der IXde afdeeling.. 14 294

Xde AFDEELING.

*Pensioenen, wachtgeld, onderstanden, toelagen,
zoomede uitgaven voor de waarneming van tij-
delijk opengevallen betrekkingen, enz.*

Artikel 55. Pensioenen van burger-
lijke landsdienaren f 99 496

Artikel 56. Pensioenen van weduwen
en nagelaten minderjarige kinderen van
burgerlijke landsdienaren 69 760

Artikel 57. Wachtgeld 400

Artikel 58. Onderstanden 3 133

Artikel 59. Kosten van de waarne-
ming van tijdelijk opengevallen betrek-
kingen, voor zoover het niet mogelijk
is die aan te wijzen op de artikelen,
waarin de bezoldigingen voor die be-
trekkingen zijn omschreven 10 000

Artikel 60. Toelage aan een broeder
in de orde van den Nederlandschen
Leeuw 200

Artikel 61. Rente van de voorschotten
ontvangen uit 's Rijks schatkist 500

Totaal der Xde afdeeling.. 183 489

XIde AFDEELING.

Onvoorziene uitgaven.

Artikel 62. Onvoorziene uitgaven 20 000

Totaal. . f 1 316,815

ALGEMEEN OVERZICHT.

Curaçao.....	f 721 610
Aruba	59 369
Bonaire	43 810
St. Martin.....	51 410
St. Eustatius	63 693
Saba.....	26 234
Kolonie	350 689

f 1 316 815

Iste Afdeeling Algemeen en gewestelijk bestuur..	f 120 326
IIde „ Rechts- en politiewezen.....	159 212
IIIde „ Geldelijk beheer.....	157 518
IVde „ Eeredienst, onderwijs en armen- zorg.....	229 119
Vde „ Schutterij	375
VIde „ Burgerlijke geneeskundige dienst..	92 330
VIIde „ Landbouw	52 060
VIIIste „ Openbare werken.....	288 092
IXde „ Haven- en loodswezen.....	14 294
Xde „ Pensioenen, wachtgeld, enz....	183 489
XIde „ Onvoorzien uitgaven.....	20 000

f 1 316 815

*Een miljoen drie honderd zestien duizend acht honderd
en vijftien gulden.*

Artikel 2.

Wanneer het bedrag uitgetrokken bij een der *artikelen* 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 22, 23, 24, 27, 30, 31, 32, 35, 38, 41, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 54, 55, 56, 57, 58, 59 en 61 van de bij deze verordening voorloopig vastgestelde begrooting ontoereikend wordt bevonden, kan het evenals de posten bij de *artikelen* 25 en 33 voor *Memorie* uitgetrokken, door overschrijving uit *artikel* 62 dier begrooting worden aangevuld.

Artikel 3.

Op *artikel* 62 van de bij deze verordening voorloopig vastgestelde begrooting worden aangewezen de tot het dienstjaar 1917 behoorende uitgaven, die hare omschrijving niet vinden in een der *artikelen* van die begrooting en moeten dienen ter voorziening in behoeften, die in den loop van dat dienstjaar onverwacht opkomen.

De uitgaven worden voor elke soort afzonderlijk in de rekening gebracht en omschreven.

Artikel 4.

Tot goedmaking van de uitgaven begrepen in de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1917 worden voor dat jaar gebezigd de na te noemen middelen en inkomsten, te weten:

A. *Belastingen.*

- a. Invoerrecht;
- b. Accijns op gedistilleerd, wijn en bier;
- c. Accijns op geslacht;
- d. Zegelbelasting;
- e. Overdrachtsbelasting;
- f. Belasting op openbare verkooping van roerend goed;
- g. Grondbelasting;
- h. Gebruiksbelasting;
- i. Inkomstenbelasting;
- j. Successiebelasting;
- k. Vergunningsrecht;
- l. Hondenbelasting;

B. *Inkomsten van onderscheiden aard.*

- a. Landbouw-opbrengsten;
- b. Boeten;
- c. Inkomsten van de posterij;
- d. Ontvangsten ten behoeve van de koloniale kas:
wegens kosten van dienstverlening bij den in-, door-
en uitvoer van goederen;
wegens loon van den hypotheekbewaarder;
- e. Huur van entrepôts;
- f. Uitvoerrecht van mijnproducten;
- g. Schoolgelden;
- h. Registratierecht;
- i. Huur van landsgronden en eigendommen;
- j. Rente van verleende kredieten voor landbouw en afbeta-
ling op die voorschotten;
- k. Opbrengst van de posten voor draadloze telegrafie;
- l. Inkomsten van de vleeschhal;
- m. Inkomsten van de Curaçaosche bank:
aandeel in de zuivere winst;
teruggaaf van door de koloniale kas bestreden kosten
van de bank;
- n. Concessierechten:
voor de bruggen over de haven en over het Waaigat;
voor de elektrische werken;
voor het delven van goud, zilver en koper;
- o. Terugbetaling door de telegraafkabel-maatschappij van
gelden, ter zake van den haar verleenden waarborg uit
de koloniale kas ontvangen;
- p. Opbrengst van den verkoop van leermiddelen aan leer-
lingen van de Hendrik- en Wilhelminascholen;
- q. Opbrengst van den verkoop van plantzaad;
- r. Onzuivere opbrengst van het huis en erf N° 6 aan de
Werfstraat op Scharloo;
- s. Uitvoerrecht van zout;
- t. Afbetaling op verleende voorschotten tot aanmoediging
van den katoenbouw;
- u. Inkomsten van het katoenhuis en verzending van katoen-
vezel en zaad, enz.;
- v. Opbrengst van de telefonische verbinding;
- w. Loodsgelden;
- x. Kortingen op de inkomsten van ambtenaren wegens pen-
sioen;
- y. Teruggave van door de koloniale kas bestreden kosten
van de koloniale postspaarbank;
- z. Terugbetaling van verleende visscherij kredieten;
- aa. Vergoeding van de kosten van inschrijving, enz. van han-
delsmerken door het hulpkantoor voor den industrieel-
en eigendom;
- bb. Vergoeding van de kosten van onderzoek en beproeving
van stoomketels en van vernieuwde vergunningen tot
gebruik van die ketels;
- cc. Huur van het ploegwerktuig;
- dd. Alle andere ontvangsten.

C. *Bijdrage uit 's Rijks schatkist.*

Bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling der koloniale
middelen.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—14.

Verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1917.

Memorie van toelichting.

N° 2.

§ 1.

Ter voldoening aan artikel 101 van het reglement op het beleid der regeering, heeft ondergeteekende de eerden Kolonialen Raad hierbij aan te bieden het ontwerpverordening tot voorloopige vaststelling der koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1917, voor welk dienstjaar de uitgaven in totaal zijn geraamd op f 1 316,815,—, waarvan f 266,250,— voor maatregelen in het belang van de economische ontwikkeling der kolonie; te weten, voor:

Verschillende kosten in het belang van de strooïoeden-nijverheid.....	f	9 750,—
Kosten voor verbetering van het visscherijbedrijf.....		3 100,—
Tegemoetkoming in de verplaatsingskosten van kleine landbouwers, pachters van domeingronden.....		13 650,—
Uitgaven in het belang van den landbouw en van de veeteelt.....		12 700,—
Bijdrage aan de Curaçaosche Maatschappij tot bevordering van landbouw, veeteelt, zoutwinning en visscherij.....		1 000,—
Voorschot aan de Cultuur Maatschappij der Nederlandsche Antillen.....		25 000,—
Kosten van het maken en van het onderhoud van werken in het belang van de waterver-schaffing.....		21 050,—
Verbetering van de St. Annabaai.....		180 000,—
	f	<u>266 250,—</u>

In totaal worden de uitgaven voor 1917 op f 83 806,— meer geraamd, dan het krediet voor 1916 toegestaan.

Deze meerdere uitgaaf wordt verklaard door de hoogere ramingen van de uitgaven voor den politiedienst en de havenverbetering, welke ramingen samen f 111 700,— meer bedragen, dan daarvoor voor 1916 toegestaan.

Bij de hierbij aangeboden ontwerp-begrooting zijn slechts voor maatregelen, die geen uitstel kunnen lijden, kredieten uitgetrokken. Ondergeteekende heeft gemeend zulks te moeten doen om de offers, welke de kolonie jaarlijks van 's Rijks schatkist vordert, in deze voor het Moederland zoo ongunstige tijdsomstandigheden, die tot de grootste zuinigheid in de staatshuishouding nopen, tot een minimum te beperken.

Op de ontwerp-begrooting komen eenige posten voor, die de laatste jaren moesten worden overschreden en die ondergeteekende heeft gemeend toch nog niet te moeten verhoogen, omdat die overschrijding waarschijnlijk voor een groot deel het gevolg was van buitengewone omstandigheden en het ook gewenscht is, nog eens na te gaan, wat er, als de uiterste zuinigheid betracht wordt, voor kredieten noodig zijn.

§ 2.

De raming der middelen bedraagt voor 1917 f 758 694,— of f 46 705,— minder dan het bij de definitieve begrooting voor 1916 geraamde bedrag van f 805 399.—.

In dit laatste bedrag is echter begrepen een verrekenpost van f 100 000,— voor het stoomschip „Prinses Juliana”, dat door de kolonie Suriname is overgenomen.

In werkelijkheid dus zijn de ontvangsten voor 1917 f 53 295,— hooger geraamd dan voor 1916.

Bij de raming voor 1917 is in het bijzonder in het oog gehouden:

1° dat de uitkomsten van 1914 en 1915, van wege de zeer buitengewone omstandigheden, die sinds het uitbreken van den Europeeschen oorlog, ook in de kolonie hebben geheerscht, haast niet bruikbaar kunnen worden geacht, om daarop eenige toekomst berekening te bouwen; en

2° dat, afgescheiden daarvan, de algemeene toestand, die zich uit den aard der zaak ook in de opbrengst der middelen zal weerspiegelen, zich tengevolge van de oprichting alhier door de Bataafsche Petroleum Maatschappij van eene petroleum raffinaderij, veel hoopvoller laat aanzien, dan in lange jaren het geval is geweest.

Met het oog op dit een en ander schijnt ditmaal de tot dusver gevolgde regel: ramen naar de gemiddelde uitkomst der 3 laatstverloopen jaren, niet houdbaar en dient bij de raming eenigszins speculatief te worden te werk gegaan.

Met grond kan b. v. worden verwacht, dat door het werk, dat bij de petroleum-raffinaderij aan tal van beambten en werklieden zal worden verschafft, en waardoor geregeld geld onder de bevolking zal worden gebracht, het individueel verbruik zal toenemen, velen zich wat meerder gerief zullen kunnen verschaffen en verscheidenen zich zelfs een aardig inkomen zullen weten te verwerven. Gevolg: toeneming van invoer, stijging van huurprijzen van woningen, hoogere aanslagen in de inkomstenbelasting.

Ook bij de loodsgelden is eene zeer beduidende stijging te voorzien, wanneer de reeds genoemde petroleum maatschappij haar bedrijf met misschien een paar booten per dag, die ruwe olie aanbrengeu, inzet.

De raming is dan ook met in aanmerking neming van deze vooruitzichten, maar overigens vrij van elk overdreven optimisme gesteld. Zie stuk N° 5.

Belangrijk meer dan voor 1916 zijn geraamd:

Invoerrecht	f	10 000,—
Gebruiksbelasting		3 000,—
Inkomstenbelasting		4 000,—
Inkomsten van de Curaçaosche Bank		3 000,—
Loodsgelden		24 000,—

§ 3.

Tot dekking van het nadeelig verschil, dat voormelde ramingscijfers voor 1917 aantoonen, wordt gerekend op eene bijdrage uit 's Rijks schatkist van f 558 121,— of f 130 511,— meer dan het subsidiebedrag voor 1916.

§ 4.

Voor zoover thans kan worden nagegaan, zullen de uitgaven over 1915 de raming met f 112 597,— overschrijden, welke overschrijding veroorzaakt is door de hooge uitgaven voor bedrijfs- en onderhoudskosten van de posten voor draadloze telegraphie, geneeskundige behoeften voor onvermogenden, de havenverbetering en op den post voor Onvoorzienne uitgaven waarop respectievelijk f 6 000,—, f 14 000,—, f 82 000,— en f 49 000,— meer dan de raming werd uitgegeven.

Voor zoover bekend werd belangrijk minder dan de raming uitgegeven voor: overtochtskosten van ambtenaren, enz. f 5 000,—; uitgaven ter voorziening in den politiedienst f 3 000,—; kosten in het belang van de strooioeden-nijverheid f 4 000,—; tegemoetkoming in de verplaatsingskosten van kleine landbouwers, pachters van domeingronden f 13 000,—; kosten tot aanmoediging van den katoenbouw op St. Eustatius f 8 000,— en nieuwe werken (Curaçao) f 3 000,—. Zie voorts stukken Nos. 3 en 8.

§ 5.

De opbrengst der middelen bleef in 1915 tengevolge van

den abnormalen toestand, die geheel anders was. dan bij het doen der raming kon worden voorzien, f 65 160,— beneden de raming.

De middelen, die in het bijzonder den weerslag ondervonden van den nadeeligen economischen invloed, dien de Europeesche oorlog en de felle droogte op het grootste gedeelte van de bevolking hadden, waren: invoerrecht, accijns op gedistilleerd, wijn en bier, uitvoerrecht op mijnproducten en loodsgelden, welke middelen respectievelijk f 18 000,—, f 27 000,—, f 28 000,— en f 7 000,— minder dan de raming opbrachten.

Daarentegen bracht het middel inkomsten van de Curaçaosche bank f 25 000,— en dat alle andere ontvangsten f 10 000,— meer op dan de raming. Zie voorts stuk N° 5.

IIde A F D E E L I N G.

Rechts- en politie-wezen

Artikel 6 a. en artikel 8.

Bezoldigingen van en bovenkleeding, schoeisel en vergoeding voor huishuur aan het politiepersoneel.

Zoals reeds in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag van de Verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1916, is te kennen gegeven, werd reeds geruimen tijd met de Regeering in het Moederland overleg gepleegd omtrent de vervanging van de militaire- door burgermarechaussees. Dit overleg is thans zoover gevorderd, dat naar alle waarschijnlijkheid de reorganisatie in 1916 haar beslag zal krijgen op den voet eener ontwerp-verordening, die binnenkort bij den Kolonialen Raad zal worden ingediend. Voor wat de uitgaven betreft wordt dus daarmee rekening gehouden voor het dienstjaar 1917.

Waar nu slechts de politie-toelagen ten laste van de koloniale begrooting worden gebracht, zullen na de reorganisatie van den dienst, al de uitgaven van het politiekorps, evenals vroeger — voordat de militairen bij de brigade gedetacheerd werden — geheel ten laste van de kolonie komen.

De sterkte, zooals zij nu in de begrooting wordt voorgesteld, houdt verband met de bovenvermelde ontwerp-verordening, met inbegrip van hoogstens 10 man voor de havenpolitie.

De voorgestelde bezoldigingen zijn, met goedvinden van Z. E. den Minister van Koloniën aldus vastgesteld en komen voor, eene billijke regeling van dat onderwerp te zijn. Immers, wil men eenigszins geschoolde krachten voor de hoogste rangen en geschikte elementen van goed gehalte voor de lagere verkrijgen, dan zullen de inkomens niet lager gesteld kunnen worden.

Evenals zulks bij artikel 3 van de Verordening van 1883 (P. B. N° 16) betreffende de organisatie der gewapende politie in deze kolonie bepaald is, zal weer voorgesteld worden om aan het personeel van het nieuwe politiekorps bovenkleeding en schoeisel te verstrekken, zoodat met de uitgaven daarvoor rekening gehouden zal moeten worden.

De hoeveelheid en de wijze van de te verstrekken bovenkleeding en schoeisel zullen door den gouverneur worden geregeld; de raming der uitgaven daarvoor moet derhalve ook bij benadering geschieden; hoewel reeds nu zooveel mogelijk rekening is gehouden met de dienaangaande te treffen regeling. Dien overeenkomstig worden de uitgaven voor dit onderdeel voor het jaar 1917 geraamd, voor de hoofdagenten en de agenten op f 50,— per man en voor den commissaris en den inspecteur op f 130,— per man, te samen f 5 660,— of rond f 5 700,—.

Volgende jaren zullen de voor dit onderdeel benodigde gelden aanmerkelijk minder zijn, omdat wat nu in eens zal worden verstrekt, later over verschillende jaren zal worden verdeeld.

De vergoeding voor woninghuur zal in gewone gevallen niet meer toegekend worden; echter zal daarvoor toch een klein bedrag, waarvan men de juistheid nu niet dan bij bena-

dering kan vaststellen, uitgetrokken dienen te worden, om, wanneer daartoe termen bestaan, aan de agenten, die bijv. in de buitendistricten voor de uitoefening van hun ambt gevestigd moeten zijn en geen huisvesting kunnen verkrijgen, het genot van vrije woning te kunnen toekennen.

les: dienstwoning

IIIde A F D E E L I N G.

Geldelijk beheer.

Artikel 9 b.

Toelage aan een beheerder van het buskruitmagazijn op Curaçao.

Tot nog toe staat het buskruitmagazijn onder het beheer van den conducteur-magazijnmeester der artillerie.

Het ligt echter in de bedoeling van Z. E. den Minister van Koloniën om dezen militair, die den dienst met pensioen verlaat, niet door een ander te doen vervangen.

De kosten van het beheer van het magazijn, waarin nagevoeg alleen spring- en ontstekingsmiddelen zijn opgeborgen, die aan het departement van openbare werken of aan bijzondere maatschappijen en handelaren toebehooren, zullen dan komen ten laste van de koloniale kas.

Het deskundig beheer zal kunnen worden opgedragen aan een der sergeanten van het garnizoen; aan wien voor de buitengewone werkzaamheden, die hij grootendeels in zijn vrijen tijd zal moeten verrichten, eene toelage zal worden toegekend van f 300,— 's jaars.

Artikel 10 d.

Huur van een bergplaats voor petroleum en andere lichtontvlambare oliën.

Met het oog op het gevaar, dat de aanwezigheid van een steeds grooter wordende hoeveelheid gasoline en petroleum in de gouvernementsbergplaats in het Riffort voor de bewoners van Willemstad opleverde, (op ultimo November 1915 waren in het Riffort geborgen 973 kisten petroleum en 1294 kisten gasoline), moest eene andere bergplaats, buiten de stad gelegen, voor het bergen van licht-ontvlambare oliën in gebruik worden genomen, en wel het voormalig kruithuis op het schiereiland in het Schottegat, dat voor een jaarlijkschen huurprijs van f 500,—, met ingang van 1° December 1915, van de firma S. E. L. Maduro & Sons in huur is genomen.

Artikel 11 a.

Vervoer van brievenmalen tusschen de bovenwindsche eilanden onderling en St. Kitts.

Het thans bestaand contract, om den maildienst tusschen de bovenwindsche eilanden der kolonie onderling en St. Kitts te onderhouden, is door den contractant, A. C. Wathey, met 30 Juni 1916 opgezegd, omdat het bedrag van f 1 750,— voor het verrichten van dien dienst te gering is.

In het belang van den dienst moest daarom de gezaghebber van St. Martin worden gemachtigd, om met den heer Wathey voornoemd eene overeenkomst aan te gaan, waarbij deze zich verbindt, om den thans bestaanden, door hem onderhouden maildienst, voort te zetten, met dien verstande echter, dat hij van 1° Januari 1917 af, daarvoor eene vergoeding van f 2 000,— in stede van f 1 750,— 's jaars zal ontvangen. Het was niet mogelijk voor minder een geregelden goeden maildienst te onderhouden. Voor wat de verdeling van het verhoogd krediet betreft, zie noot 157 van den uitgewerkten en toelichtenden staat van de begrooting voor 1914.

Artikel 16.

Kosten voor verbetering van het visscherijbedrijf in de kolonie.

Evenals voor 1916 wordt voor 1917 voor kosten van onderhoud der koelhuizen gerekend op een bedrag van f 300,—.

Om te kunnen voortgaan met het verleen van voorschotten aan visschers voor het aanschaffen van vaartuigen en vischtuig, wordt wederom een krediet van f 2 000,— aangevraagd. Voor de bekostiging van de uitgaven van het tweede gedeelte van het verslag van Professor Dr. J. Boeke, voormalig raadsman voor de visscherij in Curaçao, over de visscherij en de nijverheid van voortbrengselen der zee in deze kolonie, wordt gerekend op eene bijdrage van f 800,— uit de koloniale kas.

Op ultimo December 1914 bedroeg de som der verschaftte visscherijkredieten f 11 827,45 en die der terugbetalingen f 4 803,33½.

In 1915 werd aan visscherijkredieten uitgegeven f 3 196,— en terugbetaald f 640,—.

Artikel 17.

Tegemoetkoming in de verplaatsingskosten van kleine landbouwers, pachters van domeingronden.

Tengevolge van gebrek aan maisstengels, benodigd voor dakbedekking, konden, ook in 1915, slechts enkele pachters worden verplaatst, zoodat slechts f 350,— voor dat doel is uitgegeven.

In 1916 zal de verplaatsing om dezelfde reden niet ten einde gebracht kunnen worden, zoodat voor 1917 gerekend moet worden op uitgaven om den maatregel te kunnen voltooien. De raming is gesteld op het bedrag, dat van het voor 1915 toegestaan krediet ongebruikt bleef.

Ondergeteekende heeft doen nagaan, of de kleidaken, die op Aruba voor kleine huisjes worden gebruikt, ook hier zijn aan te wenden, bij het bouwen van negerhutten. De rapporten, door den districtmeester van het 2de en 3de en door dien van het 4de en 5de district ten deze uitgebracht, worden hierbij overgelegd. (Bijlagen A. en B.)

Den laatstgenoemden districtmeester was opgedragen bij wijze van proef een der negers, die overgeplaatst zou worden, een hutje, als bedoeld in het rapport van den districtmeester van het 2de en 3de district, te laten bouwen. Er was echter niemand te vinden, die zoo'n hut wilde hebben. Daarom is den districtmeester verzocht, zelf zoo'n hut te bouwen, opdat de menschen buiten zullen kunnen zien, dat deze doelmatig is, en dan hun vooroordeel er tegen zullen opgeven. Meteen kan dan blijken, wat de kosten zijn van zoo'n hut.

IVde A F D E E L I N G.

Eeredienst, onderwijs en armenzorg.

Artikel 22.

e.

Vergoeding aan de leden der examencommissie.

Op verzoek van de leden der examencommissie werd in November 1915 aan hen eene vergoeding toegekend voor in October en November verrichte werkzaamheden, naar reden van f 10,— per lid voor iederen dag mondeling examen en van f 5,— per lid voor iedere vergadering vóór het examen, met een maximum van 2 vergaderingen, welke vergoeding de som van f 210,— bedroeg. Daar die vergoeding in den vervolge zal moeten worden toegekend, dient er op de begrooting daarvoor een post uitgetrokken te worden.

Voor 1917 wordt de vergoeding geraamd op f 350,—, welk bedrag vermoedelijk voldoende zal zijn.

f.

Kleine uitgaven voor examens.

Een examen duurt meestal van 's morgens 8 tot 's namiddags 2 uur. Die tijd kan door examinatoren noch door examinandi doorgebracht worden zonder dat er iets genuttigd wordt. Het is daarom, naar het oordeel van ondergeteeken-

*Waarom de een
niet manden?*

de, noodig, dat de examen-commissie beschikt over een klein bedrag, waardoor het mogelijk wordt een kop koffie of iets dergelijks te gebruiken. Dan zijn er nog andere kleine onkosten als papier, enveloppen, enz.; deze kunnen dan alle uit het thans aangevraagd bedrag van f 25,— bestreden worden.

k.

Aanschaffing en onderhoud van leermiddelen voor de normaalschool.

Tot nu toe werd bij de lessen aan de normaalschool uitsluitend gebruik gemaakt van de leermiddelen van de Hendrikschool. Hiertegen bestaat geen bezwaar dan alleen dit, dat daardoor de normaalschool niet over voldoende hulpmiddelen beschikt. In het bijzonder is dit het geval bij de lessen in de natuurkunde. De verzameling instrumenten der Hendrikschool is zeer onvolledig en verschillende ervan zijn niet meer goed bruikbaar. Geregelde vernieuwing van bestaande en aanschaffing van ontbrekende instrumenten zal de eerste jaren noodig zijn.

Het aangevraagd bedrag van f 150,— wordt hiervoor voldoende geacht.

VIIde A F D E E L I N G.

Landbouw.

Artikel 38 c.

Kosten van bedrijf en onderhoud van een motorploeg.

Voor kosten van bedrijf en onderhoud van een motorploeg, die in den loop van 1916 zal worden aanschafte, wordt een krediet van f 500,— aangevraagd.

Onder de middelen is opgenomen een bedrag van f 75,— hetwelk gerekend wordt uit hoofde van huur door derden van het ploegwerktuig, in de koloniale kas te zullen vloeien.

Artikel 39.

Bijdrage aan de Curaçaosche Maatschappij tot bevordering van Landbouw, Veeteelt, Zoutwinning en Visscherij.

De Curaçaosche Maatschappij tot bevordering van Landbouw, Veeteelt, Zoutwinning en Visscherij is van oordeel, dat voor het jaar 1917 een subsidie van f 1 000,— voldoende zal zijn.

Aangezien het invoeren van fokvee uit het buitenland in de tegenwoordige tijdsomstandigheden met groote moeilijkheid gepaard gaat, oordeelt de maatschappij het beter, hier zelf vee te fokken met de door haar ingevoerde fokdieren van zuiver ras. Evenwel acht de maatschappij het wenschelijk, dat toch de gelegenheid blijft opengesteld, om, zoo noodig, nog enkele rasdieren uit het buitenland te kunnen betrekken, waarvoor een gedeelte van het subsidie zal worden aangewend. Het subsidie zal verder worden gebruikt, voor het aankopen van plantzaad om weder te verkoopen of uit te deelen, het onderhoud van fokvee, het aanschaffen van tijdschriften en vakbladen en tot bijdrage in de algemeene kosten.

Artikel 40.

Voorschot aan de Cultuur Maatschappij der Nederlandsche Antillen op St. Eustatius.

Bij artikel 38bis. van de begrooting voor 1916 is door Z. E. den Minister van Koloniën een krediet van f 25 000,— uitgetrokken voor een voorschot aan de Cultuur Maatschappij der Nederlandsche Antillen, die op St. Eustatius eene onderneming voor de uitoefening van de katoenteelt gevestigd heeft en haar bedrijf wenschte uit te breiden door ook de teelt van sisal op dat eiland ter hand te nemen.

Blijkens de Memorie van Toelichting van Z. E. den Minister van Koloniën, behoorende bij de Nota van Wijziging der Curaçaosche Begrooting voor 1916, zal het totaal van het aan

*kan die niet door de andere
bureau worden afgehandeld?*

bovenbedoelde maatschappij te verleen en voorschot f 50 000,— bedragen, uit te keeren in twee jaartermijnen, elk van f 25 000,—. Naar aanleiding hiervan wordt ook voor 1917 een bedrag van f 25 000,— hiervoor uitgetrokken.

VIIIste A F D E E L I N G.

Openbare werken.

Artikel 43.

b.

Toelage aan een machinist bij het departement van openbare werken.

Sedert 6 December 1915 doet de bij K. B. dd. 5 October 1912 N° 28, voor den tijd van drie jaren uitgezonden machinist voor den zandzuiger dienst als machinist bij het departement van openbare werken en is hem o. a. de zorg opgedragen voor den zandzuiger, welke thans dienst doet als heima-chine.

De machinist J. J. C. Weug, zal in Mei 1916 naar Nederland terugkeeren.

Voor het dienstjaar 1916 is geen post voor de bezoldiging van een machinist voor den zandzuiger uitgetrokken, doch het is noodzakelijk om voor den duur van de verbeteringswerken aan de St. Annabaai over een machinist te kunnen beschikken. Daarom is de voor het dienstjaar 1916 van de begrooting afgevoerde post voor de toelage van een machinist voor den zandzuiger, voor het dienstjaar 1917 wederom opgenomen voor eene toelage aan een machinist bij het departement van openbare werken.

e.

Voedergeld aan den opzichter bij den vuurtoren te Cerro-Colorado (Aruba).

Sedert 1° October 1915 is aan den opzichter te Cerro-Colorado voedergeld toegekend. Na het staken van de werkzaamheden aan de Aruba fosphaatmijnen te Cerro-Colorado moet hij zich naar betrekkelijk ver gelegen bewoonde centra begeven om zich levensmiddelen aan te schaffen. Hij is thans geheel geïsoleerd en verstoken van alle communicatie middelen. Zonder toekenning van het voorgestelde voedergeld was er geen geschikt persoon als opzichter te krijgen.

Artikel 47.

a.

Kosten van het maken van eene bestrating beoosten een der gebouwen van de Hendrikschool en het verbeteren van de afwatering ter plaatse.

Aan de oostzijde is een der toegangen tot het gebouw der Hendrikschool. Bij regenachtig weder is de grond ter plaatse zeer modderachtig, waardoor veel vuil en slijk in het gebouw komt.

Door het maken van eene bestrating is hierin te voorzien; tevens moet de afwatering ter plaatse worden verbeterd.

b.

Herstelling van het westelijk dak van het melaatschen gesticht op St. Eustatius.

De wenschelijkheid tot herstelling van het minstens 40jarig ~~oude~~ houten dak van het melaatschen gesticht op St. Eustatius bleek reeds een vijftal jaren geleden, doch is thans tot een noodzakelijkheid geworden. In het belang van de verpleegden kan deze herstelling niet langer worden uitgesteld.

Artikel 50.

Verbetering van de St. Annabaai.

Zooals reeds bij de behandeling van de begrooting voor 1916 is aangegeven, ging het met de verbreding van den havenmond bij lange niet zoo voorspoedig als men oorspronkelijk gehoopt had.

Het springen en het opbaggeren der specie brachten groote moeilijkheden mee. Wel schiet het werk op, doch betrekkelijk langzaam. Eerder dan in 1918 zal — volgens het oordeel van den directeur van openbare werken — het werk niet geëindigd zijn.

In 1915 werd opgebaggerd ongeveer 5300 M3. De hoeveelheid, die nog opgebaggerd moet worden is ongeveer 15000 M3.

Sinds Augustus 1915 worden de pijpen voor het springen er echter machinaal ingedreven, wat het werk veel vlugger doet gaan.

De vraag of het werk nog op eene voordeelige wijze kan worden aanbesteed, is nog in overweging. Met een paar buitenlandsche firma's wordt dienaangaande onderhandeld.

Het bedrag der raming voor 1917 is verdeeld als volgt:

Werken met de Hayward baggermachine, inclusief onderlossers, 300 werkdagen, à f 115,— per dag f 34 500,—

Werken met de oude baggermachine, 300 werkdagen, à f 55,— per dag 16 500,—

Machinaal indrijven van pijpen en springen van ladingen:

arbeidsloozen voor den zandzuiger, gebezigd als heimachine, 3 duikers inbegrepen, 300 werkdagen, à f 40,— per dag f 12 000,—

kolen, water, smeermiddelen, enz. voor den zandzuiger, 300 werkdagen, à f 20,— per dag 6 000,—

arbeidsloozen voor het springen van ladingen, 2 duikers inbegrepen, 300 werkdagen, à f 30,— per dag 9 000,—

afsnijden en punten van pijpen, inclusief houten proppen, 7200 stuks, à f 0,50 3 600,—

50 000 eng. voet pijp, à f 0,75 per eng. voet 37 500,—

30 000 K. G. springstoffen, à f 2,— per K. G. (*) 60 000,—

128 100,—

f 179 100,—

of rond f 180 000,—

(*) De springstoffen zijn in verband met de abnormale tijdsomstandigheden 75% in prijs gestegen.

Willemstad, den 6n. Maart 1916.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—14.

Verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1917.

Uitgewerkte en toelichtende staat.

Nº 3.

ONTWERP

KOLONIALE HUISHOUDELIJKE BEGROOTING

VAN

CURACAË

VOOR HET DIENSTJAAR

1917.

UITGEWERKTE EN TOELICHTENDE STAAT.

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD
			voor 1917.
		Iste AFDEELING.	
		Algemeen en gewestelijk bestuur.	
1		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen, kantoorbehoeften, verblijfkosten, voeder- gelden of kosten van vervoermiddelen, en bruggegelden van de ambtenaren en beam- ten bij het algemeen en bij het gewestelijk bestuur, vergoeding voor tijdelijke hulp en schrijffloos:	
	a.	bezoldigingen:	
		1 gouvernementssecretaris, tevens ambtenaar van den burgerlijken stand (1) f 4 700,—	
		5 gezaghebbers-kantonrechters, tevens voorzitters van de Raden van Justitie op St. Martin en St. Eustatius en ontvanger op Saba, 1 à f 5000 (St. Martin), 2 à f 4000 (Aruba en Bonaire), 1 à f 3000 (St. Eustatius) en 1 à f 2700 (Saba) 18 700,—	
		4 districtmeesters, 1 à f 3000 en 1 à f 2400 (Curaçao), 1 à f 800 (Aruba) en 1 à f 860 (Bonaire)..... (3) 7 060,—	
		3 hoofdcommiezen, à f 3000..... 9 000,—	
		4 eerste-commiezen, 3 à f 2500 en 1 à f 2200..... 9 700,—	
		4 tweede-commiezen, 3 à f 2100 en 1 à f 1800..... 8 100,—	
		4 adjunct-commiezen, 3 à f 1700 en 1 à f 1400..... 6 500,—	(5)
		9 klerken, 7 à f 1300, (5 op Curaçao, 1 op Aruba en 1 op Bonaire), 1 à f 1125 (St. Martin) en 1 à f 1000 (Curaçao)..... 11 225,—	
		2 aspirant-klerken, à f 900..... 1 800,—	
		1 bode bij den Kolonialen Raad, tevens bode ter gouver- nementssecretarie..... 800,—	
		f 77 585,—	
	b.	persoonlijke toelage van den gezaghebber van St. Eustatius. f 1000,—	
	c.	toelagen:	
		1 archivaris..... 250,—	
		1 ijker..... 200,—	
		1 algemeen verslaggever..... 200,—	(8)
		1 schrijver ten kantore van den districtmeester in het 2de en 3de district..... 300,—	
		8 wijkmeesters, à f 50..... 400,—	
		aan beamten op de verschillende kantoren werkzaam ge- steld en voor vergoeding in geval van buitengewone werkzaamheden..... 3 200,—	
		1 schrijver bij het landskantoor op St. Eustatius..... 150,—	
		schrijffloos aan den gezaghebber van Saba..... 250,—	
		5 boden ten dienste van de gezaghebbers, 3 à f 300 (Aruba, St. Martin en St. Eustatius) en 2 à f 250 (Bonaire en Saba)..... 1 400,—	
		7 350,—	
	d.	vergoeding voor tijdelijke hulp bij de landskantoren op Aruba (f 600) en Bonaire (f 300) (11) 900,—	

TOEGESTAAN	TOEGESTAAN	UITGAVEN	TOELICHTINGEN.
voor 1916.	voor 1915.	gedaan of nog te doen voor 1915.	
			Waar niet anders is vermeld, hebben de ramingen betrekking op het eiland Curaçao.
			Met St. Martin is het Nederlandsch gedeelte van het eiland bedoeld.
			(1) De gouvernements-secretaris verkrijgt met 1 ^o Januari 1917 aan- spraak op verhooging van bezoldiging.
			(2) Aan de gezaghebbers van Aruba en Bonaire werden voorschotten verleend tot het aanschaffen van vervoermiddelen, van welke voorschotten op ultimo December 1915 nog f 1 190,— onbetaald was.
			(3) Voor de districtmeesters op Aruba en Bonaire wordt voor 1917 be- zoldiging in stede van toelage uitgetrokken, om ook deze ambtena- ren voor pensioen te laten bijdragen; wat billijk is.
			(4) Aan den districtmeester van het 4de en 5de district werd een voor- schot verleend tot herstelling van zijn vervoermiddel, van welk voorschot op ultimo December 1915 nog f 493,— onbetaald was.
			(5) Geraamd in overeenstemming met den dienstdag van de betrok- ken ambtenaren.
			(6) Op deze posten is verevend de bezoldiging van tijdelijk boven de formatie aangesteld personeel. De overschrijding van deze ramin- gen ad f 3293,— is een gevolg daarvan.
			(7) Tengevolge van verleend verlof aan een aspirant-klerk is zijn pe- riodieke verhooging van bezoldiging op een later tijdstip ingegaan dan waarop bij het doen der raming gerekend was.
			(8) Deze toelage werd tot dusver uitbetaald uit den post „Lokaalbe- hoeften, uitgaven voor het ijkwezen, enz.”, welke post thans met een gelijk bedrag van f 200,— is verminderd.
			(9) De overschrijding is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de ver- evening op dezen post van de toelage ad f 900,— van een boven de formatie aangestelden beamt.
			(10) Toegestaan voor een klerk op St. Eustatius. Deze klerk is be- noemd tot klerk ter posterij en belast met het ambt van griffier, enz. Zijne toelage als klerk ter posterij is daarom gesteld op f 100,— 's jaars en is voor 1917 geraamd onder Afdeeling III, artikel 9 letter b., waar zij thuis behoort.
			(11) Verminderd met f 500,— zijnde het krediet voor vergoeding voor tijdelijke hulp bij de landskantoren op St. Martin. In de laatste jaren moesten uit dezen hoofde op St. Martin geen uitga- ven worden gedaan.
			(12) Het krediet van St. Martin ad f 800,— bleef ongebruikt. Zie noot 11. Op Aruba daarentegen bleek boven de toegestane som nog f 150,— noodig voor eene belooning voor verrichte buitengewone werkzaamheden ten kantore van den gezaghebber.

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1917.
e.		kantoorbehoeften:	
		van den gouvernementssecretaris..... f 600,—	
		van 5 gezaghebbers, 1 à f 115 (Aruba), 3 à f 100 (Bonaire, St. Martin en St. Eustatius) en 1 à f 130 (Saba)..... 545,—	
		f 1 145,—	
f.		verblijfkosten van de districtmeesters op Curaçao bij verblijf buiten hunne standplaatsen..... 300,—	
g.		voedergelden of kosten van vervoermiddelen:	
		aan 5 gezaghebbers, à f 240..... f 1 200,—	
		aan 2 districtmeesters op Curaçao, à f 500..... 1 000,—	
		aan den districtmeester op Aruba en aan dien op Bonaire, à f 180..... 360,—	
		2 560,—	
h.		bruggegeld voor den bode bij den Kolonialen Raad, tevens bode ter gouvernements-secretarie..... 36,—	f 89 876,—
2		Kosten van de Kamer van Koophandel en Nijverheid:	
a.		toelage van den secretaris..... f 300,—	
b.		bodeloon..... 60,—	
c.		kleine uitgaven..... 40,—	400,—
3		Lokaalbehoeften, uitgaven voor het ijkwezen, briefporten, kosten van telegrammen, verlichting der vergaderzaal van en andere uitgaven voor den Kolonialen Raad, kosten van volksfeesten op den verjaardag van Hare Majesteit de Koningin en van de verstrekkingen op dien dag aan de burgerlijke politie, enz., huur van eene woning voor reizende ambtenaren, bindloon en verdere kleine uitgaven ten behoeve van het algemeen en gewestelijk bestuur:	
a.		boek- en drukwerken, dagbladen, advertentiekosten en uitgaven voor het ijkwezen..... f 600,—	
b.		briefporten en kosten van telegrammen..... 3 000,—	
c.		verlichting der vergaderzaal van en andere uitgaven voor den Kolonialen Raad..... 200,—	
d.		volksfeesten op den verjaardag van Hare Majesteit de Koningin en verstrekkingen op dien dag aan de burgerlijke politie, enz.: volksfeesten:	
		Curaçao..... f 800,—	
		Aruba, Bonaire en St. Martin, à f 150.. 450,—	
		St. Eustatius en Saba, à f 100..... 200,—	
		f 1 450,—	
		verstrekkingen aan de burgerlijke politie, de verpleegden in de gestichten voor krankzinnigen en melaatschen, de brievenbestellers en de landswerklieden op den verjaardag van Hare Majesteit de Koningin..... 185,—	
		1 635,—	
e.		huur van eene woning in het 5de district op Curaçao voor reizende ambtenaren..... 120,—	
f.		bindloon en verdere kleine uitgaven voor het algemeen en gewestelijk bestuur:	
		Curaçao..... f 900,—	
		Aruba..... 325,—	
		Bonaire..... 175,—	
		St. Martin..... 275,—	
		St. Eustatius..... 170,—	
		Saba..... 150,—	
		1 995,—	

TOEGESTAAN voor 1916.	TOEGESTAAN voor 1915.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1915.	TOELICHTINGEN.
600,—	f 600,—	f 600,—	(13) Tengevolge van aan den gezaghebber van Saba verleend verlof bleef op dezen post f 6,— ongebruikt.
545,—	545,—	(13) 539,—	(14) Naar de gebleken behoefte is f 159,— minder dan de toegestane som uitgegeven.
300,—	300,—	(14) 141,—	(15) Tijdens verlof verleend aan den gezaghebber van Saba moest ook aan den waarnemenden gezaghebber voedergeld worden toegekend. De overschrijding ad f 74,— is hiervan een gevolg.
1 200,—	1 200,—	(15) 1 274.—	(16) Aan den districtmeester van het 2de en 3de district moest voor het onderhoud van twee dienstpaarden eene bijzondere toelage voor voedergeld worden toegekend wegens de duurte van veevoer, tengevolge van de langdurige droogte. De overschrijding ad f 231,— is hierdoor veroorzaakt.
1 000,—	1 000,—	(16) 1 231,—	(16a) Naar de behoefte werd, voor zoover bekend, f 298,— minder dan de raming uitgegeven.
360,—	360,—	360,—	(17) Voor zoover thans bekend is op dezen post verevend een bedrag van f 2 741,—. Uit gebrek aan gegevens kan het juiste bedrag dat nog ten laste hiervan zal moeten worden uitgegeven, niet worden vastgesteld. Het geraamde bedrag is daarom als het uitgegevene aangenomen.
36,—	36,—	36,—	(18) Was toegestaan voor: vertolkingskosten. In de laatste zes jaren werden ten laste van dezen post slechts eenmaal — in 1912 — uitgaven gedaan, ten bedrage van f 55,—. Op grond hiervan is dit krediet van de begroting afgevoerd. Eventuele vertolkingskosten zullen kunnen worden verantwoord op onderdeel f „bindloon en verdere kleine uitgaven voor het algemeen en het gewestelijk bestuur”.
	400,—	374,—	(19) Naar de behoefte werd, voor zoover thans bekend, f 100,— minder dan de raming uitgegeven.
			(20) Ingevolge den wensch van Hare Majesteit de Koningin werd de verjaardag van Hoogstdezelve niet gevierd.
			(21) Naar de behoefte werd, voor zoover thans bekend, f 407,— minder dan de raming uitgegeven.
			(22) De overschrijding ad f 448,— is in hoofdzaak het gevolg van buitengewone uitgaven voor verpleging en onderhoud van een groot aantal onvermogene zieken, tengevolge van de langdurige droogte.
			(23) Bijdrage voor de uitgave van eene encyclopaedie voor Nederlandsch West-Indië. Op dezen post werd in Nederland, voor zoover bekend, f 200,— uitgegeven.
			(23) Memorie. (23) Memorie. (23) 200,—

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD	TOEGESTAAN	TOEGESTAAN	UITGAVEN	TOELICHTINGEN.
			voor 1917.	voor 1916.	voor 1915.	gedaan of nog te doen voor 1915.	
4		Overtochtsgelden van ambtenaren, beambten en gepensioneerden, met hunne gezinnen, kosten van het geneeskundig onderzoek van aan den dienst in de kolonie verbonden of daarvoor bestemd personeel, tegemoetkomingen voor uitrusting en in de kosten van verplaatsing (kolonie):					(24) Voor zoover bekend is uitgegeven voor:
	a.	overtochtsgelden, enz. f 14 500,—		14 500,—	f 14 500,—	(24)f 8 867,—	Overtochtskosten f 7 206,—
	b.	tegemoetkoming in de kosten van verplaatsing .. 750,—	f 15 250,—	750,—	750,—	(24) 1 049,—	Gratificatiën voor uitrusting 1 650,—
							Kosten van geneeskundig onderzoek 11,—
5		Kosten van drukwerk (kolonie)	7 250,—	7 250,—	7 250,—	(25) 7 260,—	Verplaatsingskosten 1 049,—
		Totaal der Iste afdeling	f 120 326,—	121 815,99	f 119 160,56	f 116 901,—	<u>f 9 916,—</u>
		waarvoor gesteld		121 816,—	119 161,—		(25) Voor zoover bekend is op dezen post uitgegeven een bedrag van f 7 260,—. Uit gebrek aan gegevens kan thans niet worden vastgesteld welk bedrag hierop nog zal moeten worden verevend.
		OVERZICHT.					(26) De rechterlijke ambtenaren op Curaçao verkrijgen met 1 ^o Januari 1917 aanspraak op verhooging van bezoldiging.
		Curacao	f 66 191,—	66 823,49	f 65 642,24	f 68 768,—	
		Aruba	8 010,—	7 929,16	7 476,66	8 552,—	
		Bonaire	7 555,—	7 468,34	7 071,66	7 509,—	
		St. Martin	7 190,—	7 715,—	7 715,—	6 621,—	
		St. Eustatius	5 060,—	5 560,—	5 260,—	4 799,—	
		Saba	3 820,—	3 820,—	3 495,—	3 476,—	
		Kolonie	22 500,—	22 500,—	22 500,—	17 176,—	
		waarvoor gesteld	f 120 326,—	121 815,99	f 119 160,56	f 116 901,—	
				121 816,—	119 161,—		
		IIde AFDEELING.					
		<i>Rechts- en politie-wezen.</i>					
6		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen, kantoorbehoefden en bruggeld van en voerdgeld aan de ambtenaren en beambten bij het rechts- en politie-wezen, en van den marktmeester:					
	a.	bezoldigingen:					
		hof van justitie:					
		1 voorzitter	f 5 700,—	5 400,—	f 5 400,—	f 5 400,—	
		2 leden, à f 4700	9 400,—	8 800,—	8 800,—	8 800,—	
		1 griffier	3 700,—	3 400,—	3 400,—	3 400,—	
		1 deurwaarder	800,—	800,—	800,—	800,—	
			f 19 600,—				
		parket van den procureur-generaal:					
		1 procureur-generaal	f 6 700,—	6 400,—	6 400,—	6 400,—	
		1 advocaat-generaal	3 700,—	3 400,—	3 400,—	3 400,—	
			10 400,—				
		kantongerecht:					
		1 kantonrechter	f 3 700,—	3 400,—	3 400,—	3 400,—	
		1 griffier	2 800,—	2 600,—	2 600,—	2 600,—	
			6 500,—				
		1 cipier der gevangenen	1 500,—	1 500,—	1 500,—	1 500,—	
		1 marktmeester	1 000,—	1 000,—	1 000,—	1 000,—	
			f 39 000,—				

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAAMD VOOR 1917.	TOEGESTAAN	TOEGESTAAN	UITGAVEN	TOELICHTINGEN.
				voor 1916.	voor 1915.	gedaan of nog te doen voor 1915.	
		drie griffiers bij de Kantongerechten op Aruba, Bonaire en St. Eustatius, tevens secretarissen van de Raden van Politie en koloniale schrijvers aldaar, die op St. Eustatius tevens griffier van den Raad van Justitie, à f 800..... f	2 400,—	2 400,—	f 2 400,—	f 2 400,—	(27) Zie de memorie van toelichting.
		1 deurwaarder, tevens bode bij den Raad van Justitie en het Kantongerecht op St. Eustatius.....	450,—	450,—	450,—	450,—	(28) Toegestaan voor uitgaven ter voorziening in den politiedienst (kolonie).
		politie personeel: (kolonie)					(29) Naar de behoefte zal, voor zoover bekend, op dezen post f 3 200,— minder dan de raming worden uitgegeven.
		1 commissaris..... f	2 500,—				(30) De betrekking was gedurende een halve maand vacant.
		1 inspecteur.....	2 000,—				(31) Tengevolge van wisseling van titularis bleef op Bonaire f 5,— ongebruikt.
		5 hoofd-agenten, à f 1 200.....	6 000,—				(32) Waarborging aan den hypotheekbewaarder-scheepsmeter op St. Martin van een inkomen van ten minste f 200,— 's jaars. De betrokkene is in eene andere betrekking overgegaan.
		17 agenten 1ste klasse, à f 800.....	13 600,—				(33) Deze uitgaaf wordt thans verevend op den post „andere uitgaven voor het rechts- en politiewezen” (Curaçao), welke post niet met een evenredig bedrag is verminderd, omdat het toegestaan krediet in de laatste jaren moest worden overschreden.
		86 agenten 2e klasse, à f 700.....	60 200,—				
		(27) 84 300,—					
			126 150,—				
b.		toelagen:					
		1 vertaler..... f	200,—				
		1 deurwaarder voor strafzaken.....	200,—				
		1 bode bij het Hof van Justitie en het Kantongerecht.....	300,—				
		1 gevangenvaarder.....	360,—				
		1 opzichter, belast met het toezicht over de gevangenen.....	360,—			(30) 345,—	
		voor het geven van onderwijs aan gevangenen.....	200,—			200,—	
		f	1 620,—				
		twee officieren van justitie bij de Raden van Justitie op St. Martin en St. Eustatius, tevens ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij de Kantongerechten aldaar, à f 700.....	1 400,—			1 400,—	
		drie ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij de Kantongerechten op Aruba, Bonaire en Saba, à f 600, f 500, en f 300.....	1 400,—			(31) 1 395,—	
		twee leden van de Raden van Justitie op St. Martin en St. Eustatius als rechtercommissaris, à f 150.....	300,—			300,—	
		een griffier bij den Raad van Justitie en bij het Kantongerecht op St. Martin, tevens secretaris van den Raad van Politie en koloniale schrijver.....	800,—			800,—	
		een griffier bij het Kantongerecht op Saba, tevens koloniale schrijver.....	225,—			225,—	
		twee deurwaarders-cipier op Aruba en Bonaire, de laatste tevens belast met het rondbrengen der belastingrekeningen, à f 300 en f 250.....	550,—			550,—	
		een deurwaarder, tevens bode bij den Raad van Justitie en het Kantongerecht op St. Martin.....	500,—			500,—	
			6 795,—				
c.		kantoorbehoeften:					
		aan den griffier van het Hof van Justitie..... f	130,—			130,—	
		aan den procureur-generaal.....	260,—			260,—	
		aan den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het Kantongerecht op Curaçao.....	65,—			65,—	
		aan den griffier van het Kantongerecht op Curaçao, waaronder f 100 schrijffoon.....	300,—			300,—	
		aan de griffiers, tevens hypotheekbewaarders op Aruba, Bonaire, St. Martin en St. Eustatius en aan den griffier op Saba, à f 65, f 65, f 100, f 100, en f 15.....	345,—			345,—	
			1 100,—				
d.		voedergeld aan den officier van justitie op St. Martin.....	240,—			240,—	
e.		bruggegeld voor den bode bij het Hof van Justitie en het Kantongerecht..... (33)	24,—				
			f 134 309,—				

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD VOOR 1917.
7		Verskillende uitgaven en benodigdheden voor het rechts- en politiewezen en voor het hulpkantoor van den industrieelen eigendom, vertolkingskosten, aanschaffing van boekwerken ten dienste van de rechterlijke colleges en van het parket van den procureur-generaal, aandeel van Curaçao in de kosten van het kantoor van het internationaal verbond tot bescherming van letterkundige- en kunstwerken, kosten van den voogdijraad en kosten van tijdschoten :	
a.		vertolkingskosten f 250,— aanschaffing van boekwerken..... 400,— f 650,—	
b.		huur en verlichting van wachtluizen voor de politie en van de markt : huur..... f 650,— verlichting..... 398,— 1 048,—	
c.		aankoop en onderhoud van ezels ten dienste van de politie..... 720,—	
d.		kostgeld, kleeding en ligging voor gevangenen en andere uitgaven voor het rechts- en politiewezen : Curaçao: kostgeld, enz. van gevangenen..... f 4 760,— (37) andere uitgaven..... 4 500,— f 9 260,— Aruba..... 1 100,— Bonaire..... 850,— St. Martin..... 1 800,— St. Eustatius..... 900,— Saba..... 300,— 14 210,—	
e.		benodigdheden voor het hulpkantoor van den industrieelen eigendom.... 50,—	
f.		teruggave aan het Departement van Justitie in Nederland van het door zijne zorg te betalen aandeel van Curaçao in de bijdrage van Nederland in de kosten van het kantoor van het internationaal verbond tot bescherming van letterkundige- en kunstwerken..... 100,—	
g.		kosten van den voogdijraad: Curaçao..... f 400,— Aruba, Bonaire, St. Martin, St. Eustatius en Saba, à f 25 125,— 525,—	
h.		kosten van tijdschoten..... 1 200,—	f 18 503,—
8		Bovenkleeding, schoeisel en vergoeding voor huishuur aan het politiepersoneel: (kolonie)	
a.		bovenkleeding en schoeisel..... f 5 700,—	
b.		vergoeding voor huishuur..... 700,—	(45) 6 400,—
		Totaal der IIde afdeling....	f 159 212,—
OVERZICHT.			
		Curaçao..... f 54 827,—	
		Aruba..... 2 890,—	
		Bonaire..... 2 490,—	
		St. Martin..... 4 315,—	
		St. Eustatius..... 3 125,—	
		Saba..... 865,—	
		Kolonie..... 90 700,—	
		f 159 212,—	

TOEGESTAAN VOOR 1916.	TOEGESTAAN VOOR 1915.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1915.	TOELICHTINGEN.
250,—	f 250,—	(34) } 71,—	(34) Voor vertolkingskosten werd, naar de behoefte, slechts f 71,— uitgegeven. Voor aanschaffing van boekwerken wordt gerekend op eene uitgaaf tot het volle bedrag van de raming, aangezien de juiste som nog niet bekend is.
400,—	400,—	(34) } 400,—	(35) Naar de gebleken behoefte moest ten laste van dezen post f 142,— meer dan de raming worden uitgegeven.
650,—	650,—	(35) } 621,—	(36) Wegens duurte van veevoeder, veroorzaakt door langdurige droogte, moest voor onderhoud van de politieëzels f 240,— meer dan het toegestane bedrag worden uitgegeven.
398,—	398,—	(35) } 540,—	(37) De raming is geschied naar den grondslag van eene bevolking van 45 personen en berekend als volgt: voor voeding van 45 personen, à f 0,25 per dag en per persoon..... f 4 106,25 voor kleeding..... 500,— voor ligging 150,— f 4 756,25
720,—	720,—	(36) 960,—	(38) Ongebruikt bleef f 1 075,— omdat het aantal gevangenen minder was dan dat waarvoor de raming was geschied.
5 075,—	5 060,—	(38) 3 985,—	(39) Hoofdzakelijk door de uitgaven voor het opvangen en afmaken van een groot aantal onbeheerde honden en den aankoop van zes geweren en 2000 patronen werd de raming van dezen post met f 745,— overschreden.
4 500,—	4 500,—	(39) 5 245,—	(40) Het aantal gevangenen was minder dan dat waarop bij het doen der raming gerekend was. Ongebruikt bleef, op Aruba f 395,—; op Bonaire f 224,— en op St. Martin f 611,—.
1 100,—	1 100,—	(40) } 705,—	(41) Naar de behoefte werd ten laste van dezen post slechts f 2,— uitgegeven.
850,—	850,—	(40) } 626,—	(42) Op dezen post is alsnog geen uitgaaf verevend. Het bedrag der raming is als het uitgegevene aangenomen.
1 800,—	1 800,—	(40) } 1 189,—	(43) Op Curaçao werd f 338,— uitgegeven voor bezoldiging van den rechtsgeleerden raadsman en van den secretaris, zoomede voor bodeloon en kleine uitgaven, terwijl op de andere eilanden geen uitgaven behoeften gedaan te worden.
900,—	900,—	(40) } 935,—	(44) Tengevolge van duurte van materialen werd de raming met f 138,— overschreden.
300,—	300,—	(40) } 303,—	(45) Zie de memorie van toelichting.
50,—	50,—	(41) 2,—	(46) Zie noot 28.
100,—	100,—	(42) 100,—	
400,—	400,—	(43) } 338,—	
125,—	125,—	(43) }	
1 200,—	1 200,—	(44) 1 338,—	
		(45) 6 400,—	
		(46)	
		f 105 503,—	
		f 106 688,—	
		f 101 823,—	
		f 52 818,—	
		f 52 803,—	
		f 52 660,—	
		2 890,—	
		2 890,—	
		2 470,—	
		2 490,—	
		2 236,—	
		4 315,—	
		4 515,—	
		3 679,—	
		3 125,—	
		3 125,—	
		3 135,—	
		865,—	
		865,—	
		843,—	
		39 000,—	
		40 000,—	
		36 800,—	
		f 105 503,—	
		f 106 688,—	
		f 101 823,—	

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD VOOR 1917.	TOEGESTAAN	TOEGESTAAN	UITGAVEN	TOELICHTINGEN.
				voor 1916.	voor 1915.	gedaan of nog te doen voor 1915.	
		IIIde AFDEELING.					
		<i>Geldelijk beheer.</i>					
9		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen, daggelden, kantoorbehoefden, voedergelden, vergoeding voor gemis van inkomsten en voor reiskosten, en bruggegeld van de ambtenaren van 's landsmiddelen, van de beamtten bij de Curaçaosche bank, van de ambtenaren en de beamtten bij de posterijen, van de ambtenaren en beamtten bij de draadlooze telegrafie, van den leider der strooïoeden-nijverheid, van den beheerder van en den wachter bij het kruitmagazijn en van de beamtten bij het toezicht op de domeinen :					
	a.	bezoldigingen :					
		1 administrateur van financiën (47) f 4 700,—		4 400,—	f 4 400,—	4 400,—	(47) De administrateur van financiën verkrijgt op 1 ^o Januari 1917 aanspraak op verhooging van bezoldiging.
		1 inspecteur der belastingen 3 600,—		3 600,—	3 600,—	3 600,—	(48) Op Aruba werd aan den ontvanger een voorschot verleend tot aankoop van paard en rijtuig van welk voorschot op ultimo December 1915 nog f 265,— onaangetuiverd was.
		1 koloniale ontvanger 3 300,—		3 300,—	3 300,—	3 300,—	Op Bonaire bleef tengevolge van wisseling van titularis f 11,— ongebruikt.
		4 ontvangers, 1 op Aruba, 1 op Bonaire en 1 op St. Martin, à f 1400 en 1 op St. Eustatius, à f 1100 5 300,—		5 300,—	5 300,—	(48) 5 554,—	(49) Geraamd in overeenstemming met den diensttijd der betrokken ambtenaren.
		1 verificateur 2 150,—		2 000,—	2 000,—	2 000,—	(50) Toegestaan voor twee kommiezen der belastingen te water op Bonaire.
		3 kommiezen-verificateur, 1 à f 1400, 1 à f 1020 en 1 à f 990 3 410,—		3 100,—	3 100,—	3 100,—	De recherchedienst te water op Bonaire bleek niet meer noodzakelijk te zijn. Een krediet voor dezen dienst wordt daarom voor 1917 niet uitgetrokken.
		1 kommieze entreposeur 990,—		900,—	900,—	900,—	(51) Tengevolge van het ongebruikt blijven van het krediet ad f 890,— voor twee kommiezen te water op Bonaire (Zie noot 50) en van wisseling onder het personeel op Curaçao en Aruba, werd f 1 317,— minder uitgegeven dan de raming.
		12 kommiezen 1ste klasse, 2 à f 1200 (Curaçao en St. Martin), 1 à f 1100 (Aruba), 1 à f 900 (Bonaire), 2 à f 800 (St. Eustatius en Saba) en 6 à f 720 (Curaçao) 10 320,—	(49)	10 220,—	27 480,—	(51) 26 163,—	(52) Tengevolge van verlof aan een besteller bleef f 10,— ongebruikt.
		27 kommiezen 2de klasse, 1 à f 780 en 1 à f 770 (Aruba), 1 à f 720 (Bonaire), 1 à f 630 (Aruba), 4 à f 600 (Curaçao), 7 à f 480 (6 op Curaçao en 1 op St. Martin), 2 à f 370 (Bonaire) en 10 à f 360 (Curaçao) 13 000,—		12 730,—	3 500,—	3 500,—	(53) Gedurende den tijd dat een besteller 2de klasse geschorst was met behoud van inkomen, moest in diens plaats worden voorzien. De overschrijding ad f 135,— is een gevolg daarvan.
		1 postdirecteur 3 500,—		890,—	660,—	660,—	(54) Ongebruikt bleef f 180,—. Sedert 1 ^o Mei 1914 wordt het bedrag ad f 180,— voor huisvesting aan een sergeant-monteur, niet meer uitbetaald, omdat deze sergeant sedert dien datum in eene woning in het Riffort wordt gehuisvest.
		1 hoofdbesteller 660,—		3 500,—	660,—	660,—	(54a) Toegestaan voor: vergoeding wegens gemis van inkomsten aan den ambtenaar belast geweest met de in- en uitklaring van vaartuigen, ter zake van werkzaamheden vóór- en na kantoortijd, welken ambtenaar met 1 ^o Maart 1915 op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst is verleend, met toekenning van pensioen.
		2 bestellers 1e klasse, à f 560 1 120,—		1 120,—	1 120,—	(52) 1 110,—	(55) Het bedrag van f 100,— voor vergoeding wegens gemis van inkomsten aan den ontvanger op Bonaire is niet uitgekeerd omdat hij op Curaçao werkzaam is gesteld.
		4 „ 2e „ , à f 490 1 960,—		1 960,—	1 960,—	(53) 2 095,—	(56) Aan den kommieze 1ste klasse op St. Martin is f 13,— minder uitgekeerd wegens vergoeding voor gemis van inkomsten in verband met hetgeen hem meer is uitbetaald wegens dienstverrichtingen buiten den gewonen diensttijd.
		3 hoofden van de posten voor draadlooze telegrafie, 1 à f 2000, (Curaçao) en 2 à f 900 (Aruba en Bonaire) 3 800,—		3 800,—	3 520,—	3 520,—	
		1 opsteller op Curaçao 1 500,—		1 500,—	1 100,50	1 100,50	
		1 seiner 1ste klasse op Curaçao 1 500,—		1 500,—	615,50	615,50	
		1 seiner 2de klasse „ „ 1 100,—		1 100,—	615,50	615,50	
		1 seiner 3de klasse „ „ 800,—		800,—	780,—	780,—	
		f 62 710,—					
	b.	toelagen :					
		1 voorzitter van de directie van de Curaçaosche Bank f 1 000,—		3 080,—	3 080,—	3 080,—	
		1 secretaris 1 000,—		500,—	500,—	500,—	
		2 klerken, à f 300 600,—		1 200,—	1 200,—	1 200,—	
		1 bode 480,—		200,—	200,—	200,—	
		1 leider der strooïoeden-nijverheid (kolonie) 500,—		450,—	450,—	450,—	
		1 hypotheekbewaarder 1 200,—		250,—	250,—	250,—	
		1 sub-ontvanger der invoerrechten en accijnzen 200,—		270,—	270,—	270,—	
		1 bode ter administratie van financiën en ten kantore van den kolonialen ontvanger 450,—		366,—	365,—	365,—	
		vergoeding aan denzelfden wegens gemis van inkomsten.. 250,—		52,—	52,—	52,—	
		1 hulpbesteller 270,—		1 080,—	1 080,—	1 080,—	
		1 bediende ten postkantore, à f 1, per dag 365,—		900,—	900,—	900,—	
		aan idem wegens langdurigen dienst, à f 1 per week 52,—		36,—	36,—	36,—	
		3 hulpseiners bij de draadlooze telegrafie op Curaçao, à f 360 1 080,—		400,—	(54a) 400,—	400,—	
		3 telegrambestellers bij de draadlooze telegrafie, 1 op Curaçao, 1 op Aruba en 1 op Bonaire, à f 300 900,—		500,—	500,—	(55) 400,—	
		bruggegeld voor den telegrambesteller op Curaçao 36,—		215,—	215,—	(56) 202,—	
		vergoeding aan den ontvanger op Bonaire en den gewezen ontvanger op Saba wegens gemis van inkomsten, à f 100 en f 400 500,—					
		vergoeding aan twee kommiezen 1ste klasse, 1 op St. Martin à f 200 en 1 op St. Eustatius, à f 15 215,—					

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1917.	TOEGESTAAN	TOEGESTAAN	UITGAVEN	TOELICHTINGEN.
				voor 1916.	voor 1915.	gedaan of nog te doen voor 1915.	
		5 boschwachters, 2 op Curaçao, à f 180, 2 op Aruba en 1 op St. Eustatius, à f 360..... (57) f	1 440,—	1 440,—	f 1 440,—	(58) f 1 353,—	(57) De toelage van de boschwachters op Curaçao tot een bedrag van f 360,— werden tot dusver uitbetaald uit artikel 12i., welk artikel met een gelijk bedrag is verlaagd.
		vergoeding voor reiskosten aan een kommissie der belastingen.....	240,—	240,—	240,—	240,—	(58) Tengevolge van op St. Eustatius ontstane vacature, waarin niet dadelijk kon worden voorzien, bleef op dezen post f 87,— ongebruikt.
		tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddelen aan 2 boschwachters op Aruba, à f 30.....	60,—	60,—	60,—	60,—	(59) Overschreden met f 50,— tengevolge van een sedert 1 ^o Juli 1914 toegekende verhooging van toelage.
		toelage aan de personen belast met de postspaarbank op:					(60) De toelage aan den persoon belast met de postspaarbank te Bottom is niet uitgekeerd omdat die werkzaamheid zonder vergoeding was opgedragen aan den met de werkzaamheden ter posterij aldaar belasten persoon.
		Aruba..... f	200,—	200,—	200,—	200,—	
		Bonaire.....	200,—	200,—	(59) 200,—	200,—	
		St. Martin.....	150,—	150,—	150,—	150,—	
		St. Eustatius.....	100,—	100,—	100,—	100,—	
		Saba, 2 personen, 1 op Bottom, en 1 te Windwardside, à f 75.....	150,—	150,—	(60) 75,—	75,—	
		toelage aan de postbeambten op St. Eustatius en te Bottom, Windwardside en St. John op Saba, à f 100, f 200, f 150 en f 100..... (61)	800,—	450,—	450,—	450,—	
		1 beheerder van het buskruitmagazijn op Curaçao..... (62)	300,—	329,40			
		1 wachter bij idem, à f 0,90 daags.....	328,50				
			f 12 816,50				
c.		daggeld aan 5 boschwachters, 1 op Aruba en 4 op Bonaire, à f 0,75 per dag en per hoofd.....		1 372,50	1 369,—	(63) 1 279,—	(61) Zie noot 10.
d.		kantoorbehoeften:					(62) Zie de memorie van toelichting.
		aan den administrateur van financiën..... f	290,—	290,—	290,—	290,—	(63) Ongebruikt bleef f 90,— omdat op Bonaire een boschwachter, in verband met de afkondiging in de kolonie van de definitief vastgestelde begroting voor 1915, eerst met ingang van 1 ^o Mei 1915 kon worden aangesteld.
		aan den kolonialen ontvanger.....	144,—	144,—	144,—	144,—	(64) Het voedergeld werd met ingang van 16 Januari 1915 toegekend. Ongebruikt bleef f 10,—.
		aan den hypotheekbewaarder.....	130,—	130,—	130,—	130,—	(65) Zie noot 58. Ongebruikt bleef f 120.—.
		aan den postdirecteur.....	330,—	330,—	330,—	330,—	(66) Deze uitgaaf wordt thans verevend op den post „bindloon en andere kleine uitgaven voor de administratie van financiën, enz.”, welke post met f 25,— is verminderd.
		aan den secretaris van de Curaçaosche Bank.....	25,—	25,—	25,—	25,—	(67) Op dezen post bleef een bedrag van f 677,— ongebruikt, hoofdzakelijk tengevolge van het wegblijven van de deutsche booten, die geregeld beslag plachten te leggen op verscheidene ambtenaren tegelijk, aan wie dan gewoonlijk vergoeding moest worden uitgekeerd.
		aan de ontvangers op Aruba, (f 115), Bonaire, St. Martin en St. Eustatius, à f 100.....	415,—	415,—	415,—	415,—	(68) Naar de behoefte werd slechts f 24,— uitgegeven.
			1 334,—				(69) Op dezen post werd slechts f 1 800,— uitgegeven omdat er in 1915 geen gebruik behoefde te worden gemaakt van het bedrag van f 1 200,—, waarmede de post is verhoogd om door het huren van nog een gebouw het gouvernement-entrepôt te kunnen vergrooten.
e.		voedergeld:					(70) Zie de memorie van toelichting.
		aan den leider der strooïeden-nijverheid (kolonie)..... f	300,—	300,—	300,—	300,—	(71) De uitgaven bedroegen, naar de behoefte f 145,— minder dan de raming.
		aan den ontvanger op Aruba.....	240,—	240,—	(64) 230,—	230,—	
		aan den kommissie der belastingen op Saba.....	200,—	200,—	200,—	200,—	
		aan den boschwachter op St. Eustatius.....	240,—	240,—	(65) 120,—	120,—	
			980,—				
f.		bruggegeld:					
		aan den bode ter administratie van financiën en ten kantore van den kolonialen ontvanger..... (66) f	24,—	24,—	24,—	24,—	
		aan den bode van de Curaçaosche Bank.....	24,—				
			48,—				
			f 79 257,25				
		waarvoor gesteld.... f	79 258,—				
10		Vergoeding aan den verificateur en de kommissie bij de invordering van het in- en uitvoerrecht en het accijnsrecht voor dienstverrichtingen buiten den voor hen vastgestelden gewonen diensttijd, gerechtelijke vervolgingskosten, kantoor-entrepôthuur, huur van een bergplaats voor petroleum en andere licht ontvlambare oliën, schrijfbehoeften en verdere kosten van de inspectie:					
a.		vergoeding..... f	6 000,—	6 000,—	6 000,—	(67) 5 323,—	
b.		gerechtelijke vervolgingskosten.....	200,—	200,—	200,—	(68) 24,—	
c.		huur van kantoor en entrepôts.....	3 000,—	3 000,—	3 000,—	(69) 1 800,—	
d.		huur van een bergplaats voor petroleum en andere licht-ontvlambare oliën..... (70)	500,—				
e.		schrijfbehoeften en verdere kosten, waaronder papier voor zegels, verlichting, schoonhouden van lokalen, kantoorbehoeften, bruggegelden, roeiers, onderhoud van de booten, en kleeding van de kommissie.....	3 000,—	3 000,—	3 000,—	(71) 2 855,—	

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAKD voor 1917.																				
	f.	toelage aan den persoon belast met het bijhouden van de bevolkingsregisters f 180,—	f 12 880,—																				
11		Betalingen wegens transitrechten, vervoer van brievenmalen en andere kosten en betalingen aan het internationaal kantoor der algemeene postvereniging en aan dat der telegraafvereniging te Bern :																					
	a.	transitrechten en betalingen voor vervoer van brievenmalen :																					
		<table border="0"> <tr> <td>Curaçao</td> <td>f 5 000,—</td> <td rowspan="4">} (74)</td> </tr> <tr> <td>St. Martin</td> <td>1 300,—</td> </tr> <tr> <td>St. Eustatius</td> <td>350,—</td> </tr> <tr> <td>Saba</td> <td>350,—</td> </tr> <tr> <td></td> <td>f 7 000,—</td> <td></td> </tr> </table>	Curaçao	f 5 000,—	} (74)	St. Martin	1 300,—	St. Eustatius	350,—	Saba	350,—		f 7 000,—										
Curaçao	f 5 000,—	} (74)																					
St. Martin	1 300,—																						
St. Eustatius	350,—																						
Saba	350,—																						
	f 7 000,—																						
	b.	betalingen aan het internationaal kantoor der postvereniging en aan dat der telegraafvereniging te Bern..... 300,—	7 300,—																				
12		Verschillende uitgaven voor den postdienst, de invordering van het in- en uitvoerrecht en het accijsrecht, kosten op de uitzending van baar geld en op de afgifte van wissels op het Departement van Koloniën en verdere kleine uitgaven, zoomede aanschaffing van benodigdheden voor de Curaçaosche bank, en kosten van het domeinbeheer en van het mijnwezen.																					
	a.	kosten van de postspaarbank op Curaçao..... f 300,—																					
	b.	benodigdheden voor het postkantoor, kosten van tijdelijk hulpbestellersloon, kleeding van bestellers, afhalen en bezorgen van brievenmalen, verlichting van de postkantoren en andere kleine uitgaven:																					
		<table border="0"> <tr> <td>Curaçao</td> <td>f 1 600,—</td> </tr> <tr> <td>Aruba</td> <td>100,—</td> </tr> <tr> <td>Bonaire</td> <td>100,—</td> </tr> <tr> <td>St. Martin</td> <td>200,—</td> </tr> <tr> <td>St. Eustatius</td> <td>150,—</td> </tr> <tr> <td>Saba</td> <td>250,—</td> </tr> <tr> <td></td> <td>2 400,—</td> </tr> </table>	Curaçao	f 1 600,—	Aruba	100,—	Bonaire	100,—	St. Martin	200,—	St. Eustatius	150,—	Saba	250,—		2 400,—							
Curaçao	f 1 600,—																						
Aruba	100,—																						
Bonaire	100,—																						
St. Martin	200,—																						
St. Eustatius	150,—																						
Saba	250,—																						
	2 400,—																						
	c.	kosten op de uitzending van baar geld..... 650,—																					
	d.	bindloon voor de administratie van financiën, de kantoren van den kolonialen ontvanger en van de bewaring van hypotheken, zegels van wissels op het Departement van Koloniën en verdere kleine uitgaven (80). 575,—																					
	e.	verlies op wissels afgegeven op het Departement van Koloniën 1 800,—																					
	f.	kosten van toezicht op de invordering van het in- en uitvoerrecht en het accijsrecht, zoomede bindloon, rondbrengen van belastingrekeningen en andere kosten :																					
		<table border="0"> <tr> <td>Aruba</td> <td>f 1 000,—</td> </tr> <tr> <td>Bonaire</td> <td>250,—</td> </tr> <tr> <td>St. Martin :</td> <td></td> </tr> <tr> <td>kosten van toezicht aan de Simpsonsbaai</td> <td>f 360,—</td> </tr> <tr> <td>meetloon van zout, à f 6 per 1000 vaten, en onderhoud der meetvaten..</td> <td>500,—</td> </tr> <tr> <td>verschillende andere kosten</td> <td>200,—</td> </tr> <tr> <td></td> <td>1 060,—</td> </tr> <tr> <td>St. Eustatius</td> <td>100,—</td> </tr> <tr> <td>Saba</td> <td>175,—</td> </tr> <tr> <td></td> <td>2 585,—</td> </tr> </table>	Aruba	f 1 000,—	Bonaire	250,—	St. Martin :		kosten van toezicht aan de Simpsonsbaai	f 360,—	meetloon van zout, à f 6 per 1000 vaten, en onderhoud der meetvaten..	500,—	verschillende andere kosten	200,—		1 060,—	St. Eustatius	100,—	Saba	175,—		2 585,—	
Aruba	f 1 000,—																						
Bonaire	250,—																						
St. Martin :																							
kosten van toezicht aan de Simpsonsbaai	f 360,—																						
meetloon van zout, à f 6 per 1000 vaten, en onderhoud der meetvaten..	500,—																						
verschillende andere kosten	200,—																						
	1 060,—																						
St. Eustatius	100,—																						
Saba	175,—																						
	2 585,—																						
	g.	vergoeding aan de Vereenigde Protestantsche gemeente voor het gebruik van den haar toebehoorenden regenbak, klok en kelder..... 500,—																					
	h.	aanschaffing van benodigdheden, druk- en bindloon en andere uitgaven ten behoeve van de Curaçaosche bank..... 300,—																					

TOEGESTAAN voor 1916.	TOEGESTAAN voor 1915.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1915.	TOELICHTINGEN.
180,—	f 180,—	(72) f 135,—	(72) Gedurende drie maanden van het jaar was een kommissie der belastingen zonder vergoeding belast met het bijhouden der bevolkingsregisters.
5 000,—	5 000,—	(73) 6 172,—	(73) Uitgegeven werd f 3 991,—. Voor zoover bekend, zal er ten laste van dezen post nog moeten worden verantwoord een bedrag van f 2 181,— voor verschuldigde transitrechten aan de Britsche en Noord-Amerikaansche postadministratiën (respectievelijk f 908,— f 1 273,—). De overschrijding zal f 1 172,— bedragen.
1 150,—	1 150,—	1 150,—	(74) Zie de memorie van toelichting.
300,—	300,—	300,—	(75) Op dezen post zijn nog geen uitgaven verevend. Het bedrag der raming is als het uit te gevende aangenomen.
300,—	300,—	300,—	(76) Naar de behoefte is op dezen post slechts f 178,— uitgegeven. Ongebruikt bleef f 122,—
			(77) Voornamelijk door het overbrengen van de Rekening met Derden ten laste van de begroting van den voorraad Nederlandsche frankkeerzegels in het magazijn aanwezig, is deze post met f 310,— overschreden.
			(78) De uitgaaf was, naar de behoefte, voor Aruba, Bonaire, St. Martin en St. Eustatius respectievelijk f 5,—, f 53,— f 38,— en f 34,— minder en voor Saba f 35,— meer dan de raming.
1 600,—	1 600,—	(77) 1 910,—	(79) De kosten bedroegen in Nederland voor zoover bekend, f 244,—
100,—	100,—	95,—	(80) Zie noot 66.
100,—	100,—	47,—	(81) De wissels werden gedurende het geheele jaar zonder verlies verkocht.
200,—	200,—	(78) 162,—	(82) Ongebruikt bleef f 72,— omdat aan de kommissie der belastingen voor dienstverrichtingen buiten den gewonen diensttijd minder moest worden uitgekeerd dan verwacht werd.
150,—	150,—	116,—	(83) In verband met den uitvoer is voor meetloon van zout, enz. f 325,— minder uitgegeven dan de raming.
250,—	250,—	285,—	(84) Naar de behoefte werd op dezen post f 171,— meer uitgegeven dan de raming.
650,—	650,—	(79) 244,—	
600,—	600,—	608,—	
1 800,—	1 800,—	(81)	
1 000,—	1 000,—	1 044,—	
250,—	250,—	(82) 178,—	
360,—	360,—	360,—	
500,—	500,—	(83) 175,—	
200,—	200,—	194,—	
100,—	100,—	77,—	
175,—	175,—	134,—	
500,—	500,—	500,—	
300,—	300,—	(84) 471,—	

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD		TOEGESTAAN		UITGAVEN		TOELICHTINGEN.
			voor 1917.	voor 1916.	voor 1915.	gedaan of nog te doen voor 1915.			
15		Verschillende kosten in het belang van de strooïeden-nijverheid (kolonie)..... (92)	f 9 750,—	9 750,—	8 850,—	(93) f 4 406,—	(92)	Het bedrag van f 9 750,— wordt voor 1917 wederom aangevraagd	
16		Kosten voor verbetering van het visscherijbedrijf in de kolonie (kolonie)..... (94)	3 100,—	3 500,—	8 100,—	(95) 8 750,—		voor het geven van onderwijs in het hoedenvlechten op kosteloze	
17		Tegemoetkoming in de verplaatsingskosten van kleine landbouwers, pachters van domein- gronden..... (96)	13 650,—	22 235,—	14 000,—	(96) 350,—		scholen op verschillende eilanden der kolonie en voor verschillen-	
18		Uitgaven wegens grondbelasting op landseigendommen, die niet bestemd zijn voor den openbaren dienst (kolonie).....	2 600,—	2 600,—	1 600,—	(97) 2 352,—		de andere uitgaven ter ontwikkeling van de strooïeden-nijver-	
19		Bijdrage ten behoeve van het Curaçaosche Weerbaarheidskorps, van de groep Nederland- sche Antillen van het Algemeen Nederlandsch Verbond, van het Militair Tehuis en van de damesvereniging „Entre Nous”:						heid, die voor de kolonie van groot nut is en nog steeds steun van	
	a.	Curaçaosch Weerbaarheidskorps..... f 100,—		100,—	100,—	100,—		het gouvernement noodig heeft.	
	b.	Groep Nederlandsche Antillen..... 750,—		750,—	750,—	750,—	(93)	Tengevolge van den Europeeschen oorlog moesten, ook in 1915,	
	c.	Militair Tehuis..... 1 200,—		1 200,—	1 200,—	1 200,—		verschillende uitgaven, die tot verbetering van de strooïeden-nij-	
	d.	damesvereniging „Entre Nous” voor:						verheid zouden worden gedaan, achterwege blijven. Ongebruikt	
		verlichting van het Wilhelminapark..... f 200,—		200,—	200,—	200,—		bleef f 4 444,—.	
		onderhoud..... 200,—		200,—	200,—	200,—		(94) Zie de memorie van toelichting.	
		400,—		2 450,—				(95) Door het verlenen van een renteloos voorschot aan den onderne-	
		Totaal der IIIde afdeling.... f 157 518,—		165 578,90	f 156 151,50	f 139 609,—		mer van de Arubiaansche vischonderneming „Neptunus”, welke	
		waarvoor gesteld....		165 581,—	156 152,—			uitgaaf op dezen post is verevend, werd de raming overschreden	
								met f 650,—.	
								(96) Zie de memorie van toelichting.	
								(97) Naar de behoefte werd f 752,— meer dan de raming uitgegeven.	
								(98) Tengevolge van verlof van een der predikanten bleef f 84,— on-	
								gebruikt.	
OVERZICHT.									
		Curaçao..... f 97 113,50		104 501,40	f 92 427,50	81 524,—			
		Aruba..... 9 078,75		8 909,50	8 909,—	9 098,—			
		Bonaire..... 6 995,—		7 788,—	7 735,—	6 559,—			
		St. Martin..... 6 090,—		5 940,—	5 940,—	5 558,—			
		St. Eustatius..... 3 415,—		3 265,—	3 265,—	2 986,—			
		Saba..... 2 775,—		2 725,—	2 725,—	2 659,—			
		Kolonie..... 32 050,—		32 450,—	35 150,—	31 225,—			
			f 157 517,25	165 578,90	f 156 151,50	139 609,—			
		waarvoor gesteld....	157 518,—	165 581,—	156 152,—				
IVde AFDEELING.									
<i>Eeredienst, onderwijs en armenzorg.</i>									
Eeredienst:									
20		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen en tegemoetkoming in de kosten van ver- voermiddelen van de voorgangers van verschillende godsdienstige gemeenten, zoomede bijdrage aan de Nederlandsch-Hervormd-Israëlitische Gemeente ter voorziening in ha- re geestelijke behoeften:							
	a.	bezoldigingen:							
		2 predikanten bij de Vereenigde Protestantsche gemeente, 1 à f 4000 en 1 à f 3400..... f 7 400,—		7 400,—	7 400,—	(98) 7 316,—			
		2 leeraren bij de Hervormde gemeenten op Aruba en Bo- naire, à f 2 400..... 4 800,—		4 800,—	4 800,—	4 800,—			

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD VOOR 1917.	TOEGESTAAN			TOELICHTINGEN.
				TOEGESTAAN VOOR 1916.	TOEGESTAAN VOOR 1915.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1915.	
21		1 Roomsch-Katholiek geestelijke van den 1sten rang..... f 2 500,—		2 500,—	f 2 500,—	f 2 500,—	(99) Tengevolge van wisseling in het personeel werd op dezen post f 5,— minder uitgegeven dan de raming.
		18 Roomsch-Katholieke geestelijken van den 2den rang, 10 op Curaçao, 3 op Aruba, 2 op Bonaire en 1 op elk der overige eilanden, à f 1200..... 21 600,—		21 600,—	21 600,—	21 600,—	(100) De hoogere raming houdt in de eerste plaats verband met het aan Z. E. den Minister van Koloniën gericht verzoek om uitzending van een derde onderwijzeres 1ste klasse, die voor de Wilhelminaschool noodig wordt geacht. Voorts is de raming in overeenstemming met de verkregen hoogere rangen der onderwijzers en onderwijzeressen en met de termijnsverhoogingen waarop zij aanspraak zullen verkrijgen.
		1 predikant bij de Nederlandsch-Portugeesch-Israëlitische gemeente..... 3 400,—		3 400,—	3 400,—	3 400,—	
	b.	toelagen :					
		toelage aan den Roomsch-Katholiek geestelijke van den 1sten rang als kerkvoogd van het vicariaat..... f 1 500,—		1 500,—	1 500,—	1 500,—	
		aan 2 leeraren van het Methodistengenootschap op St. Martin en St. Eustatius, à f 1200..... 2 400,—		2 400,—	2 400,—	2 400,—	(101) Tengevolge van het toekennen in Juni 1914, ingaande 1 ^o Januari 1914, van verhooging van bezoldiging aan het onderwijzend personeel, naar aanleiding van de op 1 ^o Januari 1914 in werking getreden nieuwe regeling van de bezoldigingen van de onderwijzers, met welke verhooging bij het doen der raming voor 1915 geen rekening kon worden gehouden; het verkrijgen van hoogere rangen door enkele onderwijzers en het uitzenden van drie onderwijzers met hoogere bezoldiging dan waarop gerekend was, werd de raming van dezen post met f 9 297,— overschreden.
		aan den Anglikaanschen geestelijke op Saba..... 1 200,—		1 200,—	1 200,—	1 200,—	
		aan den leeraar der Hervormde Gemeente op Aruba voor de bediening der Gemeente te Piedra-Plat..... 150,—		150,—	150,—	150,—	
			5 250,—				
	c.	bijdrage aan de Nederlandsch-Hervormd-Israëlitische gemeente..... 3 000,—		3 000,—	3 000,—	3 000,—	
	d.	tegemoetkoming aan 3 Roomsch-Katholieke geestelijken op Aruba in de kosten van vervoermiddelen, à f 40..... 120,—		120,—	120,—	(99) 115,—	
		Onderwijs:		f 48 070,—			
		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen en toelagen van den inspecteur voor het onderwijs en de onderwijzers en verdere beambten bij het openbaar onderwijs :					
	a.	bezoldigingen :					
		1 inspecteur voor het onderwijs..... f 4 133,33		4 133,33			
		6 onderwijzers 1ste klasse, 4 à f 3200, 1 à f 3150 en 1 à f 2700..... 18 650,—		18 650,—			
		3 onderwijzeressen 1ste klasse, 2 à f 3200 en 1 à f 2700... 9 100,—		9 100,—			
		6 onderwijzers 2de klasse, 4 op Curaçao, (1 à f 2450, 1 à f 2250 en 2 à f 2000), 1 op Aruba, à f 2200 en 1 op St. Eustatius, à f 2000..... 12 900,—		12 900,—			
		2 onderwijzeressen 2de klasse, 1 à f 2200 en 1 à f 2000... 4 200,—		4 200,—			
		13 onderwijzers 3de klasse, 3 op Curaçao, (2 à f 1800 en 1 à f 1633,33), 1 op Aruba à f 1400, 1 op Bonaire à f 1800, 5 op St. Martin (2 à f 1800, 1 à f 1500 en 2 à f 1300), 1 op St. Eustatius, à f 1300 en 2 op Saba, à f 1800..... 21 033,33		21 033,33			
		6 onderwijzeressen 3de klasse, 5 op Curaçao (1 à f 1700, 1 à f 1650, 2 à f 1500 en 1 à f 1300) en 1 op St. Eustatius à f 1300..... 8 950,—		8 950,—			
	4 onderwijzers 4de klasse, 1 op Aruba, à f 1200 en 3 op St. Martin, à f 1200..... 4 800,—		4 800,—				
	7 onderwijzeressen 4de klasse, 1 op Curaçao, à f 1200, 1 op Aruba, à f 700, 1 op Bonaire, à f 1100, 3 op St. Martin, à f 700 en 1 op Saba à f 1000..... 6 100,—		6 100,—				
	1 hulponderwijzeres..... 1 800,—		1 800,—				
		f 91 666,66	(100)	86 670,90	75 002,77	(101) 84 300,—	
b.	toelagen :						
	aan het hoofd der Hendrikschool..... f 250,—		250,—	250,—	250,—		
	aan het hoofd der Wilhelminaschool..... 200,—		200,—	200,—	200,—		
	aan het hoofd der Emmaschool..... 250,—		250,—	250,—	250,—		
	aan het hoofd der openbare school op Aruba..... 150,—		150,—	150,—	150,—		
	aan het hoofd der openbare school op Bonaire..... (102) 100,—		125,—	125,—	(102a) 100,—		
	aan de hoofden der openbare scholen op St. Martin:						
	te Philipsburg..... f 150,—						
	te Kleinbaai..... (102) 100,—						
	te Koolbaai..... 100,—						
	te Prinsenkwartier..... 100,—						
		450,—		500,—	500,—	500,—	
	aan het hoofd der openbare school op St. Eustatius..... 125,—		125,—	200,—	(103) 125,—		
	aan de hoofden der openbare scholen te Bottom en te Windwardside op Saba, à f 100..... 200,—		200,—	200,—	200,—		

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1917.
		aan 1 vakonderwijzer op Curaçao..... f	500,—
		aan 1 vakonderwijzeres op Curaçao.....	1 000,—
		aan 9 onderwijzeressen voor nuttige handwerken:	
		1 op Aruba..... f	200,—
		1 op Bonaire.....	200,—
		4 op St. Martin, à f 200.....	800,—
		1 op St. Eustatius.....	200,—
		2 op Saba, à f 200.....	400,—
			1 800,—
		aan de onderwijzers der normaalschool..... (105)	2 520,—
		voor het geven van onderwijs in de beginselen der zeevaartkunde:	
		op Curaçao..... f	600,—
		op Saba.....	600,—
			1 200,—
		voor het geven van herhalingsonderwijs:	
		op Curaçao..... (109) f	300,—
		op Aruba.....	350,—
		op Bonaire.....	350,—
		op St. Martin.....	250,—
			1 250,—
		aan 1 kweekeling op Saba.....	400,—
		aan een bode bij het openbaar onderwijs op Curaçao, tevens belast met het dagelijks schoonhouden (vegen) van de lokalen, behoorende bij de Hendrikschool.....	500,—
		aan een bediende bij de Wilhelminaschool.....	240,—

TOEGESTAAN voor 1916.	TOEGESTAAN voor 1915.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1915.	TOELICHTINGEN.
500,—	f 400,—	(104) f 500,—	(104) In verband met de vermeerdering van lesuren is aan den gymnastiek onderwijzer eene verhooging van toelage van f 100.— 's jaars toegekend.
1 000,—	1 000,—	1 000,—	
200,—	200,—	200,—	
200,—	200,—	200,—	
800,—	800,—	800,—	(105) Berekend naar 31½ wekelijksche lesuren, à f 80,— 's jaars.
200,—	200,—	200,—	(106) Bij de raming werd verwacht, dat in 1915 het normaal onderwijs in twee klassen zou worden gegeven. Daar er in dat jaar bij gebrek aan leerlingen slechts een klasse is geweest, bleef op dezen post f 1 235,— ongebruikt.
400,—	400,—	400,—	
2 540,—	2 540,—	(106) 1 305,—	
600,—	600,—	(107) 150,—	
600,—	600,—	(108) 640,—	(107) In verband met de afwezigheid met verlof van den onderwijzer in de zeevaartkunde kon met het geven van onderwijs in dat vak eerst met 1 ^o October 1915 weer worden begonnen. Ongebruikt bleef daarom f 450,—.
200,—	200,—	(110) 225,—	
350,—	350,—	350,—	
350,—	350,—	(111) 240,—	
250,—			
(112) 1 300,—	(113) 1 700,—	(114) 2 300,—	(108) Gedurende de eerste vier maanden van het jaar genoot de onderwijzer in de zeevaartkunde eene bijzondere toelage naar reden van f 120,— 's jaars voor het opleiden van den onderwijzer Schrijs tot onderwijzer in de zeevaartkunde.
400,—			
500,—	500,—	500,—	(109) In verband met de vermeerdering van het aantal wekelijksche lesuren met ½ uur is de toelage van den onderwijzer, belast met het geven van herhalingsonderwijs met f 25,— 's jaars verhoogd. De post is f 100,— hooger gesteld om daaruit te kunnen kwijten de kosten van verlichting ten bedrage van ongeveer f 75,— welke kosten tot dusver uit de post „schoolbehoeften en andere uitgaven voor de openbare scholen”, gekweten worden, welke post niet met een gelijk bedrag is verminderd omdat hij in de laatste jaren moest worden overschreden.
240,—	240,—	240,—	(110) Gedurende het jaar 1915 genoot de onderwijzer belast met het geven van herhalingsonderwijs eene toelage van f 225,—. Zie voorts noot 109.
			(111) Gedurende het jaar 1915 is, in verband met het aantal lesuren, voor toelage aan den onderwijzer belast met het geven van herhalingsonderwijs, slechts een bedrag van f 240,— uitgegeven. Ongebruikt bleef f 110,—.
			(112) Toegestaan voor 3 kweekelingen op St. Martin, waarvoor thans onderwijzers in de plaats zijn gekomen.
			(113) Toegestaan voor 4 kweekelingen op St. Martin.
			(114) Op dezen post werden ook verevend de bezoldigingen van de kweekelingen die in den loop van 1915 tot onderwijzers 4de klasse bevorderd zijn. De overschrijding ad f 600,— is een gevolg daarvan.

Nummers der artikelen.	Onderdelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1917.	TOEGESTAAN		UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1915.	TOELICHTINGEN.
				voor 1916.	voor 1915.		
		aan een idem bij de Emmaschool..... (115) f 180,— aan den persoon belast met het onderhoud en de aanvul- ling van de verzamelde voorwerpen, bestemd voor de doorlopende tentoonstelling, tevens koloniaal- en schoolmuseum..... 150,— aan onderwijzers wegens het bezit van niet vereischte ak- ten (kolonie)..... (116) 1 150,— f 12 615,— f 104 281,66 waarvoor gesteld.... f 104 282,—					(115) Deze toelage wordt thans verevend ten laste van den post „school- behoefden en andere uitgaven voor de openbare scholen” (Curaçao) welke post niet met een evenredig bedrag wordt verminderd, om- dat in de laatste jaren het daarbij toegestaan krediet moest worden overschreden. (116) Geraamd overeenkomstig den toestand op 1 ^o Januari 1916. (117) Naar de behoefte werd op dezen post f 465,— minder dan de ra- ming uitgegeven. (118) Verminderd met f 800,— welk bedrag in 1916 werd toegestaan voor aanschaffing van nieuwe meubelen voor de Wilhelminaschool in verband met de uitbreiding dier school met een negende klasse en eene fröbel klasse. (119) Voor zoover bekend werd op Curaçao f 79,— meer en op Aruba, Bonaire, St. Martin, St. Eustatius en Saba respectievelijk f 287,—, f 245,—, f 536,—, f 232,— en f 407,— minder dan de raming uitgegeven. Op de desbetreffende posten van de begrooting voor 1914 moesten worden verantwoord de op het einde van dat jaar geleverde, voor den dienst van 1915 bestemde schoolbehoefden. De voor 1916 bestemde schoolbehoefden zullen echter niet ten laste van 1915 kunnen worden verevend, daar zij geleverd zijn in het begin van 1916. (120) Voor zoover bekend werd f 692,— minder dan de raming uitge- geven. Zie voorts noot 119. (121) Naar de behoefte werd op Curaçao f 80,— en op Saba f 12,— min- der dan de raming uitgegeven. (122) De gewijzigde redactie van dezen post duidt aan, dat de boeken niet alleen beschikbaar zijn voor de examencommissie, maar dat ze een bibliotheek, onder beheer van den inspecteur voor het on- derwijs zullen vormen, waar dan alle onderwijzers van profiteeren kunnen. Om binnen een niet al te langen tijd eene goede verza- meling boeken te kunnen hebben, is verhooging van dezen post tot f 100,— gewenscht. De bedoeling is ook, de boeken, die tot nog toe aangeschaft zijn, in deze bibliotheek te plaatsen. (123) Zie de memorie van toelichting. (124) Zie de memorie van toelichting. (125) Het aantal kinderen wisselde af tusschen 18 en 23, à f 0,50 per hoofd en per maand. Ongebruikt bleef f 71,—. (126) Overschreden met f 363,—. De inspecteur voor het onderwijs maakte in 1915 een inspectiereis naar de bovenwindsche eilanden, via Trinidad en St. Kitts, met een stoomschip van den Koninklij- ken West-Indischen Maildienst. De overschrijding is hiervan een gevolg.
22		Verdere kosten van het onderwijs :					
	a.	schoolbehoefden en andere uitgaven voor de openbare scholen:					
		Curaçao (118) f 1 400,— Aruba 330,— Bonaire 360,— St. Martin 720,— St. Eustatius 275,— Saba 425,— f 3 510,—					
	b.	aankoop van leermiddelen om aan de leerlingen der Hendrik- en Wilhel- minascholen te worden verkocht..... 1 000,—					
	c.	aanschaffing van werktuigen en andere benodigdheden ten behoeve vna het onderwijs in de zeevaartkunde:					
		Curaçao f 100,— Saba 25,— 125,—					
	d.	aanschaffing van boekwerken voor de bibliotheek van den inspecteur voor het onderwijs..... (122) 100,—					
	e.	vergoeding aan de leden der examencommissie..... (123) 350,—					
	f.	kleine uitgaven voor examens..... (124) 25,—					
	g.	bruggegeld voor kinderen van de school voor lager onderwijs..... 200,—					
	h.	reis- en verblijfkosten van leden der schoolcommissie voor het schoolbe- zoek in de buitendistricten en van den inspecteur voor het onderwijs, zoomede uitkeering aan schoolkinderen bij die bezoeken 500,—					
	i.	kosten van onderhoud en aanvulling van de verzamelde voorwerpen, be- stemd voor de doorlopende tentoonstelling, tevens koloniaal- en school- museum 75,—					

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1917.	TOEGESTAAN voor 1916.	TOEGESTAAN voor 1915.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1915.	TOELICHTINGEN.
25		Kosten van beheer en onderhoud van het huis en erf N ^o 6 aan de Werfstraat op Scharloo, zoomede uitkeering aan de armen van verschillende godsdienstige gezindten van de zuivere opbrengst van dat pand	<i>Memorie.</i>	<i>Memorie.</i>	<i>Memorie.</i>	(134)f 1 145,—	(134) Het beloop van de zuivere opbrengst van het in den tekst genoemde huis en erf. Gelijk bedrag is onder de ontvangsten verantwoord. Daar beide bedragen in uitgaaf en ontvangst steeds gelijk zullen zijn, maar het juiste beloop daarvan eerst na afloop van het jaar blijkt, wordt de post pro memorie geraamd.
		Totaal der IVde afdeeling	f 229 119,—	f 223 344,90	f 205 885,77	f 211 695,—	
		waarvoor gesteld	223 345,—	205 887,—		
		OVERZICHT.					
		Curacao	f 142 946,66	f 140 661,46	f 129 532,77	f 136 346,—	
		Aruba	24 100,—	23 075,—	19 941,67	20 463,—	
		Bonaire	15 790,—	15 441,11	14 775,—	13 086,—	
		St. Martin	23 315,—	21 288,33	18 505,—	20 144,—	
		St. Eustatius	9 063,—	8 785,—	9 880,—	8 388,—	
		Saba	12 554,—	12 644,—	11 601,33	12 049,—	
		Kolonie	1 350,—	1 450,—	1 650,—	1 219,—	
		waarvoor gesteld	f 229 118,66	f 223 344,90	f 205 885,77	f 211 695,—	
			229 119,—	223 345,—	205 887,—		
		Vde AFDEELING.					
		<i>Schutterij.</i>					
26		Toelage aan een officier van de rustende schutterij, adjudant van den gouverneur	f 200,—	200,—	f 200,—	f 200,—	
27		Verschillende uitgaven voor de schutterij :					
	a.	loon van een bode van de commissie van indeeling f 72,—	}	100,—	100,—	91,—	
	b.	kosten van de commissie van indeeling en van den schuttersraad 28,—					
	c.	onderhoud van de voor de schutterij bestemde geweren en het daarbij behoorend lederwerk, zoomede toezicht op dat onderhoud 75,—					175,—
		Totaal der Vde afdeeling	f 375,—	f 375,—	f 375,—	f 366,—	
		VIde AFDEELING.					
		<i>Burgerlijke geneeskundige dienst.</i>					
28		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen, kantoorbehoefden, voedergelden en huishuur van den stadsgeneesheer, van het hoofd van den gezondheidsdienst, van de armendokters en de gouvernements-geneeskundigen, en van den secretaris en den bode bij den geneeskundigen raad, zoomede vergoeding voor het gebruik van vertrekken als apotheken, het schoonhouden daarvan en van de werktuigen, enz. en het aankopen en aanbrengen van water :					
	a.	bezoldigingen:					
		1 stadsgeneesheer f 3 500,—	<i>Memorie.</i>	3 500,—	f 3 500,—	f 3 500,—	
		1 hoofd van den gezondheidsdienst					
		1 armendokter in het stadsdistrict beoosten de haven en in het 2de district 2 200,—					f 2 200,—

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1917.
		1 armendokter in het stadsdistrict bewesten de haven en in het 3de district..... f 2 200,—	
		1 armendokter in het 4de en 5de district..... 2 700,—	
		6 gouvernements-geneeskundigen, 2 op Aruba, 1 op Bonaire, 1 op St. Eustatius en 1 op Saba, à f 2 500,— en 1 op St. Martin, à f 2400..... 14 900,—	f 25 500,—
b.	toelagen:		
		persoonlijke toelage van den armendokter in het stadsdistrict bewesten de haven en in het 3de district..... f 200,—	
		toelage aan den bode bij den geneeskundigen raad..... 100,—	
		toelage aan de gouvernements-geneeskundigen op St. Martin en Saba, voor huishuur, à f 300 en f 240..... 540,—	840,—
c.	kantoorbehoefden:		
		aan den stadsgeneesheer..... f 100,—	
		aan den secretaris van den geneeskundigen raad..... 100,—	200,—
d.	voedergelden:		
		aan den stadsgeneesheer..... f 300,—	
		aan den armendokter in het 2de district..... 300,—	
		aan den armendokter in het 3de district..... 300,—	
		aan den armendokter in het 4de en 5de district..... 500,—	
		aan de gouvernements-geneeskundigen op de overige eilanden:	
		2 op Aruba, à f 240..... (139) 480,—	
		1 op Bonaire..... 480,—	
		1 op St. Martin..... 300,—	
		1 op St. Eustatius en 1 op Saba, à f 200..... 400,—	3 060,—

TOEGESTAAN voor 1916.	TOEGESTAAN voor 1915.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1915.	TOELICHTINGEN.
2 200,—	f 2 200,—	f 2 200,—	(135) Tengevolge van wisseling van titularis werd op dezen post wegens bezoldiging f 15,— meer dan de raming uitgegeven. Voorts werd aan den geneesheer, tot aankoop van een vervoermiddel, een renteloos voorschot van f 1 400,— verleend van welk voorschot op ultimo December 1915 nog f 1 320,— onbetaald was.
2 700,—	2 700,—	(135) 4 035,—	
14 900,—	14 900,—	(136) 16 555,—	(136) Overschreden met f 1 655,—. Op Aruba werden aan de gouvernements-geneeskundigen voorschotten verleend tot aankoop van vervoermiddelen, van welke voorschotten op ultimo December 1915 nog f 1 710,— onbetaald was. Daarentegen bleef op gemeld eiland f 208,— ongebruikt aangezien de tweede gouvernements-geneeskundige eerst met ingang van 1 ^o Februari 1915 werd aangesteld. Op Bonaire werd tengevolge van wisseling van titularis f 153,— meer uitgegeven dan geraamd was.
200,—	(137) 200,—	(137) 200,—	(137) Toegestaan voor persoonlijke toelage van een armendokter in het stadsdistrict beoosten de haven en in het 2de district, die in 1914 tot stadsgeneesheer werd benoemd.
100,—	200,—	100,—	
540,—	540,—	540,—	(138) Tengevolge van wisseling van titularis bleef op dezen post f 11,— ongebruikt.
100,—	100,—	100,—	(139) Verminderd met f 240,— daar de regeling, waarbij aan een der gouvernements-geneeskundigen op Aruba voedergeld voor 2 dienstpaarden werd toegekend, met ingang van 1 ^o Januari 1916 is ingetrokken.
100,—	100,—	100,—	(140) De tweede gouvernements-geneeskundige op Aruba werd eerst met ingang van 1 ^o Februari 1915 benoemd. Ongebruikt bleef daarom f 20,—.
300,—	300,—	300,—	(141) Wegens de langdurige droogte moest aan den gouvernements-geneeskundige eene bijzondere toelage voor voedergeld worden toegekend. De overschrijding ad f 75,— is hiervan een gevolg.
500,—	500,—	(138) 489,—	
720,—	720,—	(140) 700,—	
480,—	480,—	(141) 555,—	
300,—	300,—	300,—	
400,—	400,—	400,—	

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD VOOR 1917.
	e.	vergoeding aan de gouvernements-geneeskundigen op Aruba voor het gebruik van vertrekken als apotheek, voor het schoonhouden daarvan en van de werktuigen, enz. en voor het aanbrengen van water, à f 60. f 120,—	f 29 720,—
29		Toelagen en voedergeld aan den directeur, de geneesheeren, den opzichter en de oppassers van de gestichten voor krankzinnigen en melaatschen :	
	a.	toelagen :	
		1 directeur van het krankzinnigen- en van het melaatschengesticht f 600,—	
		1 geneesheer van het krankzinnigengesticht 1 000,—	
		1 geneesheer van het melaatschengesticht 600,—	
		3 oppassers bij het krankzinnigengesticht, à f 300. 900,—	
		1 opzichter van het melaatschengesticht op St. Eustatius 380,—	
		f 3 480,—	
	b.	voedergeld aan den geneesheer van het melaatschengesticht op Curaçao. 300,—	3 780,—
30		Toelagen en voedergeld aan den quarantaine-geneesheer, tevens directeur van de quarantaine-inrichting en van den quarantaine-loods, tevens opzichter en oppasser op de quarantaine-plaats zoomede andere uitgaven voor den quarantaine-dienst :	
	a.	toelagen :	
		1 quarantaine-geneesheer f 900,—	
		1 quarantaine-loods 600,—	
		f 1 500,—	
	b.	voedergeld aan den quarantaine-geneesheer 300,—	
	c.	loon van een loodsgezel, tevens oppasser 300,—	
	d.	loon van bedienden 60,—	
	e.	voor het schoonhouden van de gebouwen en voor andere uitgaven 1 700,—	3 860,—
31		Kosten van de gestichten voor krankzinnigen en melaatschen :	
	a.	onderhoud van de verpleegden in het krankzinnigengesticht en verdere kosten f 23 500,—	23 500,—
	b.	onderhoud van de verpleegden in het melaatschengesticht en verdere kosten 3 500,—	3 500,—
	c.	uitkeering voor bijzondere vervoermiddelen van de dienstdoenden bij het melaatschengesticht 600,—	600,—
	d.	voeding en kleeding van de verpleegden in het melaatschengesticht op St. Eustatius 1 000,—	28 600,—
32		Verschillende uitgaven voor geneeskundige hulp aan onvermogenen, daaronder begrepen de gevangenen en de verpleegden in de gestichten voor krankzinnigen en melaatschen, kosten van ziekenhuizen, huur van spreekkamers voor gouvernements-geneeskundigen in de buitendistricten en van een gebouw voor apotheek, verloskundige hulp aan onvermogene kraamvrouwen, kosten van het onderwijs in de verloskunde, zoomede uitgaven voor reiskosten en voor het uitreiken van prijzen aan vroedvrouwen, die een goed examen hebben afgelegd :	
	a.	verschillende uitgaven voor geneeskundige hulp aan onvermogenen, daaronder begrepen de gevangenen en de verpleegden in de gestichten voor krankzinnigen en melaatschen :	
		geneeskundige behoeften voor onvermogenen, enz. :	
		Curaçao f 5 500,—	
		Aruba 400,—	
		Bonaire 450,—	

TOEGESTAAN VOOR 1916.	TOEGESTAAN VOOR 1915.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1915.	TOELICHTINGEN.
120,—			(142) Toegestaan voor: vergoeding aan den gouvernements-geneeskundige op Bonaire voor het schoonhouden van de apotheek en van de werktuigen, enz. en voor den aankoop en het aanbrengen van water.
36,—	(143) f 120,—	(144) f 36,—	Daar de gouvernements-apotheek zich bevindt in het tot ziekenhuis ingerichte gebouw, zal den bediende van het ziekenhuis het schoonhouden van de gouvernements-apotheek, enz. worden opgedragen.
600,—	600,—	600,—	(143) Toegestaan voor: vergoeding aan den gouvernements-geneeskundige voor het gebruik van een vertrek als gouvernements-apotheek en voor het schoonhouden daarvan.
1 000,—	1 000,—	1 000,—	(144) Van het toegestane krediet bleef f 84,— ongebruikt omdat in den loop van 1914 een landsgebouw als apotheek is ingericht. In verband daarmee is de vergoeding aan den gouvernements-geneeskundige voor het gebruik van een vertrek als gouvernements-apotheek niet uitgekeerd. Het bedrag van f 36,— is uitgegeven voor het schoonhouden van de apotheek en de instrumenten, enz. Zie voorts noot 142.
600,—	600,—	600,—	(145) In 1915 behoefde niet over bedienden te worden beschikt.
900,—	900,—	900,—	(146) Voor het opkopen en verdelgen van ratten, ter wering van het pestgevaar, moest er in 1915 veel minder worden uitgegeven dan verwacht werd. Op dezen post bleef daardoor f 1 456,— ongebruikt.
600,—	600,—	600,—	(147) Naar de behoefte werd f 1 121,— minder dan de geraamde som uitgegeven.
300,—	300,—	300,—	(148) Als voren f 931,—. Het aantal melaatschen was kleiner dan dat, waarop bij het doen der raming gerekend was.
300,—	300,—	300,—	(149) Overschreden met f 45,— door stijging van den prijs van voedingsmiddelen.
60,—	60,—	(145) 60,—	(150) Door het buitengewoon groot aantal zieken, tengevolge van de langdurige droogte, en door duurte van geneesmiddelen moesten deze posten worden overschreden. De overschrijding bedraagt: voor Curaçao f 11 020,—; voor Aruba f 1 923,— en voor Bonaire f 754,—.
1 700,—	1 700,—	(146) 244,—	
23 500,—	23 500,—	(147) 22 379,—	
3 500,—	3 500,—	(148) 2 569,—	
600,—	600,—	600,—	
1 000,—	1 000,—	(149) 1 045,—	
5 500,—	5 500,—	(150) { 16 520,—	
400,—	400,—	{ 2 323,—	
450,—	450,—	{ 1 204,—	

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD	TOEGESTAAN	TOEGESTAAN	UITGAVEN	TOELICHTINGEN.
			voor 1917.	voor 1916.	voor 1915.	gedaan of nog te doen voor 1915.	
		St. Martin..... f 350,— St. Eustatius..... 200,— Saba..... 250,— f 7 150,—					
		vergoeding voor verpleging van onvermogenen, enz.: Curaçao..... f 12 000,— St. Martin..... 650,— 12 650,— vergoeding voor verpleging van syphilitische vrouwen.. 800,— f 20 600,—					(151) Daar door de gouvernements-geneeskundigen meer geneeskundige behoeften werden aangevraagd dan waarop bij de raming was gerekend en de prijzen daarvan hooger waren dan gewoonlijk, moesten deze posten worden overschreden, en wel voor St. Martin met f 146,—, voor St. Eustatius met f 336,— en voor Saba met f 318,—.
b.		verloskundige hulp voor onvermogenende kraamvrouwen: Curaçao..... f 1 000,— Aruba..... 100,— Bonaire..... 250,— St. Eustatius..... 50,— 1 400,—					(152) Zie noot 150. De overschrijding bedraagt f 2 468,—. (153) Naar de behoefte werd op dezen post f 95,— minder dan de raming uitgegeven. (154) Naar de behoefte moest op dezen post f 200,— meer worden uitgegeven dan geraamd. (155) Naar de behoefte werd, voor zoover bekend, op Curaçao, Aruba en Bonaire respectievelijk f 403,—, f 10,— en f 160,— minder en op St. Eustatius f 10,— meer dan de raming uitgegeven.
e.		kosten van onderwijs in de verloskunde, zoomede uitgaven voor het uitreiken van prijzen aan vroedvrouwen, die een goed examen hebben afgelegd: Curaçao..... (156) f 550,— Saba..... 400,— 950,—					(156) De opleiding van vroedvrouwen in het stadsdistrict en in het 2de en 3de district op Curaçao zal in den loop van 1916,— wanneer de personen, die thans den leergang volgen, examen zullen hebben afgelegd,— worden gestaakt, omdat er dan in die districten een voldoende aantal vroedvrouwen zijn zal.
d.		kosten van een ziekenhuis op Aruba en Bonaire: Aruba Bonaire huur van een huis..... f 150,— f loon van een verpleegster... 240,— 180,— loon van een bediende..... 60,— 36,— water, verlichting, brandstof, enz... 120,— 60,— aanschaffing of vernieuwing van benodigdheden en onderhoud van zeer behoeftige lijders..... 330,— 324,— f 900,— f 600,— 1 500,—					Het krediet van f 550,— wordt voor 1917 echter gehandhaafd, om in het 4de en 5de district van het eiland, waar de behoefte aan bekwame vroedvrouwen zich zeer doet gevoelen, een leergang in de verloskunde te openen. (157) Behalve de toelage ad f 300,— aan den met den leergang belasten geneesheer, is nog f 46,— uitgegeven als vergoeding voor het bijwonen der lessen en f 100,— voor prijzen wegens afgelegd goed examen. Ongebruikt bleef f 104,—.
e.		huur van spreekkamers voor gouvernements-geneeskundigen in de buitendistricten op Aruba..... 100,—					(158) Toegestaan voor kosten van een leergang in de verloskunde op Aruba, die in 1916 zal afloopen.
f.		huur van een gebouw voor apotheek op Saba..... 180,—					(159) Het bedrag der uitgaaf is dat van de toelage van den geneesheer belast met den leergang. In 1915 werd geen examen afgelegd.
33		Kosten in verband met de regeling van den gezondheidsdienst.....					(160) Toegestaan voor kosten van een leergang in de verloskunde op Bonaire.
34		Opleidingskosten van twee jongelieden aan de geneeskundige school te Paramaribo (kolonie).....					(161) Over het krediet is niet beschikt. De leergang voor het opleiden van vroedvrouwen is reeds in December 1914 afgelopen. Het aantal vroedvrouwen is op Bonaire thans voldoende.
35		Kosten van bacteriologische onderzoekingen:					(162) Tengevolge van de langdurige droogte was het aantal zieken, dat in het ziekenhuis moest worden verpleegd, grooter dan verwacht werd. De overschrijding ad f 297,— is hiervan een gevolg.
a.		toelage van een amanuensis..... f 400,—					
b.		onderhoud van een laboratorium..... 240,—					
36		Bijdrage aan de Vereeniging „Het Groene Kruis”.....					
		Totaal der VIdé afdeeling....	f 92 330,—	92 806,—	f 92 390,—	f 107 800,—	

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD	TOEGESTAAN	TOEGESTAAN	UITGAVEN	TOELICHTINGEN.
			voor 1917.	voor 1916.	voor 1915.	gedaan of nog te doen voor 1915.	
OVERZICHT.							
		Curaçao.....	f 68 250,—	68 250,—	f 68 450,—	f 79 187,—	(163) Aan den landbouwkundige werd, tot aankoop van een vervoer- middel, een renteloos voorschot verleend van f 1 000,— van welk voorschot op ultimo December 1915 nog f 776,— onbetaald was.
		Aruba.....	7 100,—	7 540,—	7 620,—	11 195,—	(164) Op Curaçao werd uitgegeven een bedrag van f 129,75. Daar niet bekend is hoeveel nog hierop zal moeten worden verevend, wordt het bedrag der raming als het uitgegevene aangenomen.
		Bonaire.....	4 280,—	4 316,—	4 200,—	4 538,—	(165) Naar de behoefte werd ten laste van dezen post f 188,— minder dan de raming uitgegeven.
		St. Martin.....	4 000,—	4 000,—	4 000,—	4 051,—	(166) Dit bedrag zal in 1917 in hoofdzaak op dezelfde wijze worden aan- gewend als bij de begrooting van 1916 omschreven.
		St. Eustatius.....	4 330,—	4 330,—	4 330,—	4 721,—	
		Saba.....	3 770,—	3 770,—	3 190,—	3 508,—	
		Kolonie.....	600,—	600,—	600,—	600,—	
			f 92 330,—	92 806,—	f 92 390,—	f 107 800,—	
VIIde AFDEELING.							
<i>Landbouw.</i>							
37		Bezoldiging of verlofbezoldiging en toelagen van den landbouwkundige en van de personen belast met het doen van weerkundige waarnemingen, voedergeld aan den landbouwkun- dige, bijdrage in de kosten van het departement van den landbouw in Suriname, reis- en verblijfkosten van den raadsman in landbouwzaken voor de kolonie Curaçao en van den landbouwkundige :					
	a.	bezoldiging van den landbouwkundige..... f 2 750,—		2 750,—	f 2 750,—	(163) 3 526,—	
	b.	toelage van de personen, belast met de weerkundige waarnemingen op Cu- raçao, St. Martin en St. Eustatius, à f 160, f 100 en f 150..... 410,—		410,—	410,—	410,—	
	c.	voedergeld aan den landbouwkundige..... 300,—		300,—	300,—	300,—	
	d.	bijdrage in de kosten van het departement van den landbouw in Suriname 1 000,—		1 000,—	1 000,—	1 000,—	
	e.	reis- en verblijfkosten:					
		van den raadsman..... f 500,—		500,—	500,—	(164) 500,—	
		van den landbouwkundige voor reizen naar de eilanden buiten Curaçao..... 300,—		300,—	300,—	(165) 112,—	
		800,—	f 5 260,—				
38		Uitgaven in het belang van den landbouw en van de veeteelt:					
		Curaçao:					
	a.	kantoorkosten..... f 250,—					
		kosten van proeven en daarmee in verband staande uitgaven: maatregelen in het belang van den land- bouw.....(166).... f 4 700,—					

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1917.	TOEGESTAAN	TOEGESTAAN	UITGAVEN	TOELICHTINGEN.
				voor 1916.	voor 1915.	gedaan of nog te doen voor 1915.	
		maatregelen in het belang van de veeteelt (167)	2 000,—	6 700,—	6 950,—		
							(167) Het voornemen bestaat om op Curaçao onder beheer van den land- bouwkundige, door middel van ingevoerde rasdieren, goede, zui- vere en gekruiste fokdieren te kweeken om deze aan veehouders te verkoopen, wat voordeliger is, dan het telkenjare invoeren van fokdieren uit het buitenland. Hierdoor zal ook eene juiste fok- wijze kunnen worden toegepast. Eenige goede resultaten zijn reeds verkregen. Het voor 1916 toegestaan krediet wordt, om een voldoend aantal fokdieren te kunnen invoeren, ook voor 1917 aangevraagd.
							(168) Ongebruikt bleef f 959,—. Uitgegeven werd voor:
							Kantoorkosten..... f 250,—
							Maatregelen in het belang van den landbouw, te ten:
							Arbeidsloonen op de terreinen van
							Cas Chiquito en Mundo Nobo..... f 938,—
							Idem op de terreinen van Groot
							Kwartier..... 1 516,—
							Aanschaffing van sproeiers, het ma- ken van wind- en zonneschermen en onderhoud en herstelling van werktuigen..... 293,—
							Vergoeding voor verblijfkosten op dienstreizen, sjuwerloon en kosten van proefzendingen..... 453,—
							Onderhoud van den trekezel en loon van het maken van een nieuw tuig voor dien ezel..... 81,—
							Herstelling van omheiningen..... 107,—
							Aankoop van zaden voor proefnemin- gen..... 157,—
							Aanschaffing van bemande flesschen en potten voor het bewaren van plantzaad, alsmede aankoop van stoffen ter conserveering van zaad. 56,—
							Materialen en werkloonen voor het maken van bassins voor bevoeiing, aankoop van metalen buizen en on- derhoud van molens..... 527,—
							Aankoop van mest..... 61,—
							Kosten van bereiding van sisalvezel. 152,—
							Loon van toezicht op de gouverne-
							Transporteere f 4 341,— f 250,—

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1917.	TOEGESTAAN	TOEGESTAAN	UITGAVEN	TOELICHTINGEN.
				voor 1916.	voor 1915.	gedaan of nog te doen voor 1915.	
b.		aankoop van plantzaad tot wederverkoop.....(169) f 1 000,—		1 000,—	f 1 000,—	(170) f 1 084,—	Per transport.. f 4 341,— 250,—
c.		kosten van bedrijf en onderhoud van een motorploeg. (171) 500,—					mentsgronden Welbedacht, Mundo Nobo, en de cactusaanplantingen voor omheiningmateriaal voor kleine huurgronden 198,—
		f 8 450,—					4 539,—
		Aruba (173) 500,—				(174) 5 408,—	
		Bonaire 250,—				220,—	
		St. Martin (175) 1 200,—				(176) 1 214,—	Aankoop en onderhoud van fokvee en rashoenders, alsmede loon van den arbeider belast met de ver- zorging daarvan 1 202,—
							f 5 991,—
							(169) In het afgelopen jaar is wederom gebleken, hoe noodig het was, voor de drie benedenwindse eilanden der kolonie, in het bijzon- der voor Aruba en Bonaire, plantzaad uit het buitenland te be- trekken, en in welk eene behoefte daardoor kon worden voorzien. Ondergeteekende acht het daarom wenschelijk ook voor 1917 de- zen post uit te trekken.
							(170) Tegenover deze uitgaaf staat eene ontvangst ad f 1 562,—. Zie stuk N ^o 5, letter q.
							(171) Voor kosten van bedrijf en onderhoud van een motorploeg, die in den loop van 1916 zal worden aangeschaft, wordt een krediet van f 500,— aangevraagd. Onder de middelen is opgenomen een bedrag van f 75,— hetwelk gerekend wordt uit hoofde van huur door derden van het ploeg- werktuig, in de koloniale kas te zullen vloeien.
							(172) Toegestaan voor aanschaffing van een motorploeg met toebehooren.
							(173) Teruggebracht op het bedrag dat vroeger hiervoor werd toege- staan, omdat er in 1917 geen voorschotten voor verbetering van de aloë-gronden zullen worden verstrekt, daar de uiterste termijn ter verkrijging van die voorschotten, gesteld zal worden op ultimo December 1916.
							(174) Door de vele aanvragen om voorschotten ter verbetering van den aloëbouw kon met een krediet van f 2 500,— niet worden vol- staan. Door het verlenen der aangevraagde kredieten werd ook beoogd de werkeloosheid een weinig te bestrijden. De post werd overschreden met f 2 908,—.
							(175) De Gezaghebber van St. Martin acht voor onderhoud van den landslimoentuin een bedrag van f 1 200,— voor 1917 voldoende.
							(176) Naar de behoefte werd, voor zoover bekend, voor onderhoud van van den landslimoentuin f 686,— minder dan de raming uitgege- ven.

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1917.	TOEGESTAAN			TOELICHTINGEN.
				voor 1916.	voor 1915.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1915.	
		St. Eustatius (177) f 2 000,— Saba 300,—	f 12 700,—	f 3 000,— 300,—	f 3 000,— 300,—	f 2 999,— (178)	(177) Daar de exploitatie van domeingrond in 1915 is gestaakt, omdat deze exploitatie altijd met verlies gepaard ging, zullen de uitgaven voortaan hoofdzakelijk slechts noodig zijn voor het nemen van proeven tot verbetering van cultures waarvoor een bedrag van f 2 000,— voldoende wordt geacht. Het krediet is daarom verminderd met f 1 000,—.
39		Bijdrage aan de Curaçaosche Maatschappij tot bevordering van landbouw, veeteelt, zoutwining en visscherij	(179) 1 000,—	2 000,—	2 000,—	2 000,—	(178) Ook in 1915 zijn geen voorzieningen getroffen ten aanzien van landbouw en veeteelt.
40		Voorschot aan de Cultuur-Maatschappij der Nederlandsche Antillen (St. Eustatius)	(182) 25 000,—	25 000,—	(180) 30 000,—	(181) 30 000,—	(179) Zie de memorie van toelichting.
41		Kosten tot aanmoediging van den katoenbouw (aankoop van plantzaad en voorschot op geogst zaad, katoen of katoenvezel, gewonnen door kleine planters op St. Eustatius)....	(183) 7 000,—	7 000,—	10 000,—	(183) 1 527,—	(180) Toegestaan voor een renteloos voorschot aan de „Eerste Sisal Cultuur Maatschappij te 's Gravenhage”.
42		Bedrijfskosten van het katoenhuis, en renteloos voorschot ter bestrijding van de kosten van bewerking en verzending naar de eerste havenplaats van vezel en zaad, gewonnen door kleine planters, zoomede onderhoud van den motor en de katoenmachines (St. Eustatius)	(184) 1 100,—	1 100,—	1 200,—	(184) 268,—	(181) Het bedrag der raming is als het uitgegevene aangenomen.
		Totaal der VIIde afdeeling....	f 52 060,—	f 60 460,—	f 64 360,—	f 56 559,—	(182) Zie de memorie van toelichting.
		O V E R Z I C H T.					(183) In 1915 werd slechts f 1 527,— in voorschot gegeven, welke door 3284 K. G. vezel, nog aanwezig in het katoenhuis, gedekt wordt.
		Curaçao	f 14 460,—	f 20 960,—	f 44 960,—	f 44 673,—	De gezaghebber verwacht, dat in 1917 de omstandigheden, welke tot inkrimping van den katoenbouw en tot beperking bij het verstrekken van voorschotten geleid hebben, niet meer in dezelfde mate zich zullen doen gevoelen, waarom hij het raadzaam acht voor 1917 het krediet op f 7 000,— te houden. Waar tot nog toe het uitgegeven bedrag altijd is terug ontvangen, meent ondergeteekende dat tegen het uittrekken van het gevraagde krediet geen bezwaar bestaat.
		Aruba	500,—	1 000,—	2 500,—	5 408,—	(184) In 1915 werd slechts f 268,— besteed. Dit bedrag moet hoofdzakelijk verhaald worden op den in het katoenhuis aanwezigen voorraad vezel (3284 K. G.) en op 1934 K. G. vezel welke door particulieren verscheept zal worden.
		Bonaire	250,—	250,—	250,—	220,—	Om dezelfde reden als bij noot 183 vermeld wordt de raming van f 1 100,— voor 1917 behouden.
		St. Martin	1 300,—	1 700,—	2 000,—	1 314,—	(185) De tijdelijke directeur van openbare werken verkrijgt ingevolge K. B. dd. 10 Maart 1915, N ^o 37, op 1 ^o Januari 1917 aanspraak op verhooging van bezoldiging.
		St. Eustatius	35 250,—	36 250,—	14 350,—	4 944,—	(186) Overschreden met f 1 500,—. De aanvangsbezoldiging van den waarnemenden directeur, die met ingang van 1 ^o Januari 1915 is benoemd, is vastgesteld op f 6 000,—.
		Saba	300,—	300,—	300,—		
			f 52 060,—	f 60 460,—	f 64 360,—	f 56 559,—	
		VIIIste A F D E E L I N G.					
		<i>Openbare werken.</i>					
43		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen, kantoorbehoefden, reis- en verblijfskosten en voedergeld van den directeur en verdere ambtenaren en bedienden :					
	a.	bezoldigingen :					
		Curaçao:					
		1 directeur (185) f 6 500,—		6 000,—	f 4 500,—	(186) f 6 000,—	
		1 opzichter	1 000,—	1 000,—	1 000,—	1 000,—	
		1 teekenaar	900,—	900,—	900,—	900,—	
		1 opzichter bij den vuurtoren op Klein-Curaçao	1 200,—	1 200,—	1 200,—	1 200,—	
		1 hulp-opzichter bij idem	750,—	750,—	750,—	750,—	
		f 10 350,—					
		Aruba:					
		1 opzichter bij den vuurtoren aan de Noordwestpunt	f 900,—	900,—			
		1 hulp-opzichter bij idem	500,—	500,—			
		1 400,—					
		Bonaire:					
		1 opzichter bij den vuurtoren te Boca-Spelonk	f 750,—	750,—	750,—	750,—	
		1 opzichter bij den vuurtoren te Westpunt	360,—	360,—			

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD VOOR 1917.	TOEGESTAAN	TOEGESTAAN	UITGAVEN	TOELICHTINGEN.
				VOOR 1916.	VOOR 1915.	gedaan of nog te doen voor 1915.	
		2 hulp-opzichters, een bij den Willemstoren en een te Boca-Spelonk, à f 400..... f 800,—	f 1 910,—	800,—	f 900,—	(187) f 800,—	(187) Bij de begrooting voor 1915 is de toelage van den hulp-opzichter te Boca-Spelonk f 100,— te hoog gesteld.
		St. Martin:					
		1 seinwachter op het fort Amsterdam.....	500,—	500,—	500,—	500,—	(188) Zie de memorie van toelichting.
b.		toelagen:	f 14 160,—				(189) Door wijziging van het havenreglement, moesten van de seinpos- ten in het Waterfort en fort Nassau ook seinen worden gegeven voor bij nacht binnenkomende en uitgaande schepen. Eene uit- gaven van f 643,— voor hulpseiners is daarvan een gevolg.
		Curacao:					
		persoonlijke toelage aan een opzichter..... f	500,—	500,—	500,—	500,—	(190) Deze toelagen werden tot dusver uitbetaald uit artikel ⁵⁷ 50 „Ver- lichting”, welk artikel met de bedragen van f 300,— f 90,— en f 120,— verlaagd is.
		1 opzichter.....	2 400,—	2 400,—	2 400,—	2 400,—	
		aan denzelfden voor huishuur.....	300,—	300,—	300,—	300,—	
		1 machinist.....(188)	2 700,—	(188) 2 700,—	2 700,—	2 700,—	
		1 bediende bij den vuurtoren op Klein-Curacao, à f 0,75 daags.....	273,75	274,50	273,75	274,—	
		2 seinmeesters, à f 475.....	950,—	950,—	950,—	950,—	(191) Doordat de havenverbetering zeer veel tijd in beslag nam werden minder dan gewoonlijk gebruikelijk is, inspectiereizen onderno- men. Ongebruikt bleef f 394,—.
		1 seinmeester.....	400,—	400,—	400,—	400,—	
		1 seinwachter.....	360,—	360,—	360,—	360,—	
		2 seinwachters, à f 320.....	640,—	640,—	640,—	640,—	
		2 hulpseiners, à f 300.....	600,—	600,—	(189) 643,—	643,—	
		1 wachter voor het licht op Curacao's Westpunt, à f 0,50 daags.....	182,50	183,—	182,50	182,—	(192) Zie de memorie van toelichting.
			f 9 306,25				
		Aruba:					
		1 opzichter bij den vuurtoren te Cerro Co- lorado..... f	400,—	400,—	400,—	400,—	
		aan den persoon belast met het opsteken van het havenlicht en de straatlantaarns te Oranjestad.....	300,—	300,—	300,—	300,—	
			700,—				
		Bonaire:					
		1 opzichter bij den vuurtoren ter Lage Westkust..... f	100,—	100,—	100,—	100,—	
		1 hulp-opzichter bij den vuurtoren te West- punt.....	240,—	240,—	240,—	240,—	
		aan den persoon, belast met het opsteken van het havenlicht en de straatlantaarns te Kralendijk, het schoonhouden der landskantoren en het aanbrengen van drinkwater.....	200,—	200,—	200,—	200,—	
			540,—				
		St. Martin:					
		aan den persoon belast met het opsteken van het havenlicht te Philipsburg..... f	120,—	120,—	120,—	120,—	
		aan idem belast met het opsteken van de straatlantaarns te Philipsburg.....	180,—	180,—	180,—	180,—	
			(190) 300,—				
		St. Eustatius:					
		aan den persoon belast met het opsteken van de straat- lantaarns te Oranjestad.....(190)	90,—	90,—	90,—	90,—	
		Saba:					
		aan den persoon belast met het opsteken van de straatlan- taarns te Bottom.....(190)	120,—	120,—	120,—	120,—	
			11 056,25				
c.		kantoorbehoefden van den directeur van openbare werken.....	120,—	120,—	120,—	120,—	
d.		reis- en verblijfkosten van denzelfden.....	800,—	800,—	800,—	(191) 406,—	
e.		voedergeld aan den opzichter bij den vuurtoren te Cerro Colorado (Aruba).....(192)	150,—	150,—	150,—	150,—	
			f 26 286,25				
		waarvoor gesteld.....	f 26 287,—				

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1917.	TOEGESTAAN	TOEGESTAAN	UITGAVEN	TOELICHTINGEN.
				voor 1916.	voor 1915.	gedaan of nog te doen voor 1915.	
47	b.	onderhoud en herstelling van kaden..... f 1 800,		1 800,—	f 1 800,—	(204) f 2 372,—	(204) De handelskade heeft buitengewone herstellingen gevorderd, die niet konden worden uitgesteld. De overschrijding bedraagt f 572,—.
	c.	reinigen en schoonhouden van straten, riolen en pleinen:					
		Curaçao f 4 500,—		4 500,—	4 500,—	(205) 5 049,—	(205) Wegens het voorkomen van eenige gevallen van typhouse koorts werden meer uitgaven vereischt voor het reinigen en schoonhouden van straten, stegen en riolen. De overschrijding bedraagt f 549,—.
		Aruba..... 200,—		200,—	200,—	178,—	
		4 700,—	f 21 250,—				
		Buitengewone uitgaven voor onderhoud en herstelling van landsgebouwen en eigendommen, straten, wegen, enz., zoomede het maken van nieuwe werken:					
		Curaçao:					
	a.	kosten voor het maken van eene bestrating beoosten een der gebouwen van de Hendrikschool en het verbeteren van de afwatering ter plaatse. (206) f 200,—		(207) 11 300,—	(208) 17 050,—	(209) 13 621,—	(206) Zie de memorie van toelichting. (207) Toegestaan voor: Het plaatsen van eene verdieping op de Wilhelminaschool..... f 8 900,— Het oververven van het buitenhoutwerk van het Gouvernementshuis en het kantoorgebouw van den Gouverneur..... 900,— Vernieuwing van de dakbedekking van de balkonkamer van het gouvernementshuis en van eenig houtwerk aan het dak hiervan..... 550,— Aanbrengen van een schot in paviljoen III van 's lands hospitaal..... 200,— Vernieuwing van het houtwerk van het dak boven den regenbak bij het hospitaal aan de quarantaine-inrichting..... 400,— Vervanging van de dakbedekking van plaatijzer van het kantoor en van de keuken der slachtplaats door eene bedekking met pannen..... 350,— f 11 300,—
							(208) Toegestaan voor: Het oververven van het oude gedeelte van het krankzinnigengesticht..... f 1 800,— Het aanbrengen van twee nieuwe warme baden in de daarvoor bestemde lokalen van het krankzinnigengesticht..... 300,— Het oververven van het oude gedeelte van het leprozengesticht..... 1 400,— Verbetering van de gevangenis onder het Raadhuis 7 200,— Het herstellen van het hekwerk om het gouvernementsterrein te Mundo Nobo..... 350,— Kosten voor het verbeteren van onderofficierswoningen in het Water- en Riffort..... 6 000,— f 17 050,—

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD	TOEGESTAAN	TOEGESTAAN	UITGAVEN	TOELICHTINGEN.
			VOOR 1917.	VOOR 1916.	VOOR 1915.	gedaan of nog te doen voor 1915.	
b.		St. Eustatius: herstelling van het westelijk dak van het melaatschen gesticht..... (210) 450,—	f 650,—	f 2 300,—	(212) 250,—	f 250,—	(209) Zie noot 208. Uitgegeven werd voor: Het oververven van een gedeelte van het krankzinnigengesticht f 1 794,— Het aanbrengen van 2 warme baden in het krankzinnigengesticht..... 297,— Het oververven van een gedeelte van het melaatschengesticht 1 309,— Verbetering van de gevangenis onder het Raadhuis (*) 3 891,— Herstelling van hekwerk om het terrein te Mundo Nobo 339,— Kosten van verbetering van onderofficierswoningen 5 991,— f 13 621,—
							(*) Doordat de ijzeren hekwerken in eigen beheer werden vervaardigd terwijl bij de raming gerekend was deze uit Holland of Amerika te betrekken, kwamen deze hekwerken op ongeveer de helft van het geraamde bedrag te staan. Bovendien werden enkele voorgenomen veranderingen bij nader inzien niet doelmatig geoordeeld en daarom niet uitgevoerd, waardoor een bedrag van f 2 000,— werd bespaard. Op dezen post bleef een bedrag van f 3 309,— ongebruikt, hoewel hierop ook werden verantwoord de kosten van vervanging van de glasscherven op de ringmuren, door laten met spijkers, voor welk laatste werk eene som van f 400,— werd uitgegeven.
							(210) Zie de memorie van toelichting.
							(211) Toegestaan voor: Herstelling van het westelijk en zuidelijk dak van de gezaghebberswoning f 1 000,— Herstelling van het dak van het huis van den gouvernements-geneeskundige en van den vloer boven den regenbak van dat huis, zoomede afdekking van een gedeelte van dien bak met gegalvaniseerd ijzeren platen..... 1 300,— f 2 300,—
							(212) Toegestaan voor: Het verven van de openbare school met bijstaand orkaanshuis, buitenwerks..... f 250,—

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1917.	TOEGESTAAN voor 1916.	TOEGESTAAN voor 1915.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1915.	TOELICHTINGEN.
					(213) f 28 850,—	(214) f 28 850,—	(213) Toegestaan voor: Kosten van het aanbrengen van een lichtopstand met toebehooren aan de Noord-Westpunt van Aruba, zoomede kosten van aanbouw van eene woning voor den opzichter aldaar..... f 28 500,— Kosten van aanmaak of aankoop van een pont..... 350,— <hr/> f 28 850,—
					(215) 3 900,—	(216) 3 613,—	(214) Zie noot 213. Uitgegeven werd voor: Kosten van het aanbrengen van een lichtopstand op Aruba, zoomede kosten van aanbouw van een woning voor den opzichter (*)..... f 14 312,— Kosten van aankoop van een pont..... 350,— (*) Het lichttoestel met reserve-deelen is door tusschenkomst van het Departement van Koloniën besteld, doch nog niet ontvangen. Het bedrag der raming wordt als het uitgegevene aangenomen. (215) Toegestaan voor: Vernieuwing van het dak der opzichterswoning te Boca-Spelonk..... f 350,— Kosten van aanbrengen van een lichtopstand met toebehooren aan de Noord-Westpunt van Bonaire, zoomede kosten van aanbouw van een ringmuur en een huisje tot het opbergen van gereedschappen..... 3 550,— <hr/> f 3 900,—
							(216) Zie noot 215. Uitgegeven werd voor: Vernieuwing van het dak der opzichterswoning te Boca-Spelonk..... f 363,— Kosten van het aanbrengen van een lichtopstand, enz. (*)..... 2 010,— (*) Het lichttoestel met reserve-deelen is door tusschenkomst van het Departement van Koloniën besteld, doch nog niet ontvangen. Door de afgelegenheid van de plaats waar het lichttoestel op Bonaire's Noord-Westpunt moest worden opgesteld, was het noodzakelijk om bij dit licht eene woning met regenbak voor den opzichter te bouwen. Aangezien de tekst van het artikel voor den bouw van den lichtopstand de verevening dezer kosten ten laste daarvan niet toeliet, werden zij op den post Onvoorzien uitgaven verantwoord. De bouw van een ringmuur, die na het bouwen van de hierboven bedoelde woning met regenbak niet meer noodig bleek, werd niet uitgevoerd. Het bedrag der raming, verminderd met dat der voor den ringmuur geraamde uitgaven, ad f 300,—, is als het uitgegevene aangenomen.

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1917.
48		Kosten van het maken en van het onderhoud van werken in het belang van de waterverschaffing : Curaçao f 20 000,— Bonaire 300,— St. Martin 500,— St. Eustatius 250,—	f 21 050,—
49		Baggerwerken :	
	a.	onderhoud van de baggertoestellen, vaartuigen en boeien f 1 100,—	
	b.	arbeidsloonen, materialen en steenkolen voor de baggertoestellen met bijbehorende onderlossers 4 600,—	
	c.	baggeren met den beugel en verschillende andere maatregelen tot het voorkomen van ophooping van vuil langs de kaden van het Rifwater en het Waaigat 2 700,—	8 400,—
50		Verbetering van de St. Annabaai (226)	180 000,—
51		Verlichting:	
		Curaçao:	
	a.	verlichting van de straten, den havenmond, den ingang van het Schottegat en de bruggen over het Rifwater f 7 005,—	
	b.	idem van den vuurtoren aan de St. Annabaai 200,—	
	c.	idem van den vuurtoren op Klein-Curaçao 700,—	
	d.	idem van den vuurtoren op Westpunt (229) 200,—	
			8 105,—

TOEGESTAAN voor 1916.	TOEGESTAAN voor 1915.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1915.	TOELICHTINGEN.
(217) f 1 300,—	(218) f 250,—	f 211,—	(217) Toegestaan voor: Vernieuwing van de zijden van het wachthuis te Simpsonsbaai f 300,— Vergrooting van het schoolgebouw te Koolbaai 1 000,— <hr/> f 1 300,—
20 000,— 300,— 500,— 250,—	20 000,— 300,— 500,— 250,—	(219) 20 468,— (220) 103,— (221) 261,— (222) 194,—	(218) Toegestaan voor: Vernieuwing van den vloer en enkele kozijnen, vensters en deuren van het huis, bewoond door den brigadecommandant f 250,—
1 100,—	1 100,—	1 071,—	(219) Overschreden met f 468,—. Ten einde een tweetal dammen, waarmede een aanvang was gemaakt en welke voor de waterverschaffing van bijzonder belang worden geacht, te kunnen voltooien, was overschrijding van de toegestane som noodzakelijk.
4 600,—	(223) 4 600,—	(224) 4 600,—	(220) Om dezelfde reden als vermeld in noot 202, bleef op dezen post f 197,— ongebruikt.
2 700,—	2 700,—	(225) 2 503,—	(221) Naar de gebleken behoefte werd f 239,— minder dan de raming uitgegeven.
120 000,—	48 500,—	(227) 130 888,—	(222) Aangezien eene herstelling aan den molen op Taylor's put ter plaatse niet kon worden uitgevoerd, en daarom uitgesteld werd, bleef op dezen post f 56,— ongebruikt.
7 005,—	7 005,—	8 100,—	(223) Toegestaan voor: Arbeidsloonen voor den zandzuiger met bijbehorende onderlossers f 3 100,— Materialen, steenkolen, enz. ten behoeve van den zandzuiger 1 500,— <hr/> f 4 600,—
200,—	200,—	(228) 347,—	(224) Hierop werden verantwoord: arbeidsloonen, materialen, steenkolen, enz. voor den zandzuiger, gebezigd als heimachine.
700,—	700,—	814,—	(225) Naar de behoefte werd op dezen post f 197,— minder dan de toegestane som uitgegeven.
380,—	380,—	(229) 223,—	(226) Zie de memorie van toelichting.
			(227) De overschrijding van dezen post zal zoover bekend f 82 388,— bedragen, als een gevolg van de gewijzigde methode van werken en de daarmee in verband staande aanschaffing van werktuigen en materialen.
			(228) Tengevolge van de aanschaffing van verschillende belangrijke reserve-deelen werden deze posten respectievelijk met f 1 095,— f 147,— en f 114,— overschreden.
			(229) Verlaagd met f 180,—. Het bedrag van f 380,— was verdeeld in: f 200,— voor verlichtingsartikelen en f 180,— voor bediening.

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD		TOEGESTAAN voor 1915.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1915.	TOELICHTINGEN.			
			voor 1917.	TOEGESTAAN voor 1916.						
52		Aruba: straat- en kustverlichting..... f 1 490,—	f	11 085,—	1 490,—	f 790,—	f { 666,—	Zie noot 78 der begrooting voor 1914. Te beginnen met de begrooting voor 1915 is voor bediening als toelage een bedrag van f 182,50 uitgetrokken. Zie noot 52 begrooting 1915. Abusievelijk is in verband hiermede deze post van f 380,— voor 1915 en 1916 niet met f 180,— verlaagd.		
		Bonaire: straat- en kustverlichting.....(230) 700,—			880,—	f 500,—	{ 346,—			
		St. Martin: straat- en kustverlichting..... } 350,—			350,—	(232) { 318,—				
		St. Eustatius: straatverlichting.....(231) } 210,—			210,—	{ 208,—				
		Saba: straatverlichting..... } 180,—			180,—	{ 159,—				
		Licht en verdere benoodigdheden voor de seinposten, schoonhouden van de kantoorlokalen en aanbrengen van water:								
	a.	licht, enz..... f 370,—				370,—	370,—		356,—	(230) Bij de begrooting voor 1916 werd voorgesteld dezen post te verhoogen met f 380,— voor verlichtingsartikelen voor het licht op Bonaire's Noord-westpunt. Dit bedrag van f 380,— was in overeenstemming met het bedrag toegestaan voor een dergelijk licht op de Westpunt van Curaçao, doch gelijk uit noot 229 blijkt, bestaat dit bedrag uit f 200,— voor verlichtingsartikelen en f 180,— voor bediening. Om deze reden wordt het krediet voor 1917 met f 180,— verlaagd.
	b.	schoonhouden van de kantoorlokalen en aanbrengen van water..... 1 400,—			1 770,—	1 400,—	1 400,—		1 408,—	
		Totaal der VIIIste afdeling.... f 288 092,—			289 202,50	200 971,25	f 281 466,—			(231) Zie noot 190. (232) Naar de behoefte werd op Aruba, Bonaire, St. Martin, St. Eustatius en Saba respectievelijk f 124,—, f 154,— f 32,— f 2,— en f 21,— minder dan de toegestane som uitgegeven. (233) De hulp-loods verkrijgt 1 ^o Mei 1917 aanspraak op verhooging van bezoldiging. (234) Was uitgetrokken voor 1 loods te St. Nicolaasbaai, welke betrekking met 1 ^o Januari 1916 is opgeheven omdat de exploitatie van de fosphaatmijnen op Aruba door de Aruba Fosphaat Maatschappij gestaakt is en de concessie, aan die maatschappij verleend, op 26 Januari 1916 afgelopen is. Bedoelde loods was belast met het in- en uitloodsen van schepen die Aruba fosphaat in gemelde baai kwamen inladen.
		waarvoor gesteld.... 289 203,—			200 972,—					
OVERZICHT.										
		Curaçao..... f 266 951,25	f	215 032,50	f 149 881,25	f 232 432,—				
		Aruba..... 6 590,—		6 440,—	33 440,—	33 474,—				
		Bonaire..... 5 450,—		5 630,—	8 650,—	7 137,—				
		St. Martin..... 4 300,—		5 600,—	4 550,—	4 322,—				
		St. Eustatius..... 3 050,—		4 750,—	2 700,—	2 640,—				
		Saba..... 1 750,—		1 750,—	1 750,—	1 461,—				
		Totaal der VIIIste afdeling.... f 288 091,25	f	289 202,50	f 200 971,25	f 281 466,—				
		waarvoor gesteld.... 288 092,—		289 203,—	200 972,—					
IXde AFDEELING.										
<i>Haven- en loodswezen.</i>										
53		Bezoldigingen of verlofsbezoldigingen en toelagen ter voorziening in de uitvoering van den loodsdienst en voor het toezicht op vaartuigen, boeien, meerpalen, enz. en vergoeding voor buitengewone diensten en wegens gemis van inkomsten van de ambtenaren en de beambten bij den haven- en loodsdienst:								
	a.	bezoldigingen:								
		Curaçao:								
		1 havenmeester en loods, tevens scheepsmeter..... f 3 000,—		3 000,—	f 3 000,—	f 3 000,—				
		1 hulp-loods aan de St. Anna-baai.....(233) 1 733,33		1 600,—	f 1 600,—	f 1 600,—				
		Aruba:								
		1 loods te Paardenbaai..... 400,—		400,—	400,—	400,—				
		Bonaire:								
		1 havenmeester en loods te Kralendijk..... f 400,—		400,—	400,—	400,—				
		1 loods ter Lage Westkust..... 300,—		300,—	300,—	300,—				
	St. Martin:									
	1 havenmeester en loods..... 600,—		600,—	600,—	600,—					

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1917.	TOEGESTAAN	TOEGESTAAN	UITGAVEN	TOELICHTINGEN.
				voor 1916.	voor 1915.	gedaan of nog te doen voor 1915.	
		St. Eustatius:					
		1 havenmeester en loods..... f 200,—		200,—	f 300,—	(235) f 200,—	(235) De kommissies der belastingen is tegen een toelage van f 200,— 's jaars met de werkzaamheden van den loods belast, in verband waarmede f 100,— op dezen post ongebruikt bleef.
		Saba:					
		1 havenmeester en loods..... 200,—		200,—	200,—	200,—	(236) Sedert 16 September 1915 moest aan den loods te Fuikbaai, voor het in- en uitloodsen van schepen, die Santa Barbara phosphaat komen inladen, eene toelage naar reden van f 300,— 's jaars worden toegekend.
		f 6 833,33					
	b.	toelagen:					
		aan den loods te Fuikbaai op Curaçao..... (236) f 300,—					
		aan den loods te Paardenbaai op Aruba voor het houden van toezicht op vaartuigen, boeien, meerpalen, enz.... 200,—		200,—	200,—	200,—	(237) De toelage ad f 400,— aan den loods te St. Nicolaasbaai is vervallen. Zie noot 234.
		aan de na te noemen loodsen ter voorziening in de uitvoering van den loodsdienst:					
		aan dien te Paardenbaai op Aruba... (237) 200,—		600,—	600,—	600,—	(238) Op dezen post bleef f 16,— ongebruikt, omdat gedurende een korten tijd een machinist tegen een mindere toelage was aangesteld, dan waarop bij de raming was gerekend.
		aan die te Kralendijk en ter Lage Westkust op Bonaire, à f 120 en f 180..... 300,—		300,—	300,—	300,—	
		aan dien op St. Martin..... 300,—		300,—	300,—	300,—	
		aan dien op St. Eustatius..... 200,—		200,—	200,—	200,—	(239) In verband met de eischen van den dienst moest voor roeiers f 470,— meer worden uitgegeven dan geraamd.
		aan dien op Saba..... 200,—		200,—	200,—	200,—	
		f 1 700,—					
	c.	vergoeding aan den loods en den hulp-loods aan de St. Annabaai voor buitengewone diensten..... f 1 200,—		1 200,—	1 200,—	1 200,—	(240) De overschrijding ad f 596,— is hoofdzakelijk toe te schrijven, aan het sleepen door de loodsmotorboot van onderlossers met opgebaggerde specie naar het Schottegat, waardoor veel meer petroleum moest worden gebruikt dan waarop bij de raming was gerekend. Sedert September 1915 is er eene regeling getroffen waarbij bepaald is, dat door de Bataafsche Petroleum Maatschappij, ten behoeve waarvan de opgebaggerde specie naar het Schottegat wordt gesleept, de kosten worden vergoed. De verantwoording geschiedt onder het middel „Alle andere ontvangsten”. Ook is op dezen post verantwoord de kosten voor het ontsteken enz. van de lichten bij de uitmonding van de St. Annabaai in het Schottegat, à f 15,— 's maands.
		vergoeding aan den loods te Paardenbaai op Aruba wegens gemis van inkomsten..... 300,—		300,—	300,—	300,—	
		f 1 500,—					
		f 10 033,33					
		waarvoor gesteld.... f 10 034,—					
54		Kosten van den haven- en loodsdienst, onderhoud van vaartuigen en verdere daarmede in verband staande uitgaven, kantoorhuur, schrijfbehoeften en andere kosten, zoomede bijdrage in de kosten van verzekering van in de haven liggende buizen van de waterleiding en kabels van de elektrische verlichting:					
	a.	haven- en loodsdienst:					
		1 machinist voor den loodsmotorboot, tevens belast met het doen van herstellingen aan den motor..... f 720,—		720,—	720,—	(238) 704,—	
		roeiers, enz..... 1 620,—		1 620,—	1 620,—	(239) 2 090,—	
		f 2 340,—					
	b.	onderhoud en herstelling van de loodsmotorboot en van de motorboot van van den Gouverneur, de waarlooze sloepen en hijschtoestellen en aankoop van petroleum voor de motorbooten..... 1 260,—		1 260,—	1 260,—	(240) 1 856,—	(241) Toegestaan voor: Tweede termijnsbetaling van de leveringssom van de motorboot voor den haven- en loodsdienst en van de motorsloep ten dienste van den gouverneur.
	c.	kantoorhuur, schrijfbehoeften en andere kleine uitgaven..... 360,—		360,—	360,—	348,—	
	d.	bijdrage in de kosten van verzekering van in de haven liggende buizen der waterleiding en kabels van de elektrische verlichting tegen beschadiging door schepen..... 300,—		300,—	300,—	300,—	(242) Voor zoover bekend is in Nederland ten laste van dezen post f 335,— uitgegeven. Het bedrag der raming is als het uitgegevene aangenomen.
		f 4 260,—					
		Totaal der IXde afdeling.... f 14 294,—		15 060,—	f 15 775,—	f 16 713,—	

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD			TOELICHTINGEN.	
			voor 1917.	TOEGESTAAN voor 1916.	TOEGESTAAN voor 1915.		UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1915.
OVERZICHT.							
		Curacao.....	f 10 493,33	10 060,—	f 10 675,—	f 11 713,—	(243) Meer geraamd de pensioenen van:
		Aruba.....	1 100,—	2 300,—	2 300,—	2 300,—	J. B. Prince..... f 1 200,—
		Bonaire.....	1 000,—	1 000,—	1 000,—	1 000,—	W. F. K. Führung..... 1 933,33
		St. Martin.....	900,—	900,—	900,—	900,—	f 3 133,33
		St. Eustatius.....	400,—	400,—	500,—	400,—	Minder geraamd de pensioenen van:
		Saba.....	400,—	400,—	400,—	400,—	J. B. van Berkel..... f 525,—
			f 14 293,33	15 060,—	f 15 775,—	f 16 713,—	M. W. T. Cruger..... 1 210,—
		waarvoor gesteld....	14 294,—				J. F. Kriek..... 264,—
							P. A. Rheder..... 180,—
							J. Thielen..... 2 200,—
							J. R. G. de Veer..... 3 230,—
							7 609,—
Xde AFDEELING.							
<i>Pensioenen, wachtgelden, onderstanden, toelagen, zoomede uitgaven voor de waarneming van tijdelijk opengevallen betrekkingen, enz.:</i>							
55		Pensioenen van burgerlijke landsdienaren (kolonie).....(243)	f 99 496,—	103 971,—	f 107 283,—	f 102 117,—	(244) Meer geraamd de pensioenen van:
56		Pensioenen van weduwen en nagelaten minderjarige kinderen van burgerlijke landsdienaren (kolonie).....(244)	69 760,—	71 141,—	69 662,—	67 660,—	R. de C. M. Mateo, echtgenoot van den ontslagen brievenbesteller W. P. Schotborgh..... f 125,—
57		Wachtgelden (kolonie).....(245)	400,—	Memorie.	Memorie.		Wed. J. Thielen..... 1 100,—
							„ W. H. van der Velde..... 270,—
							„ J. F. Kriek..... 163,50
							„ J. B. van Berkel..... 300,—
							„ J. R. G. de Veer..... 1 750,—
							Minderjarige kinderen van A. S. Eugenia..... 150,—
							Minderjarig kind van P. A. Rheder 150,—
							f 4 008,50
							Minder geraamd de pensioenen van:
							Wed. J. P. Englert..... f 847,50
							„ A. S. Eugenia..... 150,—
							„ Mr. J. P. Smeele..... 1 750,—
							„ N. van den Brandhof..... 1 750,—
							„ J. W. Heldewier Vignon..... 500,—
							Minderjarige kinderen van:
							J. G. Fingal..... 100,—
							C. A. Pfanstiehl (ged.)..... 291,67
							5 389,17
							Minder.. f 1 380,67
		(245) Wachtgeld van F. de P. Croes, gewezen loods aan de st. Nicolaasbaai op Aruba. Zie noot 234.					

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1917.	TOEGESTAAN voor 1916.	TOEGESTAAN voor 1915.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1915.	TOELICHTINGEN.
58		Onderstanden (kolonie)..... (246)	f 3 133,—	3 048,—	f 2 388,—	f 3 478,—	(246) Meer geraamd de onderstanden van de gewezen kommiezen te water op Bonaire.
59		Kosten van de waarneming van tijdelijk opengevallen betrekkingen, voor zoover het niet mogelijk is die aan te wijzen op de artikelen, waarin de bezoldigingen voor die betrekkingen zijn omschreven (kolonie).....	10 000,—	10 000,—	10 000,—	8 076,—	Ch. Thomas f 252,50
60		Toelage aan een broeder in de orde van den Nederlandschen Leeuw (kolonie).....	200,—	200,—	200,—	200,—	H. B. Vos..... 192,50
61		Rente van de voorschotten ontvangen uit 's Rijks schatkist (kolonie)..... (247)	500,—	500,—	500,—	(247)	_____ f 445,—
		Totaal der Xde afdeeling....	f 183 489,—	188 860,—	f 190 033,—	f 181 531,—	Zie de Memorie van Toelichting van de begrooting voor 1916, IIIde afdeeling, Geldelijk Beheer, artikel 9 h.
		XIde AFDEELING.					Minder geraamd, de onderstanden van J. R. Soares en S. Thomson, gewezen veldwachters, à f 180,— 's jaars die met ingang van 11 December 1915 tot boschwachters op St. Eustatius zijn aangesteld.... f 360,—
		Onvoorziene uitgaven.					_____ f 85,—
62		Onvoorziene uitgaven (kolonie).....	f 20 000,—	20 000,—	f 20 000,—	(248) f 69 927,—	Meer... f 85,—
		ALGEMEEN OVERZICHT.					(247) Zoover bekend, zijn op dezen post geen uitgaven gedaan. De ramming van 1915 is voor 1917 behouden.
		Curaçao.....	f 721 610,—	679 484,—	f 614 748,—	f 707 669,—	(248) Zie stuk N ^o 8.
		Aruba.....	59 369,—	60 084,—	85 078,—	92 960,—	
		Bonaire.....	43 810,—	44 384,—	46 172,—	42 285,—	
		St. Martin.....	51 410,—	51 458,—	48 125,—	46 589,—	
		St. Eustatius.....	63 693,—	66 465,—	43 410,—	32 013,—	
		Saba.....	26 234,—	26 274,—	24 327,—	24 396,—	
		Kolonie.....	350 689,—	304 860,—	309 933,—	338 478,—	
			f 1 316 815,—	1 233 009,—	f 1 171 793,—	f 1 284 390,—	
		Iste Afdeeling Algemeen en gewestelijk bestuur.....	f 120 326,—	121 816,—	f 119 161,—	f 116 901,—	
		IIde „ Rechts- en politiewezen.....	159 212,—	105 503,—	106 688,—	101 823,—	
		IIIde „ Geldelijk beheer.....	157 518,—	165 581,—	156 152,—	139 609,—	
		IVde „ Eeredienst, onderwijs en armenzorg.....	229 119,—	223 345,—	205 887,—	211 695,—	
		Vde „ Schutterij.....	375,—	375,—	375,—	366,—	
		VIde „ Burgerlijke geneeskundige dienst.....	92 330,—	92 806,—	92 390,—	107 800,—	
		VIIde „ Landbouw.....	52 060,—	60 460,—	64 360,—	56 559,—	
		VIIIste „ Openbare werken.....	288 092,—	239 203,—	200 972,—	281 466,—	
		IXde „ Haven- en loodswezen.....	14 294,—	15 060,—	15 775,—	16 713,—	
		Xde „ Pensioenen, wachtgelden, enz.....	183 489,—	188 860,—	190 033,—	181 531,—	
		XIde „ Onvoorziene uitgaven.....	20 000,—	20 000,—	20 000,—	69 927,—	
			f 1 316 815,—	1 233 009,—	f 1 171 793,—	f 1 284 390,—	

MEMORANDUM

TO : [Illegible]

DATE: [Illegible]

FROM: [Illegible]

SUBJECT: [Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—14.

*Verordening, waarbij voorloopig wordt vastge-
steld de koloniale huishoudelijke begrooting
voor het dienstjaar 1917.*

Raming der middelen.

Nº 4.

RAMING

DER

MIDDELEN EN INKOMSTEN

VAN DE

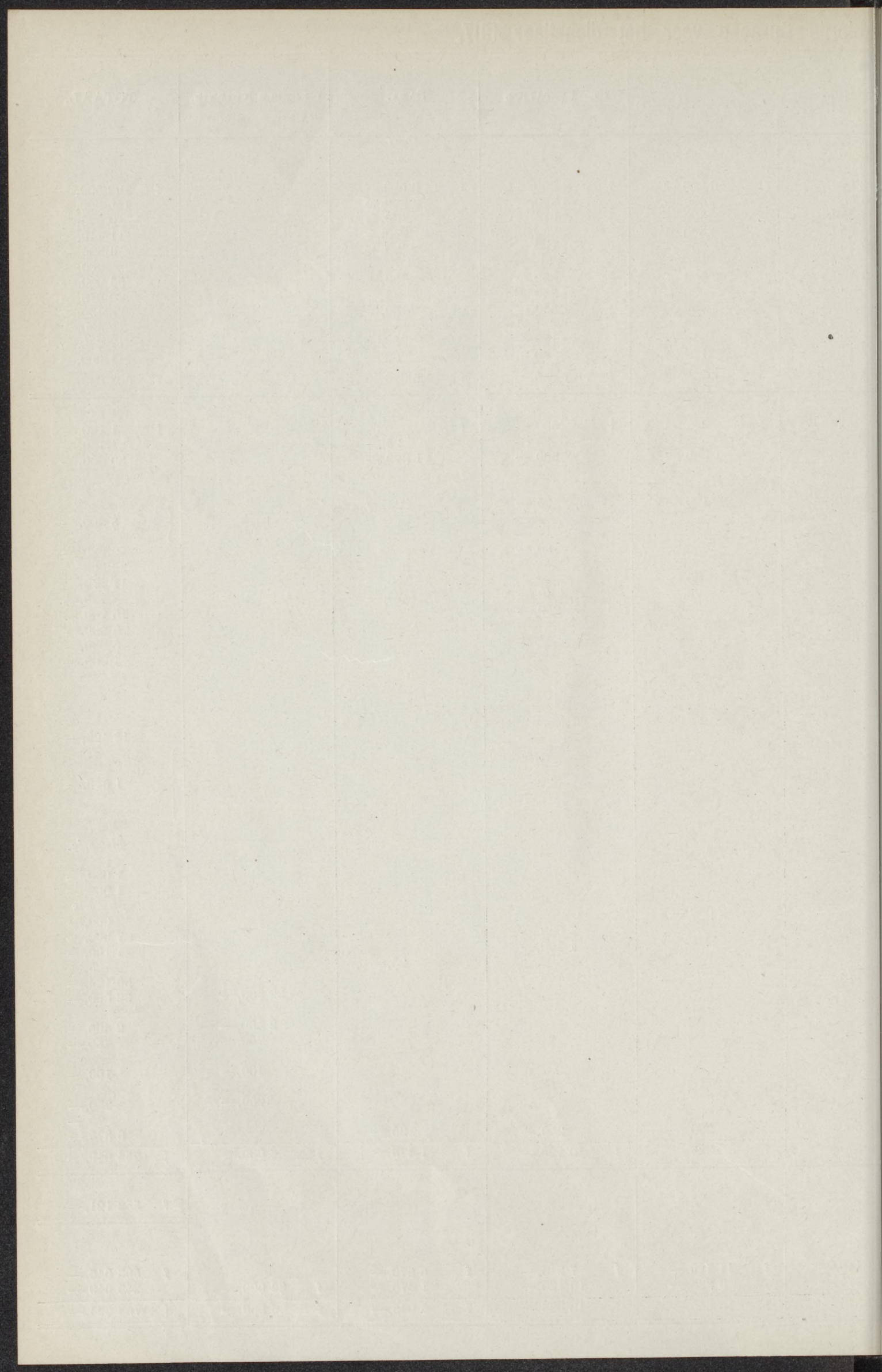
KOLONIE CURAÇAO

VOOR HET DIENSTJAAR

1917.

RAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN van de kolonie Curaçao voor het dienstjaar 1917.

Letters.	BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	CURAÇAO.	ARUBA.	BOINAIRE.	ST. MARTIN (Nederlandsch gedeelte)	ST. EUSTATIUS.	SABA.	GEHEELE KOLONIE.	TOTAAL.
<i>A. Belastingen.</i>									
a.	Invoerrecht	f 170 000,—	f 8 500,—	3 000,—	f 6 000,—	f 2 500,—	f 2 500,—		f 192 500,—
b.	Accijns op gedistilleerd, wijn en bier.....	120 000,—	15 000,—	6 000,—	600,—	3 100,—	2 200,—		146 900,—
c.	Accijns op geslacht	9 500,—	350,—	300,—	350,—	275,—	150,—		10 925,—
d.	Zegelbelasting	8 500,—	1 000,—	650,—	800,—	250,—	240,—		11 440,—
e.	Overdrachtsbelasting	5 500,—	150,—	250,—	300,—	100,—	25,—		6 325,—
f.	Belasting op openbare verkooping van roerend goed.....	900,—							900,—
g.	Grondbelasting	44 000,—	4 500,—	3 800,—	2 000,—	850,—	750,—		55 900,—
h.	Gebruiksbelasting	18 000,—	800,—	600,—	650,—	250,—	275,—		20 575,—
i.	Inkomstenbelasting	26 000,—	900,—	600,—	450,—	350,—	150,—		28 450,—
j.	Successiebelasting	10 000,—	100,—		200,—				10 300,—
k.	Vergunningsrecht	14 500,—	1 250,—	800,—	250,—	180,—	250,—		17 230,—
l.	Hondenbelasting	1 000,—	250,—	140,—	120,—	60,—	30,—		1 600,—
		f 427 900,—	f 32 800,—	16 140,—	f 11 720,—	f 7 915,—	f 6 570,—		f 503 045,—
<i>B. Inkomsten van onderscheiden aard.</i>									
a.	Landbouw-opbrengsten	f 400,—	f 50,—	250,—	f 25,—	f 500,—	f 25,—		f 1 150,—
b.	Boeten	1 000,—	1 000,—	25,—	1 500,—	25,—	25,—		1 150,—
c.	Inkomsten van de posten	25 000,—		1 100,—		900,—	1 300,—		30 800,—
d.	Ontvangsten ten behoeve van de koloniale kas: wegens kosten van dienstverlening bij den in-, door- en uit- voer van goederen	f 7 000,—	200,—	450,—	100,—	25,—	25,—		} 8 300,—
	wegens loon van den hypotheekbewaarder	500,—							
e.	Huur van entrepôts	7 500,—	200,—	50,—		30,—			2 980,—
f.	Uitvoerrecht van mijnproducten	2 700,—	1 500,—						36 500,—
g.	Schoolgelden	35 000,—					50,—		11 775,—
h.	Registratierecht	11 700,—	100,—	75,—	75,—	40,—	25,—		715,—
i.	Huur van landsgronden en eigendommen	6 500,—	5 000,—	3 500,—		250,—			15 250,—
j.	Rente van verleende kredieten voor landbouw en afbetaling op die voorschotten	1 500,—	3 500,—						5 000,—
k.	Opbrengst van de posten voor draadloze telegrafie	4 000,—	700,—	350,—					5 050,—
l.	Inkomsten van de vleeschhal	1 800,—							1 800,—
m.	Inkomsten van de Curaçaosche bank: aandeel in de zuivere winst	f 15 000,—							} 18 429,—
	teruggaaf van door de koloniale kas bestreden kosten van de bank	3 429,—							
		18 429,—							
n.	Concessierechten: voor de bruggen over de haven en het ^{Mauigat} Schottegat	f 450,—							} 1 550,—
	voor de elektrische werken	200,—							
	voor het delven van goud, zilver en koper		900,—						
o.	Terugbetaling door de telegraafkabel-maatschappij van gelden, ter zake van den haar verleenden waarborg uit de koloniale kas ontvangen	<i>Memorie.</i>							<i>Memorie.</i>
p.	Opbrengst van den verkoop van leermiddelen aan leerlingen van de Hendrik- en Wilhelminascholen	1 000,—							1 000,—
q.	Opbrengst van den verkoop van plantzaad	1 000,—							1 000,—
r.	Onzuivere opbrengst van het huis en erf N ^o 6 aan de Werfstraat op Scharloo	<i>Memorie.</i>							<i>Memorie.</i>
s.	Uitvoerrecht op zout				2 000,—				2 000,—
t.	Afbetaling op verleende voorschotten tot aanmoediging van den katoenbouw					7 000,—			7 000,—
u.	Inkomsten van het katoenhuis en verzending van katoenvezel en zaad, enz.					1 100,—			1 100,—
v.	Opbrengst van de telefonische verbinding						25,—		25,—
w.	Loodsgelden	60 000,—	50,—	75,—					60 125,—
x.	Kortingen op de inkomsten van ambtenaren wegens pensioen							32 500,—	32 500,—
y.	Terruggave van door de koloniale kas bestreden kosten van de koloniale post-spaarbank							2 400,—	2 400,—
z.	Terugbetaling van visscherijkredieten							750,—	750,—
aa.	Vergoeding van de kosten van inschrijving, enz. van handelsmerken door het hulpkantoor voor den industrieelen eigendom							100,—	100,—
bb.	Vergoeding van de kosten van onderzoek en beproeving van stoomketels en van vernieuwde vergunningen tot gebruik van die ketels							250,—	250,—
cc.	Huur van het ploegwerktuig	75,—							75,—
dd.	Alle andere ontvangsten	5 400,—	500,—	500,—	200,—	250,—	25,—		6 875,—
		f 184 054,—	f 13 700,—	6 375,—	f 3 925,—	f 10 120,—	f 1 475,—	f 36 000,—	f 255 649,—
<i>C. Bijdrage uit 's Rijks schatkist.</i>									
	Bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling der koloniale middelen								f 558 121,—
OVERZICHT.									
	Belastingen	f 427 900,—	f 32 800,—	16 140,—	f 11 720,—	f 7 915,—	f 6 570,—		f 503 045,—
	Inkomsten van onderscheiden aard	184 054,—	13 700,—	6 375,—	3 925,—	10 120,—	1 475,—	f 36 000,—	255 649,—
		f 611 954,—	f 46 500,—	22 515,—	f 15 645,—	f 18 035,—	f 8 045,—	f 36 000,—	f 758 694,—

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—14.

*Verordening, waarbij voorloopig wordt vastge-
steld de koloniale huishoudelijke begrooting
voor het dienstjaar 1917.*

Toelichting tot de raming
der middelen.

Nº 5.

TOELICHTING

TOT DE

RAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN

VAN DE

KOLONIE CURAÇAO

VOOR HET DIENSTJAAR

1917.

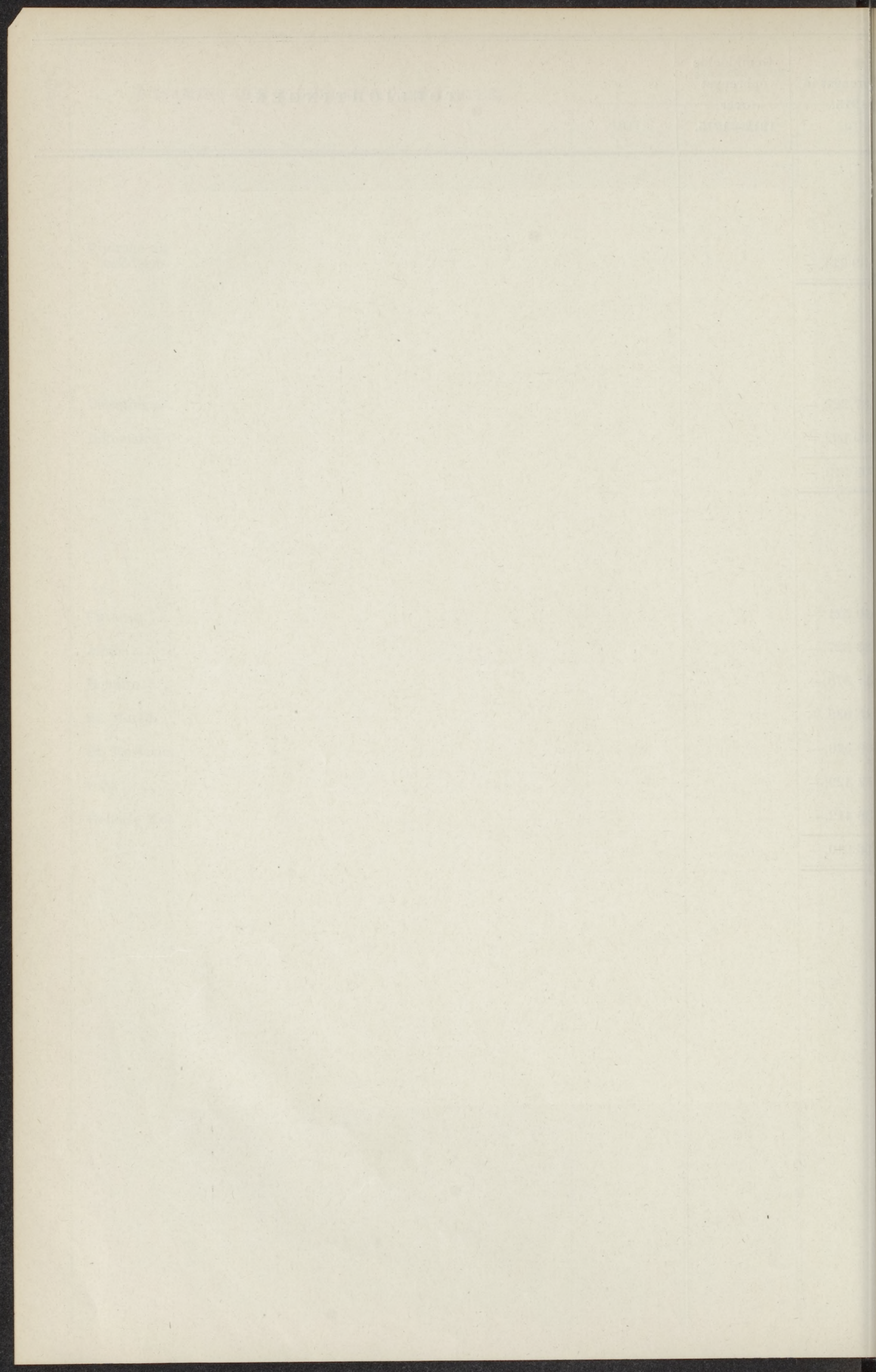
Letters.	BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	RAMING VOOR			Opbrengst in 1915.	Gemiddelde opbrengst over 1913—1915.	TOELICHTINGEN.
		1917.	1916.	1915.			
<i>A. Belastingen.</i>							
a.	Invoerrecht (1)	f 192 500,—	f 182 400,—	f 182 400,—	163 490,—	f 176 391,—	(1) Tengevolge van den slechten economischen toestand, ontstaan door den Europeeschen oorlog en door langdurige droogte op de benedenwindsche eilanden der kolonie, welke abnormale toestand bij het doen der raming niet kon worden voorzien, bleef de opbrengst van dit middel beneden de raming. Deze lage opbrengst geeft daarom geen reden tot het verlagen van de voor 1916 gestelde ramingen. Integendeel is voor Curaçao de raming, met het oog op de verwachtingen, (zie de Memorie van toelichting) met f 10 000,— verhoogd terwijl voor St. Eustatius de raming f 100,— hooger is gesteld, in verband met de opbrengst in 1915.
b.	Accijns op gedistilleerd, wijn en bier (2)	146 900,—	145 200,—	148 500,—	120 551,—	138 628,—	(2) Als voren. De opbrengst bleef beneden de raming. De raming is voor Curaçao f 2 000,— hooger gesteld. Voor Bonaire moest echter de raming met f 300,— worden verlaagd, omdat het bedrag voor 1916 geraamd, te hoog wordt geacht.
c.	Accijns op geslacht (3)	10 925,—	10 375,—	10 450,—	9 290,—	9 199,—	(3) Als voren. De opbrengst bleef beneden de raming. De raming is voor Curaçao f 500,— hooger gesteld. Voor Bonaire en St. Eustatius is de raming, in verband met de opbrengst 1913/15, met f 25,— verhoogd.
d.	Zegelbelasting (4)	11 440,—	11 420,—	11 420,—	11 116,—	12 789,—	(4, 5 en 6) De opbrengst van deze middelen is zeer wisselvallig. In verband met de opbrengst 1914/15 is de zegelbelasting voor St. Eustatius f 20,— en de overdrachtsbelasting voor Curaçao, Bonaire en Saba respectievelijk f 500,—, f 50,— en f 10,— hooger gesteld.
e.	Overdrachtsbelasting (5)	6 325,—	5 765,—	5 775,—	8 443,—	43 188,—	
f.	Belasting op openbare verkooping van roerend goed (6)	900,—	900,—	900,—	798,—	783,—	(7, 8 en 9) De grondbelasting bleef beneden de raming tengevolge van den zeer slechten economischen toestand, vooral op Aruba en Bonaire. Tengevolge van suppletoire aanslagen brachten de gebruiks- en de inkomsten belasting, vooral op Curaçao, meer op dan de raming. In verband met de verwachtingen is de raming der grond-, de gebruiks- en de inkomstenbelasting voor Curaçao respectievelijk met f 1 000,—, f 3 000,— en f 5 000,— verhoogd. Voor Aruba is, in verband met den aanslag in 1915, de raming der grondbelasting met f 300,— verhoogd en die der inkomstenbelasting met f 300,— verlaagd. Voor St. Eustatius is de raming van de inkomstenbelasting, in verband met de opbrengst in 1915, met f 20,— verhoogd.
g.	Grondbelasting (7)	55 900,—	54 600,—	54 550,—	52 441,—	53 436,—	
h.	Gebruiksbelasting (8)	20 575,—	17 575,—	17 575,—	18 402,—	17 962,—	
i.	Inkomstenbelasting (9)	28 450,—	23 730,—	23 875,—	25 146,—	24 856,—	(10) De opbrengst is van wisselvalligen aard. De raming voor 1917 is f 75,— lager gesteld, omdat voor Bonaire, St. Eustatius en Saba, op welke eilanden dit middel in de laatste drie jaren niets heeft opgebracht, geen ramingscijfer is vermeld.
j.	Successiebelasting (10)	10 300,—	10 375,—	10 375,—	8 872,—	14 866,—	(11 en 12) De opbrengst is van wisselvalligen aard. In verband met de opbrengst 1913/15 is het middel vergunningsrecht voor Curaçao en Saba respectievelijk met f 500,— en f 100,— verlaagd, en het middel hondenbelasting voor Curaçao met f 300,— verlaagd en voor Bonaire met f 15,— verhoogd.
k.	Vergunningsrecht (11)	17 230,—	17 830,—	17 925,—	17 274,—	17 362,—	
l.	Hondenbelasting (12)	1 600,—	1 885,—	1 850,—	1 404,—	1 628,—	
		f 503 045,—	f 482 055,—	f 485 595,—	437 227,—		
<i>B. Inkomsten van onderscheiden aard.</i>							
a.	Landbouw-opbrengsten (13)	f 1 150,—	f 1 600,—	f 1 900,—	908,—	1 195,—	(13) De opbrengst is beneden de raming gebleven aangezien in 1915 de exploitatie van domeingronden op St. Eustatius werd gestaakt omdat die exploitatie steeds verlies opleverde. Met het oog hierop is de raming voor St. Eustatius voor 1917 f 600,— lager gesteld, terwijl die voor Bonaire, in verband met de uitbreiding van de landsaloëvelden, met f 150,— is verhoogd.
b.	Boeten (14)	1 150,—	1 135,—	1 135,—	783,—	1 107,—	(14) De opbrengst van dit middel is van wisselvalligen aard.
c.	Inkomsten van de posteriej (15)	30 800,—	31 075,—	30 925,—	29 451,—	31 547,—	(15) De mindere opbrengst wordt verklaard hoofdzakelijk door de verlaging met ingang van 1 ^o Juli 1915 van het brievenport tusschen de Vereenigde Staten van Noord-Amerika en de kolonie. De raming voor Curaçao is echter behouden, daar verwacht wordt, dat tengevolge van deze portverlaging het postverkeer zal toenemen. Voor de eilanden Aruba en St. Eustatius is de raming, in verband met de opbrengst in 1915, behouden. Op voorstel van de betrokken gezaghebbers is de raming voor St. Martin behouden en die voor Bonaire en Saba respectievelijk met f 175,— en f 100,— verlaagd.

Letters.	BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	RAMING VOOR		
		1917.	1916.	1915.
d.	Ontvangsten ten behoeve van de koloniale kas: wegens kosten van dienstverleening bij den in- door- en uitvoer van goederen (16) f 7 800,— wegens loon van den hypoteekbewaarder op Curaçao. „ 500,— f 8 300,— f 7 300,— f 7 250,—			
e.	Huur van entrepôts (17) 2 980,— 2 830,— 2 830,—			
f.	Uitvoerrecht van mijnproducten (18) 36 500,— 37 000,— 47 000,—			
g.	Schoolgelden (19) 11 775,— 11 075,— 11 075,—			
h.	Registratierecht (20) 715,— 675,— 680,—			
i.	Huur van landsgronden en eigendommen (21) 15 250,— 14 900,— 14 900,—			
j.	Rente van verleende kredieten voor landbouw en afbetaling op die voorschotten (22) 5 000,— 2 300,— 2 800,—			
k.	Opbrengst van de posten voor draadloze telegraphie (23) 5 050,— 4 200,— 3 800,—			
l.	Inkomsten van de vleeschhal (24) 1 800,— 1 700,— 1 700,—			
m.	Inkomsten van de Curaçaosche bank: (25) aandeel in de zuivere winst f 15 000,— teruggave van door de koloniale kas bestreden kos- ten van de bank „ 3 429,— 18 429,— 15 429,— 15 629,—			
n.	Concessierechten: (26) voor de bruggen over de haven en over het Waaigat f 450,— voor de elektrische werken „ 200,— voor het delven van goud, zilver en koper „ 900,— 1 550,— 2 250,— 10 300,—			
o.	Terugbetaling door de telegraafkabelmaatschappij van gelden ter zake van den haar verleenden waarborg uit de koloniale kas ontvan- gen (27) <i>Memorie.</i> <i>Memorie.</i> <i>Memorie.</i>			

Opbrengst in 1915.	Gemiddelde opbrengst over 1913—1915.	TOELICHTINGEN.	
8 295,—	8 057,—	(16)	De hogere opbrengst is te danken aan het vele werken des nachts met het lossen en laden van doorvoer goederen op Curaçao en aan de buitengewone werkzaamheden op andere dan de gewone losplaatsen, in verband met de stranding op de noordkust van Curaçao van het Italiaansche stoomschip „Bologna”. In verband met de opbrengst 1913/15 is de raming voor Curaçao f 1 000 hooger gesteld.
3 014,—	3 012,—	(17)	De hogere opbrengst over 1915 geeft aanleiding tot verhooging van de raming voor Curaçao met f 200,—, terwijl de raming voor Aruba, in verband met de opbrengst 1913/15, met f 50,— is verlaagd.
18 830,—	13 967,—	(18)	Wegens den Europeeschen oorlog was de uitvoer van mijnproducten op Curaçao gedurende geruimen tijd zoo goed als geheel gestremd, terwijl van Aruba in 1915 geen fosphaat werd uitgevoerd door de Aruba Fosphaat Maatschappij, welke concessie op 26 Januari 1916 is afgelopen. De opbrengst bleef om deze reden verre beneden de raming. Daar in den laatsten tijd weer met de verscheping van Santa-Barbara fosphaat begonnen is, wordt het ramingscijfer van 1916 voor Curaçao voor 1917 behouden. Voor Aruba is de raming der opbrengst uit de goudmijnen, op voorstel van den gezaghebber, in verband met de tegenwoordige tijdsomstandigheden, f 500,— lager gesteld.
11 764,—	11 869,—	(19)	In verband met de hogere opbrengst is de raming voor Curaçao f 700,— hooger gesteld.
709,—	750,—	(20)	In verband met de opbrengst is de raming voor Curaçao en St. Eustatius respectievelijk f 25,— en f 10,— hooger gesteld.
11 771,—	14 418,—	(21)	De opbrengst bleef beneden de raming tengevolge van den zeer slechten economischen toestand op Aruba en Bonaire. In verband met de opbrengst 1913/15 is de raming voor Curaçao f 500,— hooger gesteld en voor St. Eustatius f 150,— lager.
2 031,—	2 614,—	(22)	De opbrengst bleef beneden de raming omdat, tengevolge van de abnormale tijdsomstandigheden, op Curaçao minder werd afbetaald dan verwacht werd. De raming voor 1917 is gesteld op het bedrag dat in dat jaar vermoedelijk zal worden afbetaald.
5 252,—	4 938,—	(23)	De hogere opbrengst geeft aanleiding tot het verhoogen van de raming voor Curaçao met f 1 000,—. In verband met de opbrengst 1913/15 is voor Aruba en Bonaire de raming respectievelijk f 100,— en f 50,— lager gesteld.
1 979,—	1 881,—	(24)	In verband met de opbrengst is de raming f 100,— hooger gesteld.
40 871,—	21 623,—	(25)	De winst van de Curaçaosche Bank over 1914 was groter dan verwacht werd en bedroeg f 31 550,35½. Bovendien werd in de koloniale kas als winst gestort een bedrag van f 5 416,73½, dat boven het maximum bedrag van f 50 000,— op het reservefonds was overgeschreven. De terugbetaling van door de koloniale kas bestreden kosten van de bank bedroeg f 3 904.82. Ondanks de belangrijk hogere opbrengst is de raming van dit middel voorzichtigheidshalve slechts met f 3 000,— verhoogd, vooral omdat deze hooge opbrengst te te danken is aan winsten verkregen in abnormale tijden.
1 563,—	4 436,—	(26)	De opbrengst bleef verre beneden de raming omdat de ontginning van phosphorzure kalk door de Aruba Fosphaat Maatschappij in den loop van 1914 is gestaakt en boven het vast recht van f 500,— door de Aruba Goud Maatschappij eene uitkeering van slechts f 626,— moest worden gedaan. (7½% van de zuivere winst). In verband hiermede en met de slechte tijdsomstandigheden is als concessierecht voor het delven van goud, zilver en koper op Aruba, slechts f 900,— geraamd. Aangezien de concessie verleend aan de Aruba Fosphaat Maatschappij is afgelopen, is de memorie-raming van 1916 voor het ontginnen van phosphorzure kalk, voor 1917 niet overgenomen.
2 339,—	2 339,—	(27)	De uitkomst van den dienst over 1914 was van dien aard, dat in 1915 aan de koloniale kas, over eerstgemeld jaar eene uitkeering van f 2 339,— verschuldigd is.

Letters.	BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	RAMING VOOR			Opbrengst in 1915.	Gemiddelde opbrengst over 1913—1915.	TOELICHTINGEN.
		1917.	1916.	1915.			
p.	Opbrengst van den verkoop van leermiddelen aan leerlingen van de Hendrik- en Wilhelminascholen (28)	f 1 000,—	f 1 000,—	f 1 000,—	1 008,—	f 1 065,—	(28) De opbrengst komt vrijwel overeen met de raming.
q.	Opbrengst van den verkoop van plantzaad (29)	1 000,—	1 000,—	1 000,—	1 562,—	852,—	(29) In de opbrengst is begrepen een bedrag wegens verkocht plantzaad van den in het magazijn aanwezigen voorraad.
r.	Onzuivere opbrengst van het huis en erf N ^o 6 aan de Werfstraat op Scharloo (30)	<i>Memorie.</i>	<i>Memorie.</i>	<i>Memorie.</i>	1 145,—	820,—	(30) Tegenover deze opbrengst staat een gelijk bedrag in uitgaaf wegens uitkeering aan de armenkassen der verschillende godsdienstige gemeenten en kosten van onderhoud.
s.	Uitvoerrecht van zout (31)	2 000,—	2 000,—	2 000,—	837,—	916,—	(31) De uitvoer van zout is op St. Martin beneden de verwachting gebleven. De raming voor 1916 is behouden omdat zij in gewone omstandigheden niet hoog is.
t.	Afbetaling op verleende voorschotten tot aanmoediging van den katoenbouw (32)	7 000,—	7 000,—	10 000,—	259,—	3 777,—	(32) Het bedrag van de raming voor 1917 is gelijk aan dat op de begrooting van uitgaven uitgetrokken voor kosten tot aanmoediging van den katoenbouw op St. Eustatius. De katoen waarop in 1915 voorschot is verleend is voor het grootste gedeelte nog in het katoenhuis aanwezig, daar de oorlogstoestand in Europa eene verschepping niet wenschelijk maakt.
u.	Inkomsten van het katoenhuis en verzending van katoenvezel en zaad, enz. (33)	1 100,—	1 100,—	1 200,—	134,—	643,—	(33) Het bedrag der raming is gelijk aan dat op de begrooting van uitgaven uitgetrokken voor bedrijfskosten van het katoenhuis, enz. op St. Eustatius. Om redenen in de vorige noot vermeld, zijn de bewerkingskosten van de in 1915 bewerkte katoen nog niet ontvangen.
v.	Opbrengst van de telefonische verbinding (34)	25,—	20,—	20,—	15,—	16,—	(34) De opbrengst van dit middel is van wisselvalligen aard.
w.	Loodsgelden (35)	60 125,—	35 305,—	38 490,—	31 468,—	33 701,—	(35) Door het wegblijven van al de booten, varende onder duitsche vlag, werd dit middel op Curaçao in sterke mate gedrukt. Op Aruba bleef de opbrengst beneden de raming tengevolge van het wegblijven van de schepen die vroeger phosphorzure kalk kwamen inladen. In verband hiermede is de raming voor Aruba verlaagd met f 150,—. De raming voor Curaçao, daarentegen, is met f 25 000,— verhoogd in verband met de verwachtingen. Zie de Memorie van toelichting.
x.	Kortingen op de inkomsten van ambtenaren wegens pensioen (36) ..	32 500,—	32 000,—	31 000,—	31 000,—	32 683,—	(36) De raming is verhoogd in verband met de gemiddelde opbrengst 1913/15. Uit gebrek aan voldoende gegevens is het ramingscijfer van 1915 aangenomen als dat der opbrengst in dat jaar.
y.	Teruggave van door de koloniale kas bestreden kosten van de koloniale postspaarbank (37)	2 400,—	3 000,—	2 500,—	4 772,—	2 890,—	(37) De opbrengst was hooger dan de raming omdat door de postspaarbank een grooter bedrag dan verwacht werd is terugbetaald van de door haar aan de koloniale kas verschuldigde gelden. De raming voor 1917 is gesteld naar de voor dat jaar geraamde uitgaven.
z.	Terugbetaling van verleende visscherijkredieten (38)	750,—	750,—	1 000,—	640,—	887,—	(38) De opbrengst bleef beneden de raming omdat de terugbetaling der verleende kredieten, tengevolge van de slechte tijdsomstandigheden, niet geregeld plaats vindt.
aa.	Vergoeding van de kosten van inschrijving, enz. van handelsmerken door het hulpkantoor van den industrieelen eigendom (39)	100,—	100,—				(39) Dit middel is voor het eerst voor 1916 geraamd.
bb.	Vergoeding van de kosten van onderzoek en beproeving van stoomketels en van vernieuwde vergunningen tot gebruik van die ketels (40)	250,—	250,—				(40) Als voren.
cc.	Huur van het ploegwerktuig (41)	75,—					(41) Zie noot 171 van den uitgewerkten en toelichtenden staat der begrooting van uitgaven.
dd.	Alle andere ontvangsten (42)	6 875,—	6 350,—	6 350,—	17 292,—	11 586,—	(42) De opbrengst van dit middel is wisselvallig. In de opbrengst van Curaçao is begrepen een bedrag van f 901,— in Nederland ontvangen wegens terugbetaling van in 1913 betaalde premie voor havenrisico van het stoomschip Prinses Juliana en f 10 752,— wegens terugbetaling van premiën betaald wegens stil liggen en schadevergoeding bij overtocht naar Curaçao van bedoeld stoomschip. In verband met de opbrengst 1913/15 is de raming voor Curaçao en St. Martin met respectievelijk f 400,— en f 125,— verhoogd.
	Opbrengst van den verkoop van het stoomschip „Prinses Juliana”		100 000,—				
		f 255 649,—	f 323 344,—	f 246 484,—	229 692,—		

Letters.	BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	RAMING VOOR			Opbrengst in 1915.	Gemiddelde opbrengst over 1913—1915.	TOELICHTINGEN.
		1917.	1916.	1915.			
	<i>C. Bijdrage uit 's Rijks schatkist.</i>						
	Bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling van de koloniale geldmiddelen.....	f 558 121,—	f 427 610,—	f 439 714,—	439 714,—		
	VERZAMELING.						
	Belastingen	f 503 045,—	f 482 055,—	f 485 595,—	437 227,—		
	Inkomsten van onderscheiden aard.....	255 649,—	323 344,—	246 484,—	229 692,—		
		f 758 694,—	f 805 399,—	f 732 079,—	666 919,—		
	OVERZICHT.						
	Curacao.....	f 611 954,—	f 558 754,—	f 563 804,—	549 521,—		
	Aruba.....	46 500,—	45 300,—	64 650,—	33 327,—		
	Bonaire.....	22 515,—	22 850,—	23 150,—	17 578,—		
	St. Martin (Nederlandsch gedeelte).....	15 645,—	15 530,—	16 030,—	13 082,—		
	St. Eustatius.....	18 035,—	18 620,—	21 590,—	9 570,—		
	Saba.....	8 045,—	8 245,—	8 355,—	7 429,—		
	Geheele Kolonie.....	36 000,—	136 100,—	34 500,—	36 412,—		
		f 758 694,—	f 805 399,—	f 732 079,—	666 919,—		

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—14.

Verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1917.

Staat der inkomsten van de kolonie gedurende de jaren 1913—1915.

Nº 6.

STAAT

vermeldende de opbrengst der middelen en inkomsten van de kolonie Curaçao over de jaren 1913, 1914 en 1915.

Letters.	BENAMING DER MIDDELEN.	1913.	1914.	1915.	Totaal.	Gemiddeld per jaar.	AANMERKINGEN.
Curaçao.							
<i>A. Belastingen.</i>							
a.	Invoerrecht	f 163 857,—	f 157 969,—	144 593,—	f 466 419,—	f 155 473,—	
b.	Accijns op gedistilleerd, wijn en bier	125 447,—	114 619,—	101 618,—	341 684,—	113 894,—	
c.	Accijns op geslacht	7 300,—	7 927,—	7 750,—	22 977,—	7 659,—	
d.	Zegelbelasting	12 448,—	8 729,—	8 316,—	29 493,—	9 831,—	
e.	Overdrachtsbelasting	112 572,—	5 850,—	7 611,—	126 033,—	42 011,—	
f.	Belasting op openbare verkooping van roerend goed	1 024,—	529,—	798,—	2 351,—	783,—	
g.	Grondbelasting	42 982,—	41 347,—	43 329,—	127 658,—	42 553,—	
h.	Gebruiksbelasting	14 932,—	14 945,—	16 169,—	46 046,—	15 348,—	
i.	Inkomstenbelasting	20 901,—	23 144,—	23 040,—	67 085,—	22 362,—	
j.	Successiebelasting	22 716,—	11 415,—	8 390,—	42 521,—	14 173,—	
k.	Vergunningsrecht	14 612,—	14 493,—	14 496,—	43 601,—	14 533,—	
l.	Hondenbelasting	1 170,—	1 022,—	840,—	3 032,—	1 011,—	
<i>B. Inkomsten van onderscheiden aard.</i>							
a.	Opbrengst van cultures		399,—	530,—	929,—	310,—	
b.	Boeten	1 297,—	897,—	637,—	2 831,—	943,—	
c.	Inkomsten van de posteriej	27 919,—	24 729,—	23 720,—	76 368,—	25 456,—	
d.	Emolumenten, enz. ten behoeve van de koloniale kas	7 288,—	7 049,—	7 699,—	22 036,—	7 345,—	
e.	Huur van gouvernements-entrepôts	2 568,—	2 840,—	2 773,—	8 181,—	2 727,—	
f.	Uitvoerrecht van mijnproducten	2 001,—	7 098,—	16 171,—	25 270,—	8 423,—	
g.	Schoolgelden	12 052,—	11 646,—	11 729,—	35 427,—	11 809,—	
h.	Registratierecht	492,—	381,—	391,—	1 264,—	421,—	
i.	Huur van landsgronden en eigendommen	6 953,—	8 020,—	6 463,—	21 436,—	7 145,—	
j.	Rente van verleende kredieten voor landbouw en afbetaling op die voorschotten	2 884,—	989,—	1 062,—	4 935,—	1 645,—	
k.	Opbrengst van het station voor draadloze telegraphie	3 367,—	3 927,—	4 390,—	11 684,—	3 895,—	
l.	Inkomsten van de vleeschhal	1 704,—	1 960,—	1 979,—	5 643,—	1 881,—	
m.	Inkomsten van de Curaçaosche bank	12 000,—	12 000,—	40 871,—	64 871,—	21 623,—	
n.	Concessierechten	1 524,—	650,—	437,—	2 611,—	870,—	
o.	Terugbetaling door de telegraafkabelmaatschappij van gelden ter zake van de haar verleende garantie uit de koloniale kas ontvangen			2 339,—		2 339,—	
p.	Opbrengst van den verkoop van leermiddelen aan de leerlingen van de Hendrik- en Wilhelminascholen	906,—	1 280,—	1 008,—	3 194,—	1 065,—	
q.	Opbrengst van den verkoop van plantzaad		142,—	1 562,—	1 704,—	852,—	
v.	Bruto-opbrengst van het huis en erf N ^o 6 aan de Werfstraat op Scharloo ..		1 316,—	1 145,—	2 461,—	820,—	
w.	Loodsgelden	34 461,—	34 557,—	31 379,—	100 397,—	33 466,—	
x.	Alle andere ontvangsten	4 770,—	7 901,—	16 286,—	28 957,—	9 652,—	
	Bergloon van petroleum en andere licht ontvlambare oliën	164,—			164,—	164,—	
Aruba.							
<i>A. Belastingen.</i>							
a.	Invoerrecht	8 531,—	8 142,—	7 023,—	23 696,—	7 898,—	
b.	Accijns op gedistilleerd, wijn en bier	15 829,—	15 000,—	9 386,—	40 215,—	13 405,—	
c.	Accijns op geslacht	336,—	590,—	345,—	1 271,—	424,—	
d.	Zegelbelasting	990,—	1 126,—	1 065,—	3 181,—	1 060,—	
e.	Overdrachtsbelasting	118,—	197,—	198,—	513,—	171,—	
g.	Grondbelasting	5 206,—	3 561,—	2 268,—	11 035,—	3 678,—	
h.	Gebruiksbelasting	1 062,—	985,—	369,—	2 416,—	805,—	
i.	Inkomstenbelasting	1 203,—	1 103,—	572,—	2 878,—	959,—	
j.	Successiebelasting			285,—	285,—	95,—	
k.	Vergunningsrecht	1 287,—	1 288,—	1 279,—	3 854,—	1 285,—	
l.	Hondenbelasting	276,—	243,—	228,—	747,—	249,—	
<i>B. Inkomsten van onderscheiden aard.</i>							
b.	Boeten	51,—	71,—	20,—	142,—	47,—	
c.	Inkomsten van de posteriej	1 083,—	1 071,—	1 098,—	3 252,—	1 084,—	
d.	Ontvangsten wegens kosten van dienstverlening bij den in- door- en uitvoer van goederen	160,—	148,—	159,—	467,—	156,—	
e.	Huur van gouvernements-entrepôts	195,—	249,—	174,—	618,—	206,—	
f.	Uitvoerrecht van mijnproducten	9 863,—	4 111,—	2 659,—	16 633,—	5 544,—	
h.	Registratierecht	134,—	118,—	144,—	396,—	132,—	
i.	Huur van landsgronden en eigendommen	5 091,—	4 849,—	3 067,—	13 007,—	4 336,—	
j.	Afbetaling op verleende kredieten voor landbouw			969,—	969,—	969,—	
k.	Opbrengst van het station voor draadloze telegraphie	784,—	741,—	580,—	2 105,—	702,—	
n.	Concessierechten	8 137,—	1 434,—	1 126,—	10 697,—	3 566,—	
w.	Loodsgelden	328,—	134,—	37,—	499,—	166,—	
x.	Alle andere ontvangsten	512,—	596,—	276,—	1 384,—	461,—	

Letters.	BENAMING DER MIDDELEN.	1913.	1914.	1915.	Totaal.	Gemiddeld per jaar.	AANMERKINGEN.
Bonaire.							
<i>A. Belastingen.</i>							
a.	Invoerrecht	f 2 887,—	f 2 946,—	2 360,—	8 193,—	2 731,—	
b.	Accijns op gedistilleerd, wijn en bier	5 690,—	6 991,—	4 001,—	16 682,—	5 561,—	
c.	Accijns op geslacht	306,—	354,—	298,—	958,—	319,—	
d.	Zegelbelasting	692,—	662,—	572,—	1 926,—	642,—	
e.	Overdrachtsbelasting	1 013,—	244,—	291,—	1 548,—	516,—	
g.	Grondbelasting	3 681,—	3 625,—	3 489,—	10 795,—	3 598,—	
h.	Gebruiksbelasting	640,—	522,—	510,—	1 672,—	557,—	
i.	Inkomstenbelasting	732,—	553,—	477,—	1 762,—	587,—	
j.	Successiebelasting		787,—	832,—	2 423,—	808,—	
k.	Vergunningsrecht	804,—	177,—	135,—	432,—	144,—	
l.	Hondenbelasting	120,—					
<i>B. Inkomsten van onderscheiden aard.</i>							
a.	Opbrengst van cultures	60,—	130,—	221,—	411,—	137,—	
b.	Boeten	19,—	42,—	10,—	71,—	24,—	
c.	Inkomsten van de posterij	1 288,—	1 241,—	1 157,—	3 686,—	1 228,—	
d.	Ontvangsten wegens kosten van dienstverlening bij den in- door- en uit- voer van goederen	446,—	504,—	310,—	1 260,—	420,—	
e.	Huur van gouvernements-entrepôts	26,—	102,—	43,—	171,—	57,—	
h.	Registratierecht	95,—	60,—	47,—	202,—	67,—	
i.	Huur van landsgronden en eigendommen	3 398,—	2 586,—	2 162,—	8 146,—	2 715,—	
k.	Opbrengst van het station van draadloze telegraphie	435,—	305,—	282,—	1 022,—	341,—	
w.	Loodsgelden	77,—	80,—	52,—	209,—	69,—	
x.	Alle andere ontvangsten	1 103,—	901,—	329,—	2 333,—	777,—	
St. Martin							
(Nederlandsch gedeelte).							
<i>A. Belastingen.</i>							
a.	Invoerrecht	6 031,—	5 507,—	4 812,—	16 350,—	5 450,—	
b.	Accijns op gedistilleerd, wijn en bier	690,—	424,—	776,—	1 890,—	630,—	
c.	Accijns op geslacht	354,—	331,—	422,—	1 107,—	369,—	
d.	Zegelbelasting	817,—	700,—	652,—	2 169,—	723,—	
e.	Overdrachtsbelasting	634,—	196,—	174,—	1 004,—	335,—	
g.	Grondbelasting	2 519,—	1 665,—	1 878,—	6 062,—	2 021,—	
h.	Gebruiksbelasting	872,—	566,—	775,—	2 213,—	738,—	
i.	Inkomstenbelasting	427,—	413,—	465,—	1 305,—	435,—	
j.	Successiebelasting	220,—	1 376,—	197,—	1 793,—	598,—	
k.	Vergunningsrecht	234,—	234,—	216,—	684,—	228,—	
l.	Hondenbelasting	147,—	123,—	84,—	354,—	118,—	
<i>B. Inkomsten van onderscheiden aard.</i>							
b.	Boeten	15,—	18,—	45,—	78,—	26,—	
c.	Inkomsten van de posterij	1 641,—	1 481,—	1 312,—	4 434,—	1 478,—	
d.	Ontvangsten wegens kosten van dienstverlening bij den in-, door- en uit- voer van goederen	70,—	111,—	83,—	264,—	88,—	
g.	Schoolgelden	21,—	23,—		44,—	18,—	
h.	Registratierecht	81,—	71,—	58,—	210,—	70,—	
r.	Uitvoerrecht van zout	739,—	1 171,—	837,—	2 747,—	916,—	
w.	Loodsgelden		121,—	296,—	629,—	210,—	
x.	Alle andere ontvangsten	212,—			12,—	12,—	
	Huur van gouvernements-entrepôts	12,—					
	Rente van verleende kredieten voor landbouw en afbetaling op die voor- schotten	2 063,—			2 063,—	2 063,—	
St. Eustatius.							
<i>A. Belastingen.</i>							
a.	Invoerrecht	2 404,—	2 514,—	2 506,—	7 424,—	2 475,—	
b.	Accijns op gedistilleerd, wijn en bier	3 117,—	2 969,—	2 938,—	9 024,—	3 008,—	
c.	Accijns op geslacht	250,—	288,—	326,—	864,—	288,—	
d.	Zegelbelasting	216,—	380,—	309,—	905,—	302,—	
e.	Overdrachtsbelasting	47,—	216,—	102,—	365,—	122,—	
g.	Grondbelasting	1 017,—	830,—	705,—	2 552,—	851,—	
h.	Gebruiksbelasting	225,—	198,—	258,—	681,—	227,—	
i.	Inkomstenbelasting	284,—	331,—	426,—	1 041,—	347,—	

Letters.	BENAMING DER MIDDELEN.	1913.	1914.	1915.	Totaal.	Gemiddeld per jaar.	AANMERKINGEN.
j.	Successiebelasting		f 189,—	205,—	f 596,—	f 198,—	
k.	Vergunningsrecht	f 202,—	f 72,—	75,—	195,—	65,—	
l.	Hondenbelasting	48,—					
	<i>B. Inkomsten van onderscheiden aard.</i>						
a.	Opbrengst van cultures	1 492,—	594,—	157,—	2 243,—	748,—	
b.	Boeten		41,—	21,—	62,—	21,—	
c.	Inkomsten van de posteriej	886,—	1 005,—	915,—	2 806,—	935,—	
d.	Ontvangsten wegens kosten van dienstverleening bij den in-, door- en uitvoer van goederen	21,—	21,—	16,—	58,—	19,—	
e.	Huur van gouvernements-entrepôts	21,—	21,—	24,—	66,—	22,—	
h.	Registratierecht	18,—	401,—	58,—	133,—	44,—	
i.	Huur van landsgronden en eigendommen	186,—		79,—	666,—	222,—	
s.	Afbetaling op verleende voorschotten tot aanmoediging van de katoencultuur	6 656,—	4 415,—	259,—	11 330,—	3 777,—	
t.	Inkomsten van het katoenhuis en verzending van katoenvezel en zaad, enz.	1 129,—	667,—	134,—	1 930,—	643,—	
w.	Loodsgelden						
x.	Alle andere ontvangsten	212,—	1 082,—	57,—	1 351,—	450,—	
	Rente van verleende kredieten voor landbouw en afbetaling op die voorschotten	609,—			609,—	609,—	
	Saba.						
	<i>A. Belastingen.</i>						
a.	Invoerrecht	2 740,—	2 157,—	2 196,—	7 093,—	2 364,—	
b.	Accijns op gedistilleerd, wijn en bier	2 762,—	1 796,—	1 832,—	6 390,—	2 130,—	
c.	Accijns op geslacht	145,—	127,—	149,—	421,—	140,—	
d.	Zegelbelasting	283,—	208,—	202,—	693,—	231,—	
e.	Overdrachtsbelasting	15,—	17,—	67,—	99,—	33,—	
g.	Grondbelasting	680,—	753,—	772,—	2 205,—	735,—	
h.	Gebruiksbelasting	274,—	266,—	321,—	861,—	287,—	
i.	Inkomstenbelasting	188,—	144,—	166,—	498,—	166,—	
j.	Successierecht		318,—			310,—	
k.	Vergunningsrecht	367,—	27,—	246,—	931,—	41,—	
l.	Hondenbelasting	54,—		42,—	123,—		
	<i>B. Inkomsten van onderscheiden aard.</i>						
b.	Boeten	76,—	12,—	50,—	138,—	46,—	
c.	Inkomsten van de posteriej	1 411,—	1 439,—	1 249,—	4 099,—	1 366,—	
d.	Ontvangsten wegens kosten van dienstverleening bij den in-, door- en uitvoer van goederen	39,—	22,—	28,—	89,—	29,—	
g.	Schoolgelden	51,—	40,—	35,—	126,—	42,—	
h.	Registratierecht	22,—	16,—	11,—	49,—	16,—	
u.	Opbrengst van de telefonische verbinding	20,—	14,—	15,—	49,—	16,—	
w.	Loodsgelden						
x.	Alle andere ontvangsten	21,—	40,—	48,—	109,—	36,—	
	Geheele Kolonie.						
	<i>Inkomsten van onderscheiden aard.</i>						
y.	Kortingen op de inkomsten van ambtenaren wegens pensioen	32 113,—	34 937,—	31 000,—	98 050,—	32 683,—	
z.	Teruggave van door de koloniale kas bestreden kosten van de koloniale postspaarbank	3 898,—		4 772,—	8 670,—	2 890,—	
aa.	Terugbetaling van verleende visscherijkredieten	1 274,—	747,—	640,—	2 661,—	887,—	

MEMORANDUM

DATE

TIME

PAGE

1941

10:00

101

1941

10:15

102

1941

10:30

103

1941

10:45

104

1941

11:00

105

1941

11:15

106

1941

11:30

107

1941

11:45

108

1941

12:00

109

1941

12:15

110

1941

12:30

111

1941

12:45

112

1941

1:00

113

1941

1:15

114

1941

1:30

115

1941

1:45

116

1941

2:00

117

1941

2:15

118

1941

2:30

119

1941

2:45

120

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1915—1916.—14.

Verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1917.

Overzicht.

Nº 7.

OVERZICHT van de geraamde inkomsten en uitgaven voor elk eiland.

	INKOMSTEN.		UITGAVEN.		VERSCHIL.			
					VOORDEELIG.		NADEELIG.	
Curacao	f 611,954.	—	f 721,610.	—	f —	—	f 109,656.	—
Aruba	46,500.	—	59,369.	—	—	—	12,869.	—
Bonaire	22,515.	—	43,810.	—	—	—	21,295.	—
St. Martin (Nederlandsch gedeelte)	15,645.	—	51,410.	—	—	—	35,765.	—
St. Eustatius	18,035.	—	63,693.	—	—	—	45,658.	—
Saba	8,045.	—	26,234.	—	—	—	18,189.	—
Geheele kolonie	36,000.	—	350,689.	—	—	—	314,689.	—
	f 758,694.	—	f 1,316,815.	—	f —	—	f 558,121.	—
Bijdrage uit 's Rijks schatkist	558,121.	—	—	—	558,121.	—	—	—
	f 1,316,815.	—	f 1,316,815.	—	f 558,121.	—	f 558,121.	—

De Raad heeft de volgende resolutie aangenomen:

Overzicht

202

OVERZICHT van de getaxeerde inkomsten en uitgaven voor elk eiland.

Eiland	1912-1913		1913-1914	
	Inkomsten	Uitgaven	Inkomsten	Uitgaven
Aruba	11,000	12,000	12,000	13,000
Bonaire	2,000	2,500	2,500	3,000
Curaçao	15,000	16,000	16,000	17,000
Sint Eustachius	1,000	1,200	1,200	1,400
Sint Maarten	3,000	3,500	3,500	4,000
Sint Nicolaas	1,500	1,800	1,800	2,100
Sint Vincent	2,500	3,000	3,000	3,500
Wetenschappelijke uitgaven	10,000	10,000	10,000	10,000
Totaal	46,000	50,000	50,000	54,000

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR. 1915—1916.—14.

Verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1917.

Uitgaven van het dienstjaar 1915, geaffecteerd op den post voor onvoorziene uitgaven.

Nº 8.

UITGAVEN van het dienstjaar 1915, geaffecteerd op den post voor „Onvoorziene uitgaven.”

In de kolonie:			
<i>Curaçao :</i>			
Verstrekking van beschuit aan de kinderen der bijzondere armenscholen in de buitendistricten	f	2 748,25	
Voorschotten gedaan in 1911 door de voormalige agenten te Sint Kitts van het stoomschip „Prinses Juliana”		95,30	
De in 1908—1910 te Sint Thomas te min betaalde scheepsongelden van den schoener „Gouverneur van den Brandhof”, toen geharтерd door het Gouvernement van Curaçao		11,85	
Werkverschaffing in het 2de en 3de district.	3	651,47½	
Idem „ „ 4de en 5de „ ..		997,85	
Levering van leidingswater voor de gouvernementkantoren, enz.		446,96	
Restitutie aan den hulp-loods, van de kosten zijner verpleging, ter zake van een hem overkomen ongeval in en door den dienst		110,25	
Toelage aan den wachter bij het kruitmagazijn over April/December 1915		247,50	
Vervoerkosten van aardappelen afkomstig van St. Eustatius, voor de noodlijdenden op Aruba en Bonaire		22,50	
Verstrekking van hoedenstroo voor werkverschaffing aan arme vlechtsters op Aruba		495,88	
Arbeidsloozen enz. van werklieden voor de bijwerking van domeinkaarten op Bonaire....		57,75	
Verblijfkosten op Bonaire van den ambtenaar belast met het bijwerken van domeinkaarten (van 16 Mei tot 2 Juni, = 18 dagen, à f 3,—).		54,—	
Kosten van opneming van de Paardenbaai op Aruba, in verband met de voorgestelde verbetering van die baai	1	167,21	
			Kosten van den bouw van een woning voor den wachter bij den vuurtoren op Cerro Colorado op Aruba en voor de vervanging van den vuurtoren aldaar door den hulptoren van Klein Curaçao
			186,56
			Kosten van inrichting van een der bogen in het Riffort als gouvernements-bergplaats
			301,88½
			Kosten van inrichting van een vijver van 500 M2 en het bezetten daarvan met stekmateriaal van de op Curaçao inheemsche handelsponssoort
			627,85
			In 1913 geleverde boekwerken voor de openbare school voor Aruba
			4,11
			Kosten van een windmolen voor het oppompen van zeewater voor de bad- en waschkamers in het Waterfort
			397,01
			Overtochtskosten van Suriname naar Curaçao van den geneesheer L. G. Bergen en echtgenoot, in 1907, f 250,— en van den gewezen Directeur van den landbouw Dr. C. C. J. van Hall, in 1908, f 212,50
			462,50
			Vergoeding aan J. B. Schotborgh voor het typen van diverse stukken voor de commissie belast met de herziening der koloniale verordeningen, in verband met de invoering van het nieuwe strafwetboek in deze kolonie
			50,—
			Kosten van den bouw eener opzichterswoning en van een regenbak bij den vuurtoren op Bonaire's Noord West punt
			950,—
			Het op Bonaire in December 1913 uitgegeven bedrag voor onderhoud van 11 aldaar aangekomen en op Aruba thuisbehoorende onvermogen personen en voor hun passagekosten naar Aruba
			35,20
			Toegekende gratificatie aan de leden van de examen-commissie
			210,—
			Vergoeding aan den korporaal-seiner D. Mo-

lenkamp, voor het opleiden van vijf jongelieden tot seiner bij de draadloze telegraphie f 300,— en diverse kosten voor die opleiding f 31,17½.. 331,17½

Kosten van onderzoek naar de bodemgesteldheid van het voor verbetering in aanmerking komend gedeelte van het Waaigat op Curaçao. 95,—
f 13 758,06½

Aruba:

Werkverschaffing..... f 30 031,90½

Verstrekking van beschuit aan de kinderen der bijzondere armenscholen..... 2 218,75

Verstrekking van hoedenstroo voor werkverschaffing aan arme vlechtsters..... 123,75

Koopsom van de grondconcessie N° 557, waarop zich de watervergaarbak van Piedra-Plat bevindt..... 90,—

Vergoeding aan den gouvernements-geneeskundige G. R. Hopkins, voor kantoorhuur.... 45,—

Kosten van opneming van de Paardenbaai in verband met de voorgenomen verbetering van die baai..... 1 789,84

Kosten van den bouw van een wachterswoning bij den vuurtoren op Cerro-Colorado.... 80,—

Voedergeld aan den torenwachter op Cerro-Colorado..... 37,50

f 34 416,74½

Bonaire:

Werkverschaffing..... f 18 240,89½

Schoonhouden van de gouvernements-apotheek..... 3,—

Verstrekking van beschuit aan de kinderen der bijzondere armenscholen..... 940,—

Vergoeding aan den waarn. gouvernements-geneeskundige C. J. Samson, voor door hem gedane uitgaven wegens verplicht verblijf op Curaçao..... 60,—

Terugbetaling aan A. J. Neuman van betaalde deurwaarderskosten enz., bij den verkoop aan hem van een stuk grond dat bij vergissing ter zake van achterstallige belasting, gerechtelijk werd uitgewonnen..... 38,60

Tijdelijk toezicht bij den vuurtoren op de Noord-Westpunt van Bonaire..... 28,—

f 19 310,49½

St. Martin, (Ned. Ged.):

Kosten van herstelling van het metselwerk aan het graf van Commandeur John Philips, Heer van Alméry Clos..... f 70,55

St. Eustatius:

Kosten van het maken van een weg, bewesten Fiscal Pasture en de R. K. kerk..... 599,44

Het aan wal brengen van de bemanning van het Engelsch zeilschip „Crown of Grenada” dat in nood verkeerde, f 21,50 en herstellingskosten van den boegspriet van dat schip f 14,62½ 36,12½

f 635,57

Saba:

Toelage aan den waarn: gouvernements-geneeskundige D. S. Bergen, voor het opleiden van vroedvrouwen..... f 275,—

Nederland:

Toelage aan J. Appel, Commandant der brigade marechaussee op Curaçao, gedetacheerd bij de havenpolitie te Rotterdam..... f 50,—

Passagekosten van Nederland naar Curaçao van de onvermogenen H. A. Zank en A. Alvarez, à f 160,—..... 320,—

Vergoeding van studiekosten aan den onderwijzer 2e klasse met verlof, H. J. Vooren, om deel te nemen aan het examen voor de akte middelbaar onderwijs in het boekhouden..... 537,10

Idem van schoolgelden aan de onderwijzeres 3e klasse met verlof, Mej: A. J. Dussel, die opgeleid wordt tot bewaarschool-onderwijzeres.... 125,—

Verrekening van in de kolonie aan L. Welling, benoemd onderwijzer 1e klasse, uitbetaalde vergoeding voor reis- en verblijfkosten in Nederland..... 38,35

Uitbetaald bedrag aan Th. Morren, belast met de voorbereiding van de overbrenging naar Nederland van oude koloniale archieven, voor kosten van uitrusting en van overtocht..... 390,—

f 1 460,45

Totaal.*In de kolonie.*

Curaçao..... f 13 758,06½

Aruba..... 34 416,74½

Bonaire..... 19 310,49½

St. Martin, (Ned. Ged.)..... 70,55

St. Eustatius..... 635,57

Saba..... 275,—

f 68 466,42½

In Nederland..... 1 460,45

f 69 926,87½

Bijlage A.

Curaçao, den 8n September 1915.

In antwoord op Uw missive dd. 27 Juli d. j. N° 2460, heb ik de eer U Hoog Edel Gestrenge mede te deelen, dat voor eene dakbedekking, zooals door UHEG. bedoeld, niet alleen klei, maar droog gras of hooi en cactushout noodig zijn.

De soort witachtige klei op Aruba voor dit werk gebruikt is hier niet op vele plaatsen te vinden, maar andere soorten op Curaçao voorkomende klei kunnen ook dienen, en ik twijfel niet, dat op Dokterstuin en Pannekoek wel goede klei te vinden is.

Cactushout voor dit werk is er niet veel op de Gouvernementsgronden in het algemeen, wel op de plantages en ik meen op Dokterstuin en Pannekoek eenige plekken vrij dicht begroeid met cactus te hebben gezien.

Droog gras of hooi is nu wel schaarsch, maar niet in die mate als maïsstocken, en de noodige hoeveelheid is veel minder in vergelijking met de maïsstocken, welke voor zoo'n dak gebruikt worden.

Om met zekerheid te kunnen zeggen of hier personen, zijn die kunnen leeren die daken te maken, heb ik op Rust zoo'n dak op een hutje laten maken door een gewonen werkmán. Op mijn aanwijzingen heeft hij het vrij goed gemaakt en zal het zeker bij een tweede dak beter doen. Ik wacht nu een flinke regenbui af om te zien of met de gebruikte klei het dak goed waterdicht blijft en niet afwascht, zullende ik UHEGestrenge dan hiervan mededeeling doen.

Voor de bedekking van dit dak met een oppervlakte van 17 M2. zijn de kosten:

12 zakken droog gras à 10 ct.	f 1.20
Cactushout gekocht voor	1.50
Graven en transport van klei	2.—
Spijkers	0.30
Loon van 1 man 8 dagen à 60 cent	4.80
	<hr/>
	f 9.80

d. i. 58 cent per M2.

Het dak van een gewone negerhut is grooter dan het door mij gemaakte en zal wanneer alles gekocht moet worden ± f 16.— voor deze soort van bedekking kosten; maar als de man zelf de klei graaft en vervoert en zelf cactushout opzoekt en ook zelf zijn dak maakt, dan zal het hem betrekkelijk weinig kosten.

Het dak op Rust staat er ter bezichting van belangstellenden en ik ben bereid de noodige inlichtigen te geven.

Naar mijne bescheidene meening is de beste wijze ter oplossing van het vraagstuk of zulke daken op Dokterstuin en Pannekoek door de negers kunnen en willen gemaakt worden op die plaatsen zoo'n hutje te laten bouwen als voorbeeld. Dit zal f 40.— à f 50.— kosten.

De wanden kunnen ook met hetzelfde mengsel van klei en stroo bestreken worden, wat veel beter is dan met klei alleen zooals hier in den regel gedaan wordt.

De Districtmeester v/h 2e en 3e district,

(get.) J. J. BEAUJON.

Aan den Heer

GOUVERNEUR VAN CURAÇAO.

Bij missive dd. 24 Februari 1916, N° 37 deelde de districtmeester van het 2de en 3de district het volgende mede:
„Ik heb de eer U Hoog Edel Gestrenge te berichten, dat het dak bedoeld in mijn brief dd. 8 September 1915, door de regens van October, November en December 1915 en Januari 1916 niet beschadigd is, niet gelekt heeft en zelfs zeer goed is gebleven.
Een flinke of heel zware regenbui, zooals ik bedoeld heb in mijn bovenaangehaalden brief, hebben wij echter hier op Rust niet gehad, nadat het dak gemaakt is.”

DE GOUVERNEUR.

Bijlage B.

BEHEER
VAN HET
4e EN 5e DISTRICT
CURAÇAO.

Curaçao, 3 September 1915.

In beleefd antwoord op Uw missive van den 29n Juli j. l. N° 2479, heb ik de eer UHoogEdelGestrenge mede te deelen dat het wel niet onmogelijk zou zijn hier daken te maken van klei en hooi, zooals men buiten op Aruba heeft, maar dat, naar mijn oordeel, zoo'n dak hier niet zoo goedkoop zou komen te staan als op Aruba. Waar er namelijk daar overvloed is aan cactushout, dat zich, wegens zijn eigenaardige natuurlijke formatie gemakkelijk in den benoodigden vorm laat splijten en dan ook bij uitstek geschikt schijnt te zijn voor het maken van de onderlaag van een dergelijk dak, is dit hout hier tamelijk schaarsch zoodat men naar een ander materiaal zou moeten omzien, dat het cactushout zou kunnen vervangen. Men zal hier ook veel duurder moeten betalen voor hooi, zijnde dit niet overal overvloedig te vinden.

Op Aruba heeft men wel eens voor bedoeld onderlaag dui- gen gebruikt, doch men heeft daarmee geen goede resultaten verkregen, het bleek namelijk dat het hout daarvan gauw door insecten wordt aangetast onder het mengsel van klei en hooi, dat lang vochtig schijnt te blijven, terwijl het mengsel daarop ook niet zoo goed kleeft als op het cactushout.

Wordt op Aruba, zooals mij is medegedeeld, een hut van 20 × 11 voet met dergelijk dak en van rieten opgetrokken, voor f 50,— a f 60,— gebouwd, dit zou m. i. hier wel bijna tweemaal zooveel kosten, zelfs wanneer men hier over de op Aruba gebruikt wordende materialen zou kunnen beschikken en wel, omdat zooals bekend is, alle dergelijke zaken hier veel duurder zijn dan op Aruba.

Ik vertrouw met het vorenstaande aan het verzoek van UHoogEdelGestrenge te hebben voldaan.

De Districtmeester,

(get.) F. K. THIELEN.

Aan den Heer

GOUVERNEUR VAN CURAÇAO.

Bijlage B.

RIJKE
VAN DE
DE RIJKE
RIJKE

Amsterdam, September 1916.

In bevel van de Rijksoverheid is de onderstaande lijst van personen, welke in de maand van September 1916 in de Rijksoverheid werkzaam zijn, bekend gemaakt. De lijst is opgesteld op grond van de in de Rijksoverheid aanwezige personen, welke in de maand van September 1916 in de Rijksoverheid werkzaam zijn. De lijst is opgesteld op grond van de in de Rijksoverheid aanwezige personen, welke in de maand van September 1916 in de Rijksoverheid werkzaam zijn. De lijst is opgesteld op grond van de in de Rijksoverheid aanwezige personen, welke in de maand van September 1916 in de Rijksoverheid werkzaam zijn.

De Minister van Binnenlandse Zaken
J. H. van der Vliet

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—14.

Verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1917.

Voorloopig verslag.

N° 9.

Het Afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Algemeene beschouwingen.

Een lid verklaarde te moeten opkomen tegen de voorstelting van zaken, door den heer Kleerekooper gegeven bij de behandeling in de 2e. Kamer der Staten-Generaal van de Curaçaosche begrooting voor het loopende jaar, alsof in de jaren 1914 en 1915 op de Benedenwindsche eilanden der kolonie geen nood zou hebben geheerscht.

Hij wenschte te constateeren, dat in die jaren de nood bijzonder hoog was op Aruba, waar, door het stopzetten der werkzaamheden van de Aruba Phosphaat Maatschappij en den minderen uitvoer van goud door de Aruba Goud Maatschappij, de bevolking zoo weinig verdiensten had, dat er haast hongersnood heeft geheerscht.

Andere leden, erkennende, dat de toestand niet rooskleurig was en dat er op Aruba misschien wel bepaald nood heeft geheerscht, vonden echter, dat de toestand te overdreven donker is afgeschilderd geworden.

Op Curaçao b. v. kon men juist in dien tijd, dat de nood het hoogst zou zijn geweest, geen genoegzaam werkvolk krijgen voor het lichten van den zoutoogst; de volksdanspartijen gingen lustig haren gang, alsof er geen wolkje aan de lucht was, zoo zelfs, dat in het Roomsche-Katholiek volksblad daartegen werd geageerd.

Een lid releveerde, dat arbeiders aan de Santa Barbara-mijnen, die toch ruime verdiensten hebben, die eenvoudig maar verbrasten en hunne vrouwen om ondersteuning naar het Gouvernement stuurden.

Door eenige leden werd gewezen op het ongerief, dat de handel van de zijde van den Koninklijken West-Indischen Maildienst thans ondervindt.

Door verschillende kooplieden is bij deze leden klachte gedaan, dat zij niet aan hunne verplichtingen tegenover hunne buitenlandsche afnemers kunnen voldoen, aangezien de booten dier maatschappij dikwijls geene ruimte beschikbaar houden voor lading van Curaçao en in den laatsten tijd zeer ongeregeld varen.

Andere leden wezen op de zeer bijzondere en buitengewone tijdsomstandigheden, waardoor een en ander geheel verklaard wordt.

Er werd dringend in overweging gegeven om de verzending der oude archiefstukken naar Nederland uit te stellen totdat elk gevaar van verloren gaan voorbij is.

Enkele leden gaven te kennen, dat zij, met het oog op de meerdere uitgaven, die daarvan het gevolg zijn zullen, niet kunnen medewerken tot de vervanging van de militaire door burgermarechaussees. Naar hunne meening is in den tegenwoordigen toestand groote verbetering te brengen door het Koninklijk besluit van 6 Januari 1910 N° 32 (P. B. N° 19) naar de letter uit te voeren. Volgens hen is de wrijving, die nu tusschen de burgerlijke en de militaire autoriteiten bestaat, tengevolge waarvan deugdelijke krachten, die bij de politie dienden, naar het garnizoen zijn moeten teruggaan,

uit den weg te ruimen door de politie te verdeelen in een rechts- en een straatpolitie en aan het hoofd van deze laatste een officier te plaatsen, onafhankelijk van den Procureur-generaal. Zij twijfelden er niet aan, dat een officier van het garnizoen bereid zal zijn als hoofd der straatpolitie op te treden, indien slechts aan dat ambt een grootere toelage dan f 200.— 's jaars werd verbonden.

Een lid verklaarde veel voor te voelen, dat de Procureur-generaal niets te maken heeft met de straatpolitie.

Door verscheidene leden werden bezwaren geopperd tegen dat denkbeeld. Het wilde hun voorkomen, dat de eerste eisch, dien men aan een hoofd der politie moet stellen is, dat hij eenige rechtskennis bezit en zij betwijfelden of dit wel het geval zal zijn met een officier.

Gevraagd werd wat een fuselier, gedetacheerd bij de politie, in het geheel 's maands krijgt.

Eenige leden drongen er op aan, dat streng de hand zal worden gehouden aan de keur op de straatpolitie en dat de politie strenger zal optreden tegen de personen, die onzedelijke uitdrukkingen op straat gebruiken en er, voornamelijk in de nabijheid van drankwinkels, de passage belemmeren.

Men wenschte onder de aandacht van het Bestuur te brengen, dat de door de politie opgebrachte honden soms op eene zeer wreede wijze worden afgemaakt.

In overweging werd gegeven om voor het afmaken van die dieren vergif te gebruiken.

Ook werd er geklaagd over den overlast, die door onbeheerde honden wordt veroorzaakt.

Eenige leden gaven den wensch te kennen te mogen vernemen tot welke resultaten de overweging der vraag of het gewenscht zou zijn om aan eenige jongelieden van hier, die de normaallessen met goed gevolg hebben doorlopen, studiebeurzen te geven om zich in Nederland voor het onderwijzers-examen te bekwamen, geleid heeft.

Enkele leden stelden de vraag of de scholen op Aruba geregeld door de schoolcommissie worden bezocht.

Naar zij zijn ingelicht, heeft de schoolcommissie evenmin als de Gezaghebber in geen drie jaren een bezoek gebracht aan de openbare school aldaar.

Enkele leden gaven in overweging aan alle door het Bestuur aangestelde geneeskundigen de bevoegdheid toe te kennen overal in de kolonie de geneeskundige praktijk te mogen uitoefenen. Zij noemden het een ongerijmdheid, dat een geneesheer, die b. v. in Suriname zijn diploma heeft behaald en door het Bestuur in een der buitendistricten van Curaçao of op een der andere eilanden der kolonie werkzaam is gesteld, buiten zijn standplaats of bij zijne pensionneering de geneeskundige praktijk niet mag uitoefenen.

Door een lid werd voorgesteld eene bepaling in het leven te roepen, dat de geneesheeren, die door de kolonie of het Rijk worden gesalarieerd, de armenpraktijk in particuliere ziekeninrichtingen niet mogen uitoefenen, op grond, dat deze praktijk hun tijd voor een groot deel in beslag neemt, zoodat misschien de uitoefening van hunne functiën er onder lijdt.

Het lid aan het woord wilde aan den stadsgeneesheer ook de uitoefening van particuliere praktijk verboden zien, daar deze ambtenaar volgens de verordening van 30 October 1873 (P. B. 1874 N° 4) een controleerende is. Aan den stadsgeneesheer zou dan zoodanige vermeerdering van bezoldiging dienen te worden gegeven, dat hij schadeloos wordt gesteld voor het gemis van inkomsten uit zijne particuliere praktijk.

Enkele andere leden konden zich vereenigen met het voorstel betreffende den stadsgeneesheer.

Tegen het eerste gedeelte van het voorstel van het eene lid voerden verscheidene leden aan, dat, wordt de verbodsbepaling in het leven geroepen, haast geene geneesheeren voor de armenpraktijk in de particuliere ziekeninrichtingen overblijven, daar zij vrijwel allen hetzij door de kolonie hetzij door het Rijk worden bezoldigd.

Door eenige leden werd de wensch geuit, dat de landbouwkundige eens in de drie maanden een overzicht bekend maakte van de resultaten (ook de financiële) van al de door hem genomen proeven.

Er werd gevraagd naar de resultaten verkregen met de di-

vidivicultuur, waarvoor door het Bestuur voorschotten zijn verleend. Hoe staat het met de terugbetaling dier voorschotten en welk standpunt neemt het Bestuur in tegenover de planters, die voorschotten hebben genoten en wier aanplant buiten hun schuld is mislukt?

Gaarne zou men worden ingelicht omtrent den stand van den sisalaanplant op Mount Pleasant van de Eerste Sisal Cultuur Maatschappij. Hoe groot is de beplante oppervlakte; wanneer wordt de eerste oogst verwacht en hoe groot zal die wel zijn?

Er werd er op gewezen, dat door het springen in de haven verscheidene huizen in de Willemstad gescheurd zijn.

De vraag werd gesteld of het Bestuur bij ernstige beschadiging bereid zal zijn de schade te vergoeden.

Eenige leden brachten het gebouw van de inspectie der belastingen ter sprake. Zij wezen niet alleen op den slechten toestand van dat gebouw, dat erg oud is, en op de weinige ruimte, die het voor bergplaats aanbiedt, maar klaagden ook over den stank, die daar tengevolge van het tounenstelsel te bespeuren is. Afgaande op de groote sommen, die het Bestuur jaarlijks uitgeeft voor huur van dat gebouw en van bergplaatsen, scheen het hun voordeliger, dat het Bestuur een eigen gebouw, ingericht naar de eischen des tijds, optrok.

Ernstige klachten werden er vernomen omtrent den onzindelijken toestand, waarin de vleeschmarkt verkeert. De hakblokken worden zelden gereinigd; in de inkervingen daarvan ligt geronnen bloed, dat tot ontbinding overgaat; op den vloer en tegen de muren zitten overal dikke bloedspatten, die vaak in een toestand van bederf verkeerden, waardoor de vleeschhallen een haast ondragelijken stank verspreiden.

Hetgeen met betrekking tot de markt werd gezegd, geldt ook voor de plaatsen, waar met vergunning vleesch wordt verkocht. Deze verkeerden in sterkere mate in onzindelijken toestand.

De leden aan het woord releveerden verder, dat voor het reinigen der stallen en hakblokken — hetgeen, zooals reeds gezegd, zelden plaats vindt — gebruikt wordt water uit het Waigat, dat verontreinigd is door faecaliën en ander afval.

Twee leden, die de vleeschmarkt laatst hebben bezocht, hebben tot hunne verbazing gezien, dat in een hoek op het erf der markt, in de onmiddellijke nabijheid van de koelkamer voor visch, een hoop faecaliën lag, een broeinest van vliegen die van de faecaliën naar de uitgestalde waren heen en terug vlogen.

De slachtplaatsen, zoowel die aan de Overzijde als die achter de Hendrikschool, laten ook aan zindelijkheid alles te wenschen over. Voor de reiniging van de Gouvernements-slachtplaats wordt zeewater gebruikt, geschept in de onmiddellijke nabijheid van de plaats, waar faecaliën en ander afval worden geworpen; de reiniging van de slachtplaats aan de Overzijde geschiedt met water uit het Rifwater, waarin faecaliën en allerlei afval, waaronder die van het St. Elizabeths gasthuis, worden geworpen.

Men wees ook op den slechten toestand, waarin het dak van het gebouw verkeert, dat den marktmeester tot kantoor dient.

Niet alleen dat verontreinigd water gebruikt wordt tot reiniging van de vleeschmarkt en de slachtplaatsen, men releveerde ook, dat met hetzelfde water ook het geslacht vee vóór het villen wordt besprenkeld.

Er werd ernstig er op aangedrongen aan deze misstanden in het belang van de volksgezondheid een einde te maken.

Er werd in overweging gegeven om de bepalingen omtrent het begraven van lijken, die van jaren her dagteekenen, aan een herziening te onderwerpen.

De vraag werd gesteld of misschien naast het oogmerk om te bezuinigen ook andere redenen Z. E. den Minister van Koloniën er toe hebben geleid om den post voor het aanleggen van een algemeene begraafplaats van de begrooting voor het dienstjaar 1915 af te voeren.

Nu binnenkort het gebouw van de N. V. „Sanatorium het Groene Kruis” gereed zal komen, werd bij het Bestuur aangedrongen om de Rembrandt- en de Kortenaerstraat te doen verlichten, die straten zindelijkker te doen houden en er beter politietoezicht te doen houden.

Artikelen.

Ad art. 1 a. De vrees werd geuit, dat binnenkort, indien het Bestuur er niet toe overgaat om de ondergeschikte ambtenaren beter te betalen, de beste krachten den Gouvernementsdienst zullen verlaten om hetzij in het buitenland hetzij bij hier gevestigde maatschappijen in betrekking te gaan.

Eenige leden wilden niet alleen aan de ondergeschikte ambtenaren verhooging van traktement toegekend zien, maar drongen er op aan dien maatregel uit te breiden tot die categorie ambtenaren, wier traktementen nog niet zijn verhoogd, hetgeen trouwens door het Bestuur reeds is toegezegd.

Zij betwijfelden niet, dat in 1917 de toestand zoodanig zal zijn verbeterd, dat het Bestuur in dat jaar tot toekenning van verhooging zal kunnen overgaan.

Ad art. 6 a. Verscheidene leden drongen op uitbreiding van de voorgestelde sterkte der politiemacht met nog minstens 15 man.

Enkele leden betwijfelden of voor de voorgestelde bezoldiging deugdelijke krachten zouden zijn te vinden voor den post van hoofdagent.

De vraag werd gesteld hoe de havenpolitie zich moet bewegen; op de begrooting is geen post voor een boot of wat anders uitgetrokken.

Ad art. 16. Een lid betreurde het, dat de betrekking van adviseur voor visscherijzaken is afgeschaft.

Andere leden daarentegen gaven te kennen, dat zij zich met dien maatregel zeer goed kunnen vereenigen.

Ad art. 32 c. Enkele leden zouden gaarne het aantal der vroedvrouwen in het stadsdistrict op Curaçao, op Aruba en op Bonaire willen vernemen.

Ad art. 39. Verscheidene leden gaven in overweging dezen post van de begrooting af te voeren.

Aangezien bij art. 38 a een bedrag van f 2000. — wordt aangevraagd tot het invoeren van rasdieren door het Bestuur, achtten die leden de bijdrage ongemotiveerd.

Ad art. 46 a. Er werd voorgesteld een hooger bedrag dan f 4500. — uit te trekken voor onderhoud der straten en wegen in het stadsdistrict van Curaçao.

Het wilde verscheidene leden voorkomen, dat het bedrag, dat jaarlijks voor dit doel wordt toegestaan, ontoereikend moet zijn; anders konden zij zich niet verklaren hoe verscheidene straten, o.a. de Zaanjtjesteeg, de Conscientiesteeg, enz., in zulk een slechten toestand verkeerden. Op verbetering werd aangedrongen.

Ad art. 46 c. Het voorstel werd gedaan den post voor het reinigen van straten, riolen en pleinen op Curaçao met minstens f 1500. — te verhoogen.

Verscheidene leden klaagden ook dit jaar over de onreinheid van verschillende straten en drongen er op aan, dat, met het oog op de vele gevallen van febris typhoidea, die in den laatsten tijd voorkomen, de straten zoo zindelijk mogelijk worden gehouden.

Het argument door het Bestuur verleden jaar aangevoerd, dat onder de tegenwoordige omstandigheden het niet wel mogelijk is meer geld voor de straatreiniging uit te geven, achtten de leden aan het woord niet sterk genoeg, waar het geldt een maatregel in het belang van de volksgezondheid.

Ad art. 53 a. Met het oog op het toegenomen havenverkeer en in verband met de omstandigheid, dat binnenkort de haven zal worden bezocht door tankschepen van de Bataafsche Petroleum Maatschappij, gaven eenige leden in overweging een tweeden hulp-loods aan te stellen.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 29n. Maart 1916.

De Rapporteurs,

F. W. P. WINKEL.

J. C. B. FORBES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—14.

*Verordening van den.....,
waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1917.*

Memorie van Antwoord.

Nº 10.

Waar ondergeteekende niet alles heeft gelezen, wat er verleden jaar, of einde 1914, over den nood op de benedenwindse eilanden in de couranten is geschreven, kan hij de vraag of daarbij somtijds groote overdrijving in het spel was, niet beantwoorden.

Wel kan hij verklaren, dat die nood groot, zeer groot is geweest.

En opdat de gevers van de milde giften, die wij uit Holland en Nederlandsch-Indië voor de armen hebben ontvangen, kunnen zien, dat het steuncomité niet zonder goede redenen een beroep heeft gedaan op hun milddadigheid, zal hij hier in 't kort weergeven hoe op Aruba, Bonaire en Curaçao de toestand *in werkelijkheid* was: zonder de minste overdrijving.

Reeds in Mei 1914 liepen er geruchten, dat er op Aruba groote armoede begon te heerschen. Te verwonderen was dit niet. Het jaar 1912 was voor het eiland zóó slecht geweest, als men dat in jaren niet had gezien. De oogst was geheel mislukt; de veestapel tot op de helft uitgestorven; en het getal scheurbuiklijders had geloopen tot in de duizenden. In 1913 was de oogst ook niet overvloedig geweest, zoodat de arme menschen de pas geleden misère niet flink te boven hadden kunnen komen.

De Gezaghebber van Aruba hoopte in de eerste helft van 1914 nog, dat, zoo de regens maar wat vroeg invielen, men het, met wat ondersteuning van zieken en gebrekkigen, en een beetje werkverschaffing, nog wel weer tot den nieuwen oogst zou kunnen brengen.

In die hoop werd hij echter spoedig teleurgesteld, zooals blijkt uit de rapporten, die ondergeteekende van hem ontving, en waaruit hij hier eenige aanhalingen laat volgen.

27 Juli 1914 schreef de Gezaghebber, dat de toestand was verergerd, dat er o. a. wel een 150 gevallen van scheurbuik waren.

19 Augustus luidde zijn rapport: „Tot mijn leedwezen zie ik mij genoodzaakt U Hoog Edel Gestrenge te berichten, dat ik den algemeenen toestand van de landelijke bevolking in de laatste 10 of 12 dagen als zeer verergerd moet beschouwen, en wel uit hoofde, zoo niet uitsluitend, door de belangrijke toename van het aantal scheurbuiklijders.”

23 October schreef hij o. a.: „Op Maandag melde zich een groot aantal mannen bij mij aan, zeker wel meer dan 50, naar werk vragende. Ik liet eenigen, die mij het verstandigst leken, als woordvoerders toe, en zij klaagden hun nood uitvoerig. Zij vroegen allen naar werk. Volgens hen zijn er zeker wel 600 à 700 mannen, die werkloos rondloopen.”

6 December luidde het rapport:

„Ik heb de eer U Hoog Edel Gestrenge, rapporteerende over den algemeenen toestand, te berichten, dat die ongetwijfeld langzaam verergerd en de landelijke bevolking zich in hoogst moeilijke omstandigheden gaat bevinden. Tot nu toe koesterden wij allen toch de hoop, dat er nog regen zou komen, wel niet in voldoende mate, om veel producten te kunnen oogsten, maar dat er dan toch wel enkele snel groeiende planten zouden opschieten, bijv. enkele boonensoorten; dat er veevoeder zou te krijgen zijn, en eindelijk dat er misschien een finke bui zou komen, voldoende om tankies en regenbakken te vullen.

Niets van dat alles is geschied. De regenval van November is geweest 4 m.M., en dit toont duidelijk aan, dat er niet de geringste hoop behoeft te worden gekoesterd, dat er nog in dit seizoen eenige oogst zal komen.

Welnu, wat zal dan in de komende maanden de toestand van de bevolking wezen? Ik vrees de diepste ellende, hongersnood en alle min of meer besmettelijke ziekten.

De berichten, die onlangs de ronde hebben gedaan, als zou er hier alreeds hongersnood bestaan, waren wel valsch, maar als een voorspiegeling van wat er voor de deur staat, weergeven zij den algemeenen indruk toch wel."

18 December ontving ondergeteekende van den Gezaghebber een *dringend* telegram, dat luidde als volgt:

„Uit ingewonnen bericht blijkt mij, dat de algemeene toestand een zeer ongunstige wending aanneemt, tengevolge van de vele gevallen van buikziekten. Dit is veel erger dan scheurbuik, daar de patient, reeds verzwakt, gevaar loopt te bezwijken. De verergering schijnt vrij plotseling te zijn opgekomen, en door sommigen aan het tankiewater te worden toegeschreven. Er zal meer en vooral wat ruimer bedeed moeten worden, waarvoor ik ongeveer 1000 denk noodig te hebben. Ik zend schriftelijk rapport met mail van morgen, maar verzoek toch zoo spoedig mogelijk al is het een deel van het gevraagde te ontvangen."

Ondergeteekende, die den Gezaghebber geregeld in staat had gesteld om te beschikken over de bedragen, die deze voor de leniging van den nood noodig oordeelde, ging den 21n. December zelf naar Aruba, ten einde zich persoonlijk van den toestand op de hoogte te stellen.

Wat hij daar zag, was veel erger dan hij zich had voorgesteld. Van de eigenlijke buitenbevolking op Aruba, die men op ongeveer 6000 personen kan schatten — de werklui en de visschers, die in en in de nabijheid van de Oranjestad wonen, laat hij er buiten — was verreweg het grootste gedeelte der kostwinners zonder verdiensten. De Phosphaat Maatschappij had geen arbeiders meer in dienst; bij de Goud Maatschappij werkten hoogstens tweehonderd man; in de aloë-velden niet meer dan veertig. In Columbia, waar anders vele Arubianen op de plantages behoorlijk betaald werk vinden, was, doordat de bananen-uitvoer, wegens den oorlog, was gestaakt, ook bijna niets te verdienen.

Er heerschte dan ook de diepste armoede.

Wáár ondergeteekende zich ophield, kwamen de menschen hun nood klagen, en hij overdrijft niet, als hij zegt, dat hij er honderden heeft gezien, die gewoonweg *mager waren van de doorgestane misère*; aan wie men het kon aanzien, dat zij in langen tijd geen voldoende voedsel hadden gehad.

Hulp van de Arubianen zelf was voor de meesten hunner niet te verwachten. Als men nagaat, dat er van de 9284 bewoners die Aruba telt, maar 93 zijn aangeslagen in de inkomstenbelasting en alzoo een inkomen hebben van minstens f 600.—, kan men wel begrijpen, dat de weinige welgestelde Arubianen, hoe menschlievend zij ook zijn, niet bij machte waren om al die armen van buiten bij te staan. Zij hadden al meer dan genoeg aan de armen, die in en om de stad woonden.

In overleg met den Gezaghebber en de landraden stelde ondergeteekende vast, hoe in den nood zou worden voorzien: door werkverschaffing; het uitdeelen van beschuiten (een soort voedzame scheepsbeschuit) aan de schoolkinderen; en door geldelijke ondersteuning van zieken, ouden van dagen, gebrekkigen etc.

Het was toen reeds te verwachten, dat de nood minstens een maand of negen zou duren: tot aan den nieuwen oogst. En dit werd ook later bewaarheid.

Wel vielen er gelukkig in het voorjaar een paar goede regenbuien, waardoor er beter drinkwater kwam en wat voeder voor het vee, dat anders zeker van honger zou zijn omgekomen — hetgeen duidelijk is als men weet, dat het gedurende het geheele jaar 1914 maar *vier en tachtig en een halve millimeter* had geregend — doch die regens gaven de menschen geen voedsel en geen werk.

De toestand bleef dan ook langen tijd zeer slecht. Wel kwam er tijdelijk wat meer werk op de aloëvelden, doch dit was niet van langen duur, en bovendien waren er zeer veel

lijders aan scheurbuik en dysenterie, die tot werken ongeschikt waren. Eerst tegen het najaar, toen de regens invielen en er wat groenten, rankvruchten en mais kwamen, verbeterde de toestand aanmerkelijk, totdat hij op 't einde van het jaar weer nagenoeg normaal kon heeten.

Was hier niet krachtig geholpen — wat gelukkig door de gelden, die de Regeering voor werkverschaffing en beschuitten aan de schoolkinderen beschikbaar stelde, en door de rijke giften, die men van het steuncomité in Holland ontving, kon geschieden, — dan zouden gewoonweg duizenden menschen direct of indirect van misère zijn omgekomen. Dit is de zuivere waarheid, zonder de minste overdrijving.

Dat de misère toch nog indirect zijn slachtoffers heeft gemaakt, doordat velen het weerstandsvermogen hadden verloren om een eenigszins zware ziekte te doorstaan, blijkt uit het feit, dat er in 1915 op Aruba 300 menschen zijn gestorven, terwijl dat getal in het zoo slechte jaar 1912 nog maar 252 had bedragen.

Op Bonaire was de toestand in het najaar van 1914 ook reeds slecht, zooals o. a. blijkt uit de navolgende rapporten, die ondergeteekende van den Gezaghebber ontving.

Den 3n. September schreef deze:

„Ik heb de eer U HoogEdelGestrenge mede te deelen, dat de toestand in den laatsten tijd zeer is verergerd; het aantal zieken neemt met den dag toe en de armoede houdt hiermee gelijken tred. Zijn, tengevolge van den oorlogstoestand, de prijzen der levensmiddelen zeer gestegen, de inkomsten van den kleinen man verminderden daarentegen aanmerkelijk.

Behalve in de zoutpannen waar ongeveer 200 mannen en vrouwen met zoutgaren eenige verdiensten hebben en eenige ambachtslui aan den bouw van de school, is er op dit oogenblik nergens werk.

De dividivioogst levert zoo goed als niets meer op, en voor het weinige, dat daarvan verkregen wordt, wordt, tengevolge van de crisis, maar een lage prijs betaald; voor enkele dagen werd het product zelfs geheel geweigerd.”

Den 25n. November schreef hij o. a., dat de aanvragen van den dokter voor melk reeds 48 blikjes per week bedroegen, dat de uitgaven voor andere ondersteuning ten behoeve van de zieken met den dag toenamen; dat, omdat op de zoutpannen niet werd gewerkt, het getal werkelozen ook nog vermeerderde.

Alle andere rapporten behelsden dezelfde klachten: veel zieken, gebrek aan werk en totale mislukking van den oogst, wat niet te verwonderen is als men weet, dat het in 1914 op Rincon maar *honderd drieëndertig millimeters* en op Kralendijk maar *honderd vierenzestig millimeters* heeft geregend.

Het bleek dan ook ondergeteekende, toen hij zich den 18n. Januari 1915 op Bonaire bevond, dat daar onder de buitenbevolking een nijpende armoede heerschte: niet zóo verschrikkelijk als op Aruba, maar toch zeer, zeer groot.

Ook hier kon men bij velen, die kwamen vragen, de armoede op hun gelaat lezen.

In het eerste kwartaal van 1915 waren er niet minder dan 321 gevallen van scheurbuik, en den 11n. Februari schreef de Gezaghebber, dat de dokter op zijn spreekuren dagelijks van 60 tot 80 patiënten behandelde, ongerekend de zieken, die hij aan huis bezocht, en dat hij daags na zijn bezoek op Rincon 150 recepten had klaar te maken.

Wat boven voor Aruba werd aangestipt, geldt ook voor Bonaire. Op de 6592 bewoners zijn er daar maar 58 aangeslagen in de inkomstenbelasting, zoodat de hulp voor de arme buitenbevolking — van minstens 4000 zielen — van elders moest komen.

Ook hier werden met het geld, dat de regeering er voor beschikbaar stelde, en dat wij van het steuncomité in Holland ontvingen, op zijn zachtst gesproken, *honderden* gered van een dood, door langzame uitputting, tengevolge waarvan zij alle weerstandsvermogen tegen de heerschende ziekten zouden hebben verloren.

Op Curaçao is de nood doorgaans minder groot, omdat daar over het algemeen meer werk is, en er ook meer menschen zijn, die de armen kunnen bijstaan. Dat belet echter niet,

dat ook daar, bij totale mislukking van den oogst, de armoe voor velen *te nijpend* kan worden.

Zoo was het ook in 1915.

30 November 1914 schreef de districtmeester van het 2e en 3e district aan ondergeteekende: „Er zijn veel meer zieken dan gewoonlijk, zonder dat er een bepaalde ziekte heerscht, wat volgens mijne meening toe te schrijven is aan onvoldoende voeding.”

30 Januari 1915 schreef hij:

„Ik heb de eer U HoogEdelGestrenge te berichten, dat tengevolge van de steeds heerschende droogte en het toenemend gebrek aan voldoende werk voor de arbeiders op de plantages en ook in de stad, de economische toestand der bevolking in mijne districten ongunstig wordt.

De meeste of bijna al de plantages houden nu veel minder werklieden dan gewoonlijk, wegens de droogte, en de tengevolge daarvan verminderde opbrengst der gronden. Op Newport, Sta. Barbara, zijn in het geheel 166 mannen werkzaam. Dezen zijn meest allen arbeiders van de savanen bij Santa Barbara, de St. Jorissen en de Midden-Seinpost, in welke buurten dan ook niet veel geklaagd wordt over werkeloosheid. De bevolking in mijne districten is echter groot pl. m. 12.400, waaronder ongeveer 3000 mannen. Als men nagaat het aantal dat in dezen tijd vast werk heeft op de plantages en in de stad, blijft er groote hoeveelheid werkloozen over. Velen melden zich elke week op Newport aan, zoekende naar werk, maar ze worden afgewezen, omdat de maatschappij in dezen tijd niet meer arbeiders kan aannemen. Verscheidene komen bij mij werk vragen; aan enkelen heb ik werk verschaft bij het graven van putten, het aanleggen van wegen, en heb hen betaald van de gelden, welke ik van het ondersteuningsfonds heb ontvangen tot leniging van nood. Maar nu de nood zich tot meerderen uitstrekt en zoovele arme, en behoeftige oude en gebrekkige vrouwen, weduwen en onverzorgden om onderstand komen vragen, heb ik al het geld, dat ik van de uitdeeling ontvang, noodig voor dat doel.”

Ook uit het 4e en 5e district ontving ondergeteekende van den districtmeester verschillende rapporten, die wezen op den nood, welke er buiten heerschte. De klachten waren gebrek aan werk, ziekten, armoede.

En zelf heeft hij er zich meerdere malen van overtuigd, dat de schildering van den toestand volstrekt niet overdreven was.

Had men dan ook de armen in de buitendistricten verleden jaar niet behoorlijk gesteund, dan zou ook daar de misère bij tientallen haar slachtoffers gemaakt hebben.

Voor wat de stad betreft, kan ondergeteekende natuurlijk geen officieele rapporten aanhalen, waaruit de armoe, die er in 1915 geheerscht heeft, kan blijken.

Gelukkig wonen er hier ook velen, die de armen kunnen steunen, zoodat de nood hier nooit zóó'n omvang zal krijgen als in de buitendistricten of op de eilanden Aruba en Bonaire. Doch dat de armoe hier verleden jaar zeer groot is geweest, *is zeker*. Hij weet dit niet alleen doordat er tal van personen, die anders nooit vragen, zijn hulp kwamen inroepen, maar ook van hetgeen hij dienaangaande heeft gehoord van de meest betrouwbare personen, zoowel geestelijken als leken.

Zonder uit te maken hoe de toestand, zooals die boven is aangegeven, dient gequalificeerd te worden, — meent ondergeteekende toch wel te kunnen beweren, dat zij, die *van hongersnood in de kolonie Curaçao* hebben gesproken, den toestand juist hebben geschetst, dan zij die beweerden, dat *de toestand wel niet rooskleurig was*, maar te overdreven en te donker was afgeschilderd.

De juistheid van de bewering, dat men bij het lichten van den zoutoogst, juist toen de nood het hoogst zou zijn geweest, geen voldoende werkvolk kon krijgen, kan ondergeteekende, thans, zoo lang na dien, niet beoordeelen. Wel kan hij verklaren, dat hij meermalen dergelijke klachten heeft gehoord en als hij de zaak dan onderzocht, voor dat feit heel verklaarbare redenen kreeg opgegeven; bijv. dat de aangeboden loonen bepaald te gering waren, of dat het werkvolk van de plaats, waar tijdelijk werk werd gegeven, nadat het er lang niets te doen had kunnen krijgen, ergens anders werk was gaan zoeken.

Meermalen ook werd hem, terzelfder tijd dat de klachten, dat er geen werkvolk te krijgen was, geuit werden, door de districtmeesters verklaard, dat zich bij *hen* voor het werk, dat *zij* hadden, veel meer menschen aanboden dan zij konden gebruiken.

Dat alles neemt natuurlijk niet weg, dat er onder de duizenden werklieden van hier ook kerels zijn, die te lui zijn om te werken; doch men kan zeker zijn, dat die geen ondersteuning hebben gekregen.

En men kon arme weduwen met kleine kinderen, zieken, oude en gebrekkige menschen toch niet in de grootste misère laten, omdat bijv. hun buurman te lui was om te werken, als hij daartoe niet door den nood werd gedwongen.

Dat in 1915 de danspartijen gewoon hun gang gingen alsof er geen wolkje aan de lucht was, acht ondergeteekende bepaald onjuist. Integendeel, zeer dikwijls heeft hij door verschillende personen de opmerking hooren maken, „wat is het den laatsten tijd toch overal stil” en dan was geregeld het antwoord „de menschen hebben geen geld.”

Dit laatste gold ook natuurlijk niet voor *iedereen*; wat zeer gelukkig is. In de slechtste jaren zijn er altijd — vooral in landen waar veel scheepvaart is — ook onder het volk nog menschen, wien het niet kwaad gaat; en als dan zoo iemand eens een feestje geeft, wordt er zoo spoedig gezegd „nu zie je, dat zij het zoo arm niet hebben; zij dansen er maar op los”; wat natuurlijk een verkeerde gevolgtrekking is.

Dat het katholieke volksblad de menschen aanspoorde om in een tijd, dat er zoo veel gebrek werd geleden, geen geld met danspartijen etc. te verspillen, was zeer prijzenswaardig, doch bewijst ook al weer niet, dat de armoe niet groot is geweest. Zooals ondergeteekende reeds zeide, niet *allen* zijn arm; en zij, die de danspartijen hebben gegeven, zullen zeker niet ondersteund zijn geworden.

Waar is het helaas, dat niet weinig werklieden van het geld, dat zij verdienen veel te weinig geven aan hunne vrouwen, voor het onderhoud van hun gezin, en de rest zelf opmaken of verdrinken: een euvel, dat men in de groote steden van Europa ook bij niet weinige arbeiders aantreft. Doch als er nu, in buitengewone omstandigheden, aan de armen, die het hard noodig hebben, aalmoezen worden gegeven, kan men dan aan een doodarme vrouw zoo'n aalmoes weigeren, heeft verdrongen, of het arme kind op school een paar beschuiten weigeren, omdat zijn vader wel verdienen heeft, maar het geld voor een deel verbrast?

De abnormale tijdsomstandigheden maken het voor den K. W. I. Maildienst ongetwijfeld dikwijls zeer moeilijk om, nu er voor de weinige booten, die er nog in de vaart zijn, zoo ontzettend veel vracht is, voor alle plaatsen, die deze aandoen, voldoende laadruimte open te houden. Speciale bepalingen staan er dienaangaande niet in de tusschen de Regeering en den K. W. I. Maildienst gesloten overeenkomst.

Over het feit, dat de booten ongeregeld varen heeft een der leden van de Tweede Kamer Zijner Excellentie den Minister van Waterstaat vragen gesteld. Wellicht zal dit een verandering ten goede geven.

Ondergeteekende heeft reeds eenigen tijd geleden aan Z. E. den Minister van Koloniën verzocht om de archiefstukken na den oorlog te mogen verzenden, vooral ook omdat de vrachten thans zoo enorm hoog zijn.

De vervanging van militaire marechaussees door burgermarechaussees geschiedt niet alleen in het belang der politie, maar ook in het belang van de militaire bezetting zelve. Bleek van den eenen kant, dat de proef om de militairen tevens met de uitoefening van den politiedienst te belasten, niet het resultaat opleverde, dat men er van verwacht had, van den anderen kant werd het duidelijk, dat de tegenwoordige regeling, uit een militair oogpunt beschouwd, onbevredigend was.

Tegen het denkbeeld om daarin verbetering te brengen door

de oprichting van een korps marechaussees, dat tevens belast zou zijn met de thans op de militaire bezetting rustende taak — om eventueel bij binnenlandsche onlusten de orde in de kolonie te handhaven — bleken tal van bezwaren te bestaan, zoodat, na ernstige overweging, werd besloten om een afzonderlijke politie te nemen en de militaire bezetting te handhaven.

De meening, dat groote verbetering in den tegenwoordigen toestand is te brengen door het Koninklijk besluit, dd. 6 Januari 1910 N° 32 (P. B. 1910 N° 19) naar de letter uit te voeren, berust op eene dwaling. Dit Koninklijk Besluit toch wordt niet alleen naar den geest, doch ook naar de letter uitgevoerd. Dat een gepensionneerd onderofficier als detachements-commandant fungeert in plaats van een actief dienend luitenant kan als zoodanig niet gelden, waar die onderofficier in alle opzichten dienst doet als detachements-commandant en tevens belast is met de opleiding van de militairen voor den politiedienst en dat Koninklijk Besluit geen andere werkzaamheden aan dien officier oplegt.

Er bestaat in de verste verte geen wrijving tusschen de burgerlijke en de militaire autoriteiten, en op een enkele uitzondering na, ook niet tusschen de minderen bij de politie. Er zijn geen als politie deugdelijke krachten naar het garnizoen teruggegaan vanwege die wrijving. Allen, die teruggegaan zijn, deden het, omdat op hun dienen bij de politie minder prijs werd gesteld. Om de in het verslag opgegeven redenen is het dus niet noodig de politie te verdeelen in een rechts- en een straatpolitie met een officier, onafhankelijk van den Procureur-generaal, aan het hoofd dezer laatste. Om die onafhankelijkheid van den Procureur-generaal te bepalen, zou ook wijziging van art. 153, 1e lid van het Regeeringsreglement moeten plaats vinden.

Ondergeteekende is het geheel eens met de leden, die bezwaren hadden tegen de meening van het eene lid, dat de Procureur-generaal niets te maken moest hebben met de straatpolitie.

Een fuselier, gedetacheerd bij de politie, krijgt 's jaars in het geheel f 634.— à f 968,51.

Er wordt streng de hand gehouden aan de keur op de straatpolitie en niet het minst aan de bepalingen daarin betreffende het bezigen van onzedelijke uitdrukkingen op straat.

Terwijl de Kantonrechter van 1° Juni 1915 — ultimo Maart 1916 137 veroordeelingen in zake overtredingen van die keur heeft uitgesproken, waaronder 20 wegens het bezigen van onzedelijke woorden, hebben er gedurende dat tijdvak 237 arrestatie's wegens overtredingen der keur, waaronder 15 wegens het bezigen van onzedelijke woorden plaats gehad. Samscholingen op straat worden zooveel mogelijk tegengegaan, voornamelijk in de nabijheid van drankwinkels; doch de politie kan niet overal tegenwoordig zijn, en de Curaçoesche bevolking is gaarne op straat.

Het kan niet worden ontkend, dat soms de een of andere marechaussee een hond op wreede wijze afmaakt; doch dit zijn groote uitzonderingen, en dan nog voornamelijk wanneer de hond den marechaussee aanvalt. Deze marechaussees worden steeds gestraft als het feit den Procureur-generaal ter oore komt. Het is in overweging geweest om de honden door middel van vergif af te maken, d. w. z. als ze eenmaal opgevangen zijn, want de vroegere gewoonte van vergif op straat aan de honden toe te gooien is terecht gestaakt, vanwege het gevaar daaraan verbonden, doch men stuitte op het bezwaar, dat de honden in hun ongewonen gevangen toestand niet wilden toebijten.

Het bevreemdt ondergeteekende, dat juist nu men in werkelijkheid betrekkelijk weinig last van honden heeft — in de laatste vijftien maanden zijn er 2202 afgemaakt — daarover geklaagd wordt.

De quaestie, of het gewenscht zou zijn om aan jongelui, die hier de normaallessen hebben afgeloopen, studiebeurzen te geven ten einde zich in Nederland voor het onderwijzers-examen te bekwamen, is nog niet uitgemaakt. Er zijn, zooals ondergeteekende in zijn Memorie van antwoord op het ontwerp-begrooting voor het dienstjaar 1916 opgaf, niet wei-

nig bezwaren aan verbonden. Zijne Excellentie de Minister van Koloniën overweegt eene andere oplossing, om in de behoefte aan onderwijzers te voorzien.

De Gezaghebber, aan wien ondergeteekende inlichtingen heeft gevraagd naar aanleiding van hetgeen er over het bezoeken der scholen op Aruba in de Afdeelingen is gesproken, schreef ondergeteekende, dat de bijzondere scholen geregeld jaarlijks door hem bezocht worden, hetzij alleen, hetzij met een of meer andere landraden.

Op de openbare school, schreef de Gezaghebber, is hij langen tijd niet geweest, omdat hij, zonder bepaalde noodzakelijkheid, liever niet met het tegenwoordige hoofd der school in aanraking komt.

Dat de andere leden de openbare school in geen drie jaren zouden bezocht hebben, is volgens den Gezaghebber bepaald onjuist. Zij komen er minstens eens per jaar, o. a. altijd op de openbare les, in December. Het laatste jaar is die les door den landraad Arends echter niet bijgewoond, om de gespannen verhouding, die er tusschen hem en het hoofd der school bestaat.

Ondergeteekende zal den Gezaghebber verzoeken om voortaan, zoo mogelijk met de landraden, de school geregeld te bezoeken, en hun minder goede verhouding tot het hoofd der school daarop geen invloed te laten uitoefenen.

De quaestie of aan alle, door het Bestuur aangestelde Surinaamsche geneeskundigen de bevoegdheid dient te worden gegeven, om overal in de kolonie de praktijk uit te oefenen, wil ondergeteekende gaarne in overweging nemen. Daartoe zou echter noodig zijn eene wijziging van de verordening van 4 Februari 1874, P. B. N° 5, regelende de uitoefening der genees-, heel- en verloskunst in deze kolonie.

Met het voorstel van het eene lid, om een bepaling in het leven te roepen, dat de geneesheeren, die door de kolonie of het Rijk worden gesalarieerd, de armenpraktijk in particuliere ziekeninrichtingen niet mogen uitoefenen, kan ondergeteekende zich allerminst vereenigen.

De armenpraktijk in particuliere ziekeninrichtingen bestaat voor het grootste gedeelte in het behandelen van patiënten, voor wier opneming het Bestuur der kolonie een geldelijke bijdrage geeft, dus van zieken, die anders toch behandeld zouden moeten worden door geneesheeren, die door de kolonie of het Rijk bezoldigd worden. Deze praktijk zal zeker niet een grooter deel van hun tijd in beslag nemen, dan in het geval, dat zij deze zieken thuis zullen moeten bezoeken; immers hier liggen de zieken bij elkaar en hebben de geneesheeren bovendien de hulp van geschoold personeel.

Beschouwt men het uitoefenen van de armenpraktijk in particuliere ziekeninrichtingen als het uitoefenen van particuliere praktijk, wat het ook inderdaad is, welnu, dan kan men, volgens ondergeteekende, ook hiertegen niets aanvoeren, daar deze geneesheeren benoemd werden onder voorwaarde, dat zij particuliere praktijk mogen uitoefenen en hun traktementen dusdanig geregeld zijn, dat zij wel particuliere praktijk moeten uitoefenen.

Vooralsnog acht ondergeteekende het niet noodzakelijk dat den Stadsgeneesheer wordt verboden particuliere praktijk uit te oefenen: te meer daar het mogelijk is, dat er een wijziging in zijne werkzaamheden zal worden gebracht, waardoor hij over meer vrijen tijd zal kunnen beschikken.

Het zou volgens ondergeteekende, voor den landbouwkundige moeilijk zijn om alle drie maanden een verslag uit te brengen, waaruit de resultaten (ook de financieele) van de door hem genomen proeven zouden kunnen blijken, daar de resultaten van vele zijner verrichtingen, dikwijls veel langer dan drie maanden op zich laten wachten.

De resultaten, verkregen met de dividivicultuur, waarvoor door het Bestuur voorschotten zijn verleend, kunnen over het algemeen slecht genoemd worden.

In het geheel werd een bedrag van f 30 131.08 aan dividivoorschotten uit de koloniale kas gegeven, en wel:

in het jaar 1907	f	6 725.—
in het jaar 1908	,,	10 566.08
in het jaar 1909	,,	5 890.—
in het jaar 1910	,,	1 930.—
in het jaar 1911	,,	5 020.—

van welk bedrag had moeten zijn terugbetaald tot en met ultimo December 1915 f 4.380.63, doch waarvan slechts f 1.930.09 werd terugontvangen, daar aan verscheidene voorschotnemers, die daarvoor in aanmerking kwamen en zulks verzochten, uitstel van betaling moest worden verleend.

Ook is nog een som van f 2920.24 terugbetaald door drie voorschotnemers, die de voorwaarden, vervat in de overeenkomsten, waarbij hun dividivvoorschotten zijn verleend, niet zijn nagekomen. Bedoeld bedrag van f 2920,24 kan daarom niet worden beschouwd als te behooren tot de gewone aflossingen.

Overwogen wordt, welk standpunt het Bestuur zal moeten innemen tegenover de planters, die voorschotten hebben genomen, en wier aanplant buiten hun schuld is mislukt.

Ondergeteekende stipt hierbij aan, dat van de f 30 131.08 slechts een bedrag van f 6950.— krachtens zijne beschikkingen is gegeven, n. l. f 1930.— in 1910 en f 5020.— in 1911.

Voor een voorschot van f 5000.— in 1911 verleend, is een groot complex van plantages hypotheccair verbonden, zoodat er niet het minste gevaar bestaat, dat dit bedrag niet teruggegeven zal worden.

De sisalaanplant op Mount Pleasant staat op 't oogenblik over het algemeen goed; in zooverre dat de planten er voor verreweg het grootste gedeelte flink bij staan. Door de groote droogte in de eerste jaren van den aanplant, door de moeilijkheid, die men in den beginne had om in eens over voldoende plantmateriaal te kunnen beschikken, en ook doordat men, bij gebrek aan ondervinding bij deze nieuwe cultuur, in den aanvang niet altijd praktisch is te werk gegaan, zijn de resultaten tot nog niet geweest zooals men oorspronkelijk verwacht had. Men hoopt echter, dat men, voortwerkende met de thans opgedane ondervinding, gunstige resultaten zal verkrijgen.

Berekend wordt, dat thans zeventig hectaren onder sisal staan; doch daar zijn enkele stukken onder, die zijn afgestorven, of die, door gebrek aan plantmateriaal en de te groote droogte in vorige jaren, niet behoorlijk zijn ingeboet, wat overal waar sisal verbouwd wordt, moet geschieden.

Einde Maart 1916 waren in de kweekbedden 420 000 planten, waarvan er waarschijnlijk dit jaar ongeveer een 200 000 in de tuinen zullen worden gebracht, terwijl de rest het volgende jaar zal worden uitgeplant.

Wanneer er een oogst zal worden verkregen, die van commercieele beteekenis is, kan nog niet met zekerheid worden aangegeven.

De vraag of het Bestuur bij beschadiging van een huis, door het springen in de haven, bereid zal zijn de schade te vergoeden, zal voor elk bijzonder geval afzonderlijk moeten worden uitgemaakt. Van eenigszins ernstige beschadigingen aan particuliere woningen is, voor zoover ondergeteekende weet, nog geen sprake geweest.

Eenige jaren geleden is voor de inspectie der belastingen het beste gebouw gehuur, dat er toen te krijgen was. Een beter gebouw zou ondergeteekende op 't oogenblik nog niet weten te vinden; vooral omdat men rekening dient te houden met de ligging er van.

Een nieuw gebouw, naar de eischen des tijds ingericht, zou, met aankoop van het terrein, waarop het geplaatst kan worden, volgens ondergeteekende minstens honderd duizend gulden kosten. Het is duidelijk, dat men er thans niet aan kan denken, die som er voor uit te trekken.

Wanneer er hier — wat zal worden nagegaan — een behoorlijk tonnenstelsel kan worden ingevoerd, zal aan de klacht, die er over stank in het gebouw wordt geuit, wel worden tegemoetkomen.

De klachten betreffende de vleeschmarkten en de slacht-

plaatsen zijn zeer overdreven. Vóór dat het Voorloopig Verslag in druk was verschenen, — zoodat men naar aanleiding daarvan dus geen maatregelen had kunnen nemen om de markten en slachtplaatsen te reinigen, — heeft ondergeteekende zich, onverwachts, persoonlijk daarvan overtuigd.

De vleeschmarkt verkeert in het algemeen *niet* in een onzindelijken toestand. Zij wordt *elken* dag schoongemaakt. Ook de hakblokken worden *elken* dag gereinigd. In een gedeelte der verkooplokalen, die onder onmiddellijk toezicht der Israelitische gemeente staan, geschiedt dit met regenwater, in andere lokalen geschiedde dit met zeewater uit het Waaigat — wat ondergeteekende ook verkeerd acht; reden waarom hij den Procureur-generaal verzocht heeft den slachters te doen aanzeggen, dat zij daarvoor voortaan put- of regenwater moeten gebruiken.

Tegen het gebruik van zeewater om den steenen vloer van de markt te reinigen, bestaat volgens ondergeteekende geen bezwaar. Moest men dit met putwater doen, dan zou de duurte van het water waarschijnlijk ten gevolge hebben, dat er te weinig gebruikt werd, en de markt daardoor veel vuiler zou blijven. Dat er in de inkervingen der blokken geronnen bloed zou zitten dat tot bederf is overgegaan, is in strijd met de werkelijkheid. Wel blijven die inkervingen zwart, doch *elken* dag worden zij uitgeschraapt en gereinigd. Bepaald onjuist is het ook, dat overal tegen den muur tot bederf overgegangene bloedspatten zitten, waardoor de vleeschhallen een haast ondragelijken stank verspreiden. Er is hoegenaamd geen stank op de markt, — tenzij de reuk, die elke slagerswinkel, ook in Europa, heeft — en er blijven geen versche bloedspatten zitten op den muur of vloer. Wat er zit zijn afgewasschen vlekken, die niet anders dan door witten zijn weg te krijgen. Ook de toestand van de andere plaatsen, waar met toestemming vleesch wordt verkocht, is erg overdreven voorgesteld. De marktmeester bezoekt deze plaatsen minstens tweemaal per week en controleert de reiniging.

De voorstelling omtrent de hoop faecaliën in een hoek van de markt is eveneens overdreven. Daar de markt niet omsloten is, gebeurt het een enkelen keer, dat de een of ander in den nacht zijn natuurlijke behoefte op het plein er achter gaat doen, doch dat wordt den volgenden dag weggenomen.

De gouvernements-slachtplaats en die aan de Overzijde latten, al zijn het geen Europeesche abattoirs, aan zindelijkheid niet veel te wenschen over. Gene wordt schoongemaakt met water uit de open zee — de bedoelde plaats waar vuil wordt weggegooid ligt op een afstand aan den lijkant er van — en deze met water uit het rifwater. Dat de vlak aan het water gelegen steenen vloeren, waarop de beesten geslacht worden, met dat water gewasschen worden, kan volstrekt geen kwaad; en evenmin, dat men, vóór het villen, de huid van het dier met zeewater besprenkelt, om te voorkomen, dat de vilders, wier handen bij het villen met de doorgaans vuile huid van het beest in aanraking komen, het vleesch verontreinigen.

Op de markt aan de Overzijde wordt, behalve voor het reinigen van den steenen vloer, waarop de beesten geslacht worden, voor alles putwater gebruikt, dat de eigenaar in overvloed heeft.

Voor de vervanging van de dakbedekking van plaatijzer van het kantoor en van de keuken der slachtplaats, was op de begrooting van 1916, onder art. 45 *e*, een bedrag uitgetrokken van f 350. — Men kon over dat bedrag niet beschikken, voordat de begrooting definitief was vastgesteld. Toen zulks was geschied, is de Directeur der Openbare Werken begonnen met de werkzaamheden om de oude dakbedekking door een nieuwe te vervangen.

Een ontwerp-verordening tot herziening van de bepalingen omtrent het begraven van lijken had ondergeteekende reeds klaar; het is kort geleden aan de drukkerij afgegeven.

De post voor den aanleg van een algemeene begraafplaats is, zooals ondergeteekende verleden jaar bij de behandeling van de begrooting heeft aangegeven, door Z. E. den Minister van Koloniën van de begrooting afgevoerd met het oog op een noodzakelijke bezuiniging als gevolg van de tijdsomstan-

digheden. Had Z. E. een andere reden daarvoor gehad, dan zou Zij dien zeker hebben opgegeven.

Ondergeteekende zal zorgen, dat, tegen dat het ziekenhuis van het Sanatorium het Groene Kruis klaar is, de straten, die daarheen leiden, behoorlijk verlicht worden. Zeker zal er ook gezorgd worden, dat daar een behoorlijk politietoezicht is en dat de straten, in den omtrek ervan, zooals overal, behoorlijk zindelijk worden gehouden.

ad art. 1 a. Ondergeteekende is ook van oordeel, dat het noodig zal zijn de ondergeschikte ambtenaren beter te betalen, daar het anders moeilijk, zoo niet onmogelijk zal worden, geschikte jongelui te krijgen, die in gouvernementdienst willen treden. Hij zal daaromtrent met Z. E. den Minister van Koloniën in overleg treden.

ad art. 6 a. Uitbreiding der politiemacht met nog 15 man zou zeker eene verbetering zijn. Hoe meer politie hoe beter, kan men zeggen, en men zou dan ook minder last hebben om bij ziekte van de marechaussee's den dienst te laten doorgaan. Doch waar het zich laat aanzien, dat met het voorgestelde aantal marechaussee's de dienst behoorlijk gedaan zal kunnen worden, mag men — zeker onder de tegenwoordige omstandigheden — geen meerdere offers van het Moederland vragen; alleen om het nog beter te hebben.

Het is wel waarschijnlijk, dat er, voor de voorgestelde bezoldigingen, geschikte krachten voor de politie zullen zijn te krijgen. Bleek dit later van niet, dan zou men tot eene verhooging daarvan moeten overgaan.

Het is zeer gewenscht, dat de politie over een goede motorboot kan beschikken. Met het oog op de tijdsomstandigheden heeft ondergeteekende echter gemeend om, alvorens daarvoor een post op de begrooting te brengen, dienaangaande overleg te moeten plegen met Z. E. den Minister van Koloniën.

ad art. 16. Ondergeteekende is het, om de vroeger door hem aangegeven gronden, geheel eens met de leden, die van oordeel zijn, dat er geen reden meer bestaat, om hier in de kolonie een adviseur voor visscherijzaken te hebben.

ad art. 32 c. Het aantal vroedvrouwen in het stadsdistrict op Curaçao bedraagt op het oogenblik negen, waarvan er twee door ziekte geen praktijk meer uitoefenen. Op den cursus ter opleiding van vroedvrouwen zijn twee vrouwen, die zich later in de stad zullen vestigen.

Op Aruba zijn er vier vroedvrouwen en worden er thans nog vier door Dr. Oduber opgeleid, die dit jaar haar examen zullen doen.

Op Bonaire zijn twaalf vroedvrouwen, waarvan er twee wegens ouderdom geen diensten meer verleenen.

ad art. 39. De bijdrage van f 1000.— zal in 1917 hoofdzakelijk strekken tot onderhoud der reeds ingevoerde rasdieren, het koopen van plantzaad en als bijdrage in de algemeene onkosten der maatschappij. Dit bedrag kon alleen zoo laag gesteld worden, omdat de maatschappij nog wat geld bezit van de verschillende bijdragen, die zij vroeger van particulieren heeft ontvangen en van het geld, dat door haar op zij was gelegd voor het koopen van een paardenhengst, die nu niet meer noodig is, omdat door den invoer van automobielen, de paardenfokkerij geen winsten meer afwerpt.

Van het geld, waarover de maatschappij kan beschikken, worden ook gedeeltelijk betaald de kosten verbonden aan den invoer van vee ter verbetering van den veestapel. Tot dat doel werken de maatschappij, de landbouwkundige en de speciaal daarvoor aangestelde commissie altijd samen.

ad art. 46 a. Zooals blijkt uit de posten, die op de begrootingen voor 1915 en 1916 voor buitengewoon onderhoud van straten en wegen waren uitgetrokken, doch, met het oog op de ongunstige tijdsomstandigheden, door Z. E. den Minister van Koloniën daarvan zijn afgevoerd, en zooals is meegedeeld in de Memorie van antwoord betreffende de verordening tot aanvulling der verordening, houdende vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1916,

heeft het in de bedoeling gelegen om voor de verbetering der hoofdstraten en hoofdwegen buitengewone credieten aan te vragen, en de herstelling van kleinere straten en stegen zoo veel mogelijk uit het crediet voor gewoon onderhoud te bestigen.

Doordat de posten voor buitengewoon onderhoud van de begrooting zijn afgevoerd is het noodzakelijk geworden, dat een gedeelte der gelden, voor gewoon onderhoud toegestaan, gebruikt wordt voor de verbetering van hoofdstraten en wegen, in plaats van voor die kleinere straten en wegen.

Voor zoover als de toegestane gelden strekken, zullen beoelde stegen onder handen genomen worden, doch in verband met het bovenstaande, meent ondergeteekende, dat het niet gewenscht is om thans het crediet voor gewoon onderhoud van straten en wegen te verhoogen.

ad art. 46 c. De straten worden hier over het algemeen zoo zindelijk gehouden, als men dit redelijkerwijze maar kan verlangen. Iederen vreemdeling, die hier komt, valt de zindelijkheid van Willemstad op, ook wanneer zij de kleine straten en steegjes eens doorkruisen. Wel wordt er op particuliere erven, waar meerdere huizen staan, dikwijls vuil neergegooid, doch dit wordt telkens weer opgeruimd.

Wanneer het noodig is, kan de post voor straatreiniging worden overschreden. Dáár nu f 1 500.— meer voor uit te trekken, acht ondergeteekende ongewenscht.

ad art. 53 a. Ondergeteekende is met Z. E. den Minister van Koloniën in onderhandeling over eene nieuwe regeling van het loodswezen, waardoor het personeel hiervan met één vermeerderd zou worden. Zoo Z. E. zich met het voorstel van ondergeteekende kan vereenigen, zal er door hem een suppletoire begrooting worden ingediend.

In de hierbij aangeboden Nota van Wijzigingen worden nog eenige voorstellen gedaan; ondergeteekende meent te kunnen volstaan met te verwijzen naar de daarbij gegeven toelichtingen.

Willemstad, den 14n. April 1916.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Second block of faint, illegible text in the upper middle section of the page.

Third block of faint, illegible text in the lower middle section of the page.

Final block of faint, illegible text at the bottom of the page.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—14.

Verordening van den.....,
waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1917.

Nota van wijzigingen.

N° 11.

1o. In de ontwerp-verordening.

Artikel 1.

IVde AFDEELING.

Eeredienst, onderwijs en armenzorg.

Het bedrag uitgetrokken bij onderartikel 24 wordt verlaagd met f 125,— en gebracht op f 9 567,—

Het totaal der IVde afdeeling wordt gebracht op f 228 994,—.

Vide AFDEELING.

Burgerlijke geneeskundige dienst.

Het bedrag uitgetrokken bij onderartikel 28 wordt verhoogd met f 6 000,— en gebracht op f 35 720,—.

Het totaal der Vide afdeeling wordt gebracht op f 98 330,—.

VIIIste AFDEELING.

Openbare werken.

Het bedrag uitgetrokken bij onderartikel 47 wordt verhoogd met f 800,— en gebracht op f 1 450,—.

Het totaal der VIIIste afdeeling wordt gebracht op f 288.892,—.

Xde AFDEELING.

Pensioenen, wachtgelden, onderstanden, toelagen, zoomede uitgaven voor de waarneming van tijdelijk opengevallen betrekkingen, enz.

Het bedrag uitgetrokken bij onderartikel 56 wordt verhoogd met f 167,— en gebracht op f 69 927,—.

Het totaal der Xde afdeeling wordt gebracht op f 183 656,—.

Het „Algemeen Overzicht” wordt gelezen:

Curaçao	f 728 110,—
Aruba	59 369,—
Bonaire	44 110,—
St. Martin	51 285,—
St. Eustatius	63 693,—
Saba	26 234,—
Kolonie	350 856,—

f 1 323 657,—

Iste Afdeeling. Algemeen en gewestelijk bestuur	f 120 326,—
IIde „ Rechts- en politiewezen	159 212,—
IIIde „ Geldelijk beheer	157 518,—
IVde „ Eeredienst, onderwijs en armenzorg	228 994,—
Vde „ Schutterij	375,—
VIde „ Burgerlijke geneeskundige dienst	98 330,—
VIIde „ Landbouw	52 060,—
VIIIste „ Openbare werken	288 892,—
IXde „ Haven- en loodswezen	14 294,—
Xde „ Pensioenen, wachtgelden, enz..	183 656,—
XIde „ Onvoorziene uitgaven	20 000,—

f 1 323 657,—

Het eindcijfer van het ontwerp wordt gelezen:

Een millioen, drie honderd drie en twintig duizend, zes honderd zeven en vijftig gulden.

Artikel 4.

A. *Belastingen.*

Na 1^a l wordt een nieuw 1^a gevoegd, luidende:
m. Petroleum raffinaderijbelasting.

2o. In den uitgewerkten en toelichtenden staat.

IVde AFDEELING.

Eeredienst, onderwijs en armenzorg.

Het bedrag uitgetrokken bij artikel 24 e. wordt verlaagd met f 125,— en gebracht op f 125,—.

TOELICHTINGEN.

In verband met het overlijden van een der personen, verpleegd geweest in het voormalig gesticht voor melaatschen op St. Martin wordt deze post met f 125,— verminderd.

Het totaal van artikel 24 wordt gebracht op f 9 567,— en dat van de IVde afdeeling op f 228 994,—.

Het „Overzicht” van de IVde afdeeling wordt gelezen.

Curaçao.....	f 142 946,66
Aruba	„ 24 100,—
Bonaire	„ 15 790,—
St. Martin.....	„ 23 190,—
St. Eustatius.....	„ 9 063,—
Saba	„ 12 554,—
Kolonie.....	„ 1 350,—
	f 228 993,66
waarvoor gesteld....	„ 228 994,—

VI AFDEELING.

Burgerlijke geneeskundige dienst.

Bij beschikking van Z. E. den Minister van Koloniën is de Heer Dr. N. Waterman ter beschikking van den Gouverneur van Curaçao gesteld om voor den duur van ten minste 3 jaren te worden belast met de waarneming van het ambt van hoofd van den openbaren gezondheidsdienst in deze kolonie onder genot van eene bezoldiging naar reden van f 6 000,— 's jaars ingaande op een nader te bepalen dag, welke bezoldiging twee malen zal worden verhoogd, telkenmale met f 500,— 's jaars, onderscheidenlijk na 1 jaar en na 3 jaren dienst in de kolonie.

Met het oog op het onzekere tijdstip van ingang van deze bezoldiging—de voorbereiding in Nederland van Dr. Waterman zal ongeveer een half jaar duren—kan alsnog voor 1917 geen rekening worden gehouden met de eerste verhooging van zijn bezoldiging.

In artikel 28a. (bezoldiging van een hoofd van den gezondheidsdienst) wordt in stede van Memorie gelezen f 6 000,—

Het totaal van onderdeel a wordt gebracht op f 31 500,—, dat van artikel 28 op f 35 720 en dat van de VIdedeeling op 98 330, .

Het „Overzicht” van de VIdedeeling wordt gelezen:

Curaçao.....	f 74 250,—
Aruba	„ 7 100,—
Bonaire	„ 4 280,—
St. Martin.....	„ 4 000,—
St. Eustatius.....	„ 4 330,—
Saba.....	„ 3 770,—
Kolonie.....	„ 600,—
	f 98 330,—

VIIIste AFDEELING.

Openbare werken.

Artikel 47.

Tusschen de onderdeelen *a.* en *b.* worden twee nieuwe onderdeelen ingelascht, luidende:

abis. Kosten voor het wegnemen der glasscherven op- en het bijwerken van de ringmuren om 's Landshospitaal f 500,—

De glasscherven op deze ringmuren zijn broedplaatsen voor muskieten, vooral omdat zij voor het meerendeel bestaan uit onderstukken van flesschen waarin, na gevallen regen, water blijft staan.

Uit een hygienisch oogpunt is het bepaald noodig, dat deze glasscherven worden verwijderd.

Bonaire.

ater. Vernieuwing van de dakbedekking van de kommieswoning aan de lage Westkust op de „Wit-tepan” ,, 300,—

De plaatijzeren bedekking van deze woning, welke aan zee is gelegen, is door ziltigheid verteerd. Deze bedekking zal vervangen worden door een bedekking met shingles.

De herstelling van bedoeld dak kan niet langer worden uitgesteld.

Het totaal van artikel 47 wordt gebracht op f 1 450,— en dat van de VIIIste afdeeling op f 288 892,—.

Het „Overzicht” van de VIIIste afdeeling wordt gelezen:

Curacao	f 267 451,25
Aruba	,, 6 590,—
Bonaire	,, 5 750,—
St. Martin	,, 4 300,—
St. Eustatius	,, 3 050,—
Saba	,, 1 750,—
	f 288 891,25
waarvoor gesteld	,, 288 892,—

Xde AFDEELING.

Pensioenen, wachtgelden, onderstanden, toelagen, zoomede uitgaven voor de waarneming van tijdelijk opengevallen betrekkingen, enz.

Het bedrag uitgetrokken bij artikel 56 wordt verhoogd met f 167, — en gebracht op f 69 927,—.

Het totaal der Xde afdeeling wordt gebracht op f 183 656,—

Het „Algemeen Overzicht” wordt gelezen:

Curacao	f 728 110,—
Aruba	,, 59 369,—
Bonaire	,, 44 110,—
St. Martin	,, 51 285,—
St. Eustatius	,, 63 693,—
Saba	,, 26 234,—
Kolonie	,, 350 856,—
	f 1 323 657,—

Iste Afdeeling. Algemeen en gewestelijk bestuur	f 120 326,—
IIde „ Rechts- en politiewezen	,, 159 212,—
IIIde „ Geldelijk beheer	,, 157 518,—
IVde „ Eeredienst, onderwijs en armen- zorg	,, 228 994,—
Vde „ Schutterij	,, 375,—
VIde „ Burgerlijke geneeskundige dienst ..	,, 98 330,—
VIIde „ Landbouw	,, 52 060,—
VIIIste „ Openbare werken	,, 288 892,—
IXde „ Haven- en loodswezen	,, 14 294,—
Xde „ Pensioenen, wachtgelden, enz. ..	,, 183 656,—
XIde „ Onvoorziene uitgaven	,, 20 000,—
	f 1 323 657,—

Meer geraamd het pensioen van de weduwe J. L. Veeris f 166,66.

3o. In de raming der middelen en inkomsten.

A. Belastingen (Curaçao).

Na l^a l wordt een nieuw l^a gevoegd, luidende:

m. Petroleum raffinaderijbelasting..... Memorie.

Voor het geval door de Bataafsche Petroleum Maatschappij, die op Curaçao een petroleum raffinaderij opricht, in 1916 een aanvang met het raffineeren wordt gemaakt, wordt voor 1917 de petroleum raffinaderijbelasting onder de middelen opgenomen. De opbrengst kan echter nu niet anders dan voor memorie worden geraamd.

C. Bijdrage uit 's Rijks Schatkist.

Tengevolge van de voorgestelde wijzigingen wordt de raming van de bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling der koloniale middelen verhoogd met f 6 842,— en gebracht op f 564 963,—

Willemstad, den 14n. April 1916.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—14.

Verordening van den ,
waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1917.

Gewijzigd Overzicht.

Nº 12.

OVERZICHT van de geraamde inkomsten en uitgaven voor elk eiland.

	INKOMSTEN.		UITGAVEN.		VERSCHIL.			
					VOORDEELIG.		NADEELIG.	
Curaçao	f 611,954.	--	f 728,110.	--	f —	--	f 116,156.	--
Aruba	46,500.	--	59,369.	--	—	--	12,869.	--
Bonaire	22,515.	--	44,110.	--	—	--	21,595.	--
St. Martin (Nederlandsch gedeelte)	15,645.	--	51,285.	--	—	--	35,640.	--
St. Eustatius	18,035.	--	63,693.	--	—	--	45,658.	--
Saba	8,045.	--	26,234.	--	—	--	18,189.	--
Geheele kolonie	36,000.	--	350,856.	--	—	--	314,856.	--
	f 758,694.	--	f 1,323,657.	--	f —	--	f 564,963.	--
Bijdrage uit 's Rijks schatkist	564,963.	--	—	--	564,963.	--	—	--
	f 1,323,657.	--	f 1,323,657.	--	f 564,963.	--	f 564,963.	--

Overzicht

OVERZICHT VAN DE VERBODEN-INGANGEN EN UITGAVEN VAN DE STAAT

Beschrijving	1915-1916		1914-1915	
	Uitgaven	Inkomsten	Uitgaven	Inkomsten
Algemeen	1,000,000	500,000	1,000,000	500,000
Landbouw	200,000	100,000	200,000	100,000
Industrie	150,000	75,000	150,000	75,000
Handel	100,000	50,000	100,000	50,000
Verkeer	100,000	50,000	100,000	50,000
Wetenschap en Kunst	50,000	25,000	50,000	25,000
Overig	100,000	50,000	100,000	50,000
Totaal	1,600,000	800,000	1,600,000	800,000

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—14.

Verordening van den ,
waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1917.

Tweede Nota van Wijzigingen.

Nº 13.

TOELICHTINGEN.

Dr. Th. G. den Houter, wien Z. E. den Minister van Koloniën, met den titel van adviseur voor den openbaren gezondheidsdienst, opgedragen heeft den gezondheidsdienst in deze kolonie in te richten, acht voor dezen dienst twee technische ambtenaren noodzakelijk; een als opzichter bij den openbaren gezondheidsdienst en een als amanuensis van het laboratorium van den openbaren gezondheidsdienst.

Als aanvangsbezoldiging van deze ambtenaren wordt voorgesteld respectievelijk f 2 000,— en f 1 800,— met periodieke verhoogingen tot een maximum bezoldiging van f 2 500.—

Wanneer de diensten van een amanuensis, voor wiens salaris bij artikel 35 een krediet van f 400,— is aangevraagd, dan niet meer noodig zullen zijn, zal van dit krediet geen gebruik worden gemaakt.

Voorloopig meent ondergeteekende dien post te moeten handhaven.

1o. In de ontwerp-verordening.

Artikel 1.

Vide AFDEELING.

Burgerlijke geneeskundige dienst.

Het bedrag uitgetrokken bij onderartikel 28 wordt verhoogd met f 3 800,— en gebracht op f 39 520,—.

Het totaal der Vide afdeeling wordt gebracht op f 102 130,—.

In de cijfers van het „Algemeen Overzicht” worden de volgende wijzigingen gebracht:

Curaçao f 731 910,—
Vide Afdeeling „ 102 130,—

Het totaal van het algemeen overzicht wordt gelezen f 1 327 457.—.

Het eindcijfer van het ontwerp wordt gelezen:

Een millioen, drie honderd zeven en twintig duizend, vier honderd zeven en vijftig gulden.

2o. In den uitgewerkten en toelichtenden staat.

Vide AFDEELING.

Burgerlijke geneeskundige dienst.

Aan artikel 28a. bezoldigingen:
wordt toegevoegd:

1 opzichter bij den openbaren gezondheidsdienst in de kolonie f 2 000,—

1 amanuensis van het laboratorium van den openbaren gezondheidsdienst in de kolonie. „ 1 800,—

Het totaal van onderdeel a wordt gebracht op f 35 300,—, dat van artikel 28 op f 39 520,— en dat van de Vide Afdeeling op f 102 130,—.

In de cijfers van het „Overzicht” van de Vide Afdeeling wordt de volgende wijziging gebracht:

Curaçao f 78 050,—

Het totaal van het overzicht van de Vide Afdeeling wordt gelezen f 102 130,—.

In de cijfers van het „Algemeen Overzicht” worden de volgende wijzigingen gebracht:

Curaçao f 731 910,—

Vide Afdeeling „ 102 130,—

Het totaal van het „Algemeen Overzicht” wordt gelezen f 1 327 457,—.

3o. In de raming der middelen en inkomsten.

C. *Bijdrage uit 's Rijks Schatkist.*

Tengevolge van de voorgestelde wijzigingen wordt de raming van de bijdrage uit 's Rijksschatkist tot aanvulling van de koloniale middelen verhoogd met f 3 800,— en gebracht op f 568 763,—.

Willemstad, den 18n. April 1916.

De Gouverneur van Curaçao,
NUYENS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—14.

Verordening van den.....,
waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1917.

Gewijzigd Overzicht naar aanleiding van de tweede Nota van Wijzigingen.

Nº 14.

OVERZICHT van de geraamde inkomsten en uitgaven voor elk eiland.

	INKOMSTEN.		UITGAVEN.		VERSCHIL.			
					VOORDEELIG.		NADEELIG.	
Curaçao	f 611,954.	--	f 731,910.	--	f —	—	f 119,956.	—
Aruba	46,500.	--	59,369.	--	—	—	12,869.	—
Bonaire	22,515.	--	44,110.	--	—	—	21,595.	—
St. Martin (Nederlandsch gedeelte)	15,645.	--	51,285.	--	—	—	35,640.	—
St. Eustatius	18,035.	--	63,693.	--	—	—	45,658.	—
Saba	8,045.	--	26,234.	--	—	—	18,189.	—
Geheele kolonie	36,000.	--	350,856.	--	—	—	314,856.	—
	f 758,694.	--	f 1,327,457.	--	f —	—	f 568,763.	—
Bijdrage uit 's Rijks schatkist	568,763.	—	—	—	568,763.	—	—	—
	f 1,327,457.	--	f 1,327,457.	--	f 568,763.	—	f 568,763.	—

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—14.

*Verordening van den.....
waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1917.*

Eindverslag.

Nº 15.

Een lid merkte op, dat het Voorloopig Verslag betreffende deze ontwerp-verordening niet juist teruggeeft wat in de Afdelingen over den nood is gezegd geworden; hij constateerde, dat hetgeen hij aldaar gezegd had door eenige andere leden werd beaamd.

Door een lid werd de vraag gesteld of, toen de febris typhoidea laatst hier heerschte, door den geneeskundigen raad met het oog daarop geene maatregelen zijn voorgesteld en in het bijzonder geene voorstellen zijn gedaan om het verontreinigen van stegen en gangen tegen te gaan, en zoo ja, op welken datum die voorstellen zijn gedaan.

Algemeen werd gevraagd de leden van den Raad vóór de openbare behandeling der begrooting in kennis te willen stellen met de laatste verslagen van den Inspecteur voor het onderwijs en van de Schoolcommissie.

De argumenten, aangevoerd in de Memorie van Antwoord, hebben een der enkele leden, die in het Voorloopig Verslag een voorstel in dien geest hebben gedaan, niet kunnen overtuigen, dat de politie niet in een rechts- en een straatpolitie zou kunnen worden gesplitst. Gaarne zou hij de bezwaren willen vernemen, die er uit een militair oogpunt bestaan tegen het voortduren der tegenwoordige organisatie met die verdeling.

Hij stelde voor een aantal manschappen onder de bevelen van den Procureur-generaal als hoofd van het Openbaar Ministerie te stellen ten dienste van de justitie en een officier, die onmiddellijk onder de bevelen van den Gouverneur zal staan, aan het hoofd der straatpolitie te plaatsen.

Het feit, dat dan het Regeeringsreglement gewijzigd zal moeten worden, levert, naar zijne meening, toch geen bezwaar op, waar het hier gaat, om eene groote besparing te verkrijgen op eene instelling, die goed georganiseerd kan worden zonder de groote uitgave, die thans wordt voorgesteld.

Een officier-commissaris met de vereischte rechtskennis of die zich spoedig met de wetten vertrouwd kan maken, zal wel niet zoo moeilijk zijn te krijgen, als maar de salaris in overeenstemming is met de eischen, die gesteld worden, oordeelde het lid aan het woord.

Een lid vroeg of er geen vergissing is in het opgegeven aantal van 2202 honden, die in de laatste vijftien maanden zouden zijn afgemaakt. In 1915 is er voor slechts ongeveer 240 honden belasting betaald. Er zouden dus negen maal zooveel honden zijn afgemaakt.

Door dat lid werd volgehouden, dat de klachte over overlast, veroorzaakt door onbeheerde honden, volstrekt niet overdreven is.

Waar de stank in het gebouw van de inspectie der belastingen ondragelijk moet zijn voor de ambtenaren, die daarin werkzaam moeten zijn en ook zeer onaangenaam is voor het publiek, kon een lid niet inzien waarom daar geen waterclosets kunnen worden aangebracht. Deze waterclosets kosten weinig, vooral daar het gebouw aan den Waterkant gelegen is en zeewater gebruikt kan worden. Zij zullen voldoende zijn om de hygiene te bevorderen op eene plaats, die elken dag door tal van personen bezocht moet worden.

Het lid aan het woord noemde het tonnenstelsel iets uit de oude doos en kon niet begrijpen hoe het Bestuur nu kan zeg-

gen te overwegen of er een behoorlijk tonnenstelsel kan worden ingevoerd.

Naar aanleiding van het crediet, bij Nota van wijziging aangevraagd voor het wegnemen der glasscherven op de ringmuren om 's Landshospitaal, werd door een lid gevraagd of, indien glasscherven op andere gouvernementseigendommen voorkomen, het niet noodzakelijk is ook die te verwijderen.

Daar het Bestuur, blijkens de toelichting, het uit een hygienisch oogpunt bepaald noodig acht, dat de glasscherven waarvan er sprake is, worden weggenomen, gaf het lid aan het woord dringend in overweging eene verordening in het leven te roepen, waarbij het hebben van glasscherven op particuliere muren wordt verboden.

In het vertrouwen, dat het Bestuur de hierin gestelde vragen hetzij vóór, hetzij op de openbare zitting wel zal willen beantwoorden, acht de Commissie van Rapporteurs, in overleg met de Voorzitters der Afdeelingen, de openbare behandeling van dit ontwerp genoegzaam voorbereid.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 29n. April 1916.

De Rapporteurs,

J. C. B. FORBES.

F. W. P. WINKEL.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—15.

*Verordening van den ,
betreffende het verleenen van concessiën en
vergunningen tot het gebruik van domein zoo
voor den aanleg en de exploitatie van werken
van openbaar nut als ten behoeve van andere
doeleinden.*

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende: dat het wenschelijk is bepalingen vast te stellen betreffende het verleenen van concessiën en vergunningen tot het gebruik van domein zoo voor den aanleg en de exploitatie van werken van openbaar nut als ten behoeve van andere doeleinden;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening:

HOOFDSTUK I.

*Van de concessiën tot het gebruik van domein ten behoeve van den
aanleg en de exploitatie van werken van openbaar nut.*

Art. 1.

Tot het gebruik van domein ten behoeve van den aanleg en de exploitatie van werken van openbaar nut, zooals spoor- en tramwegen, gas- en waterleidingen, werken tot verkrijging van electrisch licht of electrische beweegkracht en andere, met uitzondering van telegrafen en telefonen, kan door den Gouverneur, den Raad van Bestuur gehoord, concessie worden verleend met inachtneming van de bepalingen dezer verordening en onder de voorwaarden, die hij noodig acht.

Onder gebruik wordt in deze verordening begrepen het hebben van bovengrondsche geleidingen.

Art. 2.

Houders van concessiën kunnen alleen zijn:

- a. Nederlanders;
- b. Ingezetenen van Nederland of van de kolonie Curaçao;
- c. Vennootschappen, gevestigd in Nederland of in de kolonie Curaçao, waarvan wat de naamlooze vennootschappen betreft, de eenige bestuurder of commissaris, dan wel, als er twee zijn, beide, of, als er meer bestuurders zijn, de meerderheid, alsmede de meerderheid der commissarissen, en, wat vennootschappen onder eene firma en die bij wijze van geldschieting betreft, de eenige beheerende vennootschap, dan wel, als er twee zijn, beide, of als er meer beheerende vennoten zijn, de meerderheid, Nederlanders dan wel ingezetenen van de kolonie Curaçao zijn.

De houder van een concessie, die niet in de kolonie gevestigd is, moet aldaar woonplaats kiezen en voortdurend vertegenwoordigd zijn.

Art. 3.

In afwijking van het vorige artikel kan een concessie worden verleend aan personen of vennootschappen, die niet aan

de aldaar gestelde vereischten voldoen, onder voorwaarde dat zij binnen een bepaalden tijd, welke niet langer dan één jaar zal mogen zijn, zal worden overgedragen aan een persoon of een vennootschap, die aan de gestelde eischen voldoet.

Art. 4.

De concessie vervalt van rechtswege:

- a. wanneer de houder ophoudt aan de in art. 2 gestelde eischen te voldoen;
- b. bij overlijden van den houder ten aanzien van de rechtverkrigenden, die niet binnen den tijd van één jaar hebben doen blijken aan de in art. 2 gestelde eischen te voldoen;
- c. wanneer de krachtens art. 3 bij de concessie gestelde voorwaarden van overdracht der concessie aan personen of vennootschappen, die aan de in art. 2 gestelde eischen voldoen, niet binnen den daarvoor bepaalden tijd en met inachtneming van art. 6 vervuld zijn.

Art. 5.

Of iemand als ingezetene van de kolonie Curaçao moet worden aangemerkt wordt beoordeeld naar de bepaling van art. 5, lid 2, der Curaçaosche Mijawet (P. B. 1909 N° 43).

Geschillen nopens het voldoen aan de in art. 2 gestelde vereischten worden beslist overeenkomstig den vierden titel der Mijnverordening (P. B. 1911 N° 6).

Art. 6.

Voor overdracht van een concessie wordt de toestemming van den Gouverneur vereischt.

Door overdracht zonder die toestemming vervalt de concessie van rechtswege.

Art. 7.

De Gouverneur is bevoegd iedere aanvraag om concessie of om toestemming tot overdracht eener concessie af te wijzen.

De afwijzing geschiedt niet dan den Raad van Bestuur gehoord en met opgaaf van redenen.

Art. 8.

De concessiën worden verleend voor een bepaald rayon en voor een bepaald aantal jaren, 25 niet te boven gaande.

Indien gebruik gemaakt wordt van grond, waarop door derden rechten worden uitgeoefend, moeten deze vooraf in hunne belangen worden gehoord.

De benoodigde grond, waaronder ook die waarop door derden rechten worden uitgeoefend en het gebruik dat daarvan gemaakt zal worden, worden zoo nauwkeurig mogelijk in de concessie omschreven.

Voor zoover dat niet omschreven is, is de houder der concessie verplicht zich bij den aanleg van de werken te gedragen naar de aanwijzingen van het Bestuur.

Art. 9.

Bij de concessie kan aan den houder daarvan worden toegekend:

- a. vrijdom van retributie wegens het gebruik van domein;
- b. een uitsluitend recht op het gebruik van domein ten behoeve van den aanleg en de exploitatie van werken als waarvoor de concessie verleend werd, binnen het rayon;
- c. een recht van voorkeur op concessiën tot gebruik van domein ten behoeve van den aanleg en de exploitatie van gelijke of aanverwante werken binnen een bepaald rayon.

Art. 10.

De concessie brengt, behoudens de verplichting tot vergoeding der veroorzaakte schade, voor den houder ten aanzien van grond, waarop door derden rechten worden uitgeoefend mede de bevoegdheid tot:

a. het doen der gravingen en opmetingen of het stellen der teekenen, die voor het ontwerpen der werken noodig zijn, mits daarvan tenminste tweemaal vier en twintig uur van te voren aan den belanghebbende schriftelijk wordt kennis gegeven;

b. het leggen, hebben, herstellen en onderhouden van— en het houden van toezicht op de daarin noodige onder— of bovengrondsche werken, zooals leidingen, geleidingen enz., mits:

1. de toegang en het verkeer daardoor niet worden belemmerd,

2. geen palen worden geplaatst in afgesloten tuinen of erven die met bewoonde perceelen één geheel uitmaken,

3. de bovengrondsche geleidingen niet aan de gebouwen of de boomen worden bevestigd of ze op andere wijze aanraken;

c. het betreden ervan, wanneer dat voor de uitoefening der sub *a* en *b* genoemde bevoegdheden noodig is.

De schade uit de toepassing van dit artikel ontstaan, wordt, bij gebreke van minnelijke schikking, door den Kantonrechter bepaald.

Art. 11.

Indien een eigenaar of ander belanghebbende door het aanbrengen van de in art. 10, sub *b*, bedoelde werken belemmerd wordt in de uitoefening van zijn recht om te planten, te bouwen of een ander werk te verrichten, is de houder der concessie gehouden binnen eene maand, nadat hem daarvan schriftelijk is kennis gegeven, de maatregelen te nemen die noodig zijn om voor den eigenaar of anderen rechthebbende de belemmering te doen ophouden.

Bij gebreke van voldoening hieraan kan de houder der concessie voor den Kantonrechter worden gedagvaard, teneinde te worden veroordeeld tot het nemen der vereischte maatregelen, met machtiging op den eigenaar of anderen rechthebbende om indien de houder der concessie binnen een bij het vonnis te bepalen termijn aan de veroordeeling niet voldoet, zelf op kosten van den houder der concessie het door den rechter voorgeschrevene te verrichten.

Ingeval de houder der concessie twijfelt of de eigenaar of andere rechthebbende werkelijk van zijn vermeld recht wil gebruik maken, kan hij van den Kantonrechter de bepaling vragen van een termijn, binnen welken het aan hem bekend gemaakte werk zal moeten zijn uitgevoerd, en veroordeeling van den eigenaar of anderen rechthebbende, indien door dezen daaraan binnen den gestelden termijn niet zal zijn voldaan, tot vergoeding van de kosten, schade en interessen, die het nemen der in het 1e en het 2e lid bedoelde maatregelen heeft veroorzaakt.

Art. 12.

De tarieven en dienstregelingen behoeven de goedkeuring van den Gouverneur.

Zij worden tenminste om de vijf jaren herzien.

Art. 13.

Ten aanzien van het verkrijgen der levering of het gebruik maken van den dienst, die het onderwerp der onderneming uitmaakt, heeft het Koloniaal Bestuur, desverlangende steeds voorrang boven anderen.

Art. 14.

De concessie zal de bepaling kunnen bevatten dat het Gouvernement deelt in de winst der onderneming, naar een vastgestelden maatstaf.

In dat geval wordt door den Gouverneur een Koloniale Commissaris bij de onderneming benoemd. De bevoegdheden van zulk een Commissaris worden in de concessie omschreven. Zij mogen in geen geval minder zijn dan die welke in het Wetboek van Koophandel aan Commissarissen van naamlooze vennootschappen zijn of mochten worden toegekend.

Art. 15.

De concessie zal de bepaling kunnen bevatten dat het Kolo-

niaal Bestuur kosteloos of tegen een verminderd tarief de leveringen der onderneming kan verkrijgen of van hare diensten kan gebruik maken.

Art. 16.

Tot handhaving van de uit- of inwendige veiligheid der Kolonie of om andere gewichtige redenen van openbaar belang is de Gouverneur bevoegd de tot de concessie behorende werken in bezit te nemen, teneinde ze te gebruiken op de wijze, die hij noodig mocht achten, onbruikbaar te maken of te slechten.

De houder der concessie is in dat geval verplicht zijn personeel ter beschikking te stellen van den Gouverneur wanneer deze dat mocht verlangen.

De Kolonie treedt daardoor van rechtswege tijdelijk in alle rechten en verplichtingen van den houder der concessie jegens diens personeel.

De inbezitneming geschiedt bij een met redenen omkleed besluit, waarop de Raad van Bestuur is gehoord.

Het besluit vervalt wanneer het niet binnen drie maanden na zijn dagteekening bij Koloniale Verordening is goedgekeurd.

De houder der concessie kan geen recht doen gelden op schadeloosstelling wegens winstderving, welke eventueel het gevolg mocht zijn van de toepassing van dit artikel.

Art. 17.

De tot de concessie behorende werken, het bedrijf en alles wat daartoe behoort, kunnen te allen tijde door den Gouverneur worden genaast.

De Kolonie is in dat geval niet gebonden aan de overeenkomsten met derden omtrent de exploitatie van het bedrijf aangegaan.

De voorwaarden waaronder de naasting kan geschieden moeten in de concessie worden opgenomen.

Art. 18.

De concessie kan door den Gouverneur, den Raad van Bestuur gehoord en met opgaaf van redenen worden ingetrokken:

a. wanneer het voor den aanleg en de exploitatie noodige kapitaal niet tijdig en naar het genoegen van den Gouverneur is verzekerd;

b. wanneer niet tijdig en naar het genoegen van den Gouverneur met den aanleg een aanvang wordt gemaakt;

c. wanneer de levering of de dienst welke het onderwerp der onderneming uitmaakt, niet tijdig en naar het genoegen van den Gouverneur een aanvang neemt;

d. wanneer het volle bedrag der waarborgsom, voor de goede uitvoering van de concessie niet tijdig wordt gestort, of wanneer die waarborgsom niet tijdig wordt aangevuld nadat het Koloniaal Bestuur, krachtens de voorwaarden der concessie, geheel of ten deele daarover zal hebben beschikt;

e. wanneer aan de ambtenaren, door den Gouverneur met het toezicht op de nakoming der voorwaarden belast, de gelegenheid wordt onthouden, naar het genoegen van den Gouverneur een behoorlijk toezicht uit te oefenen;

f. wanneer aan den Kolonialen Commissaris de gelegenheid wordt onthouden op een behoorlijke wijze het toezicht uit te oefenen, waartoe hij krachtens deze verordening of de concessie bevoegd is;

g. wanneer de voorwaarden der concessie waaraan dit gevolg verbonden is, niet worden nageleefd.

In verband met het voorafgaande zullen de noodige termijnen in de concessie moeten worden opgenomen en zal daarin het storten van een bepaalde waarborgsom moeten worden bedongen.

Bij intrekking kan het Gouvernement desverlangende werken, materialen enz. overnemen onder in de concessie bepaalde voorwaarden.

Art. 19.

De ambtenaren door den Gouverneur met het toezicht op de

nakoming der voorwaarden belast, hebben te allen tijde toegang tot de bijzondere eigendommen waar zich tot de concessie behorende werken bevinden.

Om een woning tegen den wil des bewoners te kunnen binnentreden behoeven zij een schriftelijke machtiging van den Procureur-generaal of, op de andere eilanden dan Curaçao, van den betrokken Ambtenaar van het openbaar Ministerie, welke bij het binnentreden moet worden vertoond.

Van het binnentreden wordt door de in het eerste lid bedoelde ambtenaren binnen tweemaal vier en twintig uren proces-verbaal opgemaakt en aan de bewoners in afschrift medegedeeld.

HOOFDSTUK II.

Vergunningen voor het gebruik van openbare wegen, enz. ten behoeve van bijzondere doeleinden.

Art. 20.

Tot het gebruik van openbare wegen, straten, pleinen en wateren, enz. ten behoeve van bijzondere doeleinden, die niet tot de bestemming ervan kunnen gerekend worden, kan, mits dat gebruik niet ten nadeele strekke van het verkeer en den openbaren dienst, door of namens den Gouverneur vergunning worden verleend onder de voorwaarden, die hij noodig acht.

Mocht bij bijzondere verordeningen reeds in het verlenen van dergelijke vergunningen zijn voorzien, dan zijn van dit hoofdstuk alleen de artikelen 21 en 22 daarop toepasselijk.

Art. 21.

De Gouverneur, of hij die namens dezen handelt, verleent de vergunning niet dan na zich te hebben overtuigd, dat zij geen nadeeligen invloed zal hebben op het verkeer en op den openbaren dienst.

Art. 22.

Voor de vergunning wordt een recognitie betaald van ten minste f 0.25 (vijf en twintig cent) en ten hoogste f 250.— (twee honderd en vijftig gulden), hetzij voor eens, hetzij voor een bepaalden termijn, voor elk geval door den Gouverneur vast te stellen.

Op de invordering van deze recognitie is de Verordening van 16 Juli 1908 (P. B. N° 53), betreffende de rechtspleging en invordering in zake van belastingen van toepassing.

Art. 23.

De vergunning kan te allen tijde door den Gouverneur worden ingetrokken.

HOOFDSTUK III.

Straf- en slotbepalingen.

Art. 24.

Hij die met opzet zonder concessie gebruik maakt van domein ten behoeve van den aanleg of de exploitatie van een werk van openbaar nut, wordt gestraft met een geldboete van f 50.— tot f 1000.—.

Art. 25.

Hij die de ambtenaren door den Gouverneur met het toezicht op de nakoming van de voorwaarden eener concessie belast, in de uitoefening van dat toezicht belemmert, wordt gestraft met een geldboete van f 50.— tot f 1000.—.

Art. 26.

Hij die werken, als in deze verordening bedoeld, opzettelijk

en wederrechtelijk vernielt, beschadigt of onbruikbaar maakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot drie jaren.

Hij aan wiens schuld te wijten is, dat eenig in deze verordening bedoeld werk vernield, beschadigt of onbruikbaar gemaakt wordt, wordt gestraft met gevangenisstraf van één dag tot één maand of geldboete van f 1.— tot f 100.—.

Poging tot het in het eerste lid van dit artikel omschreven misdrijf is strafbaar.

Art. 27.

Hij die niet gedooft of toelaat hetgeen krachtens artikel 10 kan worden gevorderd, wordt gestraft met eene geldboete van f 25.— tot f 500.—, onverminderd de bevoegdheid van het openbaar gezag om feitelijk te verzekeren wat had behoo- ren te zijn toegelaten.

Art. 28.

Hij die openbare wegen, straten, pleinen en wateren met opzet gebruikt ten behoeve van bijzondere doeleinden, die niet tot de bestemming er van gerekend kunnen worden, zonder eene vergunning overeenkomstig artikel 20, alsmede hij die als houder eener zoodanige vergunning niet voldoet aan de voorwaarden, waaronder zij is verleend, wordt gestraft met geldboete van f 5.— tot f 25.—.

Art. 29.

Bij het inwerkingtreden van het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao (P. B. 1913 N° 67) vervallen art. 26 en de na te noemen woorden en cijfers: in de artikelen 24 en 25: „f 50.— tot”, in art. 27: „f 25.— tot” en in art. 28: „f 5.— tot” en komt er in de plaats dezer woorden en cijfers de woorden: „ten hoogste”.

Art. 30.

Bij het inwerkingtreden van deze verordening vervallen de verordeningen van 10 Februari 1888 (P. B. N° 7), regelende het verleen van concessie voor het bouwen van een droog- dok op het eiland Curaçao; van 24 October 1889 (P. B. N° 21), regelende het verleen van concessie tot het daarstellen van inrichtingen voor electriciteit en tot het leggen en hebben van leidingen in en over den openbaren grond en het openbaar water in de kolonie Curaçao, ten einde het publiek van elec- trisch licht en van elektrische kracht te voorzien; en die van 16 Juni 1891 (P. B. N° 26), regelende het verleen van con- cessie tot het boren van artesische putten op Gouvernements gronden en het daarstellen van waterleidingen, met dien ver- stande dat de artt. 5, 6, 7 en 8 der laatstgenoemde verorde- ning van kracht blijven op concessien onder die verordening verleend.

Art. 31.

Deze verordening treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—15.

Verordening van den.....,
betreffende het verleen van concessien en
vergunningen tot het gebruik van domein zoo
voor den aanleg en de exploitatie van werken
van openbaar nut als ten behoeve van andere
doeleinden.

Memorie van toelichting.

Nº 2.

Dit ontwerp is mutatis mutandis overgeschreven uit de Surinaamsche verordening van 4 December 1906 (Gouvernements-blad 1907 N° 84), zooals gewijzigd bij die van 14 Juli 1910 (Gouvernements-blad N° 53).

Hoewel er zich geen onmiddellijke behoefte doet gevoelen aan een regeling als de onderhavige — de voornaamste onderwerpen, waarop zij betrekking kan hebben zijn toch reeds summier geregeld bij speciale verordeningen — komt zij toch wenschelijk voor, niet het minst met het oog op de bepalingen van artt. 2, 4, 5, 7, 8, 10, 11 enz., die de regeling vollediger maken; en tevens om de gansche stof zooveel mogelijk in één algemeen werkende verordening verzameld te hebben, in plaats van den tegenwoordigen toestand, dat elk onderdeel in een verschillende zeer onvolledige verordening verspreid is.

ad art. 1. Terwijl het niet noodig lijkt om tramwegen uit te zonderen, hoewel bij de speciale verordening van 26 October 1910 (P. B. 1911 N° 22) de aanleg en de exploitatie daarvan zijn geregeld, schijnt het wenschelijk op het voetspoor van Suriname de telegrafen en telefonen, waarvan de aanleg, exploitatie en gebruik in de verordening van 21 September 1909 (P. B. N° 52) zijn geregeld, wel uit te zonderen. Immers regelt eerstgenoemde verordening meer speciaal den toestand geboren na het verleen der concessie, terwijl laatstgenoemde meer het gansche onderwerp: zowel het verleen der concessie zelf als den toestand daarna regelt.

ad art. 2. Dit artikel is meer in overeenstemming met art. 5 der Curaçaosche mijnwet (P. B. 1909 N° 43).

ad art. 5, lid 1. Het wil voorkomen dat art. 5, lid 2, der Curaçaosche mijnwet (P. B. 1909 N° 43) een alleszins voldoende maatstaf is, waarnaar het ingezetenschap van Curaçao beoordeeld kan worden.

ad art. 5, lid 2. Hoewel niet alle artikelen van den vierden titel der mijnverordening (P. B. 1911 N° 6) *woordelijke* toepassing zullen kunnen vinden — er zijn b. v. in het onderhavige ontwerp geen bepalingen opgenomen, overeenkomende met die genoemd in art. 243 der mijnverordening — schijnt het, dat een voorschrift, als in de bepaling, waarvan hier sprake is, is opgenomen, zonder veel moeilijkheden toepassing zal kunnen vinden.

ad art. 19, lid 2. Het ligt in de bedoeling dat de Procureur-generaal voor de gansche kolonie en de Ambtenaar van het Openbaar Ministerie, elk voor zijn eiland, een machtiging tot binnentreden mogen geven.

ad artt. 20 en 28. Daar er in de kolonie geen rivieren, kanalen, loos- en vaartreuzen zijn, zijn deze woorden vervangen door het algemeene woord: wateren.

ad art. 29. Daar de artikelen 366, 368 en 369 van het nieuwe Curaçaosche Strafwetboek in de gevallen van art. 26 vrij wel voorzien, zal dit artikel bij de inwerkingtreding van dat

wetboek kunnen vervallen. Om dit oogmerk te bereiken en om te zorgen, dat in overeenstemming met genoemd wetboek, dat een algemeen minimum voorschrijft, het speciale minimum op bedoeld tijdstip zullen vervallen, is dit artikel in het ontwerp opgenomen.

ad art. 30. Terwijl er geen bezwaar schijnt te zijn, dat de verordening van 7 November 1894 (P. B. N° 6), regelende de bevoegdheid van den Gouverneur om voor een bepaald aantal jaren een contract aan te gaan tot verlichting van het Eerste district op Curaçao door middel van electrisch licht blijft bestaan, komt het ook noodig voor, dat de in dit artikel genoemde artikelen der ingetrokken verordening van 16 Juni 1891 (P. B. N° 26) uitdrukkelijk worden gehandhaafd, daar anders de daarin gegeven bevoegdheden twijfelachtig kunnen worden.

ad art. 31. Deze redactie is gevolgd in overeenstemming met de ministerieele apostille van 8 Februari 1916, Afd. A¹, N° 22/44, op grond der overwegingen, dat het in den regel geheel overbodig schijnt om de inwerkingtreding van eene wet nog te doen geschieden in het korte tijdsverloop tusschen het tijdstip der afkondiging, d. i. der uitgifte van het Publicatieblad, en den aanvang van den dag na dien der afkondiging, en dat beter ware een dergelijke formule te vermijden met het oog op de weinige bepaaldheid van eerstgenoemd tijdstip.

Willemstad, den 10n. April 1916.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—16.

Verordening van den
houdende herziening der bepalingen omtrent
begrafenissen en begraafplaatsen en vaststel-
ling van voorschriften omtrent begrafenisrech-
ten en het vervoer van lijken uit de kolonie
naar het buitenland en uit het buitenland
naar de kolonie.

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende: dat het wenschelijk is de bepalingen omtrent begrafenissen en begraafplaatsen te herzien, en voorschriften omtrent de begrafenisrechten en het vervoer van lijken uit de kolonie naar het buitenland en uit het buitenland naar de kolonie vast te stellen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening:

Algemeene bepaling.

Art. 1.

In deze verordening wordt onder graven ook verstaan grafkelders.

§ I. *Van het begraven van lijken.*

Art. 2.

Elke in de kolonie Curaçao overleden persoon of dood geboren kind wordt in een gesloten kist begraven op een begraafplaats, als zoodanig door het Bestuur aangelegd of toegelaten.

Art. 3.

Lijken, die in een zoodanigen staat verkeereren, dat zij niet naar een begraafplaats kunnen worden overgebracht, worden ter plaatse, waar zij gevonden zijn of in de onmiddellijke nabijheid, zonder kist, mits ter diepte van 1,5 M., begraven, en overdekt, zoo mogelijk, met ongebluschte kalk ter hoogte van 2 d. M. en in ieder geval met aangestampte aarde.

De begraving geschiedt ter plaatse door de politie aangewezenen, zoo mogelijk in domeingrond en anders in particulieren grond. In het laatste geval zijn de eigenaars of gebruikers van den grond verplicht de begraving te gedoogen.

Art. 4.

Zijn er omstandigheden, die een gewelddadigen dood doen vermoeden, dan geschiedt de begraving niet dan met toestemming, op Curaçao van den Procureur-generaal, op St. Martin N. G. en St. Eustatius van den Officier van Justitie, op Aruba, Bonaire en Saba van den Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het Kantongerecht.

Achten deze voorafgaande schouwing noodzakelijk, dan worden in het daarvan op te maken proces-verbaal, zooveel mogelijk, vermeld de voornamen, de naam, de ouderdom, de

geboorteplaats, het beroep en de woonplaats van den overledene.

Art. 5.

Wordt de toegang tot de woning ter verrichting der gerechtelijke schouwing of de afgifte van het lijk, hetzij ter begraaving, hetzij ten vervoer naar het lijkenhuis, geweigerd, dan kan de woning ondanks den bewoner, door de met genoemde verrichtingen belaste personen op elk uur worden binnengetreden, mits in bijzijn van een Ambtenaar van het Openbaar Ministerie of ander rechterlijk ambtenaar.

Art. 6.

Een begraaving geschiedt niet vroeger dan 12 en niet later dan 36 uren na het overlijden.

Ontheffing van deze bepaling kan op Curaçao door het Hoofd van Politie en op de overige eilanden door het plaatselijk Hoofd van Politie, na verhoor van een geneeskundige, schriftelijk worden verleend.

Wanneer een geneeskundige verklaart, dat bespoediging of uitstel der begraaving noodig is, kan het begraven op een vroeger of later tijdstip dan in het eerste lid van dit artikel is bepaald, door de in het tweede lid genoemde ambtenaren worden gelast.

In deze gevallen wordt door de in het tweede lid genoemde ambtenaren onmiddellijk aan den betrokken ambtenaar van den burgerlijken stand van hunne beschikking kennis gegeven.

Art. 7.

Een lijk mag niet worden ter aarde besteld dan des morgens tusschen 6 en 9 uur en des namiddags tusschen 4 en 6 uur, tenzij de ambtenaar van den burgerlijken stand, in dringende of buitengewone omstandigheden, te zijner beslissing, verlof verleent om op een ander uur te begraven, of wel in de gevallen bedoeld in artt. 3, 6 en 8.

Het verlof wordt steeds verleend, wanneer om godsdienstige redenen op een bepaalden dag niet vóór den avond mag worden begraven.

Het verlofbewijs wordt steeds afgegeven kosteloos en vrij van zegel.

Art. 8.

Opgevischte lijken worden vanwege de politie begraven, nadat de doodschouw of, in het geval van art. 4, de lijkschouwing zal hebben plaats gehad.

De begraaving kan op Curaçao met vergunning van het Hoofd van Politie en op de overige eilanden met vergunning van het plaatselijk Hoofd van Politie, aan hen, die zich daartoe bereid verklaren, worden overgelaten.

Art. 9.

Tenzij op rechterlijk bevel mogen lijken niet opgegraven noch vervoerd worden dan met toestemming, op Curaçao van het Hoofd van Politie, en op de overige eilanden van het plaatselijk Hoofd van Politie.

Gelijke toestemming is noodig voor vervoer van een lijk anders dan ter begraaving op een der begraafplaatsen in het district waarin het sterfgeval heeft plaats gehad. Zoodanig vervoer geschiedt op de bij de toestemming bepaalde wijze.

De toestemming, in het eerste lid van dit artikel bedoeld, wordt niet verleend dan drie jaren na de begraaving, en bij overlijden aan een der in art. 1 van de verordening van 28 Februari 1888 (P. B. N° 2), ter voorziening tegen besmettelijke ziekten in de kolonie Curaçao, genoemde ziekten, niet dan zes jaren na de begraaving.

Voor het openen van graven tot het bijzetten van andere lijken is geen toestemming noodig.

Dat openen mag echter niet geschieden dan een jaar na de begraaving, en bij overlijden aan een der in art. 1 van de verordening van 28 Februari 1888 (P. B. N° 2), ter voorziening tegen besmettelijke ziekten in de kolonie Curaçao, genoemde ziekten, niet dan drie jaren na de begraaving.

Bij weigering van de toestemming, in het eerste en tweede lid van dit artikel bedoeld, staat hooger beroep open, op Curaçao op den Gouverneur, en op de overige eilanden op den Gezaghebber.

De beheerders der begraafplaatsen zorgen, dat behoorlijke aantekeningen worden gehouden van het tijdstip waarop elke begraafing is geschied, en van alle graven, waarin lijken van personen aan gevaarlijke besmettelijke ziekten overleden zijn begraven.

Art. 10.

De regeling van het ter aarde bestellen van lijken is opgedragen aan de bedienaren der begrafenis.

De bedienaren voor de algemeene begraafplaatsen worden, wanneer zij noodig zijn, door den Gouverneur benoemd en staan onder de bevelen van de ambtenaren van den burgerlijken stand.

Hunne rechten en verplichtingen worden geregeld bij een bij besluit van den Gouverneur vast te stellen instructie, waarbij tevens wordt voorzien in de benoodigde hulp.

De Gouverneur stelt een tarief vast van hetgeen door de bedienaren voor hunne bemoeiingen aan het Bestuur der kolonie mag worden in rekening gebracht. Hij bepaalt op welke wijze bij verhindering van een bedienaar voor de algemeene begraafplaatsen in diens functiën wordt voorzien.

De bedienaren voor de bijzondere begraafplaatsen hebben dezelfde rechten als die voor de algemeene.

Art. 11.

Een lijk mag, behalve in het geval bedoeld in art. 3, niet worden ter aarde besteld dan begeleid door een bedienaar der begrafenis.

Wanneer de lijkist niet wordt gedragen, moet voor het vervoer van lijken van personen ouder dan vier jaren gebruik worden gemaakt van een uitsluitend tot vervoer van lijken bestemd voertuig.

Art. 12.

Van een gezin, waarin een sterfgeval heeft plaats gehad, is het hoofd — of die hetzelfde vervangt — verplicht daarvan onmiddellijk aan een bedienaar der begrafenis kennis te geven.

Art. 13.

De lijken van onvermogenen worden, voor zooveel kerk- of armbestuur of andere instellingen daarvoor niet zorgen, op kosten der koloniale kas begraven, ter plaatse daarvoor door het openbaar gezag aangewezen.

Van het onvermogen moet blijken op de wijze door den Gouverneur te bepalen.

Als onvermogenen worden niet aangemerkt arbeiders, die zich op een plantage of een grond onder contract voor een bepaalde tijd verbonden hebben. De begrafenis-kosten van hunne lijken komen, wanneer daarvoor door hunne nabestaanden of boedelberedderaars niet gezorgd wordt of kan gezorgd worden, ten laste van hunnen huurder, door wiens zorg de begrafenis zal plaats vinden.

Art. 14.

De begrafenis-kosten van lijken, welke begraafing zich niemand aantrekt, komen ten laste van de koloniale kas, voor zoover zij niet op de nalatenschap of op de erfgenamen verhaalbaar zijn.

Art. 15.

Het begraven van lijken van personen overleden in inrichtingen, die hetzij geheel of gedeeltelijk onder beheer van het openbaar gezag staan, geschiedt door de zorg van het bestuur dier inrichtingen, met inachtneming van de voorschriften daaromtrent bij besluit van den Gouverneur te geven.

De kosten dier begrafenissen kunnen, wanneer het sterfgeval plaats had in een inrichting tot ziekenverpleging, worden verhaald op dengene die voor de verpleegkosten van den leider aansprakelijk is.

Slechts wanneer ter goeder rekening eene daartoe voldoende som is gestort, kan de begrafenis anders geschieden dan op de wijze voor onvermogensden gebruikelijk. In elk geval blijft de beslissing omtrent de wijze van begraving, wanneer die vanwege de inrichting geschiedt, aan het bestuurder inrichting.

Tenzij wegens overlijden aan eene besmettelijke ziekte of andere redenen hiertegen met het oog op de openbare gezondheid bezwaar bestaat, worden zoodanige lijken aan verwanten ter begraving afgegeven, wanneer aanvraag daartoe binnen drie uren na het overlijden bij het bestuur der inrichting is ingekomen en naar het oordeel van dat bestuur een behoorlijke begrafenis door den aanvrager voldoende gewaarborgd is.

Geschiedt de aanvraag later, dan kan de afgifte nog geschieden, wanneer daartegen bij het bestuur der inrichting geen bezwaar bestaat.

§ II. *Van de begraafplaatsen.*

Art. 16.

Op ieder eiland der kolonie zullen een of meer algemeene begraafplaatsen worden aangelegd, zoodra zich de behoefte daaraan doet gevoelen.

Art. 17.

Bijzondere begraafplaatsen kunnen worden aangelegd met verlot van den Gouverneur.

Verlot tot het aanleggen van een bijzondere begraafplaats ten behoeve van de leden eener kerkelijke gemeente wordt aan het Bestuur dier gemeente niet geweigerd, dan wanneer de aangewezen plaats niet aan de wettelijke voorschriften voldoet.

Art. 18.

Zonder vergunning van den Gouverneur mogen geen begraafplaatsen worden aangelegd dan op een afstand van ten minste 50 M. van gebouwen tot bewoning dienende of bestemd; en zonder die vergunning mogen binnen gelijken afstand van een begraafplaats geen gebouwen ter bewoning worden opgericht of putten worden gegraven.

Art. 19.

Elke begraafplaats wordt door een muur, heining, rasterwerk of heg ter hoogte van ten minste twee Meter afgesloten.

Daarvan kan door den Gouverneur ontheffing worden verleend, indien op andere wijze in de afsluiting behoorlijk is voorzien.

Art. 20.

Bij of op elke nieuwe begraafplaats wordt vóór het in gebruik stellen, en bij of op elke bestaande begraafplaats uiterlijk binnen een jaar na het in werking treden dezer verordening, een lokaal ingericht voor tijdelijke bewaring van overledenen aan een besmettelijke ziekte. Bij verzuim wordt door de zorg, op Curaçao van het Hoofd van Politie, en op de overige eilanden van het plaatselijk Hoofd van Politie, op kosten van hen aan wie de begraafplaats behoort, ten spoedigste zoodanig lokaal ingericht en steeds behoorlijk onderhouden.

Art. 21.

De onderlinge afstand der graven zoo aan het hoofd- en het voeteneinde als van de zijden bedraagt minstens 0, 3 M.

De graven zullen ten minste 1, 5 M. diep zijn.

Deze bepalingen zijn niet toepasselijk op grafkelders.

Art. 22.

Een begraafplaats, waarvan geen gebruik meer wordt gemaakt, wordt bij besluit van den Gouverneur gesloten verklaard.

Wordt van een bijzondere begraafplaats geen gebruik meer gemaakt, dan geeft het bestuur dier begraafplaats daarvan kennis aan den Gouverneur.

Art. 23.

Een gesloten begraafplaats blijft gedurende ten minste tien jaren onaangeroerd liggen. Na dien tijd is het verbod in art. 18 opgeheven en mag de grond ter bezaaiing en beplanting worden vergraven, mits niet dieper dan 0, 5 M.

Uitgraving ter meerdere diepte is binnen dertig jaren na de sluiting niet dan met vergunning van den Gouverneur geoorloofd.

Overblijfselen van lijken, die bij de ontgraving voor den dag mochten komen, worden door hem, die de ontgraving verrichtte of deed verrichten, op een begraafplaats begraven. Daartoe wordt den eigenaar eener zoodanige begraafplaats kosteloos de gelegenheid verstrekt op een door het Bestuur aan te wijzen plaats.

Art. 24.

De bijzondere begraafplaatsen staan onder toezicht, op Curaçao van het Hoofd van Politie, en op de overige eilanden van den Gezaghebber.

Art. 25.

De zorg en het beheer over de algemeene begraafplaatsen is opgedragen aan de ambtenaren van den burgerlijken stand.

§ III. *Van de begrafenisrechten.*

Art. 26.

Voor het begraven van een lijk op een algemeene begraafplaats wordt ten behoeve der koloniale kas een begrafenisrecht geheven, zooals door den Gouverneur zal worden bepaald.

Voor begraving van lijken van kinderen beneden het jaar wordt een vierde, voor die beneden de twaalf jaren de helft van dit recht geheven.

Het begrafenisrecht moet vóór de begrafenis worden betaald.

Is het recht niet betaald vóór de begrafenis, dan wordt het lijk begraven voor rekening van de koloniale kas op de wijze, zooals bij administratieve maatregel voor onvermogensden is voorgeschreven.

Geen recht wordt geheven voor de begraving van lijken van krijgslieden in werkelijken dienst.

§ IV. *Van het vervoer van lijken uit de kolonie naar het buitenland en uit het buitenland naar de kolonie.*

Art. 27.

Het vervoer van een lijk uit een der eilanden der kolonie naar een andere plaats of van elders naar een der eilanden der kolonie wordt toegelaten, mits het lijk besloten zij in een kist, die op Curaçao door den stadsgeneesheer, en op de overige eilanden door den gouvernements-geneeskundige daarvoor geschikt wordt geacht.

Lijken in de kolonie aangebracht worden ten spoedigste begraven.

§ V. *Strafbepalingen.*

Art. 28.

Onverminderd de straffen bij de gewone strafwetten gesteld tegen andere misdrijven, die gelijktijdig of in samenhang met

de in deze verordening genoemde mochten worden gepleegd, worden overtredingen van deze verordening gestraft als volgt:

1° met eene boete van f 5.— tot f 50.—:

hij die, zonder de ontheffing bedoeld bij art. 6, tweede lid, een lijk begraaft of doet begraven meer dan 36 uren na het overlijden;

hij die een graf opent tot het bijzetten van lijken vóór den daarvoor in art. 9 bepaalden termijn;

hij die verzuimt aantekeningen te houden zooals voorgeschreven bij art. 9 dezer verordening;

hij die verzuimt de kennisgeving te doen, voorgeschreven bij art. 12 dezer verordening;

hij die tusschen zonsondergang en zonsopgang op een begraafplaats wordt aangetroffen, anders dan om daar een begrafenis bij te wonen of iets te verrichten wat hem door het bevoegd gezag is opgedragen.

2° met eene boete van f 10.— tot f 100.— en met gevangenisstraf van 3 dagen tot 1 maand, te zamen of afzonderlijk:

hij die een lijk begraaft of doet begraven anders dan op de wijze en op de plaats als vermeld in art. 2;

hij die een lijk vervoert of doet vervoeren in een niet uitsluitend tot vervoer van lijken bestemd voertuig;

hij die zonder de ontheffing bedoeld bij art. 6, tweede lid, een lijk begraaft of doet begraven binnen de 12 uren na het overlijden;

hij die niet voldoet aan het bevel in het 3de lid van art. 6 bedoeld;

hij die zonder verlof een gebouw opricht of een put graaft binnen den verboden afstand van begraafplaatsen;

hij die een lijk ter aarde bestelt of doet bestellen niet begeleid door den bedienaar der begrafenissen;

hij die een lijk begraaft of doet begraven op eene gesloten begraafplaats;

hij die in strijd met art. 23 gebruik maakt van zoodanige begraafplaats;

hij die den toegang tot eene begraafplaats of het geoorloofd vervoer van een lijk naar een begraafplaats feitelijk verhindert of belemmert.

3° met eene boete van f 10.— tot f 100.— en met gevangenisstraf van eene maand tot een jaar, te zamen of afzonderlijk:

hij die een lijk opgraaft of vervoert vóór den termijn of zonder bevel of het verlof en de toestemming in art. 9 vermeld;

hij die een lijk vervoert of begraaft in het geval van art. 4 in strijd met dat artikel;

hij die een lijk uit een begraafplaats of een lijkenhuis wegneemt of poogt weg te nemen;

hij die eenig op eene begraafplaats opgericht gedenkteeken opzettelijk en wederrechtelijk vernielt;

hij die de gerechtelijke schouwing van een lijk belemmert of poogt te belemmeren;

hij die geen geneeskundige zijnde of buiten toezicht van een geneeskundige een lijkopening of ontleding van een lijk verricht;

hij die in het geval van art. 27 een lijk vervoert in strijd met dat artikel.

Art. 29.

Bij het veroordeelend vonnis wordt het opruimen van de gebouwen en het dempen der putten, in strijd met het verbod gemaakt, op kosten der overtreders, gelast.

Overgangsbepaling.

Art. 30.

Voor de bestaande begraafplaatsen kan door den Gouverneur dispensatie van de bepalingen dezer verordening worden verleend.

De bepalingen van art. 18 zijn niet toepasselijk op de bestaande begraafplaatsen.

Slotbepaling.

Art. 31.

Met de inwerkingtreding dezer verordening vervallen:
de Publicatie van 26 Juni 1821, publicatie bundel N° 44,
zooals aangevuld bij Publicatie van 14 November 1866 (P. B.
N° 21);

de Publicatie van 7 Mei 1822, publicatie bundel N° 56, voor
wat betreft den aanspreker en den doodgraver;
de Notificatie van 24 Maart 1863 (P. B. N° 7);
art. 45, tweede lid, en art. 47 Burgerlijk Wetboek.

Art. 32.

Deze verordening kan worden aangehaald onder den titel
van „Begrafenisverordening”.

Art. 33.

Deze verordening treedt in werking op een door den Gou-
verneur te bepalen tijdstip.

Gegeven te Willemstad, den

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—16.

Verordening van den
houdende herziening der bepalingen omtrent
begrafenissen en begraafplaatsen en vaststel-
ling van voorschriften omtrent begrafenisrech-
ten en het vervoer van lijken uit de kolonie
naar het buitenland en uit het buitenland
naar de kolonie.

Memorie van toelichting.

Nº 2.

De onderwerpen, in deze ontwerp-verordening behandeld, zijn of zeer oppervlakkig en door verouderde bepalingen of in het geheel niet geregeld. De publicaties van 1866 en van 1822, welke intrekking wordt voorgesteld, bevatten voorschriften, zij het zeer beknopte omtrent de begrafenissen en begraafplaatsen.

Herziening dezer bepalingen en vaststelling van nieuwe ten opzichte van begrafenisrechten op de publieke begraafplaatsen en vervoer van lijken naar het buitenland of omgekeerd is dus dringend noodig. Daar de wenschelijkheid der herziening en van het vaststellen van de nieuwe bepalingen van zelf in het oog springt, schijnen algemeene beschouwingen hieromtrent achterwege te kunnen blijven.

In dit ontwerp is de Surinaamsche Verordening van 4 October 1890, Gouvernementsblad 1891 N° 1, mutatis mutandis grootendeels nagevolgd.

ad art. 7, lid 2. De Israëlietische godsdienst verbiedt, dat er op Zaterdag en daarmee gelijk gestelde kerkelijke feestdagen, vóór het verschijnen van de eerste ster aan het firmament, begraven wordt; vandaar deze bepaling.

ad art. 9. De termijnen hier voorgesteld werden door den Stadsgeneesheer lang genoeg geacht.

ad art. 11. Het is hier de gewoonte, dat lijken van kleine kinderen in rijtuigen naar de begraafplaatsen worden vervoerd. Er schijnt geen reden te zijn om met deze gewoonte te breken.

ad art. 26. Het schijnt ondergeteekende toe, dat het praktischer is om de vaststelling van begrafenisrechten voor de algemeene begraafplaatsen aan den Gouverneur over te laten.

Willemstad, den 17n. April 1916.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

The first thing I noticed when I stepped out of the car was the smell of fresh air. It was a relief after being cooped up in the car for so long. I looked around and saw a beautiful view of the lake. The water was calm and the trees were green. I took a deep breath and felt a sense of peace. I had finally reached my destination.

Memories of the Evening

The moon was bright in the sky, casting a soft glow over the water. I sat on the porch, watching the stars twinkle in the night. The sound of the water lapping against the shore was soothing. I felt a sense of tranquility that I had never experienced before.

I thought about the day that had just passed. It had been a long and tiring one, but it had also been a beautiful one. I had seen some of the most beautiful scenery I had ever seen. I had met some wonderful people and had a great time. I was grateful for the experience.

In the end, I had found what I was looking for. I had found a place where I could relax and enjoy the beauty of nature. I had found a place where I could be myself and be happy. I was going home with a sense of peace and a heart full of memories.

When I stepped out of the car, I felt a sense of freedom. I was no longer a prisoner of the car. I was free to enjoy the world around me. I was free to breathe in the fresh air and to feel the sun on my face. I was free to be happy.

I had found my freedom. I had found my happiness. I was going home with a sense of peace and a heart full of memories.

I had found my freedom. I had found my happiness. I was going home with a sense of peace and a heart full of memories.

I had found my freedom. I had found my happiness. I was going home with a sense of peace and a heart full of memories.

Robinson's Hand

SITTING AT THE TABLE

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—17.

Verordening van den ,
tot aanvulling van de verordening van 13
December 1898 (P. B. 1899 No. 8), hou-
dende vaststelling van een reglement op het
verleenen van pensioenen aan burgerlijke
ambtenaren in de kolonie Curaçao, en aan
hunne weduwen en weezen.

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het noodig is de Verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 N° 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao, en aan hunne weduwen en weezen, aan te vullen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening:

Art. 1.

In het eerste lid van art. 20 van de Verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 N° 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao, en aan hunne weduwen en weezen, worden tusschen de woorden „voorgaand” en „artikel” ingelascht de woorden „en in het volgend”.

Art. 2.

Aan artikel 21 van de bovenaangehaalde verordening worden de volgende leden toegevoegd:

„Bij weder in dienst treden kunnen ambtenaren het hierboven bedoelde verloren recht op pensioen herkrijgen, indien zij de stortingen doen, die zij gedurende hun vroegeren diensttijd, overeenkomstig artikel 19, verschuldigd waren.

Voor hen, die, met een minder inkomen dan dat naar reden waarvan zij hunne weduwen en na te laten wettige kinderen aanspraak op pensioen hadden verzekerd, weder in dienst treden, strekt de som van den pensioengrondslag tot maatstaf voor de berekening van de verschuldigde stortingen.”

Art. 3.

Deze verordening treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—17.

*Verordening van den ,
tot aanvulling van de verordening van 13
December 1898 (P. B. 1899 No. 8), hou-
dende vaststelling van een reglement op het
verleenen van pensioenen aan burgerlijke
ambtenaren in de kolonie Curaçao, en aan
hunne weduwen en weezen.*

Memorie van toelichting.

Nº 2.

Ondergeteekende is van oordeel, dat aan den weder in dienst getreden ambtenaar het recht om aan zijne weduwe en na te laten wettige kinderen een hooger pensioen te verzekeren dan waarop zij anders aanspraak zouden hebben, als bedoeld in artikel 19 der Pensioenverordening, P. B. 1899, Nº 8, niet kan worden ontzegd.

Niettemin bestaat er een leemte in de verordening in zover als eenerzijds de vroegere dienstjaren volgens artikel 6 medetellen en anderzijds geen bepaling is aan te wijzen op grond waarvan het ongedaan maken der teruggaaf ingevolge artikel 21 gevorderd kan worden.

Daar deze leemte van tijd tot tijd moeilijkheden veroorzaakt, is, naar de meening van ondergeteekende, aanvulling van de verordening gewenscht in den zin, zooals bij nevensgaand ontwerp is voorgesteld.

In het geval waarin ambtenaren weder in dienst treden met een hooger inkomen dan zij in hun vroegeren diensttijd genoten, voorziet, naar de meening van ondergeteekende, het tweede lid van artikel 19 in verband met het nu voorgestelde tweede lid van artikel 21.

Willemstad, den 18n. April 1916.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—18.

*Verordening van den ,
tot wijziging van de verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 No. 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao, en aan hunne weduwen en weezen.*

ONTWERP.

Nº 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het noodig is de Verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 N° 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao, en aan hunne weduwen en weezen, te wijzigen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening:

Eenig artikel.

Artikel 30 der Verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 N° 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao, en aan hunne weduwen en weezen, wordt gelezen als volgt:

„Het recht van den ambtenaar op pensioen gaat verloren door ontzetting uit het ambt bij rechterlijke uitspraak en door het ontslag uit hoofde van wangedrag, onzedelijkheid, verregaande achteloosheid of plichtverzuim.

Het recht op pensioen van de weduwe en weezen van den aldus ontzeten of ontslagen ambtenaar, gaat niet verloren; ten aanzien van het verzekerd pensioen geldt het bepaalde bij het laatste lid van artikel 20, met dien verstande dat het schuldig gebleven gedeelte van het tot het doen van de verzekering-storting verleend renteloos voorschot moet worden aangezuiverd op de wijze, door den Gouverneur te bepalen.”

Gegeven te Willemstad, den

Die Zeitschrift für
1871-1872
ist ein Jahrbuch
für die
Geschichte
der
Kunst
und
Literatur
in
den
verschiedenen
Theilen
der
Welt.

ONTWERP

Dr. J. J. M. VAN DER WOUDE

Dr. J. J. M. VAN DER WOUDE

In der
ersten
Hälfte
des
Jahres
1871
ist
die
Zeitschrift
für
die
Geschichte
der
Kunst
und
Literatur
in
den
verschiedenen
Theilen
der
Welt
erschienen.

In
der
zweiten
Hälfte
des
Jahres
1871
ist
die
Zeitschrift
für
die
Geschichte
der
Kunst
und
Literatur
in
den
verschiedenen
Theilen
der
Welt
erschienen.

In
der
ersten
Hälfte
des
Jahres
1872
ist
die
Zeitschrift
für
die
Geschichte
der
Kunst
und
Literatur
in
den
verschiedenen
Theilen
der
Welt
erschienen.

In
der
zweiten
Hälfte
des
Jahres
1872
ist
die
Zeitschrift
für
die
Geschichte
der
Kunst
und
Literatur
in
den
verschiedenen
Theilen
der
Welt
erschienen.

In
der
ersten
Hälfte
des
Jahres
1873
ist
die
Zeitschrift
für
die
Geschichte
der
Kunst
und
Literatur
in
den
verschiedenen
Theilen
der
Welt
erschienen.

In
der
zweiten
Hälfte
des
Jahres
1873
ist
die
Zeitschrift
für
die
Geschichte
der
Kunst
und
Literatur
in
den
verschiedenen
Theilen
der
Welt
erschienen.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1915—1916.—18.

*Verordening van den ,
tot wijziging van de verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 No. 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao, en aan hunne weduwen en weezen.*

Memorie van toelichting.

N° 2.

Den 2den Augustus 1915 werd door ondergeteekende bij Uwen Raad een ontwerp-verordening ingediend tot wijziging van de verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 N° 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao, en aan hunne weduwen en weezen, ten einde uit de verordening de z. i. verkeerde bepaling te lichten, dat de echtgenoot van een wegens wangedrag uit den dienst ontslagen ambtenaar, met ingang van den datum van dat ontslag, aanspraak kon maken op pensioen.

In artikel 2 van dat ontwerp werd bepaald, dat aan die verordening terugwerkende kracht werd gegeven en dat zij alzoo werd geacht in werking te zijn getreden op den 20sten Maart 1899.

Dit geschiedde in de meening, dat anders de echtgenooten van alle ambtenaren, die benoemd waren voor dat het voorgestelde ontwerp-verordening kracht van wet had gekregen, eventueel nog het bedoelde recht op pensioen zouden kunnen doen gelden.

De Raad, die ook die meening was toegedaan, doch aan de echtgenooten dat, naar de Raad meende, reeds verkregen recht wilde laten behouden, stemde artikel 2 af.

Ondergeteekende, die zich hiermede niet kon vereenigen, verzocht Zijner Excellentie den Minister van Koloniën het daarheen te willen leiden, dat de zaak geregeld zou worden bij Koninklijk Besluit.

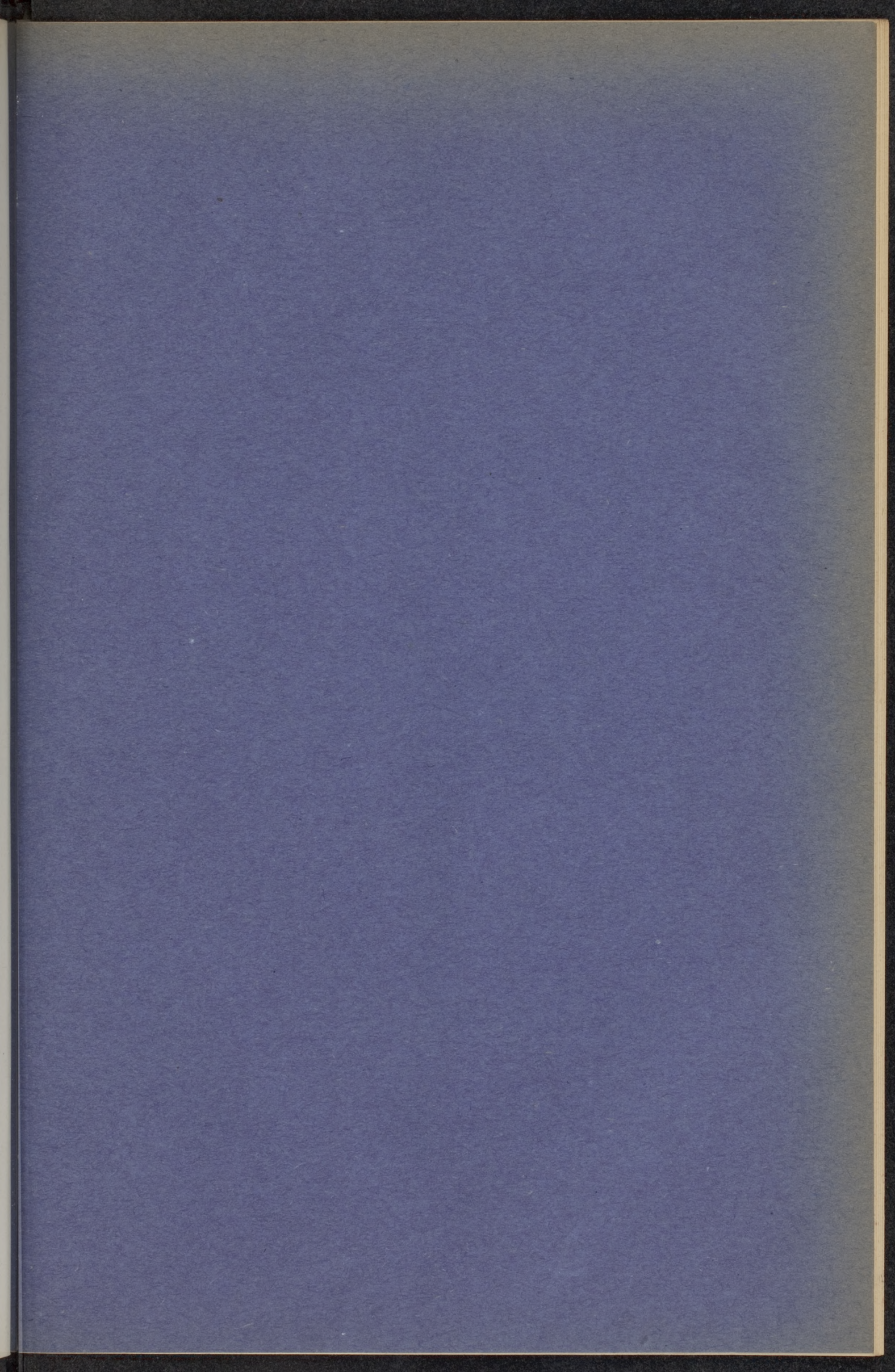
Zijne Excellentie is echter van oordeel, dat het verschil tusschen ondergeteekende en den Raad berust op een misverstand; dat de vraag of aanspraak op pensioen bestaat, moet worden beoordeeld naar de bepalingen, welke gelden op het oogenblik, waarin de belanghebbende in zoodanigen toestand komt, dat aanleiding bestaat om te overwegen of recht op pensioen aanwezig is; dat van het oogenblik af, dat de verordening gewijzigd zal zijn, die aanspraken dus uitsluitend aan het gewijzigd voorschrift zullen moeten worden getoetst; dat de aanspraken, die aan het vroeger geldend voorschrift ontleend hadden kunnen worden, derhalve vervallen, en het dus ook geen zin heeft om aan de wijziging terugwerkende kracht te geven.

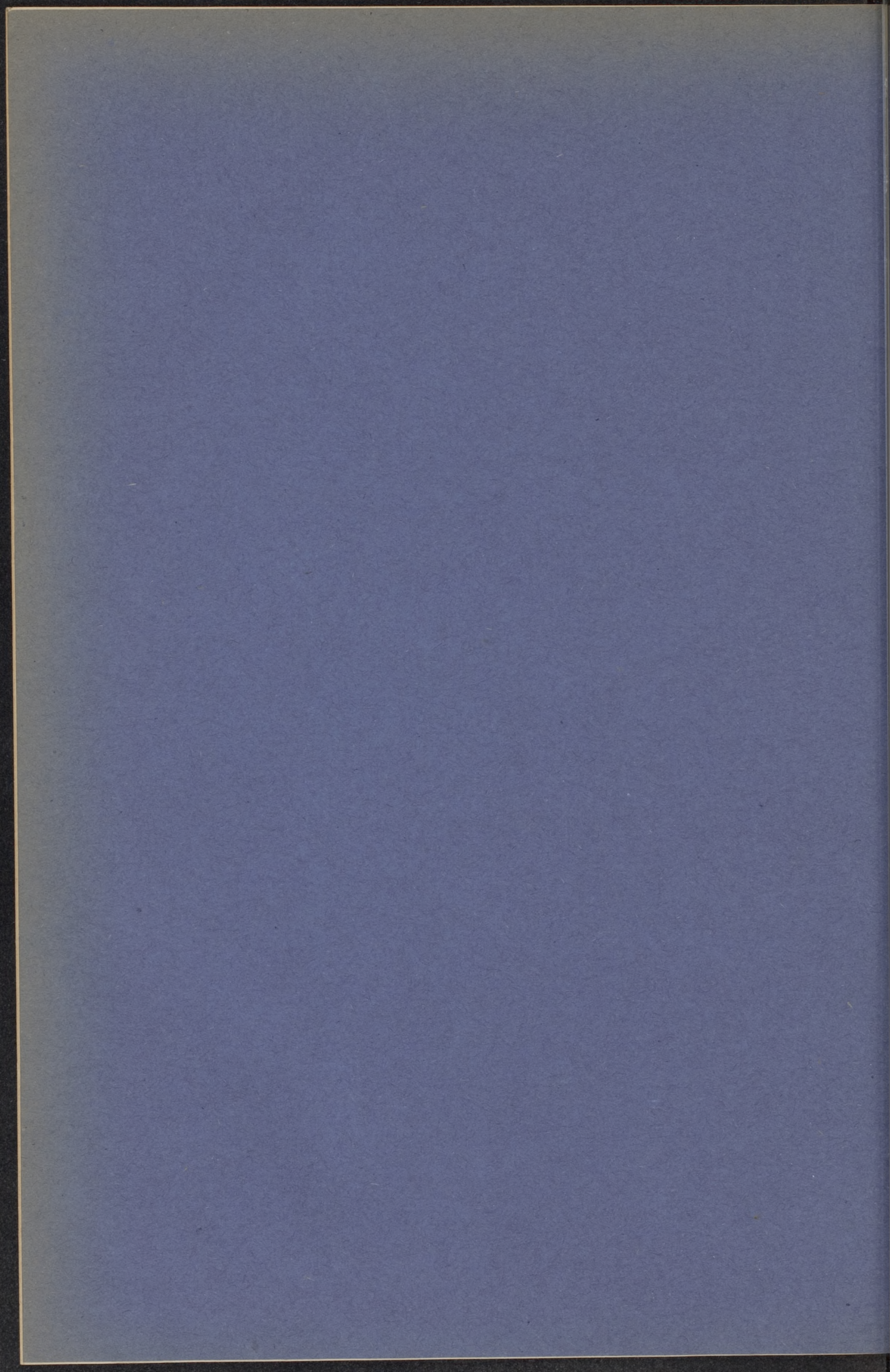
Naar aanleiding daarvan heeft Hare Majesteit de Koningin Zijne Excellentie den Minister van Koloniën gemachtigd ondergeteekende op te dragen het thans door hem ingediende ontwerp-verordening bij Uwen Raad aanhangig te maken.

Willemstad, den 20n. April 1916.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1915—1916.

NOTULEN.

Nº 1.

ONTWORPEN NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Dinsdag, den 11den Mei 1915,
des morgens te 9 uur.

TEGENWOORDIG: De Heer *Mordy S. L. Maduro*, Voorzitter.

VOORTS: De heeren *A. G. Stadius Muller*, Ondervoorzitter, *H. Stadius Muller*, *Edwin Senior*, *F. W. P. Winkel*, *E. M. Penso*, en *Ed. S. Lansberg*, leden, zoomede de heer *J. F. Haaijen*, Griffier van den Raad, bijgestaan door den heer *P. L. B. de Haseth*, wd. Hoofdcommies ter Gouvernements-Secretarie.

BENEVENS: De heeren *Mr. J. B. Gorsira*, Ondervoorzitter, *H. Ferguson* en *My. C. Henriquez*, leden van den Raad van Bestuur.

AFWEZIG: De heeren *J. Sutherland*, *C. S. Gorsira J.P.Ez.*, *H. A. de Casseres*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, *Dr. J. P. Evertsz Hz.*, en *J. C. B. Forbes*, leden van den Kolonialen Raad, en *Leon V. Leyba*, lid van den Raad van Bestuur.

Tegen negen uur nemen de bovengenoemde aanwezige heeren zitting in afwachting van den Gouverneur.

Een oogenblik daarna treedt deze, vergezeld van zijne adjudanten en begeleid door de in de vorige vergadering benoemde commissie, de vergaderzaal binnen, neemt den voor hem bestenden zetel in en opent de zittingen voor het dienstjaar 1915-1916.

Na het uitspreken der openingsrede verlaat de Gouverneur met zijne adjudanten de vergaderzaal, door evenbedoelde commissie uitgeleide gedaan, terwijl ook de heeren Ondervoorzitter en leden van den Raad van Bestuur zich verwijderen.

Na de commissie van in- en uitgeleide, die intusschen in de vergaderzaal teruggekeerd is, te hebben bedankt, wordt op voorstel van den Voorzitter overgegaan tot het trekken der Afdeelingen, waarvan het resultaat is, dat de eerste Afdeeling bestaat uit de heeren: *Dr. J. P. Evertsz Hz.*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, *H. A. de Casseres*, *Ed. S. Lansberg*, *H. Stadius Muller*, *Edwin Senior*, en de tweede Afdeeling uit de heeren: *J. C. B. Forbes*, *J. Sutherland*, *F. W. P. Winkel*, *E. M. Penso* en *C. S. Gorsira J.P.Ez.*, welke Afdeelingen, volgens de bepalingen van het reglement van orde, respectievelijk zullen worden gepresideerd door de heeren Voorzitter en Ondervoorzitter.

Niets meer te verhandelen zijnde, en geen der leden het woord verlangende, sluit de Voorzitter de vergadering.

Robert Hood
1771-1848

OXFORD UNIVERSITY PRESS
1871

Printed and Published by
the University Press, Oxford.

The text of this page is extremely faint and illegible. It appears to be a title page or a page of introductory text, possibly containing the author's name and publication details. The text is mirrored across the page, suggesting it is bleed-through from the reverse side.

ONTWORPEN NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Donderdag, den 17n. Juni 1915,
des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: De heer *Mordy. S. L. Maduro*, Voorzitter.

VOORTS: De heeren *Ed. S. Lansberg, J. C. B. Forbes, H. A. de Casseres, F. W. P. Winkel, Edwin Senior*, en *Dr. J. P. Evertsz Hz.*, leden, zoomede de heer *J. F. Haaijen*, Griffier van den Raad, bijgestaan door den heer *P. L. B. de Haseth*, wd. Hoofdcommies ter Gouvernements-Secretarie.

AFWEZIG: De heeren *A. G. Stadius Muller*, Ondervoorzitter, *J. Sutherland*, *C. S. Gorsira JPEz.*, *E. M. Penso, H. Stadius Muller* en *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, leden, de tweede genoemde wegens verblijf buitenslands, en de overigen met kennisgeving.

De Voorzitter opent de vergadering en vraagt of de leden zich kunnen vereenigen met de in druk verzonden notulen van de zittingen van den 8sten Mei ll. en den 11n. Mei (openingszitting).

De Heer *Lansberg* vraagt nu het woord en zegt:

Mijnheer de Voorzitter! Ik verzoek, dat in de notulen van het verhandelde in de zitting van den Raad dd. 8 Mei 1915, op bladz. 22, na den 36n. regel van boven, het volgende worde opgenomen, dat ik in die zitting gezegd heb, maar in die notulen niet voorkomt:

„In verband met het door mij gesprokene betreffende het oordeel van Prof. Kraus over het onderwijs en de hoedenindustrie op Curaçao, wil ik er nog op wijzen, dat Prof. Kraus zich ook kan vergissen, hetgeen kan blijken uit de rede van het Kamerlid De Muralt gehouden in de Tweede Kamer, bij de vaststelling der begrooting voor Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1915, omtrent de raming der kosten voor den bouw der Makassarhaven.”

Niemand daartegen eenig bezwaar hebbende, zegt de Voorzitter, dat het door den Heer *Lansberg* gesprokene in de notulen zal worden opgenomen.

De notulen, zoowel van de zitting van den 8sten als die van den 11n. Mei, worden nu goedgekeurd.

De Voorzitter zegt:

De Heer *Herman Muller* was natuurlijk niet in staat deze vergadering bij te wonen. Wij allen nemen deel in het alersmartelijkst verlies, dat onze collega gisteren geleden heeft; hij aanvaarde ons aller oprechte condoleantie.

De Voorzitter doet mededeeling van een ingekomen stuk, t. w.:

eene gouvernements-dépêche van 7 Juni 1915, Nº 1904,

ONTWORPEN NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Maandag, den 5n. Juli 1915,
des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: De heer *A. G. Stadius Muller*, Onder-voorzitter.

VOORTS: De heeren *J. C. B. Forbes*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, *Edwin Senior*, *Dr. J. P. Evertsz Hz.*, *E. M. Penso*, *Ed. S. Lansberg*, *F. W. P. Winkel* en *H. A. de Casseres*, leden, benevens de heer *J. F. Haaijen*, Griffier van den Raad, bijgestaan door den heer *P. L. B. de Haseth*, wd. Hoofdcornmissies ter Gouvernements-Secretarie.

ZOOMEDE: De heeren *Ph. van der Breggen*, wd. Directeur der Openbare Werken en *Dr. P. J. van Breemen*, Adviseur voor visscherijzaken in deze kolonie, gemachtigden van den Gouverneur.

AFWEZIG: De heeren *Mordy. S. L. Maduro*, Voorzitter, en *J. Sutherland*, lid, wegens verblijf buitenslands; en *H. Stadius Muller* en *C. S. Gorsira JPEz.*, leden, met kennisgeving.

De Ondervoorzitter opent de vergadering en vraagt of de leden zich kunnen vereenigen met de in druk verzonden notulen van de zitting van 17 Juni 1915.

Daar geen aanmerking wordt gemaakt op die notulen, worden zij goedgekeurd en ondertekend.

De Ondervoorzitter doet vervolgens mededeeling, dat ingekomen zijn de volgende stukken:

1º eene gouvernements-depêche van 2 Juli 1915, Nº 2205, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening tot wijziging en aanvulling van de verordening van 17 April 1872 (P. B. Nº 27), houdende herziening van het tarief van Justitiekosten in strafzaken.

Op voorstel van den Ondervoorzitter wordt besloten die ontwerp-verordening naar de afdeelingen te zenden.

2º eene gouvernements-depêche van 1 Juli 1915, Nº 2194, waarbij den Raad wordt medegedeeld, dat de Gouverneur, ingevolge art. 85bis van het gewijzigd Regeeringsreglement dezer kolonie, den heer *Ph. van der Breggen*, wd. Directeur der Openbare Werken, gemachtigd heeft de beraadslagingen van den Raad over de ontwerp-verordening tot aanvulling der verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1916 (P. B. 1915 Nº 35), bij te wonen en een raadgevende stem uit te brengen.

3º eene gouvernements-depêche van 3 Juli 1915, Nº 2220, waarbij den Raad wordt medegedeeld, dat de Gouverneur, ingevolge art. 85bis van het gewijzigd Regeeringsreglement dezer kolonie, den heer *Dr. P. J. van Breemen*, Adviseur voor visscherijzaken in deze kolonie, gemachtigd heeft om de beraadslagingen van den Raad over de ontwerp-verordening tot aanvulling der verordening, waarbij voorloopig wordt

vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1916 (P. B. 1915 N° 35), bij te wonen en een raadgevende stem uit te brengen.

De Ondervoorzitter deelt mede ten

4° een schrijven van den Voorzitter ontvangen te hebben, waarbij deze ter kennis van den Raad brengt, dat hij zich voor eenigen tijd naar het buitenland begeeft.

De Ondervoorzitter zegt, dat het den Raad bekend is, dat de Voorzitter zich om gezondheidsredenen naar het buitenland begeeft. Hij (de Ondervoorzitter) hoopt, dat de heer Maduro veel baat bij zijn reis zal vinden en dat de Raad binnenkort het voorrecht hebben mag, den Voorzitter weer in zijn midden terug te zien.

Aan de orde van behandeling komt nu de *ontwerp-verordening tot aanvulling der verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1916 (P. B. 1915 No. 35)*.

De Ondervoorzitter heet de heeren gemachtigden van den Gouverneur welkom ter vergadering.

De Heer Winkel vraagt nu het woord en zegt:

Mijnheer de Voorzitter! Het is bekend, dat ik een voorstander ben van deskundige leiding in visscherijzaken. Ik vermeen op goede gronden meer dan eens te hebben aangehouden, dat de visscherij nu juist in een stadium van ontwikkeling gebracht is, dat zij bezwaarlijk, zoo niet onmogelijk, deskundige leiding kan missen zonder dat alles dat tot zoover daarvoor is uitgegeven als gewoon weggeworpen moet worden beschouwd.

Het Bestuur meent, dat nu eenmaal het vervoer van visch op ijs van Aruba door den Adviseur op gang gebracht is, dit bedrijf, dat zoo eenvoudig is, de leiding van den Adviseur wel missen kan. Ik meen het tegenovergestelde. Naar mijne meening kan dat bedrijf, voorloopig althans, zonder die leiding bezwaarlijk eenige vlucht nemen.

Mijnheer de Voorzitter! Ik stel me voor, dat in zake de visscherij deskundige, wetenschappelijke leiding veel meer noodig is dan bij de hoedenindustrie b. v. Bij deze industrie hebben wij te maken met een bepaald bedrijf, dat reeds mooie vlucht genomen heeft en dat zijn wegen wel vinden zal, om zijn producten tegen de beste prijzen van de hand te doen; er komt geen wetenschap bij te pas; het is eenvoudig een commercieele zaak. En toch ziet het Bestuur zeer terecht in, dat leiding noodig is, zonder leiding verloopt het bedrijf en is over eenigen tijd weinig of niets van te bespeuren. En dat is eenvoudig een modeartikel.

Bij de visscherij hebben wij te maken niet alleen met den vooruitgang van één maar wellicht van meerdere bedrijven en niet alleen uit een commercieel oogpunt; want er is daarbij ook betrokken een zeer groot belang: de Volksgezondheid. Een belang, dat wij niet mogen voorbijgaan zonder ten koste desnoods van duizenden getracht te hebben dat belang te dienen.

Ik heb meermalen in dezen Raad uiteengezet hoe schier dagelijks bedorven, althans onsmakelijk riekende visch uit het buitenland wordt aangebracht en zoo onder de bevolking verkocht. Die visch vindt aftrek eenvoudig, omdat de bevolking, bij de beperktheid van in hun financieel bereik zijnde levensmiddelen, gedwongen is dat artikel te koopen.

Ook een economisch belang van de visscherij heb ik hier uiteengezet: de levering aan de passagiersbooten, die het eiland aandoen. Er is onder normale omstandigheden, zelfs ongeacht die booten, een te kort aan goede kwaliteit visch en niet één keer maar meerdere malen moesten passagiersbooten hun wensch opgeven om goede visch tegen goede prijs te koopen, eenvoudig omdat ze niet te krijgen was. Mijne geachte medeleden Senior en Gorsira kunnen U daarvan wel voorbeelden geven uit hun praktijk als agenten van twee groote stoomvaartlijnen.

In dat alles kan voorzien worden wanneer de visscherij op Curaçao en Aruba goed geregeld werd en in verband gebracht werd met den handel alhier.

En dat nu, beweer ik, kan niet goed gaan zonder leiding, zonder wetenschappelijke leiding.

De visschen worden niet zoo maar uit de hand vervaardigd.

De wateren moeten onderzocht worden, de tijden voor het visschen naar geschikte visschen vastgesteld, de gewenschte soorten met de marktwaarde nagegaan; de beste methode van conserveeren grondig onderzocht en uit dat alles en misschien wel zooveel meer kan pas het resultaat worden nagegaan van de pogingen tot verbetering.

Het voteeren van enkele honderden gulden voor uitbreiding van de visscherijvloot op Aruba zonder leiding, zou een fout wezen, die zich later ongetwijfeld wreken zal.

Ik meen bovendien nog te kunnen volhouden, dat zelfs het vervoer van de visch naar Curaçao niet zonder leiding kan worden voortgezet. De contractant of gebruiker van de koelhuizen klaagt er reeds over, dat hij verlies lijdt, doordien er geen geregelde hoeveelheid visch wordt aangebracht, zoodat hij steeds een heelen tijd moet wachten om een kleine lading te kunnen verzenden. Het gevolg is tijd- en geldverlies. De uitbreiding der visschersvloot is zeker een stap in de goede richting, maar alleen zonder leiding zal het tot niets anders dan geldverspilling leiden.

Waar wij nu een deskundige hebben, zou het niet zeer te betreuren zijn, wanneer wij juist nu, dat het vervoer van visch op ijs blijken gegeven heeft van levensvatbaarheid, dien deskundige prijs geven, terwijl zijn voorlichting gedurende nog enkele jaren ons wellicht van onschatbare waarde zal blijken te zijn?

De Gouverneur heeft geen termen kunnen vinden om den Adviseur te behouden; ik vertrouw, dat de Minister van Koloniën die wel zal vinden en van deze plaats dring ik met den meesten nadruk bij Zijne Excellentie er op aan den Adviseur nog eenige jaren aan te houden.

In dit verband ondersteun ik gaarne het verzoekschrift door eenige belanghebbenden op Aruba aan den Minister gericht en wil ik Z. E. met klem toeroepen: Zie niet naar die enkele duizenden gulden die daarvoor zullen worden uitgegeven, want die zullen wanneer maar eenig resultaat hoe gering ook verkregen is, daardoor meer dan vertiendubbeld zijn vergoed. Het gaat hier om een zeer groot hygienisch, economisch en financieel belang der kolonie, vooral van Curaçao en Aruba.

Ik dank U!

De Heer *Zeppenfeldt* vraagt nu het woord en zegt:

Mijnheer de Voorzitter! In het voorloopig verslag van de begrooting voor 1915 „juichtte men het toe, dat voor de *visscherij* geen gelden werden aangevraagd”.

Toen bij suppletoire begrooting een crediet van f 8100,— voor het visscherijbedrijf werd voorgesteld, had de Raad daartegen geen bezwaar, en verleende het aangevraagde crediet, maar, naar ik meen, voor de laatste maal.

Ik althans heb mij toen vast voorgenomen om daarna aan elk voorstel tot voortzetting van proeven op visscherijgebied mijne medewerking niet te verleen.

Het doet mij daarom genoegen dat het visscherij-onderzoek zal afloopen, en daarvoor geen gelden voor 1916 worden noodig geacht.

Mijnheer de Voorzitter! Moet er aan den Adviseur nog meer tijd worden gegeven om zijne plannen ten uitvoer te brengen zooals het lid Winkel bij de behandeling onzer begrooting eenige weken geleden wilde hebben?

Me dunkt van niet, Mijnheer de Voorzitter! Ik meen, dat de Adviseur ruim den tijd gehad heeft om al zijne plannen ten einde te brengen.

Dat de wateren om het eiland Aruba vischrijk zijn, zal niemand ontkennen, wij allen weten het en ook daarom hebben wij een Adviseur laten komen en ons de kosten jaren lang getroost.

De Adviseur heeft al dien tijd niet stil gezeten, maar alle proeven genomen, die hij op het gebied van de visscherij noodig achtte met het treurig resultaat dat wij nu zekerheid hebben „dat die cultures of ondernemingen hier geen geldelijk voordeel af zullen werpen en uit een commercieel oogpunt niet zijn aan te bevelen”. Is dit niet genoeg? Moeten wij nog maar steeds aan den gang blijven en den Adviseur een vaste aanstelling geven, terwijl nota bene niemand anders dan de Adviseur zelf reeds twee jaar geleden bij de behandeling onzer

begroting voor 1914 gezegd heeft, dat de werkzaamheden ten aanzien van bijna alle onderdeelen van het visscherij-onderzoek als geëindigd kunnen worden beschouwd?

Waarlijk Mijnheer de Voorzitter! Ik acht mij niet verantwoord nog langer geld voor dit doel te voteeren.

Volgens inlichtingen die ik heb, zien ook vele Arubianen het nut van een Adviseur voor visscherijzaken niet in en dat men op Aruba geen onderteekenaars had kunnen krijgen voor een request om hem nog een jaar in de kolonie te behouden.

Het lid Winkel zegt dat het request reeds op weg is. Hij zegt het, hij moet het weten natuurlijk. De vraag is nu maar wie de onderteekenaars zijn.

De Heer Dr. *P. J. van Breemen*, gemachtigde van den Gouverneur:

Mijnheer de Voorzitter! Ik zou gaarne tot den Heer Zeppenfeldt de vraag willen richten of hij ook is tegen de aangevraagde voorschotten.

De Heer *Zeppenfeldt*:

Neen, Mijnheer de Voorzitter. Ik ben niet tegen den post Voorschotten tot het aanschaffen van booten enz., integendeel ik vind hem als zeer in het belang van dit eiland.

Ik ben tegen proeven op visscherijgebied, en die voorschotten zijn geen proeven.

Niemand meer het woord verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan het resultaat is, dat het eenig artikel, waaruit het ontwerp bestaat, zoomede het intitulé, de considerans en het ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder verdere discussie, noch hoofdelijke stemming worden aangenomen.

Niets meer te verhandelen zijnde, noch iemand het woord verlangende, verklaart de Ondervoorzitter de vergadering gesloten.

ONTWORPEN NOTULEN
VAN DEN
KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Dinsdag, den 20n. Juli 1915,
des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: De heer *A. G. Stadius Muller*, Onder-
voorzitter.

VOORTS: De heeren *C. S. Gorsira JPEz.*, *J. Sutherland*,
F. W. P. Winkel, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, *Dr. J. P.*
Evertsz Hz., *J. C. B. Forbes* en *E. M. Penso*, leden, benevens
de heer *J. F. Haaijen*, Griffier van den Raad, bijgestaan door
den heer *P. L. B. de Haseth*, wd. Hoofdcommies ter Gou-
vernements-Secretarie.

AFWEZIG: De heer *Mordy. S. L. Maduro*, Voorzitter,
wegens verblijf buitenslands; en de heeren *H. Stadius Muller*,
Edwin Senior, *Ed. S. Lansberg*, *H. A. de Casseres*, leden, met
kennisgeving.

De Ondervoorzitter opent de vergadering en vraagt of de
leden zich kunnen vereenigen met de in druk verzonden no-
tulen van de zitting van 5 Juli l.l.

Daar geen aanmerking wordt gemaakt op die notulen, wor-
den zij goedgekeurd en onderteekend.

De Ondervoorzitter heet den Heer Sutherland welkom ter
vergadering en zegt, dat het hem een genoegen is dat lid we-
der in 's Raads midden te zien.

De Heer Sutherland dankt den Ondervoorzitter.

De Ondervoorzitter doet vervolgens mededeeling, dat inge-
komen zijn de volgende 2 stukken:

1° eene gouvernements-depêche, dd. 12 Juli 1915, N° 2323,
waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verorde-
ning tot wijziging van de verordening van den 10n. Sep-
tember 1914 (P. B. 1914 N° 41), houdende voorzorgsmaat-
regelen tegen den uitvoer van steenkolen en levensmiddelen uit
de kolonie;

2° eene gouvernements-depêche, dd. 12 Juli 1915, N° 2324,
waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening
tot aanvulling der verordening, waarbij voorloopig wordt
vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het
dienstjaar 1916 (P. B. 1915 N° 35).

Op voorstel van den Ondervoorzitter wordt besloten de bei-
de bovengenoemde ontwerpen-verordening naar de afdeelin-
gen te zenden.

Niets meer te verhandelen zijnde, noch iemand het woord
verlangende, verklaart de Ondervoorzitter de vergadering ge-
sloten.

ONTWORPEN NOTULEN
VAN DE
KOLONIALE RAAD

Zitting van Dinsdag den 20n Juli 1915

De voorzitter heeft kennis gegeven van de afloop van de zitting van den 13n Juli 1915. Hij heeft medegedeeld dat de afwezigheid van de leden van de Raad van dien aard is, dat de zitting van den 13n Juli 1915 niet kan worden voortgezet. Hij heeft voorts medegedeeld dat de afwezigheid van de leden van de Raad van dien aard is, dat de zitting van den 13n Juli 1915 niet kan worden voortgezet.

De Onderzochter heeft kennis gegeven van de afloop van de zitting van den 13n Juli 1915. Hij heeft medegedeeld dat de afwezigheid van de leden van de Raad van dien aard is, dat de zitting van den 13n Juli 1915 niet kan worden voortgezet. Hij heeft voorts medegedeeld dat de afwezigheid van de leden van de Raad van dien aard is, dat de zitting van den 13n Juli 1915 niet kan worden voortgezet.

ONTWORPEN NOTULEN
VAN DEN
KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Maandag, den 2n. Augustus 1915,
des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: De heer *A. G. Statius Muller*, Onder-
voorzitter.

VOORTS: De heeren *E. M. Penso*, *H. A. de Casseres*, *Edwin Senior*, *J. C. B. Forbes*, *Ed. S. Lansberg* en *J. Sutherland*, leden, benevens de heer *J. F. Haaijen*, Griffier van den Raad, bijgestaan door den heer *P. L. B. de Haseth*, wd. Hoofdcornies ter Gouvernements-Secretarie.

ZOMEDE: De heer *L. van der Veen Zeppenfeldt*, Administrateur van financiën, gemachtigde van den Gouverneur.

AFWEZIG: De heeren *Mordy*, *S. L. Maduro*, Voorzitter, *F. W. P. Winkel*, *H. Statius Muller*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, Dr. *J. P. Evertsz Hz.* en *C. S. Gorsira JPEz.*, leden, de eerstgenoemde wegens verblijf buitenslands, de laatstgenoemde zonder en de anderen met kennisgeving.

De Ondervoorzitter opent de vergadering en vraagt of de leden zich kunnen vereenigen met de in druk verzonden notulen van de zitting van den 20n. Juli ll.

Daar geen aanmerking gemaakt wordt op die notulen, worden zij goedgekeurd en onderteekend.

De Ondervoorzitter doet vervolgens mededeeling dat ingekomen zijn de volgende stukken:

1° eene gouvernements-depêche, dd. 21 Juli 1915, N° 2400, waarbij den Raad worden aangeboden:

a. een ontwerp-verordening, waarbij nieuwe bepalingen omtrent de monstering van scheepsvolk worden vastgesteld;

b. een ontwerp-verordening, regelende de soort en de maat der straf te belooopen door overtreders van plaatselijke keuren, alsmede de wijze van afkondiging dier keuren;

c. een ontwerp-verordening tot wijziging van de verordening van 17 April 1872 (P. B. N° 26), houdende herziening van het tarief van geregtskosten en salarissen in burgerlijke zaken voor de kolonie Curaçao.

Op voorstel van den Ondervoorzitter wordt besloten bovenvermelde ontwerpen-verordening naar de afdeelingen te zenden.

2° eene gouvernements-depêche, dd. 2 Augustus 1915, N° 2513, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening tot wijziging van de verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 N° 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao en aan hunne weduwen en weezen.

Op voorstel van den Ondervoorzitter wordt ook dit ontwerp-verordening naar de afdeelingen gezonden.

3° eene gouvernements-depêche, dd. 30 Juli 1915, N° 2483, waarbij den Raad wordt medegedeeld, dat de Gouverneur, in gevolge art. 85bis van het gewijzigd Regeeringsreglement dezer kolonie, den heer *L. van der Veen Zeppenfeldt*, Adminis-

trateur van financiën in deze kolonie, gemachtigd heeft om de beraadslagingen van den Raad over de ontwerp-verordening tot wijziging van de verordening van den 10den September 1914 (P. B. 1914 N° 41), houdende voorzorgsmaatregelen tegen den uitvoer van steenkolen en levensmiddelen uit de kolonie, bij te wonen en een raadgevende stem uit te brengen.

De Ondervoorzitter heet den gemachtigde van den Gouverneur welkom ter vergadering, waarop deze den eerste bedankt.

Alsnú komt aan de orde van behandeling de *ontwerp-verordening tot wijziging van de verordening van den 10den September 1914 (P. B. 1914 No. 41), houdende voorzorgsmaatregelen tegen den uitvoer van steenkolen en levensmiddelen uit de kolonie.*

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

Niemand het woord daarbij verlangende wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp.

Op verzoek van den heer *Lansberg* wordt nu besloten artikel 1 lid voor lid in behandeling te brengen.

Nadat de eerste drie leden van artikel 1, ieder afzonderlijk, zonder discussie, noch hoofdelijke stemming zijn aangenomen, vraagt de heer *Lansberg* bij het 4de lid het woord en zegt:

Mijnheer de Voorzitter!

Gaarne zou ik de volgende wijziging in het ontwerp aangebracht zien, n. l. tusschen het derde en het vierde lid van art. 1 wordt het volgende ingevoegd:

„Aan artikel 1 wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende als volgt:

De Gouverneur kan eveneens toestaan, dat ook zeilschepen steenkolen tot eene hoeveelheid van hoogstens 200 000 Kilogram medenemen, mits onder genoegzame waarborgen, dat die steenkolen bestemd zijn voor nijverheidsdoeleinden.” Nadat de heeren Senior en Sutherland gezegd hebben het amendement te steunen, licht de heer *Lansberg* als volgt zijn voorstel toe:

Mijnheer de Voorzitter!

Het amendement heeft ten doel in de verordening vast te stellen de bevoegdheid van den Gouverneur om toe te staan dat steenkolen met zeilschepen worden uitgevoerd naar de omringende republieken Sto. Domingo, Venezuela, Colombia enz., overeenkomstig den wensch door verschillende leden in het voorloopig verslag geuit.

Waar de verordening bepaalt voor welke doeleinden de steenkolen voor den uitvoer waarvan vergunning wordt verleend, bestemd zijn en bovendien nog het maximum zoo gering is, geloof ik niet dat er eenig bezwaar tegen het amendement kan bestaan. De Gouverneur kan in elk voorkomend geval zich vergewissen, dat de steenkolen hare bestemming zullen bereiken, b. v. door het eischen van een verklaring van den Nederlandschen Consul of andere autoriteit ter plaatse van bestemming, dat de steenkolen inderdaad op die plaats zijn gelost.

Mijnheer de Voorzitter. Mijn amendement zal, zonder dat wij in eenig opzicht aan onze neutraliteitsplichten te kort schieten, de kolenhandelaren in staat stellen aan de bestellingen, die reeds meermalen niet uitgevoerd konden worden, gevolg te geven. Hierdoor kunnen zij ook hunne tegenwoordige klanten in die republieken behouden voor de toekomst. Blijven zij in de onmogelijkheid die bestellingen uit te voeren, dan is de kans groot, dat de handel zich verzetten zal naar elders en dat wij na den oorlog onzen steenkolenhandel verminderd zullen zien.

De heer *Zeppenfeldt*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt nu het volgende:

Het spijt mij, dat ik het voorgesteld amendement niet kan overnemen.

De omstandigheden, die het uitvoerverbod gewenscht maakten, zijn wel wat veranderd, doch de quaestie is eene, die het beleid der Regeering raakt.

Het Bestuur heeft daarom bij depêche, dd. 23 Juli 1915, de zaak aan het oordeel van Z. E. den Minister van Koloniën onderworpen, met verzoek om telegrafisch antwoord.

Het ligt in het voornemen van het Bestuur, om wanneer Z. E. van meening mocht zijn, dat er voortaan wel vergunning zou kunnen worden verleend voor uitvoer van kleine hoeveelheden steenkolen ten behoeve van fabrieken in de naburige republieken, onverwijld den Raad de daartoe noodige voorstellen te doen. Doch voorloopig kan het Bestuur niet anders doen dan afwachten.

De Heer *Lansberg* zegt te meenen, dat niettegenstaande het gesprokene door den gemachtigde van den Gouverneur het geen kwaad kan zijn amendement in de wet op te nemen. De macht toch blijft steeds in handen van het Bestuur om den uitvoer toe te staan of te weigeren.

De heer *Zeppenfeldt* gemachtigde van den Gouverneur :

Het Bestuur kan nu niets anders doen dan wachten op de beslissing van Z. E. den Minister van Koloniën. De moeite om de verordening nog eens te wijzigen is inderdaad zeer gering.

Niemand meer het woord verlangende, wordt het amendement in stemming gebracht en met vijf tegen twee stemmen aangenomen.

Tegen stemmen de heeren *Penso* en *Sutherland*.

De volgende alineas van art. 1, op de laatste alinea na, worden zonder debat of hoofdelijke stemming aangenomen.

De Ondervoorzitter brengt het laatste lid in behandeling.

De heer *Lansberg* stelt voor om in dit lid tusschen de woorden „derde” en „lid” te voegen de woorden „of vierde”.

Dit voorstel wordt ondersteund door de heeren *Senior* en *Sutherland*.

De heer *Lansberg* licht toe en zegt, dat deze toevoeging een direct gevolg is van zijn vorig amendement. Immers dezelfde strafsancie, die gesteld is voor een stoomschip moet nu ook voor de in zijn amendement bedoelde zeilschepen gelden.

Dit voorstel wordt zonder discussie, noch hoofdelijke stemming aangenomen.

Vervolgens worden artikel 1, zooals gewijzigd, artikel 2, zoomede het intitulé, de considerans en het ontwerp in zijn geheel, zooals gewijzigd, zonder discussie, noch hoofdelijke stemming aangenomen.

Alsnu komt aan de orde van behandeling de *ontwerp-verordening tot aanvulling der verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1916 (P. B. 1915 No. 35)*.

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

Niemand het woord daarbij verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan het resultaat is, dat het eenig artikel, waaruit het ontwerp bestaat, zoomede het intitulé, de considerans, het ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie, noch hoofdelijke stemming worden aangenomen.

De Ondervoorzitter bedankt den gemachtigde van den Gouverneur nu voor zijn gewaardeerde inlichtingen.

Niets meer te verhandelen zijnde, noch iemand het woord verlangende, verklaart de Ondervoorzitter de vergadering gesloten.

ONTWORPEN NOTULEN
VAN DEN
KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Maandag, den 6n. September 1915,
des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: De heer *A. G. Staius Muller*, Onder-
voorzitter.

VOORTS: De heeren *Ed. S. Lansberg* *J. C. B. Forbes*,
Edwin Senior, *Dr. H. A. de Casseres*, *E. M. Penso*, *J. Sulther-*
land en *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, leden, benevens de
heer *P. L. B. de Haseth*, waarn. Hoofdcommies ter Gouver-
nements-Secretarie, fung. Griffier van den Raad.

AFWEZIG: De heer *Mordy. S. L. Maduro*, Voorzitter,
wegens verblijf buitenslands, en de heeren *Dr. J. P. Evertsz*
Hz., *F. W. P. Winkel*, *H. Staius Muller* en *C. S. Gorsira JPEz.*,
leden, de drie eerstgenoemden met en de laatstgenoemde zon-
der kennisgeving.

De Ondervoorzitter opent de vergadering en vraagt of de
leden zich kunnen vereenigen met de in druk verzonden
notulen van den 2n. Augustus ll.

Daar geene aanmerking gemaakt wordt op die notulen,
worden zij goedgekeurd en onderteekend.

De Ondervoorzitter doet vervolgens mededeeling dat inge-
komen is eene gouvernements-depêche, dd. 19 Augustus 1915,
Nº 2741, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-
verordening tot wijziging van art. 435*d* van het Burgerlijk
Wetboek voor de Kolonie Curaçao, zooals het gewijzigd is bij
de verordening van 1 October 1903 (P. B. 1904 Nº 4).

Op voorstel van den Ondervoorzitter wordt besloten dit
ontwerp in deze zitting te behandelen.

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

Niemand het woord daarbij verlangende, wordt overgegaan
tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan
het resultaat is, dat de twee artikelen, waaruit het ontwerp
bestaat, zoomede het intitulé, de considerans, het ontwerp in
zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie noch hoofde-
lijke stemming worden aangenomen.

Niets meer te verhandelen zijnde, noch iemand het woord
verlangende, verklaart de Ondervoorzitter de vergadering
gesloten.

ONTWORPEN NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Donderdag, den 28n. October 1915,
des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: De heer *A. G. Statius Muller*, Onder-voorzitter.

VOORTS: De heeren *J. C. B. Forbes*, *Ed. S. Lansberg*, *F. W. P. Winkel*, *J. Sutherland*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, *Dr. J. P. Evertsz Hz.* en *C. S. Gorsira JPEz.*, leden, benevens de heer *J. F. Haaijen*, Griffier van den Raad, bijge-staan door den heer *P. L. B. de Haseth*, waarn. Hoofdcom-mies ter Gouvernements-Secretarie.

ZOMEDE: De heer *L. van der Veen Zeppenfeldt*, Adminis-trateur van financiën, gemachtigde van den Gouverneur.

AFWEZIG: De heer *Mordy. S. L. Maduro*, Voorzitter, wegens verblijf buitenslands, en de heeren *Edwin Senior*, *E. M. Penso*, *Dr. H. A. de Casseres* en *H. Statius Muller*, leden, allen met kennisgeving.

De Ondervoorzitter opent de vergadering en vraagt of de leden zich kunnen vereenigen met de in druk verzonden notu-len van de zitting van den 6n. September jl.

Daar geen aanmerking gemaakt wordt op die notulen, wor-den zij goedgekeurd en onderteekend.

De Ondervoorzitter doet nu mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1º een gouvernements-depêche, dd. 14 September 1915, Nº 2959, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening, houdende nieuwe bepalingen tot wering van ont-siering en belemmering der straten in de staddistricten der verschillende eilanden der kolonie.

2º een gouvernements-depêche, dd. 15 September 1915, Nº 2980, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening, houdende: 1º regeling der emolumenten, welke door de ambtenaren van den Burgerlijken Stand in de kolonie Curaçao worden genoten; en 2º bepaling van de som, welke voor het voltrekken van een huwelijk in een bijzonder huis moet worden betaald ten behoeve der armen.

Op voorstel van den Ondervoorzitter wordt besloten deze beide ontwerpen dadelijk na afloop der behandeling van de stukken, die op de agenda staan, in behandeling te nemen.

3º een gouvernements-depêche, dd. 9 October 1915, Nº 3222, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-ver-ordening, houdende vaststelling van nadere strafrechterlijke voorzieningen betreffende veroordeelingen, waarbij de straf, tenzij de rechter later anders beveelt, niet wordt ondergaan, de betaling van geldboete en de voorwaardelijke invrijheid-stelling.

4º een gouvernements-depêche, dd. 9 October 1915, Nº 3223, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-ver-ordening tot aanvulling van het Wetboek van Strafrecht,

vastgesteld bij Koninklijk besluit van 4 October 1913, N° 61 (P. B. 1913 N° 67), zooals aangevuld bij Koninklijk besluit van 5 October 1914, N° 39 (P. B. N° 62), met een nieuw artikel ter bestrijding van de oneerlijke mededinging.

De Ondervoorzitter deelt mede, dat de stukken, bedoeld in de laatste alinea der Memories van toelichting op de beide laatste verordeningen, ten zijnen kantore ter inzage van de leden liggen.

Alsnu wordt besloten de onder 3° en 4° bedoelde ontwerpen naar de afdelingen te zenden.

5° een gouvernements-depêche, dd. 21 October 1915, N° 3317, waarbij den Raad wordt medegedeeld, dat de Gouverneur, ingevolge art. 85bis van het gewijzigd Regeeringsreglement dezer kolonie, den Heer L. van der Veen Zeppenfeldt, Administrateur van financiën in deze kolonie, gemachtigd heeft om de beraadslagingen van den Raad over de ontwerp-verordening tot wijziging van de verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 N° 8), houdende vaststelling van een reglement op het verlenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao en aan hunne weduwen en weezen, bij te wonen en een raadgevende stem uit te brengen.

De Ondervoorzitter heet den Gemachtigde van den Gouverneur welkom ter vergadering.

De Gemachtigde bedankt.

6° een gouvernements-depêche, dd. 2 October 1915, N° 3140, waarbij de Gouverneur, onder aanbieding van een afschrift van de Ministerieele missive, dd. 3 September ll., Afd. B., N° 29/354, den Raad verzoekt hem mede te willen deelen, of Hij zich kan vereenigen met den door Z. E. den Minister uitgedrukten wensch.

Die wensch is — aldus de Ondervoorzitter — dat de rede, door den Gouverneur telken jare bij de opening van den Kolonialen Raad uitgesproken, in den vervolge in de notulen van dien Raad zal worden opgenomen.

De Ondervoorzitter deelt mede, dat naar aanleiding van bovenstaanden brief, die onder de leden heeft gecirculeerd, aan den Gouverneur geantwoord is, dat de Raad zich met bovengenoemden wensch vereenigt, en daarmede in den vervolge gaarne rekening zal houden.

De Ondervoorzitter zegt, dat op de agenda van heden avond in de eerste plaats staat *de ontwerp-verordening, waarbij nieuwe bepalingen omtrent de monstering van scheepsvolk worden vastgesteld.*

De algemeene beraadslagingen worden geopend.

Niemand het woord daarbij verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan het resultaat is, dat de elf artikelen, waaruit het ontwerp bestaat, zoomede de slotbepaling, het intitulé, de considerans, het ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming worden aangenomen.

De Ondervoorzitter brengt nu in behandeling *de ontwerp-verordening, regelende de soort en de maat der straf te belooopen door overtreders van plaatselijke keuren, alsmede de wijze van afkondiging dier keuren.*

De algemeene beraadslagingen worden geopend.

Niemand het woord daarbij verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan het resultaat is, dat de acht artikelen, waaruit het ontwerp bestaat, zoomede de slotbepaling, het intitulé, zooals gewijzigd bij nota van wijziging, de considerans, zooals gewijzigd bij nota van wijziging, het ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming worden aangenomen.

Nu wordt in behandeling gebracht *de ontwerp-verordening tot wijziging van de verordening van 13 December 1898 (P. B.*

1899 No. 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao, en aan hunne weduwen en weezen.

De algemeene beraadslagingen worden geopend.

Niemand het antwoord daarbij verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp.

Artikel 1 wordt zonder discussie, noch hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij artikel 2 verzoekt de Heer *Lansberg* het woord en zegt: Mijnheer de Voorzitter! Ik stel voor dit artikel te doen vervallen. Indien mijn voorstel ondersteund wordt, zal ik het toelichten.

De heeren *Gorsira* en *Winkel* ondersteunen.

De Heer *Lansberg*: Mijnheer de Voorzitter! De zaak, waarover het hier gaat is van zeer weinig belang. Praktisch zal het wel niet veel onderscheid maken of aan deze verordening al dan niet terugwerkende kracht wordt gegeven. Sinds het bestaan van de vigeerende verordening, en, als ik me niet vergis, ook van de vorige verordening, is het maar eens of tweemaal voorgekomen, dat de vrouw pensioen moest krijgen terwijl de ambtenaar nog in leven was.

Als ik dan ook het voorstel om aan de onderhavige verordening terugwerkende kracht te verleen bestrijd, dan doe ik dit alleen of hoofdzakelijk omdat ik in beginsel er zeer tegen ben, zonder onafwijsbare noodzaak, aan verordeningen terugwerkende kracht te verleen.

Het Bestuur is het, geloof ik, in dit opzicht wel met mij eens, doch verdedigt zijn voorstel met te wijzen op het ongerijmde van de bepaling.

Nu, Mijnheer de Voorzitter, de een noemt iets ongerijmd, wat een ander heel logisch vindt. Het is maar eene kwestie van opvatting. De wetgever van 1898 zag blijkbaar het ongerijmde niet van in.

Noodzaak om aan deze verordening terugwerkende kracht toe te kennen bestaat dus niet. En het is daarom dat ik, ook met het oog op latere gevallen, waarin men op dit antecedent zou kunnen wijzen, mijne medewerking aan het voorstel van de terugwerkende kracht niet kan verleen. Dank U!

De Heer *Zeppenfeldt*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt nu: Mijnheer de Voorzitter! Hoe menschlievend de bepaling van art. 30, lid 2 van de verordening van 1899, P. B. 1899 N° 8, ook zijn moge, zij hoort niet thuis in een verordening, houdende vaststelling van een reglement op het verleen van pensioenen aan burgerlijke landsdienaren en aan hunne weduwen en weezen.

Aan de echtgenoot van den ambtenaar, die zijn eventueel na te laten weduwe aanspraak op pensioen heeft verzekerd, moet vóór den dood van den ambtenaar geen pensioen kunnen worden verleend.

Om verdere toekenning van dergelijke pensioenen te verhinderen, is voorgesteld aan het ontwerp terugwerkende kracht te geven. Hiertegen is het geachte lid *Lansberg* opgekomen. Met het oog op verkregen rechten wenscht hij art. 2 uit het ontwerp te lichten.

Zulks meen ik te moeten ontraden.

De vraag wat een verkregen recht is, is volgens Mr. Opzoomer in zijn aantekeningen uiterst moeilijk.

Betwijfeld wordt of er hier sprake is van een verkregen recht in den warden zin des woords, aangezien wij te doen hebben met een recht, krachtens welk de echtgenoot van een ambtenaar, die wegens wangedrag, onzedelijkheid, verregaande achteloosheid of plichtverzuim ontslagen is, met ingang van den datum van het ontslag, aanspraak op pensioen kan maken.

Door opheffing van dat recht kan het vertrouwen op de vastheid van verkregen rechten niet geschokt worden.

Het gaat hier niet over het aantal pensioentjes, die verleend zijn, maar over een principe.

Elk voorstel om aan algemeene verordeningen terugwerkende kracht te geven moet op zich zelf worden beschouwd en,

waar zulks noodig is, dient men op den vasten regel een uitzondering te maken.

Wij allen weten, dat de wet in den regel geen terugwerkende kracht heeft. Deze regel steunt op artikel 3 van de algemeene bepalingen der wetgeving, luidende: „de algemeene verordeningen verbinden alleen voor het toekomstige, en hebben geen terugwerkende kracht.”

„Het staat echter”, zegt Mr. Land in zijn inleiding tot de verklaring van het Burgerlijk Wetboek, „aan den wetgever vrij, van dezen door hem zelf gestelden regel af te wijken, indien hij meent daartoe voldoende gronden te hebben.”

„Voorbeelden daarvan vinden wij in de wet van 18 Juni 1892, stbld. 146, in de wet van 1 Juni 1875, stbld. 81, in de wet van 14 September 1866, Stbld. 123.”

En de Heer Marcella schreef op 30 Mei 1913 in zijn proefschrift tot verkrijging van den graad van doctor in de rechtswetenschap het volgende:

„De practijk kent dan ook talrijke regelingen waaraan terugwerkende kracht is verleend. De wetgever heeft daarbij echter als voornaamste voorwaarde in het oog te vatten: de eerbiediging van toestanden onder de vroegere rechtsorde ontstaan.”

Dank U, Mijnheer de Voorzitter!

De Heer *Lansberg* repliceert: Mijnheer de Voorzitter! Of de bepaling van art. 30, lid 2 van de verordening van 1898, P. B. 1899 N° 8, hier thuis behoort in het Reglement op het verlenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren en hunne weduwen en weezen hebben we niet na te gaan; de bepaling bestaat nu eenmaal en daar door den geachten Gemachtigde van den Gouverneur niet is aangetoond, dat er dringende redenen, die in het algemeen belang volstrekt noodig zijn, bestaan om aan de onderhavige bepaling terugwerkende kracht te geven, kan ik mijn medewerking daartoe niet verlenen.

De *Gemachtigde* van den Gouverneur: Het is een quaestie van opvatting, Mijnheer de Voorzitter. Het Bestuur wenscht art. 2 van het ontwerp niet los te laten, daar anders pensioenen, die aan de *weduwe* van den ambtenaar zouden moeten worden verleend, tijdens het leven van den ambtenaar, aan de *echtgenoot* van dezen moeten worden toegelegd, wanneer de ambtenaar wegens wangedrag ontslagen is.

Geen der heeren meer het woord verlangende, brengt de Ondervoorzitter, nadat door het lot is beslist, dat de stemming bij N° 7 van de presentielijst aanvangt, het amendement van den Heer *Lansberg* in stemming, waarvan het resultaat is, dat het wordt aangenomen met vijf tegen drie stemmen. Tegen stemmen de heeren *Evertsz*, *Forbes* en *Zeppenfeldt*.

De Ondervoorzitter brengt artikel 3 in behandeling.

De Heer *Lansberg* stelt voor om, aangezien art. 3 in nauw verband staat met art. 2, het eerste ook te doen vervallen.

Dit voorstel wordt ondersteund door de Heeren *Gorsira* en *Winkel*.

De Heer *Evertsz* zegt nu vóór te zullen stemmen, aangezien, nu artikel 2 vervallen is, artikel 3 geen reden van bestaan meer heeft.

Het amendement van den Heer *Lansberg* wordt met algemeene stemmen aangenomen.

Vervolgens worden nu artikel 1, het intitulé, de considerans, en het ontwerp in zijn geheel, zooals gewijzigd, ieder afzonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming aangenomen.

De Gemachtigde van den Gouverneur verlaat, na door den Ondervoorzitter voor zijne inlichtingen bedankt te zijn, de vergaderzaal.

Alsnu brengt de Ondervoorzitter in behandeling *de ontwerpverordening, houdende nieuwe bepalingen tot wering van ontsiering en belemmering der straten in de stadsdistricten der verschillende eilanden der kolonie.*

De algemeene beraadslagingen worden geopend.
Niemand het woord daarbij verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp.

Artikel 1 wordt zonder discussie noch hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij artikel 2 vraagt de Heer *Zeppenfeldt* het woord en zegt slechts een vraag te willen doen, n.l. of na de woorden „publieken grond” in dat artikel niet moet gevoegd worden „in het stadsdistrict.”

Zowel de *Ondervoorzitter* als de leden *Gorsira* en *Evertsz* wijzen erop, dat uit intitulé en considerans duidelijk blijkt, dat de geheele verordening enkel op de stadsdistricten der verschillende eilanden der kolonie toepasselijk is, zoodat het niet noodig is dat nog eens in artikel 2 te herhalen.

Artikel 2 wordt nu verder zonder discussie, noch hoofdelijke stemming aangenomen, evenals artt. 3, 4, 5, het intitulé, de considerans en het ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk.

De *Ondervoorzitter* brengt nu in behandeling *de ontwerpverordening, houdende 1o. regeling der emolumenten, welke door de ambtenaren van den Burgerlijken Stand in de kolonie Curaçao worden genoten; en 2o. bepaling van de som, welke voor het voltrekken van een huwelijk in een bijzonder huis moet worden betaald ten behoeve der armen.*

De algemeene beraadslagingen worden geopend.

Niemand het woord daarbij verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan het resultaat is, dat de vier artikelen, waaruit het ontwerp bestaat, zoomede het intitulé, de considerans en het ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming worden aangenomen.

Niets meer te verhandelen zijnde, noch iemand het woord verlangende, verklaart de *Ondervoorzitter* de vergadering gesloten.

ONTWORPEN NOTULEN
VAN DEN
KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Donderdag, den 2n. December 1915,
des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: De heer *A. G. Stadius Muller*, Onder-
voorzitter.

VOORTS: De heeren *C. S. Gorsira JPEz.*, *Edwin Senior*,
B. E. van der Veen Zeppenfeldt, *J. C. B. Forbes*, *J. Suther-*
land en *F. W. P. Winkel*, leden, benevens de heer *J. F.*
Haaijen, Griffier van den Raad.

AFWEZIG: De heer *Mordy. S. L. Maduro*, Voorzitter,
wegens verblijf buitenslands, en de heeren *E. M. Penso*,
Ed. S. Lansberg, *Dr. J. P. Evertsz Hz.*, *Dr. H. A. de Casseres*
en *H. Stadius Muller*, leden, allen met kennisgeving.

De Ondervoorzitter opent de vergadering en vraagt of de
leden zich kunnen vereenigen met de in druk verzonden no-
tulen van de zitting van den 28n. October ll.

Daar geen aanmerking gemaakt wordt op die notulen, wor-
den zij goedgekeurd en ondertekend.

De Ondervoorzitter deelt nu mede, dat ingekomen is slechts
de Gouvernements-dépêche van den 11n. November jl. N^o
3479, waarbij de Gouverneur den Raad kennis geeft, dat daar
ZijnHoogEdelGestrenge zich niet kan vereenigen met de door
den Raad aangebrachte wijziging in de ontwerp-verordening
tot wijziging van de verordening van 13 December 1898 (P. B.
1899 N° 8), houdende vaststelling van een reglement op het
verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de
kolonie Curaçao, en aan hunne weduwen en weezen, — deze
verordening niet door ZijnHoogEdelGestrenge wordt goedge-
keurd.

Alsnu komen aan de orde van behandeling:

1° de ontwerp-verordening tot wijziging en aanvulling
van de verordening van 17 April 1872 (P. B. N° 27), hou-
dende herziening van het tarief van justitiekosten in strafza-
ken.

Niemand het woord daarbij verlangende, wordt overgegaan
tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan
het resultaat is, dat de vijf en veertig artikelen (art. 1 zooals
gewijzigd bij nota van wijziging), waaruit het ontwerp be-
staat, zoomede het intitulé, de considerans (zooals gewijzigd
bij Nota van wijziging), het ontwerp in zijn geheel, ieder af-
zonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming wor-
den aangenomen.

2° de ontwerp-verordening tot wijziging van de verorde-
ning van 17 April 1872 (P. B. N° 26), houdende herziening
van het tarief van geregtskosten en salarissen in burgerlijke
zaken voor de kolonie Curaçao.

Niemand het woord daarbij verlangende, wordt overgegaan
tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan

het resultaat is, dat de 3 artikelen, waaruit het ontwerp bestaat, zoomede het intitulé, de considerans, het ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming worden aangenomen.

Niets meer te verhandelen zijnde, noch iemand het woord verlangende, verklaart de Ondervoorzitter de vergadering gesloten.

ONTWORPEN NOTULEN
VAN DEN
KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Donderdag, den 9n. December 1915,
des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: De heer *A. G. Statius Muller*, Onder-
voorzitter.

VOORTS: De heeren *Ed. S. Lansberg*, *B. E. van der Veen*,
Zeppenfeldt, *J. C. B. Forbes*, *F. W. P. Winkel*, *E. M. Penso*,
Dr. H. A. de Casseres, *J. Sutherland* en *Edwin Senior*. leden,
benevens de heer *J. F. Haaijen*, Griffier van den Raad.

AFWEZIG: De heeren *Mordy. S. L. Maduro*, Voorzitter,
Dr. J. P. Evertsz Hz., *H. Statius Muller* en *C. S. Gorsira JPEz.*,
leden, de drie eerstgenoemden met, de laatstgenoemde zonder
kennisgeving.

De Ondervoorzitter opent de vergadering en deelt mede,
dat de Voorzitter van zijne reis naar het buitenland gisteren
op het eiland terug is, doch wegens vermoeidheid van de reis
heden niet in de vergadering kan verschijnen.

De Ondervoorzitter vraagt of de leden zich kunnen veree-
nigen met de in druk verzonden notulen van de zitting van
den 2n. December ll.

Daar geen aanmerking gemaakt wordt op die notulen, wor-
den zij goedgekeurd en onderteekend.

Alsnu komen aan de orde van behandeling:

1° *de ontwerp-verordening, houdende vaststelling van nadere*
strafrechtelijke voorzieningen betreffende veroordeelingen, waarbij
de straf, tenzij de rechter later anders beveelt, niet wordt ondergaan,
de betaling van geldboete en de voorwaardelijke invrijheidstelling.

De algemeene beraadslagingen worden geopend.

Niemand het woord daarbij verlangende, wordt overgegaan
tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan
het resultaat is, dat Hoofdstuk I, artikelen 1 en 2, Hoofd-
stuk II, artikelen 1, 2, 3, 4 en 5, Hoofdstuk III, artikel 1 en
de slotbepaling, zoomede het intitulé, de considerans, het
ontwerp in zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie,
noch hoofdelijke stemming worden aangenomen.

2° *de ontwerp-verordening tot aanvulling van het Wetboek van*
Strafrecht, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 4 October 1913
No. 61 (P. B. No. 67), zooals aangevuld bij Koninklijk besluit
van 5 October 1914 No. 39 (P. B. No. 62), met een nieuw arti-
kel ter bestrijding van de oneerlijke mededinging.

De algemeene beraadslagingen worden geopend.

Niemand het woord daarbij verlangende, wordt overgegaan
tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp, waarvan
het resultaat is, dat het eenige artikel, waaruit het ontwerp
bestaat, zoomede het intitulé, de considerans, het ontwerp in
zijn geheel, ieder afzonderlijk, zonder discussie, noch hoofd-
delijke stemming worden aangenomen.

Niets meer te verhandelen zijnde, noch iemand het woord
verlangende, verklaart de Ondervoorzitter de vergadering ge-
sloten.

ONTWORPEN NOTULEN
VAN DEN
KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Donderdag, den 20n. Januari 1916,
des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: De heer *Mordy. S. L. Maduro*, Voorzitter.

VOORTS: De heeren *A. G. Stadius Muller*, Ondervoorzitter, *C. S. Gorsira JPEz.*, *J. Sultherland*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, *J. C. B. Forbes*, *F. W. P. Winkel*, *E. M. Penso*, Dr. *J. P. Evertsz Hz.*, *H. Stadius Muller*, Dr. *H. A. de Casseres* en *Ed. S. Lansberg*, leden, benevens de heer *P. L. B. de Haseth*, waarn. Hoofddommies ter Gouvernements-Secretarie, fung. Griffier van den Raad.

AFWEZIG: De heer *Edwin Senior*, wegens verblijf buitenslands.

De Voorzitter opent de vergadering en vraagt of de leden zich kunnen vereenigen met de in druk verzonden notulen van de zitting van den 9n. December 1915.

Daar geene aanmerking op die notulen gemaakt wordt, worden zij goedgekeurd en onderteekend.

De Voorzitter biedt aan al de leden, inzonderheid aan den Onder-Voorzitter, die hem tijdens zijn verblijf buitenslands heeft vervangen, zijne welgemeende groeten aan en doet mededeeling, dat is ingekomen een brief van den heer Edwin Senior, waarin hij den Raad kennis geeft, dat hij voornemens is zich voor eenige weken naar Caracas, Venezuela, te begeven.

De Voorzitter drukt de hoop uit, dat de heer Senior binnen kort in het midden van den Raad mag terugkeeren.

De Voorzitter deelt nu mede, dat de Raad zal overgaan tot de verkiezing van kandidaten voor de vervulling der te ontstane vacatures wegens de periodieke aftreding in Mei a. s. van de heeren *Mordy. S. L. Maduro*, *F. W. P. Winkel* en *Ed. S. Lansberg* en zegt het volgende:

Het eerst aan de beurt van aftreding komt het lid *Mordy. S. L. Maduro*. Wij moeten dan beginnen met een eersten candidaat te kiezen ter vervanging van het lid *Mordy. S. L. Maduro*. Mijne heeren, mochten er onder U eenigen zijn, die het voornemen hebben hunne stem op mij uit te brengen, ik verzoek ze zeer beleefd dat niet te doen, daar ik mij niet meer herkiesbaar kan stellen als lid van den Kolonialen Raad. Weest zoo goed Uwe stem op iemand anders uit te brengen.

De Onder-Voorzitter, na het woord gevraagd en verkregen te hebben, houdt de volgende redevoering:

Mijnheer de Voorzitter!

Met groot leedwezen heb ik daar net Uwe mededeeling aan-gehoord, dat U zich niet meer beschikbaar wenscht te stellen voor het lidmaatschap van dezen Raad. Wij wisten het al, U hadt het ons gezegd, dat U voornemens waart dit jaar voor goed af te treden.

Toch hadden wij een stille hoop, dat U gezwicht zou zijn voor den aandrang van velen onzer en ongetwijfeld ook van

anderen, om toch nog eene herbenoeming aan te nemen. Uwe officieele mededeeling heeft echter die hoop doen vervliegen.

Geachte heer Maduro, het is nu het oogenblik nog niet om afscheid — Goddank ambtelijk afscheid alleen — van U te nemen. Wij hopen immers vóór ons scheiden nog verscheidene malen het genoegen van Uwe aanwezigheid in onze vergadering te hebben en samen nog een heele begroting door te maken.

Maar toch mag ik zeker reeds nu zeggen, dat ik, en met mij ongetwijfeld al de leden van den Raad, Uw besluit ten zeerste betreuren; zoo gaarne toch hadden wij nog langen tijd het voorrecht van Uwe beproefde en waardige leiding blijven genieten. Waar Uw besluit echter onherroepelijk vaststaat moeten wij ons daarbij wel neerleggen, maar noode, geachte heer Maduro, zeer noode.

De heer B. E. van der Veen Zeppenfeldt vraagt en verkrijgt het woord, en zegt het volgende:

Hooggeachte heer Voorzitter!

Onze zeer geachte heer onder-Voorzitter had gelijk zooveen te zeggen, dat hij er zeker van is de tolk te zijn van deze vergadering, toen hij de woorden van waardeering tot U sprak, want volgaarne sluiten wij er ons aan.

Ik heb het groote voorrecht gehad meer dan tien jaren als lid van den Raad werkzaam te zijn onder Uwe wijze en aangename leiding als Voorzitter, en ik kan van U getuigen, dat U niettegenstaande Uw hoogen leeftijd en geknakte gezondheid steeds werkzaam is geweest met groote opgewektheid en toewijding.

En als U in de laatste jaren afwezig bleef wegens verblijf buitenslands, moest het wel overmacht zijn geweest, omdat Uwe gezondheid het eischte, dat begrijpen wij allen.

Het spijt ons zeer, ja, meer dan ik U beschrijven kan, dat U niet meer in aanmerking wenscht te komen voor eene herkiezing en ons voor goed gaat verlaten.

Noode zullen wij U moeten missen, want Uwe rijke praktische ervaring en Uw helder doorzicht was voor ons steeds eene voorlichting.

Ik zeg U hartelijken dank voor al het goede, dat wij van U in Uw tijdsverloop als Voorzitter hebben mogen ontvangen.

Wij zullen U steeds blijven hoogachten en herinneren als onze goede, bekwame, voorzichtige en vriendelijke Voorzitter.

De goede God schenke U Uwe gezondheid terug, opdat U nog lange jaren gespaard blijve voor Uwe geachte familie, en alzoo, zoo niet als Voorzitter van den Raad, dan toch als particulier moge voortgaan te werken in het belang van de kolonie Curaçao voor welks vooruitgang Uw hart altijd warm klopt.

De Voorzitter antwoordt het volgende:

De woorden door den geachten onder-Voorzitter en door den geachten heer Zeppenfeldt tot mij gericht, getuigen van zulk eene groote welwillendheid ten mijnen aanzien, dat zij niet nalaten konden mij diep te ontroeren. Ik ben er hoogst erkentelijk voor. Het spijt mij echter, dat het mij niet mogelijk is hen in dit geval te believen, daar mijn besluit om uit den Raad te gaan op gegronde redenen berust en daarom onherroepelijk is.

Het is niet, Mijne Heeren, dat ik mij onttrekken wil aan den last die het lidmaatschap, vooral het voorzitterschap van een college als dit, somwijlen veroorzaken kan. Oeh neen, dat heb ik trouwens nooit van mijn leven gedaan. Sedert mijn jeugd af, stonden de geringe krachten waarover ik beschikken kon, altijd ten dienste van mijn land. Die diensten die ik in staat was te verleen, die diensten die mijne liefde voor mijne geboortegrond van mij vergen kon, die heb ik gepresteerd en veroorlooft mij dit bij te voegen met al de toewijding die het mij mogelijk was aan den dag te leggen.

Zoo ik mij nu, wegens mijn hoogen leeftijd en wegens mijn gezondheidstoestand, die nog al veel te wenschen overlaat, gedwongen zie U te verlaten, moet gij mij toestaan om weg te gaan, mij toegevend dat ik wel aanspraak op wat rust maken kan. Gij moet niet vergeten dat ik 22 jaren lang lid van den Raad ben geweest. En van die 22 jaren ben ik slechts 7 jaar gewoon lid geweest, 2 jaar was ik onder-Voorzitter en ongeveer 13 jaren ben ik Voorzitter van den Raad geweest. Nu ik eenmaal niet meer in staat ben, mijne verplichtingen

naar behooren te vervullen, moet gij begrijpen, dat het hoog tijd voor mij geworden is om voor eene jongere kracht plaats te maken. En wat het voorzitterschap betreft, gij weet het al te goed, dat wanneer de leiding Uwer werkzaamheden overgegaan zal zijn in handen van hem die mij in dezen stoel opvolgen zal, de Raad er voorzeker bij winnen zal. Ik betuig U nogmaals, Mijnheer Muller en Mijnheer Zeppenfeldt mijn hartelijken dank, aan allen de verzekering gevende dat ik altijd de aangenaamste herinnering behouden zal van de oogenblikken waarin ik met U samengewerkt heb, bij welke gelegenheden ik het niet genoeg te waardeeren voorrecht had, heuschheid, gulheid, hartelijkheid, bewijzen van hoogachting en vriendschap te mogen ondervinden. Een gevoel van dankbaarheid zal mij altijd bijblijven voor zoo veel goeds van mijne collegas ontvangen, wie ik van mijn kant ook altijd veel achting toege dragen heb.

Ik herhaal U, mijne heeren, mijn beleefd doch dringend verzoek om Uwe stem niet op mij uit te brengen, maar een ander lid in mijne plaats te kiezen.

Niemand meer het woord verlangende, verzoekt de Voorzitter de heeren Zeppenfeldt en Winkel als stemopnemers te willen fungeeren.

Voor eersten candidaat ter vervulling der vacature—Maduro worden 12 stemmen uitgebracht, waarvan op de heeren S. M. L. Maduro en David de Marchena Jr. onderscheidenlijk 9 en 3 stemmen, zoodat tot eersten candidaat is gekozen de heer S. M. L. Maduro.

Voor tweeden candidaat worden eveneens 12 stemmen uitgebracht, waarvan op de heeren David de Marchena Jr. en D. A. Correa onderscheidenlijk 9 en 3 stemmen, zoodat tot tweeden candidaat is gekozen de heer David de Marchena Jr.

Voor eersten candidaat ter vervulling der vacature—Winkel worden 12 stemmen uitgebracht, waarvan op de heeren F. W. P. Winkel en C. G. de Haseth Cz. onderscheidenlijk 11 stemmen en 1 stem, zoodat tot eersten candidaat is gekozen de heer F. W. P. Winkel.

Voor tweeden candidaat worden eveneens 12 stemmen uitgebracht, waarvan op de heeren C. G. de Haseth Cz. en J. F. Evertsz onderscheidenlijk 6 en 6 stemmen, zoodat, aangezien de stemmen staken, er herkiezing moet plaats hebben tusschen de heeren C. G. de Haseth Cz. en J. F. Evertsz.

Hierbij worden eveneens 12 stemmen uitgebracht, waarvan op den heer C. G. de Haseth Cz. 8 stemmen, op den heer J. F. Evertsz 3 stemmen en op den heer Ed. S. Lansberg 1 stem, zoodat de heer C. G. de Haseth Cz. met volstrekte meerderheid van stemmen tot tweeden candidaat is gekozen.

Voor eersten candidaat ter vervulling der vacature—Lansberg worden 12 stemmen uitgebracht, waarvan op de heeren Ed. S. Lansberg en David de Marchena Jr. onderscheidenlijk 11 stemmen en 1 stem, zoodat tot eersten candidaat is gekozen de heer Ed. S. Lansberg.

Voor tweeden candidaat worden eveneens 12 stemmen uitgebracht, alle op den heer D. A. Correa, zoodat de heer D. A. Correa met algemeene stemmen tot tweeden candidaat is gekozen.

De Voorzitter zegt, dat de voordracht zal bestaan uit de heeren Maduro en de Marchena; de heeren Winkel en de Haseth en de heeren Lansberg en Correa.

Niemand meer het woord verlangende, sluit de Voorzitter de vergadering, na de heeren stemopnemers te hebben bedankt.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is too light to transcribe accurately.

ONTWORPEN NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Donderdag, den 16n. Maart 1916,
des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: De heer *Mordy. S. L. Maduro*, Voorzitter.

VOORTS: De heeren *A. G. Stadius Muller*, Ondervoorzitter, *C. S. Gorsira JPEz.*, *Dr. J. P. Evertsz Hz.*, *Dr. H. A. de Caseres*, *E. M. Penso*, *Edwin Senior*, *H. Stadius Muller*, *J. Sutherland*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt* en *F. W. P. Winkel*, leden, benevens de heer *P. L. B. de Haseth*, waarn. Hoofdcammies ter Gouvernements-Secretarie, fung. Griffier van den Raad.

AFWEZIG: De heeren *J. C. B. Forbes* en *Ed. S. Lansberg*, leden, de eerstgenoemde zonder en de laatstgenoemde met kennisgeving.

De Voorzitter opent de vergadering en vraagt of de leden zich kunnen vereenigen met de in druk verzonden notulen van de zitting van den 20sten Januari 1916.

Daar geene aanmerking is gemaakt op die notulen, worden zij goedgekeurd en onderteekend.

De Voorzitter doet mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1º eene gouvernements-depeche, dd. 6 Maart 1916 Nº 716, waarbij de Gouverneur den Raad aanbiedt eene ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1917, met memorie van toelichting en acht bijlagen.

Op voorstel van den Voorzitter wordt deze ontwerp-verordening naar de afdeelingen verwezen.

2º eene gouvernements-beschikking, dd. 8 Maart 1916 Nº 172, waarbij aan den Gouvernements-Secretaris *J. F. Haaijen*, tot herstel van gezondheid, met ingang van den dag van zijn vertrek uit de kolonie, een jaar verlof naar Nederland is verleend en aan den heer *Haaijen* voornoemd, tot herstel van gezondheid, met ingang van 1 April 1916 tot den dag vóór zijn vertrek uit de kolonie, verlof is verleend.

De Voorzitter zegt het volgende: „Ik ben zeker, dat ik de tolk van ons allen ben, wanneer ik hier ons leedwezen betuig, dat onze Griffier ons gaat verlaten. Ik hoop, dat het den heer *Haaijen* en zijne familie in Nederland goed zal gaan.”

Niets meer te verhandelen zijnde, noch iemand meer het woord verlangende, verklaart de Voorzitter de vergadering gesloten.

ONTWORPEN NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Dinsdag, den 25n. April 1916,
des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: De heer *Mordy. S. L. Maduro*, Voorzitter.

VOORTS: De heeren *A. G. Stadius Muller*, Ondervoorzitter, *C. S. Gorsira JPEz.*, *F. W. P. Winkel*, *Ed. S. Lansberg*, *Edwin Senior*, *Dr. H. A. de Casseres*, *E. M. Penso*, *Dr. J. P. Evertsz Hz.*, *J. C. B. Forbes*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, *J. Sutherland* en *H. Stadius Muller*, leden, benevens de heer *P. L. B. de Haseth*, waarn. Hoofdcommies ter Gouvernements-Secretarie, fung. Griffier van den Raad.

De Voorzitter opent de vergadering en vraagt of de leden zich kunnen vereenigen met de in druk verzonden notulen van de zitting van den 16n. Maart 1916.

Daar geene aanmerking is gemaakt op die notulen, worden zij goedgekeurd en ondertekend.

De Voorzitter doet mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1º een extract uit de Gouvernements-beschikking, dd. 17 Maart 1916, Nº 198, waarbij de heer *H. J. Th. Boomgaard*, met ingang van 1º April 1916, tijdelijk is ontheven van de functiën van kantonrechter op Curaçao en tijdelijk is belast met die van Gouvernements-Secretaris op Curaçao.

De Voorzitter zegt, dat hij den Heer *Boomgaard* oprecht gelukwenscht met zijne benoeming tot de gewichtige betrekking van Gouvernements-Secretaris.

2º eene Gouvernements-depêche, dd. 10 April 1916, Nº 1095, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening, betreffende het verlenen van concessiën en vergunningen tot het gebruik van domein zoo voor den aanleg en de exploitatie van werken van openbaar nut als ten behoeve van andere doeleinden;

3º eene Gouvernements-depêche, dd. 18 April 1916, Nº 1184, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening, houdende herziening der bepalingen omtrent begrafenissen en begraafplaatsen en vaststelling van voorschriften omtrent begrafenisrechten en het vervoer van lijken uit de kolonie naar het buitenland en uit het buitenland naar de kolonie;

4º eene Gouvernements-depêche, dd. 19 April 1916, Nº 1208, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening tot aanvulling van de verordening van 13 December 1898 (P. B. 1899 Nº 8), houdende vaststelling van een reglement op het verlenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao, en aan hunne weduwen en weezen;

5º eene Gouvernements-depêche, dd. 22 April 1916, Nº 1206, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening tot wijziging van de verordening van 13 Decem-

ber 1898 (P. B. 1899 N° 8), houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao, en aan hunne weduwen en weezen.

Op voorstel van den Voorzitter worden bovengenoemde ontwerp-verordeningen naar de afdeelingen verwezen.

Niets meer te verhandelen zijnde, noch iemand het woord verlangende, verklaart de Voorzitter de vergadering gesloten.

Koloniale Raad
ZITTINGEN 1898-1899
NOTULEN

ONTWERPEN NOTULEN
VAN DEN
KOLONIALE RAAD

Zitting van Dinsdag den 25n April 1899
Afs. avond 8 uur

TOEGEWORPEN: In het Weekblad N. 1. 1899, 1898, 1897, 1896, 1895, 1894, 1893, 1892, 1891, 1890, 1889, 1888, 1887, 1886, 1885, 1884, 1883, 1882, 1881, 1880, 1879, 1878, 1877, 1876, 1875, 1874, 1873, 1872, 1871, 1870, 1869, 1868, 1867, 1866, 1865, 1864, 1863, 1862, 1861, 1860, 1859, 1858, 1857, 1856, 1855, 1854, 1853, 1852, 1851, 1850, 1849, 1848, 1847, 1846, 1845, 1844, 1843, 1842, 1841, 1840, 1839, 1838, 1837, 1836, 1835, 1834, 1833, 1832, 1831, 1830, 1829, 1828, 1827, 1826, 1825, 1824, 1823, 1822, 1821, 1820, 1819, 1818, 1817, 1816, 1815, 1814, 1813, 1812, 1811, 1810, 1809, 1808, 1807, 1806, 1805, 1804, 1803, 1802, 1801, 1800, 1799, 1798, 1797, 1796, 1795, 1794, 1793, 1792, 1791, 1790, 1789, 1788, 1787, 1786, 1785, 1784, 1783, 1782, 1781, 1780, 1779, 1778, 1777, 1776, 1775, 1774, 1773, 1772, 1771, 1770, 1769, 1768, 1767, 1766, 1765, 1764, 1763, 1762, 1761, 1760, 1759, 1758, 1757, 1756, 1755, 1754, 1753, 1752, 1751, 1750, 1749, 1748, 1747, 1746, 1745, 1744, 1743, 1742, 1741, 1740, 1739, 1738, 1737, 1736, 1735, 1734, 1733, 1732, 1731, 1730, 1729, 1728, 1727, 1726, 1725, 1724, 1723, 1722, 1721, 1720, 1719, 1718, 1717, 1716, 1715, 1714, 1713, 1712, 1711, 1710, 1709, 1708, 1707, 1706, 1705, 1704, 1703, 1702, 1701, 1700, 1699, 1698, 1697, 1696, 1695, 1694, 1693, 1692, 1691, 1690, 1689, 1688, 1687, 1686, 1685, 1684, 1683, 1682, 1681, 1680, 1679, 1678, 1677, 1676, 1675, 1674, 1673, 1672, 1671, 1670, 1669, 1668, 1667, 1666, 1665, 1664, 1663, 1662, 1661, 1660, 1659, 1658, 1657, 1656, 1655, 1654, 1653, 1652, 1651, 1650, 1649, 1648, 1647, 1646, 1645, 1644, 1643, 1642, 1641, 1640, 1639, 1638, 1637, 1636, 1635, 1634, 1633, 1632, 1631, 1630, 1629, 1628, 1627, 1626, 1625, 1624, 1623, 1622, 1621, 1620, 1619, 1618, 1617, 1616, 1615, 1614, 1613, 1612, 1611, 1610, 1609, 1608, 1607, 1606, 1605, 1604, 1603, 1602, 1601, 1600, 1599, 1598, 1597, 1596, 1595, 1594, 1593, 1592, 1591, 1590, 1589, 1588, 1587, 1586, 1585, 1584, 1583, 1582, 1581, 1580, 1579, 1578, 1577, 1576, 1575, 1574, 1573, 1572, 1571, 1570, 1569, 1568, 1567, 1566, 1565, 1564, 1563, 1562, 1561, 1560, 1559, 1558, 1557, 1556, 1555, 1554, 1553, 1552, 1551, 1550, 1549, 1548, 1547, 1546, 1545, 1544, 1543, 1542, 1541, 1540, 1539, 1538, 1537, 1536, 1535, 1534, 1533, 1532, 1531, 1530, 1529, 1528, 1527, 1526, 1525, 1524, 1523, 1522, 1521, 1520, 1519, 1518, 1517, 1516, 1515, 1514, 1513, 1512, 1511, 1510, 1509, 1508, 1507, 1506, 1505, 1504, 1503, 1502, 1501, 1500, 1499, 1498, 1497, 1496, 1495, 1494, 1493, 1492, 1491, 1490, 1489, 1488, 1487, 1486, 1485, 1484, 1483, 1482, 1481, 1480, 1479, 1478, 1477, 1476, 1475, 1474, 1473, 1472, 1471, 1470, 1469, 1468, 1467, 1466, 1465, 1464, 1463, 1462, 1461, 1460, 1459, 1458, 1457, 1456, 1455, 1454, 1453, 1452, 1451, 1450, 1449, 1448, 1447, 1446, 1445, 1444, 1443, 1442, 1441, 1440, 1439, 1438, 1437, 1436, 1435, 1434, 1433, 1432, 1431, 1430, 1429, 1428, 1427, 1426, 1425, 1424, 1423, 1422, 1421, 1420, 1419, 1418, 1417, 1416, 1415, 1414, 1413, 1412, 1411, 1410, 1409, 1408, 1407, 1406, 1405, 1404, 1403, 1402, 1401, 1400, 1399, 1398, 1397, 1396, 1395, 1394, 1393, 1392, 1391, 1390, 1389, 1388, 1387, 1386, 1385, 1384, 1383, 1382, 1381, 1380, 1379, 1378, 1377, 1376, 1375, 1374, 1373, 1372, 1371, 1370, 1369, 1368, 1367, 1366, 1365, 1364, 1363, 1362, 1361, 1360, 1359, 1358, 1357, 1356, 1355, 1354, 1353, 1352, 1351, 1350, 1349, 1348, 1347, 1346, 1345, 1344, 1343, 1342, 1341, 1340, 1339, 1338, 1337, 1336, 1335, 1334, 1333, 1332, 1331, 1330, 1329, 1328, 1327, 1326, 1325, 1324, 1323, 1322, 1321, 1320, 1319, 1318, 1317, 1316, 1315, 1314, 1313, 1312, 1311, 1310, 1309, 1308, 1307, 1306, 1305, 1304, 1303, 1302, 1301, 1300, 1299, 1298, 1297, 1296, 1295, 1294, 1293, 1292, 1291, 1290, 1289, 1288, 1287, 1286, 1285, 1284, 1283, 1282, 1281, 1280, 1279, 1278, 1277, 1276, 1275, 1274, 1273, 1272, 1271, 1270, 1269, 1268, 1267, 1266, 1265, 1264, 1263, 1262, 1261, 1260, 1259, 1258, 1257, 1256, 1255, 1254, 1253, 1252, 1251, 1250, 1249, 1248, 1247, 1246, 1245, 1244, 1243, 1242, 1241, 1240, 1239, 1238, 1237, 1236, 1235, 1234, 1233, 1232, 1231, 1230, 1229, 1228, 1227, 1226, 1225, 1224, 1223, 1222, 1221, 1220, 1219, 1218, 1217, 1216, 1215, 1214, 1213, 1212, 1211, 1210, 1209, 1208, 1207, 1206, 1205, 1204, 1203, 1202, 1201, 1200, 1199, 1198, 1197, 1196, 1195, 1194, 1193, 1192, 1191, 1190, 1189, 1188, 1187, 1186, 1185, 1184, 1183, 1182, 1181, 1180, 1179, 1178, 1177, 1176, 1175, 1174, 1173, 1172, 1171, 1170, 1169, 1168, 1167, 1166, 1165, 1164, 1163, 1162, 1161, 1160, 1159, 1158, 1157, 1156, 1155, 1154, 1153, 1152, 1151, 1150, 1149, 1148, 1147, 1146, 1145, 1144, 1143, 1142, 1141, 1140, 1139, 1138, 1137, 1136, 1135, 1134, 1133, 1132, 1131, 1130, 1129, 1128, 1127, 1126, 1125, 1124, 1123, 1122, 1121, 1120, 1119, 1118, 1117, 1116, 1115, 1114, 1113, 1112, 1111, 1110, 1109, 1108, 1107, 1106, 1105, 1104, 1103, 1102, 1101, 1100, 1099, 1098, 1097, 1096, 1095, 1094, 1093, 1092, 1091, 1090, 1089, 1088, 1087, 1086, 1085, 1084, 1083, 1082, 1081, 1080, 1079, 1078, 1077, 1076, 1075, 1074, 1073, 1072, 1071, 1070, 1069, 1068, 1067, 1066, 1065, 1064, 1063, 1062, 1061, 1060, 1059, 1058, 1057, 1056, 1055, 1054, 1053, 1052, 1051, 1050, 1049, 1048, 1047, 1046, 1045, 1044, 1043, 1042, 1041, 1040, 1039, 1038, 1037, 1036, 1035, 1034, 1033, 1032, 1031, 1030, 1029, 1028, 1027, 1026, 1025, 1024, 1023, 1022, 1021, 1020, 1019, 1018, 1017, 1016, 1015, 1014, 1013, 1012, 1011, 1010, 1009, 1008, 1007, 1006, 1005, 1004, 1003, 1002, 1001, 1000, 999, 998, 997, 996, 995, 994, 993, 992, 991, 990, 989, 988, 987, 986, 985, 984, 983, 982, 981, 980, 979, 978, 977, 976, 975, 974, 973, 972, 971, 970, 969, 968, 967, 966, 965, 964, 963, 962, 961, 960, 959, 958, 957, 956, 955, 954, 953, 952, 951, 950, 949, 948, 947, 946, 945, 944, 943, 942, 941, 940, 939, 938, 937, 936, 935, 934, 933, 932, 931, 930, 929, 928, 927, 926, 925, 924, 923, 922, 921, 920, 919, 918, 917, 916, 915, 914, 913, 912, 911, 910, 909, 908, 907, 906, 905, 904, 903, 902, 901, 900, 899, 898, 897, 896, 895, 894, 893, 892, 891, 890, 889, 888, 887, 886, 885, 884, 883, 882, 881, 880, 879, 878, 877, 876, 875, 874, 873, 872, 871, 870, 869, 868, 867, 866, 865, 864, 863, 862, 861, 860, 859, 858, 857, 856, 855, 854, 853, 852, 851, 850, 849, 848, 847, 846, 845, 844, 843, 842, 841, 840, 839, 838, 837, 836, 835, 834, 833, 832, 831, 830, 829, 828, 827, 826, 825, 824, 823, 822, 821, 820, 819, 818, 817, 816, 815, 814, 813, 812, 811, 810, 809, 808, 807, 806, 805, 804, 803, 802, 801, 800, 799, 798, 797, 796, 795, 794, 793, 792, 791, 790, 789, 788, 787, 786, 785, 784, 783, 782, 781, 780, 779, 778, 777, 776, 775, 774, 773, 772, 771, 770, 769, 768, 767, 766, 765, 764, 763, 762, 761, 760, 759, 758, 757, 756, 755, 754, 753, 752, 751, 750, 749, 748, 747, 746, 745, 744, 743, 742, 741, 740, 739, 738, 737, 736, 735, 734, 733, 732, 731, 730, 729, 728, 727, 726, 725, 724, 723, 722, 721, 720, 719, 718, 717, 716, 715, 714, 713, 712, 711, 710, 709, 708, 707, 706, 705, 704, 703, 702, 701, 700, 699, 698, 697, 696, 695, 694, 693, 692, 691, 690, 689, 688, 687, 686, 685, 684, 683, 682, 681, 680, 679, 678, 677, 676, 675, 674, 673, 672, 671, 670, 669, 668, 667, 666, 665, 664, 663, 662, 661, 660, 659, 658, 657, 656, 655, 654, 653, 652, 651, 650, 649, 648, 647, 646, 645, 644, 643, 642, 641, 640, 639, 638, 637, 636, 635, 634, 633, 632, 631, 630, 629, 628, 627, 626, 625, 624, 623, 622, 621, 620, 619, 618, 617, 616, 615, 614, 613, 612, 611, 610, 609, 608, 607, 606, 605, 604, 603, 602, 601, 600, 599, 598, 597, 596, 595, 594, 593, 592, 591, 590, 589, 588, 587, 586, 585, 584, 583, 582, 581, 580, 579, 578, 577, 576, 575, 574, 573, 572, 571, 570, 569, 568, 567, 566, 565, 564, 563, 562, 561, 560, 559, 558, 557, 556, 555, 554, 553, 552, 551, 550, 549, 548, 547, 546, 545, 544, 543, 542, 541, 540, 539, 538, 537, 536, 535, 534, 533, 532, 531, 530, 529, 528, 527, 526, 525, 524, 523, 522, 521, 520, 519, 518, 517, 516, 515, 514, 513, 512, 511, 510, 509, 508, 507, 506, 505, 504, 503, 502, 501, 500, 499, 498, 497, 496, 495, 494, 493, 492, 491, 490, 489, 488, 487, 486, 485, 484, 483, 482, 481, 480, 479, 478, 477, 476, 475, 474, 473, 472, 471, 470, 469, 468, 467, 466, 465, 464, 463, 462, 461, 460, 459, 458, 457, 456, 455, 454, 453, 452, 451, 450, 449, 448, 447, 446, 445, 444, 443, 442, 441, 440, 439, 438, 437, 436, 435, 434, 433, 432, 431, 430, 429, 428, 427, 426, 425, 424, 423, 422, 421, 420, 419, 418, 417, 416, 415, 414, 413, 412, 411, 410, 409, 408, 407, 406, 405, 404, 403, 402, 401, 400, 399, 398, 397, 396, 395, 394, 393, 392, 391, 390, 389, 388, 387, 386, 385, 384, 383, 382, 381, 380, 379, 378, 377, 376, 375, 374, 373, 372, 371, 370, 369, 368, 367, 366, 365, 364, 363, 362, 361, 360, 359, 358, 357, 356, 355, 354, 353, 352, 351, 350, 349, 348, 347, 346, 345, 344, 343, 342, 341, 340, 339, 338, 337, 336, 335, 334, 333, 332, 331, 330, 329, 328, 327, 326, 325, 324, 323, 322, 321, 320, 319, 318, 317, 316, 315, 314, 313, 312, 311, 310, 309, 308, 307, 306, 305, 304, 303, 302, 301, 300, 299, 298, 297, 296, 295, 294, 293, 292, 291, 290, 289, 288, 287, 286, 285, 284, 283, 282, 281, 280, 279, 278, 277, 276, 275, 274, 273, 272, 271, 270, 269, 268, 267, 266, 265, 264, 263, 262, 261, 260, 259, 258, 257, 256, 255, 254, 253, 252, 251, 250, 249, 248, 247, 246, 245, 244, 243, 242, 241, 240, 239, 238, 237, 236, 235, 234, 233, 232, 231, 230, 229, 228, 227, 226, 225, 224, 223, 222, 221, 220, 219, 218, 217, 216, 215, 214, 213, 212, 211, 210, 209, 208, 207, 206, 205, 204, 203, 202, 201, 200, 199, 198, 197, 196, 195, 194, 193, 192, 191, 190, 189, 188, 187, 186, 185, 184, 183, 182, 181, 180, 179, 178, 177, 176, 175, 174, 173, 172, 171, 170, 169, 168, 167, 166, 165, 164, 163, 162, 161, 160, 159, 158, 157, 156, 155, 154, 153, 152, 151, 150, 149, 148, 147, 146, 145, 144, 143, 142, 141, 140, 139, 138, 137, 136, 135, 134, 133, 132, 131, 130, 129, 128, 127, 126, 125, 124, 123, 122, 121, 120, 119, 118, 117, 116, 115, 114, 113, 112, 111, 110, 109, 108, 107, 106, 105, 104, 103, 102, 101, 100, 99, 98, 97, 96, 95, 94, 93, 92, 91, 90, 89, 88, 87, 86, 85, 84, 83, 82, 81, 80, 79, 78, 77, 76, 75, 74, 73, 72, 71, 70, 69, 68, 67, 66, 65, 64, 63, 62, 61, 60, 59, 58, 57, 56, 55, 54, 53, 52, 51, 50, 49, 48, 47, 46, 45, 44, 43, 42, 41, 40, 39, 38, 37, 36, 35, 34, 33, 32, 31, 30, 29, 28, 27, 26, 25, 24, 23, 22, 21, 20, 19, 18, 17, 16, 15, 14, 13, 12, 11, 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, 0.

ONTWORPEN NOTULEN
VAN DEN
KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Donderdag, den 4den Mei 1916,
des avonds te 8 uur,

TEGENWOORDIG: De heer *Mordy. S. L. Maduro*, Voorzitter.

VOORTS: De heeren *A. G. Stadius Muller*, Ondervoorzitter, *J. C. B. Forbes*, *Edwin Senior*, *C. S. Gorsira JPEz.*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, *H. Stadius Muller*, *J. Sutherland*, *F. W. P. Winkel*, *Dr. J. P. Evertsz Hz.*, *Dr. H. A. de Casseres* en *Ed. S. Lansberg*, leden, benevens de heer *H. J. T. Boomgaard*, fung. Griffier van den Raad.

ZOMEDE: De heeren *Mr. J. B. Gorsira*, Procureur-generaal, *L. van der Veen Zeppenfeldt*, Administrateur van financiën, *Ph. van der Breggen*, waarn. Directeur der Openbare Werken, en *G. B. Dussel*, Landbouwkundige, gemachtigden van den Gouverneur.

AFWEZIG: De heer *E. M. Penso*, met kennisgeving.

De Voorzitter opent de vergadering en vraagt of de leden zich kunnen vereenigen met de in druk verzonden notulen van de zitting van den 25n. April 1916.

Daar geen aanmerking is gemaakt op die notulen, worden zij goedgekeurd en onderteekend.

De Voorzitter deelt mede, dat de volgende stukken ingekomen zijn:

1º een gouvernements-depêche, dd. 2 dezer, Nº 1302, waarbij den Raad wordt medegedeeld, dat de Gouverneur ingevolge art. 85bis van het Regeeringsreglement dezer kolonie, de heeren *Mr. J. B. Gorsira*, Procureur-generaal, *L. van der Veen Zeppenfeldt*, Administrateur van financiën, *Ph. van der Breggen*, waarn. Directeur der Openbare Werken, en *G. B. Dussel*, Landbouwkundige, gemachtigd heeft om de beraadslagingen van den Raad over het ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de Koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1917, bij te wonen en een raadgevende stem uit te brengen;

2º een gouvernements-depêche, dd. 4 dezer, Nº 1317, waarbij de Raad wordt verzocht de behandeling van het ontwerp-verordening, houdende herziening der bepalingen omtrent begrafenissen en begraafplaatsen en vaststelling van voorschriften omtrent begrafenisrechten en het vervoer van lijken uit de kolonie naar het buitenland en uit het buitenland naar de kolonie, voorloopig te willen aanhouden.

De Voorzitter heet de gemachtigden van den Gouverneur welkom in deze vergadering en geeft hun de verzekering, dat de Raad met belangstelling zal luisteren naar de inlichtingen, die zij naar aanleiding van de beraadslagingen mochten meenen te moeten geven.

Aan de orde van behandeling komt nu het ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1917.

Nadat de algemeene beraadslaging open is verklaard, houdt de heer *Gorsira*, lid van den Raad, na daartoe het woord verkregen te hebben, de volgende rede :

Mijnheer de Voorzitter. Voor ons ligt het ontwerp der begrooting dienstjaar 1917 ter beoordeeling der uitgaven, waarnaar het Bestuur zich zal hebben te richten en zijn wij in de gelegenheid de wenken te geven, die wij in het belang der Kolonie achten.

Met het oog op de buitengewone tijdsomstandigheden als een gevolg van den strijd, die op Europa's beemden wordt gestreden en die zich reeds tot meerdere werelddeelen heeft uitgebreid, een strijd voor recht en vrijheid volgens den een en volgens den ander slechts een „Struggle for air”, een strijd waarin, wie weet ook meerderen zullen worden gesleept, had ik zoo gaarne gezien, dat de begrooting dit jaar in haar geheel zonder voorafgaande beraadslaging zou worden aangenomen.

Pas na den oorlog toch zullen de nieuwe ideeën baan breken, waarmede men rekening zal moeten houden, zal beslist kunnen worden over aanwending van kapitalen, die noodig zijn om den vooruitgang van het land te bevorderen.

Wij moeten ons echter gelukkig achten, dat, desniettegenstaande, men nog den tijd heeft kunnen vinden om zich bezig te houden met de verdere ontwikkeling der Kolonie, nu eens door hervorming der wetgeving, dan weer door aanmoediging van bedrijven.

En dan moet ik zeggen, dat ik voor mijn geest eene groote bedrijvigheid waarneem bij het maken van een groote voor Curaçao bestemde vlag, waarop met groote letters het woord „Voorspoed” wordt aangebracht. *Politie*, *Onderwijs* en *Gezondheidsdienst* en nog andere takken van Bestuur leveren heel nieuw materiaal voor de vlag; wat er nog over is van den ouden voorraad *Sleur*, die nu niet meer, niets eens door mooi praten, goed kan worden gemaakt, gaat naar de prullemand. Men zij ook hier van dat idee doordrongen. In de bedrijvigheid zie ik *Nijverheid* en *Landbouw* flink vertegenwoordigd, de twee elementen dus die de algemeene welvaart kunnen bevorderen.

Op den achtergrond niet ver van de groep, die aan mijn vlag werkt, staan *Kritiek*, *Zelfzucht* en *Afgunst*, zij blazen *Lichtgeloovigheid* iets in, waarmede zij zelve niet voor den dag durven te komen. *Kritiek*, die slechts eigen werk weet te bewonderen, *Zelfzucht* in haar zucht om alles voor zich zelve in te palmen, en de voordeelen en den mooien naam, steunen *Afgunst*, die zich niet weet in te werken in de bedrijvige groep; *Lichtgeloovigheid* moet voor haar de kastanjes uit het vuur halen, afbreken de mooie werken, waaraan men bezig is.

Het is maar een visioen, Mijnheer de Voorzitter, want er is hier bij ons geen stoel voor *Zelfzucht* of *Afgunst*, de rol van *Lichtgeloovigheid* wil niemand vervullen. De loods brengt de ongewenschte gasten niet binnen, want de quarantainedienst laat ze niet toe, de havenpolitie zal ze wel weren. *Kritiek* wordt in observatie genomen; zij, die opbouwt, wordt met open armen ontvangen; zij, die afbreekt, wordt onvoorwaardelijk afgewezen.

Doch de vlag zal hier met gejuich begroet worden. De boot, die haar aan moet brengen, heeft echter een breeden en diepen havenmond noodig om binnen te komen. Hoog- en minder-hooggeleerden hebben de wijze aangegeven hoe dit werk uit te voeren, en ik twijfel er niet aan, dat de leiding van het werk aan goede handen is toevertrouwd. Ik vrees echter, Mijnheer de Voorzitter, dat wij, groot in speldeprikken, doch te zwak voor den houw, die den knoop door moet hakken, te lang treuzelen om, hetzij zelf aan te pakken met behoorlijke hulpmiddelen of wel het werk in handen te stellen van een aannemersfirma. De haven baart mij zorg. Het is des Ministers eigen verklaring, dat in dat bedrijf geen verandering is of zal worden gebracht in de werkwijze vroeger door Professor Kraus aangegeven. En alhoewel ik onlangs eene practische verandering meen te zien in het inslaan van pijpen in den bodem door het gebruik van heimachines in stede van dat te laten doen door duikers zooals vroeger, terwijl ik hoor, dat hydraulische middelen worden gebruikt om den grond los te krijgen, welke veranderingen ik aan de toewijding van den tegenwoordigen leider zou hebben toegeschreven zonder des Ministers verklaring, zou ik ook ten opzichte der verdere

plannen gerust gesteld willen worden, om de toekomst met vertrouwen tegemoet te zien.

Ten slotte nog een enkel woord om het Bestuur te bedanken voor de toezegging overleg te zullen plegen met den Minister om het lot van ondergeschikte ambtenaren te verbeteren. Ik beklaag de jongelui niet, die van hier zijn weggegaan, zij zijn allen in een goede, althans een betere positie gekomen. Als ik het Bestuur beleefd in overweging geef, om met spoed aan zijn voornemen gevolg te geven, dan is het, omdat ik ongaarne zie, dat nog meer goede en nuttige krachten den dienst verlaten van wege geringe inkomsten, om de opengevallen plaatsen later te zien aanvullen met duurder personeel, niet altijd even geschikt als beproefde krachten, die men weg heeft laten gaan. Ook met capaciteiten dient men m. i. rekening te houden.

De heer *Winkel*, daarna het woord gevraagd en verkregen hebbende, houdt de volgende rede:

Mijnheer de Voorzitter. Met belangstelling heb ik kennis genomen van de verslagen over het onderwijs van den Inspecteur en de Schoolcommissie. Ik moet zeggen dat de tijd tusschen het overleggen daarvan en de openbare behandeling van deze begrooting te kort is geweest voor mij, om met de noodige kalmte die stukken te bestudeeren. Met leedwezen moet ik echter constateeren, dat de resultaten van het onderwijs over het algemeen ook in 1915 te wenschen hebben overgelaten. Vooral op de Hendrikschool is het treurig gesteld.

Ik vraag mij af of het niet dringend noodig is om krachtig in te grijpen om eene verandering ten goede te brengen.

Dit is nu het tweede jaarverslag dat wij krijgen. Het eerste was van den Inspecteur en het tegenwoordige van den waarnemenden Inspecteur. Beide deskundigen komen tot de conclusie, dat de zaak slecht is en wel verre van eenige verbetering te melden, geeft ons het laatste verslag een nog donkerder beeld van het onderwijs. Verscheidene jaren werd er strijd gevoerd over het al of niet goed zijn van het onderwijs, dat zijn even zoovele jaren van achteruitgang geweest. De verantwoordelijkheid voor dat verlies laat ik aan degenen, die à tors et à travers het onderwijs goed noemden.

Deze Raad gaat vrij uit, want meermalen is gewezen geworden op de slechte toestanden en zoovele malen werd de Raad tegen gesproken. Nu erkent de schoolcommissie ook dat het onderwijs niet is zooals het behoort te zijn. Wij zijn nu op den goeden weg en ik verzoek het Bestuur met aandrang om de maatregelen te nemen, die kunnen leiden tot dadelijke verbetering.

Alvorens van dit onderwerp af te stappen, wensch ik te herhalen hetgeen ik verleden jaar gezegd heb, namelijk, dat bij de wijziging van de onderwijsverordening, welke wijziging, blijkens de Memorie van Antwoord op de begrooting van het loopend jaar, binnenkort zou plaats hebben, rekening zal worden gehouden met het recht der ouders om bij de benoeming van de leden der schoolcommissie medezeggingschap te hebben.

Het bevreemdt mij uit de Memorie van Antwoord te lezen, dat de Gezaghebber en de landraden zich minder bezig houden met de openbare school op Aruba, op grond van hunne minder goede verstandhouding met het hoofd dier school.

Ik zou gaarne zien dat de Gouverneur den Gezaghebber te kennen gaf, dat zijn persoonlijke grieven niet tot uiting mogen komen waar het een zaak van zooveel gewicht voor het algemeen als de openbare school betreft.

De Landraad, die zich uit hoofde van persoonlijke verschillen zijne plichten niet nakomt, moet begrijpen, dat er voor hem in den Raad van politie geen plaats is.

Mijnheer de Voorzitter. In het eindverslag zijn de argumenten aangegeven, welke pleiten voor het behoud voor de thans bestaande organisatie der politie. Ik wil hier niet in herhaling treden, maar wensch nog eene opmerking bij het gezegde in het eindverslag te voegen. De betrekking van Procureur-generaal is niet van dien aard, dat men zou kunnen verlangen, dat de functionaris veel op straat kan zijn. Een hoofd van de politie moet veel op straat zijn, wil men goede toestanden hebben.

Dit is een van de redenen, waarom ik gaarne zou zien dat

de politie gesplitst werd in eene straat- en rechtspolitie. Een andere reden is ook, dat er eene groote besparing verkregen wordt. Men werpe mij niet tegen dat er een commissaris zal zijn, die zich veel op straat zal kunnen begeven. Wij hebben nu een commandant, die het reeds doet. Het hoofd van de politie moet alleen hoofd zijn, en tijd hebben om persoonlijk de manschappen te controleren, de straten en openbare plaatsen te bezoeken enz. Het moet niet voorkomen, dat hij zich moet verlaten op de rapporten van ondergeschikten. Hij moet uit eigen wetenschap de zaken kennen en zelf verantwoordelijk zijn voor zijne adviezen aan den Gouverneur. De Procureur-generaal kan nu, hoe ijverig hij ook zij, dat alles niet op zich nemen. Er moet een ander hoofdambtenaar daarvoor zijn. Bovendien is die betrekking minder geschikt voor een lid van de rechterlijke macht, hetgeen de Procureur-generaal is.

Om de door mij aangevoerde redenen kan ik mijn stem niet geven aan de voorgestelde reorganisatie. Ik geef het Bestuur nogmaals in overweging de door mij aangestipte regeling in ernstige overweging te nemen.

Mijnheer de Voorzitter. Het is te bejammeren dat het Inspectiegebouw zulk een slechten indruk maakt. Curaçao, met zijn prachtige haven, moet een beter douanegebouw hebben. Maar als de omstandigheden het niet toelaten, moeten wij ons maar getroosten met het bestaande. Wat echter niet door den beugel kan, dat is de stank die er bestaat. Nu wij aan de verbetering van de hygiënische toestanden werken, lijkt het zoo eigenaardig, dat juist het gouvernementsgebouw, waar bijna alle vreemdelingen moeten komen, zulk een onaangenaamheid moet bezitten. Niet een keer, maar meermaalen heb ik opmerking daaromtrent van vreemdelingen moeten hooren, en ik moet zeggen dat ze gelijk hebben. Ik heb er mij zelf persoonlijk van overtuigd en de schuld ligt aan niemand, want alles wordt er zoo zindelijk mogelijk gehouden. De schuld ligt eenvoudig aan het tonnensysteem, dat daar gevolgd wordt voor het privaat. De tonnen zijn, naar mij verzekerd is, niet stankvrij te houden, hoe vaak zij ook leeg gemaakt worden.

Voor de ambtenaren, die in dat gebouw werken, moet het bepaald nadeelig zijn, voortdurend in een bedorven atmosfeer te moeten vertoeven en voor het publiek dat er komt, is het hoogst onaangenaam.

Ik wil bij het Bestuur er op aandringen dat eene verandering worde gebracht. De tegenwoordige leider van den gezondheidsdienst Dr. den Houter overtuigde zich eens, dat in een der meest bezochte gouvernementskantoren de kiem gevonden wordt van alle mogelijke gevaarlijke ziekten. Dat is toch een misstand, die niet mag voortduren. Bovendien is het niet noodig een dergelijke slechte reputatie van onze haven te laten voortbestaan, waar het zoo gemakkelijk te verhelpen is. Het zal heusch maar eenige honderden gulden kosten om daarin verbetering aan te brengen.

Mijnheer de Voorzitter. Ik dank den Gouverneur voor het indienen van het ontwerp-verordening op het begraven.

Ik vraag of het niet wenschelijk zou zijn den Minister te verzoeken om de algemeene begraafplaats, zijnde een zaak van zulk een groot belang en weinig kosten, alsnog op de bebrooting van 1917 te brengen.

Mijnheer de Voorzitter. Ik heb over de hoedenindustrie niets gesproken in de afdeelingen, om welke reden ik dan ook geen antwoord van het Bestuur verwacht op hetgeen ik er over zeggen zal.

Mijnheer de Voorzitter. Het is een feit, dat hier een groote hoeveelheid goedkope qualiteit hoeden gevlochten wordt, maar met het gevolg dat de vlechtsters daaraan geen bestaan hebben, want het is bekend dat men om een hoed te vlechten, die voor 25 cent verkocht wordt, — dikwijls zelfs voor 22½ — 15 cent aan stroo noodig heeft. Als men nagaat, dat er weinige vlechtsters zijn, die een hoed per pag kunnen vlechten, dan komt men tot de treurige conclusie, dat de winst per dag van een vlechtster van die soort hoeden maar hoogstens 10 cent is, en van deze geringe verdiensten kan toch niemand bestaan. Om deze reden wil ik het bestuur verzoeken het daarheen te willen trachten te leiden, dat die menschen voor hun waar beter betaald worden.

Mijnheer de Voorzitter. Ditmaal zal ik heel kort zijn over de visscherij. Ik blijf betreuren, dat er geen adviseur meer bestaat, omdat ik veel van de visscherij verwacht vooral voor Aruba. En ik ben blij te constateeren, dat ook de heer van Kol, lid van de Eerste Kamer, nog onlangs er op gewezen heeft, dat er gewerkt moet worden in de richting van het conserveeren van visch in deze kolonie. Ook ik heb er meermalen op gewezen en tevens betoogd, dat door de nog te nemen proeven op dat gebied een adviseur noodig is. Ik vertrouw dat de Minister van Koloniën alsnog termen zal vinden om credieten uit te trekken voor deze zeer belangrijke zaak voor deze kolonie.

Mijnheer de Voorzitter. Het doet mij genoegen te zien, dat de Gouverneur gaarne in overweging wil nemen om aan de bij den geneeskundigen dienst in deze kolonie benoemde Surinaamsche geneesheeren de bevoegdheid te verleenen om ook na hun ontslag te practiseeren.

De Raad heeft echter ook op het oog gehad de andere geneesheeren, die niet van Suriname afkomstig zijn. Zoo zijn er op Aruba en op de bovenwindsche eilanden geneesheeren uit de Vereenigde Staten en ook uit Canada, als ik mij niet vergis. De billijkheid eischt, dat ook aan die geneesheeren dezelfde bevoegdheid zal worden verleend. Ik vertrouw dat de Gouverneur binnenkort eene wijziging zal willen voorstellen van de verordening op de genees-, heel- en verloskunde. Het klinkt toch eigenaardig dat wij bijdragen in de studie van twee Surinaamsche geneesheeren bij de geneeskundige school te Paramaribo, die bestemd zullen worden voor den dienst in deze kolonie, terwijl die geneesheeren volgens onze wet eigenlijk niet bevoegd zijn in deze kolonie te practiseeren. Hoe eerder aan dezen stand van zaken een eind wordt gemaakt, hoe beter of het zijn zal.

Hierna verkrijgt de heer *Forbes* het woord en houdt de volgende rede:

Mijnheer de Voorzitter. Het groote belang dat de planters in het 4e. en 5e. district hebben bij de verplaatsing van de pachters van de domeingronden naar de daarvoor aangekochte plantages, noopt mij heden avond daarover te spreken.

Van bevoegde zijde heb ik vernomen, dat een groot aantal pachters verzocht hebben voor verplaatsing in aanmerking te komen; ik vertrouw dat het Bestuur hun verzoek zoo spoedig mogelijk zal inwilligen. Tevens wil ik sterk bij het Bestuur aandringen een aanvang te willen maken met de verplaatsing der pachters, die zich in de onmiddellijke nabijheid der plantages bevinden en de planters zeer veel schade en overlast veroorzaken.

De telken jare voorkomende moeilijkheid, namelijk gebrek aan maisstokken tot dakbedekking, zal dit jaar niet als motief aangevoerd kunnen worden, aangezien er daarvan voldoende voorraad is; mij is 't bekend dat een planter bereid is maisstokken à 20 cent per dracht te verkoopen, een bedrag dat zeer zeker binnen het bereik dier pachters zal zijn.

Alsnu komt de Heer *Lansberg* aan het woord en houdt de volgende rede:

Mijnheer de Voorzitter. In de Afdeelingen heeft een lid het noodig geacht op te komen tegen de voorstelling, die door den Heer Kleerekoper in de Tweede Kamer is gegeven van den toestand van onze kolonie gedurende 1914 en 1915.

Mijnheer de Voorzitter, het heeft heusch geen zin thans nog terug te komen op de toestanden van 1914 en 1915 en den tijd zoek te maken met een onvruchtbaar debat over de vraag of er in de tweede helft van 1914 of in het begin van 1915 in sommige gezinnen onder de arbeidende klassen onzer bevolking op enkele onzer eilanden al dan niet de toestand heeft geheerscht, die als „nood” zou kunnen worden afgeschilderd.

Ik wil toegeven, dat dit op Aruba wel het geval is geweest. Ik wil zelf aannemen, dat er op dat eiland in sommige gezinnen bepaalde armoede is geleden. Maar, waartegen ik verleden jaar in dezen Raad ben opgekomen, en waartegen ik ook nu weer kortelijk tegen op moet komen, is dat men den z. g. nood heeft geëxploiteerd; dat men het heeft voorgesteld, alsof er in de kolonie een wanhopigen toestand

was ontstaan; dat de hongersnood voor de deur stond; dat de menschen van honger stierven. Men heeft met het doel om de offervaardigheid op te wekken, schromelijk overdreven en daarbij uit het oog verloren dat elke overdrijving schaaft. Mijnheer de Voorzitter, een ieder begrijpt natuurlijk, dat het Bestuur niet aansprakelijk is of kan zijn voor hetgeen de Apostolisch Vicaris, de heer Vuylsteke, in een interview aan een reporter van een Amerikaansche Courant, gezegd zou hebben, noch voor hetgeen in de Hollandsche couranten daarover is geschreven. Toch had het, dunkt mij, wel eenigszins op den weg van het Bestuur gelegen om die overdreven voorstellingen, zooals zij door dien Reporter en in de Hollandsche couranten beschreven werden, wat recht te zetten en de zaak tot haar ware proporties terug te brengen. Vooral, dunkt me, was het hiervoor tijd, toen hier bekend werd, dat door het geschrijf het vertrouwen in de credietwaardigheid van den Curaçaoschen handelstand ernstig was geschokt. We waren er mooi aan toe geweest, indien er wegens gebrek aan genoegzaam vertrouwen stremming was gekomen in de uitvoering van orders voor levensmiddelen.

Neen, Mijnheer de Voorzitter, we behoeven er niet veel meer over te praten, de zaak is al te oud van datum.

Maar laat men toch nooit in de eene noch in de andere richting de zaken te mooi of te leelijk, te blank of te zwart voorstellen. Dit is nooit goed en wreekt zich toch vroeg of laat.

Wat mij betreft, Mijnheer de Voorzitter, mijne ervaringen in dezen Raad zijn, dat het Bestuur al te zeer geneigd is, om kritiek van den boozen kant op te nemen. Telkens b. v., wanneer men een woord van critiek doet hooren over het een of ander, of opkomt tegen iets dat men verkeerd acht, dan schijnt het of het wordt opgevat, alsof het te doen is om het Bestuur onaangenaam te zijn of wordt de zaak maar goedgepraat met algemeenheden.

Deze voorstelling is onwaar, gene is onjuist, men overdrijft, enz. enz.

Zoo b. v. in de onderwijs-zaak. Telkens en telkens werd er van uit den Raad gewezen op den ongunstigen toestand op de Hendrik-school.

De Raad critiseerde niet alleen, maar zocht naar de oorzaken om tot verbetering te kunnen geraken.

Wat antwoordde Bestuur en Schoolautoriteiten? Och, er scheelde hier en daar natuurlijk wel wat aan, maar in hoofdzaak was het onderwijs goed; de klachten hadden geen grond.

En hoe luidt thans het oordeel van den waarnemenden Inspecteur van het onderwijs in het door den Gouverneur aan den Raad overgelegd verslag? „De uitkomsten van het onderwijs op de Hendrikschool waren over het algemeen ongunstig, in enkele vakken zeer ongunstig.”

De uitkomsten van het onderwijs op de buitenscholen worden in dat verslag ongunstig genoemd, in verschillende gevallen zeer ongunstig en zulks ondanks den ijver en de toewijding van het personeel.

De Schoolcommissie noemt in haar laatste verslag het onderwijs op de Hendrikschool in verschillende opzichten nog onvoldoende en zegt verder „dat zij in haar schrijven, dd. 20 Augustus 1915, de oorzaken genoemd heeft van dezen minder gunstigen toestand.” Verder wordt nog in dat Verslag gezegd: „dat het onderwijs op de buitenscholen ongunstig is en zulks ondanks den ijver en toewijding van het personeel.”

Het schijnt, hetgeen ik met genoeggen constateer, dat de schoolcommissie tot het ware inzicht omtrent het onderwijs gekomen is, want in haar protest, dd. 10 Maart 1914, gericht aan de Heeren Kleerekoper en De Meester, wordt stoutweg gezegd, dat hetgeen die Heeren in de Tweede Kamer bij de behandeling der Curaçaosche Begrooting over den toestand gezegd hebben, geheel onjuist is, dat het onderwijs niet achteruitgegaan is en dat de scholen in de buitendistricten reden geven tot tevredenheid, als men in aanmerking neemt, met welke groote moeilijkheid de onderwijzeressen te kampen hebben.

Mijnheer de Voorzitter. Had dit alles niet veel eerder ruiterlijk erkend kunnen en moeten worden in het welbegrepen belang van het onderwijs, zoowel openbaar als bijzonder? Zoo is het ook altijd gegaan met de klachten over de politie, zoo gaat het ook thans in de Memorie van Antwoord met de klachten over enkele misstanden op hijgiënisch gebied.

Kan men in ernst volhouden dat de toestand op de vleeschmarkt aan redelijke eischen voldoet ?

Neen, Mijnheer de Voorzitter, het Bestuur moet beter inzien, dat wanneer over het een of ander in den Raad wordt geklaagd, dat alleen geschiedt met de bedoeling om verbetering te verkrijgen van geconstateerde misstanden. Wordt het een of ander te scherp gekleurd, het Bestuur bediene zich daarvan niet om zich van de zaak af te maken.

Ten slotte betreur ik het, dat de waarn. Inspecteur van het Onderwijs niet door het Bestuur is afgevaardigd, wellicht zouden de debatten er toe leiden om zijn oordeel over den bestaanden toestand nader te leeren kennen en verdere inlichtingen van ZEd. te vernemen, die voorzeker het onderwijs ten goede zouden komen.

De heer *H. Statius Muller* verkrijgt vervolgens het woord en zegt:

Mijnheer de Voorzitter. Ik zal eenige opmerkingen maken achtereenvolgens over de noodtoestanden, de politie, het ontnemen van het recht aan bezoldigde geneesheeren om de particuliere praktijk in ziekeninrichtingen waar te nemen, de vleeschmarkt, de landbouw, de straatreiniging en het herstellen van de straten.

Mijnheer de Voorzitter, allereerst dan de noodtoestand en wel meer bepaaldelijk die op Curaçao; van de andere eilanden ben ik niet op de hoogte. Wie toen de courantenberichten daaromtrent aandachtig las, zou den indruk hebben kunnen krijgen, dat er op Curaçao menschen bij hoopen van gebrek en ellende omkwamen. En juist in dien tijd kwamen mij door informaties ter oore, — en ik heb het ook zelf waargenomen — dat er een zeer groote troep menschen waren, die ruime verdiensten hadden en wel de arbeiders bij de Santa Barbara mijnen en die bij de schepen, die de haven in- en uitvoeren. Ik zal U verklaren waarom. Door den oorlogstoestand bleven meerdere stoomschepen, die een geregelde vaart op ons eiland hadden, weg, terwijl weer anderen die vaart ongeregeld onderhielden. Geschiedde het vroeger, dat de doorvoergoederen van schip tot schip werden overgegeven, in dien tijd kon dit niet, om de eerstgemelde reden, zoodat de lading van schip naar land en daarna van land naar schip moest worden overgebracht. Voor de scheepssjouwens en kaaiwerkers gaf dit buitengewone verdiensten, omdat de lading nu tweemaal moest worden verzet. Ook den zeelieden kwam de oorlogstoestand ten goede en wel hierom: bleven onze schoeners, die de doorvoerlading van Venezuela, Columbia en Sto. Domingo aanbrachten, vroeger wachten op de stoomschepen in geregelde vaart om de lading over te geven, door de ongeregelde vaart der stoomschepen kon dit niet geschieden, waarom dan ook de lading direct bij aankomst der schoeners werd ontscheept en deze vaartuigen de lading, door de stoomschepen aangevoerd, onmiddellijk innamen om die te vervoeren naar de evengemelde plaatsen. Een drukkerse vaart voor de schoeners dus, en als gevolg ruimere verdiensten voor de zeelieden.

Die verdiensten kwamen het gezin, waarvan de werkman het hoofd was, niet ten goede en werden ook niet gebruikt voor het noodige, maar die werden verbrast. Daarvan werden drinkgelagen en danspartijen gegeven.

Mijnheer de Voorzitter, deze inlichtingen, welke ik hier geef, vind ik bevestigd in een redactioneel artikel van het Roomsche Katholiek volksblad *La Cruz* van 24 November 1915 onder het Hoofd „Baliamentoe”, dat ik hier vertaald zal voorlezen:

„Danspartijen”. „Een ieder weet, dat Curaçao arm is en dat zeer veel van zijn bewoners armoede lijden. Die armoede en dat gebrek spruiten voort uit gebrek aan werk en voedsel. Goddank dat het is begonnen te regenen en dat wij vooruitzicht hebben op een groot werk, dat aan velen een goede verdienste zal geven. Een goede oogst zal de algemeene armoede doen verdwijnen en veel werk, de armoede. Zoo zoudt gij denken? Maar zoo is het niet, waarde lezer.

Een paar honderd menschen hebben reeds nu werk op Santa Barbara en bij het uitdiepen van de haven. En denkt gij dat de armoede uit hunne huizen is verdwenen en dat hunne familie, vrouw en kinderen, te eten hebben? O, neen! De

echtgenooten denken er niet eens aan dat zij geld moeten thuisbrengen. De arme vrouwen mogen blij zijn als zij, na veel getwist, een kleinigheid krijgen.

Al dat geld wordt aan drinkgelagen en danspartijen doorgebracht. Het lijkt wel alsof de mannen zelf niet weten wat zij met al dat geld moeten doen. Elken Zaterdagavond komt gij een troep dronken mannen tegen en vele hunner blijven doordrinken en gaan den geheelen nacht dansen.

Zij denken er niet aan, dat zij den dag des Heeren moeten heiligen. Vermoeid door het drinken, dansen en vechten, moeten zij uitrusten om soms des Zondags weer te gaan drinken. Wat een schandelijk leven is dat toch! Welk een droefheid voor vrouw en kinderen! Welk een schande voor hun heilig geloof!"

Verder volgt, Mijnheer de Voorzitter, een aansporing aan de menschen om hun godsdienstplichten naar behooren waar te nemen.

Ook een ander artikel heb ik voor mij liggen, nl. dat van 8 December 1915, in welk artikel de redactie van het blad wijst op deze misstanden. Ook dit artikel zal ik vertaald voorlezen:

„De tijden zijn slecht. Hoe dikwijls hebben wij reeds deze klachten gehoord. De tijden zijn slecht, het leven is duur.

Maar hoe verklaart ge dan de geldverspilling, die ge telkens ziet? Er is geen enkele doop- of huwelijksplechtigheid of men ziet de peettante en familie per auto komen en er is daarbij een overvloedige weelde, die wij vroeger nooit hebben opgemerkt. Er zijn menschen, die altijd een gelegenheid zoeken om drank uit te deelen. Bij geboorten, overlijden, huwelijken, ja, zelfs als er bij zieken gewaakt moet worden. Nu spreken wij niet eens van die gewetenlooze menschen, die drank uitdeelen, wanneer zij bij een lijk bidden. Zelfs vindt men onverstandige vaders, die de vroedvrouw een flinken borrel laat nemen, terwijl zij al haar aandacht moet schenken aan een arme moeder, die zij helpen moet.

Ja, laten wij klagen, de tijden zijn slecht, zeer slecht zelfs. Vroeger bestond die slechte gewoonte niet. Wij maken de tijden slecht. Wij maken onzen tijd, ons leven en onze gewoonten slecht. Er zijn er genoeg, die een mooien duit verdienen. Maar het schijnt, dat die menschen niet weten wat zij met hun geld moeten doen. Drinken en dansen, dat kennen zij, maar goed eten, netjes leven en zich fatsoenlijk kleeden, ziet, dat hebben zij vergeten. Hun arme familieleden helpen, daar denken zij niet aan! Sparen? Onzin!

Wij hebben de Curaçaoenaars altijd om hun goed hart hoo ren prijzen. Maar dat goede hart is slecht geworden. Een kind, dat geld verdient, laat zijn moeder honger lijden, om te gaan drinken en dansen.

De tijden zijn slecht. Wij moeten ze verbeteren. Verbeter Uzelf en de tijden worden weer goed.

Drink niet en dans niet. Help de armen. Vergeet Uwe moeder en Uwe familie niet die gebrek lijden.

Zorg in de eerste plaats voor Uw eten, vermors Uw geld niet aan den drank. Kleed U goed en fatsoenlijk; spaar om Uw huis te bouwen en Uw gezin te onderhouden."

Hieruit blijkt, dunkt mij ten duidelijkste, dat een zeer groote troep menschen zijn geld verspilt aan autotochten, drank, dans en andere.

Ik begrijp zeer wel, dat men de gezinnen, die verwaarloosd worden, niet in de misère heeft laten zitten, maar met liefdegiften bijsprong.

Maar nu vraag ik, werkt dat niet demoraliseerend; prikelt dat niet tot voortgaan op den verkeerden weg? Ik zou denken van ja, Mijnheer de Voorzitter.

Alvorens van dit onderwerp af te stappen, Mijnheer de Voorzitter, wil ik hier gaarne verklaren, dat ik het oordeel van het Bestuur: „dat het blad een prijzenswaardige daad heeft gedaan door de menschen aan te sporen hun geld niet te verkwisten, maar ten behoeve van het gezin te gebruiken" ten volle onderschrijf en hoop dat de wijze lessen en goede wenken door hen, voor wie zij bestemd zijn, ter harte zullen worden genomen.

Nu enkele woorden over de politie, Mijnheer de Voorzitter. Ik was het lid, dat in de Afdeelingen gevraagd had om het aantal politiebeamten met 15 man te vermeerderen, en wel om de volgende redenen.

In 1883, toen de brigade marechaussee gereorganiseerd werd, telde de bevolking van Curaçao 25421 zielen. Hoe groot de sterkte der brigade toen was, zegt de desbetreffende verordening niet. Bij de organisatie van 1910, toen het zielental van Curaçao 30924 bedroeg, werd het aantal politiebeamten voor het eiland gesteld op 56. Schakelt men de 10 man uit, die nu worden aangevraagd voor de havenpolitie, dan wordt het aantal van 56 op de toegenomen bevolking, die thans 33361 zielen telt, behouden.

Als men in aanmerking neemt, dat het bebouwde gedeelte van de stad ongeveer 300 H. A. bedraagt; dat er 16 man in de buitendistricten gestationneerd zijn; dat er dagelijks, plus minus 10 man uitvalt wegens ziekte, vrij van dienst of verlof, dan blijkt daaruit m. i. dat het aantal reeds nu onvoldoende is om de stad naar behooren te bewaken.

Van daar dan ook dat men op straat door groot en klein allerlei ruwe en onzedelijke uitdrukkingen hoort uitschetteren en vooral bij straatrelletjes, waar de straatmeiden, met de haar eigen radheid van tong, zich danig weren en allerlei vuile en onzedelijke woorden uitbraken.

Voor hun gelijken klinkt dat als zoetvloeiende muziek in de ooren, maar voor de beschaafden en meer ontwikkelden is dat bepaald zedekwetsend.

Dergelijke relletjes duren soms langer dan een uur, vóór dat er een marechaussee bij komt om er een einde aan te maken.

Doch er is meer, Mijnheer de Voorzitter. Men zegt dat de Petroleum Maatschappij 2000 arbeiders in dienst zal nemen; weer anderen zeggen van minder en weer anderen van meer. Wij zullen nu maar aannemen, dat een groote troep menschen daar in het Schottegat zal komen te werken, die niet genoeg ontwikkeld is om rust en orde naar behooren in acht te nemen. Daar aan het Schottegat zal er een nieuwe stadswijk komen, waar er tamelijk veel volk zal wonen, waarvan een zeer groot deel zal behooren tot de minbeschaafden. Daarom zal het noodig zijn, dat daar een politiepost komt tot handhaving der orde; om diezelfde reden zal er ook op Santa Barbara een politiepost moeten komen. Bovendien zal, als de sanitaire voorschriften gegeven zijn, de politie tegenover de lagere bevolking dwingend moeten optreden. Mijnheer de Voorzitter, ik zal nu geen voorstel doen om het aantal politiebeamten te vermeerderen, maar vertrouw, dat het Bestuur met het daar juist door mij gereleveerde rekening zal willen houden.

En nu iets over de voorgestelde bezoldiging. Thans krijgt een sergeant, dienstdoend brigadier bij de politie, uitbetaald, maximum als hij getrouwd is, f 2100.— en minimum, ongetrouwd, f 1100.—, terwijl een getrouwd fuselier f 960.— in handen krijgt en een ongetrouwde f 634.—

Wanneer men nu geschikte elementen bij de politie wil hebben, dan is het onvoorwaardelijk noodzakelijk, dat de man evenveel ontvangt als nu; geeft men minder bezoldiging als thans, dan ligt het voor de hand, dat van het garnizoen naar de politie zullen overgaan de elementen, die men daar gaarne kwijt wil zijn.

Geeft men een politiebeamte f 700.—, dan zal hij, zoo hij getrouwd is, gedurende 8 jaren $17\frac{1}{2}\%$ van zijn inkomen moeten afstaan voor pensioenskorting. Ik behoef dan niet in het licht te stellen, dat de man dan een hongerloon zal hebben.

Ik kom nu tot de uiting van mijn wensch om de bezoldigde geneesheeren het recht te ontnemen om de armenpraktijk in particuliere ziekeninrichtingen uit te oefenen. Toen in de Afdelingen gezegd werd, dat, indien een dergelijke verbodsbepaling in het leven geroepen werd, haast geen der geneesheeren voor de armenpraktijk in de particuliere ziekeninrichtingen zou overblijven, heb ik daartegen aangevoerd, dat het Gouvernement dan een specialen geneesheer kon aanstellen, om de onvermogene zieken, die voor zijn rekening in dergelijke inrichtingen worden verpleegd, te doen behandelen. Ik geef grifweg toe, dat zooals mijn wensch in het voorloopig verslag is geformuleerd, de indruk zou gewekt kunnen worden, dat het mij te doen was om bepaalde geneesheeren uit bepaalde ziekeninrichtingen te weren. Dit, Mijnheer de Voorzitter, was geenszins mijne bedoeling.

Door de eerlang in te voeren sanitaire maatregelen zal

vermoedelijk de werkring van den stadsgeneesheer zoodanig in omvang toenemen, dat hem geen tijd zal overblijven om particuliere praktijk waar te nemen. Trouwens reeds nu heeft hij, naar mijn oordeel, meer dan voldoende bezigheden.

Volgens het eerste lid van artikel 15 van de Verordening, regelende het van Overheidswege te houden toezicht over den toestand der openbare gezondheid, P. B. 1874, N° 4, zal de Stadsgeneesheer alle openbare gebouwen, scholen, gestichten van liefdadigheid, slaapsteden, fabrieken en andere werkplaatsen, kazernen en gevangenissen moeten bezoeken, ten einde zich te overtuigen dat daar alles richtig toegaat zooals de hygiëne dit in de eerste plaats eischt.

Wanneer nu de stadsgeneesheer van dergelijke ziekeninrichtingen bezoldiging geniet, — *ik beticht niemand en ik zeg niet dat het gebeurt* — dan zou het wellicht kunnen plaats hebben, dat daarin iets voorvalt, dat strijdig zou kunnen zijn met de openbare gezondheid. In dergelijke gevallen is het niet ondenkbaar, dat de particuliere belangen van den persoon van den stadsgeneesheer in botsing komen met zijn ambtsplichten.

En nu, Mijnheer de Voorzitter, ga ik over tot de vleeschmarkt en zal vertellen hoe zij was tijdens mijn bezoek. Alvorens daartoe over te gaan, Mijnheer de Voorzitter, wil ik de verklaring afleggen, dat ik onvoorwaardelijk aanneem de mededeeling van den Gouverneur, dat hij de markt heeft bevonden in den toestand, als beschreven in de Memorie van Antwoord.

Ik zal nu uitwerken wat in het Voorloopig verslag is gereleveerd. In den laatsten tijd hoorde ik van verschillende zijden klachten over de onzindelijkheid, die er in de Gouvernements-vleeschmarkt heerschte en bij herhaling van niemand minder dan van den Marktmeester. Hij vertelde, dat wanneer hij klaagde over den onzindelijken toestand van de markt hem telkens en telkens werd te kennen gegeven, dat er geen geld was om haar te reinigen. Naar aanleiding van die klachten, die mij overdreven voorkwamen, heb ik een bezoek gebracht, eerst aan de Gouvernements-slachtplaats en daarna aan de Gouvernements-markt. Beide bezoeken hadden plaats onder leiding van den Marktmeester.

Hij en niemand anders was het, die mij vertelde, dat faecaliën in het water beoosten de slachtplaats werd geworpen in den ochtendstond tusschen 3 en 6 uur, — dat is in den tijd dat er geslacht werd — en dat dat verontreinigde water op de dieren werd uitgestort. Hij heeft mij gewezen op de spleten in den vloer van de slachtplaats, waarin geronnen bloed zat, dat tot ontbinding was overgegaan.

Daarna ben ik gegaan naar de markt en heb onder zijne leiding alle onreinigheden gezien, zooals zij in het Voorloopig verslag zijn aangegeven. *Hij* heeft gewezen op bloedspatten tegen den muur. *Hij* heeft gewezen op tot-bederf-overgegaan bloed op de hakblokken. Ik heb het niet gewaagd een der stallen binnen te treden vanwege den stank, die mij daaruit tegenwaide. In een hoek van het erf der markt lagen faecaliën van meer dan één dag oud. Op mijn vraag hoe of dat mogelijk was, antwoordde de Marktmeester: dat het erf open en onbewaakt ligt, toegankelijk voor een ieder, en dat er nog ergerlijker dingen in het marktgebouw gebeuren.

Die toestanden van verontreiniging hebben mij zoodanig gefraspeerd, dat ik ons geacht medelid Penso heb verzocht mij op een tweede bezoek naar de markt te vergezellen en hij heeft hetzelfde waargenomen. De heer Penso, niet ik, heeft aan een van de slaggers vragen gesteld betreffende het reinigen van de hakblokken, waarop deze antwoordde, dat daarvoor water uit de open zee gebruikt werd.

Den volgenden dag na ons bezoek vertelde de marktmeester mij, dat de slager ons had voorgelogen en dat voor het *afwasschen* van de hakblokken gebruikt wordt water uit het verontreinigde *Waaigat*.

Bij het tweede bezoek hebben wij getracht een der stallen binnen te gaan, maar werden door den stank teruggehouden.

Na ons bezoek aan de markt heb ik met verschillende personen over den toestand van de vervuiling daarvan gesproken en wel vóór het verschijnen van het Voorloopig Verslag, waaronder ook den Commandant der politie, die mij me-

dedeelde, dat de markt toegankelijk is voor een ieder, dat er daar allerlei ongerechtigheden gebeuren en eindigde met te vertellen dat hij daar een paar heeft gesnapt, dat tegen de eerbaarheid zondigde.

Het is daarom zeer wel mogelijk, dat de slaggers uit eigen beweging er toe overgegaan zijn om de markt te reinigen, waardoor de Gouverneur haar niet gezien heeft in den toestand, waarin zij verkeerde bij ons bezoek.

Mijnheer de Voorzitter, ik kom tot den landbouw.

In de eerste plaats de dividivicultuur. Ik behoef niet te herhalen, dat het de Raad was, die de bevordering van deze cultuur heeft aangemoedigd, ten einde den landbouwers aan een beter bestaan te helpen. Nu is mij van verscheidene zijden gezegd, dat er van die cultuur niets is terecht gekomen. Onder de voorschotnemers zijn er vier plantange-eigenaren, die na dien tijd hun plantages den weg van publieke veiling hebben zien opgaan, omdat zij hun financieele verplichtingen jegens de hypotheekhouders niet konden nakomen, terwijl er twee anderen zijn, die hunne plantages met groot verlies van de hand hebben moeten doen om aan hun verplichtingen te voldoen.

Nu vraag ik: Waar het nu vaststaat, dat de cultuur mislukt is, of het Gouvernement het in voorschot gegeven bedrag niet zou kunnen kwijtschelden en wel op grond hiervan, dat bij het verleenen van subsidie aan de Eerste Sisal Maatschappij het beding is gemaakt, dat zij het genoten voorschot zal terugbetalen *als zij daartoe in staat zal zijn*.

Ik verzoek den geachten gedelegeerde, den Heer Zeppenfeldt, mijn dank aan den Gouverneur te willen overbrengen voor de mij verleende inzage van het register van de dividivivoorschotnemers en van het contract gesloten met de Eerste Sisal Maatschappij, zoo ook voor het afstaan van een exemplaar van de voorwaarden, waaronder de dividivivoorschotten zijn verleend.

Mijnheer de Voorzitter. In de Afdeelingen was ik het, die gevraagd heb, of de landbouwkundige niet om de drie maanden de financieele resultaten van de proeven, die genomen werden, kon openbaar maken. Het heeft mijn verwondering gewekt te hooren, dat daaraan moeilijk kan worden voldaan, omdat de meeste proeven over meer dan drie maanden loopen. Wanneer men nu het jaar in vier kalenderkwartalen verdeelt, dan zou, dunkt mij, in een daarvan de resultaten van een proef toch bekend moeten raken. De moeilijkheid ontgaat mij derhalve ten eenenmale. Het is mij hierom te doen, Mijnheer de Voorzitter, om te weten te komen of de een of andere cultuur wel loonend is. Ik heb den cultuurtuin van Groot Kwartier bezocht en ik moet verklaren, dat het gewas daar prachtig stond, maar op mijn vraag aan den geachten Landbouwkundige wat de financieele voordeelen zijn. — en dit is het cardinale punt waarom het gaat — kon ik tot mijn spijt geen antwoord krijgen. Het doel toch waarmede de proeven genomen worden is tweeledig: in de eerste plaats om te onderzoeken of c. q. aan te toonen, dat een cultuur hier levensvatbaarheid bezit en in de tweede, doch de voornaamste plaats, of zij rendabel is. En hierop, Mijnheer de Voorzitter, moet worden aangestuurd.

Nu ga ik over tot de straatreiniging, Mijnheer de Voorzitter.

Hoewel ik de namen van verschillende straten kan opnoemen, waar zoowel kamer- als keukenvuil bij hoopen ligt, zal ik volstaan met de vermelding van slechts twee dier namen en wel de Belvédèrestraat aan de Overzijde en de Appelsteeg in de Willemstad. In de Belvédèrestraat zie ik dagelijks drie tot vier pakjes liggen, die geen St. Nicolaas surprises bevatten, doch heel wat schadelijke dingen voor de gezondheid en deze pakjes blijven daar niet één, maar meerdere dagen liggen vóór dat zij worden opgeruimd. In deze straat is er een zijgang, die gewoon weg als een openbaar gemakshuis wordt gebruikt. De stank, die dit veroorzaakt, was zoo hinderlijk, dat de eigenaar van een der aangrenzende erven toestemming heeft gevraagd hem te mogen afsluiten. In de Appelsteeg zag ik een hoop faecaliën van meer dan één dag oud liggen op den 11n. April 1916; toevallig was in de buurt ons geacht medelid Evertsz, die ik in zijn qualiteit van stadsgeneesheer er op heb gewezen. Hij zal ongetwijfeld de juistheid van mijn opgave wel willen bevestigen.

Ik zou wenschen, dat alle straten in de achterbuurten en de zijgangen ook een extrabeurt kregen of liever gezegd, elken dag een beurt.

Ten slotte, Mijnheer de Voorzitter, over de herstelling van de straten.

De Conscientiesteeg, meer bepaaldelijk de hoek Sebastopol-Rifwaterstraat is zoo ongelijk geplaveid, dat het water der gevallen regens daarin blijft liggen, dat een broeinest wordt van vliegen. Als nu glasscherven van wege de hygiëne verwijderd moeten worden, dunkt mij, moet om diezelfde reden ook de straat worden hersteld. Ook de Zantjesteeg verkeert in slechten toestand en speciaal dat gedeelte beoosten de woning van den Heer de Haseth; daar is er een groote kuil, waarin het gevallen regenwater dagen lang blijft liggen en waarin ook het aangespoelde vuil een plaats vindt en dat voor langer dan drie, vier dagen.

Mijnheer de Voorzitter, ik dank U voor het verleende woord. Ik stel mij voor bij de behandeling der artikelen voorstellen te doen om een post af te voeren en een anderen te verhoo- gen.

De heer van der Veen Zeppenfeldt, lid van den Raad, houdt, na het woord verzocht en verkregen te hebben, de volgende rede:

Mijnheer de Voorzitter. Een vol oorlogsjaar heeft alweer uitgewoed, en als ik even op dat bloedjaar terugblik, waarin er door de krijgvoerende landen zoo naamloos veel is geleden en gestreden, komt net als verleden jaar op de eerste plaats in mij op een machtig gevoel van dankbaarheid om het groote voorrecht dat de goede God Moederland en koloniën tot dusverre blijft sparen van de schrikkelijkheden van het oorlogsgeweld.

Het jaar 1915 is voor ons geen goed jaar geweest.

Wij hebben bijna het geheele jaar te kampen gehad met droogte en naweeën van 1914.

Wat zeg ik naweeën van 1914? Was 1914 dan een slecht jaar, een jaar van misère? Gaan wij dat eens even vluchtig na.

In geen enkel jaar, Mijnheer de Voorzitter, zoover ik heb kunnen nagaan, heeft het zoo weinig geregend als in 1914. Ja, het noodjaar 1912 vergeleken met 1914 steekt, wat regenval betreft, er nog gunstig bij af. In twaalf maanden tijds werd er door den regenmeter van het fort Amsterdam, waar, behalve op de plantage Klein Sta. Martha en Hofje Abau, het 't meest geregend heeft, maar 285.2 m.M. regenval genoteerd.

Voor Bonaire en Aruba was 't nog veel minder. Gedurende het geheele jaar viel er op die eilanden niet meer dan respectievelijk 164.1 en 84.5 m.M. regen.

Onnoodig te zeggen dat de oogst bij die droogte totaal was mislukt en het gras verdord. Geen regen geen oogst! En weet men wat dit voor ons beteekent? Een middelmatige oogst vertegenwoordigt voor de buitendistricten een minimum van een half millioen gulden. Daar komt nog bij, dat tengevolge van den oorlog en de droogte een groot aantal levensmiddelen ontzaglijk duur zijn geworden. Het kan mis- schien zijn nut hebben als ik ze even hier noteer.

Maismeel, waarvoor men vroeger 8 cent à 10 cent per kan betaalde, kost nu 12 à 16 cent;

tarwemeel vroeger	8 cent per pond,	kost nu	10 à 12 cent;
suiker	„ 12½ „ „ „ „ „ „	„ „	25 cent;
koffie	„ 30 „ „ „ „ „ „	„ „	40 cent;
kaas	„ 60 „ „ „ „ „ „	„ „	f 1.25;
rijst	„ 15 „ „ „ „ „ „	„ „	20 cent;
1 blik zalm	„ 45 „ „ blik „ „ „	„ „	62½ cent;
1 blik roastbeef vroeger	35 cent per blik,	kost nu	60 cent;
zeep vroeger	25 à 30 cent per staaf,	kost nu	40 cent;
lucifers vroeger	8 à 10 cent per pakje,	kost nu	20 cent.

De gewone prijs van een ei is 3, 4 à 5 cent, in den drogen tijd 7½ à 10 cent.

Een kan melk, waarvoor men in gewone tijden 20 à 25 cent betaalt, kost in den drogen tijd 35 à 40 cent.

Gelijk overal elders heeft de oorlog ook op Curaçao zijn verlamdenden invloed op handel en scheepvaart doen gevoelen.

De invoer bleef met f 110 748, de uitvoer met f 85 854 en

de doorvoer met ongeveer 7400 ton van 1000 K.G. bij het jaar 1913 ten achter.

In 1914 is de uitvoer van stroochoeden ook gedaald en bedroeg f 488 482 tegen f 756 272 in 1912. Een verschil dus van f 267 790, hetgeen zooveel wil zeggen als een vermindering der inkomsten van onze bevolking, vooral van de armen, die zich met hoedenvlechten bezig houden.

Het vreemdelingenverkeer steeg in 1912, vooral doordat de booten van de „Compañia de Navegacion Fluvial y Costanera de Venezuela”, die van La Guaira op Maracaibo varen, Curaçao in haar vaarplan opnamen.

Niet alleen kwamen die booten in 1914 niet, maar ook het vreemdelingenverkeer verminderde aanmerkelijk, nadat de oorlog was uitgebroken.

In 1912 werd hier de kiel gelegd van vier nieuwe schoeners, in 1914 betekende de scheepsbouw niet veel. Op Curaçao werd er een en op Bonaire drie kotters gebouwd.

Het aantal schepen, dat onze haven binnenliep, was in 1914 27 minder dan in 1912 en 35 minder dan in 1913.

Dit is vooral toe te schrijven aan de Duitsche booten, die gedurende den oorlog hier niet meer komen. Wel komen er nu andere schepen in de plaats om fosphaat uit de Santa Barbara mijnen te halen. Maar daartegenover staat, dat op Aruba de Fosphaat Maatschappij hare werkzaamheden staakte, en de Goudmaatschappij zoo groote stoornis door den oorlog ondervond, dat zij nu een heel jaar niet meer werkt wegens ongekende verhoogingen in de prijzen van de meeste benodigdheden, enkele met zelfs 300 % en meer.

Overbodig te zeggen, dat dit voor Aruba een groote slag is geweest, waardoor honderden menschen broodeloos werden. Wel blijft de aloë zijn prijs handhaven, maar wat beteekent dit voor de arme arbeiders als men weet, dat zij op die velden geen geregeld werk kunnen krijgen, omdat er slechts in bepaalde tijden van het jaar gelect wordt. Daarbij komt nog, dat het aloësnijden geen werk is dat alle arbeiders verrichten kunnen. Er is veel oefening voor noodig, en het werk is uiterst zwaar en afmattend.

Mij is medegedeeld en het staat ook in de Memorie van Antwoord, dat er zeker wel 600 à 700 mannen op Aruba waren, die werkeloos rondliepen.

Ook op Bonaire waren er heel veel werkelozen.

Ik lees in de Memorie van Antwoord:

„Behalve in de zoutpannen, waar ongeveer 200 mannen en vrouwen met zoutgaren eenige verdiensten hadden en eenige ambachtslui aan den bouw van de school, was er nergens werk. De dividivioogst leverde zoo goed als niets meer op en voor het weinige dat daarvan verkregen werd, werd tengevolge van de crisis maar een lage prijs betaald; voor enkele dagen werd het product zelfs geheel geweigerd.”

Daar kwam nog bij, dat tal van werklieden, die in de mijnen van Aroa (Venezuela) werkten, en op die wijze in hun onderhoud en dat van hunne gezinnen op Bonaire konden voorzien, van daar waren teruggekeerd, waardoor het aantal werkelozen groter was geworden.

Ik behoef niet te zeggen, dat de treurige gevolgen van al die rampen niet uitbleven, en dat de armoede op Aruba en Bonaire en in sommige buitendistricten alhier groot is geweest.

Wel valt de sterftecijfer op Curaçao mee in dat jaar, maar dat wil absoluut niet zeggen, dat de menschen geen armoede geleden hebben. Mijns inziens is dat alleen te danken aan de aanzienlijke ondersteuning, die van Gouvernementswege en van het Ondersteuningsfonds Ned. Antillen is verleend; doch veel hebben de armen, vooral de meer fatsoenlijken, die niet met hun armoede te koop loopen, geleden, wegens droogte, dure levensmiddelen, enz.

Op Bonaire — zie Memorie van Antwoord — werden door den dokter dagelijks gedurende zijn spreekuren gemiddeld 60 zieken behandeld, en waren er dagen, dat het cijfer gestegen was tot over de 80, ongerekend het aantal patiënten, die aan huis bezocht moesten worden. Daags na zijn bezoek op Rincon had hij soms over de 150 recepten klaar te maken.

Maar op Aruba was de nood het hoogst. Ziekten, vooral scorbut en buikziekten, de treurige naweeën van onvoldoende

voeding en slecht drinkwater, heerschten alom in de buitendistricten.

Het aantal sterfgevallen, niettegenstaande ondersteuning, aalmoezen en werkverschaffing, steeg op sommige plaatsen schrikbarend.

In 1912, het jaar dat bijzonder slecht staat aangeschreven, stierven onder de Katholieken in de Oranjestad 82 personen, in 1914 en 1915 respectievelijk 54 en 73. Vroeger maximum is 63, vroeger minimum 41.

Op Santa Cruz stierven in 1912 — 80 personen, in 1914 en 1915 respectievelijk 91 en 110. Vroeger maximum is 64, vroeger minimum 26.

Op de Noord stierven in 1912 — 42 personen, in 1914 en 1915 respectievelijk 53 en 78. Vroeger maximum is 55, vroeger minimum 19.

Op Sabaneta stierven in 1912 — 49 personen, in 1914 en 1915 respectievelijk 46 en 34. Vroeger maximum is 19, vroeger minimum 13.

Voor de veeteelt op Aruba was het jaar 1914 ook zeer ongunstig. Tegen midden December nam de sterfte onder het vee groote afmetingen aan. Zelfs paarden en ezels, die op stal werden gehouden, zijn van gebrek omgekomen.

Ook op het onderwijs op Aruba had het slechte jaar 1914 zijn nadeeligen invloed gehad. De school op Santa Cruz, die gewoonlijk \pm 200 leerlingen telde, werd gedurende den nood door slechts 170 leerlingen bezocht. Wegens ziekte, en uit gebrek aan kleeren bleef een groot aantal leerlingen afwezig. Nu de toestand weer normaal begint te worden, neemt het aantal leerlingen weer toe, zelfs in die mate, dat bij den aanvang van dit jaar niet minder dan \pm 180 *nieuwe* leerlingen werden aangegeven.

Mijnheer de Voorzitter. Niemand heeft beweerd dat de menschen als ratten gestorven zijn van den honger. Maar dat de toestand treurig, erg treurig was, dat wel. Dat vele honderden menschen, vooral op Aruba, werkelijk gebrek en honger geleden hebben, valt niet tegen te spreken, en ik geloof, dat ik geenszins overdrijf, als ik zeg, dat het groot aantal sterfgevallen op Aruba voor het meerendeel te wijten was aan gebrek aan voeding.

Om te bewijzen, dat er geen nood geheerscht heeft, voerde de Heer Kleerekoper bij het vaststellen onzer begrooting in de Tweede Kamer o. m. aan, dat men op Curaçao meer geld heeft ingezameld voor het Koninklijk Nationaal Steuncomité dan voor Curaçao's armen zelf.

Zeer ad rem vraagt „Het Huisgezin” in zijn nummer van den dertigsten December a. p.:

„In ons land heeft men de arme Belgen liefderijk bijgesprongen, is geld ingezameld voor de ongelukkige Polen en Serviërs; heeft men een ambulance uitgerust voor Frankrijk en een voor Duitschland, komt men de krijgsgevangenen van alle nationaliteiten te hulp, — in een woord — geeft men links en rechts hulp aan wie in het buitenland door den oorlog zijn getroffen.

Besluit de Heer Kleerekoper hieruit, dat wij in ons eigen land te veel hebben, dat hier geen slachtoffers en noodlijdenden zijn, dat wij economische maatregelen tot leniging van den nood wel kunnen missen, dat duurte-toeslagen ongegrond moeten heeten?

Zeker niet!”

Mijnheer de Voorzitter. Zoo was ook hier het geval. Curaçao's bemiddelde stand had met die gelden voor het Steuncomité een blijk willen geven van zijn groote sympathie aan Nederland, doch was steeds bereid ook hier te helpen, en dankbaar herdenk ik, dat een milde gever, welbekend met de toestanden, in die dagen ook 150 zakken meel gegeven heeft voor de noodlijdenden op de eilanden.

Het was door duurte van geneesmiddelen wegens den oorlog, doch vooral door het buitengewoon groot aantal zieken tengevolge van de langdurige droogte, dat de post „geneeskundige behoeften aan onvermogenenden” verleden jaar overschreden werd:

voor Curaçao met f 11 020.—,
voor Aruba met f 1 923.—, en
voor Bonaire met f 754.—.

Met deze beschouwing voor oogen komt het mij onbegrijp-

pelijk voor, Mijnheer de Voorzitter, dat beweerd kan worden, dat de economische toestanden in zijn geheel genomen door den oorlog niet noemenswaard zijn beïnvloed, dat er geen misère was en dat normale verhoudingen geheerscht hebben.

Mij dunkt, zoo iets kan alleen beweerd worden door hen, die niet op de hoogte zijn van de dikwijls zeer uiteenlopende toestanden onder de verschillende rangen en standen van onze kleine, doch moeilijk te overziene en over verschillende eilanden verspreide bevolking.

Mijnheer de Voorzitter. Ik ben een vijand van generaliseeren, en zegt iemand dat in 1914/1915 de toestand *overal even treurig* was, dan zal ik even krachtig tegen op komen als tegen de bewering dat er *geen* gebrek geleden werd en de verhoudingen normaal waren.

Waarheid is en blijft, dat in 1914 op Curaçao, met name in sommige buitendistricten, de toestand vrij bedenkelijk was, op Bonaire diep treurig en op Aruba uiterst kritiek en aan het hopelooze grenzend.

't Is aan het tijdig ingrijpen van het Bestuur en aan den steun van het Moederland te danken, dat er een gunstige wending gekomen is.

De Heer Muller haalt de volkscourant „*La Cruz*” aan als een gezaghebbende bron, waar dat blad waarschuwt tegen de danspartijen.

Met even groot gezag zal dan ook wel de verklaring van dat blad worden aangenomen, als er gesproken wordt over de algemeene armoede.

Ik bepaal mij tot slechts enkele aanhalingen. In het nummer van 20 Januari 1915 wordt de arme bevolking opgewekt tot het vlechten van fijner soort hoeden met de volgende woorden:

„Nu de tijden zoo ellendig zijn, is voor vele vrouwen het „eenige middel van bestaan de vlechtindustrie. Wis en zeker, als Curaçao geen hoedenvlechterij bezat, zou de algemeene toestand enorm verschillen en nog veel ellendiger „zijn, dan hij nu reeds is.”

In het nummer van 7 April 1915 wordt de arme bevolking aangemaand geen aalmoes te vragen bij het Steuncomité als het niet hoog noodig is.

„Men heeft besloten voort te gaan met de armen te helpen, „gelijk reeds gedurende eenige maanden is geschied, maar „men zal daarbij in aanmerking nemen, dat de slechte tijden „voor de armen nog lang kunnen aanhouden. Opdat het „Ondersteuningsfonds zal kunnen blijven steunen tot het einde toe, kan niet aan alle armen zonder onderscheid gegeven „worden, maar alleen aan hen, die zich zelf onmogelijk kunnen helpen”

„Daar zal wel niemand zijn, die zeggen kan, hoeveel werkelijk hulpbehoevende armen er zijn. Hun getal is zoo „groot dat vier duizend guldén per maand niet toereikend „wezen zal om allen ook maar iets te geven”.

Eindelijk den 14n. Juli achtte de Redactie het zelfs noodig in een hoofdartikel de arme bevolking tot berusting aan te sporen en de ellende, welke hier geleden wordt te vergelijken met de ellende geleden in het oorlogsgebied.

„Hoe dan, lijden wij dan niet door dien ongelukkigen oorlog? De scheepvaart neemt af, de handel staat stil, er „is geen werk genoeg voor velen, en alles kost heel veel „duurder! Maar wat is dat in vergelijking met het veel „grootere lijden der menschen die wonen in het oorlogsgebied.

„Arm zijn we, maar God heeft ons den vrede gelaten.”

Het lid Lansberg heeft ter sprake gebracht het bericht dat gestaan heeft in de „*Tampa Morning Tribune*” van den 4n. September a. p.

Maar die berichten zijn tegengesproken. Hoor wat de Amigoe di Curaçao schreef in zijn nummer van den 3n. October a. p., dus twee dagen na Monseigneur's terugkomst, en dat ik in zijn extenso wensch op te nemen:

„Z. D. H. Mgr. Vuylsteke heeft ons verklaard: Ik heb zoo veel mogelijk vermeden in de pers de aandacht te vestigen op de algemeene armoede in de kolonie.

Waar ik geïnterviewd ben, heb ik de juiste getallen genoemd. Altijd maakte ik een uitzondering voor de drie Bovenwindse eilanden en voor de stad. Ik heb ook nimmer nagelaten

er op te wijzen wat het Gouvernement doet en reeds gedaan heeft, hoeveel in Holland gecollecteerd is, en hoe het geld besteed wordt (\$ 1600.— per maand).

Maar de reporters houden er van alleen de ongunstige zijde openbaar te maken en te overdrijven. Die overdrijving is niet van mij, en de genoemde cijfers zijn ook niet van mij. Ik noemde 6000 menschen op Bonaire en 9000 menschen op Aruba, min of meer van Indiaansche afkomst. De reporters maakten er Indianen van. Een der reporters heeft mij rond-uit gezegd: „„Als ik niet voor den dag kan komen met sterkere feiten, kan ik wel thuis blijven””.

Het zou mij oprecht spijten, als mijn verklaringen aanleiding zouden geven voor het in discredit brengen van den Handel. Het is mijn oprecht verlangen, dat Curaçao's handel bloeit en vooruitgaat en ik heb nooit nagelaten te wijzen op het feit dat Curaçao een van de beste havens is van de West Indiën; dat de loonen goedkoop zijn en de bevolking rustig en arbeidzaam; dat er verschillende ondernemingen op touw gezet worden op Curaçao om die redenen; dat er in 1912 voor meer dan \$ 300 000.— aan stroochoeden is uitgevoerd; dat er een fosphaatmijn op Curaçao is, die millioenen waard is; dat iederen dag een stoomschip en drie zeilschepen binnen komen; dat er twee kolenstations op het eiland zijn; dat de jeugd er onderwijs ontvangt als nergens anders in de West Indiën.

Maar dat alles is voor een reporter te mooi, als hij van hongersnood wil gaan schrijven.

Door al mijn reizen is Curaçao bekend geworden als nooit te voren. Den zelfden reporter in Chicago, die mij interviewde, heb ik het reclame boekje van Curaçao op de Tentoonstelling van San Francisco gegeven en den man over de economische voordeelen van Curaçao gesproken.

Of hij dat ook gepubliceerd heeft, weet ik niet.”

Mijnheer de Voorzitter. Nu nieuwe kerken en scholen noodig worden geacht, kon Mgr., het spreekt van zelf, geen beroep doen op de over het algemeen onbemiddelde en zelfs arme Katholieke bevolking van Curaçao en nog veel minder in het afgelopen jaar.

Daarom is Z. D. H., nu Holland zelf onder zware lasten en zorgen gebukt gaat, naar Amerika gegaan om middelen te bekomen ter verwezelijking van de noodzakelijke plannen in het belang der missie.

Helpt gij mij, heeft hij tot de Katholieken der Unie gezegd, want het Katholieke Curaçao is arm en kan uit eigen middelen geen nieuwe kerken en scholen stichten.

Mijnheer de Voorzitter. De gekste berichten hebben meermalen in de buitenlandsche couranten gestaan over Curaçao en nooit heeft men zich op Curaçao er over druk gemaakt. Men wist precies welke waarde men moest hechten aan buitenlandsche persgesprekken en bekommerde men zich er niet over. Nu maakt men van een persgesprek in een blad van Chicago een heele zaak, omdat Mgr. er bij betrokken is. Voilà tout.

Doch genoeg over misère.

Wenden wij de blikken af van het noodjaar 1914 om een oogenblik te blijven stilstaan bij een paar andere punten.

Mijnheer de Voorzitter. Ik heb eenigen tijd geleden den sisalaanplant van Mal Pais gezocht. In vroegere jaren was ik niet optimistisch gestemd ten opzichte der sisalcultuur. Sinds mijn bezoek daar ter plaatse is mijn opinie beslist gewijzigd. De droge perioden der laatste jaren 1912—1915 heeft deze aanplant met glans doorstaan. De planten staan goed en beloven veel voor de toekomst.

Naar aanleiding van hetgeen de Heeren Winkel en Lansberg over het onderwijs gesproken hebben, meen ik het volgende te moeten zeggen.

Het rapport van den waarnemenden Inspecteur over den toestand van het onderwijs in het jaar 1915, heb ik met een gemengd gevoel van voldoening en onvoldaanheid gelezen.

Van voldoening, wijl nu ten tweede male door deskundigen op onderwijs gebied verklaard wordt, dat het onderwijs op de Wilhelmina- en Emmaschool en op de bijzondere scholen in het stadsdistrict reden tot tevredenheid geven en de resultaten bevredigend en goed zijn.

In aanmerking nemende dat, wat het bijzonder onderwijs

betreft, de stadsscholen alleen aan $\pm 50\%$ van de schoolgaande kinderen van ons eiland onderwijs verstreken, dan vervalt reeds voor de helft de valsche aantijging, dat de bijzondere scholen slecht zijn en er letterlijk niets geleerd wordt.

Van onvoldaanheid, wijl de waarnemende Inspecteur de resultaten op de buitenscholen ongunstig en zeer ongunstig noemt, en alzoo anders qualificeert dan de Inspecteur, de Heer Meerdink, die de resultaten verleden jaar matig genoemd heeft.

Ik wil niet beweren, Mijnheer de Voorzitter, dat die scholen goed te noemen zijn *in absoluten zin*. Verre van dat. Ook de schoolcommissie drukte zich vroeger altijd met betrekking tot die scholen eenigszins gematigd uit door te zeggen: Deze scholen voldoen aan de eischen, die men, de omstandigheden in aanmerking genomen, redelijkerwijze er aan kan stellen. Volkomen in overeenstemming hiermee was de uitspraak van den Heer Meerdink, die, met verwijzing naar de moeilijke omstandigheden, waaronder dat onderwijs gegeven wordt, de resultaten matig noemde. Doch het wil mij voorkomen, dat de waarnemende Inspecteur, de Heer Welling, bij de beoordeeling dier scholen een ander maatstaf heeft aangelegd dan de Heer Meerdink.

De Wetgever heeft zelf wel degelijk een essentieel onderscheid gemaakt tusschen stads- en buitenscholen. In de laatste is een 4e. klas onderwijzer benoembaar tot hoofd; in de eerste niet. In de buitenscholen bedraagt het maximum aantal leerlingen per leerkracht 80; in de stadsscholen 50. Waar nu de Wetgever lagere eischen stelde voor de inrichting der buitenscholen, daar mag toch zeker bij de beoordeeling der resultaten wel een ander maatstaf worden aangelegd.

En wanneer men een redelijken maatstaf aanlegt, en rekening houdt met omstandigheden, dan kan men dat onderwijs volstrekt niet slecht noemen. De kinderen leeren vrij wat op die scholen, behoorlijk lezen, schrijven, rekenen en een beetje aardrijkskunde.

Dat de kennis van het Hollandsch niet zooveel beteekent, dat is waar. Maar een ieder moet begrijpen dat het onmogelijk is, om in dat opzicht zijn eisch te hoog te stellen; dan zouden er duizenden en duizenden meer voor het onderwijs moeten worden uitgegeven, om aan die kinderen, die buiten de school nooit een woord Hollandsch hooren en heelemaal niet worden ontwikkeld, het Hollandsch goed te leeren. Zoo iets zal langzamerhand moeten geschieden, en kan niet in eens gebeuren.

Het is de Missie onmogelijk om met de subsidie die zij krijgt, het personeel op die scholen zoo aanzienlijk te vermeerderen als daarvoor geëischt zou worden en hoe zou nu anders in den onderwijzersnood, die nu al groot is, voorzien kunnen worden.

Waarlijk, de kolonie mocht de Missie wel dankbaar zijn, voor hetgeen deze voor het onderwijs gedaan heeft en nog doet, waarvoor jaarlijks zulke aanzienlijke sommen aan de kolonie worden bespaard.

Voorts wensch ik naar aanleiding van hetgeen gezegd is door den Heer Winkel opzichtsens den Heer Arends, landraad op Aruba, dit in het midden te brengen. Dat de landraden *niet* benoemd, maar door het volk gekozen worden. De bevolking moet dus weten wie zij kiest. Tot verleden jaar is de landraad, de heer Arends, nooit in gebreke gebleven de openbare school te bezoeken. Is dit zoo'n groote verwaarloozing van zijn taak als landraad, zooals het lid Winkel wil doen uitkomen?

Ten slotte verheugen wij ons over een paar hoofdfeiten, welke blijde vooruitzichten voor ons openen.

Mijnheer de Voorzitter. Den 4n. Maart jl. hebben wij eeuwfeest gevierd van Curaçao's hereeniging met het oude Moederland. Honderd jaar dat de kolonie Curaçao zich kan verheugen en er groot opgaan onder het ongestoord bestuur van de roemrijke Hollandsche vlag.

Honderd jaar van gedeeld lief en leed.

Zeer veel heeft Nederland gedaan gedurende dat lange tijdsverloop ter opheffing en ontwikkeling van de kolonie Curaçao. Groot is daarom ook onze dankbaarheid, te meer daar Curaçao zich heden verblijden kan op een mooi vooruitzicht.

Wij gaan toch, naar ik hoop, een tijdperk van bloei tegemoet met de groote ondernemingen, die het eiland nu gelukkig rijk is, waardoor handel, scheepvaart en nijverheid, factoren van een krachtig volksbestaan, gebaat zullen zijn.

Als de „Mijnmaatschappij Curaçao” na den oorlog hare werkzaamheden meer uitbreidt, de „Bataafsche Petroleum Maatschappij”, die voor ons eiland en in het bijzonder voor onze haven van ontzaglijk groote beteekenis gaat worden, in vollen gang is,

onze hoedenindustrie een hoogere vlucht neemt, dan tot nu toe, zoodat men zich meer en meer er op kan toeleggen, en

wanneer onze haven eenmaal klaar is, en de scheepvaart zich uitbreidt, en meerdere booten onze haven aandoen, ja, dan ben ik vol hoop en vertrouwen, dat wij uit den modder zullen geraken, meer vasten grond onder de voeten krijgen en in staat zijn over het doode punt heen te komen en binnen een afzienbaren tijd het cijfer der subsidie aanmerkelijk te zien verminderen.

Het zij zoo.

Hierna verkrijgt de Heer Dr. *Evertsz* het woord en zegt: Mijnheer de Voorzitter. Het spijt mij hier een persoonlijke zaak te moeten bespreken. De Heer Muller wenschte zooveen de bezoldigde geneesheeren het recht te ontnemen om de armenpraktijk in particuliere ziekeninrichtingen uit te oefenen. Nu verkeer ik persoonlijk in zoo'n geval; ik ben zelf een door het Gouvernement bezoldigde geneesheer, werkzaam in een particuliere ziekeninrichting. Nu wilde ik den Heer Muller vragen: zijn hem feiten bekend, waaruit blijkt, dat een geneesheer zijn plichten tegenover het Gouvernement verzuimde, omdat hij in het Gasthuis te veel te doen heeft. Ik ben al reeds langen tijd als dusdanig werkzaam en indien de Heer Muller op de hoogte was van de collegialiteit onder de geneesheeren, die in het Gasthuis werkzaam zijn onderling, dan zou hij ook weten, dat het werk in het Gasthuis door een collega verricht wordt, wanneer men het te druk heeft met gouvernements werkzaamheden. Verder nog iets. Door verschillende heeren medeleden zijn hier van avond verschillende zaken op medisch-hygiënisch gebied ter sprake gebracht, maar ik geloof, dat nu we weten, dat er hier een adviseur voor den Openbaren Gezondheidsdienst aan het werk is, die wel spoedig met de noodige ontwerpen zal komen, het nu niet het oogenblik is om die zaken te bespreken. De Heeren weten, dat de adviseur hard aan het werk is om spoedig op de hoogte te komen; en zijn voorstellen zullen natuurlijk de noodige uitgaven van de kolonie eischen en als die voorstellen ingediend zijn kan de Koloniale Raad steeds een woordje meespreken en alle mogelijke critiek uitoefenen. Dan is ook de tijd daar om inlichtingen over die punten te vragen.

Hierna komt de Heer *Sutherland* aan het woord en zegt: Mijnheer de Voorzitter. Na de uitvoerige rede van den voorlaatsten spreker was ik niet van plan hedenavond het woord te voeren, ware het niet dat de Heer Muller een voorstel gedaan heeft, dat ik gaarne wensch te ondersteunen.

Zou het Bestuur niet aan de planters kwijschelding van betaling kunnen verleenen? Het Bestuur wilde indertijd proeven nemen met de dividivicultuur. Daarvoor zijn aan verschillende planters op hun aanvraag voorschotten verleend. De meeste echter hebben geen succes gehad met hunne proefnemingen, zoodat zij niet in staat zijn, die voorschotten terug te betalen. Ik meen, dat het Bestuur nu veel beter die verliezen zal kunnen lijden. De Heer Muller heeft zoo juist in die richting een verzoek tot het Bestuur gericht. Welnu, Mijnheer de Voorzitter, ik ondersteun dit verzoek gaarne.

Eenmaal aan het woord, wil ik nog enkele andere behandelde punten releveeren. De heer Lansberg zeide bij het begin zijner rede, dat het geen zin had terug te komen op toestanden, die in 1914 en 1915 op de benedenwindsche eilanden hebben geheerscht en toch loopt een groot gedeelte van zijn betoog over die twee jaren. Een debat over de vraag of er toen nood geheerscht heeft of niet, heeft op 't oogenblik geen zin. Alleen wil ik opkomen tegen het gezegde van den heer Lansberg, alsof die nood geëxploiteerd is geworden. Daarbij had de heer Lansberg blijkbaar Monseigneur Vuylsteke op 't oog.

In een blad van Chicago heeft een verslag gestaan, ontleend aan een interview, dat een reporter met Mgr. Vuylsteke heeft gehad over de hier geheerscht hebbende armoede en waarin die armoede zeer overdreven is geworden.

De voorstelling van zaken in dat verslag gegeven, is later door Monseigneur tegengesproken.

Wij allen kennen Mgr. Vuylsteke en zoo ver mij bekend, kent niemand hier den reporter van het blad te Chicago. Mij is dus niet duidelijk kunnen worden over welke gegevens het lid Lansberg beschikt om in deze zaak een vonnis tegen Mgr. Vuylsteke te vellen.

Ik voor mij heb het volste vertrouwen in hetgeen Monseigneur gezegd heeft, alsmede de overtuiging dat Monseigneur de absolute waarheid heeft gezegd en dat van een exploiteeren van den nood op deze eilanden door den Apostolisch-Vicaris geen sprake kan zijn.

Met klem kom ik daarom op tegen de woorden van den heer Lansberg, waarbij hij Monseigneur Vuylsteke aanviel.

De heer Winkel heeft hedenavond o. m. gesproken over de scholen en geconstateerd, dat de resultaten van het onderwijs over het algemeen in 't afgelopen jaar te wenschen overlieten en vroeg of 't niet noodig was om hier in te grijpen teneinde een verandering ten goede te brengen, maar de heer Winkel is in gebreke gebleven op te geven, welke ingrijpingen moeten plaats hebben om den toestand te verbeteren.

Wij kennen de meeningen van het Bestuur, de schoolcommissie en den Inspecteur van het onderwijs en ik ben overtuigd dat het Bestuur niet zal nalaten daarin verbetering aan te brengen, indien zulks noodig blijkt.

Van onzen kant echter mogen wij de eischen op dit oogenblik niet te hoog stellen om niet te groote offers van de schatkist te eischen.

De openbare school op Aruba is ook door den Heer Winkel ter sprake gebracht.

Wij hebben gehoord dat èn Gezaghebber èn een landraad de openbare school op Aruba niet bezoeken.

Wat daarvan aan is weet ik niet, maar wel weet ik, dat aan de openbare school op Aruba een onderwijzer is geplaatst, die met niemand overweg kan. Ik hoop, dat de Gouverneur hierin spoedig verandering zal brengen.

De landraden worden door het volk gekozen en moeten blijven zoolang het volk hen wenscht te hebben.

Volgens redeneering van het lid Winkel zou men moeten beginnen met den landraad naar huis te sturen, daarna den Gezaghebber, maar zoo voortgaande zou men op Aruba alleen met den onderwijzer overblijven.

Wij hebben lang genoeg over den geleden nood gedebatteerd, laat ons nu dat debat sluiten en hopen dat hij voor goed voorbij is.

De heer Mr. *Gorsira*, gemachtigde van den Gouverneur, hierna aan het woord komende, zegt het volgende:

Mijnheer de Voorzitter. Het oude beproefde adagium: *la critique est aisée, l'art est difficile* en de eigenlijke roeping, om bij de begroting de perspectivische lijnen aan te geven, waarlangs de kolonie tot grooter bloei kan worden gebracht, uit het oog verliezende, zouten sommige leden van den Kolonialen Raad nietsbeduidende feiten in voor den begrotingstijd. Luttele, sporadisch voorkomende zaken, die liever, als men ten minste samenwerking wilde betrachten, bij den betrokken chef waren aangebracht, waarop dan zeker, zooals reeds meermalen is gebeurd, zou zijn geattendeerd! Doch vele dezer beuzelingen zijn gesneefd op den weg van de afdelingen naar de openbare zitting, en rest mij nu slechts om antwoord te geven op eenige vragen in het eindverslag gedaan en de sprekers te woord te staan.

Op de vraag door een lid gesteld of, toen de febris typhoidea laatst hier heerschte, door den Geneeskundigen Raad met het oog daarop geene maatregelen zijn voorgesteld en in het bijzonder geene voorstellen zijn gedaan om het verontreinigen van stegen en gangen tegen te gaan, en zoo ja, op welken datum die voorstellen zijn gedaan, diene het volgende:

De bedoelde voorstellen zijn op den 19n. Juni 1915 gedaan, toen de Geneeskundige Raad het reorganiseeren van den reinigingsdienst noodzakelijk achtte als maatregel ter bevorder-

ring van de openbare gezondheid, en speciaal voorstelde om desnoods een tijdelijke „Reinigingsbrigade” in het leven te roepen, staande onder een bijzonderen directeur, bevoegd tot het zoo noodig, ondanks de rechthebbenden of bewoners, binnendringen van woningen en aldaar verrichten van hetgeen zal bevonden worden te behooren, alsmede tot het maken van ambtseedige processen—verbaal bij overtreding van wettelijke voorschriften voor de naleving waarvan hij zal hebben te zorgen. De Raad meende verder, dat veel bereikt kon worden, zoo het gelukte een geschikt en actief persoon er voor te vinden, die de noodige kennis en bekwaamheid bezit om met tact en naar behooren de hem opgedragen taak te vervullen. Verder moest zoo iemand over karren en werktuigen beschikken en c. q. ook de hulp van de politie kunnen inroepen, ten einde met meer kracht en beter resultaat te kunnen optreden.

Het rijden met overdekte wagens tot het weghalen van vuilnis en verplichte schoonvegen van straten werden verder aanbevolen.

Dat de Raad onder den indruk van het oogenblik den toestand der straten enz. te donker inzag, bleek toen de Gouverneur direct na het ontvangen van 's Raads brief een inspectiewandeling, waaraan ik deel mocht nemen, door de gangetjes, stegen en straten der Overzijde deed. Zijnhoogedelgestrenge teekende eigenhandig op: alle straten, zonder uitzondering, waren zoo schoon als men maar wenschen kon, alleen waren er hier en daar kleine opeenhoopingen van vuil op particuliere erven. Een uitspraak, waarmee ik mij volkomen vereenig. Om deze opeenhoopingen zoo spoedig mogelijk te verwijderen, is er bij de gewone „reinigingsbrigade” een tijdelijke buitengewone gevormd, en den eigenaars, krachtens art. 7 der verordening van 1888, No. 2, aangezegd om hun erven schoon te laten maken. Zij maakten allen gebruik dezer tijdelijke brigade en in een minimum van tijd was alles schoon onder de leiding van den Commandant der brigade marechaussee Appel, die de door den Raad gewenschte geschiktheid, activiteit, kennis en bekwaamheid bezit en tevens blijken heeft gegeven, dat hij met tact en naar behooren deze reinigingstaak, die hij reeds jaren vervulde, ten uitvoer kon brengen. Reden voor aanstelling van een bijzonderen Directeur bestond er allerminst. De overige desiderata van den Raad kon, meende het Bestuur, gevoeglijk wachten op de reeds toen in uitzicht gestelde reorganisatie van den reinigingsdienst, die nu binnenkort haar beslag zal krijgen.

De vraag van een lid of er geen vergissing is in het opgegeven aantal van 2202 honden, die in de laatste vijftien maanden zouden zijn afgemaakt. In 1915 is er voor slechts ongeveer 240 honden belasting betaald. Er zouden dus negen maal zoveel honden zijn afgemaakt, moet ontkennend worden beantwoord. Mijnheer de Voorzitter, hoe heb ik het nu! Er werd geklaagd over overlast van honden; het Bestuur antwoordt: Er zijn 2202 honden doodgemaakt. Is dat geen vergissing, vraagt een lid, er is voor slechts 240 honden belasting betaald. Wel juist omdat er voor slechts 240 belasting is betaald, moet het cijfer der gedooide honden hoog zijn. In 1912 betaalde men belasting voor 500 en in 1914 voor 421 honden, het dubbele van verleden jaar. Het is toch logisch, dat het aantal afgemaakte honden stijgt naarmate er minder belasting betaald wordt.

Naar aanleiding der vraag of het niet noodzakelijk is de glasscherven, die op andere gouvernementen eigendommen dan op den muur om 's Lands hospitaal zijn geplaatst, te verwijderen, nu die op dien muur worden weggenomen, en den wensch om een verordening in het leven te roepen, waarbij wordt verboden het hebben van glasscherven op muren, meen ik te moeten opmerken, dat de gansche hygiënische toestand der kolonie in studie is bij den onlangs hier aangekomen kundigen adviseur voor den openbaren gezondheidsdienst in de kolonie, Dr. den Houter. Het Bestuur acht het onder deze omstandigheden minder eigenaardig om op zijn beslissing vooruit te loopen. Bij de commissie, die tot taak heeft de Curaçaosche verordeningen in overeenstemming te brengen met het nieuwe Strafwetboek, is in overweging om in de herziene keur van Curaçao het verbod van het hebben van glasscherven op muren op te nemen.

Met betrekking tot het onderwijs wensch ik het volgende in het midden te brengen:

Daaruit de gewisselde stukken niet bleek, dat er ditmaal over het onderwijs in de kolonie zou worden gesproken, heeft de Gouverneur het niet noodig geacht daarvoor een specialen vertegenwoordiger naar den Raad te zenden.

Daar het toch de Gouverneur is, die de begroting moet toelichten en verdedigen, is het niet meer dan billijk, dat hem uit de stukken blijkt, wat er in hoofdzaak aangaande een of ander punt zal worden in het midden gebracht.

Is dit niet geschied, dan zal hij hetgeen er dienaangaande gezegd wordt, in den regel onbeantwoord moeten laten.

Wordt deze regel in Holland, waar de Minister *zelf* in de Kamer *tegenwoordig* is, door bijna alle Kamerleden in acht genomen, des te eerder zal dit hier moeten worden gedaan, waar de Gouverneur de vergaderingen van den Raad *niet* bijwoont.

Wel kan ik hier echter, namens den Gouverneur verklaren, dat men zich bij het opmaken van de verslagen over het onderwijs dit jaar op een z. i. niet juist standpunt heeft geplaatst. Men heeft ook op de buitenscholen te veel als maatstaf laten gelden de kennis, die de kinderen hadden van de Nederlandsche taal. Dat die, in vergelijking van de *goede* stadsscholen, niet groot is, wordt toegegeven. Dit kan moeilijk anders zijn, als men nagaat, dat het onderwijs daar wordt gegeven aan groote klassen van doodarme negerkinderen, die thuis in het minst niet worden ontwikkeld, nog dikwijls, om vader of moeder te helpen, de school verzuimen en buiten schooltijd *nooit* een woord Hollandsch hooren spreken. Doch als men het woord „ongunstig” zou willen opnemen in den zin, dat de kinderen daar bijna niets zouden leeren, dan acht hij die qualificatie *onjuist*.

Het gros van de kinderen in de hoogste klassen leest voldoende vlot niet te moeilijke Hollandsche leesboekjes en kan het gelezene in het papiementsch vertalen; schrijft duidelijk en volstrekt niet slecht; rekt tamelijk wel met geheele en gebroken getallen, al is het wat werktuigelijk, en kent ook aardig wat van de aardrijkskunde. Bovendien leeren de meisjes behoorlijk hoedenvlechten en ook op praktische wijze nuttige handwerken.

Ik merk hier echter op, dat het natuurlijk moeilijk is te weten in hoeverre de kinderen het Hollandsch, dat zij lezen, verstaan, als men zelf hun taal, het papiementsch, niet kent.

Wanneer in Holland een Franschman op een gewone school zou komen, waar de kinderen twee of drie jaar Fransch hebben geleerd, en hun dan zou vragen om eens in het Fransch weer te geven, wat zij in hun Fransche boekjes hebben gelezen, zouden er zeer velen hem het antwoord schuldig blijven; wat volstrekt nog niet bewijst, dat zij van het Fransch niets hebben verstaan.

Het verstaan van een vreemde taal is veel gemakkelijker dan in een vreemde taal weer te geven wat men in die taal gelezen heeft. Daarvoor wordt een veel grooter kennis van de taal vereischt.

Ook komt daarbij nog de bleuheid van jonge kinderen, die vreezend, dat zij het verkeerd zullen doen, in zoo'n geval tegenover een vreemde den mond maar liefst houden.

Ik zal niet met den heer Winkel in diep debat treden over het hervormingsplan. Het getuigt, naar mijn oordeel, van te weinig kennis van zaken en is te oppervlakkig in elkaar gezet. Als er werkelijk wat in zit, wat ik niet kan inzien, dan zal Zijne Excellentie de Minister van Koloniën het wel tot zijn recht laten komen. Meenende daarom met een „bon entendeur” te doen te hebben, heeft het Bestuur in de Memorie van Antwoord gerept van wijziging van het Regeeringsreglement. Daarmee werd niet alleen dat nuchtere feit te kennen gegeven, doch tevens tot nadenken uitgenoodigd. En als dit was geschied, dan zou men begrepen hebben, dat het dan een zaak werd, die meer direct Zijne Excellentie den Minister van Koloniën aanging, omdat het Bestuur zich er niet mee vereenigde, en ook dat, waar het beginsel van: de Procureur-generaal, hoofd van de gansche politie in de kolonie, consequent is doorgevoerd, nadat mannen, die tot oordeelen bevoegd zijn, dat beginsel hebben goedgekeurd, het toch moeilijk aanging om zoo maar met een plan, dat de noodige

rijpheid niet heeft bereikt, te komen aanzetten. De quaestie van besparing is ook niet zooals voorgesteld. Blijft de zaak zooals nu, dan heeft men met mindere kosten een betere regeling als door den Heer Winkel voorgesteld. Ik meen ter verdere bestrijding van dat plan en ter beantwoording der vraag naar de bezwaren tegen den bestaanden toestand niet beter te kunnen doen, dan aanvoeren, wat Zijne Excellentie de Minister van Koloniën in zijne missive van 17 Mei 1915 heeft geschreven en dat opgenomen is in de ontwerp memorie van toelichting op de ontwerp-verordening tot reorganisatie der politie, die eerlang den Raad zal bereiken:

„De proef om de militairen tevens met de uitoefening van de politie te belasten, heeft niet het resultaat opgeleverd, dat er van verwacht werd; zoodat zoowel op militair als op politieel gebied de tegenwoordige regeling onbevredigend is. De organisatie der politie moet dus worden herzien. Daartoe stonden twee wegen open, n. l. oprichting van een politiekorps, dat tevens is belast met de thans op de militaire bezetting rustende taak, dan wel oprichting van een afzonderlijke politie en handhaving van een militaire bezetting.

Na gezette overweging, — let wel Mijnheer de Voorzitter, na gezette overweging, is men gekomen niet tot het plan-Winkel, doch — is aan den laatstgenoemden uitweg, — n. l. oprichting van een afzonderlijke politie en handhaving van eene militaire bezetting, — de voorkeur gegeven. Immers is, naar aanleiding van het rapport der Staatscommissie van 1903, waarin voor Suriname opheffing van de militaire bezetting en oprichting van een korps marechaussee was aanbevolen, de uitvoerbaarheid van dien maatregel door de Regeering in het Moederland ernstig overwogen, doch volgens het eenstemmig oordeel van bevoegde adviseurs zou daarbij op onoverkomelijke bezwaren van personeelen en financieelen aard worden gestuit. Het gevolg was, dat het door de commissie aanbevolen denkbeeld moest worden prijsgegeven.

Uiteraard zouden dezelfde bezwaren zich hebben voorgedaan bij de samenstelling van een deugdelijk politiekorps voor Curaçao. Maar afgescheiden daarvan wordt door de Regeering de aanwezigheid van eene militaire bezetting in de kolonie beslist noodzakelijk geacht voor het bewaren van rust en orde en voor de handhaving van het gezag onder moeilijke omstandigheden.

Die taak schijnt niet zonder bezwaar te kunnen worden overgedragen aan een politiekorps en daar het nu gebleken is, dat de taak der politie niet kan worden vervuld door de militaire bezetting, blijft slechts één weg open ter verbetering van den bestaanden toestand, n. l. de nu gekozene, die reorganisatie der politie, en scheiding van haar taak en die der militaire bezetting, ten doel heeft.”

De heer Winkel heeft aangevoerd, dat de Procureur-generaal, uithoofde zijner bezigheden en positie, niet zooveel op straat kan zijn als wenschelijk. Mijnheer de Voorzitter. Er is niets tegen, dat de Procureur-generaal op straat is, en hij is veel op straat, veel meer dan de heer Winkel schijnt te weten of te willen aannemen. In plaats van den Officier Commandant voor het plan Winkel is bij de reorganisatie voorgesteld een inspecteur, met een vrij hoog traktement, die evenals de Commandant nu, meer onmiddellijk aan het hoofd der politie zal staan. Als de Procureur-generaal wegens zijn ambt of groote bezigheden niet op straat kan zijn en daardoor geen hoofd van politie kan zijn, hoe gaat het dan te Amsterdam en andere groote steden, waar de Burgemeester, die toch geen minder of minder druk ambt bekleedt dan de Procureur-generaal, hoofd der politie is?

Het Bestuur kan moeilijk rekening houden met den wensch van den heer Muller om meer politie, daar het voorgestelde aantal niet onvoldoende voorkomt om de stad te bewaken, zooals de heer Muller zegt; doch wel om in elke straat een man te zetten; maar dit is dan ook onnoodig en gebeurt nergens. Breidt de plaats zich uit, dan kan het aantal worden vermeerderd, zelfs zonder wijziging der Verordening, want in het ontwerp wordt gesproken van *minstens* zooveel man. Tot nu is echter de noodzakelijkheid dier vermeerdering niet gebleken. Op het schiereiland, zooals zij hier zeggen, bij de Bataafsche, is het nog niet noodig gebleken om politie neer te zetten, ten minste van dien kant heb ik geen aanzoek daartoe

gekregen, ook niet van de exploitatie van de Sta. Barbara mijnen.

Naar het oordeel van het Bestuur zijn de voorgestelde traktementen voldoende; dit blijkt daaruit, dat verreweg de meeste militairen, die nu bij de politie dienen, hun wensch te kennen hebben gegeven om bij dat korps te blijven na de reorganisatie.

De klachte betreffende vleeschmarkt en slachtplaats zijn schromelijk overdreven. Het heeft er veel van, dat de heeren zich bewust zijn, dat zij geen indruk zullen maken als zij niet schrikkelijk overdrijven, het er dik opleggen of chargeeren. De toestand op de markt is bevredigend. Niet alleen de Gouverneur heeft de markt bezocht, doch ook ik bezoek de markt telkens, minstens om de maand, en vond haar altijd, zooals de Gouverneur haar bij zijn bezoek aantrof. Vernomen hebbende, dat de heer Muller zich had uitgelaten, dat hij zijne inlichtingen van den marktmeester had, heb ik dien beambte bij mij laten komen en, omdat ik het vreemd vond, dat hij den toestand van het gebouw, dat onder zijn direct toezicht staat en voor welker zindelijkheid hij direct verantwoordelijk is, zoo in strijd met de feiten zou afschilderen, vroeg ik hem, of hij het werkelijk had gedaan, waarop de man mij antwoordde, dat hij niet gezegd heeft, dat er geronnen bloed in de blokken, doch wel zwarte moeten van het bloed er in zaten, ook niet dat aan de muren tot ontbinding overgegaan bloed zat, ook niet dat het in de markt stonk, wel dat het er minder aangenaam naar vleesch rook.

Met betrekking tot de slachtplaats zal hij het meer over den vervallen toestand van het gebouw hebben gehad. De plaats waar faecaliën wordt weggegooid ligt stroomafwaarts en beneden den wind van de slachtplaats. Heeft de marktmeester zich uitgelaten zooals de heer Muller beweert, dan moet hij de kluts kwijt zijn geraakt en niet geweten hebben wat hij zeide, doch, Mijnheer de Voorzitter, de heer Muller zelf erkent, dat de slaggers tegen hem hebben gelogen, waarschijnlijk is de marktmeester verkeerd begrepen. Het feit door den Commandant der politie aan den Heer Muller meegedeeld heeft minstens zes jaar geleden plaats gevonden, doch door verhooring van een der straatlichten is daarin voorzien.

De straten zijn, zooals in den breede in de stukken is aangetoond, schoon. Elke vreemdeling, die hier komt, roept over de zindelijkheid der stad en vergelijkt onze straten gunstig tegenover andere plaatsen. Ik zou vele namen kunnen noemen, doch nomina sunt odiosa. De heer Muller heeft genoemd de Belvédèrestraat en de Appelsteeg. Nu is deze laatste de minste onzer straten, het is een zeer korte smalle steeg in het blok der Willemstad, onze meest ongunstige buurt, niet zoo breed als mijn schouder, zonder één deur er in. Nu worden de straten enz. van „Poenda” eiken dag, zonder onderscheid schoongemaakt door twee dwangarbeiders en drie aangehuurde werklieden, de straten enz. van de eigenlijke stad aan de Overzijde geregeld elken dag door zes aangehuurde werklieden schoongeveegd; de Berg krijgt minstens 3 malen 's weeks een flinke beurt. Hoe kan dan vuile lappen drie dagen in de Belvédèrestraat blijven liggen en uitwerpselen een paar dagen in de Appelsteeg? Hoe kan de heer Muller trouwens zeggen, dat het dezelfde lappen zijn, die hij telkens ziet en dat het vuil niet pas uit een der vensters is neergeworpen?

En hiermede, Mijnheer de Voorzitter, zou ik kunnen volstaan, zoo mij op dezen voor U zoo gedenkwaardigen dag, waarop de Koloniale Raad, naar alle waarschijnlijkheid, voor het laatst het voorrecht geniet onder Uw voorzitterschap te vergaderen, niet de eer te beurt valt, namens den Gouverneur, een woord van afscheid tot U te richten. Een eervolle en aangename taak, zeer zeker, doch ook een waaraan een tint van weemoed niet vreemd is. In afscheid nemen zit toch altijd iets weemoedigs, wanneer men ongaarne ziet, dat de band verbroken wordt. En dat het Bestuur den band gaarne aanhield is U ook wel bekend. Alleen het besef van de grondheid Uwer motieven, heeft het kunnen doen berusten in Uw ontslag en niet verder aandringen op aanblijven. Deze is de twaalfde steeds in belangrijkheid, zoowel wat betreft eindcijfer als subsidie, toenemende begrooting, die onder Uw hamer doorgaat. En in al die jaren heeft U steeds de juiste verhouding tusschen den Voorzitter van den Kolonialen Raad

en het Bestuur in het oog weten te houden. Onafhankelijk in Uw oordeel als weinigen, heeft U niettemin steeds naar aangename samenwerking tusschen de twee takken van de wetgevende macht gestreefd, overtuigd, dat zonder samenwerking niets duurzaam in het belang der kolonie bereikt kan worden, die U zoo na aan het hart ligt. Ook hebben de gemachtigden van den Gouverneur steeds op Uw welwillendheid mogen rekenen. Een woord van waardeering voor dat alles is dus van dezen kant zeker niet misplaatst.

Moge het U goed gaan, Mijnheer de Voorzitter, en moge U nog langen tijd, steeds aansterkende in gezondheid, kunnen genieten van Uw welverdiend otium cum dignitate.

De heer van der Veen Zeppenfeldt, gemachtigde van den Gouverneur, nu aan het woord, zegt het volgende:

Mijnheer de Voorzitter. Het heeft mij genoeg gedaan, dat heden avond naast de woorden van critiek, die uitgesproken zijn, ook hoopvolle woorden werden gehoord over de toekomst, die Curaçao wacht.

Menschelijkerwijze gesproken bestaat er naar mijn oordeel geen reden voor bezorgdheid over de toekomst.

Als verblijvend teeken mag worden genoemd de oprichting alhier van groote bedrijven, waaronder ongetwijfeld de oprichting van eene groote petroleum raffinaderij door de Bataafsche Petroleum Maatschappij een eerste plaats inneemt.

Terecht kon Z. E. de Minister van Koloniën dit jaar in de Eerste Kamer der Staten Generaal zeggen „al is Curaçao een kind geweest van vele zorgen, in Curaçao hebben wij vooral in de laatste jaren nogal het een en ander tot stand kunnen brengen.”

Ik zal niet treden, Mijnheer de Voorzitter, in eene beoordeeling van krantenartikelen of krantenberichten. De personen, die daarvan de verantwoordelijkheid dragen, zullen, zoo zij zulks noodig en nuttig oordeelen, de geachte leden, die het daarover hadden, van antwoord dienen.

En, ofschoon ik een broertje aan napleiten dood heb, kan ik niet nalaten op te merken, dat men in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig verslag der Eerste Kamer over de *Curaçaosche* begroting voor het dienstjaar 1916, kan lezen, dat naar de meening van Z. E. den Minister van Koloniën de klachten over de economische nooden op de benedenwindsche eilanden der kolonie *ongetwijfeld gegrond* waren.

De rapporten en berichten, die den Minister zoo deden schrijven, heeft de Gouverneur in zijne Memorie van Antwoord ook aan den Raad medegedeeld.

Ik plaats dan ook de meening van Z. E. den Minister van Koloniën tegenover die van de heeren, die van oordeel zijn, dat de nood niet zoo erg was en zal, met uitzondering van een paar punten, die ik meen te moeten weerleggen, niet verder in discussie treden over den geleden nood, waar, naar het schijnt, de negers hier eerst van honger moeten doodvallen, vóór dat voor hen sprake kan zijn van nood en armoede.

Ik meen dat door de rapporten van de Gezaghebbers en Districtmeesters het bewijs is geleverd dat de nood hoog was, ja, zeer hoog. De Gouverneur, die alles zooveel mogelijk persoonlijk naging, vond overal den toestand conform de rapporten, zoo niet erger. Was dat geen reden om niet meer te spreken van overdreven berichten? Of tracht men ook aan de eerlijkheid van den Gouverneur te doen twifelen? Een vruchteloze poging, Mijnheer de Voorzitter! Gouverneur *Nuyens* is vóór alles eerlijk; rijk en arm, jong en oud weten dat. Hij was eerlijk als rechter, eerlijk als Procureur-generaal, is en wil zijn eerlijk als Gouverneur. Het kan ook niet anders. De gesteldheid van den mensch kan veranderen, maar zijn karakter niet. De eerlijkheid van den Gouverneur zou opgekomen zijn tegen wien ook, die zou getracht hebben den nood, met welke bedoeling ook, te exploiteeren. Waar de Apostolisch-Vicaris de berichten, die in een Amerikaansch blad over Curaçao hebben gestaan en welke berichten van Mgr. zouden zijn uitgegaan, heeft tegengesproken, daar was voor het Bestuur geen aanleiding om iets te doen, vooral waar het crediet van Curaçao volstrekt niet geleden heeft.

Uit het feit, dat er op Curaçao volksdanspartijen gehouden werden, kan men niet concludeeren dat er geen nood geleden werd. Wij zien in Holland dat het Koninklijk Nationaal

Steuncomité 1914 met zijn liefdadig en menschlievend werk niet ophoudt, omdat de volksbioscopen dag in en dag uit vol zijn. Maar, gelukkig, zooals de Gouverneur deed uitkomen, niet alle menschen zijn arm. En men kan er zeker van zijn, dat degenen, die danspartijen gaven, niet bedeed werden. De bedeeden waren oude, zieke en gebrekkige menschen, weduwen met kinderen, die geen voedsel hadden omdat de oogst totaal mislukt was. Van demoralisatie kan in zulke gevallen geen sprake zijn.

Wij kunnen betreuren, Mijnheer de Voorzitter, dat er menschen zijn, die hun verdiensten verkwisten en hun gezin gebrek laten lijden. Wij moeten, waar wij kunnen, hun het verkeerde van deze handelwijze onder het oog brengen, wat ook voortdurend wordt gedaan en door geestelijken en, waar het mogelijk is, door de districtmeesters. Maar het arme gezin een kleine aalmoes weigeren, die het hard noodig heeft, dat kunnen wij niet, dat mogen wij niet.

Zooals uit de Memorie van Antwoord van den Gouverneur blijkt, zal het Bestuur met Z. E. den Minister van Koloniën in overleg treden omtrent de verhooging van de bezoldigingen van de ondergeschikte ambtenaren. Ik hoop, met het geachte lid Gorsira, dat die bezoldigingen spoedig zullen worden verhoogd.

Aan het geachte lid Winkel kan ik mededeelen, dat de taak van den raadsman voor visscherijzaken, ook volgens diens eigen oordeel, als afgelopen moest worden beschouwd. (Zie Memorie van Antwoord van Z. E. den Minister van Koloniën op het Voorloopig Verslag der Eerste Kamer over de Curaçoesche begroting voor het dienstjaar 1916).

De Gezaghebber van Aruba is door den Gouverneur aangeschreven om voortaan zoo mogelijk met de landraden de openbare scholen geregeld te bezoeken. Nu dient te worden afgewacht.

Het aanleggen van een algemeene begraafplaats zal, naar het oordeel van Z. E. den Minister van Koloniën, moeten wachten op betere tijdsomstandigheden.

De Heer Winkel heeft over de hoedenindustrie gesproken, in dit verband, dat hij aan het Bestuur in overweging gaf maatregelen te treffen om de vlechtsters in de gelegenheid te stellen betere prijzen voor de hoeden te krijgen. Ik stond op het punt schorsing der zitting te vragen om met den Gouverneur over deze zaak, waarvan de behandeling niet werd voorbereid, overleg te plegen, om aan den heer Winkel, ofschoon hij zeide geen antwoord te verwachten, toch een antwoord te geven. Om praktische redenen gaf ik aan dat voornemen geen gevolg.

Verscheidene pachters van Gouvernements gronden en houders van donatiegronden, die in aanmerking voor verplaatting komen en zulks verzochten, konden niet overgeplaatst worden uit gebrek aan maisstokken voor de daken der hutjes. Ik heb zulks aan het geachte lid *Forbes*, die zich tot mij om inlichtingen wendde, medegedeeld. In aansluiting met hetgeen de Gouverneur in zijn Memorie van Toelichting over dit onderwerp aan den Raad heeft medegedeeld, kan ik zeggen, dat Zijnhoogedelgestrenge den volgenden brief van den Districtmeester van het 4e. en 5e. district heeft ontvangen:

„Curaçao, 7 Maart 1916. Ik heb de eer Uhoogedelgestrenge mede te deelen, dat de modelhut met dak van cactushout, bestreken met een mengsel van klei en hooi, waarvan de bouw bij Uw missive van den 24n. Januari jl. N° 265 aan mij werd opgedragen, voltooid is en dat dit een bedrag van f 270.20 heeft gekost.

Daar die hut, zooals met U was afgesproken, eventueel tot politiewacht moet dienen, werd haar een vloer-oppervlakte gegeven van 30×12 voet, alzoo ruimer dan de gewone hutten der negers, en was het verder noodig vooral voor deuren en ramen degelijk materiaal te gebruiken en niet planken van gebruikte kisten en dergelijke, zooals men hier buiten gewoon is.

Ik kan niet ontkennen, dat de kosten wel meer hebben bedragen dan ik op gerekend had. Dit is een gevolg van de volgende omstandigheden: In de eerste plaats moest het cactushout op de plantage *St. Kruis* aangekocht en dus van verre afstand aangevoerd worden, aangezien de benodigde hoeveelheid en soort niet in de onmiddellijke nabijheid van *Dok*

terstuw kon worden verkregen; voorts heb ik met lieden moeten werken, die totaal onbekend waren met bedoeld bouwstelsel en alzoo steeds geleid moesten worden, tengevolge waarvan het werk erg langzaam heeft kunnen vorderen, terwijl ook zoowel de loonen als alle materialen thans veel duurder zijn dan vroeger. Ik geloof niet, dat wanneer de neger voor zich zelf zoo'n hut moet bouwen en hij op zijn goedkoopst werkt, door o. a. ramen en deuren van gebruikte kisten en dergelijke te maken, dit hem minder dan f 150.— zal komen te kosten. Waar zij hun gewone stroohut, geheel nieuw, voor ongeveer f 60.— kunnen bouwen, laat het zich dus licht begrijpen, dat zij aan deze laatste soort hut de voorkeur zullen blijven geven. Zij wijken ook niet gaarne af van hetgeen zij hun voorouders hebben zien doen, terwijl er bovendien weinig of geen lieden op Curaçao worden gevonden die bedoeld tortodak kunnen maken.

In verband met Uw bovengemelde opdracht wensch ik Uhoogedelgestrenge tevens te melden dat ik, ingevolge Uw aanwijzing, mij tot den heer van *Puffelen* op *Malpais* heb voegd om na te gaan of de aldaar neergevelde cactusboomen voor den bouw van bovenbedoelde hut konden worden verkregen. Genoemde heer was onmiddellijk bereid ze kosteloos af te staan, doch bleek het mij bij onderzoek, dat die boomen hoofdzakelijk uit de zogenaamde „cadoesji di kome” of „tampanian” bestonden, waarvan het hout wegens zijn geringe dikte en bollige formatie niet voor het maken van het verlangde dak te gebruiken was. De Districtmeester, *F. K. Thielen*.”

U ziet, Mijnheer de Voorzitter, dat de pachters aangewezen blijven op maisstokken om de daken der hutjes te maken. De cactus, die wij moeten hebben is hier moeilijk te krijgen; de kleihutjes zouden te kostbaar zijn. Gelukkig zijn van het jaar wat maisstokken te krijgen. Verwacht kan dan worden, dat dit jaar de verplaatsing zooveel mogelijk plaats zal vinden.

Het standpunt van het Bestuur in deze zaak is den Raad bekend. Meermalen is het aan den Raad omstandig medegedeeld.

Het verleenen van voorschotten voor de dividivicultuur is niet iets van het tegenwoordige Bestuur. Gaarne wil ik aannemen, dat het vorige Bestuur met de beste bedoelingen de voorschotten voor de dividivicultuur is gaan geven, doch het bleek den tegenwoordigen Gouverneur bij zijn optreden, dat de resultaten, die daarvan verwacht konden worden, zeer klein waren. Zoodra het goedschiks mogelijk was, heeft hij ook daarmee gebroken, hetgeen wel blijkt, dat krachtens zijne beschikkingen slechts een bedrag van f 6 950.— aan voorschotten werd verleend, waaronder een groot voorschot van f 5 000.—, voor de terugbetaling waarvan niet de minste vrees behoeft te bestaan, omdat daarvoor een hypotheek is genomen op een groot complex van waardevolle plantages. Rekening houdende met den financieelen toestand van de voorschotnemers, die hunne verplichtingen niet hebben nagekomen, moest met die voorschotnemers consideratie worden genomen.

Het feit, dat plantages, waarop met voorschotten uit de Koloniale kas dividiviboomen werden geplant, krachtens onherroepelijke volmacht, publiek moesten worden verkocht, teekent m. i. den toestand.

Zooals reeds in de Memorie van Antwoord is medegedeeld, overweegt het Bestuur welk standpunt in deze zaak moet worden ingenomen.

Meerdere inlichtingen zal misschien de Landbouwkundige kunnen geven, zoo die noodig worden geacht. Den dank van het geachte lid *Muller* voor verleende inzage van stukken zal ik aan den Gouverneur overbrengen.

De geheele geneeskundige dienst in de kolonie is op het oogenblik in studie. Wij hebben in ons midden den Hoofdinspecteur van de Volksgezondheid in Zuid Holland, Noord Holland, Zeeland en Utrecht om den openbaren gezondheidsdienst in deze Kolonie in te richten. Als hoofd van den Gezondheidsdienst zal spoedig uitkomen een bacterioloog en seroloog in den persoon van Dr. *Waterman*. De Raad kan er zeker van zijn, dat voor den gezondheidsdienst*gedaan zal worden wat kan worden gedaan.

Zooals uit de Memorie van Antwoord van den Gouverneur

blijkt, wordt de quaestie overwogen of aan Surinaamsche geneesheeren de bevoegdheid kan worden gegeven om overal in de kolonie praktijk uit te oefenen. Gezorgd zal er echter voor moeten worden, dat de markt niet zoodanig wordt overvoerd, dat er geen plaats meer zal zijn voor Hollandsche artsen. Het is den Gouverneur niet gebleken, dat de functiën van de geneesheeren door de Kolonie of het Rijk bezoldigd, lijden, omdat zij armenpraktijk in particuliere ziekeninrichtingen uitoefenen. Voor wat dit punt betreft, meen ik te moeten verwijzen naar de Memorie van Antwoord van den Gouverneur.

Het Bestuur is van oordeel, dat er geen reden bestaat om geneesheeren te gaan aanstellen en bezoldigen, speciaal voor de armenpraktijk in particuliere ziekeninrichtingen.

Ik vermeen hiermede de verschillende sprekers te hebben beantwoord.

De *Voorzitter*, hierop het woord nemende, zegt het volgende:

Mijne Heeren. Het is mij hoogst aangenaam geweest, bij monde van den geachten gemachtigde van den Gouverneur, den heer *Gorsira*, de door mij gewaardeerde woorden te vernemen, die de Gouverneur de goedheid had tot mij te richten.

Terwijl ik den heer *Gorsira* mijn innigen dank betuig voor de vriendelijke woorden, die hij zelf tot mij gericht heeft, ben ik zoo vrij hem beleefd te verzoeken aan ZHEG. de gevoelens mijner diepe erkentelijkheid te willen overbrengen, met bijvoeging dat geen grootere voldoening mij, bij het neerleggen van mijn ambt, te beurt kon vallen dan te weten dat het streven, hetwelk altijd bij mij bestaan heeft om de geringe krachten, waarover ik beschikken kon, ten dienste van mijn dierbaren geboortegrond te stellen, door het Bestuur ingezien en door hetzelfde gewaardeerd werd.

Deze voldoening, gepaard aan het bewustzijn, dat ik tenminste getracht heb mijne plichten jegens mijn land te vervullen, stelt voor mij een belooning daar, die ik als waardevol beschouw, aangezien die mij in mijne oude dagen, in de dagen die mij wellicht nog overblijven, steeds bijblijven zal.

De heer *van der Breggen*, gemachtigde van den Gouverneur, vervolgens het woord gekregen hebbende, zegt het volgende: Mijnheer de *Voorzitter*. Gelukkig kan ik over de verbetering van den havenmond dezen keer beter nieuws mededeelen, dan het vorige jaar, bij de behandeling van de begroting voor het dienstjaar 1916, het geval was.

Toen zag ik mij genoodzaakt, na een persoonlijk onderzoek van ongeveer twee maanden en na eene bestudeering van alle proeven, die er vóór dien genomen waren, om te adviseeren eene poging tot aanbesteding te beproeven.

De toen in toepassing zijnde methoden gaven geen of geen voldoende resultaten om een vlotte beëindiging van de verbeteringswerken in uitzicht te stellen. Ik gevoelde, dat ik naast een goede voortzetting der werken in eigen beheer een poging om tot aanbesteding te geraken niet onbeproefd mocht laten. De Gouverneur kon zich met mijn voorstel vereenigen en het mocht Z. E. den Minister van Koloniën behagen, dat ook getracht werd in deze richting eene oplossing te zoeken.

Met de aannemersfirma's *Monberg, Saabye & Lerche* te *St. Thomas* en *John Monks & Sons* te *New-York* zijn onderhandelingen aangeknoopt. In de Memorie van Toelichting deelde de Gouverneur mede, dat deze onderhandelingen werden voortgezet.

In December van het vorige jaar stelde de vertegenwoordiger van de Deensche aannemersfirma een onderzoek naar de verbeteringswerken aan de haven alhier in en in Februari van dit jaar de vertegenwoordiger van de firma *Monks*. Door de Deensche firma is telegrafisch een aanbod gedaan, dat mij te hoog toeschijnt. Van de firma *Monks* is enkele dagen geleden een aanbod ingekomen, dat zeer zeker overweging waard zou zijn, wanneer de toestand van de uitvoering in eigen beheer nog dezelfde was als een jaar geleden.

Ik acht het evenwel een groot voorrecht, om den Raad thans te kunnen mededeelen, dat ik — en hiermede moge ik speciaal het geachte lid *Gorsira*, onder dankzegging voor de

waardeerende woorden betreffende mijne leiding van de werkzaamheden, eenige nadere inlichtingen verstrekken — sedert Augustus erin geslaagd ben eene methode in toepassing te brengen, die bevredigende uitkomsten geeft.

De zandzuiger is in Augustus door mij als heimachine ingericht. Drie heimachines, zonder ketel, uit Amerika betrokken, werden op het dek van dit vaartuig gemonteerd. De stoom voor de drijfkracht wordt ontleend aan den ketel van den zandzuiger. De methode bestaat daarin, dat met deze heimachines pijpen van af den waterspiegel worden ingedreven met heiblokken van 300 à 400 K. G. — in plaats van door duikers met voorhamers van 10 K. G., zooals door Prof. Dr. Kraus destijds is geadviseerd — en als men ziet hoe moeilijk zelfs het indrijven van pijpen in het meer naar buiten gelegen gedeelte van den havenmond met zoo'n zwaar heiblok nog gaat en hoe dikwijls allen kort en klein wordt geslagen, dan mag men toch nooit veel verwachtingen hebben gekoesterd van de vroegere methode, zooals door Prof. Dr. Kraus aangeraden.

In de pijpen worden de ladingen dynamiet door duikers aangebracht en daarna worden deze ontstoken. Vervolgens wordt het gedynamiteerde materiaal door de baggermachines opgebracht. Op deze wijze zal het materiaal aan de westzijde kunnen worden verwijderd en ik meende ook deze methode aan de oostzijde in toepassing te kunnen brengen. Bij een proef bleek evenwel, dat de walmuren van het waterfort, daar, waar dicht onder deze muren moest worden gewerkt, niet bestand zouden zijn tegen de zware schokken, waaraan zij voortdurend zouden moeten worden blootgesteld. Voor dit gedeelte meende ik dan ook eene methode in toepassing te moeten brengen, waarbij aanwending van dynamiet overbodig zou zijn. Dit is dan ook de reden, dat ik een proef heb genomen om het materiaal met hydraulische middelen te bewerken en daardoor geschikt te maken voor opzuiging of opbaggering, niettegenstaande door Prof. Dr. Kraus en den ingenieur van den Broek, op grond van een vroeger genomen proef, is beweerd, dat men van hydraulische middelen wel zou mogen afzien.

Voor deze proef werd een pomp van groote capaciteit op den zandzuiger gemonteerd en voor drijfkracht van deze pomp werd een aparte stoomketel in het ruim van den zandzuiger opgesteld. Een persleiding werd onder aan de zuigbuis bevestigd. Deze persleiding eindigt in drie brandspuitenden van 2 c.M. middellijn en hierdoor worden waterstralen onder hoogen druk op het materiaal geperst en daardoor wordt het voldoende losgewerkt om door de Hayward-baggermachine opgebaggerd te worden. Opzuigen gecombineerd met de perswaterinrichting gaf geen resultaat en zoo kon worden overgegaan om met den grooten vasten ketel van den zandzuiger de pomp te drijven, toen bleek, dat de losse ketel niet groot genoeg was. De zandzuiger en de Hayward-baggermachine werken dus in combinatie aan de Oostzijde tot het weer noodig is om den zandzuiger over te brengen naar de Westzijde om daar weer pijpen in te drijven om de oude baggermachine — die zich, na geheel gerepareerd en uitgerust te zijn met een geschikteren grijpemer, kranig weert — er het hare toe te laten bijdragen om vlugger voortgang te kunnen maken.

Mijnheer de Voorzitter. Deze zijn de methoden, die thans door mij worden toegepast en het zou al te onbaatzuchtig van mij zijn om te beweren, dat deze methoden door Prof. Dr. Kraus zijn geadviseerd.

De beëindiging in eigen beheer kan vóór het einde van het jaar 1917 worden verwacht en de tijd om tot aanbesteding over te gaan moet als verstreken worden beschouwd. Mijnheer de Voorzitter, ik meen hiermede het geachte lid Gorsira voldoende te hebben gerust gesteld.

Dan, Mijnheer de Voorzitter, zou ik het geachte lid Winkel willen antwoorden betreffende den stank in het gebouw van de Inspectie der belastingen door de privaten veroorzaakt. Voorop moet worden gesteld, dat een spoelstelsel met afvoer naar zee natuurlijk verre boven elk ander stelsel moet worden verkozen. Daargelaten of het wenschelijk is voor dit gebouw in huur van gouvernementewege gelden te besteden voor den aanleg van water-closets, zijn er, waar dit gebouw aan de haven is gelegen, uit een technisch oog-

punt geen onoverkomelijke bezwaren om zulk een spoelstelsel in dit gebouw aan te leggen. Het is evenwel minder gewenscht om, waar alhier eenige weken geleden de Adviseur voor den Openbaren Gezondheidsdienst, Dr. Th. G. den Houter, is aangekomen, op Zijn Zeergeleerde's adviezen vooruit te loopen. Het tonnenstelsel mag uit den ouden doos genoemd worden; er zijn nog massa's steden — ook in Nederland, voornamelijk in het oostelijk deel — waar het tonnenstelsel het gebruikelijke stelsel is en waar het niet wel mogelijk is om een spoelstelsel aan den bestaanden toestand aan te passen. Terwijl men in geheel nieuw te bouwen steden of stads-gedeelten wel steeds een spoelstelsel met afvoer zal invoeren, is het niet uitgesloten, dat men voor de bestaande Willemstad zijn eischen minder hoog zal moeten stellen.

Wat de herstellingen van straten, wegen en stegen betreft, is het ten overvloede, dat ik het geachte lid Statius Muller antwoord, dat de bedoelde gedeelten van de Conscientiesteeg en de Zaanjesteeg zullen worden verbeterd, voor zoover de gelden voor het gewoon onderhoud strekken.

Ik dank, Mijnheer de Voorzitter.

Alsnu komt aan het woord de heer *Dussel*, gemachtigde van den Gouverneur, en zegt het volgende:

Mijnheer de Voorzitter. Naar aanleiding van wat het geachte lid van den Raad, de heer H. Statius Muller, omtrent den landbouw heeft gesproken, zou ik het volgende wenschen op te merken. In het Voorloopig Verslag is gevraagd op gezette tijden, bijv. om de drie maanden, de resultaten, ook financieele, der genomen proeven op te geven.

Mijnheer de Voorzitter, verslagen van mijn proefnemingen zijn meerdere malen gepubliceerd, zoowel in hier verschijnende weekbladen als in officieele organen. Ik hoop, dat de heer Muller die verslagen nog wel eens zal willen lezen, evenals ZEd. mij het genoegen heeft gedaan mijne aanplantingen op Groot Kwartier te bezoeken, waarover de heer Muller toen en, tot mijn blijdschap ook nu weer in deze openbare zitting, zijn tevredenheid betuigde. Mijnheer de Voorzitter, er zullen nog wel meer verslagen van mijn proefnemingen verschijnen en waar het mij voor de praktijk nuttig wil voorkomen, zal ik ook gaarne de financieele resultaten van sommige proeven mededeelen, al kan ik niet beloven zulks op gezette tijden te doen.

Maar, Mijnheer de Voorzitter, het geachte lid van den Raad, de heer Statius Muller, legt m. i. te veel het zwaartepunt op den eisch naar direct gunstige financieele resultaten. Van vele proefnemingen blijken de gunstige financieele resultaten eerst later op indirecte wijze. Om een frappant voorbeeld hiervan te noemen, wijs ik op een van de jongste door mij genomen proeven met vlug groeiende en sterk tegen de droogte bestand zijnde sorghums. Door die zorgvuldig uitgevoerde proeven geleid, kon ik het afgelopen jaar met gerustheid op Aruba invoeren de geheel nieuwe sorghumvariëteit „Feterita”, waardoor dit jaar, terwijl daar de inheemsche sorghum grootendeels verloren ging, de oogst voor een groot deel op Aruba voor mislukking is bewaard gebleven. Is dit niet een indirect gunstig resultaat van mijn proefnemingen van groote beteekenis?

Een ander voorbeeld van indirect gunstig resultaat der proefnemingen:

De gouvernement's proeven met sisal genomen hadden vooral demonstreerende beteekenis om aan te toonen dat sisalcultuur hier mogelijk is. Veel direct voordeel konden zij niet opleveren, daarvoor waren zij te klein. Maar, Mijnheer de Voorzitter, nu blijkt duidelijk van hoe groot indirect belang zij zijn voor de sisalcultuur op Curaçao in het groot. Duizenden en nogmaals duizenden planten kunnen zij thans in eens leveren aan de sisalonderneming op Mount Pleasant; voor de sisalcultuur dier onderneming van buitengewoon groote beteekenis.

Mijnheer de Voorzitter, ik zou meerdere dusdanige voorbeelden ter illustratie kunnen opgeven, maar het zou mij te ver voeren.

Bij de algemeene beschouwingen kwam, Mijnheer de Voorzitter, ook ter sprake de quaestie van terugbetaling der indertijd door vele groote en kleine planters genoten voorschotten voor dividivicultuur. Mijnheer de Voorzitter, alle divi-

divicontracten zijn afgesloten vóór ik tot landbouwkundige werd benoemd en het toezicht over alle daaraan verbonden werkzaamheden heeft plaats gehad onder mijn voorganger.

Toen ik in 1911 tot Landbouwkundige werd aangesteld, bevond ik, dat in het geheel 66 contracten waren afgesloten, waarvan twee op Bonaire. Bovendien werd nog een voorschot onder hypothecair verband verleend.

Een paar voorschotnemers moesten bij mijn aanstelling nog den laatsten termijn van het hun toegekende voorschot ontvangen.

Ik ben na mijn aanstelling terstond begonnen na te gaan den stand der verschillende met behulp van voorschotten aangelegde of schoongemaakte dividiviplantsoenen, vooral ook om te onderzoeken of het wenschelijk moest worden geacht met het verstreken van dividivivoorschotten voort te gaan. Er was toen nog een bedrag daarvoor op de Koloniale begrooting uitgetrokken. Na een grondig onderzoek, gezien de resultaten, besloot ik geen enkel contract voor voorschot meer af te sluiten.

Op veel te lichtvaardige wijze zijn m. i. vele credieten verleend, dikwijls aan personen, waarvan men vooruit kon weten, dat er hoegenaamd geen zekerheid bestond voor terugbetaling van het op langen termijn verleende voorschot en dat zij zouden voldoen aan de bepalingen van het contract.

Dit laatste bleek zoo duidelijk, dat reeds in het begin sommige voorschotnemers moesten worden gedwongen tot vroege terugbetaling, omdat werd geconstateerd, dat niet volgens het opgemaakte contract werd gewerkt.

Ik weet niet hoeveel personen er meer zijn, die evenmin aan de bepalingen van het contract zullen hebben voldaan, daar alles is afgewikkeld vóór mijn aanstelling.

Nu berust m. i. de mislukking van den opzet van het dividivistelsel toch ook niet alleen op de lichtvaardigheid waarmee de voorschotten zijn verleend.

Onbekendheid met den langzamen groei van den dividivi-boom, de schaarschte aan veevoer in de ontzettend droge jaren ontstaan, waardoor menig groote zoowel als kleine planter zijn vee wellicht niet van de dividiviaanplantingen kon wenen en de gedachte, dat men aan de terugbetaling van van het Gouvernement geleend geld minder behoeft te denken, welke gedachte bij enkelen misschien heeft voorgezeten, zijn m. i. factoren, welke tot de mislukking van vele aanplantingen hebben medegewerkt.

Mijnheer de Voorzitter, de geachte raadsleden, de heeren Statius Muller en Sutherland, beschouwen de met dividivivoorschotten aangelegde dividiviaanplantingen uit het oogpunt van door het Gouvernement ondernomen proeven.

Ik kan evenwel, met het contract in de hand, die meening niet deelen en beschouw de onderhavige zaak der dividiviaanplantingen aldus: Het Gouvernement van Curaçao heeft steun willen verleen om de dividivicultuur te bevorderen door middel van het verstreken van voorschotten op gemakkelijke voorwaarden om aldus de planters te helpen. Het nemen van voorschot geschiedde, althans moest geschieden, geheel vrijwillig. Men kende de bepalingen van het contract en waarborgde daaraan te zullen voldoen.

Ik wensch hierbij op te merken, dat de redactie der dividivicontracten en de daarin opgenomen voorwaarden zijn opgemaakt onder het vorig Bestuur der Kolonie, het contract voor sisalcultuur voorschot onder het tegenwoordig Bestuur. Ik kan verder ten dezen alleen mededeelen, dat door het Bestuur thans wordt overwogen, welk standpunt het zal innemen tegenover de planters, die voorschotten hebben genomen en wier aanplant buiten hun schuld is mislukt.

De heer *Gorsira*, lid van den Raad: Ik zeg den geachten afgevaardigde van het Bestuur, den Directeur der Openbare Werken, dank voor de volledige inlichtingen, die hij heeft willen geven over de havenverbetering; ik herhaal nog eens, dat ik vol vertrouwen heb in de aan hem toevertrouwde leiding en zie ik na zijne verklaring ook in dit opzicht de toekomst met vertrouwen te gemoet.

Ik mag ook mijn dank niet onthouden aan het geacht medelid Zeppenfeldt, die woorden van waardeering heeft gesproken over de sisalonderneming, die onder mijne leiding zich

hier ontwikkelt. Ook ik ben overtuigd, dat goede resultaten daarvan moeten worden verwacht, daar de ondervinding opgedaan met de cultuur er op wijst, dat zij hier wel mogelijk is. Ook in de woorden van den geachten afgevaardigde, den Landbouwkundige, meen ik eene aanmoediging te zien, die mijne meening bevestigt, hetgeen natuurlijk voor mij hoogst aangenaam moet zijn.

De heer *Winkel*: Mijnheer de Voorzitter. Ik voor mij ben er van overtuigd, dat de waarn. Inspecteur van het onderwijs, bij het beoordeelen van het onderwijs, den juisten maatstaf heeft aangelegd. Hoe men lezen, schrijven, rekenen, ja zelfs aardrijkskunde op school kan leeren zonder een taal te kennen, is mij niet recht duidelijk. Geschiedt dit soms in de landstaal?

Wel verre van dankbaar te zijn aan de Missie, dat zij het onderwijs heeft op zich genomen, betreur ik het en met mij ook vele anderen, ook in dezen Raad. Had immers de Missie zulks niet gedaan, het Gouvernement ware verplicht geweest het onderwijs zelf te geven. Ten slotte is toch het Gouvernement voor goed onderwijs verantwoordelijk.

Hoe het onderwijs te verbeteren, laat ik aan het Bestuur over, dat ongetwijfeld, wanneer het bijgestaan wordt door den Inspecteur, tot een goed resultaat zal geraken.

Ik wil even opmerken, dat het bepaald onjuist is, dat de landraad Arends slechts in het afgelopen jaar de openbare school niet zou hebben bezocht, zooals in de Memorie van Antwoord te lezen staat. Volgens mededeelingen, die ik uit goede bron heb, is deze landraad in geen drie jaren in die school geweest.

Dat de landraden door het volk gekozen worden, beteekent niet veel. Van hen immers wordt in de eerste plaats gevorderd, dat zij de wettelijke voorschriften zullen naleven. Doen zij het niet, dan schieten zij te kort aan hunne plichten.

Naar het gezegde van den geachten gedelegeerde zou het inspectiegebouw, omdat het in huur is bij het Gouvernement, verstoken moeten blijven van een behoorlijk water-closet systeem. Daar nu de omstandigheden niet toelaten een eigen gebouw op te zetten, zal de hygiëne er nu geruimen tijd onder blijven lijden. Dit gaat toch niet op, Mijnheer de Voorzitter, waar het een zaak van zoo een groot belang betreft.

Bovendien, al is het huis in huur, dit behoeft geen bezwaar te zijn. Bij het opzeggen van de huur zou men de closets kunnen overbrengen.

Dat de geachte gemachtigde van den Gouverneur mijn voorstel betreffende de politie beschouwt als van iemand, die weinig kennis van zaken heeft, verwondert mij heelemaal niet, want het schijnt, dat men er niet op wil ingaan de militairen in dienst bij de politie te behouden. De militaire politie is het Bestuur niet sympatiek, vooral als er sprake is van een onafhankelijk officier aan het hoofd.

De Procureur-generaal zal niet even veel op straat kunnen zijn als een daartoe speciaal aangewezen hoofdambtenaar zou kunnen en moeten zijn, wil de politie behoorlijk gereorganiseerd zijn. Inplaats van één keer in de maand, zooals de Procureur-generaal thans doet, zou die hoofdambtenaar één keer per dag de markt bijv. kunnen bezoeken.

Ook nu nog houd ik het vol, dat er eene vergissing moet zijn in het aantal afgemaakte honden. Bij de groote overlast, die men van die beesten ondervindt, lijkt mij dat aantal te groot. Het Bestuur onderzoekte de zaak en zegge niet maar aldoor, dat hetgeen de Raad zegt, steeds onjuist, onwaar of overdreven is.

Ook hedenavond beweert de Procureur-generaal, dat het onderwijs niet zoo slecht is als de waarn. Inspecteur in zijn rapport zegt, terwijl de schoolcommissie een rapport heeft uitgebracht, dat in hoofdzaak overeenkomt met dat van den waarn. Inspecteur. En de Procureur-generaal heeft dat rapport geteekend in zijne hoedanigheid van Voorzitter der schoolcommissie.

Is het niet treurig? Mijnheer de Voorzitter, ik hoop maar, dat het den tegenwoordigen waarn. Inspecteur niet aan den noodigen ijver zal gaan ontbreken om als hoofd der Hendrik-school in samenwerking met den Inspecteur, het onderwijs

te helpen verbeteren, of dat deze toestand hem niet zal gaan vervelen en hij maar liever naar het Moederland terugkeert. Ik vertrouw, dat de heer Welling zal begrijpen, dat zijn optreden gewaardeerd wordt en dat van hem veel van het onderwijs verwacht wordt. Het moge hem tot aansporing dienen te weten dat hij, naar ik ingelicht ben, goed bekend staat bij den Minister van Koloniën en dat de onderwijstoestanden in deze kolonie uitstekend bekend zijn bij het Departement van Koloniën.

Hetgeen ik over de hoedenindustrie gesproken heb, was niet van dien aard, dat daarin aanleiding gevonden kon worden voor den geachten gedelegeerde om schorsing van de zitting te verzoeken, ten einde zich in verbinding te stellen met het Bestuur. Ik heb alleen verzocht, dat het Bestuur het wel daaraan zal willen trachten te leiden, dat de vlechtsters wat betere verdiensten kunnen halen uit hun werk en bovendien ben ik begonnen met te zeggen, dat ik geen antwoord verlang, omdat ik dit punt niet in de afdeelingen heb behandeld. Het is mij voldoende als het verzoek gedaan wordt aan het Bestuur.

De heer *Lansberg*: Mijnheer de Voorzitter. Doordien de noodquaestie in de Afdeelingen is aangevoerd, heb ik mij verplicht gevoeld mij daarover uit te laten.

Het geacht lid Zeppenfeldt heeft een aantal cijfers aangehaald om aan te toonen, hoe hoog de nood gestegen was; ik wil ook cijfers aanhalen om aan te toonen, dat die zoogenaamde nood niet zoo schrikbarend was.

De bevolking van Curaçao, Aruba en Bonaire telde volgens het koloniaal verslag in 1914 een zielental van 48947; als men hiervan aftrekt 28947, hetgeen zeer ruim genomen is, voor hen die niet hulpbehoevend zijn, dan blijft een zielental van 20000 over, die groot gebrek zouden geleden hebben; hoeveel is nu uitgegeven voor die hulpbehoevenden uit de collecte tot dat einde in Nederland en elders gehouden, die \pm f 90 000 heeft opgebracht? Men zou het nauwelijks gelooven, dat in „een Hollandsche kolonie, waar menschen naar ziekenhuis of graf gingen, omdat zij gebrek hadden aan alles”, volgens eene beschrijving voorkomende in het „Vaderland”, door het Bestuur der kolonie slechts over een bedrag van f 46 445.— is beschikt, dus een gemiddelde van ruim van f 2.— per persoon en dat wèl, Mijnheer de Voorzitter, in een tijdsverloop van een jaar.

Ik heb niet beweerd, dat de Apostolisch-Vicaris de inlichtingen heeft gegeven aan den reporter van een Amerikaansch blad, zooals die door hem in zijn blad vermeld werden; ik heb alleen gezegd, dat naar aanleiding van hetgeen de Apostolisch-Vicaris *zou gezegd hebben*, het crediet van Curaçao geschaad had kunnen worden, en dat het de plicht van het Bestuur was geweest om dadelijk nadat dit bericht in de kolonie bekend werd, daartegen op te komen.

In de Afdeelingen is niet gesproken over het onderwijs, zooals de Procureur-generaal terecht opmerkt, maar dit is geen grond, waarom dit onderwerp heden niet ter sprake gebracht kan worden. In het eindverslag van de Afdeelingen werd het Bestuur verzocht het verslag van den waarnemenden Inspecteur van het Onderwijs en dat der Schoolcommissie betreffende het onderwijs over het afgelopen jaar ter kennis van de leden van den Raad te brengen vóór de openbare behandeling van het onderhavige ontwerp. Uit dat verzoek moest het Bestuur begrijpen, dat men over het onderwijs inlichtingen verlangde en dat het onderwijs ter sprake gebracht zou worden, nu het als „ongunstig”, in verschillende gevallen als „zeer ongunstig” genoemd wordt.

Dat dit dan ook duidelijk door het Bestuur begrepen is, blijkt uit het feit, dat de Procureur-generaal een geschreven stuk tot verdediging van het onderwijs meegebracht en voorgelezen heeft. Men moge beweren hetgeen men wil omtrent den toestand van het onderwijs, maar het blijkt nu duidelijk uit de verslagen en van den waarnemenden Inspecteur van het onderwijs en uit dat van de Schoolcommissie, dat het onderwijs „onvoldoende en ongunstig” is.

De heer Evertsz beweert, dat het nu niet de tijd is om over de hygiëne te spreken met het oog op de aanwezigheid van een deskundige op dat gebied, die bezig is van onzen toestand een studie te maken. Ik acht het nu juist het geschikte oo-

genblik om daarover te spreken, teneinde het volle licht daarop te doen schijnen.

De heer *H. Statius Muller*: Mijnheer de Voorzitter. Ik heb even het woord gevraagd om een misvatting van den heer Evertsz recht te zetten; ik heb geen oogenblik beweerd, dat de geneesheeren aan hun plichten te kort komen. Ik heb trouwens gezegd: „ik beticht niemand en ik zeg niet, dat het gebeurt” en als leek kan ik dat ook niet beoordeelen. Ik heb, meen ik, duidelijk doen uitkomen, dat het mij te doen was, om een specialen geneesheer aangesteld te krijgen voor de behandeling van onvermogenen, die, voor gouvernement's rekening in ziekeninrichtingen worden verpleegd.

Mijnheer de Voorzitter. Hetgeen de geachte gedelegeerde, de Heer Gorsira, in het midden heeft gebracht naar aanleiding van mijn klachte over de gouvernement's slachtplaats en markt, heeft bij mij in herinnering gebracht een Spaansch blijspel, getiteld „*Como amante i como marido*”, waarin dezelfde persoon de rol van amante en die van marido vervulde. In de rol van amante was de persoon voorkomend, lief, aardig, toegevend tegenover het meisje, waarmede hij verloofd was; als zij samen over straat liepen en een modewinkel voorbijgingen dan was het de amante die voorstelde om naar binnen te gaan om daar cadeautjes te koopen. De gekochte cadeautjes droeg hij dan zeer gewillig naar huis.

In de rol van marido was hij barsch, ruw, opvliegend tegenover hetzelfde meisje — thans zijn vrouw — en als het eens na veel kibbelarij gelukte hem over te halen tot een wandeling op straat, waar men dan voorbij denzelfden modewinkel liep, en hij dan kon vermoeden, dat zijn vrouw hem vragen zou den winkel binnen te gaan, dan versnelde hij den pas en trok haar met ruw geweld verder.

Ik meen, dat de marktmeester bij het geven van inlichtingen omtrent de slachtplaats en de markt bij den geachten gedelegeerde de rol van amante heeft gespeeld en bij mij die van marido; of met andere woorden, mij de markt enz. heeft doen zien in den toestand waarin zij dagelijks verkeerden.

De geachte afgevaardigde heeft ook gezegd, dat ik heb toegegeven, dat de slaggers mij hadden voorgelogen, doch dat heb ik geenszins beweerd: ik zeide duidelijk genoeg, dat de marktmeester mij vertelde, dat de slaggers mij hadden voorgelogen.

Nog een kleine opmerking omtrent de straten, Mijnheer de Voorzitter. Ik ben begonnen met te zeggen, dat ik de namen van meerdere straten kan opnoemen, waar veel vuil dagelijks ligt. Ik zie mij nu verplicht nog de namen van meerdere straten op te noemen, en wel de St. Thomasweg, de Brionweg, de van Walbeeksteeg en de Spaanschesteeg, alle aan de Overzijde.

In deze straten ligt het vuil zoo dik, dat men daarin zeer voorzichtig moet loopen ter voorkoming dat men in aanraking komt met faecaliën.

Aan den heer Directeur van Openbare Werken mijn beleefden dank voor zijne toezegging de door mij genoemde straten onder handen te zullen nemen.

De heer *van der Veen Zeppenfeldt*, lid van den Raad: Mijnheer de Voorzitter. Dat de waarnemende Inspecteur van het Onderwijs, de heer Welling, bij het beoordeelen van het onderwijs een anderen maatstaf heeft aangelegd als de Inspecteur, de heer Meerdink, is duidelijk.

De resultaten van dezelfde scholen, die door den Inspecteur verleden jaar matig werden genoemd, qualificeert de waarnemende Inspecteur heden als ongunstig en zeer ongunstig. Een van beiden, of de heer Welling stelde zijn eischen te hoog of de heer Meerdink de zijne te laag. Over het onderwijs zal ik vanavond niet meer spreken; ik weet toch vooruit dat ik den heer Winkel niet zal kunnen overtuigen. Zelfs een deskundige op onderwijsgebied was daartoe niet in staat. Met het verslag van den heer Meerdink in handen is de heer Winkel den achtsten Mei verleden jaar tot conclusies gekomen, die wij gerust kunnen vergelijken met een onrechtvaardig vonnis. De heer Meerdink toch heeft in zijn rapport geen enkele school op Curaçao *slecht* genoemd, alleen voor de Hendrikschool noemt hij de resultaten *matig* en voor sommige vakken *onvoldoende*; voor de rest, bijzondere en openbare in de

stad, noemt hij de resultaten *gunstig, bevredigend, goeden indruk, wat minder dan goeden indruk* en voor de buitenscholen noemt hij de resultaten *matig*, doch erkende terzelfder tijd de groote moeilijkheden waarmee de onderwijzers daar te kampen hebben. Voor geen enkele school komt in zijn rapport voor het woordje *slecht* en toch concludeerde de heer Winkel als volgt: „Met zulk een verslag voor zich en — let wel, Mijnheer de Voorzitter, — overtuigd als men moet zijn na de lezing daarvan, dat de steller zich bijzonder zacht heeft uitgedrukt — hoe weet de heer Winkel dit? — kan men tot geen andere conclusie komen dan dat het met de resultaten van het onderwijs bepaald slecht gesteld is.”

Zie, Mijnheer de Voorzitter, dit noem ik een onbillijke conclusie, een onrechtvaardig vonnis.

Soi inocente — Si, lo sé, pero va a la carcel.

Ik hoor den heer Lansberg het bedrag van f 46 445. — noemen. Mag ik andere cijfers voorlezen?

Als ik goed gerekend heb, werd door het Bestuur gedurende den nood aan werkverschaffing, beschuit aan de arme schoolkinderen en hoedenstroo aan arme vlechtsters uitgegeven voor Aruba, Bonaire en Curaçao samen f 63 878.84½.

In dit bedrag is natuurlijk niet begrepen wat uitgegeven is door het ondersteuningsfonds „Nederl. Antillen”.

Voor deze luidt het f 38 685. —. Rekent men nog daarbij f 2 550, f 800. — en f 1 400. —, dat respectievelijk op Aruba, Bonaire en Curaçao zijn verdeeld uit de gelden, die hier voor de armen waren bijeengebracht, dan krijgen wij een totaal generaal van f 107 313.84½, waarvan summa summarum is uitgegeven:

voor Aruba	f 50 911.97½
„ Bonaire	„ 25 870.14½
en „ Curaçao	„ 30 531.72½

De Voorzitter neemt het woord en zegt, dat hij de formaliteiten niet in acht zal nemen en den Ondervoorzitter verzoeken zijn zetel in te nemen, omdat hij geen rede wil houden, doch slechts een paar opmerkingen maken naar aanleiding van hetgeen de heeren Winkel en Lansberg aangaande het onderwijs hebben gezegd.

In de Afdeelingen heeft spreker, als het onderwijs ter sprake kwam, de heeren altijd verzocht om niet te overdrijven. Het onderwijs op de Hendrikschool is wel geen universiteitsonderwijs, doch hij moet ontkennen, dat het thans slechter zou zijn dan vroeger, wat ook door de Schoolcommissie, waarvan spreker de eer had Voorzitter te zijn, altijd werd betoogd.

In het rapport van den Inspecteur van het onderwijs, den heer Meerdink, verleden jaar uitgebracht, wordt dat onderwijs „matig” genoemd. Wanneer de waarnemende Inspecteur, de heer Welling, het dit jaar „ongunstig” en „zeer ongunstig” noemt, zou men kunnen zeggen, dat die achteruitgang onder de leiding van den heer Welling, die sedert een jaar aan het hoofd der Hendrikschool staat, heeft plaats gehad.

De heer Lansberg hierop antwoordende, zegt, dat uit de overgelegde stukken blijkt, zooals hij reeds gezegd heeft, dat het onderwijs door den waarnemenden Inspecteur en door de Schoolcommissie „onvoldoende” en „ongunstig” wordt genoemd. Het is niet waar, zegt spreker, dat het openbaar onderwijs nu en vroeger even goed was.

De heer Winkel refereert zich, naar aanleiding van hetgeen de Voorzitter heeft gesproken, aan het rapport van den Inspecteur van het onderwijs Meerdink en zegt, dat, waar en de heer Meerdink en de heer Welling beiden vakmannen zijn, hunne rapporten elkander niet kunnen tegenspreken. Dit blijkt wel hieruit, dat beide rapporten een achteruitgang van het onderwijs op de Hendrikschool constateeren. Bovendien is de heer Welling een uitstekend Inspecteur.

De conclusie waartoe spreker dan ook komt, is dat het onderwijs op de Hendrikschool in 1915 te wenschen overliet.

De heer Gorsira, lid van den Raad, moet tegen de bewering van den Voorzitter, dat het onderwijs op de Hendrikschool

vroeger goed was, opkomen. Reeds in 1913 is dat onderwijs door hem in dezen Raad besproken en slecht genoemd. Van Bestuurswege is dat toen tegengesproken. Dit jaar wordt door de Schoolcommissie zelve in haar rapport gezegd, dat de resultaten van dat onderwijs „onvoldoende” en „minder gunstig” zijn.

De gemachtigde van den Gouverneur, de Heer *Gorsira*, vraagt wederom het woord en zegt het volgende:

Mijnheer de Voorzitter. De heer Winkel schijnt een verkeerde voorstelling van het beheer van de markt te hebben. Deze resorteert niet onder de politie, doch wordt door den Marktmeester onder toezicht van den Procureur-generaal beheerd. De Officier-commissaris zou er dus evenmin iets mee te maken hebben als de Commandant nu. De Marktmeester is er dagelijks een heel stuk van den dag: het is dus voldoende dat de Procureur-generaal er eens in de maand komt.

Er wordt geklaagd, dat de feiten onjuist worden genoemd, maar Mijnheer de Voorzitter, dat zij onjuist zijn kan ik toch niet helpen en moeten zij toch worden tegengesproken. De heer Winkel is niet overtuigd door de argumenten van zulke bevoegde deskundigen in politie- en militaire zaken, als ik heb aangehaald, dus verwondert het mij ook niet, dat hij, vasthoudend man als hij is, blijkt te blijven hangen aan het idee van verkeerde opstelling.

De Schoolcommissie is hier niet vertegenwoordigd, de Gouverneur wèl, en namens ZHEG. is reeds gezegd, dat men het woord „ongunstig” niet mag opvatten in den zin, dat de kinderen buiten bijna niets leeren, want dan zou het onjuist zijn; men heeft de kennis der Nederlandsche taal te veel laten gelden. De détours van den Kolonialen Raad kennende, heb ik mij uit voorzichtigheid gewapend met een antwoord op mogelijke aanvallen betreffende het onderwijs.

Het is niet de eerste keer, dat de Raad het Bestuur *au dépourvu* neemt en over zaken spreekt, waarover in de stukken niet is gesproken.

De heer Lansberg heeft het verleden jaar reeds gedaan.

De Brionweg en de nog opgenoemde straten zijn afgelegen, bijna aan den rand der stad in de zoogenaamde „moondi”, doch ook daar wordt meermalen in de week geveegd. De toestand is met veel te schelle kleuren geteekend.

Of de marktmeester, wat hij den heer Muller vertelde, als amante of marido zeide, doet niets ter zake. Een teeken, dat de heer Muller hem, volgens zijn eigen zeggen, verkeerd heeft begrepen.

De heer *Status Muller*, lid van den Raad, wil slechts een paar woorden zeggen om te releveeren, dat de marktmeester bij den geachten gedelegeerde de rol van amante heeft gespeeld en niet bij hem.

De heer *Sutherland* zegt, dat hij met genoegen van den heer Lansberg heeft vernomen, dat deze geen bedoeling had den Apostolisch-Vicaris aan te vallen.

De gemachtigde van den Gouverneur, de heer *van der Breggen*, verzoekt nog even het woord om den heer Winkel te zeggen, dat de quaestie van den toestand van de privaten in het Inspectiegebouw z. i. het liefst overgelaten moet worden aan het oordeel van den Adviseur voor den openbaren Gezondheidsdienst, Dr. den Houter. Technische bezwaren voor het aanbrengen van water-closets in dit gebouw bestaan niet. Bovendien kan men water-closets, vooral wanneer deze behoorlijk zijn aangebracht, maar niet meenemen als deze portefeuille, wanneer de huur wordt opgezegd.

Niemand meer het woord verlangende, verklaart de Voorzitter de algemeene beraadslaging gesloten, waarna op voorstel van den heer Lansberg, vóór dat wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling, de vergadering voor eenige minuten wordt geschorst.

Na verloop van vijftien minuten wordt de zitting hervat.

De heer *Winkel* verzoekt het woord en zegt: Mijnheer de

Voorzitter. Ik kan verklaren, dat sedert ik lid ben van dezen Raad — en dat is ongeveer vier jaar — de Schoolcommissie steeds heeft beweerd, dat het onderwijs goed was.

Mijnheer de Voorzitter. Ik vraag U beleefd den geachten gedelegeerde van het Bestuur te verzoeken een uitleg te willen geven van het woord „détours” zooveel door hem gebezigd.

De gemachtigde van den Gouverneur, de heer *Gorsira*: Mijnheer de Voorzitter. Het woord „détours” is gebezigd in den zin van het gezegde: „nourri dans le sérail, j'en connais les détours.” In dezen zin beteekent het „gangen”; doch deze uitdrukking raakt den heer Winkel niet, hij heeft er niets mede te maken; het is gezegd naar aanleiding van hetgeen de heer Lansberg heeft beweerd in verband met het voorbereid komen in zake het onderwijs.

Mijnheer de Voorzitter. Ik wil nog even opmerken, dat ik niet hier gekomen ben om den heer Winkel uitleg te geven van woorden, die hij niet verstaat, om dus als onderwijzer op te treden. Als de heer Winkel een woord niet begrijpt, dan moet hij het maar in een dictionnaire naslaan.

De heer *Winkel*: Mijnheer de Voorzitter. Nu de geachte gedelegeerde niet aan het verzoek wil voldoen en zelfs verwijst naar een woordenboek, dat ik niet bij mij heb, vermeen ik krachtig te moeten opkomen tegen het bezigen van dat woord door een gedelegeerde in dezen Raad. Daarmee zou bedoeld kunnen worden „unfair” of „slinksche wijze”.

De heer *Lansberg*: Mijnheer de Voorzitter. Ik moet opkomen tegen de onderstelling van den Procureur-generaal, dat hij de détours van den Raad kennende, een geschreven stuk betreffende het onderwijs heeft meegebracht. Ik wil den Procureur-generaal doen opmerken, dat de Raad geen gebruik van omwegen maakt noch behoeft te maken, maar steeds recht op zijn doel aanstuurt.

De *Voorzitter* verklaart het incident hiermede gesloten, waarna besloten wordt over te gaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp-begroting voor het dienstjaar 1917.

Hierop worden onderartikelen 1 tot en met 38 (onderartikelen 24 en 28 zooals gewijzigd bij nota's van wijzigingen) elk afzonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij onderartikel 39 stelt de heer *Stattius Muller*, lid van den Raad, voor om dit onderartikel van de begroting af te voeren.

Nadat dit amendement is ondersteund door de heeren *Forbes* en *Lansberg*, wordt het aldus door den voorsteller toegelicht:

Mijnheer de Voorzitter. Ik stel voor artikel 39 luidende: „Bijdrage aan de Curaçaosche Maatschappij tot bevordering van landbouw, veeteelt, zoutwinning en visscherij f 1 000.—”, uit de begroting te lichten.

Het zal ongetwijfeld verwondering wekken, dat een voorstel tot het niet toekennen van subsidie aan de landbouw maatschappij komt van een oud bestuurslid daarvan, — ik heb het gebracht tot ondervoorzitter van die maatschappij, Mijnheer de Voorzitter. Toen ik nog de eer had deel uit te maken van het bestuur, Mijnheer de Voorzitter, en het gebleken is, dat de maatschappij op landbouwgebied niets bereiken kon, werden hare werkzaamheden, om haar fatsoen te redden, over een anderen boeg gegooid en ging zij zich occuperen met de bevordering van de hoedenindustrie.

Noot 167 van den uitgewerkten en toelichtenden staat luidt: Het voornemen bestaat om op Curaçao onder beheer van den Landbouwkundige, door middel van ingevoerde rasdieren, goede, zuivere en gekruiste fokdieren te kweken om deze aan veehouders te verkoopen, wat voordeliger is dan het telkenjare invoeren van fokdieren uit het buitenland. Hierdoor zal ook een juiste fokwijze worden toegepast; eenige resultaten zijn er reeds verkregen. Het voor 1916 toegestaan crediet wordt, om een voldoende aantal fokdieren te kunnen invoeren, ook voor 1917 aangevraagd.

En door de maatschappij en door den landbouwkundige zal dan hetzelfde werk worden gedaan, hetgeen mij overbodig voorkomt, want ik weet, dat de maatschappij slechts heel enkele rasdieren heeft ingevoerd, die aan een betrekkelijk zeer klein aantal leden daarvan ten goede zijn gekomen.

Buitendien vraag ik of, indien de maatschappij nuttig werkzaam is geweest, haar ledental zich niet had moeten uitbreiden; het tegenovergestelde daarvan heeft plaats gehad, Mijnheer de Voorzitter. Opggericht met 60 leden, is het aantal daarvan thans ingekrompen tot 30.

Nadat door het Bestuur de zorg voor de hoedenindustrie in haar geheel is overgenomen, bleef er voor de maatschappij ook niet veel meer te doen, hetgeen trouwens blijkt uit haar jaarverslagen, die sinds belangrijk zijn ingekrompen.

De heer *Dussel*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt, dat hij zich ten aanzien van het ingediende amendement omtrent de afvoering van den onderhavigen post refereert aan datgene, wat het Bestuur omtrent het subsidie heeft gezegd in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag en de aanneming van het amendement moet ontraden.

Hij wil echter alleen nog opmerken, dat, mocht de aanneming van het amendement eventueel afvoering van dezen post tengevolge hebben, het hem zeer zou spijten, wanneer het bij artikel 38 uitgetrokken bedrag voor cultures en de veeteelt niet in het belang van de verbetering van onzen veestapel met dat bedrag zou kunnen worden verhoogd.

Hoewel artikel 38 reeds is aangenomen, meent hij te hebben begrepen, dat het geachte lid *Statius Muller* er accoord mee zal kunnen gaan, als het Bestuur alsnog genegen mocht worden bevonden tot verhooging van artikel 38 als bedoeld, te besluiten.

De *Ondervoorzitter* zegt hierop, dat wanneer het Bestuur oordeelt, dat artikel 38 moet worden verhoogd, het nog altijd die verhooging bij suppletoire begrooting kan voorstellen.

Niemand meer het woord verlangende, wordt bij loting beslist, dat de stemming bij N° 6 der presentielijst zal aanvangen, waarna het amendement in stemming wordt gebracht en met 7 stemmen tegen 5 aangenomen.

Vóór stemmen de heeren *Zeppenfeldt*, *Statius Muller*, *Winkel*, de *Casseres*, *Lansberg*, *Forbes* en de *Voorzitter*; tegen de heeren *Sutherland*, *Evertsz*, *Senior*, *Gorsira* en de *Ondervoorzitter*.

Hierna worden de onderartikelen 40 (nu onderartikel 39) tot en met 45 (nu onderartikel 44) elk afzonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij onderartikel 46 (nu onderartikel 45) stelt de heer *Statius Muller*, lid van den Raad, voor om onderdeel *c* daarvan, luidende: „Reinigen en schoonhouden van straten, riolen en pleinen: Curaçao f 4 500.—”, te verhoogden met f 1 500.—, en te brengen op f 6 000.—.

Nadat dit amendement ondersteund is door de heeren *Lansberg* en *Gorsira*, wordt het door den voorsteller aldus toegelicht:

Mijnheer de Voorzitter. Ik zou als toelichting van mijn voorstel kunnen volstaan met te verwijzen naar hetgeen ik over de straatreiniging bij de algemeene beraadslaging heb gezegd.

Ik wil hieraan echter nog toevoegen, dat een van onze geneesheeren mij heeft ingelicht, dat men de typhus kan hebben zonder het zelf te weten — de z. g. bacillendragers —, en waar het bekend is, dat de bacillen van de typhus het lichaam verlaten in de uitwerpselen, en faecaliën veelvuldig op straat worden gedeponeed, de mogelijkheid niet is uitgesloten, dat de infectie van deze vreeselijke ziekte door de vlieg wordt overgebracht.

Het is mij te doen, Mijnheer de Voorzitter, om een spoedige reiniging van straten en pleinen te verkrijgen. Als voorlooper op de maatregelen, die getroffen moeten worden, om te geraken tot een afdoende straatreiniging, durf ik mijn voorstel met gerustheid aan het oordeel van den Raad onderwerpen.

Naar aanleiding van dit amendement zegt de heer *Zeppenfeldt*, lid van den Raad, dat dit artikel voor overschrijding vatbaar is en hij dus niet kan inzien, waarom deze post in dezen tijd moet worden verhoogd.

De *voorsteller* van het amendement zegt hierop, dat als hij van het Bestuur de toezegging kan krijgen, dat alle straten geregeld elken dag zullen worden gereinigd, hij bereid is zijn voorstel in te trekken.

De heer *Gorsira*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt dat hij het amendement van den heer *Stadius Muller* ten stelligste moet ontraden en wel om drie redenen:

1° Omdat, zooals hij reeds heeft aangetoond, de straten voldoende schoon zijn.

2° Omdat, zelfs als dit niet het geval was, het nu den tijd niet is, nu Holland voor zich zelf zulke zware lasten moet torsen en er de eene drukkende belasting na de andere wordt voorgesteld voor de eigen huishouding, om de uitgaven uit te zetten, zonder ze te dekken door opcenten. Het is nu een tijd om zuinigheid te betrachten. Z. E. de Minister van Koloniën heeft bij de behandeling der laatste begrooting van Suriname hierop gewezen en z. i. is dat een zeer juist standpunt. Er is geen land, dat meer voor zijne Koloniën doet dan Nederland; men heeft maar te kijken naar de begrooting van Curaçao, waar de helft van de uitgaven door subsidie van het Moederland worden bekostigd. Andere landen doen veel voor hunne koloniën, doch het zijn geen koloniën die zoo weinig, hetzij direct of indirect, opbrengen, als deze.

3° Omdat, zooals meermalen is herhaald, Dr. den Houter bezig is met een studie van den openbaren gezondheidsdienst en wel met zijn voorstellen over straatreiniging klaar zal zijn vóór 1° Januari, a. s.

Al verhoogt men den post met f 3 000.—, inplaats van met f 1 500.—, er zal altijd ergens in de straten een hoop gevonden worden, waar de infecteerende vlieg zijn vies infectiemateriaal uitzuigt en overbrengt. Spreker heeft het bijgewoond, dat iemand zijn behoefte deed op het pleintje vóór den Hoogen Raad der Nederlanden; toen er op het Plein in den Haag nog urinoirs stonden, kon men er geen gebruik van maken zonder in een hoop te trappen. In kleine stegen, die aanzienlijke straten in Amsterdam met elkander verbinden, heeft spreker meermalen menschelijke uitwerpselen gezien. Kan men echter zeggen, dat deze steden niet zindelijk zijn?

Niemand meer het woord verlangende, wordt het amendement in stemming gebracht, en met 8 stemmen tegen 4 verworpen.

Tegen stemmen de heeren *Zeppenfeldt*, *Sutherland*, *Winkel*, *Evertsz*, de *Casseres*, *Lansberg*, Senior en de Voorzitter; vóór de heeren *Stadius Muller*, *Forbes*, *Gorsira* en de Ondervoorzitter.

Vervolgens worden onderartikel 46 (nu onderartikel 45), in zijn geheel, zonder hoofdelijke stemming, onderartikelen 47 (nu onderartikel 46), zooals gewijzigd bij nota van wijzigingen, 48 tot en met 56, zooals gewijzigd bij nota van wijzigingen (nu onderartikelen 47 tot en met 55), 57 tot en met 62 (nu onderartikelen 56 tot en met 61), elk afzonderlijk, zoomede artikelen 1, zooals gewijzigd, 2, 3 en 4, zooals gewijzigd bij nota van wijzigingen, voorts het intitulé, de considerans en het ontwerp in zijn geheel, zooals gewijzigd, elk afzonderlijk, zonder discussie noch hoofdelijke stemming aangenomen.

De heer *Stadius Muller*, lid van den Raad, hierna het woord verzocht en verkregen hebbende, zegt het volgende:

Mijnheer de Voorzitter. Nu de typhus wederom begint te heerschen en reeds slachtoffers van deze vreeselijke ziekte zijn gevallen, zou ik het Bestuur willen vragen typhusserum voor de bevolking beschikbaar te stellen en zoo het kan, de inenting daarvan verplichtend te stellen, zooals dat het geval is met de koepokstof.

Ik verlang hierop geen antwoord van de Bestuurstafel.

De heer *Zeppenfeldt*, gemachtigde van den Gouverneur: Ik

zal het verzoek van den Heer Statius Muller aan het Bestuur overbrengen.

De heer *Statius Muller*, lid van den Raad: Ik dank den geachten gedelegeerde, den heer Zeppenfeldt, voor zijn welwillendheid om mijn verzoek aan het Bestuur te willen overbrengen.

Niemand meer het woord verlangende, bedankt de Voorzitter de gemachtigden van den Gouverneur voor hunne aan den Raad verstrekte inlichtingen en verklaart de vergadering gesloten.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Second block of faint, illegible text in the upper section of the page.

Third block of faint, illegible text in the middle section of the page.

Fourth block of faint, illegible text in the lower-middle section of the page.

Fifth block of faint, illegible text in the lower section of the page.

Sixth block of faint, illegible text at the bottom of the page.

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1915—1916.

VERBETERBLAD OP
NOTULEN No. 13.

Ontworpen Notulen van de zitting van den Kolonialen
Raad van Donderdag, den 4den Mei 1916,
des avonds te 8 uur.

Op bladzijde 35, na regel 6 van boven, moet het volgende gelezen worden:

De heer *Winkel*: Mijnheer de Voorzitter. Ik kan niet begripen, waaruit het geachte lid Zeppenfeldt concludeeren kan, dat ik een onrechtvaardig vonnis vel over het onderwijs. Ik heb slechts gesproken over de rapporten van den waarn. Inspecteur van het onderwijs en van de Schoolcommissie.

Ik heb speciaal de Hendrikschool genoemd, omdat deze Raad zich meer in het bijzonder daarmede heeft bezig gehouden en wel om reden dat men duidelijk merkte, dat de resultaten van dat onderwijs op die school veel te wenschen overlieten.

Bij de behandeling van de begrooting voor het loopend jaar heb ik met ronde woorden gezegd, dat de Inspecteur Meerdink zich zacht heeft uitgedrukt in zijn rapport, en dat de door hem genoemde feiten een veel sterkere qualificatie rechtvaardigden dan die hij gebezigd heeft. Dit heeft de Inspecteur, die tegenwoordig was, door zijn zwijgen toegegeven. Door het rapport van den waarn. Inspecteur Welling ben ik in mijn overtuiging versterkt. Dit rapport geeft ongéveer dezelfde fouten aan, maar qualificeert de resultaten ietwat strenger.

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1915—1916.

NOTULEN.

Nº 14.

NOTULEN
VAN DEN
KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Dinsdag, den 9den Mei 1916,
des morgens te 8½ uur.

TEGENWOORDIG: De heer *A. G. Stadius Muller*, Onder-
voorzitter.

VOORTS: De heeren *C. S. Gorsira JPEz.*, *Edwin Senior*,
H. A. de Casseres, *H. Stadius Muller*, *J. Sutherland*, *B. E. van
der Veen Zeppenfeldt*, *Dr. J. P. Evertsz Hz.*, *E. M. Penso* en
J. C. B. Forbes, leden, benevens de heer *H. J. T. Boomgaart*,
wd. Griffier van den Raad.

AFWEZIG: De heeren *Mordy. S. L. Maduro*, Voorzitter,
F. W. P. Winkel en *Ed. S. Lansberg*, leden.

De Ondervoorzitter opent de vergadering en deelt mede,
dat de notulen van de laatste vergadering van den 4den dezer,
wegens uitgebreidheid, niet gereed kunnen zijn, om heden aan
de goedkeuring van de leden te worden onderworpen, maar
dat zij zoo spoedig mogelijk in druk zullen worden rondge-
deeld.

De Ondervoorzitter doet mededeeling van de volgende inge-
komen stukken:

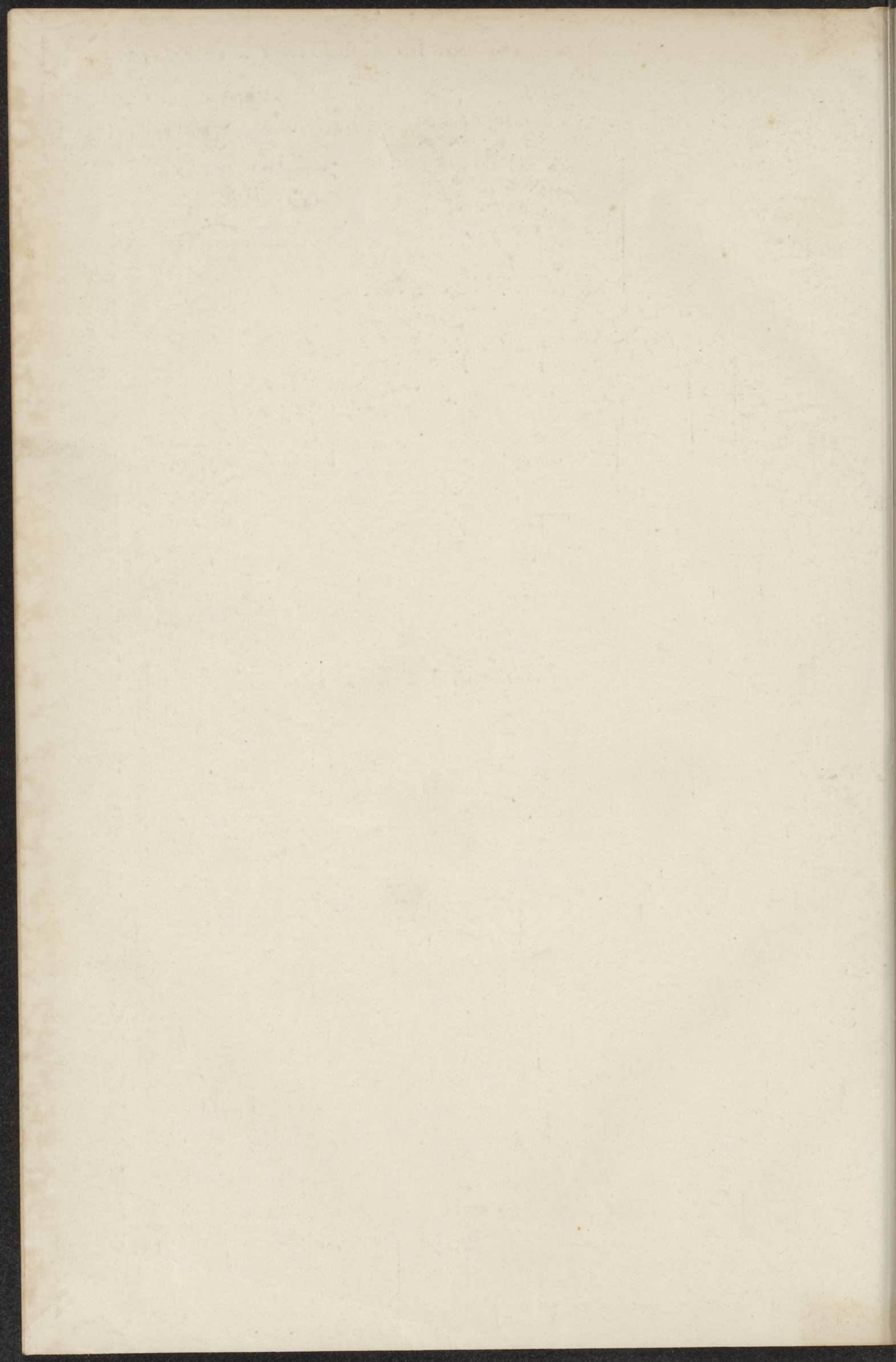
1º eene Gouvernements-beschikking, dd. 3 Mei 1916, Nº
351, regelende de plechtigheden, waarmede de opening van
het nieuwe zittingjaar gepaard zal gaan;

2º eene Gouvernements-depêche, dd. 3 Mei 1916, Nº 1314,
houdende verzoek aan den Voorzitter om op den 9den Mei
1916, vóór negen uur des morgens, de vergadering van den
Kolonialen Raad voor het zittingjaar 1915—1916 namens den
Gouverneur te sluiten en den leden dank te betuigen voor
hetgeen door hen in dat zittingjaar is verricht;

3º eene Gouvernements-beschikking, dd. 8 Mei 1916, Nº
353, waarbij de heer *A. G. Stadius Muller*, Ondervoorzitter
van den Kolonialen Raad, met ingang van 9 Mei 1916, tijde-
lijk belast wordt met de waarneming der functiën van voor-
zitter van den Kolonialen Raad.

Ter voldoening aan het verzoek, vervat in de sub 2º ver-
melde depêche, zegt de Ondervoorzitter den leden van den
Raad dank voor hetgeen zij in het afgelopen zittingjaar heb-
ben verricht, waarna hij eene commissie benoemt van in- en
uitgeleide van den Gouverneur, die zoo aanstonds de verga-
dering voor het nieuwe zittingjaar zal openen, welke commis-
sie bestaat uit de heeren: *J. Sutherland*, *C. S. Gorsira JPEz.*
en *E. M. Penso*.

Daar geen der leden het woord verlangt, en deze bijeen-
komst de laatste openbare van dit zittingjaar is, worden, op
voorstel van den Ondervoorzitter, in opvolging van art. 32
van het Reglement van Orde, de notulen van het verhandelde
in deze zitting voorgelezen en goedgekeurd.

KO

CI

11

[Small, illegible label on the spine]